

АЛЕКСАНДРА
РИШЛИ
КАРЛЕ

ХЕМУС.

ТОМ II

ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА
ОТНЕСЕНИ ОТ
ВИХЪРА
ОТ МАРГАРЕТ МИЧЪЛ

АЛЕКСАНДРА РИПЛИ
СКАРЛЕТ
ТОМ II

Превод: Вера Георгиева, Анелия Димитрова

chitanka.info

Авторката на „Отнесени от вихъра“ Маргарет Мичъл искала да повери по-нататъшната съдба на своите герои на въображението на читателите. Тя отхвърлила всички предложения да напише продължение на прочутия роман. Но ето, че днес, половин век по-късно, нейната сънародничка Александра Рипли (57-годишна) пое предизвикателството и написа продължението на романа.

Наследниците на Маргарет Мичъл — нейните племенници Джо и Юджийн, поверили на агенцията „Уилям Морис“ задачата да намери приемник на леля им. След като осъществила контакт със стотици личности от литературния свят, агенцията се спряла на единайсет автори — десет жени и един мъж. Избрали Александра Рипли, авторка на исторически романи и южнякча, родом от Чарлстън, родния град на знаменития Рет Бътлър от „Отнесени от вихъра“. Няколко издатели били упълномощени да прочетат първите петдесет страници от книгата. Клаузите на договора изисквали пълна тайна до внушителната му световна премиера на 25 септември 1991, когато излезе едновременно в четиридесет страни.

Рипли започва повествованието там, където го е преустановила Маргарет Мичъл. В романа присъстват същите герои и същите места. И Скарлет е същата — красива, пресметлива, капризна, но все пак малко помъдряла. „Единственото, в което бях сигурна, бе, че, макар и временно, Скарлет отново ще покори Рет Бътлър“, казва авторката.

Александра Рипли останала вярна на „Отнесени от вихъра“. Месеци преди да започне работа, писателката препрочела шест пъти знаменития роман, дълго проучвала вестниците и кореспонденциите от времето на Мичъл, дори преписала на ръка 200 страници от романа, за да „усети“ по-добре стила на своята предшественичка.

„Не знам дали ще харесат моята книга — казва Рипли, — но във всеки случай съвестта ми е чиста, защото мисля, че не съм измамил никого.“

БАЛІХАРА

1.

„Брайън Бору“ се движеше бавно между бреговете на река Савана, теглен от парни влекачи. Когато най-сетне стигна до Атлантическия океан, неговата пронизителна сирена поздрави отдалечаващите се влекачи и големите му платна бяха отвързани. Щом носът на кораба се потопи в сивозелените вълни при устието на реката, а огромните веслени колела разпениха водата, пасажерите заръкопляскаха.

Застанали една до друга, Скарлет и Катлийн гледаха как равният бряг бързо се превръща в неясно зелено петно, а после съвсем се изгубва.

„Какво направих?“ — помисли си Скарлет и се вкопчи в парапета, изпаднала за миг в паника. След това извърна очи към безкрайната шир на блесналия от слънцето океан и сърцето ѝ заби учестено от възбудата на приключението.

— Ох! — извика Катлийн. После изстена: — Ооох!

— Какво има, Катлийн?

— Ооох! Бях забравила морската болест — изпъшка тя.

Скарлет сподави смеха си. Прегърна момичето през кръста и го заведе в каютата. Вечерта столът на Катлийн на масата на капитана остана празен. Скарлет и Кълъм отдадоха дължимото на поднесената им планина от ядене. По-късно Скарлет занесе купичка бульон на нещастната си братовчедка и я нахрани с лъжичка.

— Ще се оправя за ден-два — обеща Катлийн със слаб гласец. — Няма да се наложи да се грижиш за мен до безкрайност.

— Шшт, хапни сега още една лъжичка — каза Скарлет.

„Слава богу, че нямам слаб стомах — помисли си тя. — Вече ми мина и хранителното отравяне в Деня на Свети Патрик, иначе вечерята не би ми харесала толкова.“

Тя се събуди внезапно при първите проблясъци на зората на хоризонта и се втурна към малката тоалетна в каютата, като залиташе

тромаво. Свлече се на колене и повърна в порцелановата тоалетна чиния с нарисувани по нея цветя.

Не можеше да я е хванала морска болест, не и нея. Нали така обичаше да излиза в морето. Ами да, в Чарлстън, когато нищожната платноходчица се катереше по вълните в бурята или внезапно се хлъзваше надолу, дори не ѝ се гадеше. „Брайън Бору“ беше устойчив като скала в сравнение с онази лодка. Не можеше да разбере какво става с нея...

... Бавно-бавно немощно приведената глава на Скарлет се изправи. Откритието накара устата и очите ѝ да се отворят широко. В жилите ѝ се разля вълнение — горещо и ободрително, а дълбоко в гърлото ѝ се надигна смях.

„Бременна съм. Бременна съм! Спомням си — точно това е усещането.“

Облегна се на стената и се протегна доволно. „О, чувствавам се чудесно. Не ме е грижа колко ми е зле на стомаха, аз се чувствавам чудесно. Сега пипнах Рет. Той е мой. Нямам търпение да му кажа.“

Внезапно бузите ѝ се обляха в сълзи на щастие, а с ръце притискаше корема си, сякаш да защити новия живот, който набъбваше там. О, как искаше това дете! Детето на Рет. Тяхното дете. То щеше да бъде силно, знаеше това, вече усещаше напора на мъничкото същество. Храбро, безстрашно детенце — като Бони.

Заприиждаха спомени. Дребничката като на котенце главичка на Бони се побираше в дланта ѝ. Рет я люлееше в големите си ръце като кукла. Колко много я обичаше той! Привеждаше широкия си гръб над люлката и гукаше смешно с дебелия си глас — никога на този свят не е имало друг мъж, така заплепен от едно бебе. Толкова ще е щастлив, когато му каже. Виждаше как тъмните му очи светват от радост, как неговите бели зъби блясват в усмивка на пиратското му лице.

И Скарлет се усмихваше, докато си мислеше за това. „Аз също съм щастлива — каза си тя. — Така трябва да се чувствуваш, когато имаш бебе. Нали Мели все го повтаряше...“

„О, Господи! — почти прошепна тя. — Но Мели умря, когато реши да роди, а моите вътрешности са съвсем разбъркани след спонтанния аборт — така каза доктор Мийд. Значи затова не разбрах, че съм бременна, дори не забелязах отсъствието на месечното си неразположение, толкова отдавна е нередовно. Ами ако раждането ме

убие? О, Господи, моля ти се, моля ти се, Господи, не ме оставяй да умра точно когато най-сетне имам това, дето ми е нужно, за да бъда щастлива.“ Тя се прекръсти, пак и пак, в объркана суеверна молба за милост.

После ядосано тръсна глава. Какво правеше? Държеше се направо като някоя глупачка. Беше силна и здрава. Съвсем не като Мели. Ами да, Мами винаги казваше, че е просто срамота да изтърсва бебетата си като улична котка, без никаква суетня. Щеше да се справи много добре и бебето ѝ също щеше да бъде добре. И животът ѝ щеше да бъде наред, щом Рет я обича, щом обича и детето им. Щяха да бъдат най-щастливото, най-любящото семейство в целия свят. Божичко, дори не се беше сетила за мис Елинор. Като става дума за бебета! Мис Елинор щеше да се пръсне от гордост. „Мога да си я представя на пазара как разказва на всички, дори и на прегърбения старец, който мете боклука. Цял Чарлстън ще говори за това бебе, преди още да е изплакало за първи път... Чарлстън... Натам би трябвало да пътувам. Не към Ирландия. Искам да видя Рет, да му кажа. Дали «Брайън Бору» не може да се отбие там? Капитанът е приятел на Кълъм, той може би ще го убеди да спре там.“

Очите на Скарлет блестяха. Изправи се, изми си лицето и се опита да изплакне киселия вкус в устата си. Беше твърде рано да говори с Кълъм, така че се върна в леглото и се облегна на възглавниците, потънала в плановете си.

Когато Катлийн стана, Скарлет спеше, доволно усмихната. Бе решила, че няма защо да бърза. Нямаше нужда да се говори с капитана. Нека се запознае с баба си и със своите ирландски роднини. Нека изживее приключението да прекоси океана. Рет я бе накарал да го чака в Савана. Е, и той можеше да почака, преди да научи за бебето. До раждането оставаха още много месеци. Тя имаше право да се позабавлява малко преди да се завърне в Чарлстън. Без съмнение там нямаше да ѝ позволяват и носа си да покаже навън. Смяташе се, че дамите в деликатно положение не бива да помръдват дори пръстче.

Не, първо щеше да види Ирландия. Никога нямаше да има друга възможност.

Щеше да се порадва и на „Брайън Бору“. При другите бременности сутрешните повръщания не бяха продължавали повече от

седмица. Сигурно и този път те са вече към края си. И тя като Катлийн щеше да се оправи след ден-два.

Да прекосяваш Атлантическия океан с „Брайън Бору“ беше като безкрайна съботна вечер у семейство О’Хара в Савана, само че още по-хубаво. Отначало на Скарлет много ѝ харесваше.

Скоро всички места на кораба се заеха от пасажери, които се качиха в Бостън или Ню Йорк и които според Скарлет изобщо не приличаха на янки. Бяха ирландци и се гордееха с това. Завладяващо жизнени като цялото семейство О’Хара, те се възползуваха от всичко, което им предлагаше корабът. През целия ден имаше какво да се прави: турнири по игра на дама, разгорещени състезания по мятане на обръчи от корабни въжета на палубата, вълнуващи обзалагания колко мили ще изминат на следващия ден. Вечер пееха заедно с професионалните музиканти и неуморно танцуваха всички ирландски рийлове и виенски валсове.

Дори когато танците приключеха, забавлението продължаваше. В дамския салон за карти винаги имаше партия вист и често канеха Скарлет за партньорка. Като се изключат дажбите кафе в Чарлстън, залозите бяха най-високите, които бе виждала, и всяко раздаване носеше възбуда. Както и печалбите ѝ. Пасажерите на „Брайън Бору“ бяха живото доказателство, че Америка наистина е Страната на неограничените възможности — нямаха нищо против да харчат току-що спечелените си богатства.

Кълъм също извличаше полза от широките им джобове. Докато жените играеха карти, мъжете обикновено се оттегляха в бара на уиски и пури. Там Кълъм, един от най-изтъкнатите водачи на финианците, изтръгваше сълзи на състрадание и гордост от иначе сухите им, пресметливо присвити очи. Говореше им за угнетената под английско господство Ирландия, изреждаше мъчениците за каузата на свободата ѝ и приемаше щедри дарения за Финианското братство.

Прекосяването на океана на борда на „Брайън Бору“ бе доходно начинание и Кълъм предприемаше това пътуване поне два пъти годишно, макар че извънредният лукс на салоните и чревоугодническите ястия тайно го отвращаваха, когато ги сравняваше с мизерията и нищетата на ирландците в родината му.

Към края на първата седмица и Скарлет вече гледаше на спътниците си с неодобрение. И мъжете, и жените се преобличаха по четири пъти на ден, за да изтъкнат колко е скъп гардеробът им. Никога в живота си не бе виждала толкова драгоценности. Казваше си колко е хубаво, че бе оставила своите в трезора на банката в Савана — биха бледнели пред изобилието от накити в трапезарията всяка вечер. Но всъщност изобщо не се радваше. Бе свикнала да има повече от всичко в сравнение с познатите си — по-голяма къща, повече слуги, повече лукс, повече вещи, повече пари. Носът ѝ определено се провеси пред този парад, по-пищен, отколкото устройваните от нея когато и да било. В Савана Катлийн, Мери Кейт и Хелън бяха непресторено шумни в завистта си и всички О'Хара задоволяваха нейната потребност от възхищение. А тези хора на кораба нито ѝ завиждаха, нито ѝ се възхищаваха чак толкова. Скарлет изобщо не беше доволна от тях. Не би понесла цяла държава, пълна с ирландци, щом са все такива. Ако още веднъж чуеше „В зелено“, щеше да запищи.

— Тези американски новобогаташи просто не могат да те заблудят, Скарлет скъпа — успокой я Кълъм. — Защото си благородна дама.

Точно това трябваше да каже.

Именно в благородна дама трябваше да се превърне след края на тази ваканция. Щеше да се порадва на свободата за последен път, а после щеше да се върне в Чарлстън, да навлече безцветните дрехи и светските обноски и да бъде дама до последния си ден.

Но поне няма да се чувства толкова изолирана, когато мис Елинор и всички в Чарлстън говорят за своите пътувания до Европа преди войната. Пък и не би казала, че нейното сега не ѝ е харесало. Дамите не говорят такива неща. Без да усети, Скарлет въздъхна.

— Ах, Скарлет скъпа, не може да е чак толкова лошо — каза Кълъм. — Виж и хубавата страна. Ти изпразваш дълбоките им джобове на масата за карти.

Тя се засмя. Вярно беше. Трупаше цяло богатство — в някои вечери по цели трийсет долара. Чакай само да каже на Рет. Как ще се смее! В края на краищата нали е бил комарджия на корабите по Мисисипи. И като си помислиш всъщност, не е лошо, че пътува цяла седмица по море. Нямахше да ѝ се наложи да докосне дори цент от парите на Рет.

Отношението на Скарлет към парите представляваше сложна смесица от скъперничество и щедрост. Те толкова години бяха тъждествени на нейната мярка за сигурност, че тя охраняваше натрупаното си с мъка състояние с гневно подозрение към всекиго, проявил действителни или въображаеми претенции към някой долар от него. И все пак Скарлет безусловно приемаше отговорността да помага на лелите си и на семейството на Мелани. Бе се грижила за тях дори и когато не знаеше откъде ще намери средства за собствената си издръжка. Щеше да продължи да се грижи за тях и ако станеше жертва на непредвидено бедствие, та дори това да означаваше, че ще гладува. Не се замисляше по този въпрос — просто така стояха нещата.

Към парите на Рет се отнасяше със същата непоследователност. Като негова съпруга харчеше разсипнически за къщата на Прасковената улица — разноските по нея бяха изумителни, — както и за дрехи, за скъпи украшения. Но петстотинте хиляди, които ѝ бе дал, бяха нещо друго. Неприкосновени. Възнамеряваше да му ги върне непокътнати, когато отново станеха истински съпрузи. Бе ѝ ги предложил като компенсация за раздялата и тя не можеше да ги приеме, защото не приемаше раздялата.

Беше ѝ неприятно, че за това пътуване се наложи да изтегли част от парите от трезора на банката. Всичко бе станало толкова бързо, че нямаше време да чака да ѝ изпратят от Атланта средства от нейните собствени. Но в сандъчето с останалото в Савана злато бе сложила разписка за изтеглената сума, решена да харчи възможно най-малко от златните монети, които сега държаха гърба ѝ изправен, а кръста ѝ тънък, защото бяха запълнили процепите в корсета ѝ, обикновено обтяган от стоманени шини. Беше много по-добре да печелиш на вист и да харчиш собствените си пари. Ами да, след още една седмица с малко късмет ще може да прибере най-малко сто и петдесет долара в портмонето си.

Но все пак щеше да се радва, когато пътуването най-сетне завърши. Дори и с всички свои платна, издути от вятъра, „Брайън Бору“ беше прекалено солиден, за да ѝ осигури възбудата, която бе изпитала в надпреварата с бурята в чарлстънското пристанище. А не видяха и нито един делфин въпреки поетичните обещания на Кълъм.

— Ето ги, Скарлет скъпа! — Обикновено спокойният, звучен глас на Кълъм бе напрегнат от вълнение. Той хвана Скарлет за ръката и я дръпна към парапета. — Нашият ескорт е тук. Скоро ще зърнем сушата.

В небето над „Брайън Бору“ кръжаха първите чайки. Скарлет импулсивно прегърна Кълъм. Той ѝ посочи лъскавите сребристи гърбове в морето недалеч от тях. Най-сетне делфини.

Много по-късно тя стоеше между Кълъм и Катлийн и се опитваше да попречи на силния вятър да отвее шапката от главата ѝ. Навлизаха в пристанището с пълна пара. Скарлет изумено се взираше надясно, към скалистия остров. Изглеждаше невъзможно каквото и да било, та дори и онези извисяващи се огромни зъбери, да устои на бурните вълни, които се разбиваха в пръски от бяла пяна. Тя бе свикнала с ниските плоски хълмове на окръг Клейтън. Стръмната гола канара беше най-екзотичната гледка, която бе виждала.

— Никой не се опитва да живее тук, нали? — обърна се Скарлет към Кълъм.

— Нито педя земя не се хаби в Ирландия — отвърна той. — Но наистина трябва да си от жилав сой, за да наричаш Инишмор свой дом.

— Инишмор — повтори тя звучното странно име. Отекнало бе като музика. И не приличаше на никое друго, което бе чувала.

После замълча. Мълчаха и Кълъм, и Катлийн. Потънали в собствените си мисли, те се взираха в искрящите сини води на залива Голуей.

Кълъм гледаше напред към Ирландия и сърцето му се свиваше от любов към нея, от мъка за нейните страдания. Както бе правил хиляди пъти всеки ден, той повтори клетвата си да унищожи потисниците на своята родина и да я върне на нейния народ. Изобщо не се тревожеше за оръжието, укрито в сандъците на Скарлет. Митничарите в Голуей обръщаха внимание главно на корабните товари, за да се платят митата, дължими на правителството на Великобритания. Щяха да погледнат на „Брайън Бору“ с пренебрежение. Винаги правеха така. Преуспелите американци от ирландски произход гъделичкаха чувството за превъзходство, което те изпитваха и към ирландците, и към американците. Но дори и при това положение, мислеше си Кълъм, беше голям късмет, че успя да убеди Скарлет да дойде. Нейните фусты бяха много по-добро прикритие за пушките от десетките чифтове

американски ботуши и от басмите, които бе купил. А и тя може би щеше да поразпусне кесията си, като види мизерията на своите родственици. Не хранеше големи надежди — Кълъм бе реалист и от самото начало бе разбрал колко струва Скарлет. Лекомисленият ѝ егоцентризъм обаче не намаляваше привързаността му към нея. Бе свещеник и прощаваше човешките прегрешения: стига хората да не бяха англичани. Всъщност дори когато използваше Скарлет за своите цели, той я обичаше, както обичаше и всички потомци на семейство О'Хара.

Катлийн стискаше парапета. „Ако не се държах толкова здраво, щях да скоча във водата и да заплувам — мислеше си тя. — Толкова съм щастлива, че се завръщаме в Ирландия. Сигурна съм, че ще съм по-бърза от кораба. У дома! У дома! У дома...“

Скарлет шумно пое дъх. На онова ниско островче имаше замък. Замък! Не можеше да бъде нищо друго, на върха му личеше нещо като зъбци. Какво значение имаше, че беше полусрутен? Действителен, истински замък, като картинка в детска книжка. Нямахте търпение да открие тази Ирландия.

Когато Кълъм я съпроводи надолу по мостчето, тя разбра, че е навлязла в един напълно различен свят. Доковете бяха оживени като доковете в Савана — шумни, пълни с народ и опасности от забързаните фургони и от мъжагите, които товареха и разтоварваха бурета, щайги и бали. Но всички хора бяха бели и си подвикваха на език, който не ѝ говореше нищо.

— Това е келтски, древният ирландски език — обясни ѝ Кълъм. — Но не бива да се безпокоиш, Скарлет скъпа. Почти никой в Ирландия вече не знае келтски освен тук, на запад. Всички говорят английски, няма да имаш проблеми.

Като че за да го опровергае, един човек му заговори с толкова силен акцент, та Скарлет отначало не разбра, че приказва на английски.

Призна си го и Кълъм се засмя.

— Странно звучи, няма спор — съгласи се той. — Но със сигурност е английски. Такъв, какъвто го говорят англичаните — през носа си, сякаш се задушават от него. Това беше сержант от армията на Нейно величество.

Скарлет се изкикоти.

— Помислих, че е продавач на копчета.

На предницата на богато украсената, къса и стегната униформена куртка на сержанта имаше поне десет лентички дебел златен ширит между двойките излъскани месингови копчета. Приличаше ѝ на карнавален костюм.

Тя мушна ръката си под лакътя на Кълъм.

— Страшно се радвам, че дойдох.

И наистина се радваше. Всичко беше тъй различно, тъй ново. Нищо чудно, че хората толкова обичат да пътуват.

— Ще донесат багажа ни в хотела — каза Кълъм, завърнал се при пейката, където бе оставил Скарлет и Катлийн. — Всичко е уредено. А утре ще продължим към Мълинджър и към дома.

— Искате ми се да тръгнем още сега — каза с надежда Скарлет. — Още е рано, едва пладне.

— Но влакът е заминал в осем, Скарлет скъпа. Хотелът е хубав, а и кухнята там е добра.

— Спомням си — рече Катлийн. — Този път хубаво ще си хапна от онези чудесни пасти. — Бе светнала от щастие и Скарлет не можеше да познае момичето, което помнеше от Савана. — Когато тръгнахме оттук, бях толкова тъжна, че не можах и хапка да сложа в устата си. О, Скарлет, не можеш да си представиш какво значи за мене да стъпвам по ирландска земя. Искате ми се да коленича и да я целуна.

— Хайде, тръгвайте и двете! — рече Кълъм. — Трудно ще ни бъде да намерим файтон, днес е събота и пазарен ден.

— Пазарен ден? — повтори Скарлет.

Катлийн плесна с ръце.

— Пазарен ден в голям град като Голуей! О, Кълъм, сигурно е нещо великолепно.

Гледката наистина беше невъобразима, великолепна, вълнуваща и необичайна за Скарлет. Целият затревен площад пред Железопътния хотел кипеше от живот и ярки цветове. Когато файтонът ги остави пред стъпалата на хотела, тя помоли Кълъм да тръгнат веднага, нямало какво да разглеждат стаите си и да обядват. Катлийн ѝ пригласяше:

— Има достатъчно храна по сергиите, Кълъм, а и искам да занеса няколко чифта чорапи за подарък на момичетата вкъщи. В Америка ги няма, иначе вече да съм купила. Знаем, че Бриджит направо умира за такива.

Кълъм се ухили.

— Няма да се учудя, ако и Катлийн О'Хара умира за тях. Добре тогава. Аз ще се погрижа за стаите. Ти гледай братовчедката Скарлет да не се загуби. Имаш ли пари?

— Цяла шепа, Кълъм. Джейми ми ги даде.

— Това са американски пари, Катлийн. Не можеш да ги използваш тук.

Скарлет в паника се вкопчи в ръката на Кълъм. Какво искаше да каже? Да не би парите ѝ да не струват нищо на това място?

— Просто не са същите, Скарлет скъпа. Ще видиш, че английските пари са много по-забавни. Аз ще обменя пари за всички ни. Колко искаш?

— Имам цялата си печалба от виста. В зелени банкноти. — Тя го изрече с презрение. Всички знаеха, че зелените банкноти не струваха цифрите, написани върху тях. Трябваше да настоява губещите да ѝ плащат в сребро или злато. Отвори кесията си и извади нагънатата пачка банкноти от по пет, десет и един долар. — Обмени тези, ако можеш — каза и подаде парите на Кълъм.

Той повдигна вежди.

— Толкова много? Радвам се, че не ме покани да играя карти с тебе, Скарлет скъпа. Тук сигурно има поне двеста долара.

— Двеста четирийсет и седем.

— Погледни това, Катлийн, миличка. Друг път няма да видиш такова богатство на едно място. Искаш ли да го подържиш?

— О, не, не бих посмяла.

Тя се дръпна назад, с ръце зад гърба си, разширените ѝ очи бяха вперени в Скарлет.

„Човек би си помислил, че не парите, а аз съм зелена“ — помисли си Скарлет притеснена. Двеста долара не бяха кой знае колко много. Тя бе платила почти толкова за кожите си. Джейми сигурно си докарваше поне двеста долара на месец от магазина. Защо ли Катлийн се държи така?

— Ето. — Кълъм протегна ръка. — Ето по няколко шилинга и на двете. Можете да пазарувате, докато свърша работата в банката, а после ще се срещнем на онази сергия с баничките да хапнем нещо. — Той посочи към едно развяващо се жълто флагче в средата на оживения площад.

Скарлет погледна накъде сочи пръстът му и сърцето ѝ се сви. Улицата между стъпалата на хотела и площада се изпълваше с бавно движещ се добитък. Не би могла да си пробие път!

— Аз ще се оправя — каза Катлийн. — Вземи и моите долари, Кълъм. Хайде, Скарлет, хвани ме за ръка.

Свенливото момиче, което Скарлет познаваше от Савана, бе изчезнало. Катлийн си беше у дома. Бузите ѝ розовееха, очите ѝ светеха. А усмивката ѝ сияеше като слънцето над главите им.

Скарлет се опита да измисли нещо, да протестира, но Катлийн изобщо не я слушаше. Тя си проправи път през стадото крави, дърпаше Скарлет след себе си. След няколко секунди вече бяха на затревения площад. Скарлет нямаше време да изпищи от страх или от яд на Катлийн. А щом излязоха на площада, беше твърде очарована, за да си спомни и за страха, и за гнева. Обожаваше пазарите в Чарлстън и Савана заради кипежа, цветовете и купищата стоки. Но те изобщо не можеха да се сравнят с пазара в Голуей.

Накъдето и да погледнеше, гъмжеше от хора. Мъже и жени се пазаряха, купуваха, продаваха, спореха, смееха се, хвалеха, критикуваха, съвещаваха се — за овце, пилета, петли, яйца, крави, масло, сметана, кози, магарета. „Колко са сладки“ — рече си Скарлет, като видя кошниците с квичаци розови прасенца... мъничките космати магаренца с дълги розови уши... множеството млади жени и момичета в пъстри дрехи. Когато зърна първото момиче, тя реши, че е костюмирано. После срещна второ, трето, пето и забеляза, че почти всички са облечени по същия начин. Нищо чудно, че Катлийн толкова говореше за тези чорапи. Накъдето и да се обърнеше Скарлет, пред очите ѝ се изпречваха глезени в ярки ивици от синьо и жълто, червено и бяло, жълто и червено, синьо и бяло. Девоичките на Голуей носеха отворени обувки от черна кожа с ниски токове, не боти, а полите им бяха с десет-петнадесет сантиметра над глезените. Широки, надиплени, ярки като чорапите, все в наситено червено, синьо, зелено или жълто. Бузите им бяха в по-тъмни тонове, но също пъстри, с дълги ръкави с копчета и с колосани бели ленени шалчета, прихванати отпред и закопчани с игли.

— И аз искам чорапи, Катлийн! И една пола. И блуза, и кърпа. Просто трябва да си купя. Прекрасни са!

Катлийн се усмихна доволна.

— Значи ти харесват ирландските дрехи, Скарлет? Толкова се радвам. Ти имаш тъй елегантни рокли, та си мислех, че ще се изсмееш на нашите.

— Да можех всеки ден да се обличам така! Така ли ходите, когато сте си вкъщи? Щастливка! Нищо чудно, че искаше да се върнеш тук.

— Облеклото им е празнично за пазарни дни и за да хванат окото на младежите. Ще ти покажа и всекидневни дрехи. Ела!

Катлийн пак хвана Скарлет за китката и я поведе през людското множество, точно както я бе повела през стадото крави. Към средата на площада имаше маси — дъски, подпрени на дървени магарета и отрупани с женски труфила. Скарлет зяпна. Искеше да купи всичко пред очите си. „Я виж всичките тези чорапи... и чудесните шалове, толкова меки на пипане... мили боже, каква дантела! Ами да, моята шивачка в Атланта направо би си продала душата, за да се добере до такава великолепна плътна дантела. А, ето ги и полите! О, колко са сладки! Ще изглеждам страхотно в този оттенък на червеното — а и в онази там, синята. Но я чакай, на другата маса има още една синя, потъмна. Коя е най-хубавата? О, ми светлочервените ей там...“

Богатият избор я замая. Трябваше да пипне всичко — вълната бе толкова мека, дебела, ръката ѝ усещаше нейния цвят и топлина дори през ръкавицата. Бързо, небрежно тя я смъкна, за да докосне с пръсти вълнените тъкани. Бяха различни, от всички материи, който познаваше.

— Чаках ви при баничките и слюнките ми потекоха от глад — каза Кълъм. Сложи ръка на рамото ѝ. — Хайде, не се тревожи, после можеш да се върнеш, Скарлет скъпа. — Той повдигна шапката си и кимна на облечените в черно жени зад масите. — Да даде бог слънцето винаги да свети над прекрасните ви творения — заговори той. — Моля да извините американската ми братовчедка. Загуби ума и дума от възхищение. Сега ще я нахраня и ако е угодно на Света Бриджит, тя ще може да говори с вас, като се върне.

Жените се ухилиха на Кълъм, погледнаха още веднъж Скарлет изпод вежди и продумаха: „Благодарим ви, отче“, докато той я отвеждаше.

— Катлийн ми каза, че съвсем си изумяла — рече той през смях. — Бедното момиче те е дърпало за ръкава десет пъти, а ти си го

гледала, като че изобщо не си го виждала.

— Съвсем забравих за нея — призна Скарлет. — Никога не съм съзирала толкова много чудесни неща на едно място. Мислех да си купя един празничен костюм. Но не знам дали ще мога да го облека. Кажете ми истината, Кълъм: ще има ли нещо нередно, ако се обличам като ирландските момичета, докато съм тук?

— Мисля, че точно така трябва да се обличаш, Скарлет скъпа.

— Колко хубаво! Каква прекрасна ваканция, Кълъм! Толкова се радвам, че дойдох.

— И ние се радваме, братовчедке Скарлет.

Тя изобщо не можеше да се справи с английските пари. Лирата беше книжна и тежеше само няколко грама. Пенито бе огромно, голямо колкото сребърен долар, а онова нещо, дето го наричаха два пенса, което означаваше две пенита, бе по-малко от едното пени. Освен това имаше монети от половин пени и други, на които казваха шилинги... Всичко беше много забъркано. А и всъщност нямаше значение — беше й дошло даром, спечелено на вист. Единственото, което имаше значение, бе, че полите струвах по два шилинга, а чифт обувки — един. Чорапите вървяха по няколко за шилинг. Скарлет даде кесийката с монети на Катлийн.

— Накарай ме да спра, преди да съм ги свършила — каза тя и се впусна да пазарува.

Когато се отправиха към хотела, и тримата бяха натоварени. Скарлет си бе купила поли във всички цветове и с всякаква дебелина — Катлийн й каза, че тънките се носят и като фусты, и десетки чифтове чорапи — за себе си, за Катлийн, за Бриджит, за всички братовчедки, с които щеше да се запознае. Бе се снабдила и с блузи, и с купища дантела — широка, тясна, на якички, във вид на шалчета или на пленителни шапчици. Взе също дълга синя наметка с качулка плюс още една — червена, защото не можеше да реши коя й харесва повече, и плюс трета — черна, защото Катлийн каза, че в делнични дни повечето хора тук ходели в черно, както и черна пола по същата причина: можеше да я носи с цветни фусты отдолу. Ленени шалчета, ленени блузи и ленени фусты — никога не бе виждала такъв лен, — и шест дузини ленени кърпи. Купища шалове, вече не помнеше колко...

— Изтощена съм — изпъшка щастливо Скарлет, отпусайки се на плюшения диван в дневната на апартамента им. Катлийн положи торбичката с парите на скута ѝ. Все още бе пълна до над половината. — Боже мой! — възкликна Скарлет. — Наистина ще обикна Ирландия!

2.

Скарлет бе очарована от ярките си „костюми“. Тя направи опит да предума Катлийн да се „наконтят“ и да се върнат на площада, ала момичето вежливо, но твърдо отказа.

— Ще вечеряме късно, Скарлет, според английския обичай на хотела, а утре трябва да тръгнем рано. Има много пазарни дни — всяка седмица можем да ходим в града до нашето село.

— Но не е като в Голуей, ако съдя по приказките ти — отбеляза Скарлет подозрително.

Катлийн призна, че град Трим е много, много по-малък. Въпреки това обаче не пожела да излезе пак на площада. Скарлет неохотно спря да мрънка.

Ресторантът на Железопътния хотел бе известен с добрата си кухня и обслужване. Двама келнери в ливреи настаниха Катлийн и Скарлет на една голяма маса край висок прозорец с пищни завеси, после застанаха зад столовете им, за да им сервират. Кълъм трябваше да се задоволи с келнера, облечен във фрак, който се занимаваше с цялата маса. Семейство О'Хара си поръча вечеря от шест блюда и Скарлет тъкмо се наслаждаваше на пикантния сос към филето от прочутата голуейска съомга, когато от площада се чу музика. Тя отмести драпериите с тежки ресни, копринената завеса зад тях и накрая плътното дантелено перде.

— Знаех си! — заяви тя. — Знаех си, че трябваше да се върнем там. На площада танцуват. Хайде да тръгваме веднага.

— Скарлет скъпа, едва започнахме вечерята — възрази Кълъм.

— Дрън-дрън, шикалки! На кораба се тъпчехме до насита, за какво ни е още една безкрайна вечеря! Искам да си облека костюма и да танцувам.

Нищо не можеше да я разубеди.

— Изобщо не те разбирам, Кълъм — каза Катлийн.

Двамата седяха на една пейка на площада, до танцуващите, за да са наблизко, ако Скарлет се натъкне на неприятности. Със синя пола над червени и жълти фусти, тя танцуваше рийл тъй, сякаш цял живот не бе правила нищо друго.

— Кажй сега какво не разбираш.

— Какво изобщо правим в този изискан английски хотел, като че сме крале и кралици? А като сме в него, защо не си издохме разкошната вечеря? Знам, че тя ще ни е последната. Не можа ли да кажеш на Скарлет: „Не, няма да отидем“, както й казах аз?

Кълъм взе ръката й в своята.

— Цялата работа, сестричке, е в това, че Скарлет още не е готова за истината за Ирландия и за мястото на О'Хара в нея. Искан ми се да й бъде по-леко. По-хубаво е да смята, че да носиш ирландските одежди е весело приключение, отколкото да плаче, когато разбере, че лъскавите й копринени фусти ще се покриват с кал. Тя танцува рийл с ирландци и те й се струват приятни, въпреки тяхното недодялано облекло и мръсните им ръце. Това е голямо събитие, макар че бих предпочел да съм си в леглото.

— Но утре си отиваме вкъщи, нали? — Копнежът на Катлийн трептеше във въпроса й.

Кълъм стисна ръката й.

— Утре си отиваме вкъщи, това наистина ти обещавам. Но все пак във влака ще бъдем в първокласен вагон и не трябва да показваш, че ти прави впечатление. Освен това ще настаня Скарлет у Моли и Робърт и не искам да чуя дори една думичка от тебе.

Катлийн плю на земята.

— На им на Моли и нейния Робърт. Но щом Скарлет ще е у тях, а не аз, готова съм да си държа езика зад зъбите.

Кълъм се намръщи, ала не на сестра си. Партньорът на Скарлет се опитваше да я прегърне. Кълъм нямаше откъде да знае, че от петнайсетгодишна възраст тя безпогрешно можеше да привлече вниманието на мъжете, а после да им избяга. Още преди той да стигне до нея, Скарлет вече се бе изплъзнала от обожателя си. Притича до Кълъм.

— Идваш ли най-сетне да танцуваш с мен?

Той хвана протегнатите й ръце.

— Идвам, за да те отведа. Отдавна е време за сън.

Скарлет въздъхна. Поруменялото ѝ лице изглеждаше тъмночервено под розовия книжен фенер, който висеше над главата ѝ. Из целия площад по широките корони на високите дървета се люлееха ярки цветни светлини. Цигулките свиреха, многобройната тълпа се смееше, хората си подвикваха сред танците и тя не чу какво точно каза Кълъм, но общият смисъл ѝ бе ясен.

Знаеше, че е прав, ала не ѝ се искаше да спре да танцува. Никога преди не бе изпитвала такова опияняващо чувство за свобода, дори и в Деня на Свети Патрик. Ирландският ѝ костюм нямаше нужда от корсет и Катлийн не бе пристегнала връзките, просто леко ги бе прихванала. Скарлет можеше да танцува до безкрайност, без да се задъха. Имаше чувството, че не я ограничава нищо, по никакъв начин.

Кълъм изглеждаше уморен въпреки розовата светлина от лампата. Скарлет се усмихна и кимна. Щеше да има още много танци. Тя щеше да остане в Ирландия две седмици, докато баба ѝ отпразнува стотния си рожден ден. „Първата Кати Скарлет. Не бих пропуснала това тържество за нищо на света!“

„Така е много по-разумно, отколкото във влаковете у нас“ — помисли си Скарлет, като видя отворените врати на купетата. Колко по-добре е да си имаш отделна стаичка само за себе си, вместо да седиш в един вагон с цял куп непознати. Няма нужда и да вървиш толкова дълго по пътеката, когато се качваш или слизаш, нито пък хората едва ли не да се гътват в скута ти, минавайки покрай тебе. Тя щастливо се усмихна на Кълъм и Катлийн.

— Ирландските влакове ми харесват. Всичко в Ирландия ми харесва.

Настани се удобно на меката седалка и нетърпеливо зачака влакът да тръгне, за да погледа пейзажа. Непременно щеше да е различен от американския.

Ирландия не я разочарова.

— Господи, Кълъм — отрони тя, когато вече бяха пътували един час. — Тази страна направо е осеяна със замъци. Има по един буквално на всеки хълм и още повече в равнината. Защо всички се рушат? Защо в тях не живеят хора?

— Повечето са много стари, Скарлет скъпа — по на четиристотин години и повече. Хората са открили по-удобен начин на живот.

Тя кимна. Сигурно! Доста стъпала е трябвало да катерят из кулите. И все пак те бяха страшно романтични. Пак притисна нос към прозореца.

— О! — каза тя. — Колко жалко! Край на наблюденията ми върху замъците. Заваля.

— Ще престане — успокой я Кълъм.

Така и стана още преди да стигнат до следващата гара.

— Балинаслоу — прочете Скарлет табелата на глас. — Какви красиви имена носят градовете ви! Как се казва мястото, където живеят О'Хара?

— Адамстаун — отвърна Кълъм и се засмя, като видя изражението на Скарлет. — Не, не звучи много ирландски. Бих го променил заради тебе, ако можех, бих го променил впрочем заради всички нас. Но собственикът е англичанин и такова нещо няма да му хареса.

— Някой притежава целия град?

— То не е град — в такъв го превръщат английските хвалби. Дори село не е. Наречено е на името на сина на англичанина, който го е построил: имението било просто подаръче за Адам. Оттогава насам са го наследили синовете и внуците му. Този, на когото принадлежи сега, не идва никога. Живее в Лондон. Управлява негов пълномощник.

В думите му имаше горчивина. Скарлет реши, че е по-добре да не задава въпроси. Загледа се през прозореца в очакване да види още някой замък.

Тъкмо когато влакът забави ход, за да спре на следващата гара, тя зърна огромен замък, който изобщо не беше порутен. Сигурно някой живееше там! Рицар? Принц? Нищо подобно, каза й Кълъм — това били военни казарми на един полк от армията на Великобритания.

„О, този път наистина сгазих лука“ — помисли си Скарлет. Бузите на Катлийн бяха пламнали.

— Ще купя по един чай — рече Кълъм, когато влакът спря. Дръпна прозореца надолу и се наведе.

Катлийн бе забола очи в земята. Скарлет се изправи до Кълъм. Колко хубаво беше да се раздвижиш!

— Сядай, Скарлет! — каза ѝ той строго.

Тя седна. Но още виждаше групите мъже с лъскави униформи на перона и как Кълъм поклати глава, когато го попитаха има ли свободни места в купето. Колко хладнокръвен бе! Раменете му запълваха прозореца и никой не можеше да види, че зад гърба му има три празни места. Добре беше да запомни това — можеше да ѝ потрябва следващия път, когато пътува с ирландски влак, ако Кълъм не е с нея.

Влакът вече тръгваше и той им подаде канчета с чай и нещо, вързано в кърпа.

— Опитай един ирландски специалитет — рече Кълъм и най-сетне се усмихна. — Казват му бармбрек.

В грубата ленена кърпа бяха увити три големи парчета вкусен лек сладкиш с плодова плънка. Скарлет изяде и парчето на Катлийн и попита Кълъм дали може да ѝ купи още, щом стигнат до следващата гара.

— Ще потърпиш ли още половин час? Тогава слизаме от влака и можем да се нахраним като хората.

Скарлет се съгласи с удоволствие. Приключенията във влака и гледката на замъците бяха започнали да ѝ омръзват. Би се радвала да пристигнат най-сетне.

Но на табелата на гарата пишеше „Мълинджър“, а не „Адамстаун“. Горкичкото дете, засмя се Кълъм, не са ли ѝ казали? Можели да пътуват само донякъде с влак. Останалата част от пътя трябвало да изминат с кола, след като обядват — били само около двайсет мили, щели да са у дома, преди да се стъмни.

Двайсет мили! Та това беше колкото от Атланта до Джоунсбъро. Щяха да пътуват цяла вечност, а и вече се бяха клатушкали шест часа във влака. Събра цялата си воля, за да се усмихне любезно, когато Кълъм ѝ представи своя приятел Джим Дейли. Дейли изобщо не изглеждаше внушително. За разлика от фургона си. Фургонът беше с големи яркочервени колела и лъскави сини странични стени с надпис ДЖ. ДЕЙЛИ с големи златни букви. „Какъвто и да е бизнесът му — помисли си Скарлет, — той очевидно преуспява.“

Бизнесът на Джим Дейли беше пивница и пивоварна. Макар да бе собственичка на кръчма, Скарлет никога не я беше посещавала. Когато влезе в голямата, пропита с мирис на малц зала, тя се почувствува вълнуващо порочна. С любопитство погледна дългия

тезгях от полиран дъб, но нямаше време да разгледа подробностите, защото Дейли отвори друга врата и ги поведе по коридора. О'Хара щяха да обядат с него и семейството му в тяхното жилище над заведението.

Обедът беше хубав, но по никой начин не се различаваше от обед в Савана. Нямаше нищо непознато или чуждоземно в агнешкия бут със сос от джоджен и пюре от картофи. И целият разговор се въртеше около семейство О'Хара от Савана — тяхното здраве и заниманията им. Оказа се, че майката на Джим Дейли е братовчедка, също О'Хара. По нищо не личеше, че Скарлет се намира в Ирландия, още по-малко пък над кръчма. А и никой Дейли като че не се интересуваше от нейното мнение за каквото и да било. Бяха прекалено заети да говорят помежду си.

Нещата се пооправиха следобед. Джим Дейли настоя да я придружи на разходка, за да разгледала Мълинджър. Кълъм и Катлийн ги последваха. „Не че има кой знае какво да се гледа“ — помисли си Скарлет. Сбутано градче — една улица и пет пъти повече пивници, отколкото магазини, но е хубаво човек да се поразтъпче. Площадът не беше и на половината на този в Голуей и беше пуст. Млада жена с черен шал на главата се приближи към тях с протегната ръка.

— Бог да ви благослови, господине и госпожо — изхленчи тя.

Джим пусна няколко монети в ръката ѝ, тя още веднъж ги благослови и се поклони. Скарлет се ужаси. Ами да, момичето просеше, и то посред бял ден! Тя самата със сигурност не би ѝ дала нищо — нямаше причина момичето да не работи, за да изкарва прехраната си, изглеждаше достатъчно здраво.

Чу се шумен смях и Скарлет се обърна да види какво става. От една странична уличка на площада бяха излезли група войници. Един от тях дразнеше просякинята — предлагаше ѝ монета, но я държеше прекалено високо и тя не можеше да я стигне. Животно! Но какво можеше да очаква тази нещастница, щом става за посмешище и проси наред площада, и то от войници. Всеки знае, че те са прости и груби... Въпреки че — трябваше да признае — човек не можеше сериозно да приеме тази тайфа за войнишка. Младежите изглеждаха по-скоро като големи детски играчки с глупашките си натруфени униформи. Очевидно цялото им войнствуване се свеждаше до

маршируване — парадно, по празници. Слава богу, че в Ирландия няма истински войници като янките. Няма змии и няма янки.

Войникът хвърли монетата в една кална локва, покрита с мръсна пяна, после се разсмя, разсмяха се и приятелите му. Скарлет видя как Катлийн се вкопчи в ръката на Кълъм. Той се изтръгна и пое към войниците и просякинята. О, Господи, ами ако започне да им чете проповед, че трябва да бъдат добри християни? Кълъм запретна ръкава си и тя притаи дъх. Толкова прилича на татко! Дали ще се сбие?

Кълъм коленичи на калдъръма и извади монетата от зловонната локва. Скарлет шумно, облекчено пое дъх. Не би се усъмнила и за секунда, че Кълъм е в състояние да се справи с всяко едно от тези войничета с префърцунени панталонки, но петима все пак бяха твърде много дори и за един О'Хара. Но все пак защо трябваше да се унижава заради затрудненията на една просякиня?

Кълъм се изправи с гръб към войниците. Те очевидно се притесниха от обрата, който бе взела шегата им. Когато Кълъм хвана жената под ръка и я отведе настрана, те се обърнаха и бързо закрачиха към ъгъла.

„Е, свърши се и не стана никаква беля — помисли си Скарлет. — Като изключим панталоните на Кълъм. Предполагам, че доста бързо се износват — нали е свещеник и все коленичи. Странно как забравям това. Ако Катлийн не ме беше измъкнала от леглото призори, нямаше да си спомня, че трябва да ходим на литургия, преди да хванем влака.“

Останалата част от обиколката на града беше много кратка. По Кралския канал не се виждаха лодки и Скарлет изобщо не се заинтересува от възторжените обяснения на Джим Дейли колко похубаво е да се пътува до Дъблин по този начин вместо с влак. Защо трябваше да я е грижа за пътуването до Дъблин? Искаше й се вече да е на път към Адамстаун.

Не след дълго желанието й се изпълни. Когато се върнаха, пред бара на Джим Дейли чакаше малък, олющен екипаж. Мъж по риза, препасан с престилка, товареше сандъците им. Куфарите бяха вече привързани отзад. Сега сандъкът на Скарлет тежеше много по-малко, отколкото на гарата, когато Джим и Кълъм го пренасяха във фургона на Дейли, но никой не спомена за това. Щом багажът бе натоварен, мъжът с престилката хлътна в пивницата. Върна се с пелерина и цилиндър на кочияш.

— И аз се казвам Джим — каза той кратко. — Хайде да тръгваме.

Скарлет се качи и седна в ъгъла. Катлийн зае мястото до нея, а Кълъм — отсреща.

— Бог да ви пази по пътя — извикаха семейство Дейли.

Скарлет и Катлийн размахаха кърпички през прозореца. Кълъм разкопча палтото си и свали шапката си.

— Не знам вие какво ще правите, но аз ще се опитам да поспя — рече той. — Надявам се, че дамките няма да имат нищо против краката ми.

Той събу ботушите си, изтегна се и изпъна нозе на седалката между Скарлет и Катлийн.

Двете се спогледаха, после се наведоха да развържат ботите си. След няколко минути и те се бяха настанили така, облегли глави в ъглите на екипажа и с крака, опънати от двете страни на Кълъм. „О, защо не съм с голуейския си костюм; щях да се чувствам като в пухено легло“ — помисли си Скарлет. Една от пръчките на натъпкания ѝ със злато корсет я бодеше в ребрата, накъдето и да се обърнеше. Въпреки това тя се унесе много бързо.

Събуди се веднъж, когато по прозорците заплющя дъжд, но после монотонният му звук пак я приспа. При повторното ѝ събуждане грееше слънце.

— Стигнахме ли? — попита тя сънено.

— Не, имаме още път — отвърна Кълъм.

Скарлет погледна през прозореца и плесна с ръце.

— Я погледнете колко много цветя! Мога да си откъсна, ако протегна ръка. Кълъм, отвори прозореца. Ще си набера букет.

— Ще го отворим, когато спрем. Колелата вдигат много прах.

— Но аз искам да си набера от тези цветя.

— Това е просто жив плет, Скарлет скъпа. Има го същия по целия път до къщи.

— Има и от тази страна, виждаш ли? — каза Катлийн.

И наистина. Непознатото пълзящо растение с ярките си розови цветове беше на по-малко от една протегната ръка разстояние и от Катлийн. Какъв чудесен начин да пътуваш — между стени от цветя! Щом Кълъм затвори очи, тя бавно спусна прозореца.

3.

— Скоро ще стигнем в Ратарни — изясни Кълъм. — После още няколко мили, и сме в графство Мийд.

Катлийн въздъхна щастливо. Очите на Скарлет блеснаха. „Графство Мийд. Татко говореше за него като за рая и мисля, че разбирам защо.“ Тя вдъхна сладкия мирис на следобеда през отворения прозорец — смесица от нежния парфюм на розовите цветя, богатия полски аромат на стоплената от слънцето трева, долитащ от невидимите ниви отвъд гъстия жив плет, и острата миризма на билки от плета. „Ако можеше той да бъде тук с мен, би било съвършено. Просто ще трябва да се забавлявам двойно — и за него, и за себе си.“ Дълбоко пое дъх и усети леката влажна свежест във въздуха.

— Мисля, че пак ще вали — каза тя.

— Не за дълго — увери я Кълъм. — И когато престане, всичко ще мирише още по-хубаво.

Преминаха през Ратарни толкова бързо, че Скарлет не успя да види почти нищо. В един момент гледаше живия плет, после той изчезна, замести го някакъв зид и изведнъж пред лицето ѝ на прозореца на екипажа се изпречи друг отворен прозорец и друго лице втренчи поглед в нея. Тя още се опитваше да се отърси от шока, който изпита при вида на непознатите очи, изникнали сякаш изпод земята, когато екипажът изтрополи покрай последната редица сгради и живият плет пак се появи. Дори не бяха забавили ход.

Но много скоро и това стана. Пътят започна да се вие на чести остри завои. Скарлет подаде глава през прозореца и се опита да погледне напред.

— Вече в графство Мийд ли сме, Кълъм?

— Още малко.

Минаха край малка селска къщичка, движеха се не по-бързо от пешеходец, така че Скарлет успя добре да я разгледа. Тя се усмихна и помахна на червенокосото момиченце, което стоеше на вратата. Детето също ѝ отговори с усмивка. Предните му млечни зъби бяха паднали и празнината придаваше особен чар на усмивката му. Всичко в тази

къщичка очарова Скарлет. Бе направена от камък и стените бяха чисто бели, а черчеветата на малките правоъгълни прозорчета аленееха. Вратата също беше червена, разделена напъряко на две половинки, като горната част бе отворена навътре към къщата. Главата на детето едва се подаваше над долната половина. Зад него Скарлет видя сумрачна стая с ярко пламтящ огън. А най-хубавото беше сламеният покрив на къщата, стрехите приличаха на фестон. Истинска картинка от приказка. Тя с усмивка се обърна към Кълъм:

— Ако това момиченце беше с руса коса, щях да се огледам за трите мечета. — По израза му усети, че не разбира за какво му говори. — Златокоска, глупчо. — Той поклати глава. — Господи, Кълъм, това е приказка. В Ирландия нямате ли приказки?

Катлийн се разсмя.

Кълъм се ухили.

— Скарлет скъпа — рече той. — Не знам нищо за твоите приказки и твоите мечета, но ако търсиш феи, ти си дошла точно където трябва. Ирландия гъмжи от феи и леприкони^[1].

— Кълъм, дръж се сериозно.

— Но аз съм сериозен. И ще трябва да опознаеш феите, иначе може да си навлечеш страхотни неприятности. Трябва да знаеш, че повечето са чисто и просто малки досадници, но има и такива като леприкона обушар, с който всеки иска да се срещне...

Екипажът внезапно спря. Кълъм подаде глава през прозореца. Когато я прибра, вече не се усмихваше. Пресегна се през Скарлет и сграбчи кожената каишка. Дръпна я бързо и вдигна стъклото.

— Стойте мирно и не говорете с никого! — прошепна рязко. — Накарай я да кротува, Катлийн.

Напъха крака в ботушите си, пръстите му бързо затегнаха връзките.

— Какво става? — попита Скарлет.

— Тихо! — пресече я Катлийн.

Кълъм отвори вратата, грабна шапката си, слезе и затвори. Отдалечи се с каменносиво лице.

— Катлийн?

— Тихо! Важно е, Скарлет. Кротувай!

Изкънтя тъп глух звук и кожените стени на екипажа потрепераха. Дори и през затворените прозорци Скарлет и Катлийн чуваха как

някъде отпред мъжки глас вика силно и грубо: „Ей, ти! Кочияш! Мърдай! Какво зяпаш, това да не ти е представление! И ти! Свещеникът! Връщай се в екипажа и да те няма!“

Катлийн стисна ръката на Скарлет.

Екипажът се залюля на пружините си и бавно се отмести към дясната страна на тесния път. Стърчащите клони и храсти задраскаха дебелата кожа. Катлийн се дръпна от прозореца и се притисна към Скарлет. Чу се още един тъп звук и двете подскочиха. Пръстите на Скарлет се впиха в ръката на Катлийн. Какво ставаше?

Екипажът бавно се придвижи напред и те видяха друга къщичка, абсолютно същата като онази, която се бе сторила на Скарлет идиличния дом на Златокоска. Пред зейналата врата войник в черна униформа със златни ширити слагаше две малки трикраки столчета върху една маса навън. Отляво на вратата видяха офицер, възседнал неспокоен дорест кон, а отдясно — Кълъм. Той тихо говореше на дребничка, разплакана жена. Черният шал се бе свлякъл от главата ѝ и рижата коса бе разпиляна на раменете и по бузите ѝ. В ръцете си държеше бебе. Скарлет виждаше сините му очи и червеникавия пух на кръглата му главичка. Едно момиченце, което можеше да е близначка на усмихнатото дете над разделената на две врата, хлипаше в престилката на майка си. И жената, и детето бяха босоноги. Насред пътя, около огромен триножник от греди, се бяха пръснали войници. На възета, закачени на върха на триножника, бе окачена и се люлееше четвърта греда.

— Давай, Пади — изкрещя офицерът.

Екипажът изскърца и задраска в плета. Скарлет усещаше треперенето на Катлийн. Тук ставаше нещо ужасно, „Бедната жена, изглежда като че ще припадне... или направо ще полудее. Дано Кълъм може да ѝ помогне.“

Жената се свлече на колене. „Господи, тя припада, ще изпусне бебето!“ Скарлет протегна ръка към дръжката на вратата, но Катлийн я сграбчи.

— Катлийн, пусни ме...

— Стой мирно. За бога, стой мирно!

Отчаяната настойчивост в шепота ѝ накара Скарлет да спре.

Какво ставаше, за бога? Скарлет гледаше и не можеше да повярва на очите си. Ридаещата майка стискаше ръката на Кълъм и я

целуваше. Той направи кръстния знак над главата ѝ. После я вдигна на крака. Докосна главата на бебето, след това на момиченцето, сложи двете си ръце върху раменете на майката и я обърна с гръб към къщичката.

Екипажът бавно тръгна и тъпият, тежък звук отново изкънтя зад гърба им. Започнаха да се отдалечават от плета, към средата на пътя.

— Кочияш, стоп! — изкрещя Скарлет, преди Катлийн да успее да я спре. Кълъм беше останал там, тя не можеше да допусне такова нещо.

— Недей, Скарлет, недей! — молеше я Катлийн, но Скарлет беше отворила вратата още преди колата да е спряла. Скочи на земята и затича назад към звука, без да забелязва, че полите на скъпата ѝ рокля се влачат в рядката кал.

Гледката и шумът, които се разкриха пред нея, я накараха да замръзне неподвижно и да нададе вик на отчаян протест. Люлеещата се греда отново се стовари върху стената на къщичката и фасадата хлътна, пръскайки чисти, лъскави парченца стъкло от счупените прозорци. Алените черचेвета паднаха в прахта, вдигната от свличащите се бели камъни, а двете крила на червената врата се олюляха и се долепиха. Шумът беше потресаващ — скърцане... трясък... писък като от живо същество.

За миг настъпи тишина, а после се чу друг звук — пращане, което се превърна в рев — и тежко, задушливо замириса на пушек. Скарлет видя факлите в ръцете на трима войници, пламъците, които лакомо ухапаха сламения покрив. Спомни си армията на Шърман, обгорелите стени и комини на Дванайсетте дъба, на Дънмор Ландинг и изстена от скръб и ужас. Къде беше Кълъм? О, Боже Господи, какво бе станало с него?

Видя как фигурата му в тъмни дрехи бързо излиза от пушека, който се стелеше над пътя.

— Бягай! — извика ѝ той. — Бързо в колата!

И преди тя да успее да се отърси от ужаса, който я държеше прикована на едно място, Кълъм застана до нея, стиснал я за лакътя.

— Ела, Скарлет скъпа, не се бави! — прикани я той с овладяна настойчивост. — Сега трябва да си вървим у дома.

Екипажът отпраши по виещия се път с цялата бързина, на която бяха способни конете. Скарлет се люшкаше от затворения прозорец

към Катлийн и обратно, но не забелязваше нищо. Още трепереше от странното и ужасно изживяване. Чак когато екипажът намали ход и продължи със спокойно скърцане, сърцето ѝ спря да се блъска в гърдите и тя си пое дъх.

— Какво ставаше там? — попита и сама се изненада от гласа си.

— Изхвърляха бедната жена — остро каза Катлийн. — И Кълъм я утешаваше. Не биваше да се намесваш така, Скарлет. Можеше да докараш неприятности на всички ни.

— Хайде по-кратко, Катлийн, не трябва да се караш така! — рече Кълъм. — Скарлет нямаше как да знае, нали е от Америка.

На Скарлет ѝ се искаше да възрази, че е виждала и много, много по-страшни неща, но замълча. По-важно беше да разбере. Затова попита:

— Защо я изхвърляха?

— Нямали пари за наема — обясни Кълъм. — И най-лошото е, че мъжът ѝ оказал съпротива, когато милицията дошла за пръв път. Ударил войник и го откарали в затвора, а тя останала с малките и с притесненията си за него на всичкото отгоре.

— Колко тъжно! Изглеждаше толкова нещастна. Какво ще прави тя сега, Кълъм?

— Има сестра, която живее надолу по пътя, не много далеч. Там я изпратих.

Скарлет се поуспокои. Наистина тъжно! Бедната жена бе направо обезумяла. И все пак всичко щеше да се оправи. Сестра ѝ сигурно живееше в къщичката на Златокоска, а тя не беше далеч. Пък и в края на краищата хората трябва да си плащат наема. Тя моментално би си намерила нов кръчмар, ако наемателят ѝ се опита да задържа нейните пари. А това, дете мъжът ударил войник, е просто непростимо. Сто на сто е знаел, че ще го вкарат в затвора. Защо не е помислил за жена си, преди да направи такава глупост?

— Но защо разрушиха къщата?

— За да не позволят на наемателите да се върнат да живеят там.

Скарлет изрече първото нещо, което ѝ хрумна:

— Колко глупаво! Собственикът е можел да я даде под наем на друг.

Кълъм изглеждаше изморен.

— Не иска да я дава под наем на никого. Тя върви с малко парче земя и той прави това, което се нарича да си „окупняваш“ собствеността. Ще я превърне в пасище и ще изпраща угоения добитък на пазара. Тъкмо затова е увеличил всички наеми дотолкова, че никой да не може да ги плаща. Вече не е заинтересован от обработването на земята. Мъжът е знаел какво ги очаква — всички знаят, когато се стигне дотам. Минават месеци, докато най-после вече нямат какво да продадат, за да намерят пари за наема. Именно през тези месеци у човек се надига гневът и го тласка към опит да се защити с юмруци... А жените ги измъчва отчаяние, като гледат поражението на мъжете си. Онова бедно създание с бебето на гърдите си се опитваше да спре стенобойната машина със своето дребничко телце. Къщичката е била единственото, което помагало на съпруга ѝ да се чувства мъж.

Скарлет не знаеше какво да каже. Изобщо не си бе представяла, че може да се случи такова нещо. Беше толкова подло. Янките бяха лоши, но все пак ставаше въпрос за война. А не за унищожение, та за стадо крави да има повече трева. Бедната жена! Ами да, това можеше да е Морийн с Джеки на ръце, когато е бил бебе.

— Сигурен ли си, че ще иде при сестра си?

— Обеща, а не е от онези, които биха излъгали свещеник.

— Значи в такъв случай ще се оправи, нали?

Кълъм се усмихна.

— Не се тревожи, Скарлет скъпа. Ще се оправи.

— Докато окупнят и фермата на сестра ѝ — дрезгаво пророни Катлийн.

Заплющя дъжд, застича се по прозорците, прокапа и в колата, близо до главата на Катлийн, през един процеп, разкъсан от плета.

— Ще ми дадеш ли голямата си носна кърпа, за да запуша тази дупка, Кълъм? — попита Катлийн през смях. — И като свещеник ще помолиш ли слънцето пак да изгрее?

Как можеше да е толкова жизнерадостна след случилото се, че и мокра на всичкото отгоре? Я виж ти, и Кълъм се разсмя с нея.

Екипажът се движеше много, много по-бързо. „Кочияшът трябва да е полудял. Нищо не се вижда в този порой и пътят е толкова тесен, пък и пълен със завои. Ще протече от още десет хиляди дупки.“

— Усещаш ли как нетърпението обхваща прекрасните коне на Джим Дейли, Скарлет скъпа? Те мислят, че са на хиподрума. Но аз си знам, че такъв хиподрум може да се намери само в графство Мийд. Вече наистина сме близо до дома. По-добре да ти разкажа за мъничкия народ, преди да срещнеш леприкон и да не знаеш с кого говориш.

Внезапно слънчевата светлина проникна през мокрите от дъжда прозорци и превърна капките вода в късчета дъга. Имаше нещо неестествено в това, че в един миг вали, в следващия миг грее слънце и после пак вали, мислеше си Скарлет. Тя отмести поглед от дъгата към Кълъм.

— Ти видя чучелата им на шествието в Савана — започна Кълъм. — И казвам ти, щастие е за всички, които гледаха, че в Америка няма леприкони, защото гневът им би бил ужасен и те биха повикали всичките си роднини феи да отмъстят. В Ирландия обаче, където им се отдава дължимото уважение, не безпокоят никого, ако никой не ги безпокои. Намират си приятно местенце и се установяват там, за да се занимават със занаята си на обуцари. Но не като група, забележи — леприконът е самотник, а един на едно място, друг на друго и така, докато — ако чуеш достатъчно приказки — можеш да си сигурен, че ще намериш по един край всеки поток и камък в страната. Разбираш, че е там, по лекото „чук-чук-чук“ на чукчето му върху подметката и тока на обувката. И после, ако се промъкнеш тихо като гъсеница, можеш да го изненадаш. Някои казват, че трябва да го хванеш за ръката или глезена, но общото мнение е, че за да го плениш, е достатъчно да втренчиш поглед в него. Той ще те моли да го пуснеш, но ти трябва да откажеш. Ще обещае да изпълни всичките ти желания, но не трябва да му вярваш, защото е прословут лъжец. Ще те заплаши с голяма беда, но не може да ти навреди, така че не обръщай внимание на заплахите му. И накрая ще бъде принуден да откупи свободата си със съкровището, което е скрил в някое сигурно скривалище наблизо. А пък какво съкровище, да знаеш! Съд със злато, който не изглежда кой знае какво за несведущото око, но е направен с тънкото и измамно лукавство на леприконите — няма дъно и от него можеш да вадиш злато до края на дните си, без да се свърши. Той ще ти даде всичко това само за да го пуснеш — не обича много да има хора наоколо. По нрав е саможив, наистина, но и страхотно лукав — дотолкова, че надхитря почти всички, които са го пленявали, като отвлича

вниманието им. И ако леко отпуснеш хватката на пръстите си или очите ти се отлепят, той изчезва в миг, а на теб не ти остава нищо друго, освен да разказваш за приключението сп.

— Не ми изглежда трудно човек да държи здраво или да гледа втренчено, ако това ще му донесе съкровище — каза Скарлет. — Тази история е безсмислена.

Кълъм се засмя.

— Ти си практична и делова, Скарлет скъпа, точно от онзи вид хора, които леприконите обичат да надхитрят. С теб могат да правят каквото си искат, защото никога няма да повярваш, че те са причината. Ако си вървиш по пътя и дочуеш почукване, дори няма да си направиш труда да спреш и да се огледаш.

— Бих го сторила, ако вярвах в тези глупости.

— Ето на. Не вярваш и няма да спреш.

— Дрън-дрън-шикалки, Кълъм! Виждам какво се опитваш да направиш. Обвиняваш ме, че не хуквам да гоня дивото.

Започваше да се ядосва. Игрите на думи и главоблъсканиците бяха прекалено объркани и не водех доникъде.

Не забеляза, че Кълъм бе отклонил вниманието ѝ от изхвърлената жена.

— Каза ли вече на Скарлет за Моли, Кълъм? — попита Катлийн. — Мисля, че има право да бъде предупредена.

Леприконите веднага излязоха от ума на Скарлет. Тя не пропускаше клюките и ги обичаше.

— Коя е Моли?

— Тя е първата О'Хара, с която ще се запознаеш в Адамстаун — отвърна Кълъм. — И ни е сестра, на мене и Катлийн.

— По баща — поправи го Катлийн. — Само наполовина. А и тази половинка ни е много, мен ако питаш.

— Разкажете ми — подкани ги Скарлет.

Разказът продължи толкова дълго, че пътуването почти свърши, но Скарлет не усещаше времето и изминатия път. Ставаше дума за собствените ѝ роднини.

Научи, че Кълъм и Катлийн също са брат и сестра само по баща. Патрик, един от по-големите братя на Джералд О'Хара, се женил три пъти. Децата от първата му жена били Джейми, който заминал за Савана, и Моли, която била голяма красавица по думите на Кълъм.

Може би когато е била млада според Катлийн.

След смъртта на първата си жена Патрик се оженил за втората — майката на Кълъм, а след като тя починала — за майката на Катлийн, която била майка и на Стивън.

„Мълчаливецът“ — отбеляза си Скарлет наум.

В Адамстаун щяла да се запознае с десет братовчеди О'Хара, някои вече с деца и внуци. На 11 ноември щели да станат петнайсет години, откак Патрик, мир на праха му, починал.

Освен тях щяла да види още живия чичо Даниъл и неговите деца и внуци. Мат и Джералд заминали за Савана, но шестима останали в Ирландия.

— Никога няма да се оправя — притеснено каза Скарлет. Все още бъркаше някои от децата О'Хара в Савана.

— Кълъм реши да започнеш от по-лесното — рече Катлийн. — В къщата на Моли няма друг О'Хара, освен нея, а и тя би се отрекла от името си.

Кълъм, прекъсван от жлъчните забележки на Катлийн, ѝ обясни за Моли. Тя се омъжила за Робърт Донахю, заможен човек с голяма процъфтяваща ферма от над сто акра. Той бил това, което ирландците наричат „земевладелец“. Навремето Моли работела като готвачка в кухнята на Донахю. Когато съпругата му починала, след съответната жалейка Моли станала негова втора жена и мащеха на четирите му деца. От този брак се родили пет деца — най-голямото било доста едро и здраво, въпреки че се пръкнало с три месеца по-рано, — но сега всички те, вече големи, живеели отделно.

Моли не била много привързана към роднините си О'Хара, спомена между другото Кълъм, а Катлийн изсумтя, но това вероятно се дължало на факта, че съпругът ѝ бил техен арендодател. Освен собствената си ферма Робърт Донахю вземал под аренда големи парцели, а семейство О'Хара обработвали една по-малка ферма като негови арендатори.

Кълъм захвана да изрежда децата и внуците на Робърт, но Скарлет вече се бе отказала да се бори със заливащия я водопад от имена и години и ги отписа всичките като „потомството“. Не слушаше внимателно, докато той не заговори за собствената ѝ баба.

— Старата Кати Скарлет още живее в къщата, която съпругът ѝ построил, когато се оженили през 1789 година. За нищо на света не

желае да се премести. Нашият баща се оженил за пръв път през 1815 година и завел невестата си в претъпканата къща. Когато дошли децата, построил наблизго голямо жилище с място за малките и с топло легло до огнището специално за старата. Но тя не ще и да чуе. Така че Шон живее в къщата с баба ни, а момичетата — като Катлийн например — се грижат за тях.

— Когато няма как да се измъкнем — добави Катлийн. — Всъщност баба няма нужда от много грижи, само да минеш стаите с метлата и парцала, но Шон винаги успява да окаля измития под. А какво кърпене пада с този човек! Едва успееш да му зашиеш копчетата на новата риза, и той вече я е разпрал. Шон е брат на Моли, на нас ни е брат само по баща. Не е свестен, не може да стъпи на малкото пръстче на Тимъти, нищо, че е с цели двайсет години по-голям.

На Скарлет ѝ бръмна главата. Не посмя да попита кой е Тимъти, защото се страхуваше, че ще я засипят с още десетина имена.

А нямаше и време. Кълъм отвори прозореца и извика на кочияша:

— Джими спри, ако обичаш, за да дойда да седна при теб на капрата. Трябва да завием на разклона малко по-надолу, ще ти показвам пътя.

Катлийн го дръпна за ръкава.

— О, Кълъм скъпи, кажи, че мога да сляза с теб и да си ида вкъщи пеша. Не мога да чакам повече. Скарлет няма да има нищо против да се вози до къщата на Моли, нали, мила? — Тя ѝ се усмихна с такава сияйна надежда, че Скарлет би се съгласила, дори и ако нямаше нужда няколко минути да остане сама.

Не възнамеряваше да се яви в къщата на красавицата на семейство О'Хара — все едно колко повехнала беше вече тази Моли, — без да плюе на кърпичката си и да избърше праха от лицето и ботите си. После малко тоалетна вода от сребърното шишенце в чантичката ѝ, малко пудра и може би съвсем, съвсем малко руж.

---

[1] Феи или малки духове в ирландския фолклор. — Б.пр. ↑

4.

Пътят към къщата на Моли пресичаше малка ябълкова градина. Здрачът обагреше нежните цветове във виолетово на фона на синьото притъмняващо небе. Подравнени и закръглени лехи с иглика смекчаваха ъгловатостта на четвъртитата къща. Всичко беше много подредено.

Както и вътре. Строгите мебели в приемната бяха в калъфи, на масите имаше колосани бели покривки с дантелени краища, в камината зад излъсканата месингова решетка нямаше никаква пепел.

Тоалетът и маниерите на самата Моли също бяха безупречни. Червената ѝ рокля бе украсена с десетки сребърни копчета и всичките блестяха. Тъмната ѝ коса бе лъскава и изпод елегантната бяла ажурена шапчица с дантели се подаваха кокетни къдрици. Тя предложи на Кълъм дясната си буза, после и лявата — за целувка, и каза „хиляди пъти добре дошла“ на още една О’Хара, когато той ѝ представи Скарлет.

„А дори не е знаела, че пристигам.“ Това направи добро впечатление на Скарлет въпреки безспорната красота на Моли. Тя имаше най-нежната кадифена кожа, която Скарлет някога бе виждала, и под ясните ѝ сини очи нямаше сенки или торбички. Почти не личаха и бръчки, за които би струвало да се говори, с изключение на линиите от носа към устата, но такива имат и някои момичета, бързо обобщил преценката си Скарлет. Кълъм сигурно грешеше, Моли не би могла да е на петдесет и няколко години.

— Толкова съм щастлива да се запозная с теб, Моли, и просто нямам думи да ти благодаря, че ме подслоняваш в прекрасната са къща — залюбезничи Скарлет. Не че къщата беше кой знае какво. Чиста като прясна боя — няма спор, но приемната не беше по-голяма от най-малката спалня в къщата ѝ на Прасковената улица.

— Господи, Кълъм! Как можа да си тръгнеш и да ме оставиш там сам-самичка? — оплака се тя на другия ден. — Този ужасен

Робърт е най-досадният човек на света. Като започна да говори за кравите си — представяш ли си — и колко мляко давала всяка от тях. Имах чувството, че и аз ще замуча, преди да сме свършили с яденето. С обеда, както ми казаха около петдесет и осем пъти, а не с вечерята. Каква разлика има, за бога?

— В Ирландия вечер англичаните обядват, а ирландците вечерят.

— Но те не са англичани.

— Имат претенции. Веднъж, когато си плащал арендата, Робърт изпил едно уиски в Големия дом с пълномощника на графа.

— Кълъм! Ти се шегуващ.

— Смея се, Скарлет скъпа, но не се шегувам. Не се тревожи за такива неща — това, което има значение, е удобно ли е леглото ти.

— Предполагам. Но можех да спя и на царевични кочани, толкова бях уморена. Трябва да ти кажа, че е приятно човек да се разтъпче. Вчера дълго пътувахме. Далеч ли е къщата на баба?

— Четвърт миля, не повече, по това друмче.

— „Друмче“. С какви хубави думи наричате нещата! У нас бихме казали „пътека“ за такава тясна малка уличка като тази. А и край нея нямаше да има жив плет. Мисля, че ще опитам да сменя някои от оградите в Тара с такива плетове. За колко време стават толкова гъсти?

— Зависи какво ще посадиш за основа. Какви храсти растат в окръг Клейтън? Или може би имате дърво, което може да се подрязва ниско?

За свещеник Кълъм беше учудващо добре запознат с отглеждането на растения, мислеше си Скарлет, докато той й разясняваше и демонстрираше изкуството да се направи жив плет. Но трябваше доста да се старае, за да научи тукашните мерки. Тясната виеща се пътека беше много по-дълга от четвърт миля.

Внезапно излязоха на едно сечище. Пред тях изникна къщичка със сламен покрив, с чисто бели стени и малки прозорчета със сини черचेвета. От ниския комин излизаше гъст дим и се виеше в озареното от слънцето синьо небе, а на перваза на един от отворените прозорци спеше шарена котка.

— Възхитително е, Кълъм! Как къщите си остават толкова бели? Дали е от целия този дъжд?

Скарлет бе забелязала, че през нощта валя три пъти и то още преди да заспи. А калта по пътеката й подсказваше, че сигурно е

валяло и после.

— Влагата помага донякъде — отговори Кълъм с усмивка. Беше доволен, че тя не се оплаква от последиците за полите и ботите ѝ, които бе оставила разходката. — Но ти всъщност улучи най-доброто време за посещението си. Винаги правим ремонт два пъти годишно по едно и също време — за Коледа и за Великден. Отвътре и отвън варосване и боядисване. Ще идем ли да видим дали баба е будна?

— Нервна съм — призна си Скарлет. Не каза защо. В действителност се страхуваше да види как изглежда човек на почти сто години. Ами ако ѝ се догади от вида на собствената и баба? Какво ще прави тогава?

— Няма да стоим дълго — каза Кълъм, сякаш прочел мислите ѝ. — Катлийн ни е поканила на чай.

Скарлет го последва покрай къщата до синьо боядисаната врата. Горната част беше отворена, но вътре не се виждаше нищо, освен сенки. И имаше странна миризма — землиста и някак кисела. Такъв ли е дъхът на дълбоката старост?

— Торфения огън ли помирисваш, Скарлет скъпа? Усещаш миризмата на истинското домашно огнище на Ирландия. Въглищата в огъня на Моли не са нищо друго, освен още една англичанщина. Само горящият торф превръща къщата в роден дом. Морийн ми каза, че някои ноци го сънува и се събужда със сърце, пълно с копнеж. Смятам да ѝ занеса няколко парчета, като се връщаме в Савана.

Скарлет любопитно пое въздух. Странна миризма — като пушек, но не съвсем същата. Тя прекрачи ниския праг след Кълъм, запремигва, за да свикне с тъмнината.

— Дойде ли най-сетне, Кълъм О'Хара? И защо, питам, си ми довел на гости Моли, след като Брайди ми обеща щастието да видя момичето на любимия ми син Джералд?

Гласът ѝ бе тънък и свадлив, но не слаб или пресеклив. Облекчение и някакво учудване завладяха цялото същество на Скарлет. Това беше майката на татко ѝ, той ѝ бе разказвал толкова пъти за нея.

Тя отмести Кълъм и коленичи до старицата, която седеше в дървено кресло край огнището.

— Аз съм момичето на Джералд, бабо. Той ме е кръстил на тебе, Кати Скарлет.

Първата Кати Скарлет бе дребна и мургава, с кожа, потъмняла от почти цял век на открито, на слънце и дъжд. Лицето ѝ бе кръгло като ябълка и сбръчкано пак като ябълка, само че престояла цяла зима. Но избледнелите сини очи бяха ясни и проникателни. Светлосин шал от дебела вълна загръщаше раменете ѝ, а краищата му падаха през гърдите на скута ѝ. Плетена червена шапчица покриваше нейните изтънели бели коси.

— Я да те погледна, момиче — каза тя.

Грапавите ѝ пръсти повдигнаха брадичката на Скарлет.

— В името на всички светии, истината е казал! Имаш зелени очи като на котка. — Тя бързо се прекръсти. — Откъде ли са се взели, питам се. Мислех си, че Джералд е бил пийнал, като ми е писал за тази история. Каж ми, малка Кати Скарлет, милата ти майчица да не е била вещица?

Скарлет се засмя.

— Тя приличаше повече на светица, бабо.

— Така ли? И се е омъжила за моя Джералд? Колко е чудно всичко! Или може би е станала светица, защото се е омъжила за него — след всички изпитания. Я ми кажи, кавгаджия ли си остана до края на дните си, Бог да го прости.

— Страхувам се, че да, бабо.

Пръстите я отблъснаха.

— „Страхуваш се“ значи. А пък аз се радвам. Молах се Америка да не го развали. Кълъм, да запалиш една свещ в църквата за благодарствен молебен.

— Добре, бабо.

Очите на старицата пак се взряха в Скарлет.

— Не го каза с лошо сърце, Кати Скарлет. Прощавам ти.

Тя внезапно се усмихна, първо с очите си. Малката сбръчкана уста се разтегна в трогателно нежна усмивка. На розовите като листенце на цвете венци нямаше нито един зъб.

— Ще поръчам още една свещ за милостта, която ме споходи, та можах да те видя със собствените си очи, преди да вляза в гроба.

Очите на Скарлет се напълниха със сълзи.

— Благодаря ти, бабо.

— Няма защо, няма защо — рече старата Кати Скарлет. — Отведи я, Кълъм, сега вече мога да си почина.

Тя затвори очи и брадичката ѝ се опря на загърнатите с шала гърди.

Кълъм докосна рамото на Скарлет.

— Тръгваме.

Катлийн изтича от отворената, боядисана в червено врата на съседната къщичка, кокошките по двора се пръснаха с кудкудякане.

— Добре дошла къщи, Скарлет — извика радостно тя. — В чайника се запарва чай и специално за теб има пресен бармбрек.

Скарлет пак се учуди на промяната у Катлийн. Изглеждаше толкова щастлива! И толкова силна! Беше облечена в това, което тя все още считаше за карнавален костюм — кафява пола до глезените над сини и жълти фусты. Полата ѝ бе повдигната от едната страна и подпъхната в колана на домашно тъканата престилка така, че да се виждат ярките фусты. Скарлет нямаше толкова красива дреха. Но защо, зачуди се тя, Катлийн беше с боси крака, след като раираните чорапи щяха така да подхождат на тоалета?

Бе си мислила да помоли Катлийн да дойде да живее у Моли. Макар че Катлийн не скриваше своята неприязън към заварената си сестра, сигурно би могла да я изтърпи десет дни, а Скарлет наистина изпитваше необходимост от нея. Моли имаше прислужница, едновременно и камериерка, но момичето беше безнадеждно непохватно с прическите. Скарлет обаче разбираше, че тази Катлийн, щастлива в своя дом и сигурна в себе си, не ще притича, щом ѝ свирнеш. Нямаше смисъл дори да намеква за преместване, налагаше се да се задоволи с несръчно направения кок или да връзва косата си с лента. Тя сподави въздишката си и влезе в къщата.

Беше толкова малка! По-голяма от къщурката на баба ѝ, но все пак прекалено малка за цяло семейство. Къде спяха всичките? От външната врата се влизаше направо в кухнята — два пъти по-голяма от кухнята на баба ѝ, но на половината на спалнята на Скарлет в Атланта. Най-забележителното нещо бе голямата каменна камина в средата на дясната стена. Отляво на комина опасно стръмни стълби водеха към отвор в тавана, а отдясно имаше врата към друга стая.

— Седни до огъня — настоя Катлийн.

Направо на каменната плоча под комина гореше торфен огън. Целият под бе покрит със същите плочи от дялан камък. Те блестяха излъскани и миризмата на сапун се смесваше с острия аромат на горящия торф.

„Господи! — помисли си Скарлет. — Моите роднини наистина са много бедни. Защо ѝ беше на Катлийн да си изплаче очите, та да се върне тук?“ Тя се насили да се усмихне и седна в извитото дървено кресло, което Катлийн бе притеглила към огъня.

В следващите часове Скарлет сама разбра защо Катлийн бе счела простора и относителното охолство в Савана за неравностоен заместител на живота в жалката варосана къщичка със сламен покрив в графство Мийд. Семейство О’Хара в Савана си бяха създали нещо като островче щастие, населено от самите тях, възпроизвеждащо живота, който познаваха от Ирландия. А това тук бе оригиналът.

Непрекъснатата върволица глави се подаваха през отворената горна част на вратата, чуваше се „Бог да ви благослови“, после следваше покана да влязат и да поседнат край огъня и те влизаха. Жени, момичета, деца, момчета, мъже, бебета идваха и си отиваха сами, на застъпващи се двойки, на тройки. Мелодичните ирландски гласове поздравяваха Скарлет и я приветствуваха, поздравяваха Катлийн, честитяха ѝ завръщането у дома — и всичко това с топлота, толкова сърдечна, че Скарлет сякаш можеше да я докосне с ръка. Бе толкова различно от официалните фрази при светски посещения, колкото денят е различен от нощта. Хората ѝ обясняваха в какви точно роднински връзки се намират. Мъже и жени ѝ разказваха за баща ѝ — спомени, чути от по-възрастните, събития, разказани им от техните родители или дядовци и повтаряни от по-младите. Тя виждаше лицето на Джералд О’Хара в много от лицата около себе си, в гласовете им чуваше неговия глас. „Като че ли самият татко е тук“ — мислеше си тя. Сякаш го виждаше като млад, такъв, какъвто е бил, когато е живеел тук.

Хората влизаха и излизаха, разказваха и преразказваха клюките от селото и града, за да може Катлийн да навакса, така че не след дълго Скарлет имаше чувството, че познава и ковача, и свещеника, и човека, който държи кръчмата, и жената, чиято кокошка снася яйца с два жълтъка почти всеки ден. Когато плешивата глава на отец Дейнхър се появи на вратата, това ѝ се стори най-естественото нещо на света, а

щом той влезе, тя машинално погледна, заедно с всички други, дали расото му е закръпено там, където стърчащата от портата на църковния двор дъска го била скъсала.

„Както беше в нашия окръг — помисли си тя. — Всеки познава всекиго и се меси в работата на всички.“ Но по-малко, по-близко, някак си по-уютно. Това, което тя усещаше, без да разбира, бе, че в този мъничък свят имаше повече сърдечност, отколкото някога бе срещала. Знаеше само, че ѝ е приятно да е тук.

„Това е най-хубавата ваканция, която човек може да си представи. Толкова неща ще имам да разказвам на Рет. Може би някой ден ще дойдем тук заедно, той винаги е смятал, че не е кой знае какво да отпрашиш за Париж или Лондон ей така. Разбира се, няма да живеем по този начин, прекалено... прекалено селско е. Но това е така странно, очарователно и приятно. Утре, когато дойда пак на гости, ще си облека голуейските дрехи и няма да слагам корсет. Дали да сложа жълтата фуста със синята пола или може би червената?...“

В далечината изкънтя камбана и младото момиче с червената пола, което показваше на Катлийн първите зъби на бебето си, скочи от ниското трикрако столче.

— Молитвата! Кой би повярвал, че ще допусна моят Кевин да се прибере вкъщи, а на огъня да няма вечеря?

— Вземи от задушното, Мери Хелън, много ни е. Когато се прибрах, Томас ме посрещна с цели четири тлъсти заека.

Преди да мине и минута, Мери Хелън вече бе на път към дома си с детето в едната ръка и с покрит със салфетка съд в другата.

— Ще ми помогнеш ли да издърпам масата, Кълъм? Мъжете ще се приберат за вечеря. Не знам къде изчезна Брайди.

Един по един, през няколко минути, мъжете на къщата започнаха да се прибират от работата си на полето. Скарлет се запозна с брата на баща си, Даниъл — висок, енергичен, слаб и костелив мъж на осемдесет години, — и със синовете му. Те бяха четирима, на възраст между двайсет и четирийсет и четири години, плюс, спомни си тя, Мат и Джералд в Савана. „Къщата трябва да е изглеждала по същия начин, когато татко е бил млад — и той, и неговите едри братя.“ Кълъм изглеждаше така изумително нисък, дори и седнал на масата, сред огромните О'Хара.

Липсващата Брайди притича тъкмо когато Катлийн сипваше задушеното в чинии в синьо и бяло. Брайди бе мокра. Блузата бе залепнала за ръцете ѝ, а от косата по гърба ѝ се стичаше вода. Скарлет погледна през вратата. Навън грееше слънце.

— Да не си паднала в някой кладенец, а, Брайди? — попита най-младият брат, Тимъти.

Той се радваше, че може да отклони вниманието от себе си. Досега братята му го закачаха за слабостта му към някакво неизвестно момиче, което наричаха „Златокоска“.

— Къпах се в реката — отговори Брайди.

После започна да яде, без да обръща внимание на врявата, предизвикана от думите ѝ. Даже Кълъм, който рядко правеше забележки, повиши глас и удари по масата.

— Гледай мене, а не заешкото, Бриджит О'Хара. Не знаеш ли, че всяка година река Бойн отнема по един живот за всяка миля от дължината си?

Река Бойн!

— Това същата Бойн ли е от Битката при Бойн, Кълъм? — попита Скарлет. Цялата маса утихна. — Татко ми е разказвал за нея поне сто пъти. Казваше, че О'Хара загубили земята си заради нея.

Лъжиците отново затракаха по чиниите.

— Да, същата е и ние наистина загубихме земята си — отвърна Кълъм. — Но реката продължи да си тече. Тя бележи границата на тази земя. Ще ти я покажа, ако искаш да я видиш, стига да не я използваш като леген за пране. Бриджит, ти си разумно момиче. Какво става с тебе?

— Катлийн ми каза, че ще идва братовчедката Скарлет, а Айлийн, че камериерката на една дама трябва да се мие всеки ден, преди да докосва дрехите или косите на господарката си. Затова отидох да се изкъпя. — Тя за пръв път погледна Скарлет право в очите. — Искам да си доволна от мене, за да ме вземеш със себе си в Америка.

Сините ѝ очи гледаха сериозно, нежната ѝ закръглена брадичка бе вдигната решително. Скарлет я хареса. Тя нямаше да рони сълзи на носталгия, сигурна беше. Но можеше да я използва само по време на пътуването. Никой южняк никога не бе имал бяла камериерка. Чудеше се как да ѝ обясни.

Вместо нея го направи Кълъм.

— Вече е решено, че ще заминеш за Савана с нас, Брайди, така че нямаше нужда да рискуваш живота си...

— Урааа! — извика Брайди. После лицето ѝ пламна. — Няма да бъда толкова буйна, когато съм на служба — развълнувано каза тя на Скарлет. А на Кълъм рече: — Аз ходих само до брода, Кълъм, където водата стига едва до коленете. Не съм чак толкова глупава.

— Ще видим точно колко глупава си — отвърна Кълъм. Вече пак се усмихваше. — Скарлет ще поеме задължението да ти обясни от какво има нужда една дама, но няма да ѝ досаждаш да те учи, преди да стане време за заминаване. На кораба ще живеете заедно две седмици и един ден и това е достатъчно време, за да научиш всичко, което можеш да научиш. Почакай дотогава, грижи се за къщата и слушай Катлийн, тя е по-голяма.

Брайди унило въздъхна.

— Колко тежко е да си най-малката.

Всички шумно ѝ се присмяха. С изключение на Даниъл, който изобщо не продума по време на вечерята. Когато се нахраниха, той бутна стола си назад и стана.

— Най-добре е вадите да се копаят точно в такова сухо време — рече Даниъл. — Довършете вечерята и се хващайте на работа. — Той тържествено се поклони на Скарлет. — Млада Кати Скарлет О'Хара, ти направи чест на къщата ми и аз ти казвам добре дошла. Обичах баща ти силно и неговото отсъствие ми тежеше като камък на сърцето през всичките тези повече от петдесет години.

Тя бе твърде изненадана, за да каже каквото и да било. Докато измисли нещо, Даниъл вече бе тръгнал към нивата и бе свил зад хамбара.

Кълъм стана и премести стола си до огнището.

— Няма как да знаеш това, Скарлет скъпа, но ти се наложи в тази къща. За пръв път виждам Даниъл О'Хара да хаби думи за нещо, което не е свързано с фермата. Внимавай, или вдовиците и старите моми в околността ще платят да ти се направи магия. Знаеш ли, Даниъл е вдовец и една нова жена би му дошла добре.

— Кълъм! Той е възрастен човек!

— А майка му не е ли в цветущо здраве на сто години? Ще изкара още доста хубави години. По-добре му напомни, че си имаш съпруг у дома.

— Или може би да напомня на съпруга си, че той не е единственият мъж на света. Ще му кажа, че в Ирландия има съперник.

Мисълта я накара да се усмихне — Рет да ревнува от един ирландски фермер. Но всъщност защо не? Някой ден може просто да спомене за това, без да уточнява, че става въпрос за чичо ѝ и че той е стар като хълмовете. О, колко безкрайно ще се забавлява, когато пипне Рет и го държи в ръцете си! Неочаквано като физическа болка я прободеше копнеж. Няма да го дразни с Даниъл О'Хара или с каквото и да било. Всичко, което искаше, беше да е с него, да го обича и да роди това дете, за да му се радват и двамата.

— Кълъм е прав за едно нещо — рече Катлийн. — Даниъл ти даде благословията си като глава на семейството. Когато повече не можеш да търпиш Моли, за теб има място тук, стига да искаш.

Скарлет видя своя шанс. Умираще от любопитство.

— Къде спите всичките? — направо попита тя.

— Таванът е разделен на две. Едната страна е за момчетата, другата — за мен и Бриджит. А чичо Даниъл спи на леглото до огъня, откакто баба отказа да дойде при нас. Ще ти покажа. — Катлийн издърпа задната дъска на една дървена кушетка до стената зад стълбите, тя се разгъна и Скарлет видя дебел дюшек, покрит с вълнено одеяло. — Казва, че спял тук, за да ѝ покаже, че се е отказала от хубаво нещо, но аз мисля, че след смъртта на леля Тереза оттатък му е самотно.

— Къде оттатък?

— Ей там. — Катлийн посочи към вратата. — Подредихме я като гостна, нямаше смисъл да се хаби. Леглото в нея е на твое разположение, когато пожелаеш.

На Скарлет не ѝ се вярваше някога да пожелае. Според нея от седем души в една малка къщичка поне четири-пет бяха излишни. Особено такива едри хора. „Нищо чудно, че наричаха татко изтърсака на котилото — каза си тя. — И нищо чудно, че той се държеше, сякаш е висок три метра.“

Тя и Кълъм отново отидоха при баба си, преди да се върнат у Моли, но Старата Кати Скарлет спеше край огъня.

— Добре ли е, как мислиш? — прошепна Скарлет.

Кълъм само кимна. Заговори чак когато бяха вече навън.

— Видях тенджерата на масата и тя бе почти празна. Сигурно е приготвила вечерята на Шон и се е нахранила заедно с него, след като сме тръгнали. Винаги си дремва след ядене.

Във високите плетове покрай друмчето ухаеха цветовете на глога, а от клоните на половин метър над главата на Скарлет се изливаха птичи песни. Разходката беше приятна въпреки мократа земя.

— Има ли друмче до Бойн, Кълъм? Нали каза, че ще ме заведеш?

— Да, казах. Утре сутрин, ако искаш. А за тази вечер обещах на Моли, че ще те върна навреме. Тя е поканила гости на чай в твоя чест.

Гости! В нейна чест! Колко хубава беше тази идея — да дойде да се запознае с роднините си, преди да се установи в Чарлстън.

5.

„Храната я биваше, но това е единственото добро нещо, което мога да кажа — помисли си Скарлет. Усмихна се ослепително и се ръкува поред със сбогуващите се гости на Моли. — Дявол ги взел! Какви меки, отпуснати пръсти имат тези жени и говорят, като че нещо им е заседнало в гърлото. През целия си живот не съм виждала толкова противни хора.“

Преднамерената префърцуеност на провинциалните кандидат-благородници бе нещо, с което Скарлет никога не се беше сблъсквала. У земевладелците в окръг Клейтън имаше земна прямота, а в чарлстънското висше общество и в кръга, за който мислеше като за „приятелите на Мели“ — истински аристократизъм, презрение към преструвките. Извитото нагоре пръстче на ръката, хванала чаената чаша, и изтънчените миши хапчици от кифлите и сандвичите ѝ се сториха нелепи, каквито и бяха всъщност. Тя изяде чудесната храна с чудесен апетит и пренебрегна намеците, подканящи я да осъди вулгарността на хората, които си цапат ръцете със земеделска работа.

— А какво прави Робърт, Моли — през цялото време носи ръкавици от ярешка кожа, така ли? — попита тя и с удоволствие забеляза бръчките, прорязали съвършената кожа на Моли, когато тя се намръщи.

„Колко ли ще се цупи на Кълъм, че ме е довел тук — но хич не ме е грижа. Пада ѝ се, щом говори за мене, като че ли изобщо не съм О'Хара, а и за себе си също. И откъде ѝ хрумна, че плантацията е същото като — как го нарече — английското имение? Може би и аз ще трябва да си поприказвам с Кълъм. Лицата им обаче бяха истинска картинка, като им казах, че всичките ни слуги и полски работници винаги са били чернокожи. Не мисля, че някога са чували за тъмна кожа, а за виждане да не говорим. Много е странно това място.“

— Колко приятен прием, Моли — каза Скарлет. — Честно, толкова ядох, че ще се пръсна. Мисля да ида да си почина малко горе в стаята.

— Разбира се, можеш да правиш каквото си искаш, Скарлет. Казах на слугата да изкара двуколката, за да се поразходим, но ако предпочиташ да поспиш...

— О, не, с удоволствие бих излязла. Можем ли да отидем до реката, как мислиш?

Бе замислила да се отърве от Моли, но тази възможност не беше за изпускане. Истината бе, че по-скоро би се повозила до реката, отколкото да върви дотам. Ни най-малко не вярваше на Кълъм, когато ѝ казваше, че не било далеч.

И с право, както се оказа. С жълти ръкавици, в тон с жълтите спици на високите колела на двуколката, Моли подкара към главния път, после през селото. Скарлет с интерес разглеждаше унилите сгради.

Двуколката изтрополи през най-големите порти, които Скарлет някога бе виждала — огромно творение от ковано желязо със златни шипове отгоре, на двете крила изпъкваха плочи, обковани със злато, ярко боядисани и сложно изрисувани.

— Гербът на графа — верноподанически отрони Моли. — Ще идем до Големия дом и ще погледаме реката от градината. Всичко е наред, той не е тук, а Робърт има позволението на мистър Олдърсън.

— Той пък кой е?

— Пълномощникът на графа. Управлява цялото имение. Робърт го познава.

Скарлет се опита да си даде вид, че това ѝ прави впечатление. Очевидно се предполагаше, че трябва да е смаяна, макар да не можеше да си представи защо. Какво толкова важно има в един надзирател? Та нали той е прост наемен работник.

Получи отговор на въпроса си след дълго пътуване по един абсолютно прав, широк път, покрит с чакъл, сред широки площи подрязана трева, които за миг ѝ напомниха големите величествени тераси на Дънмор Ландинг. Но споменът избледня, когато за пръв път зърна Големия дом.

Беше огромен — сякаш не една сграда, а купчина назъбени покриви, кули и стени. Не приличаше на никоя от къщите, които бе виждала, а по-скоро на малък град. Разбра защо Моли бе така почтителна към пълномощника. Управлението на такова място сигурно изискваше повече хора и повече работа от която и да е плантация. Тя

вдигна глава, за да погледне нагоре към каменните стени и към цветните витражи над мраморните первази. Къщата, която ѝ бе построил Рет, беше най-голямото и според представите на Скарлет най-внушителното жилище в Атланта, но можеше да се побере цялата само в един ъгъл на този палат, без изобщо да се забележи. „Бих искала да видя и вътрешността...“

Моли бе ужасена, че Скарлет дори се осмелява да помисли такова нещо.

— Имаме разрешение да се разхождаме в градината. Ще вържа коня за този стълб и после ще влезем през онази порта.

Тя посочи една арка с остър връх. Желязната врата беше открената. Скарлет скочи от двуколката.

Зад арката започваше тераса, покрита с чакъл. Скарлет за пръв път виждаше оформени с гребло шарки върху чакъл. Почти се страхуваше да стъпи върху тях. Следите от стъпките ѝ щяха да нарушат съвършенството на осморките. Тя уплашено погледна към градината под терасата. Да, пътеките бяха покрити с чакъл. И заравнени с гребло. Не на осморки, слава богу, но все пак не се виждаха стъпки. „Чудя се как ли го правят. Нали и човекът с греблото има крака?“ Тя дълбоко пое дъх, смело тръгна по терасата и после по мраморните стъпала към градината. Шумът от стъпките ѝ по чакъла ѝ се струваше силен като топовен гръм. Съжаляваше, че е дошла.

Но къде изчезна Моли? Скарлет се обърна възможно най-предпазливо. Моли вървеше внимателно, стъпваше в следите от стъпките ѝ. Почувствува се по-добре, като видя, че братовчедка ѝ — въпреки всичките си превземки — беше още по-уплашена от нея. Вдигна очи към къщата, докато чакаше Моли да я настигне. Оттук изглеждаше много по-човешки. Стаите към терасата бяха с френски прозорци. Затворени, със спуснати пердета, но не прекалено големи, за да може човек да влиза и да излиза, без да се чувства смазан както от вратите на фасадата. Почти повярва, че тук живеят хора, а не великани.

— Накъде е реката? — извика Скарлет на братовчедка си. Нямаше да позволи на една празна къща да я накара да шепне.

Но нямаше желание и да се бави. Отхвърли предложението на Моли да обиколят всички пътеки и всички градини.

— Просто искам да видя реката. До смърт ми е омръзнало от градини — съпругът ми се занимава с тях до безкрайност.

Тя отблъсна очевидното любопитство на Моли към брака ѝ, докато вървяха по централната алея към дърветата в края на градината.

И тогава внезапно я зърнаха през един процеп между две групи дървета, изкусно направен така, че да изглежда естествен. Кафяво-златиста, тя не приличаше на никоя друга вода, която Скарлет бе виждала. Слънчевата светлина падаше върху реката като разтопено злато и се завърташе в бавните водовъртежи на тъмната като коняк вода.

— Красиво е — каза тя с тих глас.

Не бе очаквала красота.

„Ако съдя по думите на татко, тя би трябвало да е червена от всичката пролята кръв, да е стремителна и буйна. Но тя като че ли изобщо не се движи. Значи това е Бойн.“ Беше слушала за нея цял живот, а сега бе толкова близо, че можеше да протегне ръка и да я докосне. Скарлет изпита непознато чувство — нещо, което не можеше да назове. Потърси някакво определение, някакво разбиране — имаше значение, само да можеше да го намери...

— Това е гледката — каза Моли с изкълчената си, най-префинена интонация. — Всички изискани домове имат гледка от градините си.

На Скарлет ѝ се дощя да я удари. Вече нямаше да намери това, което търсеше. Погледна накъде сочи Моли и от другата страна на реката видя кула. Беше като онези, край които минаха с влака — каменна, полуразрушена. В основата ѝ имаше мъх, нагоре се виеха пълзящи растения. Бе много по-голяма, отколкото човек би помислил от разстояние — близо десет метра широка и двойно по-висока. Трябваше да се съгласи с Моли, че гледката бе романтична.

— Хайде да тръгваме — каза тя след още едни наглед към реката. Изведнъж се почувствува много умерена.

— Кълъм, мисля, че ще убия милата си братовчедка Моли. Да можеше да чуеш този ужасен Робърт, снощи на вечеря ни обясни каква привилегия сме имали, като сме могли да стъпим на тъпите градински алеи на графа. Каза го сигурно седемстотин пъти и всеки път Моли зачуруликваше колко било вълнуващо. А днес сутринта направо припадна, като ме видя в голуейските дрехи. Но трябва да ти кажа, че този път изобщо не чуруликаше като дама. Чете ми конско, че я

излагам и поставям Робърт в неудобно положение. Робърт! Той трябва да се чувства неудобно винаги, когато види тъпото си тлъсто лице в огледалото. Как смее Моли да ме обвинява, че го опозорявам?

Кълъм потупа ръката на Скарлет.

— Тя не е най-добрата компания, която бих ти пожелал, Скарлет скъпа, но има и някои положителни качества. Виж как ни даде двуколката си за днес и ще си направим прекрасен излет, непомрачен и от мисъл за нея. Погледни как са цъфнали трънките в плетовите и дивите череша в онзи двор. Днес е твърде хубав ден, за да го хабим в злост. А ти приличаш на прекрасно ирландско момиче с тези раирани чорапи и червената фуста.

Скарлет протегна краката си и се засмя. Кълъм беше прав. Защо да оставя Моли да ѝ провали деня?

Отидоха в Трим — древен град с богата история, която не интересуваше Скарлет, както Кълъм добре знаеше. Затова ѝ разказа за пазарния ден всяка събота — също като в Голуей, само дето бил, трябвало да се признае, значително по-малък. Но пък почти винаги имало врачка — нещо рядко срещано в Голуей — и обещание за бляскаво бъдеще, ако платиш два пенса, умерено щастие за едно пени и предсказание за беди, ако извадиш от джоба си само половин пени.

Скарлет се разсмя — Кълъм винаги можеше да я накара да се смее — и попипа кесията, която висеше на гърдите ѝ, скрита под ризата на синьото ѝ голуейско наметало. Никой не би отгатнал, че носи двеста долара в злато вместо корсет. Свободата бе просто неприлична. Не бе излизала от къщи без корсет, откакто стана на единайсет години.

Кълъм ѝ показа прочутия замък на Трим и Скарлет се престори, че проявява интерес към развалините. После ѝ посочи магазина, където Джейми бил работил от шестнайсетгодишен, докато станал на четирийсет и две и заминал за Савана. Тук интересът на Скарлет бе искрен. Говориха с магазинера и, разбира се, нямаше как да не затворят магазина и да не придружат собственика на горния етаж, за да се видят с жена му, която иначе щяла да умре от мъка, че нямало да чуе новините от Савана направо от устата на Кълъм и да се запознае с гостуваща О'Хара, чиято красота и американски чар вече били прочути в цялата околност.

После трябваше да се каже на съседите какъв особен ден е днес и кой е дошъл, та да дотичат и те в стаите над магазина, докато накрая

Скарлет беше сигурна, че стените ще се пръснат.

А после:

— Семейство Махони ще бъдат дълбоко засегнати, ако дойдем в Трим, без да им се обадим.

Така каза Кълъм, когато най-сетне се разделиха с някогашния работодател на Джейми. Кой? Те били роднини на Морийн, разбира се, държали най-хубавия бар в цял Трим, а дали Скарлет някога е опитвала черна бира? Този път хората бяха дори повече, като всеки миг пристигаха още и още, накрая се появиха цигулари и ястия. Часовете летяха и когато тръгнаха по краткия път за Адамстаун, вече се спускаше здрач. Първият за деня дъжд — цяло събитие било да се радват на толкова много слънце, каза Кълъм — накара цветовете в плетовите да заухаят още по-силно. Скарлет вдигна качулката на наметалото си и двамата пяха по целия път до селото.

— Ще се отбия в кръчмата да попитам има ли писмо за мене — рече Кълъм и метна юздите на коня върху селската помпа. В миг през отворените горница на всички врати се подадоха глави.

— Скарлет — извика Мери Хелън. — На бебето му е поникнал нов зъб. Ела да изпиеш чаша чай и да му се порадваш.

— Не, Мери Хелън, ти ела тук с бебе, съпруг и всичко останало — възрази Клеър О'Горман, по баща О'Хара. — Тя ми е първа братовчедка и моя Джим умира да се запознае с нея.

— И на мен ми е братовчедка, Клеър — изкрещя Пеги Монахан. — И в огнището ми се пече бармбрек, защото чух за нейната слабост към него.

Скарлет не знаеше какво да прави.

— Кълъм! — повика тя.

Нищо по-лесно, каза той. Просто ще се отбиват във всяка къща поред, като започнат с най-близката, а по пътя ще събират приятели. Когато цялото село се събере в една от къщите, ще постоят там повечко.

— Но не прекалено дълго, не забравяй, защото ще трябва да се преоблечеш в труфилата си за вечеря у Моли. Тя си има своите недостатъци като всички нас, ала не можеш да ѝ правиш напук под

нейния собствен покрив. Прекалено много се е старала да се отърве точно от тези фусты, за да ги търпи в трапезарията си.

Скарлет докосна ръката на Кълъм.

— Мислиш ли, че бих могла да се преместя у Даниъл? — попита го тя. — Наистина ми е неприятно да стоя у Моли... Защо се смееш, Кълъм?

— Тъкмо се чудех как да убедя Моли да ни даде двуколката за още един ден. Сега мисля, че мога да я убедя да ни я остави, докато си тук. Я влез да видиш новото зъбче, а аз ще ида да си поговоря с нея. Не ме разбирай погрешно, Скарлет, но Моли вероятно би обещала всичко, ако аз обещаю да те отведа. Никога няма да ти прости това, което си казала за елегантните ръкавици от ярешка кожа на Робърт, дето чистел на кравите с тях. Това е най-често повтаряната история във всяка кухня оттук до Мълинджър.

Настаниха Скарлет в стаята „оттатък“ още преди вечеря. Даже чичо Даниъл се усмихна, когато Кълъм му разказа за ръкавиците на Робърт. Тази забележителна случка беше прибавена към историята, за да я направи още по-интересна при следващото преразказване.

* * *

С изумителна бързина Скарлет свикна с простотата на двустайната къщичка на Даниъл. Със собствена стая, удобно легло и с неуморното ненатрапчиво чистене и готвене на Катлийн на Скарлет й оставаше само да се наслаждава на ваканцията си. Кое и направи — с огромно удоволствие.

6.

През следващата седмица Скарлет бе по-заета и в известен смисъл по-щастлива от когато и да било. Не си спомняше да се е чувствувала толкова силна физически. Освободена от тясно пристегнатите модни дрехи и от металната клетка на корсета, можеше да се движи бързо и да диша дълбоко за пръв път от много години. Освен това бе от жените, чиято жизненост се увеличава с бременността сякаш откликваше на потребностите на растящия в нея живот. Спеше дълбоко и се събуждаше по първи петли с вълчи апетит за закуска и за идващия ден.

А денят винаги носеше и спокойната наслада от привичните занимания, и вълнението на нови изживявания. Кълъм нямаше търпение да я води „по приключения“, както се изразяваше, с коня и двуколката на Моли. Но преди това трябваше да я откъсне от новите ѝ приятели. Те подаваха глава през вратата у Даниъл веднага след закуска. На гости, да я поканят на гости, да ѝ разкажат нещо, което тя можеше случайно още да не е чула, или с писмо от Америка, за да им обясни значението на някои думи или фрази. Тя бе авторитетът по американските въпроси и всеки път я караха да разказва как е там. Но беше и ирландка, макар че била страдала, горкичката, защото не знаела това и трябваше да ѝ се обяснят и покажат десетки неща.

В ирландските жени имаше обезоръжаваща непосредственост — сякаш бяха същества от друга реалност, непонятна като света, в който всички те вярваха, свят, населен от какви ли не феи, способни на всякакви вълшебства и чародейства. Скарлет открито се смееше всяка вечер, когато Катлийн изнасяше купичка мляко и чинийка с натрошен хляб на прага, за да имало какво да яде някой от „малкия народ“, ако минел и бил гладен. А когато на сутринта и купичката, и чинийката бяха празни, Скарлет даваше разумното обяснение, че сигурно е минала някоя котка. Скептицизмът ѝ не притесняваше Катлийн ни най-малко и вечерята за феите се превърна в едно от най-очарователните неща в живота на Скарлет със семейство О'Хара.

Другото беше времето, прекарано с баба й. Твърда е като камък, мислеше си Скарлет с гордост и си казваше, че сигурно кръвта на баба й в нейните собствени вени я е извела от трудните периоди на живота й. Често притичваше до къщичката и ако Старата Кати Скарлет бе будна и имаше ищах да говори, сядаше на столчето и започваше да я разпитва как е израснал баща й.

Накрая отстъпваше пред настояванията на Кълъм и се качваше в двуколката, за да потърсят приключението за деня. С топлата си вълнена пола, загърнатата в наметалото и качулката, тя за няколко дни се научи да не обръща внимание на силния западен вятър и често носения от него кратък ситен дъжд.

Точно такъв дъжд валеше, когато Кълъм я заведе в „истинската Тара“. Наметалото на Скарлет се издуваше, докато тя се изкачваше по неравните каменни стъпала до върха на ниския хълм, където Великите крале на Ирландия царували, слушали музика, обичали и мразели, пирували и воювали, а накрая били победени.

„Няма дори замък.“ Скарлет се огледа и не видя нищо, освен няколко пасящи овце. Руната им изглеждаха сиви на сивата светлина под сивото небе. Тя потръпна и сама се учуди. Какво ми става? Сети се за детските си страхове и се усмихна.

— Харесва ли ти? — попита я Кълъм.

— Тъхъ, да, много е хубаво.

— Не лъжи, Скарлет скъпа, и не търси красота в Тара. Ела с мен.

Той протегна ръка и Скарлет я хвана. Бавно тръгнаха по буйната трева към нещо, което изглеждаше като подутини по земята. Кълъм спря.

— Самият Свети Патрик е стоял тук, където сега стоим ние. Бил обикновен човек тогава — прост мисионер, вероятно не по-едър от мене. Светостта дошла по-късно и той израснал в представите на хората, станал великан — непобедим, въоръжен със священото Слово Божие. Но мисля, не бива да забравяме, че първо е бил човек. Сигурно се е страхувал — сам, по сандали и шаячена пелерина, изправен пред могъществото на Великия крал и неговите заклинатели. Патрик имал само своята вяра, своята мисия за истината и нуждата да я каже. Вятърът вероятно е бил студен, а нуждата му — като буен пламък. Той вече бил погазил закона на Великия крал, като запалил огън в една вечер, в която според закона всички огънове трябвало да се загасят.

Можело да го убият заради нарушението му, знаел това. Поел големия риск, за да привлече погледа на краля и да му покаже важността на посланието, което той, Патрик, носел. Не се боял от смъртта. Страхувал се само да не разочарова Бога. Но не станало така. От древния си, украсен със скъпоценни камъни трон крал Лийшеър дал на смелия мисионер правото да проповядва, без да му се пречи. И Ирландия станала християнска страна.

В спокойния глас на Кълъм имаше нещо, което принуди Скарлет да се вслуша и да се опита да разбере какво казва той, а и нещо повече. Никога не бе мислила за светците като за хора, които могат да се страхуват. Всъщност никога не бе мислила за светците изобщо — те бяха просто имена от Светото писание. А сега, като гледаше ниската набита фигура на Кълъм, обикновеното му лице и посивяващата, разрошена от вятъра коса, можеше да си представи лицето и фигурата на друг обикновен на вид човек, в същата поза на готовност. Той не се е страхувал да умре. Как може някой да не се страхува да умре? Как ли се чувства? Изпита човешка завист към Свети Патрик, към всички светци, дори някак си и към Кълъм. „Не разбирам и никога няма да разбера“ — помисли си тя. Съзнанието за това се избистри бавно и мъчително. Бе научила една велика, болезнена и вълнуваща истина. Има неща твърде дълбоки, твърде сложни, твърда противоречиви, за да ги обясни всекидневният разум. Скарлет се почувствува сама и беззащитна пред западния вятър.

Кълъм тръгна и я поведе. Направиха само няколко крачки и той пак спря.

— Ето — каза й. — Тази редица ниски могили, виждаш ли ги?

Скарлет кимна.

— Имаш нужда от музика и чаша уиски, които да отклонят вятъра и да събудят взора ти, но не мога да ти ги дам, затова може би трябва да затвориш очи, за да видиш. Това е всичко, което е останало от банкетната зала с хилядата свещи. Тук са пирували О'Хара, Скарлет скъпа, и момичетата на име Скарлет, и всички твои познати — Монахан, Махони, Макмахън, О'Горман, О'Брайън, Дейнхър, Донахю, Кармоди — и други, с които тепърва ще се запознаеш. Всички герои са били тук. Храната била прекрасна и изобилна, както и питиетата. И музиката, та сърцето просто литвало. Побирала хиляди гости и я осветявали хиляди свещи. Виждаш ли я, Скарлет? Пламъците

проблясват веднъж, два пъти, десет пъти, отразени в златните гривни на ръцете им и в златните чаши, поднасяни до устните им, и в дълбокото червено, зелено и синьо на прекрасните скъпоценности в златна обковка, с които закопчавали карминените си наметала. А какъв апетит имали — за печените елени, глигани и гъски, лъснали от мазнина; за медовината и ракията; за музиката, която карала юмруците им да удрят по масата, а златните чинии подскачали и се удряли една о друга. Виждаш ли татко си? Ами Джейми? А онзи негодник, младия Брайън, дето гледа жените под око? Ах, какъв пир! Виждаш ли го, Скарлет?

Тя се засмя в един глас с Кълъм. Да, татко ѝ би заревал „Пег в кабриолет“ и би поискал да му напълнят чашата още един път, защото от пеенето човек така страхотно ожаднява. Какво удоволствие би изпитвал!

— Сигурно е имало коне — убедено каза тя. — Татко просто не можеше без кон.

— Да, коне — силни и красиви като големите вълни, втурнали се към брега.

— И някой, който търпеливо да го сложи да си легне след това.

Кълъм се засмя. Обгърна я с ръце и я притисна до себе си, после я пусна.

— Знаех си, че ще усетиш бляскавата истинност на всичко това — рече той.

В думите му имаше гордост, гордееше се с нея. Скарлет му се усмихна, очите ѝ светеха като истински смарагди.

Вятърът свали качулката на раменете ѝ и топъл лъч докосна косата ѝ. Дъждът бе спрял. Тя погледна нагоре към чисто измитото небе: ослепително бели облаци се движеха като балерини пред поривите на вятъра. Изглеждаха толкова близо, ирландското небе беше тъй топло и уютно.

После сведе поглед и пред себе си видя Ирландия — зелените избуяли нивя, свежите млади листа и пълните с живот плетове. Нещо древно и езическо се раздвижи в дълбините на съществуването ѝ и едва укротеното буйство, което бе нейното стаено естество, се надигна в кръвта ѝ на горещи вълни. Именно това беше да си крал, тази издигнатост над света, тази близост до слънцето и небето. Тя широко

простря ръце, за да прегърне живота — тук, на този хълм, с целия свят в краката си.

— Тара — каза Кълъм.

— Толкова особено се чувствавах, Кълъм, както никога.

Скарлет стъпи върху една от жълтите спици на колелото и се качи в двуколката.

— Заради вековете е, Скарлет скъпа. Целият живот, изживян там, цялата радост и скръб, всички пирове и битки — те са във въздуха и в земята под краката ти. Това е времето — години, които ние не можем да изброим, то безтегловно тежи над земята. Човек не може да го види, да го помирише, да го чуе или да го докосне, но усеща повей му по кожата си и то му говори без звук. Време. И тайнственост.

Скарлет се загърна с наметалото си въпреки топлото слънце.

— Така беше и на реката — и тя някак ме накара да се почувствувам особено. Почти можех да го изрека с думи, но после те ми се изплъзнаха.

Тя му разказа за градината на графа и за реката, за гледката с кулата.

— „Най-изисканите домове си имат гледки“, така ли? — В гласа на Кълъм се надигна страхотен гняв. — Така ли рече Моли?

Скарлет се сви под наметалото. Какво пък толкова беше казала? Никога не бе виждала Кълъм такъв — дали беше някакъв непознат, а не Кълъм?

Той се обърна към нея, усмихна се и тя видя, че се е излъгала.

— Дали би ме насърчила в моята слабост, Скарлет скъпа? Днес в Трим конете ще тренират на хиподрума. Бих искал да ги огледам и да си избира на кого да заложа на състезанията в неделя.

С най-голямо удоволствие, каза му тя.

До Трим имаше около десет мили — не много според Скарлет. Но пътят се виеше, отклоняваше се, променяше посоката си, после пак криволичеше и пак се отклоняваше, докато най-сетне поемаше натам, където се бяха отправили. Скарлет възторжено се съгласи с предложението на Кълъм да спрат в едно село да пият чай и да хапнат.

После пак се качиха в двуколката, стигнаха до разклона и завиха по един по-широк и по-прав път. Под камшика на Кълъм конят затича в тръс. След няколко минути той пак заплющя с него, още по-силно, и колата полетя през някакво голямо село толкова бързо, че се заклатушка на високите си колела.

— Това място изглеждаше изоставено — поде тя, когато отново забавиха ход. — Защо, Кълъм?

— Никой не иска да живее в Балихара — има лоша слава.

— Колко жалко! Стори ми се чудесно селище.

— Ходила ли си на конни състезания, Скарлет?

— Само веднъж на истински, в Чарлстън, но вкъщи през цялото време си правехме домашни състезания. Татко беше неспасяем. Не можеше да понася просто да язди и да си говори с ездача до него. Превръщаше всяка миля от пътя в конно състезание.

— А защо не?

Скарлет се засмя. Понякога Кълъм толкова приличаше на татко й.

— Сигурно са спуснали кепенците в целия Трим — отбеляза Скарлет, като видя тълпите на хиподрума. — Всички са тук. — Видя доста познати лица. — Предполагам, че са спуснали кепенците и в Адамстаун.

Момчетата О'Хара и помахаха с ръце, усмихнати. Не им завиждаше, ако Стария Даниъл ги зърнеше отнякъде. Вадите още не бяха изкопани.

Обиколката на утъпканата елипса беше три мили. Работниците тъкмо издигаха последното препятствие — такова щеше да бъде състезанието. Кълъм върза коня за едно дърво по-далечко от хиподрума и двамата си запробиваха път през тълпата.

Всички бяха в добро настроение и всички познаваха Кълъм. А и искаха да се запознаят с „дамата, дете питала за навика на Робърт Донахю да носи ръкавици на нивата“.

— Чувствувам се като красавицата на бала — прошепна тя на Кълъм.

— А има ли по-подходяща от теб за тази роля?

С чести спирания те стигнаха до мястото, където жокеи и треньори развеждаха конете в кръг.

— Но, Кълъм, великолепни са! Откъде такива коне на някакво сбутано състезание в града?

Той ѝ обясни, че състезанието не е никак „сбутано“. За победителя имало награда от петдесет лири — повече от годишния доход на доста собственици на магазини и на фермери. Освен това препятствията били истинско изпитание. Един победител от Трим можел да се представи с чест и на по-известните състезания в Пънчистаун или Голуей, пък дори и в Дъблин.

— Или да победи с десет дължини на което и да е състезание в Америка — добави той и се ухили. — Ирландските коне са най-добрите в света, това е всепризнато.

— Също като ирландското уиски, предполагам — отвърна дъщерята на Джералд О'Хара.

През целия си живот бе слушала тези две твърдения. Кълъм беше прав. Състезанията щяха да бъдат вълнуващи. А преди тях беше пазарният ден в Трим. Наистина, кой можеше да иска по-хубава ваканция?

Сред бърещата, смееща се, кряскаща тълпа се понесе приглушен грохот. „Бой! Бой!“ Кълъм се покатери на оградата да види какво става. Ухили се широко и силно удари лявата си длан със стиснат юмрук.

— Искаш ли да се обзаложим, а, Кълъм? — подкани го човекът до него на оградата.

— На всяка цена. Пет шилинга за О'Хара.

Скарлет дръпна Кълъм за глезена и почти го събори.

— Какво става?

Тълпата се понесе към мястото на безредието. Кълъм скочи на земята, хвана Скарлет за китката и се затича.

Трийсетина или четирийсетина мъже, млади и стари, ръмжаха и крещяха в меле от юмурици, ботуши и лакти. Тълпата се бе събрала в неравен кръг около тях и подвикваше насърчително. Двете купчини палта отстрани свидетелствуваха за внезапното избухване на свадата. Много от палтата бяха изхлужени толкова бързо, че ръкавите им бяха наопаки. На ринга ризите почервеняха от пролятата кръв — на собственика или на ударения противник. Нямаше тактика, нямаше ред.

Всеки удряше най-близкия, после се оглеждаше за следващата цел. Ако някой биваше повален на земята, най-близкият до него го изправяше на крака и отново го бутваше в мелето.

Скарлет никога не бе виждала мъже да се бият с юмруци. Звукът на ударите и на шурналата от устите и носовете кръв я ужасяваше. Четиримата синове на Даниъл също бяха там и тя се замоли на Кълъм да ги спре.

— И да загубя петте шилинга? Ти луда ли си?

— Отвратителен си, Кълъм О'Хара, просто отвратителен.

По-късно тя повтори тези думи и на синовете на Даниъл, и на Майкъл и Джоузеф — двама от братята на Кълъм, които не познаваше по-рано. Всички седяха в кухнята в къщата на Даниъл. Катлийн и Бриджит спокойно промиваха раните, без да обръщат внимание на крясъците от болка и на обвиненията в грубост. Кълъм раздаваше чаши с уиски.

„Не смятам, че изобщо е смешно, независимо какво твърдят те“ — каза си Скарлет. Не можеше да повярва, че крамолите по панаирите и празниците са част от удоволствието за О'Хара и техните приятели. „Просто добро настроение!“ Виж ти! А момичетата бяха още по-лоши — измъчваха Тимъти, защото нямал по-сериозно нараняване от едно насинено око.

7.

На следващия ден Кълъм я изненада — появи се още преди закуска на кон, а водеше втори за юздата.

— Каза, че обичаш да яздиш — напомни ѝ той. — Взех на заем тези кончета. Но трябва да ги върна преди обедната молитва, така че грабвай каквото е останало от снощния хляб и тръгвай, преди къщата да се е напълнила с гости.

— Няма седло, Кълъм.

— Шт! Ти ездач ли си, или не? Вземай хляба, Скарлет скъпа, и Брайди ще ти подложи ръце, за да се качиш.

Не бе яздила без седло и по мъжки от дете. Беше забравила какво е да се чувствуваш едно цяло с коня. Но си спомни всичко, сякаш никога не бе преставала да язди по този начин, и скоро почти нямаше нужда от юздите — натискът на коленете ѝ казваше на коня какво ще правят.

— Къде отиваме?

Яздеха по някакъв непознат път.

— На Бойн. Искам да ти покажа нещо.

Реката! Пулсът на Скарлет се ускори. Там имаше нещо, което едновременно я привличаше и отблъскваше.

Заваля и тя се зарадва, че Брайди я бе накарала да си вземе шал. Покри главата си и мълчаливо пое след Кълъм, заслушана в шумоленето на дъжда върху листата на плета и бавното равномерно чаткане на копитата. Какво спокойствие! Не се изненада, когато дъждът спря. Сега птиците из плетове пак щяха да запеят.

Пътят стигаше до реката. Бреговете бяха толкова ниски, че водата почти ги обливаше.

— Това е бродът, където Брайди пере — каза Кълъм. — Искаш ли да се изкъпеш?

Скарлет многозначително потръпна.

— Не съм толкова храбра. Водата сигурно е ледена.

— Все пак ще трябва да се поизпръскаш. Ще пресечем. Дръж здраво юздите.

Конят му внимателно пристъпи във водата. Скарлет събра полите си, пъкна ги под бедрата си и го последва.

На отсрещния бряг Кълъм скочи от коня.

— Слез и ела да закусим — рече той. — Ще вържа конете за някое дърво.

Тук дърветата растяха почти до реката и хвърляха шарена сянка върху лицето на Кълъм. Скарлет се плъзна на земята и му подаде юздите. Намери място на слънце, седна и опря гърба си в един дънер. Брегът бе застлан с дребни жълти цветя със сърцевидни листенца. Затвори очи и се заслуша в тишината на реката, в шумоленето на листата над главата си, в птичите песни. Кълъм седна до нея и тя бавно отвори очи. Той разчупи половината самун на две и ѝ подаде по-голямото парче.

— Имам да ти разкажа една история, докато ядем — каза той. — Земята, на която сме, се казва Балихара. Допреди двеста години без малко тя е била домът на твоите роднини, на нашите роднини. Това е земята на О'Хара.

Скарлет рязко трепна, застана нащрек. Това? Това да е земята на О'Хара? И Балихара не беше ли това името на изоставеното село, през което бяха преминали толкова бързо? Тя нетърпеливо се обърна към Кълъм.

— Кротко сега, изяж си хлебеца, Кати Скарлет. Това е дълга история — рече той. Усмивката му спря въпроса на устните ѝ. — Преди две хиляди години, плюс няколко, първите О'Хара се заселили тук и направили земята своя. Преди хиляда години — виждаш колко бързо се движим — викингите или както сега бихме ги нарекли, скандинавците, открили буйната зеленина на Ирландия и решили да я присвоят. Ирландците — О'Хара също — наблюдавали реките, откъдето можело да дойде нашествието на големите лодки с глави на змейове отпред, и построили силни укрепления срещу врага.

Кълъм отчупи залък хляб и го сложи в устата си. Скарлет с нетърпение го чакаше да спре да дъвче. Толкова много години... умът ѝ не можеше да го побере. И какво ставаше след хиляда години?

— Викингите били отблъснати — продължи Кълъм. — И О'Хара обработвали земята си и гледали добитък още двеста години, че и малко повече. Построили непристъпен замък с много място за тях и за техните слуги, защото ирландците помнят дълго, и както вече били

идвали викингите, можело да ги сполети ново нашествие. Така и станало. Не викинги, а англичани, които някога били французи. Те завзели повече от половината Ирландия, но О'Хара удържали надмощие зад своите здрави стени и обработвали земята си още петстотин години. Докато дошла Битката при Бойн — ти знаеш тази трагична история. След две хиляди години земята, за която се грижели О'Хара, станала английска. Те били прогонени отвъд брода — оцелелите мъже, вдовиците и децата. Едно от тези деца пораснало и станало арендатор на англичанина отвъд реката. Внукът му, земеделец арендатор в същата ферма, се оженил за нашата баба, Кати Скарлет. Застанал до баща си, той гледал през кафявите води на Бойн как се руши замъкът на О'Хара и как на негово място се издига английска къща. Но името останало. Балихара.

И татко ѝ е виждал къщата, знаел е, че това е земята на О'Хара. Скарлет заплака за баща си, разбра яростта и скръбта, която бе виждала по лицето му и бе чувала в гласа му, разкъсван от гняв, за Битката при Бойн. Кълъм се приближи до реката и пи от шепите си. После пак в тях донесе вода и за Скарлет. Тя пи и той изтри сълзите ѝ с нежни мокри пръсти.

— Не исках да ти разказвам това, Кати Скарлет...

Скарлет гневно го прекъсна:

— Имам право да знам.

— И аз мисля така.

— Разкажи ми и останалото. Знам, че има още. Личи по лицето ти.

Кълъм беше бледен като човек, страдащ от непоносима болка.

— Да, има още. Английската Балихара била построена за младия господар. Той бил рус и красив като Аполон, казват, и се смятал за бог. Решил да направи Балихара най-хубавото имение в цяла Ирландия. Неговото село — защото той притежавал Балихара до последния камък и листенце — трябвало да бъде по-прекрасно от всяко друго, по-прекрасно от самия Дъблин. Така и станало, макар че не достигнало съвсем Дъблин, но поне единствената му улица била по-широка от най-широката улица в столицата. Конюшните му приличали на катедрала, прозорците му искряли като диаманти, градините му спускали мек килим до Бойн. Пауни разпервали разкошните си опашки по ливадите му и прелестни дами, окичени със скъпоценности,

красели приемите му. Той бил господарят на Балихара. Единствената му тревога била, че имал само един син и нямал други деца. Но доживял раждането на внука си, преди да иде в ада. И този внук също нямал нито брат, нито сестра. Но бил рус и красив, станал господар на Балихара, на конюшната катедрала и на прекрасното село. После го наследил синът му. Аз си спомням младия господар на Балихара. Бях още дете и мислех, че той е възплъщение на всичко най-чудесно и удивително. Яздеше едър дорест кон и когато благородниците стъпкваха зърното ни с копитата си по време на лов за лисици, той винаги хвърляше монети на нас, децата. Изглеждаше толкова висок и строен в своето палто и бели опънати панталони с черни лъснати ботуши. Не можех да разбера защо баща ми ни вземаше монетите и ги чупеше, проклинайки господаря, че ни ги е дал.

Кълъм стана и закри край реката. Когато продължи разказа си, гласът му пресекваше от възмущение.

— Дойде Гладът, с него и смъртта. „Не мога да гледам арендаторите си да страдат така — заяви господарят на Балихара. — Ще купя два здрави кораба и ще им осигуря безплатно и сигурно пътуване до Америка, където има храна в изобилие. Не ме интересува, че кравите ми мучат, защото няма кой да ги дои, и че нивите ми обрастват с коприва, защото няма кой да ги обработва. За мен хората в Балихара значат повече от добитък и зърното.“ Фермерите и селяните му целуваха ръка за добрината и мнозина се приготвиха за пътуването. Но не всички можеха да понесат болката от раздялата с Ирландия. „Ще останем, та дори да умрем от глад“ — казаха те на младия господар. Тогава той изпрати вестноосци в цялата околност и съобщи, че всеки, било мъж или жена, трябва само да каже, и ще получи безплатно място на някой от корабите. Баща ми отново го прокле. Той негодуваше срещу двамата си братя, Матю, и Брайън, че са приели предложението на англичанина. Но те наистина бяха решили да заминат... Удавиха се заедно с другите, когато прогнилите кораби потънали при първото възмущение в морето. Остана само горчивото им прозвище „кораби ковчези“. Един човек от Балихара се скрил в конюшните, без да го е грижа, че там било хубаво като в катедрала, и зачакал. И когато младият англичанин дошъл да се качи на високия си дорест кон, той го сграбчил и обесил златокосия господар на Балихара в кулата край

Бойн, откъдето някога О'Хара гледали дали не идват лодките със змейовете.

Скарлет притисна длан към устата си. Кълъм крачеше пред нея. Беше невероятно блед, гласът му бе чужд, непознат. Ръката ѝ още по-силно притисна устните ѝ. Не трябваше да продумва.

— Никой не знае — продължаваше Кълъм — кой е бил човекът в конюшната. Едни назовават едно име, други — друго. Когато дойдоха английските войници, мъжете, останали в Балихара, не казаха кой е бил. Англичаните ги обесиха до един, за да платят за смъртта на младия господар.

Лицето на Кълъм бе побеляло под шарената сянка на дърветата. От гърлото му се изтръгна вик. Беззвучен и нечовешки.

Обърна се към Скарлет и тя се сви, като видя неговите безумни очи и мъката, изписана по лицето му.

— ГЛЕДКА? — изкрещя той, сякаш гръмна оръдие.

Кълъм се свлече на колене в жълтите цветя на брега и наведен напред, скри лицето си. Целият трепереше. Скарлет протегна ръце към него, но после ги отпусна в скута си. Не знаеше какво да направи.

— Прости ми, Скарлет скъпа — проговори вече онзи Кълъм, когото познаваше, и повдигна глава. — Сестра ми Моли е позор за света — да каже такова нещо! Винаги е намирала начин да ме вбеси. — Той се усмихна и сякаш почти я убеди, че се е успокоил. — Имаме време да идем до Балихара, ако искаш да я разгледаш. Изоставена е от близо трийсет години, но не е имало вандалщини. Никой не се приближава до това място.

Той протегна ръка и усмивката на пепелявосивото му лице беше истинска.

— Хайде! Конете са готови.

Конят на Кълъм проправяше път през къпините и заплетената растителност. Скоро Скарлет видя пред себе си гигантските каменни стени на кулата. Той вдигна ръка да я предупреди, после дръпна юздите. Сложи ръцете си на фуния пред устата си.

— *Шахен* — извика той. — *Шахен*.

Странните срички отекнаха в камъните.

Извърна глава и очите му бяха весели. Цветът се връщаше на бузите му.

— Това е келтски, Скарлет скъпа, староирландски. Една *каля* магьосница има колиба някъде наоколо. Тя е магьосница, стара колкото Тара, ако слушаш едни, или съпругата на Пади О'Брайън от Трим, избягала от него преди двацет години, ако слушаш други. Извиках, за да я предупредя, че минаваме. Може да не ѝ хареса, ако я изненадаме. Виж, не казвам, че вярвам в магьосници, но не вреди да си почтителен.

Стигнаха до сечището зад кулата. Отблизо Скарлет видя, че между камъните нямаше хоросан, и все пак те не бяха помръднали от местата си. Какво бе казал Кълъм, колко стара беше? Хиляда години? Две хиляди? Нямаше значение. Тя не се страхуваше от нея — страх я беше, когато Кълъм говореше с онзи странен глас. Кулата беше просто сграда, най-хубавото творение, което бе виждала. Изобщо не беше страховита. Всъщност като че дори я приканваше. Тя се приближи и плъзна пръсти по камъните.

— Много си храбра, Скарлет скъпа. Предупредих те — някои хора казват, че в кулата витае духът на обесения.

— Дрън-дрън, шикалки! Призраци не съществуват. Освен това конят не би се приближил, ако тук има дух. Всички знаят, че животните усещат такива неща.

Кълъм се ухили.

Скарлет допря ръка до камъка. Той беше изгладен от вековна ерозия. В него се чувствуваха топлината на слънцето и студът на дъждове и ветрове. В душата ѝ настъпи необичаен покой.

— Личи, че е стара — рече тя. Знаеше, че думите са безсилни, но това нямаше значение.

— Оцеляла е — отвърна Кълъм. — Като могъщо дърво с дълбоки корени: чак до центъра на земята.

„Дълбоки корени“. Къде бе чувала това по-рано? Разбира се. Рет го бе казал за Чарлстън. Скарлет се усмихна и погали древните камъни. И тя вече имаше какво да каже за дълбоките корени. Нека само пак започне да се хвали колко стар бил Чарлстън!

Господарската къща в Балихара също бе построена от камък, дялан гранит — всеки блок беше свършен правоъгълник. Изглеждаше здрава, издръжлива. Счупените стъкла и олющените черчевета нелепо противоречаха на непокътнатата вечност на камъка. Бе голяма къща със странични крила, които сами по себе си представляваха

внушителни сгради. Строена, за да пребъде, каза си тя. Наистина беше срамота, че никой не живее тук — направо разхищение.

— Господарят на Балихара не е ли имал деца? — попита тя Кълъм.

— Не. — Сякаш беше доволен. — Мисля, че имаше съпруга, но тя се върнала при собствения си народ. Или е отишла в приют за душевноболни. Разправят, че полудяла.

Скарлет усети, че е по-добре да не се възхищава на къщата пред Кълъм.

— Хайде да разгледаме селото — рече тя.

Всъщност то по-скоро беше град — прекалено голямо бе за село, и нямаше нито един здрав прозорец или неразбита врата. Изглеждаше изоставено, низвергнато и Скарлет усети как я побиват тръпки. Ето какво правеше омразата.

— Кой е най-краткият път към къщи? — попита тя Кълъм.

8.

— Утре е рожденият ден на Старата — рече Кълъм, когато остави Скарлет пред къщата на Даниъл. — Всеки мъж със здрав разум ще си намери дотогава работа по-далечко, а аз се лаская, че съм един от тези мъже. Затуй кажи на семейството, че ще дойда утре сутринта.

Защо е толкова плашлив, чудеше се Скарлет. Какво толкова има да се приготвя за рождения ден на една възрастна жена? Торта, разбира се, но какво друго? Вече беше решила да подари на баба си чудесната дантелена яка, която донесе от Голуей. Щеше да има достатъчно време да си купи друга на път към къщи. Господи, в края на седмицата си заминаваше!

Още щом прекрачи прага, Скарлет разбра, че я чака тежък физически труд. Всичко в къщата на Старата Кати Скарлет трябваше да се изтърка и излъска, независимо че вече беше чисто, както и в къщата на Даниъл. После дворът около къщата трябваше да се изплев и измете, да се приготви за пейките и столовете, за да се поберат всички, които не можеха да се натъпчат вътре. А в плевника трябваше да се постели прясна слама за гостите, които щяха да преспят там. Щеше да бъде голямо тържество — не всеки доживява до сто години.

— Яжте и да ви няма — подвикна Катлийн на мъжете, когато се прибраха за вечеря.

Сложи кана мътеница, четири хляба и купа с масло на масата. Те бяха кротки като агънца, нахраниха се по-бързо, отколкото Скарлет можеше да си представи, и без да продумат, излязоха, привели глави под ниската врата.

— Започваме — обяви Катлийн, щом тръгнаха. — Скарлет, ще ми трябва много вода от кладенеца. Ведрата са си там, до вратата.

На Скарлет, както и на мъжете О'Хара, изобщо не ѝ хрумна да възразява.

След вечеря всички жени от селото дойдоха с децата си да помагат. Беше много шумно, Скарлет се изпоти и на нежната кожа на свивките между пръстите и дланите ѝ излязоха мазоли. Не беше предполагала обаче, че може да се забавлява така. С боси крака като

другите, със запретнати поли, препасана с голяма престилка, с навити до лактите ръкави, тя се чувствуваше пак като дете, което играе в кухненския двор и ядосва Мами, защото е изцапала рокличката си и е свалила обувките и чорапите си. Само че сега имаше с кого да си играе и не трябваше да се задоволява с хленчещата Сюелин и бебето Карийн, което беше твърде малко, за да се включи в общата галимация.

„Преди колко години беше това... не много, ако си помислиш за нещо толкова древно, колкото е кулата, предполагам. Дълбоки корени... Кълъм направо ме уплаши тази сутрин... и каква е ужасна историята с корабите... Удавили са се родните ми чичовци, братята на татко. Дявол да го вземе този английски земевладелец. Радвам се, че са го обесили.“

Тържеството за рождения ден на Старата Кати Скарлет беше невиджано. С магарешки каручки и фургони, на кон или пеша дойдоха О'Хара от цялото графство Мийд и от още по-далеч. Събра се половината население на Трим и цялото на Адамстаун. Носеха подаръци, разкази, храна, приготвена специално за празника, макар че според Скарлет вече имаше ядене за цяла армия. Фургонът на Махони от Трим пристигна натоварен с бъчонки бира, както и този на Джим Дейли от Мълинджър. Шеймъс, най-големият син на Даниъл, възседна впрегатния кон и замина за Трим, откъдето се върна с кутия глинени лули, вързани за гърба на коня като голяма ъгловата гърбица, а от двете му страни като дисаги висяха две торби тютюн. Защото на всеки мъж — а и на доста жени — трябваше да се даде нова лула по този изключителен случай.

Бабата на Скарлет приемаше потока от гости и подаръци като кралица, седнала в стола си с висока облегалка, с новата дантелена яка на празничната си рокля от черна коприна. Задрямваше, когато ѝ се приискваше, а през останалото време пиеше чай с уиски.

Когато удариха камбаните за вечерната молитва, в и около мъничката къщичка се бяха струпали над триста души, дошли да уважат Кати Скарлет О'Хара на стотния ѝ рожден ден.

Тя бе поискала да се спазят „старите обичаи“ и на почетното място до огъня срещу нея седеше възрастен мъж. С изкривените си пръсти той нежно разгърна една ленена кърпа и извади арфа. От триста гърла се изтръгна радостна въздишка. Това беше Маккормак, единственият истински наследник на музиката на бардовете сега,

когато великият О'Каролан бе мъртъв. Заговори и самият му глас бе като музика:

— Ще ви кажа с думите на майстора Търлърх О'Каролан: „Прекарвам времето си в Ирландия щастлив и доволен и пия с всеки силен мъж, който наистина обича музиката.“ А аз прибавям и своите думи: пия с всеки силен мъж и с всяка силна жена като Кати Скарлет О'Хара. — Той ѝ се поклони. — Искам да кажа, когато ми предложат питие. — Двайсет ръце заналиваха чаши. Той внимателно си избра най-голямата, повдигна я към Старата Кати Скарлет, после я пресуши. — А сега ще ви изпея баладата за идването на Фин Маккул — каза и докосна струните на арфата с изранените си свити пръсти. Въздухът се изпълни с вълшебство.

Музиката вече не секна. Бяха дошли двама гайдари с гайдите си, имаше безброй цигулари, десетки тенекиени свирки и акордеони, кастанети потракваха, телата потръпваха във вълнуващия, настоятелен ритъм на *баурана*, налаган от силното соло на Кълъм О'Хара.

Жените пълнеха чиниите с храна. Даниъл О'Хара председателствуваше над бървичките с бира и домашна ракия, в двора танцуваха и никой изобщо не спа, с изключение на старата Кати Скарлет, която потъваше в дрямка, когато ѝ се приискаше.

— Изобщо не съм знаела, че може да има такъв празник! — възкликна Скарлет. Дишаше на пресекулки и се опитваше да си поеме дъх, преди пак да се присъедини към танцуващите под розовата светлина на изгрева.

— Искаш да кажеш, че никога не си празнувала Първи май? — зяпнаха смаяни братовчедите.

— Ще трябва да останеш за Първи май, Млада Кати Скарлет — заяви Тимъти О'Хара. Подкрепи го хорова настоятелна покана.

— Не мога. Трябва да хванем кораба.

— Е, нали има и други кораби.

Скарлет скочи на крака. Бе успяла да си почине, а цигуларите засвириха нов рийл. Докато отново губеше дъх в танца, този въпрос се въртеше в главата ѝ под звуците на веселата мелодия. Сигурно има и други кораби. Защо да не остане и да не потанцува още рийл с раираните си чорапи? Чарлстън нямаше да се премести, докато се върне — все същите гости на чай в същите порутени къщи зад същите високи неприветни стени.

А и Рет нямаше да изчезне. Нека почака. Тя достатъчно го беше чакала в Атланта, но сега нещата стояха другояче. Бебето в нейната утроба щеше да ѝ върне Рет в мига, в който го повика.

Да, реши тя, би могла да остане за Първи май. Толкова се забавляваше тук!

На другия ден попита Кълъм дали има друг кораб след Първи май.

Да, наистина имало. Прекрасен кораб, който спирал първо в Бостън, където той трябвало да слезе при пристигането си в Америка. Тя и Брайди можели да се оправят и сами през останалата част от пътя до Савана.

— Той отплава на девети вечерта. Ще имаш само половин ден да пазаруваш в Голуей.

И толкова не ѝ трябваше, тя вече бе обмислила въпроса. Никой в Чарлстън не би носил голуейски чорапи или голуейски фусти. Бяха прекалено ярки и просташки. Щеше да си запази само няколко от тези, които вече бе купила. Щяха да ѝ бъдат чудесен спомен. А другите щеше да подари на Катлийн и на новите си приятелки от селото.

— Девети май. Доста по-късно, отколкото възнамерявахме да тръгнем, Кълъм.

— Само една седмица и един ден след Първи май, Кати Скарлет. По-малко от миг, ако вече си в гроба.

Така беше! Никога вече не би имала подобна възможност. Освен това такъв маршрут беше по-удобен за Кълъм. Пътуването от Савана до Бостън и обратно щеше доста да го затрудни. Той беше толкова мил с нея — това беше най-малкото, което можеше да направи за него...

На 26 април „Брайън Бору“ отплава от Голуей с две празни каюти. Бе пристигнал на двацет и четвърти, петък, с пътници и поща. В Голуей разпределиха пощата в събота. И тъй като неделя си беше неделя, малката чанта замина за Мълинджър в понеделник. Във вторник дилижансът от Мълинджър до Дроуеда остави една още по-малка чанта в Нейвън, а в сряда един пощенски пратеник тръгна към пощата в Трим с вързоп писма. В него имаше дебел плик за Кълъм О'Хара, изпратен от Савана, Джорджия. Доста писма получаваше този Кълъм О'Хара — О'Хара бяха голямо и задружно семейство и

пратеникът нямаше скоро да забрави своето прекарване на рождения ден на Старата. Отби се в кръчмата на Адамстаун, за да остави писмото.

— Помислих си, че няма смисъл да чака още двацет и четири часа — рече той на Мат О'Тул, който държеше пивницата, малкото магазинче и пощата в ъгъла на помещението. — В Трим просто ще го сложат в едно отделение с надпис „Адамстаун“, а утре друг човек ще трябва да го донесе дотук.

Той с готовност прие чашата черна бира, с която от името на Кълъм го почерпи Мат О'Тул. Нищо, че кръчмата на О'Тул беше малка и поолющена — затова пък там сервираха превъзходна бира.

Мат О'Тул извика жена си от двора, където тя простираше прането.

— Наглеждай кръчмата, Кейт. Аз ще прескоча до чичо Даниъл.

Бащата на Мат беше брат на починалата съпруга на чичо Даниъл, Тереза, Бог да я прости.

— Кълъм! Това е чудесно!

В писмото на Джейми до Кълъм имаше бележка от Том Макмахън, предприемача от строежа на катедралата. Епископът — след известно убеждаване — се бил съгласил да позволи на Скарлет да откупи зестрата на сестра си Карийн. „Тара! Моята Тара! Такива изумителни неща ще направя... Ах, чумата да го тръшне!“

— Кълъм, видя ли това? Този скъперник епископът иска пет хиляди долара за едната трета на Карийн от Тара! Дявол да го вземе! За пет хиляди долара можеш да купиш целия окръг Клейтън. Ще трябва да свали цената.

Епископите на Светата църква не се пазарели, каза й Кълъм. Ако искала зестрата и имала парите, трябвало да плати. А щяла да финансира и делата на Църквата, ако това би й помогнало по-лесно да преглътне условията на сделката.

— Знаеш, че няма да ми помогне, Кълъм. Мразя да ми се подиграват, та ако ще и Църквата да е. Съжалявам, ако това те обижда. И псе пак трябва да имам Тара, искам я от цялото си сърце. Ах, каква глупачка бях, че се съгласих да ме уговориш да остана. Вече да сме изменили половината път до Савана!

Кълъм не си направи труда да ѝ припомня как точно стояха нещата. Остави я да търси лист и писалка.

— Трябва да пиша на чичо Хенри Хамилтън още тази минута! Той ще уреди всичко, докато се върна.

В четвъртък Скарлет отиде в Трим сама. Беше ядосана, че Катлийн и Брайди имат работа във фермата, и вбесена, че Кълъм просто бе изчезнал, без да каже на никого къде отива или кога ще се върне. Но нямаше какво да се прави. А трябваше да свърши толкова много работа! Искаше да си купи от онези хубави керамични съдове, които Катлийн използваше в кухнята, и кошници — от всички видове и форми, а те бяха безброй, и десетки плътни ленени покривки и салфетки: в магазините в Щатите не се намираше такъв лен. Щеше да направи кухнята в Тара топла и уютна като ирландските кухни. В края на краищата нима имаше нещо по-ирландско от името Тара?

Колкото до Уил и Сюелин, щеше да бъде много щедра към тях — поне към Уил, той го заслужаваше. Окръгът разполагаше с много евтина хубава земя. Уейд и Ела щяха да дойдат да живеят с нея и Рет в Чарлстън. Рет наистина ги обичаше. Тя щеше да им намери добро училище с кратки ваканции. Рет вероятно щеше да се мръщи, както винаги се мръщеше на отношението ѝ към децата, но щеше да прекрати своите постоянни упреци, щом се родеше тяхното бебе, което толкова щеше да обича. А през лятото щяха да живеят в Тара — в преродената, красивата, незаменимата Тара.

Скарлет съзнаваше, че строи въздушни кули. Може би Рет никога няма да напусне Чарлстън и ще ѝ се наложи да се задоволи с редки посещения в Тара. Но защо пък да не си помечтае до насита в този хубав пролетен ден, в двуколката с хубавото конче и с чорапите на червени и сини райета? Защо не?

Тя се изкиска и леко плесна с камшика коня по врата. „Я ме виж — не съм ли истинска ирландка!“

Тържеството на Първи май наистина беше точно това, което ѝ бяха обещали. Имаше ядене и танци по всички улици на Трим плюс четири огромни майски дървета^[1] на поляната зад стените на разрушения замък. Скарлет носеше червена панделка и венец от цветя

в косите си, а когато един английски офицер я покани да се разходят край реката, тя без никакво колебание го разкара.

Тръгнаха си за вкъщи след изгрев-слънце. Скарлет извървя четирите мили заедно с цялото семейство, защото не искаше нощта да свършва, макар вече да бе ден. И защото братовчедите ѝ започваха да ѝ липсват, както и всички други, с който се бе сближила. Копнееше да се прибере у дома, да уреди подробностите около Тара и да се заеме с нея, но все пак се радваше, че остана за Първи май. Имаше само още една седмица. Изглеждаше съвсем кратко време.

В сряда Франк Кели, пощенският пратеник от Трим, се отби у Мат О'Тул да изпуши една лула и да изпие чаша бира.

— Има дебело писмо за Кълъм О'Хара — рече той. — За какво ли му пишат?

Те лениво се отдадоха на необуздани предположения. Всичко можеше да се окаже вярно за Америка, така че те не се ограничаваха, свободни в догадките си. Отец О'Хара беше дружелюбен човек — никой не би оспорил това — и омайваше с приказките си. Но колкото и да прехласваше с тях, в крайна сметка нищо не споделяше.

Мат О'Тул не занесе писмото на Кълъм. Нямаше нужда. Знаеше, че Клеър О'Горман ще ходи на гости при старата си баба следобед. Щеше да занесе писмото, ако Кълъм не се отбиеше преди това. Мат претегли плика с ръка. Сигурно само изключително добри новини са могли да накарат някого да похарчи толкова много пари, та да изпрати този тежък пакет. Или пък наистина голяма беда.

— Има поща за тебе, Скарлет. Кълъм я остави на масата. Има и чай, ако ти се пие. Добре ли прекара у Моли? — Гласът на Катлийн бе натезал от злобничко любопитство.

Скарлет не я разочарова. Задавяйки се от смях, тя разказа за посещението си.

— Моли седеше с жената на доктора и като влязох, чашата ѝ затрака върху чинийката, насмалко да се счупи. Не знаеше дали ще ѝ се размине, ако каже, че съм новата слугиня. Та тогава съпругата на доктора рече с тъничко гласче: „О, богатата американска братовчедка.

Каква чест!“ И не ѝ мигна окото от дрехите ми. Моли скочи като опърлена котка и се втурна да ме целуне по двете бузи, като чу това. Казвам ти, Катлийн, без малко да се разплаче, като разбра, че съм дошла само да си взема пътнически костюм от сандъка. Умираще да остана, все едно как изглеждам. Разцелувах я на тръгване. Разцелувах и жената на доктора за капак. Какво ще си играя!

Катлийн се превиваше от смях, ръкоделието ѝ се бе свлякло на купчина на пода. Скарлет пусна пътническия си костюм до него. Сигурна беше, че дрехата ще трябва да се отпусне в талията. Ако бебето не ѝ издуваше корема, значи се дължеше на свободните дрехи и на многото ядене. Каквото ще да е, нямаше никакво намерение през цялото дълго пътуване да се пристяга така, че да не може да диша.

Взе плика и го обърна към вратата на светло. Беше покрит с букви, с печати и дати. Наистина! Дядо ѝ беше най-противният човек на света. Или по-вероятно беше виновен онзи отвратителен Джероум. Писмото бе пристигнало у дядо ѝ и той не го беше препратил у Морийн с цели седмици. Отвори го нетърпеливо. Изпращаше го някакъв държавен орган от Атланта — първоначално на адреса на Прасковената улица. Дано не бе пропуснала да си плати някой данък или нещо такова. С парите за епископа и разходите по строежа на новите къщи резервите ѝ застрашително намаляваха, за да пръска пари по санкции за забавени плащания. А щяха да ѝ трябват доста и за работите в Тара. Да не говорим за покупката на парцел за Уил. Ръцете ѝ докоснаха кесийката под блузата. Не, парите на Рет си бяха на Рет.

Документът носеше дата 26 март 1875 година. Денят, в който бе заминала от Савана на борда на „Брайън Бору“. Очите на Скарлет се плъзнаха по първите няколко реда, после погледът ѝ се прикова там. Нещо не беше наред. Върна се в началото и зачете по-бавно. Лицето ѝ пребледня.

— Катлийн, знаеш ли къде е Кълъм?

„Виж ти, гласът ми звучи съвсем обикновено. Странно.“

— Мисля, че е при Старата. Клеър дойде да го извика. Бързо ли е? Аз съм почти готова — преправях тази рокля, за да я дам на Брайди за пътуването. Знам, че иска да я пробва пред тебе, за да ѝ кажеш какво мислиш.

— Не мога да чакам.

Трябваше да се види с Кълъм. Нещо страшно се беше случило. Трябваше да заминат днес, веднага. Трябваше да се прибере у дома.

Кълъм беше на двора пред къщата.

— Никога не е имало толкова слънчева пролет — рече той. — Котката и аз решихме да се попечем малко.

Неестественото спокойствие на Скарлет изчезна, щом го видя, и докато стигна до него, вече пищеше:

— Заведи ме у дома, Кълъм. Проклети да сте, ти и всички О'Хара, и Ирландия. Изобщо не трябваше да заминавам!

Ръката ѝ беше болезнено стисната, ноктите ѝ се впиваха в плътта. В нея стискаше смачкано удостоверение, издадено от суверенния щат Джорджия, че в официалните регистри е записано окончателното решение за развод, даден на Рет Киникът Бътлър на основание на това, че е бил напуснат от жена си, Скарлет О'Хара Бътлър, с постановление на военен окръг Южна Каролина, управляван от федералното правителство на Съединените американски щати.

— В Южна Каролина няма развод — изплака Скарлет. — Двама адвокати ми казаха.

Повтаряше го пак и пак, със същите думи, докато я заболя гърлото и вече не можеше да издаде нито звук. А после напуканите ѝ устни продължиха мълчаливо да ги изговарят и умът ѝ не можеше да се отърве от тях. До безкрайност.

Кълъм я заведе в едно отдалечено кътче на зеленчуковата градина. Седна до нея и започна да ѝ говори, но не можеше да я накара да слуша, затова взе стиснатите ѝ ръце в своите и млъкна. Дойде залезът със своите цветове. После здрачът със ситен дъждец. Накрая падна мрак. Брайди дойде да ги вика за вечеря, но Кълъм я отпрати.

— Скарлет е обезумяла, Брайди. Кажете им вкъщи да не се тревожат, просто ѝ трябва малко време да излезе от шока. Получи вест от Америка — съпругът ѝ е тежко болен. Тя се страхува, че може да умре, като я няма край него.

Брайди изтича да им обясни. Каза им, че Скарлет се моли. И семейството се помоли. Когато най-сетне започнаха да ядат, вечерята беше изстинала.

— Занеси един фенер навън, Тимъти — рече Даниъл.

Светлината се отрази в безжизнените очи на Скарлет.

— Катлийн й праща и шал — прошепна Тимъти.

Кълъм кимна, загърна раменете й и махна на Тимъти да си върви.

Мина още един час. На небето нямаше луна, но блещукаха звезди — бяха по-ярки от светлината на фенера. От близката нива с пшеница се чу писък и после почти безшумно изпърхаха крила. Кукумявката бе хванала жертвата си.

— Какво ще правя? — Дрезгавият глас на Скарлет разцепи мрака.

Кълъм тихо въздъхна и благодари на Бога. Най-лошото беше отминало.

— Ще тръгнем, както бяхме решили, Скарлет скъпа. Нищо непоправимо не се е случило. — Гласът му бе спокоен, уверен, успокояващ.

— Разведена! — В пресекливия звук обезпокоително се надигаше истерия.

Кълъм енергично разтри ръцете й.

— Това, което е направено, може да се поправи, Скарлет.

— Не трябваше да заминавам. Никога няма да си простя!

— Недей така. „Трябваше, не трябваше“ — това нищо не решава. Мисли какво се налага да направиш оттук нататък.

— Той никога няма да се върне при мен. Щом сърцето му се е ожесточило дотолкова, че да се разведе. А аз през цялото време чаках да ме потърси, Кълъм, бях толкова сигурна, че ще дойде. Как съм могла да бъда такава глупачка? Ти не знаеш всичко. Бременна съм, Кълъм. Как мога да имам бебе, като нямам съпруг?

— Хайде, хайде — спокойно каза Кълъм. — А това не решава ли въпроса? Трябва само да му кажеш.

Скарлет притисна корема си с ръце. Ама разбира се! Как може да е такава глупачка? В гърлото й се надигна плах смях. Нямаше парче хартия, което да накара Рет Бътлър да се откаже от детето си. Той можеше да анулира развода, да го изтрие от всички регистри. Рет бе в състояние да стори всичко. Току-що пак го беше доказал. В Южна Каролина нямаше развод. Освен ако Рет Бътлър не бе решил твърдо да получи развод.

— Искам да тръгна веднага, Кълъм. Сигурно има кораб, който отплава по-рано. Ще полудея, ако трябва да чакам.

— Ще тръгнем още в петък, Скарлет скъпа, а корабът отплава в събота. Ако тръгнем утре, ще трябва да чакаме цял ден, преди да отпътуваме. Не е ли по-добре да го прекараш тук?

— О, не, трябва да знам, че съм тръгнала. Дори и да е само част от пътя, ще се приближавам към Рет. Всичко ще се оправи, трябва да се оправи. Всичко ще бъде наред, нали, Кълъм? Кажи, че всичко ще бъде наред.

— Ще бъде, Скарлет скъпа. Сега трябва да ядеш или поне да изпиеш чаша мляко. Може би с нещичко в него. Имаш нужда и да поспиш. Трябва да пазиш силите си за доброто на бебето.

— О, да! Ще се грижа прекрасно за себе си. Но първо трябва да видя какво става с роклята ми, а и сандъкът ми трябва да се пререди. И, Кълъм, как ще намерим кола, за да стигнем до гарата?

Гласът ѝ отново изтъняваше. Кълъм стана и я изправи на крака.

— Аз ще се погрижа за това, а момичетата ще ти помогнат за сандъка. Но само ако хапнеш нещо, докато оглеждаш роклята си.

— Да! Да, точно така ще направим.

Вече бе малко по-спокойна, но все още твърде напрегната. Той щеше да се погрижи да изпие млякото с уиски веднага щом влязат в къщата. Бедното създание! Не би се тревожил толкова, ако знаеше повечко за жените и бебетата. Напоследък бе спала малко, а танцуваше като дервиш. Това можеше ли да накара бебето да се появи преждевременно? Опасяваше се, че ако го загуби, Скарлет няма да запази разсъдъка си.

---

[1] майско дърво — прът, украсен с цветя и ленти, около което се танцува на Първи май. — Б.пр. ↑

9.

Подобно на много други преди него Кълъм подценяваше издръжливостта на Скарлет О'Хара. Тя настоя нейният багаж да бъде донесен от къщата на Моли същата вечер и нареди на Брайди да опакова вещите ѝ, докато Катлийн ѝ пробваше роклята.

— Гледай как се пристягат връзките, Брайди — каза остро тя, когато си сложи корсета. — Ще трябва да ме обличаш на кораба, а аз нямам очи на гърба си, за да ти казвам какво да правиш.

Нейната трескава възбуда и дрезгав глас вече бяха хвърлили Брайди в ужас. Силният вик на болка, който Скарлет нададе, когато Катлийн стегна връзките, изтръгна вик и от Брайди.

„Няма значение, че боли — напомни си Скарлет. — Винаги боли, винаги ме е боляло. Просто бях забравила. Скоро пак ще свикна. Това няма да навреди на бебето. Винаги носех корсет възможно най-дълго, когато чаках дете, и то в много по-напреднала бременност. Сега няма още и десет седмици. Трябва да се напъхам в дрехите си, просто трябва. Жива или мъртва утре ще се кача на влака.“

— Дърпай, Катлийн — изпъшка тя. — Дърпай по-силно.

Кълъм отиде до Трим и уреди да вземат екипажа с един ден по-рано. После обиколи всички и разпространи новината за голямото нещастие на Скарлет. Когато свърши, беше станало късно и той изпитваше умора. Ала сега поне никой нямаше да се чуди защо американската О'Хара се е измъкнала като крадец, без да се сбогува.

Тя се справи добре с раздялата със семейството. Шокът предния ден я бе обвинил в черупка от вцепенение. Разплака се само веднъж, когато се сбогуваше с баба си. Или по-скоро, когато баба ѝ се сбогуваше с нея.

— Бог да те пази — рече старицата. — И светците да ти сочат пътя. Щастлива съм, че беше на рождения ми ден. Момичето на моя Джералд! Жалко само, че няма да бъдеш тук за бдението след смъртта ми. Защо плачеш, момиче? Не знаеш ли, че за живите няма по-голям

празник от бдението над мъртвите? Срамота е да пропуснеш такова нещо.

Скарлет мълча в екипажа до Мълинджър и във влака до Голуей. Брайди беше твърде нервна, за да говори, но щастливото ѝ вълнение личеше по пламналите бузи и светналите очи. Беше вече на петнайсет години, ала не се бе отдалечавала на повече от десет мили от дома си.

Когато пристигнаха в хотела, Брайди зяпна пред великолепието му.

— Ще ви придружа до стаите ви, мили дами — каза Кълъм. — И ще се върна навреме, за да ви заведе на вечеря. Само ще отскоча до пристанището и ще уредя товаренето на сандъците ни. Искам да видя и какви каюти са ни дали. Сега е моментът да ги сменим, ако не са най-хубавите.

— Ще дойда с теб — за пръв път проговори Скарлет.

— Няма нужда, Скарлет скъпа.

— За мен има нужда. Искам да видя кораба, иначе няма да съм сигурна, че наистина е тук.

Кълъм отстъпи. А Брайди попита дали може да дойде и тя. Хотелът ѝ се струваше прекалено величествен и не искаше да остава сама.

Ранният вечерен бриз откъм водата ухаеше на сол. Скарлет дишаше дълбоко; спомни си, че в Чарлстън въздухът винаги беше солен. Не усещаше стичащите се по бузите ѝ сълзи. Защо не можеха да отплават сега, веднага? Дали капитанът би се съгласил? Тя опипа кесийката със злато на гърдите си.

— Търся кораба „Вечерница“ — обърна се Кълъм към един от докерите.

— Ей го там — посочи човекът с палец. — Пристигна преди по-малко от час.

Кълъм прикри изненадата си. Корабът трябваше да е в пристанището отпреди трийсет часа. Нямаше смисъл Скарлет да знае, че закъснението може да означава неприятности.

Около „Вечерница“ се трудеха хамали. Корабът превозваше и товари, и пътници.

— Точно сега тук не е място за жени, Скарлет скъпа. Хайде да се върнем в хотела, а аз пак ще дойда по-късно.

Скарлет стисна зъби.

— Не. Искам да говоря с капитана.

— Той е твърде зает сега, не може да разговаря с никого, та дори и с толкова прекрасна дама като теб.

Тя не беше в настроение за комплименти.

— Ти го познаваш, нали, Кълъм? Ти познаваш всички. Уреди ми да говоря с него сега.

— Не го познавам. Никога не съм го виждал. Откъде да го познавам? Това е Голуей, а не графство Мийд.

По мостчето на „Вечерница“ слезе човек с униформа. Двата големи платнени чувала на раменете му като че ли изобщо не му тежаха. Походката му бе бърза и лека — нещо необичайно за такъв висок и едър мъж.

— Не е ли това самият отец Кълъм О'Хара? — изрева той, щом се приближи до тях. — Какво те води толкова надалеч от кръчмата на Мат О'Тул, Кълъм? — Той пусна един от чувалите на земята и свали шапка пред Скарлет и Брайди. — Не съм ли казвал винаги, че всички О'Хара имат дяволски късмет с дамите? — закрещя той, като сам се смееше на шегата си. — Каза ли им, че си свещеник, Кълъм?

Скарлет механично се усмихна, когато я представиха на Франк Махони, и не обърна никакво внимание на сложната плетеница от братовчеди, които го сродяваха със семейството на Морийн. Тя искаше да говори с капитана!

— Тъкмо нося пратките от Америка в пощата да ги разпределят утре — обясни Махони. — Искаш ли да погледнеш, Кълъм, или ще изчакаш да се прибереш вкъщи, за да си прочетеш парфюмираните любовни писъмца? — Той гръмогласно се разсмя на остроумието си.

— Много мило от твоя страна, Франк. Ще погледна, ако не възразяваш. — Кълъм развърза чувала в краката си и го дръпна поблизо до високата газова лампа, осветяваща кея. Лесно намери пакета от Савана. — Днес нося късмета в джоба си — рече той. — Знаех от последното писмо на брат си, че скоро трябва да пристигне още едно, но вече бях загубил надежда. Благодаря ти, Франк. Ще ми позволиш ли да те почерпя една бира? — Ръката му бръкна в джоба.

— Няма нужда. Направих го заради удоволствието да наруша правилника на англичаните. — Франк пак метна чувала на гърба си. — Проклетият надзирател сигурно вече си гледа златния часовник. Не мога да се бавя повече. Приятна вечер, госпожи.

* * *

В пакета имаше пет-шест писма. Кълъм ги прерови, за да открие характерния почерк на Стивън.

— Ето едно за теб, Скарлет — каза той.

Подаде ѝ синия плик, намери писмото от Стивън и го отвори. Тъкмо бе започнал да го чете, когато чу висок проточен вик и усети как нещо се свлича до него. Преди да успее да я задържи, Скарлет се простря в краката му. Синият плик и тънките листове хартия паднаха от отпуснатата ѝ ръка и вятърът ги разпръсна по калдъръма. Докато Кълъм повдигаше раменете на Скарлет и опипваше пулса на гърлото ѝ, Брайди изтича да ги събере.

Наемната кола подскачаше и се клатушкаше, бързаше обратно към хотела. Главата на Скарлет безсилно се люшкаше, въпреки че Кълъм се опитваше да я държи здраво. Той бързо я пренесе през фойето.

— Извикайте лекар — кресна Кълъм на облечените в ливреи прислужници. — Дайте път де!

Щом стигнаха в стаята на Скарлет, той я сложи на леглото и се обърна към Брайди:

— Хайде, помогни ми да ѝ свалим дрехите. Трябва да си поеме дъх.

Измъкна нож от кожения калъф под палтото си. Пръстите на Брайди чевръсто разкопчаваха копчетата на гърба на роклята.

Кълъм преряза връзките на корсета.

— А сега ми помогни да повдигна главата ѝ на възглавниците и я завий с нещо топло — каза той, грубо разтри ръцете на Скарлет и леко я заудря по бузите. — Имаш ли амонячна сол?

— Нямам, Кълъм, и мисля, че и тя няма.

— Докторът сигурно ще донесе. Да се надяваме, че е само припадък.

— Припаднала е, това е всичко, отче — каза лекарят, като излезе от стаята на Скарлет. — Но е сериозен припадък. Дадох на момичето лекарство за ободряване — да го изпие, като се свести. Тези дами!

Спират си цялото кръвообращение заради модата. Но няма защо да се тревожите. Ще се оправи.

Кълъм благодари, плати му и го изпрати. После тежко се отпусна на стола до лампата на масата и подпря главата си с ръце. Имаше защо да се тревожи и не беше сигурен, че Скарлет О'Хара някога ще се „оправи“. Смачканите влажни страници на писмото бяха пръснати на масата до него. Между тях имаше една изрезка от вестник. Тя гласеше: „Снощи на частна церемония в Конфедеративния дом за вдовици и сираци бе извършено бракосъчетанието на мис Ан Хамптън и мистър Рет Бътлър.“

10.

Умът на Скарлет сякаш изкачваше стъпала, въртеше се и се усукваше — нагоре, нагоре от черната дупка към проблясъка на съзнанието, но някакъв инстинкт го тласкаше отново надолу, хлъзваше го обратно в мрака, далеч от непоносимата истина, която я чакаше. И пак, и пак, докато борбата я измори толкова много, че тя лежеше изтощена, неподвижна и бледа в голямото легло — като мъртва.

Сънуваше натрапчив, пълен с движение и настойчивост сън. Беше в Дванайсетте дъба и имението отново бе непокътнато и красиво както преди факлите на Шърман.

Изящната стълба се извиваше във въздуха, сякаш увиснала там чрез вълшебство, и краката ѝ меко я носеха по стъпалата. Пред нея вървеше Ашли, качваше се и не чуваше виковете ѝ да спре. „Ашли — викаше тя. — Ашли, чакай ме.“ И тичаше след него.

Колко дълга бе стълбата! Не помнеше да е толкова висока. И като че ставаше все по-висока, докато тя тичаше, а Ашли бе така далеч над нея. Трябваше да го настигне. Не знаеше защо, но знаеше, че трябва, и тичаше — по-бързо, все по-бързо, а сърцето ѝ направо щеше да изскочи. „Ашли! — викаше тя. — Ашли.“ Той спря, тя откри в себе си нови, неподозирани сили и затича още по-бързо.

Тялото и душата ѝ намериха покой, когато пръстите ѝ докоснаха ръкава му. После той се обърна към нея и тя беззвучно изпищя: нямаше лице, само бледо безформено петно...

След това падаше, търкаляше се във въздуха, а очите ѝ с ужас се взираха във фигурата над нея, гърлото ѝ бе стегнато за писък. Но единственият звук бе смях някъде отдолу, надигаше се като облак, за да я задуши и да се подиграе с немотата ѝ.

„Ще умра — помисли си тя. — Ужасната болка ще ме смаже и ще умра.“

Но изведнъж силни ръце нежно я обгърнаха и спряха падането ѝ. Тя ги познаваше, познаваше рамото, на което опря глава. Това беше Рет. Рет я бе спасил. В прегръдките му се намираще на сигурно място. Тя се обърна и го погледна в очите. Леден ужас скова цялото ѝ тяло.

Лицето му беше безформено, като мъгла или дим, подобно на това на Ашли. После пак се чу смехът — от празнотата, където трябваше да бъде лицето на Рет.

Скарлет внезапно дойде в съзнание, за да избяга от ужаса, и отвори очи. Наоколо имаше само мрак и неизвестност. Лампата бе догоряла, а Брайди спеше в креслото, невидима в ъгъла на огромната стая. Скарлет протегна ръце в широкото непознато легло. Пръстите ѝ напипаха само меки чаршафи, нищо друго. Не можеше да стигне краищата на дюшека. Сякаш бе изоставена в някаква огромна мека неопределеност. Може би тя продължаваше до безкрайност в мълчанието на мрака... Гърлото ѝ се сви от страх. Беше сама и изгубена в мрака.

Стига! Умът ѝ изтласка паниката, наложи ѝ да се овладее. Внимателно подгъна крака и се опита да се изправи на колене. Движеше се бавно, за да не вдига шум. Кой знае какво я дебнеше в мрака. С мъчителна предпазливост запълзя, докато ръцете ѝ напипаха ръба на леглото, после твърдата стабилност на дървената рамка.

„Каква страхливка си, Скарлет О’Хара — каза си тя и сълзи на облекчение обляха бузите ѝ. — Естествено, леглото е непознато, стаята също. Припаднала си като някакво глупаво празноглаво момиченце и Кълъм и Брайди са те прибрали в хотела. Стига с тия глупости, държиш се като подплашена котка.“

После си спомни и болката я връхлетя като физически удар. Рет бе загубен за нея... разведен... женен за Ан Хамптън. Не можеше да повярва, но трябваше, това беше истината.

Ала защо? Защо беше сторил такова нещо? Тя бе толкова сигурна, че я обича. Не можеше да го е направил, не можеше.

Но го беше направил.

„Никога не съм го познавала. — Скарлет чу тези думи, сякаш ги бе произнесла на глас. — Изобщо не съм го познавала. Кого съм обичала? Чие дете нося? Какво ще стане с мен?“

Тази нощ, в ужасяващата тъмнина на непознатата хотелска стая в страна на хиляди мили от родината ѝ, Скарлет О’Хара направи най-смелото нещо, което някога ѝ се бе налагало да извърши. Изправи се с лице срещу провала си.

„Аз съм виновна за всичко. Трябваше да се върна в Чарлстън веднага щом разбрах, че съм бременна. Предпочетох да се забавлявам и тези седмици на забавления ми струваха единственото щастие, за което наистина ме е грижа. Изобщо не помислих как ще тълкува Рет моето бягство. Не мислех по-далече от следващия ден, от следващия рийл. Изобщо не мислех. Никога не съм мислила.“

Всички прибързани действия и грешки в живота ѝ се стовариха върху Скарлет в черното мълчание на нощта и тя си наложи да се изправи срещу тях. Чарлс Хамилтън — бе се омъжила за него напук на Ашли, въобще не го обичаше. Франк Кенеди — бе се държала отворително с него, излъга го за Сюелин, за да се ожени за нея и да ѝ даде парите да спаси Тара. Рет... О, не можеше да изброи всички грешки, които бе направила. Омъжи се за него, без да го обича, и дори не се опита да го направи щастлив, просто не я интересуваше, че не е щастлив — докато не стана твърде късно.

„О, Господи, прости ми. Нито веднъж не помислих какво им причинявам, какво чувствуват. Наранявах, наранявах и наранявах всички, защото въобще не се замислях. Мелани също, особено Мели. Не мога да се понасям, като си спомня колко гадна бях с нея. Капка благодарност не изпитвах за това, че ме обича и ме брани. Никога не ѝ казах дори, че я обичам, пак защото не помислих за това до края, когато вече нямаше как да го сторя. Обръщала ли съм някога внимание на това как постъпвам в живота си? Помисляла ли съм — поне един път — за последствията?“

Сърцето на Скарлет се сви от отчаяние и срам. Как е могла да бъде такава глупачка? А уж презираше глупците.

После ръцете ѝ се свиха в юмруци, тя стисна зъби и изправи гръб. Нямаше да се въргаля в миналото и да се самосъжалява. Нямаше да хленчи — пред никого, дори пред себе си.

Взираше се в мрака със сухи очи. Нямаше да плаче, не и сега. Щеше да има цял живот за плач по-късно. Сега трябваше да мисли, да мисли внимателно, за да реши какво да прави.

Трябваше да мисли за бебето.

За миг почувствува омраза към него — мразеше наедриящата си талия и тежкото тромаво тяло, което скоро щеше да носи. Трябваше да ѝ върне Рет, а не го бе сторило. Имаше неща, които една жена може да направи — бе чувала за жени, отървали се от нежелани бебета...

... Рет никога не би ѝ простил, ако посегне на него. А какво значение имаше? Рет бе загубен, завинаги.

Въпреки силната воля на Скарлет от устните ѝ се откъсна забранено ридание.

„Загубих. Загубих го. Победена съм. Рет спечели.“

Внезапен гняв я прониза, притъпи болката ѝ и вля енергия в нейното изтощено тяло и дух.

„Победена съм, но ще ти го върна, Рет Бътлър — помисли си тя с горчиво тържество. — Ще те нараня по-дълбоко, отколкото ти ме нарани!“

Скарлет нежно сложи ръце на корема си. О, не, нямаше да махне това бебе. Щеше да се грижи за него повече, отколкото някой се е грижил за което и да е бебе в историята на човечеството.

Заляха я образи на Рет и Бони. „Той винаги е обичал Бони повече от мен. Би дал всичко... би дал живота си, за да я върне. Аз ще си имам нова Бони, само моя. И когато стане достатъчно голяма — когато обича мене и само мене, повече от всичко друго или от всекиго друг на земята, ще позволя на Рет да я види, да види от какво се е лишил... Но какви са тези мисли? Трябва да съм полудяла. Нали само преди миг осъзнавах каква болка съм му причинила и се мразех. А сега мразя него и кроя каква по-голяма болка да му причиня. Не искам да бъда такава, няма да си позволя да мисля такива неща, няма! Рет го няма, признах това. Не мога да се отдавам на съжаления или на отмъщение — това е пилеене, щом трябва да си изградя нов живот, да започна от нулата. Трябва да намеря нещо друго, нещо важно, нещо, заради което да живея. Мога да го направя, ако се заема сериозно.“

През останалата част от нощта Скарлет методично прехвърляше в ума си възможните пътища. Стигаше до задънени улици, срещаше и преодоляваше пречки, откриваше изненадващи кътчета на спомени, извори на въображение и зрялост.

Върна се към младостта си в окръг Клейтън, в дните преди Войната. Спомените бяха някак безболезнени, далечни и тя разбра, че вече не е онази Скарлет, че може да се раздели с нея и да остави старите времена и техните мъртъвци да почиват в мир.

Съсредоточи се върху бъдещето, върху реалностите, върху последствията. Слепоочията ѝ започнаха да пулсират, после сякаш

нещо заблъска в тях, цялата глава нетърпимо я заболя, но тя продължи да мисли.

Когато на улицата отвън се чуха първите шумове, всичко в ума ѝ се подреди и Скарлет вече знаеше какво ще прави. И щом през спуснатите пердета на стаята се процеди достатъчно светлина, тя извика:

— Брайди?

Момичето скочи от стола и премина, за да прогони съня от очите си.

— Благодаря на Бога, че се оправи! — възкликна тя. — Докторът остави това лекарство. Само да намеря лъжицата, тук е някъде, на масата.

Скарлет послушно изгълта горчивото лекарство.

— Готово — решително каза тя. — Никакви болести повече. Дръпни пердетата. Вече е светло. Имам нужда от нещо за закуска. Боли ме главата, а трябва да възстановя силите си.

Валеше. Истински дъжд, а не обичайният ситен ръмеж. Скарлет изпита някакво мрачно удоволствие.

— Трябва да кажем на Кълъм, че си добре, той толкова се тревожеше. Да го викна ли?

— Не сега. Кажи му, че искам да го видя по-късно, трябва да поговорим. Но не сега. Върви. Кажи му. И го накарай да ти покаже как да ми поръчваш закуска.

11.

Скарлет се насили да преглъща храната хапка след хапка, макар че не усещаше какво яде. Както бе казала на Брайди, имаше нужда от сили.

След закуска отпрати момичето и му каза да се върне след два часа. После седна на писалището до прозореца, намръщи се съсредоточено и бързо заизписва лист след лист от плътната кремава хартия без монограм.

След като свърши, тя сгъна и запечата две писма, дълго загледана в празния лист пред себе си. Бе планирала всичко в тъмните часове на нощта, знаеше какво ще напише, но не можеше да си наложи да вземе писалката и да започне. Цялото ѝ същество се противеше на това, което трябваше да направи.

Скарлет потрепера и извърна очи от хартията. Очите ѝ се спряха на хубаво порцеланово часовниче върху една масичка наблизко и тя смаяно се сепна. Толкова късно! Брайди щеше да се върне след четиридесет и пет минути.

„Не мога да отлагам повече. Нищо не мога да променя, колкото и да се бавя. Няма друг начин. Трябва да пиша на чичо Хенри, да си посипя главата с пепел и смирено да го помоля да ми помогне. Той е единственият, на когото мога да се доверя.“ Скарлет изскърца със зъби и посегна към писалката. Обикновено равният ѝ почерк бе разкривен от огромното усилие да напише думите, които прехвърляха управлението на имотите ѝ в Атланта и на скъпоценното ѝ злато в банката на Хенри Хамилтън.

Беше като да отрежеш клона, на който седиш. Физически страдаше, зави ѝ се свят. Не се страхуваше, че възрастният адвокат ще я измами, но нямаше никаква надежда той да бди над всеки цент така, както винаги бе правила тя. Едно беше той да събира и внася в банката приходите от магазина и наема от кръчмата. Съвсем друго — да му се даде контролът върху стоките запаси и цените, върху определянето на наема.

Контролът! Тя се отказваше от контрола над парите си, над сигурността си, над успеха си. Точно когато такъв контрол беше най-необходим. Откупуването на дела на Карийн от Тара щеше сериозно да накърни натрупванията ѝ в злато, но вече беше много късно да спре сделката с епископа, а и не би я спряла, дори да можеше. Мечтата ѝ да прекарва летата с Рет в Тара бе угаснала, но Тара си беше Тара и тя бе решена да я направи своя.

Строежът на къщите в края на града също гълташе доста от средствата ѝ, но трябваше да продължи. Ех, поне да не беше сигурна, че чичо Хенри ще се съгласява с всичко, което Сам Коултън предложи, без дори да пита за цената.

И най-лошото от всичко — нямаше да знае какво става, било то добро или зло. Всичко би могло да се случи.

— Не мога да го сторя! — изохка Скарлет на глас.

Но продължи да пише. Трябваше да го направи. Пишеше, че щяла да прекара една дълга ваканция, да пътешествува. Нямало да има връзка с нея, нито адрес, където да ѝ се препраща пощата. Загледа се в думите. Те се замъглиха и тя премигна, за да прогони сълзите. Никакви сълзи, каза си. Най-важното беше да прекъсне всички връзки, иначе Рет щеше да я намери. А той не трябваше да знае за бебето, докато тя сама не реши да му каже.

Но как можеше да понесе това, че нямаше да знае какво прави чичо Хенри с парите ѝ? Или дали паниката се разраства и заплашва спестяванията ѝ? Или ако избухне пожар в къщата ѝ? Или, още по-зле, в магазина ѝ?

Трябваше да го понесе, така че нямаше какво повече да се вайка. Писалката бързо заскърца по хартията, изливайки подробни инструкции и съвети, които Хенри Хамилтън вероятно щеше да пренебрегне.

Когато Брайди се върна, всички писма лежаха върху попивателната, сгънати и запечатани. Скарлет седеше в едно кресло с похабения корсет в скута си.

— О, забравих — изплака Брайди. — Но трябваше да го срежем, за да поемеш въздух. Какво да направя? Може би наблизко има магазин, та да ида...

— Няма значение, не е важно — отвърна Скарлет. — Нахлузи ми някоя рокля и ще сложа наметка, за да не се виждат шевове на гърба.

Хайде, става късно, а имам много работа.

Брайди погледна през прозореца. Късно ли? Свикналите ѝ с полето очи познаваха, че още няма девет сутринта. Тя послушно отиде да извади от куфара шивашките принадлежности, които Катлийн ѝ беше приготвила за нейната нова роля на камериерка.

След трийсет минути Скарлет почука на вратата на Кълъм. Очите ѝ бяха хлътнали от безсъние, но тоалетът ѝ бе безупречен и самообладанието ѝ — пълно. Изобщо не се чувствуваше изморена. Най-лошото бе минало, сега имаше да върши работа. Това ѝ връщаше силите.

Тя се усмихна на братовчед си от прага.

— Санът ти ще защити ли репутацията ти, ако вляза? Искам да ти говоря за неща, които са поверителни.

Кълъм се поклонил и широко отвори вратата.

— Хиляди пъти добре дошла — каза той. — Радвам се, че пак те виждам да се усмихваш, Скарлет скъпа.

— Надявам се, че не след дълго ще мога и да се смея... Загуби ли се писмото от Америка?

— Не. У мене е. Скрих го. Разбрах какво се е случило.

— Така ли? — усмихна се Скарлет отново. — Тогава си помъдър от мен. Аз знам, но вероятно никога няма да го разбера. Ала това нищо не значи. — Тя сложи трите писма на масата. — След малко ще ти обясня какво пише в тях. Първо трябва да ти кажа, че няма да замина с теб и Брайди. Ще остана в Ирландия. — Вдигна предупредително ръка. — Не, не казвай нищо. Всичко съм обмислила. Вече нямам какво да правя в Америка.

— А, не, Скарлет скъпа, прибързваш. Нали ти казах, че всяко направено нещо може да се поправи? Съпругът ти е получил развод веднъж, ще получи и втори път, когато се върнеш и му кажеш за бебето.

— Грещиш, Кълъм. Рет никога няма да се разведе с Ан. Тя е от неговия кръг, от Чарлстън. Освен това прилича на Мелани. Това не ти говори нищо, ти не познаваше Мели. Но Рет я познаваше. И знаеше колко е изключителна дълго преди аз да разбера. Той уважаваше Мели. Тя беше единствената жена, която някога е уважавал, с изключение може би на майка си, и ѝ се възхищаваше, защото тя го заслужаваше. Това момиче, за което се е оженил, струва колкото десет като мене,

също подобно на Мели, и Рет го знае. Тя струва и колкото десет като Рет, но го обича. Нека той си носи този кръст.

Думите ѝ бяха пълни със сурова горчивина.

„Ах, как страда — мислеше си той. — Сигурно има начин да ѝ се помогне.“

— Сега притежаваш Тара, Кати Скарлет, нали толкова мечтаеше за нея! Това няма ли да те утеши, докато зараснат раните в сърцето ти? Сигурно би построила мечтания свят за детето, което носиш — прекрасна плантация, създадена от неговия дядо и от майка му. Ако е момче, можеш да го наречеш Джералд.

— Не казваш нищо, за което вече да не съм мислила. Благодаря ти, но ти не си в състояние да намериш отговор, ако аз самата не съм, повярвай ми, Кълъм. Първо, аз вече имам един син, за когото не знаеш, ако става въпрос за наследство. Но главното е това бебе. Не мога да се върна да го родя в Тара, не мога да го заведа в Тара и след като се роди. Хората никога няма да повярват, че е законнородено. Винаги са смятали — и в окръга, и в Атланта, че не струвам пет пари. А аз заминах от Чарлстън на другия ден, след като... след като бебето беше заченато. — Лицето на Скарлет побеля от болезнен копнеж. — Никой не би повярвал, че е от Рет. От години спяхме в отделни стаи. Ще ме нарекат уличница, а детето ми копеле и ще примлясват от удоволствие.

Грозните думи сякаш се отпечатаха на изкривените ѝ устни.

— Не е така, Скарлет. Съпругът ти знае истината. Той ще признае детето.

Очите на Скарлет пламнаха.

— О, ще го признае, разбира се, и ще ми го вземе. Кълъм, не можеш да си представиш какъв е Рет с децата, своите деца. Като луд е от любов. И трябва да притежава детето, да бъде най-обичаният, да бъде всичко. Ще вземе това бебе, преди да е изплакало за пръв път. И не мисли, че не може да го направи. Получи развод там, където развод няма. Ще измени който и да е закон или ще прокара нов. Няма нищо, което той да не може да направи.

Тя шепнеше дрезгаво, като че се страхуваше. Лицето ѝ беше сгърчено от омраза и от див, безумен ужас.

След това върху него сякаш изведнъж се спусна воал ѝ то се промени. Стана гладко и спокойно, с изключение на пламтящите ѝ

зелени очи. На устните ѝ цъфна усмивка — Кълъм го побиха студени тръпки.

— Това е мое дете — каза Скарлет. Спокойният ѝ нисък глас приличаше на мъркането на гигантска котка. — Само мое. Той няма да знае за съществуването му, преди аз да поискам, а тогава ще бъде твърде късно за него. Ще се моля да е момиче. Красиво синеоко момиче.

Кълъм се прекръсти.

Скарлет грубо се изсмя.

— Бедният Кълъм! Сигурно си виждал изоставени жени, не се шокирай толкова. Не се тормози, няма да те плаша повече.

Тя се усмихна и той беше почти готов да повярва, че си е въобразил това, което видя на лицето ѝ преди малко. Усмивката на Скарлет бе искрена и нежна.

— Знам, че се опитваш да ми помогнеш, и съм ти благодарна, Кълъм. Наистина съм ти благодарна. Ти беше толкова добър с мене — такъв добър приятел ми беше, може би най-добрият, който някога съм имала, с изключение на Мели. Ти си ми като брат. Винаги съм искала да имам брат. Надявам се, че ще останеш мой приятел.

Кълъм побърза да я увери в това. Но си каза, че никога не е виждал друга душа, която да има такава нужда от помощ.

— Искам да занесеш тези писма в Америка, ако обичаш, Кълъм. Това е за леля ми Полин. Искам да знае, че съм получила писмото ѝ, за да изпита цялото възможно удоволствие от слабостта си да натяква на хората: „Нали ти казвах.“ А това е за адвоката ми в Атланта — имам дела, които трябва да уредя. И двете трябва да се изпратят от Бостън, не желая никой да знае къде се намирам в действителност. Това искам да предадеш на ръка. Знам, че означава да пътуваш повече, но е страшно важно. То е до банката в Савана. В трезора им държа куп злато и скъпоценностите си, разчитам на теб да ми ги донесеш здрави и читави дотук. Брайди даде ли ти торбичката, която носех на врата си? Добре. Това ще ми стигне като начало. Сега искам да ми намериш адвокат, на когото да мога да се доверя, ако изобщо съществува такава нещо. Ще използвам парите на Рет Бътлър. Ще купя Балихара, нали нашият род е оттам. Това дете ще има наследство, което той не би могъл да му предложи. Ще му дам аз едни дълбоки корени!

— Скарлет скъпа, умолявам те. Чакай малко. Можем да постоим известно време в Голуей, Брайди и аз, и да се грижим за теб. Ти не си се възстановила от шока. Много неща ти се струпаха едно след друго, много ти се събра и не бива да вземаш такива важни решения точно сега.

— Мислиш, че съм полудяла, нали? Може и така да е. Но това е моят път, Кълъм, и възнамерявам да го поема. Със или без твоята помощ. И няма никаква причина ти и Брайди да не заминавате. Смятам утре да се върна у Даниъл и да ги помоля да ме приютят отново, докато Балихара стане моя. Ако мислиш, че имам нужда от грижи, сигурно можеш да се довериш на Катлийн и останалите. Хайде, Кълъм — подкани го Скарлет. — Признай, че те победих.

Той разпери ръце и призна.

Към обед я заведе в кантората на един английски адвокат, известен с това, че довеждал до успешен завършек всичко, с което се захванел, и търсенето на собственика на Балихара започна.

На другия ден Кълъм отиде на пазара още щом отвориха първите сергии. Занесе в хотела покупките, които Скарлет му беше поръчала.

— Ето, мисис О'Хара — рече той. — Черни поли и блузи, шал, наметало и чорапи за бедната млада вдовица. Освен това казах на Брайди, че именно тази новина те е накарала да припаднеш. Болестта отнесла мъжа ти, преди да успееш да идеш при него. И заповядай също едно мъничко подаръче от мене. Мисля, че когато вдовишкият траур ти развали настроението, ще се почувствуващ по-добре, като си спомниш какво носиш отдолу.

И Кълъм сложи купчина фусты в ярки цветове в скута на Скарлет.

Тя се усмихна. В очите ѝ бликна благодарност.

— Как разбра, че се проклинах, дето подарих всичките си ирландски дрехи на братовчедките в Адамстаун? — Посочи към сандъка и куфарите си. — Нямам вече нужда от тези неща. Вземи ги със себе си и ги занеси на Морийн да ги раздаде.

— Това е разсипничество и прибързаност, Скарлет.

— Дрън-дрън, шикалки! Извадих си ботите и ризите. Роклите не ми трябват. Никога вече няма да се стягам в корсет, никога. Аз съм Скарлет О'Хара, ирландско девойче със свободно развята пола и червена фуста отдолу. Свободна, Кълъм! Ще изградя своя свят според

собствените си правила, а не според правилата на другите. Не се тревожи за мене. Ще се науча да бъда щастлива.

Кълъм извърна очи пред мрачната решителност, изписана на лицето ѝ.

12.

Отплаването на кораба беше отложено с два дни, така че Кълъм и Брайди можаха да изпратят Скарлет на гарата в неделя сутринта. Преди това отидоха на литургия.

— Трябва да поговориш с нея, Кълъм — прошепна Брайди на ухото му и посочи Скарлет с очи. Бяха в коридора.

Кълъм сподави усмивката си в кашлица. Скарлет се бе облякла като селска вдовица, чак дотам, че беше загърната с шал, а не с наметало.

Няма да ѝ противоречим, Брайди — каза твърдо той. — Тя има право да скърби както намери за добре.

— Но, Кълъм, този разкошен английски хотел — всички ще я зяпат и ще шушукат.

— А нямат ли и те права? Нека зяпат и шушукат каквото си искат. Не ще им обръщаме внимание.

Хвана здраво Брайди под ръка и предложи другата си ръка на Скарлет. Тя елегантно сложи своята върху нея, сякаш той я въвеждаше в бална зала.

Настаниха я в купето на първа класа. Кълъм гледаше развеселен, а Брайди ужасена как пътници англичани едни след друг отваряха вратата на купето и после се отдръпваха.

— Властите не бива да позволяват на тези хора да си купуват билети първа класа — каза високо една жена на съпруга си.

Ръката на Скарлет се стрелна и хвана вратата, преди англичанката да успее да я затвори. Тя се провикна към Кълъм, който стоеше на перона:

— Божичко! Забравих си кошницата с варените яйца, отче. Ще кажете ли една молитва пред Светата Дева, та дано се намери някой амбулантен търговец в този влак, който да продава ядене.

Ирландският ѝ акцент бе толкова преувеличен, че Кълъм едва я разбра. Все още се смееше, когато един железничар затвори вратата и влакът тръгна. С удоволствие видя, че двойката англичани забравиха всякакво достойнство и панически се втурнаха към друго купе.

Скарлет им махаше за довиждане и се усмихваше, докато се изгубиха от погледа ѝ.

После се облегна на седалката и позволи на лицето си да се отпусне, на една сълза да се отрони. Беше смъртно уморена и се страхуваше от завръщането си в Адамстаун. Двустайната къщичка на Даниъл изглеждаше странна и приятно различна от всичко, с което бе свикнала, докато беше във ваканция. Но сега ѝ се виждаше тясна и претъпкана, без никакви удобства, а бе единственото, което можеше да нарече дом — и един Господ знаеше докога. Адвокатът можеше да не успее да издири собственика на Балихара. Или пък той да не иска да продава. Цената можеше да се окаже по-висока от всички пари, които ѝ бе дал Рет.

Внимателно обмисленият ѝ план беше пълен с дупки като решето и тя нямаше как да е сигурна в нещо.

„Не ще мисля за това сега, нищо не мога да направя. Поне никой няма да ми се вре тука и да иска да бърбим.“ Скарлет вдигна облегалките за ръцете, разделящи трите меки седалки, изтегна се с въздишка и заспа. Билетът ѝ лежеше на пода, за да го види кондукторът. Бе направила план и щеше да го следва доколкото можеше. Щеше да ѝ е много по-лесно, ако не беше изморена до смърт.

Първата стъпка мина без засечки. В Мълинджър купи кон и двуколка и с тях се прибра до Адамстаун. Екипажът не беше елегантен като този на Моли — двуколката беше направо мизерна. Но конят бе по-млад, по-едър и по-силен. И бе поставила началото.

Семейството се смая, като я видя да се връща, и ѝ съчувствуваше за загубата по най-добрия възможен начин. Но щом изказаха съболезнованията си, сякаш ги забравиха. Попитаха я дали могат да направят нещо за нея.

— Можете да ме научите — отговори Скарлет — Искам да науча всичко за ирландската ферма.

Ходеше с Даниъл и синовете му, докато си вършеха работата. Дори стисна зъби и се научи да се справя с добитъка, включително да дои кравата. След като овладя всичко, което можа, във фермата на Даниъл, Скарлет положи усилия да очарова Моли, после отвратителния ѝ съпруг, Робърт. Неговата ферма беше пет пъти по-

голяма от тази на Даниъл. След Робърт идваше ред на неговия господар — мистър Олдърсън, управителя на цялото имение на графа. Дори и по времето, когато пленяваше всеки мъж в окръг Клейтън, Скарлет не бе използвала чара си тъй ловко. И не се бе старала толкова. И не бе постигала такива успехи. Нямаше време да забелязва бедността в къщата. Имаше значение само мекият дюшек в края на предългия летен работен ден.

След един месец тя знаеше за Адамстаун не по-малко от Олдърсън и бе намерила поне шест начина да се внесат подобрения. Горедолу по това време получи писмо от адвоката си в Голуей.

Вдовицата на починалия собственик на Балихара се омъжила повторно само година след смъртта му и също починала преди пет години. Нейният наследник и най-голям син, сега на двайсет и седем години, живеел в Англия и щял да наследи и имението на все още живия си баща. Бил казал, че ще разгледа всяко предложение над петнайсет хиляди лири. Скарлет изучи приложената към писмото топографска карта на Балихара. Беше много по-голяма, отколкото си бе представяла.

Ами да, и от двете страни на пътя за Трим. И имаше още една река. Границата е Бойн от тази страна и — тя се вторачи в дребните буквички — река Найтсбрук от другата. Какво изискано име! Найтсбрук. Две реки. Трябва да я имам. Но... петнайсет хиляди лири!

Вече знаеше от Олдърсън, че десет лири е цената, която се плаща само за първокласна обработваема земя, и то най-високата цена. Осем беше по-вероятно, пък ако умееш да се пазариш — седем и половина. А в Балихара имаше и големичко блато. Полезно заради горивото — имаше достатъчно торф за няколко века. Но в блатата нищо не растеше, а почвите около тях не ставаха за пшеница. А и земята бе запустяла за трийсет години. Трябваше да се разчисти от израслите храсталаци и коренища. Не биваше да плаща повече от четири, четири и половина. За 1240 акра това правеше 4960 или 5580 лири най-много. Оставаше къщата, разбира се — бе огромна. Не че за нея имаше значение. Постройките в селището бяха по-важни. Четирийсет и седем всичко плюс две църкви. Пет от къщите бяха доста внушителни, двайсетина — прости селски къщички.

Но всички бяха запуснати. Вероятно щяха да си останат такива, щом никой не се грижеше за имението. Като се пресметнеше всичко,

десет хиляди лири изглеждаха повече от достатъчни. Онзи щеше да има голям късмет, ако някой му ги дадеше. Десет хиляди лири — това правеше петдесет хиляди долара! Скарлет се ужаси.

„Трябва да започна да смятам в истински пари, иначе ставам непредпазлива. Десет хиляди не е кой знае какво, но петдесет хиляди долара са друго нещо. Това е направо богатство. С цялото това цепене на косъма на две, с пестенето, с пазарлъците около дъскорезницата и в магазина... и без да харча един цент, ако не е абсолютно необходимо, година след година — за десетилетие успях да събера само малко над трийсет хиляди долара. А не бих имала и половината, ако Рет не плащаше почти всичко през последните седем години. Чичо Хенри казва, че съм богата жена с моите трийсет хиляди, и предполагам, че е прав. Къщите, които строя, не струват повече от по сто долара всяка. Какви, за бога, са тези хора, които имат петдесет хиляди долара, за да ги дадат за някакъв порутен призрачен град и запустяла земя? Хора като Рет Бътлър — да, точно такива. А аз имам петстотин хиляди от неговите долари. За да откупя земята, отнета на рода ми.“ Балихара не беше просто земя, това беше земята на О'Хара. Как изобщо можеше да мисли какво трябва или не трябва да плати? Скарлет предложи петнайсет хиляди лири — твърдо, да или не.

След като остави писмото в пощата, тя потрепери цялата, от глава до пети. Ами ако Кълъм не успееше да се върне навреме? Никой не знаеше какъв срок ще му трябва на адвоката, нито кога щеше да си дойде Кълъм. Без малко да не каже довиждане на Мат О'Тул, след като му даде писмото. Бързаше.

Втурна се по неравната земя, искаше ѝ се да завали. Високите и гъсти живи плетове задържаха юнската жега на тясната пътека. Скарлет нямаше шапка, която да предпазва главата и кожата ѝ от слънцето. Почти никога не носеше шапка — честите валежи и облаците преди и след тях правеха шапките ненужни. А слънчобраните в Ирландия бяха просто за фасон.

Щом стигна до брода на Бойн, тя запретна поли, нагази във водата и стоя там, докато тялото ѝ се охлади. После отиде при кулата.

През месеца след завръщането ѝ у Даниъл кулата бе станала много важна за нея. Винаги идваше тук, когато бе разтревожена, отегчена или тъжна. Големите камъни излъчваха едновременно топлина и студ. Прилепваше ръце или буза до тях и във вековечната им

трайност намираше спокойствието и утехата, от които се нуждаеше. Понякога говореше на кулата, сякаш говореше на баща си. По-рядко простираше ръце над камъните и плачеше. Никога не чу друг звук, освен собствения си глас, песента на птиците и шепота на реката. Никога не усети присъствието на очите, които я следяха.

Кълъм се върна в Ирландия на осемнайсети юни. Изпрати телеграма от Голуей: ПРИСТИГАМ ДВАЙСЕТ И ПЕТИ ЮНИ СЪС СТОКИТЕ ОТ САВАНА. Селото се обърна с главата надолу. Дотогава в Адамстаун не беше пристигала телеграма. Не бяха виждали и пратеник от Трим, който да е толкова безразличен към черната бира на Мат О'Тул и да има толкова бърз кон.

Когато след два часа друг пратеник долетя на още по-бърз кон, възбудата на хората излезе извън всякакви граници. Още една телеграма за Скарлет. ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ПРИЕТО СТОП СЛЕДВАТ ПИСМО И ДОГОВОР.

След кратко съвещание селяните решиха да направят единственото разумно нещо. Щяха да затворят кръчмата на О'Тул и ковачницата. Докторът щеше да заключи вратата си. Отец Дейнъхър щеше да е говорител и всички щяха да идат у Даниъл О'Хара, за да разберат какво става.

Научиха само, че Скарлет е излязла с двуколката, защото и Катлийн не знаеше повече от тях. Но всички можаха да пипнат и да прочетат телеграмите. Скарлет ги беше оставила на масата, пред погледа на целия свят.

Скарлет караше по лъкатушещия път към Трим с ликуващо сърце. Сега вече наистина можеше да започне. Планът ѝ бе ясен, всяка стъпка логично следваше предходната. Това пътуване до Тара не бе предвидено — хрумна ѝ да го направи, когато пристигна втората телеграма, по-скоро като необходимост, отколкото като импулс. В този прекрасен слънчев ден просто трябваше да погледне красивата зелена земя, която си бе избрала за дом, от хълма на Тара.

Днес имаше много повече овце от друг път. Тя се загледа в широките им гърбове и се замисли за вълната. Никой не пасеше овце в Адамстаун — ще трябва да проучи проблемите и печалбата от отглеждането на овце от страничен източник.

Скарлет спря и замръзна. На могилите, където някога е била банкетната зала на Тара, имаше хора. Бе очаквала да е сама. А на всичкото отгоре бяха англичани — проклети натрапници. Неприязънта към англичаните бе част от живота на всеки ирландец и Скарлет я бе погълнала с хляба, който ядеше, и с музиката, на която танцуваше. Тези излетници нямаха право да простират одеяла и покривки там, където някога са пирували Великите крале на Ирландия, нито да говорят с кресливите си гласове там, където мелодично са отеквали арфи.

Особено пък на това място, където Скарлет О'Хара възнамеряваше да застане, за да се порадва на родната си земя на спокойствие. В безсилен гняв тя кръвнишки изгледа натруфените мъже със сламени шапки и жените с копринени слънчобрани на цветчета.

„Няма да ги оставя да ми развалят деня. Ще ида някъде, където няма да ми се пречкат пред очите.“ Отпрати се към могилата с двоен пръстен — някога заградения със стени дом на крал Кормак, същия, който построил банкетната зала. Тук бе Лайа Фейл, камъкът на съдбата. Скарлет се облегна на него. Кълъм бе изумен първия път, когато я доведе в Тара и тя бе направила същото. Лайа Фейл бил изпитанието при коронясването на древните крале. Ако камъкът изплачел на глас, мъжът, подложен на изпитание, бил признаван за Велик крал на Ирландия.

В този ден тя така ликуваше, че нищо не би я учудило, дори ако потъмнелият гранитен стълб я извикаше по име. Което, разбира се, не стана. Бе висок почти колкото нея, можеше удобно да опре шия до върха му. Тя замечтано се вгледа в гонещите се в синьото небе над нея облаци и усети как вятърът развява къдриците на челото и слепоочията ѝ. Гласовете на англичаните вече бяха само приглушен фон на тихо прозвънващите звънчета на овцете. „Какво спокойствие! Може би затова имах нужда да дойда в Тара. Бях толкова заета, че забравих за щастиято, а това е най-важната част от моя план. Мога ли да бъда щастлива в Ирландия? Мога ли да я превърна в свой истински дом? Тук, в свободния живот, който водя, има щастие. А колко още ще има, когато осъществя плана си! Трудното мина — това, което зависеше от други хора. Сега всичко зависи от мен, така както го искам. И има толкова неща да се правят!“ Тя се усмихна на вятъра.

Слънцето се скриваше и подаваше зад облаците, а тучната гъста трева ухаеше на живот. Скарлет плъзна гръб по камъка и седна на поляната. Може би щеше да намери детелина — Кълъм казваше, че детелините растат по-нагъсто тук, отколкото където и да било в Ирландия. Тя бе преровила безброй ливади, но още не бе виждала неповторимата ирландска детелина. Изведнъж Скарлет нави черните си чорапи и ги свали. Колко бели изглеждаха краката ѝ! Уф! Запретна пола, за да стопли коленете си на слънцето. Жълтите и червените фусти под черната пола пак я накараха да се усмихне. Кълъм излезе прав.

Скарлет размърда пръстите на краката си на повее на вятъра.

Какво беше това? Главата ѝ трепна.

Мъничкото същество отново се раздвижи в утробата ѝ. „О! — прошепна тя и после пак: — О!“ Нежно сложи ръце на леката издутината под полата си. Единственото нещо, което напипваше, беше дебелият нагънат вълнен плат. Нищо чудно, че мърдането не можеше да се усети с ръка. Скарлет знаеше, че ще минат много седмици, преди ръцете ѝ да почувствуват ритането.

Тя се изправи с лице към вятъра и издаде корема си напред. Докъдето стигаше погледът ѝ, се простираха златисти поля и потънали в лятна зеленина дървета.

— Всичко това е твое, малко ирландско бебче — продума тя. — Твоята майка ще ти го даде. Сама, без чужда помощ!

Скарлет усещаше хладната полегнала трева под краката си и топлата земя под стръковете ѝ.

После коленичи и откъсна снопче трева. Лицето ѝ сякаш бе озарено от нещо неземно, когато заби нокти в земята и размаза влажната ароматна пръст върху корема си, когато прошепна: „Твоя, твоя е зелената велика Тара!“

В къщата на Даниъл говореха за Скарлет. Това не беше нещо ново — откак пристигна от Америка, Скарлет стана основната тема за разговор. Катлийн не се засягаше, а и как би могла? Скарлет омайваше и озадачаваше дори нея. Тя веднага си обясни решението ѝ да остане в Ирландия.

— А не капеше ли кръв и от моето сърце — казваше тя на всеки и на всички, — когато ми липсваха мъглите и меката земя, и всичко останало в онзи горещ тесен град? Веднага видя кое е по-хубаво и да не е луда да го остави?

— Ами вярно ли е, Катлийн, че мъжът ѝ страшно я биел и тя избягала, за да опази бебето?

— Изобщо не е вярно, Клеър О'Хара, кой разпространява такива ужасни лъжи? — възмущаваше се Пеги Монахан. — Всеизвестен факт е, че болестта, дете накрая го отнесе, вече го била хванала и той я отпратил надалеч, за да не проникне в утробата ѝ.

— Страшно нещо е да си вдовица и да си трудна, сам-самичка на този свят — въздъхна Кейт О'Тул.

— Не чак толкова — отвърна Катлийн като най-осведомена. — Не и когато си по-богата от английската кралица.

Всички се размърдаха, за да се настанят по-удобно на столовете си край огъня. От всички вълнуващи предположения относно Скарлет — най-приятно беше да се говори за парите ѝ.

— А и не беше ли прекрасно нещо поне веднъж да видиш богатство в ирландски, а не в английски ръце?

Никой от тях не допускаше, че най-хубавото от клюките тепърва предстои.

Скарлет дръпна юздите на коня.

— Дай крачка — подкани го тя. — Бебето бърза за къщи.

Най-сетне се бе запътила за Балихара. Докато не беше сигурна, че ще може да я купи, не си беше позволила да стигне по-далече от кулата. Сега можеше да погледа отблизо, да знае какво притежава.

„Моите къщи в моя град... моите църкви и моите кръчми, и моята поща... моето блато и моите ниви, и моите две реки... Колко много чудесни неща трябва да се извършат!“

Беше решила бебето да се роди там, където щеше да бъде домът му. Големият дом на Балихара. Но трябваше да се направи и всичко останало. Нивите бяха най-важни. И ковачницата в града, за да поправя брави и да изработва плугове. Да се спрат течовете, да се остъклят прозорците, вратите да се закачат на пантите. Разрухата трябваше да се спре незабавно, след като имотът вече беше неин.

И на бебето, разбира се. Скарлет се послуша за живота в утробата си, но нямаше никакво движение.

— Умно дете — каза тя на глас. — Спи, докато можеш. Ще имаме много работа оттук нататък.

Имаше само двацет седмици за работа до раждането. Не беше трудно да изчисли датата. Девет месеца от 14 февруари, Деня на Свети Валентин. Скарлет сви устни. Каква смешка... Нямаше да мисли за това сега... или когато и да било. Трябваше да мисли за 14 ноември и за работата, която трябва да се свърши преди това. Усмихна се и запя:

*За пръв път зърнах Пеги един пазарен ден,
тя караше кабриолета си пред мен
и беше седнала на купчина сено и пролетни цветя,
красиво беше всяко цвете, но най-красивата бе тя в
кабриолета.
На бариерата дори
не ѝ поискаха пари —
пазачът просто спря да дреме,
почеса голото си теме
и се загледа в Пег
в кабриолета.*

Колко хубаво беше да си щастлив! Това развълнувано очакване и обзелото я добро настроение определено помагаха за щастието. Нали тогава в Голуей бе казала, че ще бъде щастлива — и беше щастлива.

— И още как — добави Скарлет на глас и се засмя.

13.

Кълъм се изненада, че Скарлет го чака на гарата в Мълинджър. А пък Скарлет се учуди, че той слиза от багажното отделение, не от пътническия вагон. Както и на спътника му, който се смъкна след него.

— Това е Лиам Райън, Скарлет скъпа, брат на Джим Райън.

Лиам бе грамаден мъж, висок колкото мъжете О'Хара — с изключение на Кълъм, — и бе облечен в зелената униформа на кралската ирландска полиция. „Как, за бога, е могъл Кълъм да се сприятели с един от тях?“ — помисли си тя. Полицаяте бяха дори още по-презирани от английската милиция, защото надзираваха, арестуваха и наказваха собствения си народ по заповед на англичаните.

Скарлет искаше да знае дали Кълъм носи златото. Да, носеше го и Лиам Райън го охраняваше с пушката си.

— Придружавал съм много пратки навремето — рече Кълъм. — Но никога досега не съм се притеснявал така.

— Довела съм хора от банката да го вземат — обясни Скарлет. — За по-сигурно използвавам мълинджърската, там има най-голям военен гарнизон.

Бе се научила да ненавижда войниците, но когато ставаше дума за сигурността на златото ѝ, ги използваше с радост. За удобство щеше да използва банката в Трим — за дребни суми.

Щом видя златото прибрано на сигурно място в трезора и подписа документите за покупката на Балихара, Скарлет хвана Кълъм под ръка и го задърпа към улицата.

— С двуколка съм, можем да тръгнем веднага. Има толкова работа, Кълъм. Трябва бързо да намеря ковач и да отворя ковачницата. О'Горман не го бива, прекалено е мързелив. Ще ми помогнеш ли да намеря свестен майстор? Ще му се плати добре, за да се премести в Балихара, а и после ще взема добри пари, защото ще има много поръчки. Купила съм сърпове и брадви, и лопати, но трябва да се наточат. О! Трябват ми и работници — да разчистят нивите, и дърводелци да стегнат къщите, ѝ стъклари, и бояджии — всичко, което можеш да си представиш!

Страните ѝ розовееха от удоволствие, очите ѝ блестяха. Беше невероятно красива с черните си селски дрехи.

Кълъм се изтръгна от стисналите го пръсти, после я хвана под ръка.

— Всичко ще се направи, Скарлет, и почти толкова бързо, колкото ти се иска. Но не на празен стомах. Сега отиваме у Джим Райън. Той рядко се вижда с брат си, който живее в Голуей, а и мисис Райън е прекрасна готвачка.

Скарлет нетърпеливо тропна с крак. Но после си наложи да се успокои. Гласът на Кълъм бе тих, но властен. Освен това тя се опитваше да не забравя да се храни редовно и да пие много мляко заради бебето. Вече усещаше леките му движения по много пъти всеки ден.

Но следобеда не съдържа гнева си, когато Кълъм ѝ каза, че не може веднага да тръгне с нея. Имаше да му показва толкова неща, да говори, да прави планове и искаше всичко това да стане незабавно!

— Длъжен съм да свърша някои неща в Мълинджър — рече ѝ той със спокойна, но окончателна неумолимост. — След три дни ще си бъда у дома, давам ти дума. Дори ще ти кажа в колко часа. В два следобед ще се срещнем у Даниъл.

— Ще се срещнем в Балихара — отвърна Скарлет. — Вече се нанесох. В жълтата къща към средата на улицата.

Обърна му гръб и гневно се запъти към двуколката си.

Късно вечерта, когато кръчмата на Джим Райън беше вече затворена, оставиха вратата отключена за мъжете, които един по един се промъкваха към стаята на горния етаж. Кълъм подробно им обясни какво трябва да направят.

— Господ ни изпраща тази възможност — говореше пламенно той. — Да си имаме цял град! Всички членове на Финианското братство с всичките им умения, събрани на едно място, където англичаните никога няма да се сетят да ни търсят. Целият свят вече мисли, че братовчедка ми е луда да плати такава цена за имот, който би могла да получи за половината пари, просто за да не му плаща данъците собственикът. А е и американка — от нация, известна със странностите си. Англичаните са твърде заети да ѝ се смеят, така че

няма да заподозрат какво става в имението ѝ. Отдавна имаме нужда от сигурна главна квартира. Скарлет просто ни моли да си я устроим, макар че самата тя не знае това.

Кълъм се появи на обраслата с бурени улица на Балихара в два и четирийсет и три. Скарлет стоеше пред къщата си с ръце на кръста.

— Закъсня! — рече тя обвинително.

— А, да, но ти сигурно ще ми простиш, Скарлет, като ти кажа, че след мене по пътя идва твоят ковач с фургона с духалото, меховете и всичко останало.

Къщата на Скарлет беше неин точен портрет — първо работата, а удоволствието после, ако има време. Привидно разсеяният поглед на Кълъм забелязваше всичко. Счупените прозорци на гостната бяха покрити с парчета намаслена хартия, залепена за рамките. В ъглите на стаята имаше купища нови земеделски сечива от блестяща стомана. Подовете бяха измити, но нелъснати. В кухнята имаше просто тясно дървено легло с дебел сламеник, покрит с ленени чаршафи и вълнено одеяло. В голямата каменна камина гореше торфен огън. Нов железен чайник и малка тенджерка бяха единствените кухненски съдове. Над камината имаше полица с тенекии, пълни с чай и овесени ядки, две чаши, чинии, лъжици и един кибрит. Единственият стол в стаята бе поставен край масата до прозореца. На масата беше разтворена голяма счетоводна книга и се виждаше писаното с равния почерк на Скарлет. В края на масата имаше две газени лампи, мастилница, кутия пера за писане и бърсалки за перата, както и купчина хартия. Отпред имаше друга, по-голяма купчина листове, изписани с бележки и изчисления, затиснати с голям чист камък. На стената бе закована топографската карта на Балихара. Имаше и огледало над една лавица, където бяха сребърният гребен и четките на Скарлет, и кутийки със сребърни капачета с фиби, пудра, руж и крем с глицерин и розова вода. Кълъм едва не се усмихна, като ги видя. Но щом зърна пистолета до тях, гневно се обърна.

— Можеш да идеш в затвора заради това оръжие — повиши тон той.

— Дрън-дрън, шикалки! — отвърна тя. — Капитанът на милицията ми го даде. Сама жена, за която се знае, че има много злато,

трябва да има някаква защита, така ми каза. Щеше да сложи един от войниците си с префърцунените панталонки на пост пред вратата ми, ако му бях позволила.

Смехът на Кълъм я накара да повдигне вежди. Не разбираше какво толкова забавно е казала.

В килера имаше масло, мляко, захар, етажерка с две чинии, съд с яйца, бут шунка, закачен на тавана, и един стар хляб. В тъгъла бяха подредени ведра с вода, тенекия газ за лампите и мивка с леген, кана, сапунерка със сапун и една кърпа. Дрехите на Скарлет висяха на пирони по стените.

— Значи не използваш горния етаж — отбеляза Кълъм.

— Защо да го използвам? Тук имам всичко необходимо.

— Направил си чудеса, Кълъм, направо съм смаяна.

Скарлет стоеше в средата на прочутата широка улица на Балихара и се любуваше на кипящата дейност. Отвсякъде се чуваше чукане, миришеше на прясна боя, по десетина сгради блестяха нови прозорци, а пред нея един човек се беше качил на стълба и поставяше златни букви над вратата на мястото, което според Кълъм трябвало да стане готово първо.

— Наистина ли трябваше първо да завършим крѝчмата? — попита Скарлет. Задаваше му все същия въпрос, откакто ѝ го бе заявил.

— Работниците ще се трудят с повече усърдие, ако има къде да изпият по една бира в края на деня — нетърпеливо повтори отговора си той.

— Така казваш всеки път, щом си отвориш устата, но все пак не съм сигурна, че няма да станат по-лоши. Ами да, ако не им ходя по петите, нищо няма да свършат навреме. Ще бъдат като онези там. — Скарлет посочи с прѝст групите развеселени зяпачи по улицата. Те би трябвало да се хванат да вършат работа, а не да гледат, докато другите се бѝхтят.

— Скарлет скѝпа, националният характер изисква първо да се приемат удоволствията, които предлага животът, и чак след това да се мисли за задълженията. Именно в това е чарът и щастието на ирландците.

— Е, аз не мисля, че е толкова очарователно, и ни най-малко не ме прави щастлива. Август тропа на вратата, а още нито една нива не е разчистена. Как мога да засея през пролетта, ако нивите не се разчистят и наторят през есента?

— Имаш цели месеци, Скарлет скъпа. Я погледни колко много успя да направиш за няколко седмици.

Скарлет се огледа. Смръщеното ѝ лице се отпусна, тя се усмихна.

— Прав си.

И Кълъм се усмихна. Не каза нищо за това, колко трябваше да успокоява и увещава работниците, за да не захвърлят инструментите и да не си тръгнат. Не им харесваше да ги командува жена, особено такава вискателна като Скарлет. Ако тайното им членство във Финианското братство не ги обвързваше с възраждането на Балихара, той не знаеше колко щяха да останат, въпреки че Скарлет плащаше надници над средните.

Той също плъзна очи по оживената улица. Когато възстановят Балихара, животът на тези хора, а и на други щеше да бъде хубав. Още двама кръчмари вече искаха да дойдат, а и един собственик на процъфтяващ галантериен магазин в Бектив също мислеше да се премести. Къщите, дори и най-малките, бяха по-добри от копторите, в които живееха подбраните от него земеделски работници. Те чакаха с не по-малко нетърпение от Скарлет да се поправят покривите и прозорците, за да напуснат господарите си и да дойдат да обработват полята на Балихара.

Скарлет се втурна в къщата и пак излезе с ръкавици и кана за мляко в ръка.

— Надявам се, че ще внимаваш всички да си гледат работата, а не да направят голямо тържество, за да открият кръчмата, докато ме няма — рече тя. — Ще отскоча до Даниъллови за хляб и мляко.

Кълъм обеща да се погрижи работата да не спира. Не спомена колко е глупаво да препуска на неоседлано пони в нейното състояние. Веднъж без малко да му откъсне главата, като ѝ каза, че може би не е съвсем разумно да язди сега.

— За бога, Кълъм, едва влизам в шестия месец. Това изобщо не е напреднала бременност!

Тя се безпокоеше много, но нямаше да му го покаже. Никое от предишните ѝ деца не ѝ беше създавало такива неприятности. Постоянно я болеше кръстът и понякога по бельото и чаршафите си виждаше капки кръв, от които сърцето ѝ се свиваше. Търкаше ги с най-силния сапун — оня за пода и стените, — като че заедно с тях можеше да отмие и причината. Доктор Мийд я бе предупредил след спонтанния аборт, че падането е сериозно, и макар да мина безкрайно дълго време, докато оздравее, тя отказваше да признае, че нещо наистина може да не е наред. Бебето нямаше да рита толкова силно, ако не беше здраво. А и тя нямаше време за оплаквания.

Често излизаше и беше прокарала истинска пътека през обраслите нивя на Балихара, чак до брода. Понито си знаеше пътя и Скарлет можеше да се отдаде на своите мисли. Скоро трябваше да си намери кон, ставаше много тежка за понито. И в това отношение не беше като по-рано. Никога не бе наедрявала толкова в предишните си бременности. Ами ако са близнаци! Нямаше ли да е страхотно нещо? Така наистина щеше да си върне на Рет. Вече имаше две реки в имението си срещу едната в Дънмор Ландинг. Нищо не би я зарадвало повече от това да има две бебета, просто за всеки случай — ако Ан имаше едно. Мисълта Рет да направи дете на Ан бе непоносимо мъчителна. Скарлет насочи погледа и мислите си към нивите. Трябва да се започне работата по тях, просто трябва, все едно какво казва Кълъм.

Както винаги спря при кулата, преди да продължи към брода. Какви добри строители са били някогашните О'Хара и колко хитри. Старият Даниъл бе говорил почти цяла минута, когато тя спомена колко съжалява, че стълбите ги няма. Никога не е имало стълби отвън, каза той, само отвътре. Хората използвали подвижна стълба, за да стигнат до входа на три метра и половина от земята. При опасност се скривали в кулата, издърпвали стълбата след себе си и мятали стрели и камъни или изливали горещо масло върху нападателите от тесните прорези на прозорците, недостижими за ударите на враговете.

„Някой ден ще си донеса стълба и ще видя какво има вътре. Надявам се, че няма прилепи. Страшно мразя прилепите. Защо Свети Патрик не ни е отървал и от тях, когато е прогонил змиите?“

Скарлет надзърна у баба си, намери я заспала, после подаде глава през вратата у Даниъл.

— Скарлет! Колко хубаво, че си дошла. Хайде, влез и ни разкажи какви нови чудеса си направила в Балихара. — Катлийн посегна към чайника. — Надявах се, че ще дойдеш. Има топъл бармбрек.

С нея седяха три жени от селото. Скарлет придърпа един стол до тях.

— Как се чувствава бебето? — попита Мери Хелън.

— Превъзходно — каза Скарлет.

Огледа познатата кухня. Беше уютна и удобна, но тя нямаше търпение да настани Катлийн в новата ѝ кухня в най-голямата къща в Балихара.

Скарлет вече беше определила къщите, които щеше да даде на роднините си. Всички щяха да имат прекрасни, просторни домове. За Кълъм беше най-малката, една от вратарските къщички на границата между имението и града, но той сам си я избра, така че тя не можеше да спори. А и без това никога нямаше да има семейство — нали беше свещеник. Но в града имаше много по-големи къщи. За Даниъл избра най-хубавата, защото Катлийн живееше с него и може би щяха да вземат и баба ѝ със себе си, пък трябваше да има място и за семейството на Катлийн, когато се омъжи, а това тя лесно щеше да направи със зестрата, приготвена ѝ от Скарлет, включително и къщата. После по една къща за всеки от синовете на Даниъл и Патрик, дори и за завеяния Шон, който живееше с бабата. И ниви — колкото искат, за да могат и те да се оженят. Скарлет смяташе за ужасно, че младежите и девойките не могат да се женят, защото нямат земя, а нямат и пари, за да си купят. Английските земевладелци действително бяха безсърдечни — как само потискаха ирландците. Ирландците се трудеха, за да отгледат пшеницата или овеса, да угоят добитъка и овцете, а после трябваше да ги продават на англичаните по цени, определени от тях, а зърното и добитъкът се изнасяха в Англия, за да донесат печалба и на други англичани. За никой фермер не оставаше кой знае какво, след като си платеше арендата, докато англичаните можеха да я повишат, когато пожелаят. Беше по-лошо от изполица, беше като под гнета на янките след Войната, когато те вземаха каквото си искаха, а после вдигнаха данъците за Тара до небето. Нищо чудно,

че ирландците толкова мразеха англичаните. Тя самата щеше да мрази янките до последния си дъх.

Но скоро семейство О'Хара щеше да се освободи от всичко това. Така щяха да се изненадат, като им го кажеше. Още малко оставаше. Когато къщите и нивите станеха готови — нямаше намерение да дава недовършени подаръци, всичко трябваше да бъде изпипано. Бяха толкова добри с нея. А и ставаше дума за роднини.

Подаръците бяха нейната най-скъпоценна тайна, дори с Кълъм не я беше споделила. Пазеше я за себе си от онази нощ в Голуей, когато обмисли плана си. Още по-приятно ѝ ставаше всеки път, когато погледнеше улицата на Балихара, защото знаеше точно кои къщи ще бъдат на О'Хара. Тогава щеше да има къде да ходи на гости, къде да придърпва стол до огнището — много домове с братовчеди, с които да си играе детето ѝ, с които да ходи на училище, и големи тържества за празниците в Големия дом.

Защото, естествено, тя и детето щяха да живеят там. В огромния, невероятно елегантен Голям дом. По-голям от къщата на Ийст Батъри, по-голям от къщата в Дънмор Ландинг, даже и преди янките да изгорят девет десети от нея. И земя, която е била на О'Хара още преди някой изобщо да е чувал за Дънмор Ландинг и за Чарлстън, Южна Каролина или Рет Бътлър. Очите му щяха да изскочат, сърцето му щеше да се пръсне, като видеше красивата си дъщеря — о, дано бъде момиче — в красивия ѝ дом, но с име О'Хара и дете само на майка си.

Скарлет лелееше мечтата си за голямото отмъщение. Ала за това трябваше да минат години, а къщите на О'Хара щяха да бъдат готови скоро. Веднага щом успееше да ги стъкми.

14.

В края на август, една сутрин, когато небето още розовееше от зората, Кълъм застана на прага на Скарлет. Зад него в мъгливия полумрак се виждаха десетина яки мъже.

— Ето ти работници за разчистването на нивите — каза той. — Доволна ли си най-после?

Тя изпищя от радост.

— Влажно е. Само да си взема шала, и веднага идвам. Заведи ги на първата нива, отвъд портата.

Още не се беше облякла, косата ѝ беше разрошена, а краката ѝ боси. Опита се да побърза, но вълнението я правеше несръчна. Откога ги чакаше! А и с всеки изминал ден ѝ ставаше все по-трудно да си обува ботите. „За бога, вече съм огромна колкото къща. Сигурно ще родя близнаци.“

Дявол да го вземе! Скарлет навиги несресаната си коса на кок, набучи няколко фиби да я придържат, грабна шала си и затича боса по улицата.

Мъжете мрачно се бяха скупчили около Кълъм на потъналата в бурени алея пред отворената порта. „Никога не съм виждал такова нещо... — чу тя. — ... това са дървета, а не плевели... всичко е само коприва... човек цял месец трябва да разчиства един акър...“

— Ама че пасмина сте — рече звънко Скарлет. — Какво, да не ви е страх да си изцапате ръцете?

Те я погледнаха с пренебрежение. Всички бяха чували за дамичката, дете обичала да се разпорежда, изобщо не приличала на жена.

— Говорехме откъде да започнем най-напред — каза успокоително Кълъм.

Скарлет не беше склонна да се успокоява.

— Изобщо няма да започнете, ако говорите толкова много. Сега ще ви покажа откъде.

Тя подпря издутия си корем с лявата ръка, наведе се и с дясната сграбчи при основата голям сноп коприва. Изпъшка и с усилие го

изтръгна от земята.

— Ето — отрони презрително. — Вече сте започнали.

Хвърли копривата в краката на мъжете. От охлузената ѝ ръка потече кръв. Скарлет плю на дланта си, отри я в черната си вдовишка пола и бавно се отдалечи с бледите си крехки крачета.

Мъжете сепнато се взираха в гърба ѝ. Първо един, а след това всички свалиха шапки.

Не бяха единствените, които вече уважаваха Скарлет О'Хара. Бояджиите бяха установили, че тя ще се качи и на най-високата им стълба, при това заднишком, заради корема си, за да им покаже недогледани места или неравни мацвания с четката. Дърводелците, които се опитваха да пестят гвоздеите, я намираха да ги забива с чука, когато идваха на работа. Хлопаше новите врати така, „че и мъртвите да се събудят“, за да провери пантите, и пъхаше свещи в комините, за да търси сажди и да види дали теглят добре. Работниците, които поправяха покривите, със страхопочитание разказваха, че „само силната ръка на отец О'Хара я спря да не се качи на билото да брои плочите“. Караше всички да се трудят здравата, сама се бъхташе още повече.

А когато ставаше прекалено тъмно, в кръчмата имаше по три безплатни бири за всекиго, останал на работа толкова до късно, и дори като свършеха с пиенето, хвалбите и оплакванията, те я виждаха през кухненския прозорец как седи приведена над книгата си и пише на светлината на лампата.

— Изми ли си ръцете? — попита Кълъм, щом влезе в кухнята.

— Да, и им сложих малко мехлем. Страшна работа беше! Понякога така се вбесявам, че не мисля какво правя. Сега приготвям закуска. Искаш ли да хапнеш?

Кълъм подуши въздуха.

— Овесена каша без сол? Бих предпочел варена коприва.

Скарлет се ухили.

— Набери си я сам. Ще минавам без сол известно време, за да не ми се подуват толкова глезените. Напоследък ми създават неприятности... Не че това ще ги оправи. Вече не виждам ботите си, за да им завържа връзките. След една-две седмици няма да мога да

стигам до тях. Сигурна съм, Кълъм — ще родя не едно бебе, а цяло котило.

— И аз „съм сигурен“, както казваш. Имаш нужда от жена да ти помага.

Очакваше Скарлет да възрази — нали автоматично отхвърляше всеки намек, че не може да свърши всичко сама. Но тя се съгласи. Кълъм се усмихна и каза, че имал наум точно жената, която ѝ трябва — можела да помага във всичко, дори и в сметките, ако се наложи. По-възрастна жена, но не прекалено възрастна, за да не приеме командването на Скарлет, и не толкова безгръбначна, та да не ѝ се противопостави, когато е необходимо. Имала опит в работата и с хора, и с пари. Всъщност била икономка в едно имение близо до Ларакор, оттатък Трим. Знаела нещичко и за ражданията, макар да не била акушерка. Била родила шест деца. Можела да се премести при Скарлет и да се грижи за нея и за тази къща, докато стане готов Големият дом. А тогава щяла да наеме жените, които да я поддържат, и да ги ръководи.

— Трябва да признаеш, Скарлет скъпа, че в Америка нямате нищо подобно на господарските къщи в Ирландия. Те имат нужда от опитна ръка. Ще са ти необходими също управител, за да ръководи икономка и лакеите, плюс главен коняр, който да надзирава другите коняри, и десетина градинари с един началник...

— Стига! — Скарлет яростно тръсна глава. — Нямам намерение да правя кралство. Имам нужда от жена, която да ми помага, признавам, но като начало ще използвам само няколко стаи в тази купчина камъни. Така че попитай твоето съкровище дали иска да се откаже от подобно високопоставено положение. Съмнявам се, че ще каже да.

— Ще я попитам.

Кълъм беше сигурен, че жената ще се съгласи, та дори да трябва да мие подове. Розалийн Мери Фицпатрик бе сестра на финианец, екзекутиран от англичаните, дъщеря и внучка на мъже, които се бяха удавили в корабите ковчези на Балихара. Бе пламенна и предана членка на организацията.

Скарлет извади три варени яйца от клокочещата тенджерка, после сложи вода за чая.

— Можеш да изядеш едно-две яйца, ако се мръщиш на овесената ми каша — предложи му тя. — Без сол, разбира се.

Кълъм отказа.

— Добре, но аз съм гладна.

Тя си сипа овесена каша в една чиния, после обели яйцата и прибави и тях. Жълтъците потекоха. Кълъм извърна очи.

Скарлет ядеше лакомо и бързо, продължаваше да бърбори между хапките. Изложи му плана си за цялото семейство — да доведе всички роднини да живеят в умерен лукс в Балихара.

Кълъм я изчака да свърши с яденето.

— Няма да го направят. Обработвали са земята, където живеят, почти двеста години.

— Разбира се, че ще дойдат. Всеки иска повече от това, което има, Кълъм.

В отговор той само поклати глава.

— Ще ти докажа, че грешиш. Ще ги поканя още сега! Не, това не влиза в плановете ми. Първо искам всичко да стане готово.

— Скарлет, доведох ти фермерите. Тази сутрин.

— Тези мързеливци!

— Ти не ми каза какви са плановете ти. Наел съм тези хора. Жените и децата им са тръгнали насам, за да се нанесат в къщичките на края на улицата. Напуснали са земевладелците, за които са работили досега.

Скарлет прехапа устни.

— Това няма значение — каза след миг. — Аз така и така няма да настанявам роднините в тези къщички, а в просторни домове. Пък работниците могат да работят за братовчедите.

Кълъм отвори уста, после я затвори. Нямахше смисъл да спори. А и беше сигурен, че Даниъл никога не ще се премести.

В ранния следобед Кълъм извика на Скарлет да слезе от стълбата, където се беше качила, за да провери току-що направената мазилка.

— Искам да видиш какво са свършили твоите „мързеливци“ — рече ѝ той.

Скарлет бе толкова зарадвана, че се просълзи. Там, където бе яздила понито си, имаше прокаран път, достатъчно широк, за да минава двуколката. Сега пак можеше да посещава Катлийн и да си носи мляко за чая и за овесената каша. През последната седмица се чувствуваше твърде натежала, за да язди.

— Тръгвам още сега — каза тя.

— Дай да ти вържа обуцата.

— Не, стягат ми глезените. Ще ида боса — вече си имам път за двуколката. Но можеш да впрегнеш коня.

Кълъм с облекчение я видя да се отдалечава. Върна се във вратарската си къщичка при книгите, лулите и чашата хубаво уиски с чувството, че си е заслужил почивката. Скарлет беше най-изморителната личност от който и да е пол, възраст или националност, която някога бе срещал.

— „И защо ли — зачуди се той — винаги добавям «бедното дете» към всяко свое мнение за нея?“

Тя наистина приличаше на нещастно дете, когато влетя в стаята му малко преди да падне късният летен мрак. Роднините — много любезно, но непреклонно — бяха отхвърлили първо поканата ѝ, а след това нейните молби да дойдат да живеят в Балихара.

Кълъм бе започнал да смята, че Скарлет не може да плаче. Не бе плакала, когато получи съобщението за развода, не плака и при последния удар — новината, че Рет се е оженил повторно. Но в тази топла дъждовна августовска вечер плака и рида с часове, докато накрая заспа на меката му кушетка — лукс, непознат в двете ѝ спартански стаи. Той я зави с леко одеяло и се прибра в спалнята си. Радваше се, че е изляла мъката си, но се страхуваше, че няма да вижда своя изблик в същата светлина. Така че реши да я остави на мира — може би нямаше да иска да го вижда няколко дни. Силните хора не обичат да имат свидетели в моменти на слабост.

Грешеше. И не за първи път, помисли си той. Щеше ли някога наистина да опознае тази жена? На сутринта намери Скарлет да седи на масата в неговата кухня и да яде единствените му яйца.

— Знаеш ли, прав си, Кълъм. Много по-хубави са със сол... И можеш да започнеш да търсиш наематели за къщите ми. Трябва да са

заможни, защото искам приличен наем.

Скарлет бе дълбоко наранена, макар че не го показваше и никога вече не спомена за това. Продължи да ходи с двуколката до Даниъллови по няколко пъти седмично и работеше все така усилено в Балихара, макар че бременността ѝ пречеше все повече. Към края на септември градът беше готов. Всяка сграда бе прясно боядисана отвън и отвътре, имаше здрави врати, хубави покриви и комини. Населението се умножаваше на вълни.

Имаше още две кръчми, обуцар и сарач. Галантерийният магазин се бе преместил от Бектив, в малката католическа църква служеше възрастен свещеник, в училището — двама учители, които щяха да започнат да преподават веднага щом пристигнеше разрешението от Дъблин. Нервен млад адвокат се надяваше да започне практика, а неговата още по-нервна съпруга надзърташе иззад дантелените си пердета към хората на улицата. Децата на фермерите играеха на пътя, а жените им седяха на праговете и клюкарствуваха. Пощенският пратеник от Трим идваше всеки ден и оставяше пощата при учения господин, който отвори магазин за книги, хартия и мастило в едностайната пристройка към галантерийния магазин. Имаше обещание за откриването на официална поща на първо число следващата година, а един лекар беше наел най-голямата къща и щеше да се настани през първата седмица на ноември.

За Скарлет последното беше най-добрата новина. Единствената болница в областта се намиреше в приюта за бедни в Дъншолин, на четиринайсет мили от Балихара. Тя никога не бе виждала приют — последното убежище за разорените, и се надяваше никога да не види. Твърдо вярваше, че човек трябва да работи, а не да проси, но би предпочела да не вижда нещастниците, които стигаха дотам. А и това със сигурност не беше мястото, където едно дете да започне живота си.

Собствен лекар. Това беше в нейния стил. И щеше да бъде подръка, когато дойдеха крупът, варицелата и всички онези болести, които децата вечно прихващат. Сега ѝ оставаше само да даде обява, че към средата на ноември ще има нужда от дойка. И да подготви къщата.

— Къде е свършената ти госпожа Фицпатрик, Кълъм? Нали преди месец ми каза, че се съгласила да дойде?

— Наистина се съгласи преди един месец. И даде едномесечно предизвестие, както постъпва всеки човек с чувство за отговорност. Ще бъде тук на първи октомври, това е идният четвъртък. Предложих ѝ да се настани в моята къща.

— Така ли? Мислех, че ще домакинствува на мен. Защо не се настани тук?

— Защото, Скарлет скъпа, твоята къща е единствената сграда в Балихара, която не е ремонтирана.

Скарлет изненадана огледа своята кухня кабинет. Досега изобщо не бе обръщала внимание как изглежда, нали бе само временно удобно местенце, откъдето да наблюдава работата в града.

— Отвратително е, нали? — рече тя. — Най-добре е бързо да оправим къщата, за да мога да се преместя. — Усмихна се, но малко насила. — Истината е, че съм съвсем изтощена, Кълъм. Ще се радвам, като свърша цялата работа, за да си почина най-после.

Това, което не каза бе, че след като братовчедите ѝ отказаха да се преселят, работата се превърна просто в работа. Цялото ѝ удоволствие от възстановяването на земята на О'Хара угасна, щом О'Хара нямаше да ѝ се радват. Тя се мъчеше да си обясни защо отхвърлиха предложението ѝ. Единственият убедителен отговор беше, че не искат да са толкова близо до нея, че не я обичат истински, въпреки сърдечността и вниманието, което ѝ засвидетелствуваха. Сега се чувствуваше самотна — дори когато бе с тях, дори когато беше с Кълъм. Мислеше, че ѝ е приятел, а ѝ каза, че няма да дойдат. Той ги познаваше — беше един от тях.

Гърбът вече я болеше през цялото време. Както и краката, а глезените ѝ така се подуваха, че ходенето се превръщаше в мъчение. Искаше ѝ се да не трябва да ражда. Бебето я караше да се чувствува зле, а нали именно заради него ѝ хрумна идеята да купи Балихара. Трябваше да търпи още шест — не, шест и половина седмици.

„Ако имах сила, щях да се разрева“ — помисли си унило тя. Но успя да се усмихне уморено на Кълъм още веднъж.

„Изглежда тъй, сякаш иска да каже нещо, а не знае какво. Е, не мога да му помогна. Не ми се водят разговори.“

На външната врата се почука.

— Аз ще ида — рече Кълъм.

„Точно така, затичай се като заек.“

Той се върна в кухнята с пакет в ръка и с неубедителна усмивка.

— Беше мисис Фланаган от магазина. Пристигнал тютюнът, който си поръчала за баба, и тя го донесе. Ще ида да ѝ го дам.

— Не. — Скарлет с мъка се изправи на крака. — Тя ме помоли да ѝ го купя. Това е единственото, което някога ми е искала. Ти впрегни коня и ми помогни да се кача в двуколката. Искам аз да ѝ го занеса.

— Ще дойда с теб.

— Кълъм, на седалката едва има място за мене, да не говорим пък за двама души. Само докарай двуколката и ме качи в нея. Моля ти се.

„А само Господ знае как ще сляза.“

Скарлет не беше особено щастлива, когато от къщата на баба ѝ излезе братовчедът Шон. Беше я чул да пристига. Наум го наричаше „завеяния Шон“, както винаги мислеше за братовчед си Стивън от Савана — „завеяния Стивън“.

От тях я побиваха тръпки, защото гледаха мълчаливо, докато другите О'Хара разговаряха и се смееха. Не обичаше хората, които не говорят и не се смеят. Както и хората, които сякаш имат тайни мисли. Когато Шон ѝ подаде ръка, за да ѝ помогне да влезе в къщата, тя тромаво се отдръпна от него.

— Няма нужда — каза весело. — Мога да се оправя чудесно.

Шон я изнервяше дори повече от Стивън. Провалът винаги изнервяше Скарлет, а Шон беше провалилият се О'Хара. Той бе третият син на Патрик. Най-големият умрял, Джейми работел в Трим вместо на полето, така че когато Патрик починал през 1861 година, Шон наследил фермата. Тогава бил „само“ трийсет и шест годишен и това „само“ според него обяснявало всичките му неприятности. Така оплескал работите, че се появила реална възможност да им отнемат арендата.

Даниъл, като най-стар, събрал децата на Патрик. Макар да бил на шейсет и седем години, Даниъл имал повече вяра в себе си, отколкото в Шон или в собствения си син Шеймъс, който също бил „само“ трийсет и две годишен. Работил рамо до рамо с брат си цял живот, а сега, когато Патрик вече бил починал, нямал намерение да мълчи и да

гледа как си отива нахалост трудът на целия им живот. Вместо него трябвало да си иде Шон.

Шон си отишъл. Но не много надалеч. Живееше с баба им вече дванайсет години и я оставяше да се грижи за него. Отказваше да работи във фермата на Даниъл. Скарлет настръхваше от него. Отдалечи се с цялата скорост, на която бяха способни босите ѝ подутти крака.

— Момичето на Джералд! — рече баба ѝ. — Как се радвам да те видя, Млада Кети Скарлет!

Скарлет ѝ повярва. Винаги вярваше на баба си.

— Донесох ти тютюна, Стара Кати Скарлет — каза тя с искрена радост.

— Какво прекрасно нещо си направила! Ще изпушиш ли една лула с мене?

— Не, благодаря, бабо. Все още не съм чак дотам ирландка.

— А, срамота! Е, аз пък съм толкова ирландка, колкото Господ ни е направил. Напълни ми лулата тогава.

Къщичката утихна, чуваха се само тихите всмуквания на старицата. Скарлет качи крака на едно столче и затвори очи. Спокойствието ѝ подействува като балсам.

Когато чу викове навън, кипна. Не можеха ли да я оставят на мира поне половин час? Втурна се към двора, готова да закрепци на тези, които вдигаха гюрултията.

Но навън видя нещо толкова страшно, че забрави гнева си, болката в гърба, подутите си крака — всичко, освен страха си. В двора на Даниъл имаше войници и полицаи, и офицер на неспокоен кон с гола сабя в ръка. Войниците издигаха триножник от греди. Тя закуцука към Катлийн, която плачеше на прага.

— Ето още една — каза някой от войниците. — Погледнете я. Тия нещастни ирландци се множат като зайци. Защо не вземат да се научат да носят обувки?

— Не им трябва обувки в леглото — подвикна друг. — Или пък в храстите.

Англичаните се разсмяха, а полицаите сведоха поглед към земята.

— Ей, вие! — звънко извика Скарлет. — Вие на коня! Какво правите с грубияните си в тази ферма?

— Към мен ли се обръщаш, момиче? — погледна я офицерът отвисоко.

Тя повдигна брадичка и впери студените си зелени очи в неговите.

— Аз не съм момиче, господине, а вие не сте джентълмен, макар да претендирате, че сте офицер.

Той зяпна. Вече не се виждаше навиреният му нос. „Сигурно защото рибите нямат носове, а той прилича на риба на сухо.“ Горещата радост от битката я изпълни с енергия.

— Вие май не сте ирландка — каза офицерът. — Да не сте онази американка?

— Коя съм аз, не е ваша работа. Но какво правите тук, е моя работа. Обяснете!

Офицерът си спомни кой е. Устата му се затвори и гърбът му се изправи. Скарлет забеляза, че войниците са се стегнали и се вглеждат ту в нея, ту в офицера. Полицайте ги попоглеждаха крадешком.

— Изпълнявам заповедта на правителството на Нейно величество хората, живущи в тази ферма, да бъдат изхвърлени за неплатена аренда.

И размаха някакъв свитък.

Сърцето на Скарлет се качи в гърлото ѝ. Тя повдигна брадичка още по-високо. Зад гърбовете на войниците виждаше Даниъл и синовете му да тичат през полето с вили и сопи, готови за бой.

— Очевидно е станала грешка — каза тя. — За каква неплатена сума става въпрос?

„Побързай — мислеше си тя. — За бога, побързай, дългонос глупако! Ако някой от мъжете О’Хара удари войник, ще го изпратят в затвора, а може и по-лошо да стане.“

Всичко като че тръгна по-бавно. Измина цяла вечност, докато офицерът разгъне свитъка. Тя сякаш под вода виждаше как се приближават Даниъл и Шеймъс, и Томас, и Патрик, и Тимъти. Скарлет разкопча блузата си. Усещаше пръстите си като кебапчета, а копчетата като топчета лой.

— Трийсет и една лири, осем шилинга и девет пенса — каза офицерът.

Скарлет беше сигурна, че минава цял час, докато успее да изговори една дума. После от полето чу викове, видя огромните

О'Хара да се приближават, размахали юмруци и тояги. Панически задърпа връвчицата на врата си, напипа кесията с парите и я развърза.

Пръстите ѝ докоснаха монетите, сгънатите банкноти и тя мълчаливо отправи благодарствена молитва. Носеше надниците на всички работници в Балихара. Над петдесет лири. Сега беше хладнокръвна и спокойна като топящ се сладолед.

Свали връвчицата през главата си и раздрънка парите с ръка.

— Ето ти нещо отгоре за труда, невъзпитан простак такъв — каза тя. Ръката ѝ беше силна, а мерникът точен. Кесията удари офицера в устата. По куртката му и по земята се разпиляха шилинги и пенита. — Разчистете кочината, която сте направили тук — продължи Скарлет. — И си вземете боклука, дето сте го донесли!

После обърна гръб на войниците и прошепна на Катлийн:

— За бога! Тичай на полето и спри мъжете, преди да е станала бяля.

След малко Скарлет се изправи срещу Даниъл. Беше посиняла от яд. Ами ако не беше донесла тютюна? А ако не беше пристигнала днес? Тя кръвнишки изгледа чичо си, после избухна:

— Защо не ми каза, че имате нужда от пари? Аз с радост щях да ви дам.

— О'Хара не приемат милостиня — отвърна Даниъл.

— „Милостиня“? Не е милостиня, когато идва от собствените ти роднини, чичо Даниъл.

Даниъл я погледна със стари, мъдри очи.

— Всичко, което не си изкарал с ръцете си, е милостиня — рече той. — Ние чухме твоята история, Млада Скарлет О'Хара. Когато брат ми Джералд загуби ума си, ти защо не си се обърнала към братята му в Савана? Те нали са ти роднини.

Устните на Скарлет потрепериха. Прав беше, не бе искала и не бе приемала помощ от никого. Сама бе носила товара си. Гордостта ѝ не ѝ позволяваше никакво огъване, никаква слабост.

— А по време на Глада? — Трябваше да разбере. — Татко би ви изпратил всичко, което имаше. Както и чичо Джеймс, и чичо Андрю.

— Тогава сгрехихме. Мислехме, че ще отмине. Когато стана ясно какво е, вече беше много късно.

Скарлет погледна слабите изправени рамене на чичо си, гордо вдигнатата му глава. И разбра. Тя би постъпила точно по този начин.

Разбра също, че не е била права да му предлага Балихара като заместител на земята, която е обработвал цял живот. Това обезсмисляше целия му труд, труда на синовете му.

— Робърт е вдигнал арендата, нали? Защото направих онази остроумна забележка за ръкавиците му. Иска да си го върне на мене чрез вас.

— Робърт е алчен човек. Не може да се каже, че това има нещо общо с тебе.

— Ще ми позволиш ли да помогна? За мен ще бъде чест.

В очите на Даниъл Скарлет прочете одобрение. После в тях блесна веселост.

— Ами ето Майкъл, момчето на Патрик. Работи в конюшните на Големия дом. Има чудесни идеи за отглеждането на коне. Би могъл да стане чирак в Мочурищата, ако може да плати таксата.

— Благодаря ти — тържествено каза Скарлет.

— Някой ще си яде ли вечерята, или да я хвърля на свинете! — попита Катлийн с престорен гняв.

— Толкова съм гладна, че чак ми се плаче — отвърна Скарлет. — Трябва да знаеш, че наистина съм ужасна готвачка.

„Щастлива съм — помисли си тя. — Боли ме всичко от главата до петите, но съм щастлива. Ако това дете не се гордее, че е О’Хара, ще му извия врата.“

15.

— Имате нужда от готвачка — каза мисис Фицпатрик. — Аз самата не готвя добре.

— И аз — рече Скарлет. Мисис Фицпатрик я погледна. — И аз не готвя добре — добави бързо Скарлет.

Не смяташе, че ще се привърже към тази жена, все едно какво казваше Кълъм. „Още от първия миг, като я попитах как се казва, тя ми отговори «мисис Фицпатрик». Знаеше, че имам предвид първото ѝ име. Никога не съм наричала прислугата «мисис» или «мистър», или «мис». Но пък и никога не съм имала бели слуги. Катлийн като камериерка и Брайди не се броят. Те са братовчедки. Радвам се, че мисис Фицпатрик не ми е роднина.“

Мисис Фицпатрик беше висока жена, най-малко с една глава по-висока от Скарлет. Не беше слаба, но по нея нямаше тлъстини — изглеждаше солидна като дъб. Не можеше да се отгатне на колко години е. Кожата ѝ беше съвършена като кожата на повечето ирландски жени — резултат на постоянната мека влага във въздуха. Приличаше на гъста сметана. Цветът на бузите ѝ бе наситен — тъмнорозови петна вместо равномерна руменина. Носът ѝ беше топчест — селяшки нос, но с изпъкнала кост, а устните ѝ представляваха дълга тънка резка. Най-смайващи и характерни бяха тъмните ѝ, учудващо нежни вежди. Оформяха съвършена тънка пухкава дъга над сините очи, в странен контраст с бялата ѝ като сняг коса. Бе облечена в строга сива рокля с обикновена яка и ръкавели от бял лен. Силните ѝ ръце лежаха на скута. На Скарлет ѝ се прииска да седне върху собствените си загрубели ръце. Ръцете на мисис Фицпатрик бяха гладки, ноктите равни, кожичките около тях оформени в правилни полумесеци.

В ирландския ѝ глас имаше някакъв английски примес. Все още мек, но загубил част от мелодичността си заради изядените съгласни.

„Знам каква е тя — осъзна Скарлет, — делова е.“ Тази мисъл я накара да се почувствува по-добре. Можеше да върши работа с една делова жена, независимо дали я харесва, или не.

— Сигурна съм, че ще бъдете доволна от услугите ми, мисис О'Хара — каза мисис Фицпатрик и не можеше да има съмнение, че тя е сигурна във всичко, което прави или казва. Скарлет се подразни. Предизвикваше ли я тази жена? Да не би да възнамеряваше тя да командува?

Мисис Фицпатрик още говореше:

— Бих искала да изразя удоволствието си да се запозная с вас и да работя за вас. За мен е чест да бъда икономка на старейшината на рода О'Хара.

Какво искаше да каже?

Тъмните вежди се вдигнаха.

— Не знаете ли? Всички само за това говорят. — Тънките устни на мисис Фицпатрик се отвориха в блестяща усмивка. — Никоя жена не го е постигала през нашия живот, а може би и от стотици години. Наричат ви старейшината на рода О'Хара, главата на фамилията О'Хара с всичките ѝ линии и разклонения. Във времената на Великите крале всяка фамилия имала свой предводител, представител, защитник. Някой ваш далечен праядо е бил старейшина на рода О'Хара и е символизирил храбростта и гордостта на всички други О'Хара. Днес тази титла е възродена за вас.

— Не разбирам. Какво трябва да направя?

— Вие вече сте го направили. Уважават ви и ви се възхищават, вярват ви и ви почитат. Титлата се дава, не се наследява. Просто трябва да сте такава, каквато сте. Вие сте старейшината на рода О'Хара.

— Мисля, че бих изпила един чай — каза Скарлет със слаб глас.

Не знаеше за какво говори мисис Фицпатрик. Шегуваше ли се? Или се подиграваше? Не, виждаше се, че не е жена, която се шегува. Какво означаваше това „старейшината на рода О'Хара“? Скарлет го произнесе наум. Старейшината на рода О'Хара. Беше като удар на барабан. Дълбоко в нея припламна нещо скрито, погребано, първично. Старейшината на рода О'Хара. В изморените ѝ очи блесна светлина и ги превърна в зелени огнени смарагди. Старейшината на рода О'Хара!

„Ще трябва да помисля за това утре... и всеки ден през останалата част от живота си. О, чувствуваше се толкова различна, толкова силна. «... просто трябва да сте такава, каквато сте...» — каза тя. Какво означава това? Старейшината на рода О'Хара!“

— Чаят ви, мисис О'Хара.

— Благодаря ви, мисис Фицпатрик. — По някакъв начин заплашителната самоувереност на по-възрастната жена бе станала достойна за възхищение и не я дразнеше. Скарлет взе чашата и погледна икономката си в очите. — Моля ви, седнете да пиете чай с мен. Трябва да поговорим за готвачката и за други неща. Имаме само шест седмици и много работа.

Скарлет никога не бе ходила в Големия дом. Мисис Фицпатрик прикри изненадата си и собственото си любопитство. Бе работила като икономка в богато семейство — ръководеше много голямо домакинство, но то изобщо не можеше да се сравнява с великолепието на Големия дом на Балихара. Помогна на Скарлет да превърти огромния ключ от потъмнял месинг в ръждясалата ключалка и подпря вратата с рамо.

— Плесен — каза, като усети миризмата. — Ще ни трябва цяла армия жени с ведра и четки. Нека първо огледаме кухнята. Никоя сваятна готвачка няма да дойде в къща, където няма първокласна кухня. Тази част от сградата може да се оправи по-късно. Просто не обръщайте внимание на разлепените тапети и на боклука от животните по пода. Готвачката няма дори да види тези помещения.

Извити колони сдвояваха двете странични крила с централния корпус на къщата. Тръгнаха първо през източното и се намериха в голяма ъглова стая. Врати водеха към вътрешни коридори и към други стаи, после имаше стълба и още стаи.

— Тук ще бъде кабинетът на управителя ви — каза мисис Фицпатрик, когато се върнаха в ъгловата стая. — Другите стаи са за слугите и за складове. Управителите не живеят в Големия дом, трябва да му дадете жилище в града — просторно, отговарящо на неговото положение. Тук очевидно ще бъде канцеларията му.

Скарлет не отговори веднага. Спомняше си една друга канцелария, крилото на един друг Голям дом. „Гостуващите ергени“ използвали онова крило в Дънмор Ландинг, бе казал Рет. Е, тя не възнамеряваше да пълни десет стаи с гостуващи ергени или с каквито и да било гости. Но със сигурност можеше да си има канцелария също като Рет. Щеше да накара дърводелеца да й направи голямо бюро, два пъти по-голямо от онова на Рет, и щеше да окачи картите на имението

по стените и да гледа през прозореца също като него. Само че щеше да вижда равните камъни на Балихара, а не купчина обгорели тухли, и да има ниви с пшеница, а не глупави цветни лехи.

— Аз ще съм управителят на Балихара, мисис Фицпатрик. Няма да допусна чужд човек да ръководи имота ми.

— Не искам да съм непочтителна, мисис О'Хара, но вие не знаете какво говорите. Това са задължения за пълно работно време. Трябва не само да се поддържат складовете и да се поръчват доставките, но да се изслушват оплаквания, да се уреждат спорове между работниците, фермерите и жителите на града.

— Аз ще се занимавам с това. Ще сложим пейки в преддверието и ще приемам всички, които имат проблеми, всяка първа неделя на месеца след литургия.

Стиснатата челюст на Скарлет подсказа на икономката, че няма смисъл да спори.

— Освен това, мисис Фицпатрик — никакви плювалници, ясно ли е?

Мисис Фицпатрик кимна, макар никога да не бе чувала тази дума. В Ирландия тютюнът се пушеше с лула, а не се дъвчеше.

— Добре — каза Скарлет. — Хайде сега да намерим кухнята, за която толкова се безпокоите. Сигурно е в другото крило.

— Можете ли да извървите толкова път? — попита мисис Фицпатрик.

— Работата трябва да се свърши — отвърна Скарлет. Ходенето беше истинско мъчение за краката и гърба ѝ, но и дума не можеше да става да се откаже. Бе ужасена от състоянието на къщата. Как щяха да успеят за шест седмици? Трябваше — и толкова. Бебето непременно трябваше да се роди в Големия дом.

„Великолепна“ бе присъдата на мисис Фицпатрик за кухнята. Приличаше на пещера — на два етажа, с остъклен таван с изпочупени стъкла. Дори балните зали, които Скарлет бе виждала, не бяха толкова големи. Огромна зидана печка заемаше почти цялата стена отсреща. Вратата от едната ѝ страна водеше към килер с каменна мивка, а от другата — към някаква празна стая.

— Идеално, готвачката може да спи тук, а това там — мисис Фицпатрик посочи нагоре — е най-интелигентното разпределение, което съм виждала. — На равнището на втория етаж по цялата

дължина на къщата минаваше галерия с колони. — Стайте над спалнята на готвачката и килера ще бъдат моите. Прислужниците в кухнята и готвачката никога няма да са сигурни дали не ги гледам. Това ще ги държи нащрек. Галерията вероятно е свързана и с вашите стаи. Така че ще можете да я използвате, за да гледате какво става долу в кухнята. Няма да се помайват.

— А защо просто да не вляза в кухнята и да видя какво става?

— Защото ще прекъснат работата си, за да направят реверанс и да чакат заповедите ви, а яденето ще загори.

— Вие постоянно говорите за „тях“ и „прислужниците“, мисис Фицпатрик. Какво стана с готвачката? Мислех, че обсъждаме назначението на една жена.

Мисис Фицпатрик направи широк жест към пода, към стените и прозорците.

— Една жена не може да се справи с всичко това. Разумните дори не биха опитали. Искам да видя складовете и пералнята, може би са в сутерена. Ще слезете ли?

— Всъщност не. Ще ида да седна отвън, по-далеч от миризмата.

Отвори някаква врата, която водеше към обрасла, оградена със зид градина. Върна се в кухнята. Друга врата я отведе на колонадата. Тя се свлече на постлания с плочи под и се облегна на една колона. Налегна я тежка умора. Не бе очаквала, че в къщата ще има нужда от толкова много работа. Отвън изглеждаше почти непокътната.

Бебето започна да рита и тя разсеяно побутна крачето му — или може би беше друго? — надолу.

— Хей, бебче — измърмори Скарлет, — какво ще кажеш? Майка ти вече е „старейшината на рода О’Хара“. Надявам се, че си изпълнено със страхопочитание. Аз със сигурност съм.

И затвори очи, за да помисли.

Мисис Фицпатрик излезе, заизтупва дрехите си от паяжините.

— Ще стане — каза тя. — Сигурно и двете имаме нужда от едно хубаво ядене. Да идем в кръчмата на Кенеди.

— В кръчмата? Но дамите не ходят в кръчми без придружител!

Мисис Фицпатрик се усмихна.

— Ала кръчмата е ваша, мисис О’Хара. Можете да ходите там, когато си искате. Можете да ходите навсякъде, когато си искате. Вие сте старейшината на рода О’Хара.

Скарлет запрехвърля тази мисъл наум. Тук не беше Чарлстън или Атланта. Защо да не иде в кръчмата? Не беше ли заковала половината дъски на пода там сама? Пък и не разправяха ли, че мисис Кенеди, жената на кръчмаря, правела чудесно тесто за пирого с месо — направо ти се топяло в устата.

Завая — не кратките ръмежи или мъгливите дъжделиви дни, с които Скарлет вече бе свикнала, а истински порои, продължаващи понякога по три-четири часа. Фермерите се заоплакваха, че почвата се слягала, като стъпвали по току-що разчистените ниви, за да хвърлят тоновете тор, купени от Скарлет. Но тя самата си налагаше да ходи всеки ден до Големия дом, за да види докъде е стигнала работата, и благославяше калта по алеята без чакъл, защото не подбиваше подутите ѝ крака. Окончателно се отказа от обувката си и държеше ведро с вода до вратата, за да изплаква краката си, преди да влезе. Като го видя, Кълъм се разсмя.

— Ирландското в тебе се засилва с всеки изминал ден, Скарлет скъпа. От Катлийн ли научи това?

— От братовчедите. Когато се прибират от полето, винаги си измиват краката от калта. Защото Катлийн ще побеснее, ако ѝ изцапат измития под, нали така?

— Не, правят го, защото ирландците — и ирландките — са го правили толкова отдавна в миналото, колкото стигат спомените на прадядото на всеки един от нас. Викаш ли *шахен*, преди да изхвърлиш водата?

— Стига глупости! Разбира се, че не. Нито пък слагам купичка мляко на прага всяка вечер. Не вярвам, че ще измокря някоя фея или пък ще я нахраня. Това са детински суеверия.

— Ти го казваш. Но един ден някоя пуука ще те накаже за нахалството ти.

Той уплашено провери под възглавницата и под леглото ѝ. Скарлет се разсмя.

— Добре, Кълъм. Ще налапам въдицата. Какво е пуука? Втора братовчедка на леприкона, предполагам.

— Леприконите биха потръпнали от отвращение, ако те чуят. Пууката е страховито създание, злобно и коварно. Тя ще ти пресече

млякото или ще разбърка косата ти със собствената ти четка.

— Или ще накара глезените ми да се подуют. Това е най-злобното нещо, което някой ми е сторил.

— Бедното дете! Колко остава?

— Около три седмици. Казах на мисис Фицпатрик да ми изчисти една стая и да ми поръча легло.

— Смяташ ли, че ти помага, Скарлет?

Да, трябваше да го признае. Мисис Фицпатрик не се главозамайваше от положението си и нямаше нищо против да работи здравата. Много пъти Скарлет я бе заварвала сама да търка каменния под и каменните мивки в кухнята, за да покаже на прислужниците как се прави.

— Но, Кълъм, тя харчи пари, като че нямат свършване. Вече имам три прислужници просто за да подредят нещата достатъчно добре, та готвачката да благоволи да дойде. И печка, каквато не съм виждала, всякакви видове пещи и фурни, и нещо като кладенец за гореща вода. Струваше почти сто долара плюс още десет, за да ги докарат от гарата. И не стига това, ами ковачът трябваше да направи куп подложки, лопати и куки за огнището. Просто за всеки случай — ако на готвачката не ѝ харесва фурната на печката за някои гозби. Готвачките, изглежда, са по-разглезени от кралицата.

— И по-полезни. Ще видиш, като седнеш да изядеш първото прилично ядене на собствената си маса.

— Така си мислиш ти. На мен ми стигат и печивата на мисис Кенеди. Снощи изядох три парчета. Едно за мен и две за този слон в корема ми. Ох, ще се радвам, когато всичко свърши... Кълъм? — Не бяха се виждали доста дълго и Скарлет вече не се чувствуваше така непринудена с него, както по-рано, но все пак трябваше да го попита. — Чу ли за тази работа със „старейшината на рода О’Хара“?

Чул бил и се гордеел с нея, смятал, че тя го заслужава.

— Ти си забележителна личност, Скарлет О’Хара. Всички, който те познават, мислят така. Справи се с удари, които биха повалили една по-слаба жена, пък и мъж. Изобщо не изхленчи и не потърси състрадание. — Той се усмихна закачливо. — А направи и истинско чудо: накара всичките тези ирландци да работят както трябва. Пък и плю в лицето на английския офицер — ами да, казват, че си избила окото му от сто крачки.

— Не е вярно!

— А защо да разваляме прекрасната приказка с истината? Стария Даниъл беше първият, който те нарече „старейшината на рода О’Хара“, а той е бил там, нали?

Стария Даниъл? Скарлет поруменя от удоволствие.

— Ако слушаше хорските приказки, тези дни ще си бърбиш с духа на Фин Маккул. Цялата околност е щастлива, че си тук. — Тонът на Кълъм стана по-сериозен. — Искам да те предупредя за едно нещо, Скарлет. Не си вири носа пред вярванията на хората, това ги обижда.

— Но аз не го правя! Ходя на литургия всяка неделя, макар че отец Флин изглежда така, сякаш аха-аха да заспи.

— Не говоря за църквата. Говоря за феите и за пууката — тях имам предвид. Най-важното, за което ти се възхищават, е, че си се заселила на земята на О’Хара, след като всички знаят, че тук витае призракът на младия господар.

— Шегуваш се!

— Изобщо не се шегувам. Няма значение дали ти вярваш. Ирландският народ вярва. Ако се подиграваш на това, в което вярват, им плюеш в лицето.

Скарлет го разбираше, независимо че всичко ѝ се струваше прекалено глупаво.

— Ще си държа езика зад зъбите и няма да се смее, освен пред тебе, но няма да стигна и дотам да кряскам, преди да си лисна легена.

— Не е и нужно. Разправят, че си била толкова почтителна, та шепнеш съвсем тихичко.

Скарлет се смя, докато бебето се размърда и я изрита жестоко.

— Виждаш ли какво направи, Кълъм? Ще ми посинее коремът. Но си струваше. Не съм се смяла така, откак замина. Постои си малко вкъщи, а?

— Непременно. Искам пръв да видя това твоє дете слонче. Надявам се да му стана кръстник.

— Искаш ли? Разчитам на теб да направиш и кръщавката — та ако ще и три да са.

Усмивката на Кълъм изчезна.

— Не, Скарлет, само това не. Всичко друго, което пожелаеш — та дори да ти сваля луната за играчка. Аз не извършвам тайнствата.

— Защо пък не? Нали това ти е работата.

— Не, Скарлет, това е работа на енорийския свещеник или в специални случаи на епископ, архиепископ или на още по-висок сан. Аз съм свещеник мисионер, който се мъчи да облекчи страданията на бедните. Не извършвам тайнствата.

— Можеш да направиш изключение.

— Не мога — и край. Но ако ме поканиш, ще бъда най-прекрасният кръстник и ще се погрижа отец Флин да не изпусне бебето в купела или на пода. А по-късно ще го уча на катехизиса с такова красноречие, че ще му се струва като набор от хумористични петостисия. Хайде, покани ме, Скарлет скъпа, иначе ще разбиеш копнеещото ми сърце.

— Разбира се, че те каня.

— Значи получих това, за което дойдох. Сега мога да ида да си изпрося ядене в някоя къща, където слагат сол.

— Тръгвай тогава. Аз ще си почина, докато спре дъждът, а после ще ида да видя баба и Катлийн, докато още мога. Бойн е толкова придошла, че вече трудно се минава бродът.

— Още едно обещание, и ще престана да ти досаждам. Стой си у дома в събота вечер със залостени врати и спуснати пердета. Тогава е вечерта преди Все светии и ирландците вярват, че излизат всички феи, съществували още открай време. Както и таласъмните, призраците и духовете, дето си носят главите под мишница, и още куп свръхестествени същества. Преклони се пред обичаите и се заключи на сигурно място, за да не ги видиш. И никакъв пирог с месо у мисис Кенеди. Свари си няколко яйца. Или пък, ако наистина се чувствуваш ирландка, вечеряй с уиски, прокарано с бира.

— Нищо чудно, че виждат привидения! Но ще направя както казваш. Защо не дойдеш при мене?

— И да прекарам цяла нощ с прелъстителна жена като теб? Ще ме разпопят.

Скарлет му се изплези. Прелъстителна, как ли не. За някой слон може би.

Двуколката застрашително се клатушкаше, докато пресичаше брода, и тя реши да не стои дълго у Даниъл. Баба ѝ изглеждаше сънлива, така че Скарлет не седна.

— Отбивам се само за секунда, бабо. Няма да ти преча да си дремнеш.

— Ела да ме целунеш за довиждане, Млада Кати Скарлет. Ти наистина си прекрасно момиче.

Скарлет нежно прегърна изсъхналото телце и целуна бузата на старицата. Почти веднага брадичката на баба ѝ падна на гърдите.

— Катлийн, не мога да стоя дълго, реката много е придошла. А като спадне, едва ли вече ще мога да се качвам в двуколката. Виждала ли си такова великанско бебе?

— Да, виждала съм, ама ти няма да искаш да ме чуеш. Всяко бебе е неповторимо за майката — така знам аз. Нали имаш една минутка да хапнеш и да изпиеш чаша чай?

— Не, но ще постоя. Може ли да седна в стола на Даниъл? Той е най-големият.

— Разбира се. Даниъл никога не е обичал никой от нас така, както обича тебе.

„Старейшината на рода О’Хара“ — помисли си Скарлет. Това я стопли повече от чая и миришещия на пушек огън.

— Имаш ли време да видиш баба, Скарлет? — Катлийн сложи до стола на Даниъл малко столче с чаша чай и сладкиш.

— Минах първо оттам. Тя си дремва сега.

— Чудесно. Щеше да е жалко, ако не успееше да се сбoguва с теб. Извади си покрова от кутията, където си държи съкровищата. Скоро ще умре.

Скарлет зяпна спокойното лице на Катлийн. Как можеше да говори такива неща със същия тон, с който говореше за времето и за всяка дреболия? А след това невъзмутимо да пие чай и да яде сладкиш?

— Надяваме се поне на няколко сухи дни преди това — продължи Катлийн. — Пътищата са така разкаляни, че на хората ще им е трудно да дойдат за бдението. — Тя забеляза ужаса на Скарлет и го изтълкува погрешно. — На всички ще ни липсва, Скарлет, но тя е готова да ни напусне, а хората, които доживяват до възрастта на Старата Кати Скарлет, познават кога им е дошло времето. Дай да ти долея чашата, чаят ти изстина.

Чашата изтрака, когато Скарлет я остави на чинийката.

— Наистина не мога, Катлийн, трябва да мина брода, ще тръгвам.

— Нали ще пратиш да ни кажат, като почнат болките? Ще се радвам да постоя при тебе.

— Да, благодаря ти. Ще ми помогнеш ли да се кача в двуколката?

— Искаш ли малко сладкиш за после? Мога веднага да ти завия.

— Не, не, благодаря ти, наистина, но се тревожа за водата.

* * *

„Повече се тревожа да не полудея — мислеше си Скарлет, докато пътуваше. Кълъм беше прав, главите на всички ирландци бяха пълни с привидения. — Кой би очаквал това от Катлийн? И собствената ми баба да си приготви покрива! Господ знае какви ги измислят на Все светии. Ще залостя вратата, направо ще я закова. Тръпки ме побиват от тези неща.“

В един ужасен миг, докато минаваха брода, конят се подхлъзна.

„Крайно време е да се укротя, няма да излизам повече, докато не родя. Поне да бях взела сладкиша!“

ΚΥΛΙΑΤΑ

16.

Трите селски момичета стояха пред широката врата на спалнята в Големия дом, която Скарлет беше избрала за себе си. И трите носеха дълги домашно тъкани престилки и набрани бонета, но само това бе еднакво у тях. Ани Дойл беше дребна и закръглена като кученце, Мери Моран — висока и несръчна като плашило, Пеги Куин — спретната и хубава като скъпа кукличка. Държаха се за ръце и се притискаха една о друга.

— Ще тръгваме сега, ако нямате нищо против, мисис Фицпатрик, докато не е заваляло силно — каза Пеги. Другите момичета закимаха енергично.

— Много добре — отвърна мисис Фицпатрик. — Но в понеделник елате по-рано да си го отработите.

— О, да, госпожо — извикаха те в един глас, тромаво се поклониха и обувките им затрополиха надолу по стълбите.

— Понякога се отчайвам — въздъхна мисис Фицпатрик. — Но съм правила добри прислужници и от по-лош материал. Тези поне искат да се научат. А дъждът не би ги притеснил, ако днес не беше Все светии. Сигурно си мислят, че ако небето притъмнее от облаци, все едно е паднала нощта. — Тя погледна закачения на гърдите ѝ златен часовник. — Едва минава два... Но да се върнем на въпроса. Страхувам се, че тази влага ще ни попречи да завършим, мисис О'Хара. Иска ми се да не беше така, ала няма да ви лъжа. Свалихме старите тапети от стените и ги изгъркахме добре, но на някои места трябва да се измаже наново, а това означава сухи стени. После пък е нужно известно време, докато хоросанът изсъхне, преди стената да се боядиса или облепи. Две седмици просто няма да е стигнат.

Скарлет стисна зъби.

— Ще родя детето си в тази къща, мисис Фицпатрик. Казах ви от самото начало.

Гневът ѝ не успя да пробие невъзмутимостта на икономката.

— Имам едно предложение — каза тя.

— Стига да не е да се местя някъде.

— Напротив. Мисля, че с един пламтящ огън в камината и с весели плътни пердета на прозорците голите стени няма да са чак толкова неприятни.

Скарлет мрачно погледна сивия, напухан от влагата хоросан.

— Изглежда ужасно — отрони тя.

— Килимът и мебелите ще променят нещата. Имам една изненада за вас. Намерихме я на тавана. Елате да погледнете.

Тя отвори вратата към съседната стая. Скарлет тежко се довлече дотам, после избухна в смях.

— Господи! Какво е това?

— Казват му Господарското легло. Не е ли великолепно?

Тя се разсмя със Скарлет, докато разглеждаха невероятния предмет в средата на стаята. Бе огромно — поне три метра дълго и два широко. Четири дебели дъбови стъбла във формата на гръцки богини с увенчани с лаврови венци глави крепяха рамката на балдахина. На таблите при главата и краката релефно бяха гравирани мъже в тоги, заели героични пози в беседки под преплетени гроздове и цветя. Над главата се мъдреше олющена варакосана корона.

— Кой ли великан е спял в него? — попита Скарлет.

— Вероятно е направено специално за посещението на вицекраля.

— А той кой е?

— Главата на правителството в Ирландия.

— Е, мога да кажа само, че е достатъчно голямо за това мое дете слонче, дето трябва да го родя. Стига докторът да може да се пресегне и да го хване, като се покаже.

— В такъв случай да поръчам ли дюшека? В Трим има човек, който може да го направи за два дни.

— Да, поръчайте го. Поръчайте и чаршафи или ги ушийте. За бога, мога да спя в това легло цяла седмица и да не попадна два пъти на едно и също място.

— С балдахин и пердета то ще стане като отделна стая.

— Като стая ли? Ще стане като къща. Но сте права — легна ли в него, изобщо няма да забелязвам отвратителните стени. Вие сте истинско чудо, мисис Фицпатрик. За пръв път от месеци се чувствавам добре. Представяте ли си какво означава едно дете да започне живота си в такова легло? Сигурно ще стане три метра високо.

Смееха се приятелски, докато бавно слизаха по излъсканата гранитна стълба към първия етаж. „Тук незабавно трябва да се сложи килим — мислеше си Скарлет. — Или може би просто ще заключа втория етаж. Стаите са толкова големи, че къщата е огромна и само с единия етаж. Ако мисис Фицпатрик и готвачката ми позволят. А защо пък не? Какъв е смисълът да си старейшината на рода О’Хара, ако не можеш да правиш каквото си искаш?“ Скарлет се дръпна, за да може мисис Фицпатрик да отвори тежката предна врата. Пред очите им се изправи стена от вода.

— По дяволите — каза Скарлет.

— Това не е дъжд, а истински порой — рече икономката. — Няма да продължи дълго. Искате ли един чай? В кухнята е топло и сухо — печката горя цял ден, за да я изпробвам.

— Няма да е лошо.

Тя последва замислената мисис Фицпатрик в кухнята.

— Тук всичко е ново — подозрително забеляза Скарлет. Не обичаше да се харчи без нейно одобрение. А меките столове край печката изглеждаха прекалено удобни за готвачки и прислужници, които би трябвало да работят. — Колко струва това? — Тя потупа тежката дървена маса.

— Няколко калъпа сапун. Беше в един от складовете край конюшните, потънала в мръсотия. Столовете са от къщата на Кълъм. Той предложи да примамам готвачката с удобства, преди да е видяла останалата част от къщата. Направила съм списък на мебелите за нейната стая. Ето го там на масата — чака вашето одобрение.

Скарлет се почувствува виновна. После се сети, че точно такава е била идеята, и се ядоса.

— А какво стана с всички онези списъци, които одобрих миналата седмица? Кога ще пристигнат нещата?

— Вече са тук, в килера. Мислех да ги разопаковам идната седмица заедно с готвачката. Повечето жени си имат свой начин да подреждат съдовете и всичко останало.

Скарлет пак се ядоса. Гърбът я болеше повече от друг път. Притисна болката с ръце. После я прониза нова болка, спусна се по крака ѝ и я накара да забрави гърба си. Тя сграбчи ръба на масата, за да не падне, и безмълвно загледа течността, стичаща се на локва в краката ѝ край босите ѝ стъпала, на излъскания каменен под.

— Водата тръгна — продума тя най-сетне — и е червена. — Погледна поройния дъжд през прозореца. — Съжалявам, мисис Фицпатрик, ще трябва да се измокрите. Помогнете ми да се кача на масата и ми дайте нещо да попивам водата... или кръвта. После тичайте с всичка сила до кръчмата или магазина и пратете някой да препусне презглава за лекар. Ще раждам.

Пронизващата болка не се повтори. Подложила възглавниците от столовете под главата и кръста си, Скарлет лежеше доста удобно. Пиеше ѝ се нещо, но реши, че е по-добре да не слиза от масата. Ако болката се върнеше, можеше да падне и да се нарани.

„Може би не трябваше да изпращам мисис Фицпатрик да плаши хората до смърт. Само три пъти имах болки, откак тръгна, и то съвсем леки. Щях да се чувствавам чудесно, стига да нямаше толкова много кръв. При всяка болка и щом бебето зарита, започва направо да шурти. Не ми се е случвало по-рано. Когато водата тръгне, обикновено е чиста, а не кървава. Нещо не е наред. Къде е докторът? Още една седмица, и щеше да има лекар на две крачки. А сега сигурно ще бъде някой непознат от Трим. Ех, докторе, вие не знаете, но всичко трябваше да бъде съвсем различно. Аз трябваше да бъда в легло със златна корона, а не върху маса от склада при конюшните. Какво начало може да бъде това за едно дете? Ще трябва да го кръстя «Жребче» или «Кобилка», изобщо нещо конско. Пак кръв! Не ми харесва тази работа. Защо не се връща мисис Фицпатрик — поне да ми даде чаша вода, гърлото ми е съвсем пресъхнало. Стига си ритало, бебче, не се дръж като кон само защото сме на маса от склада при конюшните. Стига! Караш ме да кървя. Почакай, докато дойде докторът, тогава можеш да излезеш. Честно казано, с радост ще се отърва от тебе. Наистина беше по-лесно да те зачена, отколкото да те родя... Не, не трябва да мисля за Рет, иначе ще полудея. Защо не спира да вали? Такъв порой! А и вятърът се засилва. Това си е направо буря. Хубаво време си избрах да раждам, да ми тръгне водата... защо е червена? За бога, нима ще ми изтече цялата кръв на тая мръсна маса, без да пийна поне един чай? О, как ми се пие кафе! Понякога така ми липсва кафето, че ми се иска да крещя или да плача... о, Господи, още кръв! Поне не боли. И никакви напъни, само нещо като трепване... Но защо тогава блика толкова

кръв? Какво ще стане, като почнат истинските болки? Мили Боже, ще потекат реки от кръв по целия под. Всички ще трябва да си мият краката. Чудя се дали мисис Фицпатрик си държи ведро с вода за краката? Чудя се дали кряска, преди да я изхвърли? Чудя се къде, по дяволите, изчезна тя? Само да свърши това, и ще я уволня — и няма да ѝ дам никакви препоръки, поне не такива, които да може да покаже на когото и да било. Да избяга и да ме остави да умра от жажда, самсамичка! Не ритай така. Ти май си муле, а не кон. О, Господи, кръвта... Няма да губя самообладание, няма. Няма! Една О'Хара не може да прави такива неща. Старейшината на рода О'Хара. Това много ми харесва... Какво става? Дали е докторът?"

Влезе мисис Фицпатрик.

— Добре ли сте, мисис О'Хара?

— Съвсем добре — каза старейшината на рода О'Хара.

— Донесох чаршафи и одеяла, и меки възглавници. Идват хората с дюшека. Мога ли да ви помогна с нещо?

— Искам малко вода.

— Веднага.

Скарлет се подпря на лакът и жадно отпи.

— Кой ще доведе доктора?

— Кълъм. Опита се да прекоси реката, за да извика лекаря от Адамстаун, но не можа. Отиде в Трим.

— Така и предполагам. Искам още малко вода, ако може, и нов парцал. Този съвсем подгизна.

Мисис Фицпатрик се опита да прикрие ужаса по лицето си, като видя потъналата в кръв кърпа между краката на Скарлет. Сви я на топка и забърза към една от каменните мивки. Скарлет гледеше ярките капки кръв на пода. „Това е част от мене“ — каза си, но не можеше да повярва. Много пъти се беше порязвала през живота си — в игрите като дете, когато копаеше памука в Тара, даже като отскубна копривата. Но цялата кръв от всички рани, взети заедно, беше нищо в сравнение с кръвта в тази кърпа. Вътрешностите ѝ се свиха и на масата пак бликна кръв. „Глупава жена, нали ти казах, че имам нужда от нова кърпа?"

— Колко е часът по вашия часовник, мисис Фицпатрик?

— Пет и шестнайсет.

— Предполагам, че се движат бавно заради бурята. Искам още вода и друга кърпа, моля ви. Не, всъщност предпочитам чай с много захар.

„Дано, като намеря на тази жена работа, престане да ми виси над главата като чадър. Лошо ми е и се уморих да водя разговор и да се усмихвам храбро. Всъщност истината е, че съм обезумяла от страх. Напъните не са по-силни, нито пък по-чести. Доникъде не стигам. Поне на дюшека е по-удобно, отколкото на масата, но какво ще стане, като и той подгизне? Бурята усилва ли се, или просто съм се побъркала?“

Вятърът бушуваше, дъждът блъскаше в прозорците. В гората близо до къщата един клон се отчупи и почти повали Кълъм О'Хара. Той го прескочи и продължи, наведен срещу вятъра. После се сети, върна се, без малко да се строполи върху клона, успя да намери опора в гъстата кал на алеята, изтегли клона настрани и пак наведен срещу вятъра, забърза към къщата.

— Колко е часът? — попита Скарлет.

— Почти седем.

— Кърпа, моля ви.

— Скарлет скъпа, много зле ли си?

— О, Кълъм! — Скарлет се изправи на лакти. — Доведе ли доктора? Бебето не рита както по-рано.

— Намерих акушерка в Дъншолин. Не може да се стигне до Трим, реката е заляла пътя. Отпусни се сега като добра майка. Не се изморявай повече, отколкото трябва.

— Къде е тя?

— На път е. Моят кон е по-бърз, но тя ме следваше по петите.

— Аз съм раждала и друг път, Кълъм. Сега е различно. Нещо не е наред.

— Тя ще знае какво да прави, детето ми. Успокой се сега.

Акушерката нахълта малко след десет. Колосаната ѝ престилка беше увиснала от водата, но тя се държеше компетентно и

хладнокръвно, сякаш въобще не я бяха извикали за спешен случай.

— Раждане, така ли? Успокойте се, госпожо, знам всичко, което има да се знае за това как малките милички създания се появяват в тази долина на скръбта. — Тя свали наметката си и я подаде на Кълъм. — Прострете я край огъня да изсъхне — каза с глас, свикнал да командува. — Сапун и топла вода, госпожо, да си измия ръцете. Ето тук е добре.

Тя бързо се приближи до каменната мивка. Като видя потъналите в кръв кърпи, трепна и трескаво замаха на мисис Фицпатрик да дойде при нея. Засъветваха се шепнешком.

Светлината, блеснала в очите на Скарлет, угасна. Тя сведе клепачи, за да скрие бликналите сълзи.

— Я да видим какво имаме тук — каза акушерката е престорена веселост. Повдигна полата на Скарлет и опипа корема ѝ. — Хубаво силно бебче. То току-що ме поздрави с ритниче. Я да видим можем ли да го поканим да излезе сега и да остави мама да си почине малко. — Тя се обърна към Кълъм: — А вие по-добре ни оставете с женските ни работи, господине. Ще ви извикам, като се роди синът ви.

Скарлет се изкиска.

Кълъм свали палтото си и яката му се бялна на светлината от лампата.

— О! — продума акушерката. — Извинете ме, отче.

— Защото съгреших — добави Скарлет с писклив глас.

— Скарлет! — тихо рече Кълъм.

Акушерката го дръпна към мивката.

— Може би трябва да останете, отче — за последното причастие.

Тя го каза прекалено високо. Скарлет я чу.

— О, мили Боже! — извика тя.

— Помогнете ми — нареди акушерката на мисис Фицпатрик. —

Ще ви покажа как да ѝ държите краката.

Скарлет изпищя, когато жената бръкна с ръка в утробата ѝ.

— Спрете! Исусе, спри болката, накарай я да спре!

Когато прегледът свърши, тя стенеше. Кръв покриваше дюшека и бедрата ѝ, бе опръскала роклята на мисис Фицпатрик, престилката на акушерката и пода на по един метър от двете страни на масата. Акушерката запретна левия си ръкав. Ръката ѝ бе окървавена почти до лакътя.

— Ще трябва да опитам с двете ръце — рече тя.

Скарлет изпъшка. Мисис Фицпатрик се изправи пред жената и каза:

— Аз имам шест деца. Махайте се оттук! Кълъм, разкарай тази касапка от къщата, преди да е убила мисис О'Хара и аз да убия нея. Господ да ни е на помощ, точно така ще стане.

Внезапно блеснала светкавица освети стаята през остъкления покрив и прозорците, а по стъклата заплющя още по-проливен дъжд.

— Не мога да изляза в такова време — зави акушерката. — Тъмно е като в рог.

— Заведи я някъде, Кълъм, махни я оттук. И щом се оправяш с нея, иди да доведеш ковача. Той лекува животни — една жена не може да е чак толкова по-различна.

Кълъм държеше изплашената акушерка за рамото. Светкавица разцепи небето и тя изпищя. Той я разтърси като парцал.

— Стига де! — Погледна мисис Фицпатрик с безжизнени безнадеждни очи. — Той няма да дойде, Розалийн, никой няма да дойде по тъмно. Забрави ли какъв ден е днес?

Мисис Фицпатрик избърса слепоочията и бузите на Скарлет с натопена в хладка вода кърпа.

— Ако не го доведеш, ще го направя аз, Кълъм. Държиш в бюрото си нож и пищов. Трябва само да му покажеш, че има от какво да се страхува — по-сигурно е от призраците.

Кълъм кимна.

— Ще ида.

Джоузеф О'Нийл, ковачът, се прекръсти. Лицето му лъщеше от пот. Черната му коса беше прилепнала към главата от дъжда, но потта избиваше чак сега.

— Оправих веднъж една кобила в такова положение, но не мога да извърша подобно насилие над жена. — Той погледна надолу към Скарлет и поклати глава. — Противоестественно е, не мога.

Светкавиците проблясваха една подир друга. В огромната кухня бе светло като ден, само ъглите бяха потънали в сенки. Бушуващата навън буря сякаш се нахвърляше върху каменните степи на къщата.

— Трябва да го направиш, човече, иначе тя ще умре.

— Ами да, ще умре, както и бебето, ако вече не е умряло. Не мърда.

— Какво чакаш тогава, Джоузеф? За бога, човече, това е единствената надежда — говореше Кълъм с потрепващ, повелителен глас.

Скарлет трескаво се раздвижи на окървавения дюшек. Розалийн Фицпатрик навлажни устните ѝ и изцеди няколко капки вода в устата ѝ. Клепачите на Скарлет трепнаха, после се отвориха. Очите ѝ горяха от треската. Тя жално изстена.

— Джоузеф! Заповядам ти!

Ковачът потрепера. Повдигна едрите си мускулести ръце над издутия корем. Острието на ножа в ръката му блесна на светлината от една светкавица.

— Кой е този? — ясно попита Скарлет.

— Свети Патрик да ме пази! — извика ковачът.

— Коя е тази прекрасна дама с бялата рокля, Кълъм?

Ковачът изпусна ножа на земята и заотстъпва. Ръцете му бяха протегнати напред, с дланите навън, сякаш да спрат ужаса. Вятърът задуха още по-силно, откърши един клон и го блъсна в прозореца над мивката. Стъклата се посипаха по ръцете на Джоузеф О'Нийл — беше ги вдигнал да скрие главата си. Ковачът се свлече на пода и застана, вятърът през счупения прозорец запищя дори по-силно от него. Писъци се чуваха отвсякъде — навън виенето на вятъра, вътре стенанията на ковача. Бурята бушуваше.

Пламъчетата на лампите заподскачаха, затрепераха, започнаха да гаснат. Посред напъна на бурята вратата тихо се отвори и пак се затвори. Едра, загърната с шал фигура прекоси кухнята, мина край ужасените хора и се приближи до прозореца. Беше жена с набръчкано кръгло лице. Бръкна в мивката и изви една от кърпите, за да изцеди кръвта.

— Какво правите? — Розалийн Фицпатрик успя да надмогне ужаса си и пристъпи към жената. Кълъм протегна ръка и я спря. Бе познал старата *каля* — магьосницата, която живееше край кулата.

Магьосницата затъкна дупката в стъклото с окървавените кърпи. След това се обърна.

— Запалете пак лампите — каза тя. Гласът ѝ беше дрезгав, прегракнал.

Свали мокрия си черен шал, сгъна го внимателно и го остави на един стол. Под него имаше кафяв шал. Свали и него, сгъна го и го сложи на стола. После тъмносин с дупка на рамото. И червен — с повече дупки, отколкото вълна.

— Не си направил каквото ти казах — сгълча тя Кълъм. После пристъпи към ковача и го срита в ребрата. — Пречиш, ковачо, отивай си в ковачницата.

Пак погледна Кълъм. Той запали една лампа, огледа се за друга, запали и нея и двете засветиха с равен пламък.

— Благодаря ти, отче — каза му тя вежливо. — Отпрати О'Нийл да си върви вкъщи, бурята утихва. После ела да ми държиш две лампи високо до масата. Ти — обърна се тя към мисис Фицпатрик — прави същото. Аз ще подготвя старейшината на рода О'Хара.

На въженце около кръста ѝ висяха десетина торбички, ушити от разноцветни парцали. Тя бръкна в една от тях и извади мускал с тъмна течност. Повдигна главата на Скарлет с лявата си ръка, а с дясната изля течността в устата ѝ. Скарлет облиза устните си с език. Магьосницата тихичко се засмя и положи главата ѝ на възглавницата.

Хрипливият глас затананика някаква мелодия — всъщност изобщо не приличаше на мелодия. Възлестите изкривени пръсти докоснаха гърлото на Скарлет, после челото ѝ, сетне дръпнаха и пуснаха клепачите ѝ. Старицата извади сгънато листо от една торбичка и го сложи на корема ѝ. От друга измъкна тенекиена кутийка за енфие и я остави до листото. Кълъм и мисис Фицпатрик държаха лампите и не помръдваха, очите им следяха всяко нейно движение.

В сгънатото листо имаше някакъв прах. Жената го посипа по корема на Скарлет. После го втри в кожата и с мехлем от кутийката за енфие.

— Ще я завържа, за да не се нарани — каза тя, свали въжетата от кръста си и върза коленете и раменете на Скарлет за масивните крака на масата.

Малките ѝ очички се взряха първо в мисис Фицпатрик, после в Кълъм.

— Тя ще вика, но няма да усеща болка. — Не мърдайте. Светлината е много важна. — И преди да успеят да ѝ отговорят, тя извади тънък нож, изтри го с нещо от торбичките си и го заби в корема на Скарлет. Писькът на родилката беше като плач на изгубена душа.

Преди викът да секне, старата каля вече държеше с две ръце обляно в кръв бебе. Тя изплю нещо на пода, после задуха в устата на бебето — веднъж, два пъти, три пъти. Ръчичките на бебето трепнаха, след това и крачетата.

Кълъм зашепна „Аве Мария“.

С едно замахване на ножа пъпната връв беше прерязана. Жената остави бебето върху сгънатите чаршафи и се върна при Скарлет.

— Дръжте лампите по-близо — каза им тя.

Пръстите ѝ пипаха бързо, ножът блясваше от време на време и на пода до краката ѝ падаха кървави парчета плацентата. Тя изля още тъмна течност в устните на Скарлет, сипа нещо безцветно върху страшната рана на корема ѝ. Нейното пресежливо тананикане отмерваше точните движения на ръцете ѝ, докато зашиваше раната.

— Превържете я с лен, отгоре с вълнен плат, докато изкърпа бебето — каза магьосницата. Ножът ѝ разряза въжетата, овързали Скарлет.

Когато Кълъм и мисис Фицпатрик свършиха, жената се върна с бебето на Скарлет, повито в меко бяло одеялце.

— Акушерката го забрави — рече тя.

Бебето отговори на хихикането ѝ с гърлен звук и отвори очи. Беше момиченце. Ирисите около черните му, нефокусирани зеници бяха бледосини. Имаше дълги черни мигли и две чертички за вежди. Не беше червено и безформено като повечето новородени, защото не бе минало по обичайния им път. Нослето, ушите, устата и мекото туптящо черепче бяха свършени. На фона на бялото одеяло мургавата му кожа изглеждаше почти черна.

17.

Скарлет се стремеше към гласовете и светлината, които достигаха упоеното ѝ съзнание като през мъгла. Имаше нещо... нещо важно... въпрос... Здрави ръце подхванаха главата ѝ, нежни пръсти разтвориха устните ѝ, по езика и гърлото ѝ потече разхлаждаща сладка течност и тя отново заспа.

Когато пак се помъчи да се свести, си спомни какъв беше въпросът — важният, изпепеляващия я въпрос. Бебето. Мъртво ли беше? Ръцете ѝ потърсиха корема и при допира я преряза болка. Прехапа устни със зъби, притисна ръцете си по-силно, после ги отпусна вяло. Нямаше ритане, нямаше я закръглената бучица на напирещото краче. Бебето беше умряло. Скарлет изстена отчаяно, но стенанието ѝ бе тихо като въздишка и спасителното сладко лекарство се изля в устата ѝ. От упойката заспа, но от затворените ѝ очи бавно се стичаха сълзи.

В полусъзнание за трети път тя се опита да задържи мрака, да задържи съня, да отблъсне света. Но болката се засили, дърпаше я, караше я да се движи, за да избяга от нея, а движението утрои силата ѝ и тя безпомощно проплака. Хладното стъклено шишенце пак се наклони и я спаси. По-късно, когато отново изплува до ръба на съзнанието, тя с готовност отвори уста, за да се върне тъмнината без сънища. Но този път някой попи устните ѝ с влажна кърпа и ѝ проговори с глас, който си спомняше, но не можеше да познае.

— Скарлет скъпа... Кати Скарлет О'Хара... отвори очи...

Умът ѝ затърси, изгуби се, накрая го намери — Кълъм. Беше Кълъм. Братовчед ѝ. Приятелят ѝ... Защо не я оставяше да спи, щом беше неин приятел? Защо не ѝ даваше от лекарството, преди болката да се върне?

— Кати Скарлет...

Тя плахо отвори очи. Светлината я стресна и клепачите се затвориха.

— Бъди добро момиче, Скарлет скъпа. Отвори очи, искам да ти покажа нещо — настояваше ласкавият му глас.

Очите ѝ се отвориха. Някой беше преместил лампата и полумракът не ги дразнеше.

„Ето го моя приятел Кълъм.“ Направи опит да се усмихне, но споменът нахлу и тя избухна в безутешни детински ридания.

— Бебето е мъртво, Кълъм. Нека заспя отново. Помогни ми да забравя. Моля те. Моля те, Кълъм.

Влажната кърпа погали бузите ѝ, попи устните ѝ.

— Не, не, не, Скарлет, не — бебето е тук, бебето не е мъртво.

Бавно осъзна значението на думите. „Не е мъртво“ — повтори умът ѝ.

— Не е мъртво? — пророни Скарлет.

Виждаше лицето на Кълъм, усмивката на Кълъм.

— Не е мъртво, миличка, не е мъртво. Ето, погледни.

Скарлет извърна глава на възглавницата. Защо ѝ беше толкова трудно да извърне глава? Видя светло вързопче в нечий ръце.

— Дъщеря ти, Кати Скарлет — каза Кълъм.

Той отгърна одеялото и тя зърна спящото личице.

— Оо! — въздъхна Скарлет.

„Толкова мъничко, толкова свършено и толкова безпомощно. Ами кожата му, като листенце на роза, като мляко — не, по-тъмна от мляко, а розовото е само намек за розово. Изглежда изгоряла от слънцето, като... като пиратче е. Прилича досущ на Рет! Рет! Защо не си тук да видиш детето си? Красивото си мургаво дете. Моето красиво мургаво дете! Нека те погледам.“

Обзе я странна, ужасна слабост, топлина заля тялото ѝ като силна, пълноводна, огнена река.

Бебето вдигна клепачи и я погледна право в очите. И Скарлет изпита любов. Без условия, без изисквания, без причини, без въпроси, без граници, без резерви, без егоизъм.

— Хей, бебенце — продума тя.

— Сега си изпий лекарството — каза Кълъм.

Мургавото личице вече го нямаше.

— Не! Не, искам детето си. Къде е тя?

— Ще я видиш, като се събудиш. Отвори уста, Скарлет скъпа.

— Не искам — опита се да каже тя, но капките вече бяха на езика ѝ и след миг тъмнината я обгърна. Заспа усмихната, а под смъртната ѝ бледност напираше живот.

Това се дължеше на факта, че детето приличаше на Рет, или на наклонността на Скарлет винаги да оценява най-високо онова, за което се беше борила пряко сили, а може би и на обстоятелството, че бе прекарала толкова месеци сред ирландците, които обожаваха децата. Или по-вероятно бе просто едно от чудесата, които човешкото съществуване дарява без някаква особена причина. Ала какъвто и да беше произходът ѝ, чистата всеобемаща любов бе дошла при Скарлет О'Хара след години на празнота, изживени без осъзнаване на онова, което е изпускала.

Скарлет отказа да взема повече лекарство. Дългият червен белег на тялото ѝ бе като допир на нажежена до бяло стомана, но тя го забравяше в огромната радост, която изпитваше, щом се докоснеше до дъщеричката си или щом само я погледнеше.

— Отпратете я! — рече, когато доведоха здравата млада дойка. — Толкова пъти трябваше да стягам гърдите си и да понасям мъчения, докато пресъхне млякото, за да бъда дама и да не си разваля фигурата. Ще кърмя това бебе, ще го притискам до себе си. Ще го храня, за да стане силно, и ще го гледам как расте.

Когато момиченцето намери гърдата ѝ за пръв път и жадно засмука със съсредоточено смръщено челце, Скарлет му се усмихна тържествуващо.

— Ти наистина си дъщеря на майка си — гладна като вълк и твърдо решена да получиш това, което искаш.

Кръстиха бебето в спалнята на Скарлет, защото тя бе твърде слаба, за да излиза. Отец Флин застана до вицекралското легло, а Скарлет седеше в него, облежната на украсени с дантели възглавници, и държеше детето в ръцете си, преди да го даде на Кълъм, който беше кръстник. Кръстници бяха Катлийн и мисис Фицпатрик. Бебето беше облечено в бродирана ленена рокличка, изтъняла от пране, носена от стотици бебета О'Хара поколение след поколение. Кръстиха я Кати Кълъм О'Хара. Когато усети пръските вода, тя размаха ръчички и зарита с крачета, но не проплака.

Катлийн беше облечена в най-хубавата си синя рокля с дантелена яка, въпреки че би трябвало да бъде в траур. Старата Кати Скарлет

беше починала. Но всички решиха да не казват на Скарлет, докато не укрепне.

Розалийн Фицпатрик зорко наблюдаваше отец Флин, готова да сграбчи бебето, ако той трепне за миг. Когато Скарлет я помоли да стане кръстница, тя загуби ума и дума. А щом способността ѝ да говори се върна, попита:

— Откъде знаете какво чувствавам към това дете?

— Не знам — отговори Скарлет, — но знам, че нямаше да го имам, ако вие не бяхте попречили на онази чудовищна жена да ме убие. Помня доста неща от онази нощ.

Когато церемонията свърши, Кълъм взе Кати от отец Флин и я сложи в протегнатите ръце на Скарлет. После наля по един пръст уиски на свещеника и на кръстниците и вдигна тост:

— За здравето и щастието на майката и детето — старейшината на рода О'Хара и най-младата О'Хара.

След това придружи треперещия от старост свят човек до кръчмата на Кенеди, където купи по няколко питиета за всички, за да отпразнуват повода. Надяваше се на чудо — това да спре слуховете, които вече се бяха разпространили из цялото графство Мийд.

Джо О'Нийл, ковачът, се бе свивал в един ъгъл на кухнята цяла нощ, а на зазоряване беше притичал до ковачницата да си върне смелостта с пиене.

— Макар че и на самия Свети Патрик не биха му стигнали всичките молитви през онази нощ — разказваше той на всекиго, който искаше да слуша, а такива не бяха малко. — Тъкмо се бях приготвил да спася живота на старейшината на рода О'Хара, когато вещицата мина през каменната стена и със страшна сила ме хвърли на земята. После ме ритна — и аз усетих, че това не беше човешки крак, а разцепено копито. Тя омагьоса старейшината и изтръгна детето от утробата ѝ. Цялото беше в кръв и имаше кръв по пода, по стените, във въздуха. По-слаб човек би затворил очи, за да не вижда тази ужасна гледка. Но Джоузеф О'Нийл видя здравето тяло на детето под кръвта и ви казвам, че беше момче — мъжеството му ясно се виждаше между крайниците. „Ще измия кръвта“ — вика демонката, обръща се с гръб и после подава на отец О'Хара едно тъничко, крехко, почти безжизнено създание — женско и кафяво като пръстта в гроб. Сега какво ще кажете? Ако не съм видял подменено дете, какво тогава съм видял в

онази страшна нощ? Нищо хубаво няма да донесе то — нито на старейшината на рода О'Хара, нито на човека, върху когото падне сянката на детето на феите, дете го оставиха на мястото на откраднатото момче О'Хара.

* * *

След седмица до Балихара стигнаха и приказките от Дъншолин. Акушерката каза, че старейшината на рода О'Хара умираше и можела да бъде спасена само като се извади от утробата ѝ мъртвото бебе. А кой знаел повече за тези неща, колкото и тъжни да били, от една акушерка, видяла толкова раждания? Изведнъж страдащата майка се изправила на смъртното си легло. „Виждам го — каза тя. — Виждам духа на смъртта! Висок, облечен в бяло, с красиво като на фея лице.“ После дяволите хвърлили копие от ада през прозореца и духът на смъртта излетял с писък. Викал душата на умрялото дете, но то се върнало при живите, като взело душата на добрата старица, дете била баба на старейшината на рода О'Хара. Дяволска била тази работа, така си било, а детето, дете старейшината го мислела за свое, било вампир, истински вампир.

— Мисля, че трябва да предупредя Скарлет — рече Кълъм на Розалийн Фицпатрик. — Но какво да ѝ кажа? Че хората са суеверни? Че навечерието на Все светии е опасен рожден ден за едно дете? Не знам какъв съвет да ѝ дам, няма как да опазим бебето от приказки.

— Аз ще се погрижа за безопасността на Кати — отвърна мисис Фицпатрик. — Никой и нищо не влиза в тази къща, ако аз не го пусна, така че лошо няма да сполети детенцето. Приказките ще се забравят след време, Кълъм, знаеш това. Ще се появи нещо друго, за което да се говори, и всички ще разберат, че Кати е просто момиченце като всички останали момиченца.

Седмица по-късно мисис Фицпатрик занесе поднос с чай и сандвичи в стаята на Скарлет и търпеливо изслуша същите

оплаквания, които слушаше дни наред.

— Не разбирам защо трябва да стоя затворена в тази стая цял живот. Чувствувам се достатъчно добре, за да излизам. Погледнете какво чудесно слънце има днес, бих искала да изведа Кати на разходка с двуколката, а мога само да седя до прозореца и да гледам как падат листата. Сигурна съм, че и тя гледа. Поглежда нагоре, а после ги следи как падат... О, вижте! Вижте! Елате да видите! Погледнете очите на Кати тук, на светлината. Синьото се променя. Мислех, че ще станат кафяви като на Рет, защото направо му е одрала кожата. Но виждам първите петънца и те са зелени. Ще има моите очи!

Скарлет завря нос във врата на бебето.

— Ти си момичето на мама, нали така, Кати О'Хара? Не, не Кати! Всеки може да се казва Кати. Ще ти викам Кити Кет^[1] заради зелените очи.

Тя обърна сериозното личице на момиченцето към икономката.

— Мисис Фицпатрик, искам да ви представя Кет О'Хара. — Усмивката на Скарлет беше като слънчев лъч.

Розалийн Фицпатрик потрепера — никога през живота си не бе изпитвала такъв страх.

---

[1] Кет (англ.): котка; Кити Кет: писенце. — Б.пр. ↑

18.

Докато оздравяваше и по принуда бездействуваше, Скарлет имаше много време да мисли, тъй като детето прекарваше по-голямата част от деня и нощта в сън като всички бебета. Скарлет се опитваше да чете, но никога не бе обичала това занимание и навиците ѝ не се бяха променили.

Променили се бяха мислите ѝ.

Преди всичко идваше любовта ѝ към Кет. Бебето беше само на няколко седмици — прекалено малко, за да откликва, като изключим неговата реакция към собствения му глад и към удоволствието от топлата гръд и млякото на Скарлет. „Щастлива съм, защото обичам някого — осъзна Скарлет. — Съвсем различно е от това да си обичан. Искане ми се да мисля, че Кет ме обича, но истината е, че тя обича да яде.“

Дори успя да се засмее на шегата, макар да бе за нейна сметка. Скарлет О'Хара, която някога караше мъжете да се влюбват в нея заради спорта, заради забавлението, сега не беше нищо повече от източник на храна за единственото същество, което обичаше повече, отколкото някога бе обичала.

Защото всъщност не беше обичала Ашли, отдавна го знаеше. Просто бе искала това, което не можеше да има, и го бе нарекла любов.

„И пропилях повече от десет години за тази фалшива любов и загубих Рет — човека, когото наистина обичах... А обичам ли го?“

Въпреки страданието тя се ровеше в спомените си. Винаги я болеше да мисли за Рет, за загубата, за провала си. Болката ѝ донякъде се притъпяваше от омразата, бликваща, щом се сетеше как се бе отнесъл към нея. Все пак като цяло успяваше да не мисли за него — така бе по-спокойна.

Но през тези дълги дни на бездействие изживя отново живота си и нямаше как да прескочи Рет.

Обичала ли го беше?

„Сигурно — мислеше си тя. — И сигурно още го обичам, иначе сърцето не би ме боляло така, когато си спомням усмивката му, когато

чувам гласа му.“

Но десет години бе мечтала за Ашли по същия начин, бе си представяла усмивката и гласа му.

„И най-силно исках Рет, след като ме напусна“ — напомни ѝ нейната дълбоко вкоренена честност.

Всичко беше толкова объркано. Заболяваше я главата, а сърцето още повече. Нямаше да мисли за това. Много по-хубаво беше да мисли за Кет, да мисли колко е щастлива.

Да мисли за щастие?

„Бях щастлива още преди да се появи Кет. Бях щастлива от деня, в който отидох в къщата на Джейми. Не като сега — не съм и сънувала, че някой може да се чувства толкова щастлив като мен, когато поглеждам Кет, когато я държа или я кърмя. Но въпреки това бях щастлива, защото семейство О’Хара ме приеха такава, каквата съм. Не очаквах да бъда като тях, не ме караха да се променям, не ме караха да се чувствам виновна.

Дори и когато бях виновна. Нямах никакво основание да карам Катлийн да ми реши косата, да се грижи за дрехите ми и да ми оправя леглото. Правех се на много важна. Пред хора, които никога не биха направили такова противно нещо — да се правят на важни. Но те не казаха: «О, я престани да важничиш, Скарлет.» Не, оставиха ме да правя каквото си искам и ме приеха, с важниченето и с всичко останало. Точно каквато си бях.

Бях виновна, когато карах Даниъл и всички други да се преместят в Балихара. Исках да се перча с тях — да ги накарам да живеят в просторни къщи и да бъдат големи фермери с много земя и с наемни работници, които да работят за тях. Исках да ги променя. Изобщо не се замислях какво искат те. Не ги приемах такива, каквито са.

О, никога няма да правя така с Кет. Никога няма да се опитвам да я направя различна от това, което е. Винаги ще я обичам, както я обичам сега — с цялото си сърце, каквото и да става.“

* * *

„Майка ми никога не ме е обичала, както аз обичам Кет. Нито пък е обичала така Сюелин или Карийн. Тя искаше да съм различна от себе си, искаше да бъда точно като нея. И от трите — това искаше и от трите ни. Не беше права.“

Скарлет се ужаси от мислите си. Винаги бе вярвала в съвършенството на майка си. Бе немислимо, че Елен О'Хара може да не е права за нещо.

Но мисълта не искаше да си отиде. Връщаше се пак и пак, когато Скарлет не беше готова да я отблъсне. Връщаше се с друга маска, уж малко по-различна. Не я оставяше на мира.

„Майка не беше права. Да си дама като нея не е единственото, което можеш да бъдеш. Не е дори най-доброто, което можеш да бъдеш. Не и ако това не те прави щастлива. Най-доброто е да си щастлив, защото така оставяш и другите да са щастливи. По техния собствен начин.“

Майка не беше щастлива. Бе мила, търпелива, грижовна — към нас, децата, към татко, към негрите. Но не и любяща. Не и щастлива. О, бедна мамо! Да можеше и ти да се почувствуваш така, както аз се чувствавам сега. Да можеше да бъдеш щастлива.

Какво каза дядо? Че дъщеря му Елен се омъжила за Джералд О'Хара, за да избяга от разочарование в любовта. Дали затова никога не можа да бъде щастлива? Дали копнееше по някого, когото не можеше да има, както аз копнеех по Ашли? Както копнея по Рет сега, когато нищо не може да се направи.“

Какво разхищение! Какво ужасно, безсмислено разхищение. Та щастието е толкова прекрасно — как може човек да държи на любов, която го прави нещастен? Скарлет се закле, че няма да допусне това. Знаеше какво значи да си щастлив и нямаше да погуби щастието си.

Взе спящото момиченце на ръце и го прегърна силно. Кет се събуди и безпомощно размаха ръчички в знак на протест.

— О, Кити Кет, извинявай. Просто трябваше да те прегърна.

„Всички те не бяха прави! — Мисълта бе толкова внезапна, че събуди Скарлет от дълбок сън. — Не бяха прави! Всички онези, които ме срязваха в Атланта, леля Юлали и леля Полин, и почти всички в Чарлстън. Те искаха да съм същата като тях и понеже не съм, не ме

одобряваха, караха ме да се чувствавам тъй, сякаш нещо ужасно не е наред в мен, караха ме да мисля, че съм лош човек, че заслужавам да бъда презирана. А аз не бях извършила нищо толкова страшно. Те ме наказваха, защото не обръщах внимание на правилата им. Работех повече от всеки ратай — печелех пари, а една дама не бивало да мисли за пари. Нищо, че спасих Тара и не оставих лелите си да умрат от глад или че издържах Ашли и семейството му, че плащах почти всяка троха на масата на леля Пити и ѝ давах покрив над главата, пълнех ѝ сандъка с въглища, за да не студува. Всички те смятаха, че не бивало да си цапам ръцете със сметките в магазина или да се усмихвам, когато продавам дървен материал на янките. Правила съм достатъчно неща, които не е трябвало да правя, но печеленето на пари не е сред тях, а те ме обвиняваха най-много именно за това. Не, не точно за него. Обвиняваха ме, че го правя успешно. И че дръпнах Ашли и не го оставих да си счупи врата, като се хвърли в гроба на Мели. Ако беше обратното — ако бях спасила нея на погребението на Ашли, всичко щеше да е наред. Лицемери! Какво дава право на хора, чийто цял живот е лъжа, да ме съдят? Какво лошо има да работиш с всички сили, че и повече? Какво толкова ужасно има в това да се намесиш и да не позволиш да се случи беда на когото и да било, а особено на приятел? Не бяха прави. Тук в Балихара работех с всички сили и ми се възхищаваха за това. Не оставих чичо Даниъл да загуби фермата си и започнаха да ме наричат старейшината на рода О'Хара. А това ме кара да се чувствавам толкова особено и едновременно така щастлива. Защото почитат старейшината на рода О'Хара за същите неща, които през всичките тези години аз самата считах за лоши. Старейшината на рода О'Хара би стояла до късно над сметките на магазина. Старейшината на рода О'Хара не би пустила Ашли да скочи в гроба. Какво каза мисис Фицпатрик? «Не е нужно да правите нищо, трябва просто да сте това, което сте.» Това, което съм, е Скарлет О'Хара, която понякога прави грешки и понякога постъпва правилно, но вече никога не се преструва, че е нещо, което не е. Аз съм старейшината на рода О'Хара, а никога не биха ме нарекли така, ако бях толкова лоша, колкото ме изкарват в Атланта. Изобщо не съм лоша. Бог е свидетел, че не съм и светица. Но искам да си бъда различна, искам да съм тази, която съм, а не да се преструвам, че съм нещо, дето не съм.

Аз съм старейшината на рода О'Хара и се гордея с това. То ме прави щастлива и цяла.“

Кет изгука, за да покаже, че и тя е будна и е готова за хранене. Скарлет я вдигна от кошчето и я взе в леглото. Подложи длан под беззащитната главичка и я доближи до гърдата си.

— Давам ти честна дума, Кет О'Хара. Можеш да станеш каквато си искаш, та дори да се различаваш от мене колкото деня от нощта. Ако ти хрумне да бъдеш дама, аз дори ще те науча как. В края на краищата знам всички правила, макар да не мога да ги понасям.

19.

— Излизам, и толкова.

Скарлет упорито изгледа Фицпатрик.

Икономката стоеше пред отворената врата като непоклатима скала.

— Не, няма да излезете.

Скарлет промени тактиката.

— Моля ви, позволете ми — заувещава я тя с най-сладката усмивка в арсенала си. — Свежият въздух ще ми подействува чудесно, а и ще ми отвори апетит. Нали знаете какви грижи ви създавам, като не се храня достатъчно.

— Това ще се оправи. Готвачката пристигна.

Скарлет забрави, че се опитваше да се измъкне.

— Крайно време беше! Благоволи ли нейно високоблагородие да обясни защо се забави толкова?

Мисис Фицпатрик се усмихна.

— Тръгнала навреме, но хемороидите ѝ я измъчвали толкова много, та се налагало да спира и да пренощува на всеки десет мили от пътя. Изглежда, няма защо да се тревожим, че ще се излежава в люлеещ се стол, когато би трябвало да е на крак и да работи.

Скарлет се опита да не се разсмее, но не успя. А и всъщност не можеше дълго да се сърди на мисис Фицпатрик — бяха станали твърде близки за такова нещо. По-възрастната жена се бе нанесла в апартамента си на икономка в деня подир раждането на Кет. Докато Скарлет боледуваше, неотлъчно ѝ правеше компания. А след това бе винаги подръка.

В дългите седмици на възстановяването ѝ след раждането на Кет идваха много хора. Кълъм почти всеки ден, Катлийн почти през ден, едрите ѝ братовчеди О'Хара всяка неделя след литургия, Моли често, отколкото Скарлет би искала. Но мисис Фицпатрик беше винаги до нея. Поднасяше чай и сладкиши на гостите — уиски и сладкиши на мъжете, а след като си тръгнаха, оставаше при Скарлет да чуе новините, донесени от посетителите, и да дояде закуските. Самата тя

носеше новини — какво се е случило в Балихара, в Трим и клюките, чути по магазините. Не позволяваше на Скарлет да се чувства прекалено самотна.

Скарлет прикани мисис Фицпатрик да я нарича „Скарлет“ и попита:

— А как е вашето малко име?

Мисис Фицпатрик така и не ѝ каза. Заяви твърдо, че няма да допусне никакви неофициалности, и разясни строгата йерархия в ирландските господарски домове. Положението ѝ като икономка щяло да бъде подкопано, ако дължимото му уважение се нарушавало от фамилиарности от чиято и да е страна, та било то и от страна на господарката. Може би особено на господарката.

Беше твърде сложно за Скарлет, но вежливата неотстъпчивост на мисис Фицпатрик ясно ѝ показва, че е важно. Тя се съгласи с обръщенията, предложени от икономката. Скарлет можела да я нарича „мисис Фиц“, а тя щяла да нарича Скарлет „мисис О“. Но само насаме. Пред хората трябвало да се спазват всички официалности.

— Дори и пред Кълъм? — поиска да узнае Скарлет.

Мисис Фицпатрик помисли и отстъпи. Кълъм бил специален случай.

Сега Скарлет се опита да се възползува от слабостта на мисис Фиц към него.

— Ще се разходя само до къщата на Кълъм. Не е идвал да ме види цяла вечност и ми липсва.

— Той замина по работа и вие знаете това. Чух го да ви казва, че заминава.

— По дяволите! — измърмори Скарлет. — Печелите. — Върна се на стола си до прозореца и седна. — Идете да говорите с мис Хемороиди.

Мисис Фиц се разсмя на глас.

— Между другото — каза тя на излизане — името ѝ е мисис Кийн. Но можете да я наричате мис Хемороиди, ако искате. Вероятно изобщо няма да я виждате. Това е моя работа.

Скарлет изчака, за да е сигурна, че мисис Фиц няма да я пипне, и се приготви да излезе. Достатъчно дълго беше послушна. Всепризнат факт бе, че след раждането жената трябва да се възстановява един месец — повечето време в леглото, и тя го изпълни. Ала не виждаше

смисъл към този срок да се прибавят още три седмици само защото раждането на Кет не било минало нормално. Лекарят в Балихара, доктор Делвин, ѝ се стори добър човек, даже малко ѝ напомняше доктор Мийд. Но нали призна, че нямал опит с оперативните раждания. Защо тогава да го слуша? Особено когато имаше нещо, което наистина беше длъжна да направи.

Мисис Фиц ѝ бе казала за старицата, която се появила като по вълшебство, за да акушира при раждането на Кет посред бурята на Все светии. Кълъм ѝ каза коя е жената — *калята* от кулата. Скарлет дължеше на магьосницата собствения си живот и живота на Кет. Трябваше да ѝ благодари.

Студът я изненада. През октомври бе толкова топло, как можеше да има такава разлика само след един месец? Тя загърна увитото в одеяло бебе в диплите на наметалото си. Кет беше будна. Големите ѝ очи се взираха в лицето на Скарлет.

— Миличка — тихичко прошепна Скарлет. — Толкова си добричка, Кет, и никога не плачеш, нали?

Прекоси настлания с тухли двор при конюшните и тръгна по пътя, който толкова често бе изминавала с двуколката.

— Знам, че си някъде тук — извика Скарлет към гъстия храсталак под дърветата покрай сечището. — По-добре излез да говориш с мене, защото иначе ще стоя тук, докато замръзна. Докато замръзне и бебето, ако това има някакво значение за тебе.

Зачака спокойно. Жената, която бе довела Кет на този свят, нямаше да я остави изложена на студената влага в сянката на кулата.

Очите на Кет се отлепиха от лицето на Скарлет и се огледаха наоколо, сякаш търсеха нещо. След няколко минути Скарлет чу шумолене в гъстите храсти бодлива зеленика отдясно. Показа се магьосницата.

— Насам — каза тя и отстъпи назад.

Когато се приближи, Скарлет видя, че има пътека. Никога не би я открила, ако магьосницата не придържаше бодливите клони на

зелениката с един от шаловеите си. Скарлет пое по пътеката, но след време тя се изгуби в горичка с надвиснали клони.

— Предавам се — рече тя. — А сега накъде?

Зад гърба ѝ се чу хрипкав смях.

— Насам — каза магьосницата.

Заобиколи Скарлет и се наведе ниско под клоните. Скарлет направи същото. След няколко крачки вече можеше да се изправи. На поляната в средата на горичката видя глинена колиба с покрив от тръстика. От комина ѝ се виеше тънка струйка дим.

— Влез — рече жената и отвори вратата.

— Тя е хубаво дете — каза магьосницата. Бе разгледала всяка частичка от тялото на Кет, до ноктите на краката ѝ. — Как я нарече?

— Кати Кълъм О'Хара.

Скарлет проговаряше едва за втори път. Още на вратата бе започнала да благодари на магьосницата, но тя я бе прекъснала.

— Дай ми бебето — нареди тя с протегнати ръце. Скарлет веднага ѝ подаде Кет и мълчаливо гледеше подробния преглед.

— Кати Кълъм — повтори жената. — Това е слаб и нежен звук за такова силно дете. Аз се казвам Грейн — силно име.

Изречено от грубия ѝ глас, келтското име прозвуча като предизвикателство. Скарлет се размърда на столчето. Не знаеше как трябва да отговори.

Жената пови Кет в пеленките и одеялцата. После я повдигна и зашепна в ушенцето ѝ толкова тихо, че Скарлет не чуваше, макар да напрягаше слуха си. Пръстите на Кет сграбчиха косата на Грейн. Магьосницата облегна Кет на рамото си.

— Не би разбрала, и да можеше да чуеш, О'Хара. Говорех на староирландски. Това беше заклинание. Чувала си, че познавам магиите, както и билките.

Скарлет призна, че е чувала.

— Може би е вярно. Познавам старинните думи и старинните обичаи, но не казвам, че са магии. Гледам, слушам и се уча. На някои им се струва магия, ако друг вижда това, за което те са слепи, или чува онова, за което са глухи. Всичко е във вярата. Не се надявай, че ще направя магия за тебе.

— Не съм казала, че съм дошла да ми правиш магия.

— А само да ми благодариш? Това ли е всичко?

— Да, това е. Вече го сторих и трябва да тръгвам, преди да забележат отсъствието ми от къщи.

— Моля те да ми простиш — каза магьосницата. — Малко хора са ми благодарни, когато вляза в живота им. Чудно ми е, че не ми се сърдиш за това, което сторих на тялото ти.

— Ти спаси живота ми и живота на моето дете.

— Но отнех живота на всички други деца. Един доктор щеше да знае как да направи повече.

— Е, не можех да намеря доктор, иначе щях да разчитам на него!

Скарлет здраво стисна устни след изплъзналите ѝ се думи. Бе дошла да благодари, а не да обижда магьосницата. Но защо нижеше гатанки с този дрезгав и страшен глас? На човек кожата му настръхваше.

— Извинявай — каза Скарлет. — Бях груба. Сигурна съм, че никой лекар не би могъл да направи повече. По-вероятно и половината не би направил. И не знам какво искаш да кажеш за другите деца. Искаш да кажеш, че съм имала близнаци и другото е умряло ли?

Това наистина беше възможно, помисли си Скарлет. Толкова бе наедряла като бременна. Но сигурно мисис Фиц или Кълъм щяха да ѝ кажат. А може би не. За смъртта на Старата Кати Скарлет ѝ казаха чак след две седмици.

Сърцето на Скарлет се сви от усещане за непоносима загуба.

— Имаше ли още едно бебе? Трябва да ми кажеш!

— Шшт, безпокоиш Кати Кълъм — каза магьосницата Грейн. — В утробата ти нямаше второ дете. Не знаех, че ще ме разбереш така. Жената с бялата коса изглеждаше осведомена — мислех, че е разбрала и че ще ти каже. Заедно с бебето извадих и утробата ти и не знаех достатъчно, за да я оправя. Няма да имаш други деца.

В думите и в тона на старицата имаше ужасна окончателност и Скарлет разбра, че тя ѝ казва истината. Но не можеше да повярва, не искаше да повярва. Да няма повече деца? Сега, когато най-сетне бе открила огромната радост от майчинството, когато бе научила — толкова късно — какво е да обичаш? Не можеше да бъде. Беше прекалено жестоко.

По-рано Скарлет не разбираше как Мелани може съзнателно да подложи живота си на риск, за да роди дете, но сега вече знаеше. И тя би направила същото. Би изтърпяла сто пъти болката и страха, и кръвта заради момента, в който за пръв път ще види лицето на детето си.

Кет тихичко измърка. Предупреждаваше, че огладнява. Скарлет усети как в отговор млякото ѝ потича. „За какво се кося? Нали вече имам най-прекрасното бебе на света? Няма да позволя да ми секне млякото от тревоги по въображаеми деца, след като моята Кет е истинска и има нужда от майка си.“

— Трябва да тръгвам — каза Скарлет. — Става време да храня бебето.

Тя протегна ръце към Кет.

— Още една дума — рече Грейн. — Едно предупреждение.

Скарлет се уплаши. Искаше ѝ се да не бе довеждала Кет. Защо не ѝ я връщаше тази жена?

— Внимавай за детето. Има хора, които казват, че е донесено от магьосница и затова е омагьосано.

Скарлет потръпна.

Възлестите пръсти на Грейн нежно разтвориха пръстчетата на Кет. Тя нежно целуна покритата ѝ с мъх главичка и промърмори:

— Добър път, Дара. — После подаде детето на Скарлет. — Ще я наричам „Дара“ в спомените си. Това значи „дъб“. Благодарна съм ти за тоя дар — че ми я доведе да я видя, и за благодарността ти. Но не я води друг път. Не е разумно тя да има нещо общо с мене. Сега тръгвай. Някой идва и не бива да те вижда... Не, пътеката, по която върви, не е твоята. Идва по северната — по нея минават глупавите жени, които купуват церове за любов, за красота или за да навредят на онези, които мразят. Тръгвай! Пази бебето.

Скарлет с радост се подчини. Забърза под рукналия студен дъжд, привела глава и рамене, за да заслони детето. На топло под наметалото на Скарлет Кет издаваше звуци, сякаш бозаеше.

Мисис Фицпатрик погледна мократа наметка на пода до огъня, но не направи никаква забележка.

— Мис Хемороиди, изглежда, я бива в тестото — каза тя. — Донесох и кифли за чая ви.

— Добре, умирам от глад.

Бе нахранила Кет, после поспа, а сега слънцето отново грееше. Скарлет бе сигурна, че разходката ѝ се е отразила много добре. Повече нямаше да иска позволение, за да излезе.

Мисис Фиц не се опитваше да я спира. Бе разбрала, че е безполезно.

Когато Кълъм се върна, Скарлет отиде до къщата му за чай и съвет.

— Искам да си купя малка затворена кола, Кълъм. Много е студено да излизам с двуколката, а трябва да върша разни неща. Ще ми избереш ли?

С удоволствие, отвърна Кълъм, но тя можела и сама да си избере, ако предпочита. Коларите щели да ѝ докарат стоката си. Както и майсторите на всичко, което ѝ хрумне. Тя била господарката на Големия дом.

— Как не се сетих? — възкликна Скарлет.

След една седмица вече караше спретната черна кола с тънка жълта ивица отстрани, теглена от приличен сив кон, който, точно както бе обещал продавачът, нямаше нужда и от намек за камшик.

Сдоби се и с „гарнитура за гостната“ — лъскави дъбови мебели със зелена дамаска, с десет допълнителни стола, които можеха да се придърпат край камината, и с кръгла маса с мраморен плот, достатъчно голяма, за да побере шест души за вечеря. И всичко това върху дебел пухкав килим в стаята, съседна на спалнята ѝ. Все едно какви скандални истории разправяше Кълъм за францужойките, които приемали цели тълпи, изтегнати в леглата си — тя трябваше да има подходяща стая за приемане на гости. И все едно какво казваше мисис Фиц — не виждаше никаква причина да приема на долния етаж, щом имаше куп празни стаи на горния, на две крачки от нейната.

Още не бяха пристигнали голямото бюро и столът — изработваше ги дърводелецът в Балихара. Какъв бе смисълът да имаш свой собствен град, ако не си достатъчно умен да насърчаваш занаятите в него? Може да си сигурен, че ще си събереш наема само ако наемателите печелят пари.

Където и да ходеше Скарлет, кошчето и пеленките на Кет бяха винаги на седалката до нея. Момиченцето гукаше и пускаше мехури, а Скарлет бе убедена, че двете пеят дует. Тя с гордост показваше Кет във всеки магазин и къща в Балихара. Като виждаха мургавото дете със

зелените очи, хората се кръстеха, но Скарлет се радваше. Мислеше, че го благославят.

С приближаването на Коледа Скарлет загуби много от въодушевлението, което бе изпитала при освобождаването си от пленничеството на оздравяването.

— Не бих заминала за Атланта за целия чай на Китай, ако ще да ме поканят на всички вечеринки, нито пък за Чарлстън с глупавите им бални тефтерчета и с опашките по приемите — каза тя на Кет. — Но ми се ще да съм някъде, където не е непрекъснато толкова влажно.

Мислеше си колко хубаво би било да живее в селска къщичка, за да може да я варосва и да боядисва первазите, както правеха Катлийн и братовчедите. А и всички други — в Адамстаун и в крайпътните къщи. На 22 декември се разходи до кръчмата на Кенеди и подскочи от радост, като видя, че отново варосват и боядисват почти новите магазини и жилища. Удоволствието от процъфтяването на града й заличи леката тъга, която често изпитваше, търсейки компания в собствената си кръчма. Понякога й се струваше, че разговорите замираха, щом влезеше.

— Трябва да украсим къщата за Коледа — заяви тя на мисис Фиц. — Как го правят ирландците?

Клонки от чимшир на камината, над вратите и прозорците, каза икономката. И голяма свещ — обикновено червена — на един от прозорците, за да осветява пътя на детето Христос. „Ще сложим по една на всеки прозорец“ — реши Скарлет, но мисис Фиц бе непоколебима. На един прозорец. Скарлет можела да си запали колкото иска свещи на масата — или на пода, ако това щяло да я направи щастлива, но колкото до прозорците — само на един щяла да свети свещ. И тя можела да се запали чак на Бъдни вечер, като ударят камбаните за молитва. Икономката се усмихна.

— По традиция най-малкото дете в къщата запалва намаслена тръстика от въглените в огнището веднага щом ударят камбаните за молитва, после запалва свещта с пламъка на тръстиката. Може би малко ще трябва да й помогнете.

Скарлет и Кет прекараха Коледа у Даниъл. Проявеният към Кет възторг беше почти достатъчен, за да задоволи дори Скарлет. Освен това през отворената врата влизаха достатъчно хора, за да я отвличат от спомените ѝ за някогашните Коледи в Тара, когато след закуска се чуваше вик: „Коледните подаръци“ — и семейството и прислугата се събираха на широката веранда. Тогава Джералд О’Хара черпеше с чаша уиски и тютюн за дъвчене всеки полски работник, докато им раздаваше нови дрехи и нови обуца, а Елен О’Хара произнасяше кратка молитва за всяка жена и дете и им раздаваше метри басма и вълнен плат, портокали и захарни пръчки. Понякога на Скарлет толкова ѝ липсваха топлите завалени думи и блестящите усмивки на чернокожите, че чак ѝ се плачеше.

— Трябва да си ида вкъщи, Кълъм — каза Скарлет.

— А сега не си ли си вкъщи, на своята земя, която отново превърна в земята на О’Хара?

— О, Кълъм, не ми се прави на ирландец! Знаеш какво имам предвид. Домъчняло ми е за южняшките гласове и за южняшкото слънце, за южняшката храна. Яде ми се царевичен хляб и пържено пиле, кусва ми се и варено жито. Никой в Ирландия дори не знае какво е царевица — за хората тук това е просто някакво зърно.

— Разбирам, Скарлет, и съчувствувам на мъката ти. Защо не идеш там на гости, щом дойде хубавото време за пътуване по море? Можеш да оставиш Кет тук. Мисис Фицпатрик и аз ще се грижим за нея.

— В никакъв случай! Никога няма да оставя Кет.

Нямаше какво да говорят повече. Но от време на време Скарлет се връщаше към тази мисъл: океанът се прекосяваше само за две седмици и един ден, а и делфините си играеха край кораба с часове.

На Нова година Скарлет се сблъска с първия намек за това, какво значи да си старейшината на рода О’Хара. Вместо да изпрати Пеги Куин с подноса със закуската, мисис Фиц влезе със сутрешния ѝ чай.

— Всички светци да благословят майката и детето за Новата година — каза весело тя. — Чуйте сега какво задължение трябва да

изпълните преди закуска.

— Честита Нова година и на вас, мисис Фиц, но за какво говорите?

Традиция, ритуал, необходимост, отговори мисис Фиц. Без това цяла година нямало да има късмет. Скарлет можела да пийне чай, но нищо повече. Нищо не трябвало да се яде в къщата преди специалния новогодишен бармбрек на подноса. Трябвало да се отхапят три хапки в името на Светата Троица.

— Но преди да започнете — продължи мисис Фиц, — елате в стаята, която съм приготвила. Защото след като поемете хапките за Светата Троица, трябва да хвърлите сладкиша с всички сили в стената, та да се разчупи на парчета. Вчера изтърках стената и пода.

— Това е най-откаченото нещо, което съм чувала. Защо пък трябва да развалям хубавия сладкиш? И защо изобщо да се яде сладкиш на закуска?

— Защото така се прави. Елате да изпълните задължението си на старейшина на рода О'Хара, преди останалите хора в тази къща да са умрели от глад. Никой не може да яде, преди да се разчупи бармбрекът.

Скарлет облече вълнената си роба и се подчини. Отпи глътка чай, за да навлажни гърлото си, после отхапа три пъти от крайчето на дебелия плод сладкиш, което ѝ посочи мисис Фиц. Трябваше да го държи с две ръце — толкова голям беше. После повтори след мисис Фиц молитвата срещу глад през годината и с всички сили запрата сладкиша срещу стената. Из цялата стая се разхвърчаха парчета.

Скарлет се разсмя.

— Страхотна кочина! Не го плъснах лошо.

— Радвам се, че ви хареса — отвърна икономката. — Чакат ви още пет. Всеки мъж, жена и дете в Балихара трябва да получи по едно парче за късмет. Чакат отвън. Прислужниците ще занесат парчетата на подноси, щом свършите.

— Господи! — рече Скарлет. — Трябваше да отхапвам по-малки хапки.

След закуска Кълъм я придружи в града за следващия ритуал. Носеше късмет за цялата година, ако тъмнокос човек дойдеше в

къщата на Нова година. Но традицията налагаше човекът да влезе, после да излезе и пак да влезе.

— И да не си посмяла да се смееш — нареди Кълъм. — Всеки тъмнокос човек носи късмет. Старейшината на рода носи десет пъти повече късмет.

Когато всичко свърши, Скарлет се препъваше.

— Слава богу, че все още има толкова много празни сгради — изпъшка тя. — Вкиснах се от толкова чай и ще се пръсна от толкова сладкиши. Защо трябваше да ядем и да пием във всяка къща?

— Скарлет скъпа, какво гости е това, ако не се предложи и приеме гостоприемство? Ако беше мъж, щеше да бъде уиски, а не чай.

Скарлет се ухили.

— На Кет може би щеше да ѝ хареса.

В Ирландия първи февруари се считаше за начало на земеделската година. Заедно с всички, които работеха и живееха в Балихара, Скарлет застана в средата на една голяма нива и след като прочете молитва за успешна реколта, заби лопата в земята, повдигна я и обърна първата буца пръст. Годиinata вече можеше да започне. Но не преди угощението с ябълков сладкиш и мляко, защото първи февруари беше и празникът на Света Бриджит, другата светица закрилница на Ирландия, покровителка и на мандрите.

След церемонията, докато всички пируваха и разговаряха, Скарлет коленичи край разроханата земя и взе шепя от мазната глина.

— Това е за теб, татко — каза тихичко тя. — Виждаш ли, Кати Скарлет не е забравила какво си ѝ казал: че земята на графство Мийд е най-хубавата на света, по-хубава дори от земята на Джорджия, на Тара. Искам да се грижа за нея, татко, и да я обичам както си ме учил. Това е земята на О'Хара и пак е наша.

* * *

Във вековната последователност на оран и брануване, сеитба и молитва имаше просто, трудолюбиво достойнство, което спечели възхищението и почитта на Скарлет към всички, които живееха от

земята. Бе изпитвала същото, когато живееше у Даниъл, изпитваше го и сега към фермерите в Балихара. А и към себе си, защото по някакъв начин и тя бе една от тях. Нямахше силата да оре с ралото, но можеше да го осигури. Както и конете, които да го теглят. И семето, което поникваше в браздите.

Чувствуваше се у дома си в канцеларията на имението повече, отколкото в стаите си в Големия дом. До бюрото ѝ имаше още една люлка за Кет — същата като онази в спалнята, и тя я люлееше с крак, докато работеше над счетоводните книги и сметките. Споровете, за които мисис Фицпатрик я бе предупреждавала така мрачно, се оказаха лесни за уреждане. Особено ако човек беше старейшината на рода О'Хара и думата му се считаше за закон. На Скарлет винаги се бе налагало да насилва хората, за да направят това, което искаше. Сега беше достатъчно да каже нещо тихо, каквото и да било — и нямаше възражения. Много ѝ харесваше първата неделя от месеца. Дори започна да признава, че понякога си струва да изслушаш мнението на хората. Фермерите наистина знаеха повече от нея за земеделието и тя можеше да научи много от тях. Имаше нужда. Бе отделила триста акра от земята на Балихара за собствената си ферма. Фермерите я обработваха и ѝ плащаха само половината аренда за земята. Скарлет познаваше изполицата — така бяха уредени нещата в Юга. Но положението на господарка с имение бе все още ново за нея. Беше решила да стане най-добрият земевладелец в цяла Ирландия.

— А и селяните се учат от мене — каза тя на Кет. — Изобщо не бяха чували за фосфатни торове, преди да им раздам онези чували. Нищо не ми пречи да оставя Рет да си върне няколко цента от собствените си пари, ако това означава по-добра реколта пшеница за нас.

Никога не споменаваше думата „баща“ пред Кет. Кой можеше да каже колко разбира и запомня едно детенце? Особено пък детенце, което очевидно във всичко превъзхождаше всички останали деца по света.

Дните станаха по-дълги, а ветровете и дъждът — по-меки и топли. Кет О'Хара ставаше все по-чаровна, вече изграждаше характер.

— Наистина съм те нарекла правилно — каза и Скарлет. — Ти си най-независимото същество, което съм виждала някога.

Докато ѝ говореше, Кет внимателно я гледаше с големите си зелени очи, после се връщаше към вгълбеното съзерцание на собствените си пръстчета. Момиченцето никога не създаваше грижи, имаше неизчерпаеми възможности да се забавлява само. Отбиването ѝ беше тежко за Скарлет, но не и за Кет. Тя се развличаше, като проучваше овесената си каша с ръце и с уста. Всяко изживяване, изглежда, ѝ се струваше безкрайно интересно. Бе силно дете с изправено гръбче и високо вдигната глава. Скарлет я обожаваше. И по някакъв особен начин я уважаваше. Обичаше да я сграбчва и да покрива с целувки меката ѝ коса, вратлето, бузите, ръчичките и крачетата ѝ. Копнееше да подържи Кет в скута си и да я полюее. Но детето понасяше само няколко минути милувки, после размахваше крака и юмручета, за да се освободи. А на малкото му мургаво личице се появяваше такова възмутено изражение, че Скарлет биваше принудена да се разсмее, макар че я отхвърляха.

Най-приятното време и за двете бе в края на деня, когато се къпеха заедно. Кет пляскаше във водата и се смееше, а Скарлет я вдигаше, подхвърляше я нагоре и ѝ пееше. После я чакаше удоволствието от изсушаването на съвършените крайници, всяко пръстче поотделно, и от напудрянето на копринената кожа на Кет и всяка бебешка гънка.

Когато Скарлет бе двайсетгодишна, Войната я принуди да се откаже от младостта си за една нощ. Нейната воля и издръжливост укрепнаха и това се отрази на лицето ѝ. През пролетта на 1876 година, вече на трийсет и една години, тя постепенно си върна нежната мекота на надеждата, на младостта и обичта. Не го усещаше: заниманията с фермата и с детето бяха изместили някогашната ѝ единствена грижа — собствената ѝ суета.

— Имате нужда от дрехи — каза веднъж мисис Фиц. — Чух, че една шивачка иска да наеме къщата, в която живеете, ако я боядисате отвътре. Тя е вдовица и е доста заможна, така че ще плаща приличен наем. На жените в града това ще им хареса, а и вие имате нужда, освен ако не сте решили да си намерите шивачка в Трим.

— Какво му е на вида ми? Нося свестни черни дрехи, както подобава на вдовица. Фустите ми никога не се показват.

— Изобщо не са свестни. Това са изцапани с пръст селски дрехи с навити ръкави, а вие сте господарката от Големия дом.

— О, дрън-дрън, мисис Фиц. Как бих могла да отпраша с коня да видя дали е израсла тимотейката, ако бях с господарски дрехи? Освен това обичам да ми е удобно. Щом се върна към цветните поли и блузи, ще започна да се тревожа дали са изцапани. Винаги съм мразила траура, не виждам причина да се мъча да освежавам черното. Каквото и да правиш с него, черното си остава черно.

— Значи не ви интересува шивачката?

— Разбира се, че ме интересува. Още един наем винаги ме интересува. А и някой ден все ще си поръчам няколко рокли. Като мине сеитбата. Тази седмица нивите трябва да се подготвят за пшеницата.

— Има още един възможен наем — предпазливо каза икономката. Неведнъж я бе изненадвала неочакваната прозорливост на Скарлет. — Брендан Кенеди смята, че ще се замогне, ако отвори странноприемница до кръчмата си. Може да се използва съседната сграда.

— Кой, за бога, би отседнал в странноприемницата на Балихара? Глупости! Освен това, ако Брендан Кенеди иска да наема нещо, нека си вземе шапката и дойде да говори с мен, а не да кара вас.

— Е, добре. Сигурно само така приказваше.

Мисис Фицпатрик даде на Скарлет домакинските сметки за седмицата и за момента се отказа от по-нататъшно обсъждане на въпроса. Щеше да се наложи Кълъм да се потруди — в случая бе много по-убедителен от нея.

— Имаме повече прислуга от английската кралица — каза Скарлет. Всяка седмица казваше същото.

— Ако ще имате крави, трябва да имате и доячки — отговори икономката.

Скарлет сама довърши:

— ... и работници, които да отделят сметаната и да правят маслото — знам, знам. А маслото се продава. Предполагам, че просто не обичам крави. Ще ги прегледам по-късно, мисис Фиц. Сега искам да заведа Кет да погледа как режат торфа на блатото.

— По-добре ги прегледайте сега. В кухнята свършихме парите, а утре трябва да се плаща и на момичетата.

— По дяволите! Ще трябва да изтегля пари от банката. Ще ида до Трим.

— Ако бях banker, никога не бих дала пари на същество, облечено като вас.

Скарлет се засмя.

— Мрън-мрън-мрън. Кажете на шивачката, че ще наредя да боядисат къщата.

„Но не и да се отвори странноприемницата“ — помисли си мисис Фицпатрик. Довечера трябваше да говори с Кълъм.

* * *

Из цяла Ирландия Финианското братство укрепваше и множеше членовете си. В Балихара вече имаха това, от което се нуждаеха най-много — сигурно място, където да се събират ръководителите от всички графства, за да планират стратегията, а преследваните от милицията да се укрият. Само че в един град, малко по-голям от село, новодошлите се набиваха в очи. Нямаше много милиция и полицейски патрули от Трим, ала един човек с остър поглед можеше да провали и най-внимателно замислените планове.

— Наистина имаме нужда от странноприемница — настойчиво каза Розалийн Фицпатрик. — Разбираемо е човек, който има работа в Трим, да отседне тук, защото е близо, но по-евтино, отколкото в града.

— Права си, Розалийн — успокояваше я Кълъм, — ще говоря със Скарлет. Но не веднага. Твърде схватлива е. Нека мине малко време. После, като заговоря за това, тя няма да се зачуди защо и двамата настояваме.

— Кълъм, не бива да губим време.

— Но не трябва и да провалим всичко от бързане. Ще го направя, когато намеря подходящ момент.

Мисис Фицпатрик трябваше да се примири. Нали Кълъм бе ръководителят. Тя се утеши, като си спомни, че поне е успяла да настани Маргарет Сканлън. Дори без да измисля лъжи. Скарлет наистина имаше нужда от дрехи. И беше срамота да настоява да живее по този начин — с най-евтините дрехи, в две от двайсетте стаи. Ако Кълъм не беше Кълъм, мисис Фицпатрик не би му повярвала, че съвсем доскоро Скарлет е била много изискана дама.

„... а ако огледалцето се счупи, веднага мама пръстен ще ти купи“ — пееше Скарлет. Кет енергично пляскаше в разпенената вода на ваната.

— Мама ще ти купи хубави роклички — каза Скарлет, — а и на себе си ще купи. После ще се качим на един прекрасен голям кораб.

Нямаше защо да отлага. Трябваше да замине за Америка. Ако тръгнеше веднага след Великден, щеше да се върне навреме за жътвата.

Взе окончателно решение, когато видя нежната зелена мараня над нивата, където бе обърнала първата буца пръст. В нея буйно се надигнаха вълнение и гордост и й се прииска да извика: „Това е мое — моята земя, моите покълнали семена.“ Разглеждаше едва поникналите млади растения и си представяше как стават по-високи, по-силни, после цъфват, разнасят уханието си във въздуха и упояват пчелите така, че да не могат да летят. Тогава мъжете ще започнат да косят, косите ще блестят като сребро, ще се издигнат високи купи златно сено. Цикълът ще се повтаря година след година — сеитба и жътва — вечното чудо на раждането и растежа. Тревата ще расте и ще се превръща в сено. Пшеницата ще расте и ще се превръща в хляб. Овесът ще расте и ще се превръща в брашно. Кет ще расте — ще запълзи, ще проходи, ще заговори, ще яде овесената каша и хляба и ще скача от плевника върху купите сено, както бе правила и Скарлет като дете. Балихара беше нейният дом.

Скарлет присви очи срещу слънцето, видя бързащите към него облаци и разбра, че скоро ще завали, а малко след това пак ще се проясни и слънцето ще огрява полето до следващия дъжд, а след него пак ще изгрее слънце.

„Още веднъж ще усетя изгарящата жар на слънцето в Джорджия — реши тя. — Имам право на това. Понякога така ужасно ми липсва. Но Тара е някак си повече сън, отколкото спомен. Тя принадлежи на миналото — като онази Скарлет, която някога бях. Онзи живот и онова момиче вече нямат нищо общо с мен. Аз направих своя избор. Тази Тара, която принадлежи на Кет, е ирландската Тара. Тя ще бъде и моята. Аз съм старейшината на рода О’Хара от Балихара. Ще запазя дяловете си от Тара като наследство за Уейд и Ела, но ще продам всичко в Атланта и ще прекъсна тези връзки. Балихара е моят дом сега.

Ние имаме дълбоки корени тук — Кет, аз и татко. Ще взема шепа от земята на О'Хара със себе си, за да я смеся с пръстта на Джорджия над гроба на Джералд О'Хара.“

Замисли се за работите, които трябваше да уреди. Можеха да почакат. Най-важното беше как да разкаже на Уейд и Ела за чудесния им нов дом. Нямахше да повярват, че ги иска — как биха могли? Порано наистина не ги искаше. Докато не откри какво значи да обичаш детето си, да бъдеш истинска майка.

„Ще бъде много трудно — често си казваше Скарлет. — Но мога да се справя. Ще изкупя миналото. У мен има толкова любов, че просто прелива. Искам да дам от нея на сина си и на дъщеря си. Може би Ирландия отначало няма да им хареса, толкова е различна, ала като идем няколко пъти на пазара и на конните състезания и като им купя собствени понита... Ела ще изглежда много сладка с полите и фустите. Всички момиченца обичат да се контят... Ще имат милион братовчеди — я колко О'Хара живеят наоколо, и ще си играят с децата от Балихара...“

20.

— Не можеш да тръгнеш преди Великден, Скарлет скъпа — каза Кълъм. — На Велики петък има церемония, която може да извърши само старейшината на рода О'Хара.

Скарлет не възрази. Това, че е старейшината на рода О'Хара, беше твърде важно за нея. Но се ядоса. Какво значение имаше кой ще засади първия картоф? Дразнеше я и че Кълъм не искаше да дойде с нея. И че напоследък толкова често отсъствуваше. „По работа“ — казваше той. Ами добре тогава, не можеше ли да събира пари в Савана като по-рано, а не по тия места, където ходеше сега?

Истината беше, че всичко я дразнеше. Сега, когато вече бе решила да замине, ѝ се искаше нещата да тръгнат по-бързо. Сопваше се на Маргарет Сканлън, шивачката, защото се бавеше с роклите. И защото мисис Сканлън изглеждаше толкова озадачена, когато Скарлет си поръча рокли от цветна коприна и лен, освен траурните.

— Ще ходя при сестра си в Америка — безгрижно каза Скарлет. — Цветните са подарък за нея.

„И хич не ме е грижа дали вярваш, или не — помисли си тя сърдито. — Не съм истинска вдовица и нямам намерение да се появя в Атланта опърпана и старомодна.“

Внезапно удобните ѝ черни дрехи: пола, чорапи, блуза и шал, ѝ се сториха невъобразимо потискащи. Нямаше търпение да облече зелената ленена рокля с широките меки дантели. Или коприната на розови и сини райета... Ако Маргарет Сканлън изобщо успееше да ги довърши.

— Ще се изненадаш, като видиш колко е хубава мама в новите си рокли — каза Скарлет на Кет. — Поръчах чудесни дрешки и за теб.

Бebето се усмихна и показа малките си зъбчета.

— Много ще ти хареса големият кораб — увери го Скарлет.

Бе резервирала най-голямата и хубава каюта на „Брайън Бору“, който отплаваше от Голуей в петъка след Великден.

На Цветница застудя, завая силен дъжд, който не спря и на Велики петък. След дългата церемония на полето Скарлет бе

премръзнала и мокра до кости.

Веднага щом успя да се измъкне, тя забърза към Големия дом с копнеж за гореща баня и чаша чай. Но нямаше време дори да се преоблече в сухи дрехи. Намери Катлийн да я чака със спешно известие.

— Стария Даниъл те вика, Скарлет. Болят го гърдите и умира.

Скарлет ахна, като видя Стария Даниъл. Катлийн се прекръсти.

— Отива си — отрони тихо тя.

Очите на Даниъл О'Хара бяха хлътнали, а бузите така изопнати, че лицето му изглеждаше като череп, покрит с кожа. Скарлет коленичи до скромното сгъваемо легло и хвана ръката му. Тя бе гореща, суха като хартия и отпусната.

— Чичо Даниъл, аз съм, Кати Скарлет.

Даниъл отвори очи. Усилието на волята му бе толкова голямо, че на Скарлет ѝ се доплака.

— Искам да те помоля за една услуга — каза той.

Дишаше с мъка.

— Всичко, което поискаш.

— Погребни ме в земята на О'Хара.

На Скарлет ѝ се искаше да каже: „Не говори глупости, далече си от погребението“, но не можеше да лъже стареца.

— Ще го направя — потвърди тя.

Очите на Даниъл се затвориха. Скарлет заплака. Катлийн я отведе до един стол край огъня.

— Ще ми помогнеш ли да запаря чай, Скарлет? Всеки момент ще започнат да пристигат.

Скарлет кимна, не можеше да продума. Досега не бе осъзнавала какво значение имаше чичо ѝ за нея. Той говореше рядко, почти никога не разговаряха, просто беше тук — солиден, спокоен, постоянен и силен. Главата на семейството. За нея старейшината на рода О'Хара беше чичо Даниъл.

Катлийн я изпрати да си ходи още по светло.

— Трябва да се погрижиш за бебето, а и тук няма какво повече да се прави. Утре ела пак.

В събота вечер беше същото. През целия ден имаше постоянен поток от хора, дошли да отдадат последната си почит. Скарлет приготвяше чайник след чайник, режеше донесените от гостите сладкиши, мажеше масло за сандвичи.

В неделя тя и Катлийн останаха при чичо си, а мъжете отидоха на литургия. Когато се върнаха, тя се прибра вкъщи. Старейшината на рода О'Хара трябваше да присъствува на великденската служба в църквата на Балихара. Струваше ѝ се, че отец Флин никога няма да свърши с проповедта си, че никога няма да се отърве от жителите на града, които се интересуваха за чичо ѝ и се надяваха да оздравее. Дори и след четирийсет дни строг пост — в Балихара нямаше специално разрешение за О'Хара — Скарлет не усещаше никакъв апетит за големия великденски обяд.

— Занесете го у чичо си — предложи мисис Фицпатрик. — Там има големи мъже, които трябва да вършат работата във фермата. Имат нужда от храна, а бедната Катлийн е толкова заета със Стария Даниъл.

Скарлет прегърна и целуна Кет, преди да тръгне. Кет потупа облените в сълзи бузи на майка си с ръчичките си.

— Каква умна Кити Кет! Благодаря ти, съкровище. Мама скоро ще е по-добре и тогава ще си играем и ще пеем в банята. А после ще се качим на големия кораб.

Презираше се, че мисли за това, но се надяваше да не изпуснат „Брайън Бору“.

Този следобед Даниъл се оживи малко. Разпознаваше хората и произнасяше имената им.

— Слава богу — каза Скарлет на Кълъм.

Благодареше на бога и че Кълъм най-сетне бе тук. Защо пътуваше толкова много? Бе ѝ липсвал по тези дълги празници.

Именно Кълъм в понеделник сутринта ѝ каза, че Даниъл е починал през нощта.

— Кога ще бъде погребението? Бих искала да замина в петък.

Толкова удобно беше да има приятел като Кълъм — можеше да му каже всичко, без да се страхува, че той ще я разбере погрешно или ще я осъди.

Кълъм бавно поклати глава.

— Няма да стане, Скарлет скъпа. Много хора, които уважаваха Даниъл, както и много О'Хара ще пътуват отдалеч по разкаляните

пътища. Бдението ще продължи поне три дни, най-вероятно четири. А след това ще бъде погребението.

— О, не, Кълъм! Кажи, че не трябва да ходя на бдението — твърде болезнено е, не мога да го понеса.

Трябва, Скарлет. Аз ще бъда с теб.

Още преди да види къщата, Скарлет чу нарежданията на оплаквачките. Отчаяно погледна към Кълъм, но лицето му беше неумолимо.

Пред ниската врата се беше събрала тълпа. Толкова хора бяха дошли на жалейката за Даниъл, че нямаше място за всички. Скарлет чу думите „старейшината на рода О’Хара“ и пред нея се отвори път. Сега ѝ се искаше да не носи тази почетна титла. Но наведе глава и влезе, решена да направи каквото трябва за Даниъл.

— Той е в гостната — каза Шеймъс.

Скарлет се стегна. Страховитият вой идваше именно оттам. Тя пристъпи напред.

На масите край главата и краката на голямото легло горяха големи свещи. Даниъл лежеше върху покривката, облечен в бяла дреха с черна украса. Отрудените му ръце бяха скръстени на гърдите и държаха броеница.

„Защо ни остави? Очон!

Очон, очон, улагон о!“

Докато нареждаше, жената се люлееше. Скарлет позна братовчедка си Пеги, която живееше в селото. Коленичи до леглото да каже една молитва за Даниъл. Но стенанията на оплаквачката така я объркваха, че не можеше да мисли.

„Очон, очон.“

Жалният първобитен вик разкъсваше сърцето ѝ, плашеше я. Изправи се на крака и отиде в кухнята.

Изумено се вгледа в мъжете и жените, които изпълваха стаята. Те ядяха, пиеха и си говореха, сякаш не се беше случило нищо необичайно. Въздухът бе задушлив от дима на глинени лули въпреки отворените врати и прозорци. Скарлет се приближи към групата около отец Дейнхър.

— Да, събуди се, назова хората по име и пречисти душата си преди края. Хубав човек беше Даниъл О'Хара. Няма скоро да има друг като него.

Тя се отдръпна.

— Ами помниш ли оня път, Джим, когато Даниъл и брат му Патрик, мир на праха му, взеха наградената свиня на англичанина и я отнесоха в торфеното блато да се опраси? Дванайсет прасенца, и всичките грухтяха, а свинята побесня като див глиган. Пълномощникът се беше разтреперал, англичанинът проклинаше, а всички останали се смееха.

Джим О'Горман се разсмя и стовари тежката си ръка на ковач върху рамото на разказвача.

— Не помня, Тед О'Хара, и ти не помниш, това е истина. Никой от нас не е бил роден, когато е станало приключението със свинята, и ти много добре го знаеш. Чул си го от баща си, както аз съм го чул от моя.

— Но нямаше ли да е хубаво да си го видял, Джим? Твоят братовчед Даниъл беше прекрасен човек, това е истината.

„Да, прекрасен човек беше“ — помисли си Скарлет. Тя постоя малко и чу десетки разкази от живота на Даниъл. Някой я забеляза.

— Я ни разкажи, моля ти се, Кати Скарлет, как чичо ти отказа фермата със стоте глави добитък, дето искаше да му я дадеш?

Скарлет бързо разсъди.

— Ето как стана — започна тя. Десетина нетърпеливи слушатели се наведоха към нея. „Какво да им кажа?“ — Аз... Аз му викам: „Чичо Даниъл!“... викам: „Искам да ти направя подарък.“ — Е, защо пък да не раздуе историята? — Та викам: „Имам една ферма от сто акра... и с буен поток, и със собствено блато и... сто вола и петдесет млечни крави, и триста гъски, и двайсет и пет свине, и... шест впряга коне.“ — Слушателите ахнаха пред великолепието. Скарлет се вдъхнови. —

„Чичо Даниъл — викам му аз, — всичко това е за тебе, с една торба злато отгоре.“ Но гласът му така загърмя срещу мен, че се разтреперах. „Няма да го пипна това, Кати Скарлет О’Хара!“

Кълъм я сграбчи за ръката и я изведе навън през тълпата, та зад плевника. После се разсмя.

— Винаги ме изненадваш, Скарлет скъпа. Току-що направи от Даниъл великан — обаче дали великански глупак или великан, твърде благороден, за да се възползува от глупачка, това не знам.

Скарлет се разсмя с него.

— Тъкмо загорях, Кълъм, трябваше да ме оставиш да продължа.

Изведнъж скри устата си с ръка. Как можеше да се смее на бдението над чичо Даниъл?

Кълъм я хвана за китката и свали ръката ѝ.

— Всичко е наред — рече той. — Бдението трябва да бъде чествуване на живота на човека и на значението му за всички, които са дошли. И смехът, и оплакването са част от него.

Погребаха Даниъл О’Хара в четвъртък. Погребението беше почти толкова голямо, колкото това на Старата Кати Скарлет. Скарлет заведе траурната процесия до гроба, изкопан от синовете на Даниъл в древното, оградено със стени гробище в Балихара, което тя и Кълъм бяха открили и разчистили.

После напълни една кожена кесия с пръст от гроба на Даниъл. Когато я пръснеше върху гроба на баща си, щеше да бъде все едно, че е погребан до брат си.

След като погребението свърши, целият род отиде в Големия дом. Готвачката на Скарлет бе доволна, че има повод да покаже уменията си. По дължината на неизползуваната приемна и библиотеката бяха опънати дълги дървени маси, отрупани със свински бутове, гъски, пилета, говеждо, планини от хляб и сладкиши, бира, бурета уиски, реки от чай. Въпреки разкаляните пътища бяха дошли стотици О’Хара.

Скарлет доведе Кет да се запознае с роднините си. Не би могла да мечтае за повече възхищение!

После Кълъм извади цигулка и барабан, трима братовчеди намериха тенекиени свирки и музиката продължи с часове. Кет махаше с ръчички на музиката, докато се измори и заспа в скута на Скарлет.

„Радвам се, че изпуснах кораба — помисли си тя. — Това е чудесно. Само поводът да беше друг, а не смъртта на Даниъл.“

Двама от братовчедите се приближиха и наведоха широките си гърбове, за да не трябва да викат.

— Имаме нужда от старейшината на рода О'Хара — рече ѝ синът на Даниъл, Томас.

— Ще дойдеш ли у нас утре след закуска? — попита синът на Патрик, Джо.

— За какво става дума?

— Ще ти кажем утре, за да мислиш на спокойствие.

Въпросът беше кой трябва да наследи фермата на Даниъл. Поради някогашната криза след смъртта на стария Патрик сега двамата братовчеди предявяваха правото си. Също като брат си Джералд, Даниъл не бе оставил завещание.

„Тара се повтаря още веднъж“ — помисли си Скарлет, но решението беше лесно. Синът на Даниъл, Шеймъс, бе работил упорито на фермата трийсет години, докато синът на Патрик, Шон, бе живял със Старата Кати Скарлет и не бе похващал работа. Скарлет даде фермата на Шеймъс. „Както татко трябваше да ми даде Тара.“

Тя бе старейшината на рода О'Хара, така че нямаше възражения. Скарлет бе въодушевена и уверена, че е отдала повече справедливост на Шеймъс, отколкото някой бе отдал на самата нея.

На другия ден една доста възрастна жена оставила кошница с яйца пред вратата на Големия дом. Мисис Фиц установи, че била годеницата на Шеймъс. Чакала вече почти двайсет години да ѝ предложи женитба. Един час след решението на Скарлет той го направил.

— Много мило — каза Скарлет. — Но се надявам, да не се женят чак толкова скоро. Така никога няма да стигна до Америка.

Сега имаше запазена каюта на борда на кораб, който отплаваше на двайсет и шести април, точно една година след датата, първоначално определена за край на „ваканцията“ ѝ в Ирландия.

Корабът не беше луксозният „Брайън Бору“. Даже не беше пътнически. Но и Скарлет имаше своите суеверия — ако пак отложеше за след първи май, сигурно никога нямаше да замине. Освен това

Кълъм познаваше кораба и капитана. Беше товарен кораб наистина, но превозваше само бали от най-хубавия ирландски лен, нищо мръсно. А съпругата на капитана винаги пътуваше с него, така че Скарлет щеше хем да се радва на женска компания, хем да има по-възрастна придружителка. И най-хубавото — корабът нямаше веслени колела, нито пък парна машина. През целия път щяха да пътуват с платна.

21.

Времето се задържа хубаво повече от седмица. Пътищата бяха сухи, живите плетове — пълни с цветя, а трескавото безсъние на Кет се оказа предизвикано от ново зъбче. В деня преди заминаването Скарлет изтича с танцова стъпка до града, за да прибере последната рокличка на Кет от шивачката. Беше сигурна, че вече нищо не може да ѝ попречи.

Докато Маргарет Сканлън завиваше роклята в тънка хартия, Скарлет гледеше през прозореца към опустелия в обедния час град и видя Кълъм да влиза в изоставената протестантска църква от другата страна на широката улица.

„Чудесно — помисли си тя. — Най-сетне ще го направи. Мислех, че никога няма да го накарам да разбере кое е разумно. Изобщо няма смисъл целият град да се тъпче в онова жалко параклисче за литургия всяка неделя, а тази хубава голяма църква да стои празна. Голяма работа, че е строена от протестанти, какво пречи на католиците да я превземат? Не знам защо упорствуваше толкова дълго, но няма да му натяквам. Само ще му кажа колко се радвам, че е променил мнението си.“

— Ей сега ще се върна — каза тя на мисис Сканлън.

Забърза по обраслата с бурени пътека към тесния страничен вход, почука на вратата и я отвори. Чу се гръм, после още веднъж и Скарлет усети нещо остро да пробива ръкава ѝ, в краката ѝ се посипаха камъчета и цялата църква отекна.

Лъч светлина от отворената врата падаше право върху някакъв странен човек, който се бе обърнал към нея. Лицето му с набола брада беше изкривено в гримаса, потъналите му в сенки очи гледаха с погледа на диво животно.

Той стоеше полуприведен, насочил към нея пистолет, стискаше го с двете си мръсни и твърди като камък ръце, долепени до облеченото му в дрипи тяло.

„Той стреля срещу мене. — Тази мисъл заля съзнанието на Скарлет. — Вече е убил Кълъм, а сега ще убие и мен. Кет! Никога вече

няма да видя Кет.“ Неистовият гняв освободи Скарлет от физическото вцепенение на шока. Тя вдигна юмруци и се хвърли срещу непознатия.

Следващият изстрел изкънтя оглушително под сводестия каменен таван и екотът сякаш нямаше край. Скарлет се хвърли на пода и запищя.

— Ще те помоля да млъкнеш, Скарлет скъпа — каза Кълъм.

Тя позна гласа му и все пак това не беше неговият глас. В този глас имаше стомана и лед.

Скарлет вдигна очи. Видя дясната ръка на Кълъм да стиска гърлото на мъжа, а лявата китката му — пистолетът сочеше нагоре. Бавно се изправи на крака.

— Какво става тук? — произнесе внимателно тя.

— Затвори вратата, ако обичаш — каза Кълъм. — От прозорците идва достатъчно светлина.

— Какво... става... тук?

Кълъм не й отговори.

— Хвърли го, Дейви, моето момче — каза той на мъжа.

Пистолетът изтрака на каменния под. Кълъм бавно пусна ръката му. После отслаби и хватката си около гърлото му, а с двата си юмрука му нанесе силен удар. Непознатият се свлече в безсъзнание на земята.

— Ще се оправи — каза Кълъм.

Бързо мина покрай Скарлет, тихо затвори вратата и дръпна резето.

— Сега, Скарлет скъпа, ние с теб трябва да си поговорим.

Кълъм протегна ръка зад гърба й и я сложи на рамото й. Тя се дръпна и се обърна към него.

— Не „ние“, Кълъм, а ти. Ти трябва да ми кажеш какво става тук.

Топлотата и мелодичността се бяха върнали в гласа му.

— Безспорно това е неприятен случай, Скарлет скъпа...

— Я стига с това „Скарлет скъпа“! Няма да ме омаеш, Кълъм. Този човек се опита да ме убие. Кой е той? И защо се криеш, за да се срещнеш с него? Какво става тук?

Лицето на Кълъм беше като бледо петно в сенките. Виждаше се само бялата му яка.

— Ела на светло — каза кротко той, направи няколко крачки и застана на едно място, където през закованите с дъски прозорци се процеждаше слънчева светлина.

Скарлет не можеше да повярва на очите си — Кълъм ѝ се усмихваше.

— Ах, тъжното е, че ако имахме странноприемница, това никога нямаше да се случи. Не исках да те забърквам, Скарлет скъпа, тази работа създава много неприятности.

Как можеше да се усмихва? Как смееше? Тя го гледаше, твърде ужасена, за да говори.

Кълъм ѝ разказа за Финианското братство.

Когато той свърши, способността ѝ да говори се върна.

— Юда! Мръсен, лъжлив предател! А аз ти се доверявах, мислех те за приятел.

— Казах ти, че тази работа създава много неприятности.

Беше твърде наранена, за да се ядоса на усмихнатия му печален отговор. Всичко беше предателство. Беше я използвал и мамил от момента, в който се срещнаха. Както и всички други — Джейми и Морийн, братовчедите ѝ в Савана и Ирландия, фермерите на Балихара, жителите на града ѝ. Дори и мисис Фиц. Щастieto ѝ е било заблуда. Всичко е било заблуда.

— Хайде, изслушай ме сега, Скарлет! — Тя мразеше гласа на Кълъм, мелодичността му, очарованието му. „Няма да слушам!“ Опита се да запуши ушите си с ръце, но думите му проникваха през пръстите и. — Спомни си за твоя Юг, стъпкан от ботушите на завоевателите, и помисли за Ирландия, за нейната красота и за страданията ѝ под жестокия пестник на врага. Те ни откраднаха езика. В тази страна се счита за престъпление да учиш едно дете да говори на ирландски. Не виждаш ли, Скарлет, я помисли: ами ако вашите янки говореха на език, който ти не разбираш, език, който трябва да учиш на върха на меча, защото си длъжен да знаеш думата „спри“, иначе ще те убият, че не си спряла. А ако после детето ти се учи да говори от същите тези янки и езикът на детето ти не е твоят, така че то не разбира думите на обич, които му казваш, а ти не разбираш какво ти казва то на езика на янките и не можеш да му дадеш това, което иска... Англичаните ни ограбиха езика и така ни отнеха децата. Взеха ни земята, нашата майка. А като загубихме децата и земята си, не ни остана нищо. В нашите души нахлу поражението. Само си помисли, Скарлет, какво направи ти,

когато ти отнеха Тара. Води битка за нея — сама си ми казвала как. С цялата си воля, с цялото си сърце, с целия си ум, с цялата си сила. Ако се е налагало, щяла си да лъжеш, да мамиш, да убиваш. Така е и с нас, които водим битка за Ирландия. И все пак ние имаме повече късмет от тебе. Защото все още намираме време за сладостта на живота. За музика, танци и любов. Ти знаеш какво значи да обичаш, Скарлет. Аз видях как покълна и разцъфна любовта ти към дъщеря ти. Не разбираш ли, че любовта не е алчна, че любовта е винаги препълнена чаша и колкото повече пиеш от нея, толкова повече я пълниш? Така е и с нашата любов към Ирландия и към народа ѝ. Аз те обичам, Скарлет, всички те обичаме. Любовта ни към Ирландия е над всичко, но това не отнема от любовта ни към теб. Нима преставаш да обичаш приятелите си, защото обичаш детето си? Едното не отрича другото. Мислела си, че съм твой приятел, казваш, твой брат. Такъв съм, Скарлет, и ще остана такъв до края на дните си. Твоето щастие е радост за мене, твоята скръб е моя скръб. Ирландия е моята душа — за мен нищо не е предателство, щом го правя в името на освобождението ѝ от робството. Но Ирландия не намалява любовта ми към теб — напротив, прави я по-голяма.

Ръцете на Скарлет се отпуснаха, Кълъм я бе запленил както винаги, когато говореше по този начин, макар че тя не разбираше и половината от думите му. Сякаш я оплиташе в паяжина, която я стопляше и едновременно я обвързваше.

Човекът на пода изохка. Скарлет уплашено погледна Кълъм.

— Тон финианец ли е?

— Да. Преследват го. Човек, когото смятал за свой приятел, го предал на англичаните.

— Ти си му дал пистолета. — Това не беше въпрос.

— Да, Скарлет. Както виждаш, вече нямам тайни от тебе. В тази английска църква е скрито много оръжие. Аз съм оръжейникът на Братството. Когато дойде денят, а това ще стане скоро, хиляди ирландци ще бъдат въоръжени за въстанието и оръжието ще дойде от тази сграда, построена от англичаните.

— Кога? — Скарлет с ужас зачака отговора.

— Датата още не е определена. Имаме нужда от още пет пратки, ако може, и шест.

— Значи това правиш в Америка?

— Да. Събирам пари с помощта на много хора, после други намират начин да купят оръжие с тях и аз го донасям в Ирландия.

— С „Брайън Бору“.

— Не само.

— И ще убивате англичаните.

— Да. Но ще бъдем по-милостиви от тях. Те убиваха жените и децата ни, не само мъжете. Ние ще убиваме само войници. На войника му плащат, за да умре.

— Но ти си свещеник — каза тя. — Не можеш да убиваш.

Няколко минути Кълъм мълча. На светлината, процеждаща се през прозореца, личеше как пращинките мързеливо се спускат към наведената му глава. Когато я повдигна, Скарлет видя, че очите му са потъмнели от мъка.

— Когато бях осемгодишно момче — заговори той, — гледах фургоните с пшеница и стадата добитък по пътя от Адамстаун към Дъблин и към трапезите на англичаните. Гледах и как сестра ми умира от глад, защото беше само на две години и нямаше сили, за да издържи без храна. Брат ми беше на три години и също нямаше сили. Най-малките винаги умираха първи. Плачеха, защото бяха гладни, и бяха твърде малки, за да разберат, че няма храна. Аз разбирах, защото бях осемгодишен и помъдрял. И не плачех, защото знаех, че плачът отнема силата, която ти е нужна, за да оцелееш без храна. Още един мой брат умря, седемгодишен, после шестгодишното и накрая петгодишното дете, а за мой вечен срам съм забравил кое беше момиче и кое — момче. Тогава си отиде и майка ми, но винаги съм смятал, че тя умря от болката на своето разбито сърце, а не от празния си стомах. Минават много месеци, докато умреш от глад, Скарлет. Това не е милостива смърт. И през всичките тези месеци фургоните с храна минаваха покрай нас. — Гласът на Кълъм беше безжизнен. После се оживи. — Аз бях буден момък. Станах на десет години, времето на Глада отмина и вече имаше храна. Учех бързо, вървеше ми в науките. Нашият свещеник смяташе, че съм много схватлив, и каза на баща ми, че ако съм упорит, след време сигурно ще ме приемат в семинарията. Баща ми ми даде всичко, което можеше. По-големите ми братя работеха повече във фермата, та аз да не превивам гръб там, а да седя над книгите. На никой не му се свидеше, защото за всяко семейство е чест да има син свещеник. А аз приемах това, от което се лишаваха,

защото имах чиста, всепоглъщаща вяра в добротата на Бога и в мъдростта на Светата Майка Църква и мислех, че това е призвание. — Гласът му се повиши. — Мислех, че ще намеря отговора. Вярвах, че в семинарията има много свещени книги, много свети хора и че там е цялата мъдрост на Църквата. Учех, молех се и търсех. Намирах екстаз в молитвите и познание в книгите. Ала не познанието, към което се стремях. „Защо? — питах учителите си. — Защо трябва малки деца да умират от глад?“ Но единственият отговор, който ми даваха, беше: „Довери се на Божията мъдрост и имай вяра в Неговата любов.“

Кълъм вдигна ръце над изтерзаното си лице и гласът му се извиси във вик:

— Господи, Отче мой, аз чувствавам Твоето присъствие и Твоята всемогъща сила. Но не мога да видя Твоето лице. Защо си отвърнал лице от своите чеда в Ирландия? — Той отпусна ръце и продължи отчаяно. — Няма отговор, Скарлет. Никога не е имало отговор. Но имах видение и му повярвах. Във видението гладуващите деца се събраха и техният брой им даде сили. Надигнаха се с хиляди, протегнаха слабите си ръчички, преобърнаха отрупаните с храна коли и не умряха. Сега призванието ми е да преобърна тези коли, да прогоня англичаните от трапезите им, да дам на Ирландия любовта и милостта, които Бог ѝ е отказал.

Скарлет ахна пред богохулството му.

— Ще отидеш в ада.

— Аз съм в ада! Да виждам войници да се подиграват на майката, която трябва да проси, за да купи храна на децата си, е за мен адска гледка. Да виждам как блъскат старци в калта, за да минат войниците по тротоара, е за мен ад. Когато виждам изхвърляне от дома, бой с бич, скърцащата каруца с жито, която минава край семейство с един квадратен метър картофи между него и смъртта, казвам, че Ирландия е адът, и с радост бих умрял и бих се пържил вечно в задгробния свят, за да спестя на Ирландия един час от пъкъла на земята.

Скарлет бе потресена от неговия плам. Помъчи се да разбере. Ами ако не беше там, когато англичаните дойдеха със стенобойната си машина в къщата на Даниъл? Ами ако загуби всичките си пари и Кет гладува? Ами ако английските войници наистина бяха като янките и откраднели добитъка ѝ, запалели нивите ѝ?

Знаеше какво значи да си безсилен, изправен пред армия. Знаеше какво е да си гладен. Имаше спомени, които никакво злато не можеше да заличи.

— Как мога да ти помогна? — попита тя.

Той се бореше за Ирландия, а Ирландия беше домът на нейните роднини и на детето ѝ.

22.

Съпругата на капитана бе едра, червендалеста жена. Погледна Кет и веднага протегна ръце.

— Дали ще дойде при мен?

В отговор и Кет протегна ръчички. Скарлет бе сигурна, че Кет е заинтригувана от очилата, окачени на верижка на шията на жената, но не каза нищо. Обичаше хората да се възхищават на Кет, а съпругата на капитана правеше точно това.

— Каква малка красавица е... не, миличка, те се слагат на носа, а не в устата... и каква чудесна мургава кожа. Баща ѝ испанец ли е?

Скарлет бързо премисли.

— Баба ѝ — отвърна тя.

— Колко интересно!

Жената изтръгна очилата от пръстите на Кет и ги замести с бисквита.

— Аз имам четирима внуци — това е най-прекрасното нещо на света. Започнах да пътувам с мъжа си, когато децата отраснаха, защото не можех да понасям празната къща. Но сега имам двойното удоволствие от внуците. След Савана ще отидем за товар във Филадельфия и там ще прекарам два дни с дъщеря ми и с нейните две дечица.

„Тя ще ме умори с приказки, преди да сме напуснали залива — помисли си Скарлет. — Няма да мога да я издържа цели две седмици!“

Но много скоро откри, че не е било нужно да се безпокои. Съпругата на капитана толкова често повтаряше едни и същи неща, че Скарлет трябваше само да кима и да казва „Божичко“ на равни интервали, без изобщо да слуша. А и по-възрастната жена се държеше чудесно с Кет. Скарлет можеше да се разхожда на палубата, без да се тревожи за бебето.

Тогава, докато соленият вятър духаше в лицето ѝ, тя обмисли всичко. Кроеше планове. Имаше много работа. Трябваше да намери купувач за магазина. И за къщата на Прасковената улица. Рет плащаше

поддръжката ѝ, но беше нелепо да я държи празна, след като никога вече нямаше да я използва...

Така че щеше да продаде къщата на Прасковената улица и магазина. И кръчмата. Това не ѝ харесваше. Кръчмата носеше доста добър доход и не ѝ създаваше никакви неприятности. Но бе решила да скъса връзките си с Атланта, а те включваха и кръчмата.

Ами строежът на къщите? Не знаеше как върви този проект. Трябваше да провери дали строителят още използва дървения материал на Ашли.

Ще провери също дали Ашли е добре. Както и Бо. Бе обещала на Мелани.

А после, след като приключеше в Атланта, щеше да иде в Тара. Тара трябваше да остане за накрая. Защото щом Уейд и Ела чуеха, че ще заминат с нея, нямаше да имат търпение да тръгнат. Нямаше да е честно да ги кара да чакат. Пък и сбогуването с Тара беше най-трудното нещо, което ѝ предстоеше. Най-добре бе да го направи бързо — така нямаше да боли толкова много. О, как копнееше да я види!

Милите от морето до града по река Савана изглеждаха безкрайни. Корабът трябваше да бъде теглен срещу течението от парен влак. Скарлет нетърпеливо крачеше от единия до другия край на палубата с Кет на ръце, опитваше се да се забавлява с развълнуваната реакция на детето към внезапните бягства на блатните птици. Толкова близо бяха вече, кога щяха да стигнат? Искаше да види Америка, да чуе американски гласове.

Най-сетне. Ето го града. И пристанището.

— О, слушай, Кет, слушай как пеят. Това са песни на чернокожите, това е Югът, усещаш ли слънцето? Така ще бъде дни наред. О, миличка Кет, мама си е вкъщи.

Кухнята на Морийн си беше същата, нищо не се бе променило. И семейството беше същото. Топлотата. Тълпите деца О'Хара. Бебето на Патриша беше момче, почти на една година, а Кати беше бременна. Кет незабавно бе погълната от всекидневния ритъм на дома.

Разглеждаше другите деца с удоволствие, дърпаше им косите, позволяваше им да дърпат нейната, превърна се в една от тях.

Скарлет ревнуваше. „Изобщо няма да ѝ липсвам, а аз не мога да понеса раздялата, но трябва. Твърде много хора в Атланта познават Рет и може да му кажат за нея. Ще го убия, но няма да го оставя да ми я отнеме. Не мога да я взема със себе си. Нямам избор. Колкото по-скоро тръгна, толкова по-скоро ще се върна. И ще ѝ доведа за подарък брат и сестра.“

Изпрати телеграми на чичо Хенри Хамилтън в кантората му и на Панзи в къщата на Прасковената улица и на дванайсети май взе влака за Атланта. Беше и развълнувана, и нервна. От толкова отдавна отсъствуваше, всичко би могло да се случи. Нямахме смисъл да се тревожи сега, скоро ще научи всичко. Междувременно щеше просто да се порадва на жаркото слънце на Джорджия и на удоволствието да е добре облечена. На кораба трябваше да носи траур, но сега сияеше в смарагдовозелена рокля от ирландски лен.

Бе забравила обаче колко мръсни са американските влакове. Плювалниците в двата края на вагона скоро потънаха във вонящ тютюнев сок. Пътеката се превърна в мръсно бунисце, преди да са изминали и двацет минути. Един пиан залитна към седалката и тя внезапно осъзна, че не е трябвало да пътува сама. „Ами да, всеки може да премести ръчната ми чанта и да седне до мене! В Ирландия сме уредили нещата далеч по-добре. Първа класа наистина означава първа класа. Никой не ти се натрапва в отделното купе.“ Тя отвори вестника, който бе купила в Савана, като щит. Хубавият ѝ ленен костюм вече беше омачкан и пращен.

Глъчката на гарата в Атланта и кряскащите безразсъдни кочияши във водовъртежа на Петте ъгла накараха сърцето на Скарлет да забие от вълнение и тя забрави мръсотията във влака. Как всичко кипеше от живот, как постоянно се променяше! Имаше сгради, които не бе виждала преди, нови имена над стари витрини, шум, бързана и енергия.

Нетърпеливо разглеждаше през прозореца на екипажа къщите на Прасковената улица, спомняше си за собствениците им и забелязваше признаците на по-добри времена. Семейство Мериуедър имаха нов

покрив, къщата на семейство Мийд беше прясно боядисана. Градът не изглеждаше така занемарен, както преди година и половина.

А ето и нейната къща! „О! Не си спомням да е заемала толкова място на парцела. Няма почти никакъв двор. Винаги ли е била толкова близо до улицата? За бога, това са глупости. Какво значение има? Нали така и така вече реших да я продам.“

* * *

Не било време да се продава, каза чичо Хенри Хамилтън. Депресията си била все така тежка, бизнесът не вървял. Най-силно засегнатият пазар бил този на недвижима собственост, а най-силно засегнатата недвижима собственост — големите къщи като нейната. Хората не се замогвали, а обеднявали.

Виж, малките къщи като онези, дето ги строяла на края на града, се продавали веднага. Там печелела цяло богатство. Защо изобщо ѝ било да продава. Къщата не ѝ струвала нищо. Рет плащал всички сметки, че и отгоре.

„Гледа ме тъй, сякаш му мириша на лошо или нещо такова — помисли си Скарлет. — Обвинява ме за развода.“ За миг ѝ се прииска да възрази, да му изложи нещата от своята гледна точка, да му каже какво всъщност се беше случило. „Чичо Хенри единствен остана на моя страна. Всички освен него в Атланта ме презират. Но няма никакво значение.“ — Мисълта се пръсна в главата ѝ като фойерверк. — „Хенри Хамилтън няма право да ме съди, както нямат право и всички други в Атланта. Не съм като тях и не искам да бъда като тях. Аз съм различна. Аз съм си аз. Аз съм старейшината на рода О’Хара.“

— Ако не искаш да се занимаваш с продажбата на имотите ми, Хенри, няма да ти се разсърдя — каза тя. — Просто ми кажи.

В държането ѝ имаше скромно достойнство.

— Аз съм стар човек, Скарлет. Може би ще е по-добре да си намериш по-млад адвокат.

Скарлет стана от стола, протегна ръка и му се усмихна с истинска привързаност.

Чак след като тя си тръгна, той можа да изрази с думи каква промяна бе видял в нея. „Скарлет е пораснала. Не ме нарече «чичо

Хенри».“

— Мисис Бътлър вкъщи ли е?

Скарлет веднага позна гласа на Ашли. Изтича от всекидневната в преддверието и с кратък жест отпрати прислужницата, която бе отворила вратата.

— Ашли, скъпи, толкова съм щастлива да те видя. — Тя му протегна и двете си ръце.

Той здраво ги стисна и се загледа в нея.

— Скарлет, никога не си изглеждала по-хубава. Климатът в чужбина ти понася. Каж ми къде беше, как си. Чичо Хенри каза, че си заминала за Савана, а после ти загуби дирите. Всички се чудехме.

„Обзалагам се, че всички сте се чудили, особено оная усойница, сестра ти“ — помисли си Скарлет.

— Влез и седни — рече тя. — Умирам да чуя новините.

Прислужницата се навърташе наблизко. На минаване Скарлет ѝ подхвърли:

— Донеси ни кафе и сладкиши.

Заведе го във всекидневната, седна в ъгъла на един диван и потупа мястото до себе си.

— Седни тук до мен, Ашли, хайде. Искам да те погледам.

„Слава богу, вече не гледа виновно като по-рано. Хенри Хамилтън сигурно е бил прав, като казваше, че Ашли се справя добре.“ Скарлет го изучаваше през сведените си клепачи, докато разчистваше място за кафето на една масичка. Ашли Уилкс все още бе красив мъж. С възрастта тънките му аристократични черти бяха станали още по-изтънчени. Но изглеждаше по-стар от годините си. „Не може да е на повече от четирийсет — мислеше си Скарлет, — а в косата му има повече сребро, отколкото злато. Вероятно прекарва много по-дълго време в дъскорезницата, отколкото преди — кожата му има хубав цвят, не онова чиновническо сиво.“ Тя го погледна с усмивка. Приятно ѝ беше да го види. Особено като изглеждаше толкова добре. Сега задължението към Мелани не ѝ се струваше толкова обременително.

— Как е леля Пити? А Индия? А Бо? Той сигурно е вече голямо момче!

Пити и Индия си били както по-рано. Ашли сви устни. На Пити ѝ прилошавало от всяка минаваща сянка, а Индия била много заета с работата в комитета за подобряване на моралната атмосфера в Атланта. Безобразно го глезели — две стари моми, обзети от надпревара коя е по-добрата квачка. Опитвали се да глезят и Бо, но той не им позволявал. Сивите очи на Ашли светнаха от гордост. Бо бил вече истински мъж. Скоро щял да навърши дванайсет години, но изглеждал на петнайсет. Бил председател на някакъв клуб на момчетата в квартала. Построили дървена къща в задния двор на Пити, при това от най-хубавия материал в дъскорезницата. Бо уредил всичко — вече знаел за работата в дъскорезницата повече от баща си, каза Ашли със смесица от печал и възхищение. Освен това, продължи той с още по-голяма гордост, Бо май имал заложи на учен. Вече спечелил награда за съчинение по латински в училище и четял книги далеч над равнището на възрастта си...

— Но ти сигурно си отегчена от всичко това, Скарлет. Гордостта на бащите може да бъде много досадна.

— Ни най-малко, Ашли — излъга Скарлет.

Книги, книги, книги — точно това не им беше наред на семейство Уилкс. Живееха само с книгите, а не с живота. Но може би момчето щеше да се оправи. Ако вече разбира от дървен материал, има надежда. А сега, стига Ашли да не се заинати, трябваше да изпълни още едно обещание към Мели. Скарлет сложи ръка на ръкава му.

— Искам да те помоля за една голяма услуга — каза тя. Очите ѝ го умоляваха.

— Всичко на този свят, Скарлет, знаеш го. — Ашли покри ръката ѝ със своята.

— Искам да ми обещаеш, че ще ми позволиш да изпратя Бо най-напред в университета, а после с Уейд — на голямо пътешествие в Европа. Това означава много за мен: в края на краищата мисля за него като за свой син, нали присъствувах на раждането му. А напоследък наистина се сдобих с много пари, така че това не е проблем. Не може да си толкова лош, та да ми откажеш.

— Скарлет... — Усмивката на Ашли изчезна. Изглеждаше много сериозен.

„О, Господи, започва се! Слава богу, ето го това мудро момиче с кафето. Той не може да говори пред нея, а аз ще настоявам пак, преди

да е успял да каже «не».

— Колко лъжички захар, Ашли? Аз ще ти приготвя кафето.

Ашли взе чашата и я остави на масата.

— Кафето може да почака малко, Скарлет. — Той взе ръката ѝ в своята. — Погледни ме, скъпа.

В очите му имаше нежен блясък. Мислите на Скарлет се разсеяха. Виж ти, изглеждаше почти като някогашния Ашли, Ашли Уилкс от Дванайсетте дъба.

— Знам как си се сдобила с тези пари, Скарлет. Чичо Хенри се изпусна. Разбирам какво ти е. Но не бива. Той никога не е бил достоен за теб. Добре, че се отърва от Рет, все едно как. Можеш да оставиш всичко това зад гърба си, все едно че никога не се е случвало.

Мътните да го вземат, Ашли ще прави предложение!

— Ти си свободна от Рет. Кажи, че ще се омъжиш за мен, Скарлет, и аз ще отдам целия си живот, за да те направя така щастлива, както заслужаваш.

„Имаше време, когато бих продала душата си за тези думи — помисли си Скарлет. — Не е честно, че сега ги чувам и не чувствавам нищо.“ О, защо му беше на Ашли да прави това? Още преди да формулира въпроса в главата си, вече знаеше отговора. Заради старите клюки — изглеждаше толкова отдавна. Ашли беше решен да я реабилитира в очите на обществото в Атланта. Точно това можеше да се очаква от него! Да постъпи като джентълмен, та дори това да означава, че ще разбие целия си живот.

„А и моя между другото. Предполагам, че дори не си е направил труда да помисли за това.“ Скарлет прехапа устни, за да не излее гнева си върху него. Бедният Ашли! Не беше виновен, че е такъв. Рет го бе казал: Ашли принадлежи на времето преди Войната. „Той няма място в днешния свят. Не мога да му се сърдя или да се ядосвам. Не искам да губя никого, който е бил част от прекрасните дни. Всичко, което ми е останало от онзи свят, са спомените и хората, които ги споделят.“

— Скъпи мой Ашли — каза Скарлет, — не искам да се омъжвам за теб. Това е. Нямам намерение да ти разигравам игри на красавица, да те лъжа и да те карам да тичаш след мен. Твърде стара съм за това, а и те обичам прекалено много. Ти винаги си бил една голяма част от живота ми и така ще бъде. Нека запазим това.

— Разбира се, скъпа. Тези твои чувства са чест за мен. Няма да те притеснявам повече, като споменавам за женитба.

Той се усмихна и изглеждаше толкова млад, толкова приличаше на Ашли от Дванайсетте дъба, че сърцето ѝ се сви. Милият Ашли! Никога нямаше да му покаже, че ясно е чула облекчението в гласа му. Всичко беше наред. Не, повече от наред. Сега вече наистина можеха да бъдат приятели. Миналото бе приключено.

— Какви са плановете ти, Скарлет? Надявам се, че се прибра окончателно у дома.

Тя се бе подготвила за този въпрос още преди да отплава от Голуей. Трябваше да е сигурна, че никой в Атланта не знае как да я намери, иначе ставаше уязвима пред Рет, можеше да загуби Кет.

— Продавам всичко, Ашли, известно време не искам да се обвързвам. След гостуването в Савана посетих някои от роднините на татко в Ирландия, после пътувах. — Трябваше да внимава какво говори. Ашли бе пътувал в чужбина и щеше да я пипне в мига, в който кажеше, че е била някъде, където не е била. — Някак си така и не стигнах до Лондон. Мисля, че бих могла временно да се установя там. Посъветвай ме, Ашли. Мислиш ли, че Лондон е добра идея?

Скарлет знаеше от Мелани, че той считал Лондон за свършения град. Така щеше да се впусне в обяснения и нямаше да задава повече въпроси.

— Толкова ми беше приятно този следобед, Ашли. Ще се отбиеш пак, нали? Аз ще съм тук известно време, докато уредя нещата.

— Винаги когато мога. За мен е изключително удоволствие. — Ашли взе шапката и ръкавиците си от прислужницата. — Довиждане, Скарлет.

— Довиждане. О... Ашли, ще ми направиш услугата, за която те помолих, нали? Ще бъда нещастна, ако ми откажеш.

— Не мисля, че...

— Кълна ти се, Ашли Уилкс, ако не ми позволиш да учредя малък фонд на името на Бо, ще плача, докато прелея извън бреговете си като река. А ти знаеш не по-зле от мен, че никой джентълмен не би накарал една дама да плаче.

Ашли се приведе над ръката ѝ.

— Мислех си колко си се променила, Скарлет, а съм сбъркал. Все още можеш да въртиш мъжете на малкото си пръстче и да ги накараш това да им харесва. Ще бъда лош баща, ако откажа на Бо подарък от теб.

— О, Ашли, наистина те обичам и винаги ще те обичам. Благодаря ти.

„Тичай в кухнята и разкажи това — мислеше си Скарлет, докато гледаше прислужницата да затваря вратата след Ашли. Защо да не даде храна за клюките на старите кокошки? — Освен това наистина обичам Ашли и винаги ще го обичам — по начин, който те никога няма да разберат.“

Делата в Атланта отнеха на Скарлет много повече време, отколкото очакваше. Замина за Тара чак на десети юни.

„Вече цял месец далеч от Кет! Не мога да го понеса. Тя може да ме забрави. Сигурно съм пропуснала едно зъбче, а може би и две. Ами ако е била неспокойна и никой не е знаел, че ще се почувствува по-добре, ако може да попляска във водата? А е и толкова горещо. Може да се е изприщила от горещината. Едно ирландско бебче не знае нищо за горещините.“

През последната седмица в Атланта Скарлет бе толкова изнервена, че не можеше да спи. Защо поне не завали? Всичко отново се покриваше с червен прахоляк само половин час след като го забършеха.

Но щом се качи на влака за Джоунсбъро, се успокои. Въпреки забавянето бе успяла да свърши всичко, което искаше, и то по-добре, отколкото и Хенри Хамилтън, и новият ѝ адвокат смятаха, че може да се справи.

С кръчмата, естествено, беше най-лесно. Обратът и стойността ѝ се бяха повишили от депресията. Мъчно ѝ беше за магазина. Той струваше повече заради земята, отколкото като бизнес — новите собственици щели да го разрушат и да издигнат сграда на осем етажа. Но Петте ъгъла поне си бяха Петте ъгъла, със или без депресия. Тя бе спечелила достатъчно от тези две продажби, за да купи още петдесет акра и да построи още стотина къщи на края на града. Това щеше да осигури работа на Ашли за няколко години. А пък и предприемачът ѝ

бе казал, че и други били почнали да купуват само от Ашли. Били сигурни, че няма да им продаде суров дървен материал — нещо, което не можело да се каже за другите дъскорезници в Атланта. Наистина изглеждаше, че Ашли въпреки всичко ще забогатее.

А тя щеше да забогатее много. Хенри Хамилтън беше прав в това отношение. Къщичките се продаваха като топъл хляб.

Бяха й донесли печалба. Много печалба. Направо се изуми, като видя колко пари са се натрупали в банковата й сметка. Достатъчно, за да покрийт всички разходи, които толкова я тревожеха в Балихара през последните месеци, когато само плащаше, а не печелеше нищо. Сега беше на нула. Реколтата щеше да бъде чист доход, а щеше да осигури и семената за идващата година. Пък и сто на сто щеше да събира повече наеми от града. Преди да тръгне, някакъв бъчвар бе поискал една от празните къщички, а Кълъм каза, че имал предвид и шивач.

Щеше да направи същото, дори и да не беше натрупала толкова пари, но сега бе много по-лесно. Нареди на предприемача да изпраща всички бъдещи печалби на Стивън О'Хара в Савана. Така той щеше да има достатъчно пари, за да изпълнява инструкциите на Кълъм.

„Колко странно се получи с къщата на Прасковената улица — помисли си Скарлет. — Очаквах да ме заболи от раздялата с нея. Та нали там живях с Рет, там се роди Бони и там прекара ужасно краткия си живот. Но единственото, което изпитах, бе облекчение. Когато девическото училище ми направи предложение, идеше ми да целуна старата директорка с лице като сушена слива. Сякаш вериги паднаха от мене. Сега съм свободна. Нямам вече задължения към Атланта. Нищо не ме обвързва.“

Скарлет се усмихна наум. Също като с корсетите. Не се беше пристягала, откакто Кълъм и Катлийн прерязаха връзките в Голуей. Сега талията й бе с няколко сантиметра по-широка, но все още беше много по-тънка от талиите на повечето жени, които срещаше по улиците — пристегнати така, че едва дишаха. И се чувствуваше удобно — поне доколкото човек можеше да се чувствува удобно в такава горещина. А и можеше да се облича сама, да не зависи от камериерка. Можеше без затруднения да прави стегнатия си кок. Беше чудесно сам да се грижиш за себе си. Беше чудесно да не те е грижа какво правят или не правят другите хора, какво одобряват или не одобряват. А най-чудесното беше да си отиваш вкъщи в едната Тара, а после да заведеш

децата си у дома в другата Тара. Скоро щеше да бъде при своята скъпа Кет. А не след дълго щеше да се върне в свежия, ухаен, дъждовен хлад на Ирландия. Скарлет погали с ръка меката кожа на кесията в скута си. Първо щеше да занесе земята от Балихара на гроба на баща си.

„Виждаш ли оттам, където си, татко? Знаеш ли? Толкова би се гордял със своята Кати Скарлет, татко. Аз съм старейшината на рода О'Хара.“

23.

Уил Бентийн я чакаше на гарата в Джоунсбъро. Скарлет погледна неговото загоряло лице и измамно отпуснато тяло и се ухили до уши. Уил сигурно беше единственият човек с изкуствен крак, който можеше да изглежда небрежно отпуснат. Прегърна го здраво.

— За бога, Скарлет, внимавай! Без малко да ме събориш на земята. Радвам се да те видя.

— И аз се радвам, Уил. Мисля, че ти си най-приятният човек, когото виждам по време на това пътуване.

Така беше. Уил ѝ беше по-мил даже от семейство О'Хара от Савана. Може би защото заедно бяха изживели трудните времена, може би защото той обичаше Тара колкото нея. А може би просто защото беше наистина честен и добър човек.

— Къде е камериерката ти, Скарлет?

— О, вече не се занимавам с такива глупости като камериерки, Уил. Не се занимавам и с много други глупости за разлика отпреди.

Уил премести сламката в устата си.

— Забелязах — рече той лаконично.

Скарлет се засмя. Преди не се беше замисляла какво означава за един мъж да прегърне момиче без корсет.

— Вече не искам никакви клетки, Уил, никога и никакви — каза тя.

Да можеше да му каже защо е толкова щастлива, да му разкаже за Кет, за Балихара. Ако ставаше въпрос само за Уил, не би се поколебала и за миг — вярваше му. Но той беше съпруг на Сюелин, а тя не би доверила на сестра си дори какво мисли за времето. Уил може би смяташе, че е задължен да казва на жена си всичко. Така че Скарлет трябваше да си държи езика зад зъбите. Тя се качи на седалката на фургона. Никога не бе виждала Уил да използва колата им. Просто съчетаваше отиването до гарата с покупките в Джоунсбъро. Фургонът бе натоварен с чували и сандъци.

— Разкажи ми новините, Уил — каза Скарлет, когато вече пътуваха. — Толкова отдавна не съм получавала никакви известия.

— Чакай да видя. Предполагам, че първо искаш да чуеш за децата. Ела и нашата Сюзи са неразделни, Сюзи е малко по-малка, така че Ела води и това ѝ се отразява много добре. Няма да познаеш Уейд, като го видиш. Започна да се източва, откак стана четиринайсетгодишен миналия януари и май няма да спре скоро, въпреки че изглежда слабичък, е силен като муле. А и работи като муле. Благодарение на него тази година засяхме още двацет акра.

Скарлет се усмихна. Какъв помощник щеше да ѝ бъде в Балихара и колко щеше да му хареса! Виж ти, роден фермер — никога не би предположила. „Сигурно се е метнал на татко.“ Тя усети топлината на кожената кесия в скута си.

— Нашата Марта вече е на седем години, а Джени, бебето, навърши две миналия септември. Сюелин загуби едно дете миналата година, пак момиченце.

— О, Уил, колко съжالياвам!

— Решихме да не се опитваме повече — рече Уил. — Сюелин никак не беше добре и докторът ни посъветва така. Имаме три здрави момичета, а това е по-голямо щастие, отколкото е отредено на повечето хора. Разбира се, искаше ми се момче както на всеки мъж, но не се оплаквам. Освен това Уейд е най-добрият син, за какъвто бих могъл да мечтая. Чудесно момче е той, Скарлет.

Тя се радваше да го чуе. И бе изненадана. Уил беше прав, нямаше да познае Уейд. Особено ако наистина е такъв, какъвто ѝ го описва. Тя си го спомняше като боязливо, свито и бледо момченце.

— Толкова съм привързан към Уейд, че се съгласих да говоря с тебе, въпреки че по принцип не обичам да си пъхам носа в чужди работи. Той винаги някак си се е страхувал от теб, Скарлет, знаеш го. Както и да е, това, което ме помоли да ти кажа, е, че не иска повече да ходи на училище. Този месец завърши годината и законът не го задължава да учи повече.

Скарлет поклати глава.

— Не, Уил. Можеш да му кажеш или пък аз ще му кажа. Татко му е бил в университета, така ще направи и той. Не се обиждай, Уил, но човек не може да стигне много далече без образование.

— Не се обиждам. И ти на свой ред не се засягай, но мисля, че грешиш. Уейд може да чете, да пише и да прави всички сметки, от които има нужда един фермер. А той иска точно това. Ферма. И то

Тара, за да бъде по-точен. Казва, че дядо му е изградил Тара, без да има по-високо образование от него, и че не вижда защо той трябва да бъде по-различен. Момчето не е като мене, Скарлет. По дяволите, едва мога да се подписвам. А той изкара три години в онова лъскаво училище в Атланта, после още три тук, в окръга, и на полето. Знае всичко, от което има нужда едно селско момче. Точно това е той, Скарлет — селско момче, и е щастлив. Ще ми бъде много неприятно, ако го объркаш.

Скарлет се наежи. Какво си въобразяваше Уил Бентийн? Тя беше майката на Уейд и следователно тя знаеше какво е най-доброто за него.

— Както те гледам, че кипваш, по-добре да ти кажа всичко, което имам да ти казвам — продължи Уил с бавния си, повлечен говор на бял бедняк. Гледаше право напред към червения пращен път. — Показаха ми новите книжа за Тара в окръжния съд. Изглежда, си се докопала до дела на Карийн. Не знам какво замисляш, Скарлет, и не те питам. Но ще ти кажа едно нещо — ако някой дойде да ми размахва документи и да се опитва да ми вземе Тара, ще го посрещна още на пътя с пушка в ръка.

— Уил, мога да се закълна върху цял куп библии, нямам намерение да правя нищо с Тара.

Скарлет беше благодарна, че това е истината — мекият, носов и повлечен говор на Уил беше по-страшен от най-силния вик.

— Радвам се да го чуя. Според мен тя трябва да бъде на Уейд. Той е единственият внук на татко ти, а земята трябва да си е на семейството. Надявам се, че ще го оставиш тук, Скарлет, да ми бъде дясна ръка и като роден син — какъвто е сега. Разбира се, ти ще постигнеш каквото си искаш. Винаги си правила така. Дадох дума на Уейд да поговоря с тебе — така и сторих. Да спрем дотука, ако нямаш нищо против. Казах каквото имах да казвам.

— Ще помисля — обеща Скарлет.

Фургонът скърцаше по познатия път и тя видя, че много от някога обработваните ниви са обрасли с шубраци и високи бурени. Доплака ѝ се. Уил видя приведените ѝ рамене и увисналите ъгълчета на устните ѝ.

— А ти къде ходи тези две години, Скарлет? Да не беше Карийн, изобщо нямаше да знаем къде изчезна, ала после и тя ти загуби дирите.

Скарлет се насили да се усмихне.

— Имах разни приключения, Уил, пътувах къде ли не. Посетих и роднините си О'Хара. Някои от тях са в Савана — най-приятните хора, които можеш да си представиш. Останах у тях много дълго. А после отидох в Ирландия да се запозная и с другите. Не можеш да си представиш колко много О'Хара има.

Сълзите я задавиха. Тя притисна кесията до гърдите си.

— Уил, донесох нещо за татко. Моля те, остави ме на гробището и нека никой не ми пречи.

— Дадено.

Коленичи под слънцето до гроба на Джералд О'Хара. Черната пръст на Ирландия се изсипа от ръката ѝ и се смеси с червената глинеста прах на Джорджия.

— Ах, татко — прошепна тя, — графство Мийд наистина е прекрасно място. Всички те помнят, татко, всички. Тогава не знаех, татко, съжалявам. Не знаех, че трябва да има голямо бдение и разкази за времето, когато си бил момче.

Вдигна глава и слънчевите лъчи проблеснаха в обляното ѝ в сълзи лице. Гласът ѝ пресекваше от плача, но тя овладя скръбта си.

„Защо ме остави? Очон!
Очон, очон, улагон о!“

Радваше се, че не беше казала на никого в Савана за намеренията си да вземе Уейд и Ела със себе си в Ирландия. Сега не ѝ се налагаше да обяснява защо ги бе оставила в Тара. Толкова уничително щеше да бъде да каже истината — че собствените ѝ деца не я искаха, че ѝ бяха чужди, че и тя им беше чужда. Не можеше да признае пред никого, дори и пред себе си, колко я болеше и колко много се обвиняваше. Чувствуваше се дребна и жалка — дори не можеше да се радва заради Ела и Уейд, които бяха толкова очевидно щастливи.

Всичко в Тара я нараняваше. Чувствуваше се като чужденка. С изключение на портрета на баба Робияр всичко в къщата беше ново. Сюелин бе използвала месечните суми, за да купи нови мебели и

обзавеждане. В очите на Скарлет неиздрасканото дърво на масите изглеждаше противно лъскаво, цветовете на килимите и пердетата — прекалено ярки. Мразеше всичко това. А от прежурящата жегла, за която толкова мечтаеше под ирландските дъждове, я заболя главата и я боля през цялата седмица на гостуването ѝ.

Приятно ѝ беше да види Алекс и Сали Фонтейн, но новороденото им бебе само ѝ напомни колко ѝ липсва Кет.

Прекара чудесно единствено у Тарлтънови. Фермата им вървеше добре и приказките на мисис Тарлтън за жребната ѝ кобила и за перспективите на тригодишното конче, което настоя да покаже на Скарлет, нямаха край.

Съседските посещения без специална покана си бяха най-хубавото нещо в окръг Клейтън.

Но се радваше, че си тръгва от Тара — и от това също я заболя. Ако не знаеше колко много обича плантацията Уейд, сърцето ѝ щеше да се разбие от мисълта, че точно тя няма търпение да я напусне. Поне синът ѝ заемаше нейното място. След посещението си в Тара Скарлет се срещна с новия си адвокат в Атланта и направи завещание, с което остави двете трети от Тара на своя син. Нямахше да постъпи като баща си и чичо си Даниъл и да остави бъркотия след себе си. А ако Уил умреше пръв, на Сюелин изобщо не можеше да се вярва. Тя подписа документа със замах — и след това беше свободна.

Да се върне при своята Кет. А тя за миг излекува всичките ѝ рани. Лицето на детето светна, като я видя, ръчичките му се протегнаха към нея. Кет поиска да я гушнат и дори изтърпя десетина целувки.

— Изглежда толкова загоряла и здрава! — възкликна Скарлет.

— И какво чудно? — попита Морийн. — Тя толкова обича слънчевата светлина, сваля си шапчицата в момента, в който ѝ обърнеш гръб. Истинско циганче е и създава радост във всеки час на деня.

— На деня и нощта — допълни Скарлет, притиснала Кет до гърдите си.

Стивън даде на Скарлет инструкции за обратния път до Голуей. Те не ѝ харесаха. Честно казано, и той не ѝ харесваше. Но Кълъм ѝ бе

казал, че Стивън отговаря за всичко, така че тя навлече траурните си дрехи и скри недоволството си.

Корабът се казваше „Златното руно“ и беше последният вик на модата. Скарлет нямаше основание да възразява срещу големината или удобствата в кабината си. Но корабът не прекосяваше океана направо. Цяла седмица се мота край брега, а тя нямаше търпение да се върне в Балихара и да види как върви събирането на реколтата.

Съзря голямото табло с маршрута на кораба чак когато стъпи на мостчето, иначе би отказала да тръгне напук на упорството на Стивън. „Златното руно“ щеше да качва пътници в Савана, Чарлстън и Бостън, а да ги сваля в Ливърпул и Голуей.

Скарлет изпадна в паника и се обърна, готова да се върне на пристанището. Не можеше да ходи в Чарлстън, просто не можеше! Рет щеше да научи, че е на кораба — Рет винаги успяваше да научи всичко, — и просто щеше да дойде в нейната каюта и да ѝ отнеме Кет.

„Ще го убия, ако посмее!“ Гневът ѝ изтласка паниката и Скарлет продължи пътя си към палубата. Рет Бътлър нямаше да я накара да бяга с подвита опашка. Нейният багаж вече беше на кораба и тя бе сигурна, че Стивън е скрил пушки за Кълъм в сандъците ѝ. Разчитаха на нея. А и тя искаше да се върне в Балихара и нямаше да позволи на нищо и на никого да ѝ се изпречва на пътя.

Докато вървеше към каютата си, Скарлет изпита страхотна ярост срещу Рет. Беше изминала повече от година, откак той се разведе с нея и после веднага се ожени за Ан Хамптън. През тази година тя бе толкова заета, изживя такива житейски превратности, че успяваше да не мисли за болката, която ѝ бе причинил. Сега тази болка разкъсваше сърцето ѝ, а заедно с нея тя изпитваше и дълбок страх от непредвидимото могъщество на Рет. Превърна тези чувства в ярост. А яростта ѝ даваше сили.

Брайди щеше да пътува с нея донякъде. Братовчедите О'Хара от Бостън ѝ бяха намерили добро място на камериерка. Докато научи, че корабът ще спира в Чарлстън, Скарлет се радваше на перспективата да си правят компания. Но мисълта за престоя в Чарлстън така я изнерви,

че постоянното бърборене на младата ѝ братовчедка я подлудяваше. Защо Брайди не я оставеше на мира? Под ръководството на Патриша Брайди бе научила всички задължения на бъдещата си работа и сега искаше да ги упражнява върху Скарлет. Гласно изрази изумлението си, че Скарлет е престанала да носи корсет, както и разочарованието си, че нито една от роклите ѝ няма нужда от кърпене. На Скарлет ѝ идваше да ѝ каже, че първото задължение на една камериерка е да не си отваря устата, ако не я питат, но беше привързана към Брайди, пък и момичето не беше виновно, че ще спират в Чарлстън. Така че се насили да се усмихва и да се държи тъй, сякаш нищо не я притеснява.

* * *

Корабът се бе приближил към брега през нощта и навлезе в пристанището на Чарлстън при зори. Скарлет изобщо не спа. Излезе на палубата да види изгрева. Върху водата в широкото пристанище се стелеше розова мъгла. Градът изглеждаше неясен и нереален като насън. Бялата камбанария на църквата „Свети Михаил“ съвсем лекичко червенееше. На Скарлет ѝ се струваше, че чува далечния познат камбанен звън през пухтенето на парната машина. Сигурно сега разтоварват рибарските лодки на пазара; или не — още е много рано, сега се прибират. Тя се взря към брега, но мъглата скриваше лодките, ако изобщо бяха там.

Мъчеше се да си спомни различните видове риба, зеленчуците, имената на продавачите на кафе, на човека с надениците — каквото и да е, за да отблъсне спомените, от които се плашеше.

Но слънцето проясни хоризонта зад гърба ѝ, цветната мъгла се вдигна и тя видя грапавите стени на форт Съмтър. „Златното Руно“ навлизаше във водите, където бяха плавали с Рет и се бяха забавлявали с делфините, преди да ги застигне бурята.

„Проклет да е! Мразя го — него и проклетия му Чарлстън...“

Каза си, че трябва да се върне в каютата и да се заключи с Кет, но не можеше да се отлепи от палубата. Градът бавно се приближаваше, ставаше по-ясен, светеше в бяло, розово и зелено, пастелен в трептящия утринен въздух. Тя чуваше камбаните на „Свети Михаил“, усещаше тежкия тропически аромат на цъфналите цветя, виждаше

палмите на градината „Уайт пойнт“, матовия блясък на пътеките от натрошени мидени черупки. После корабът мина край алеята за разходки на Ийст Батъри. От палубата се виждаше всичко. Ето ги високите като дървета колони на къщата на Бътльрови, сенчестите веранди, предната врата, прозорците на гостната, на спалнята й... Прозорците! И телескопът в стаята за карти. Тя събра поли и побягна.

Поръча да им донесат закуската в каютата и настоя Брайди да остане с нея и Кет. Само тук бяха на сигурно място — заключени, невидими. Тук Рет не можеше да намери Кет и да я отведе.

Стюардът простря искряща бяла покривка в дневната в апартамента на Скарлет, после докара количка с две редици чинии със сребърни похлупаци. Брайди се изкиска. Докато внимателно подреждаше приборите и вазата с цветя, той говореше за Чарлстън. Скарлет едва се сдържаше да не го поправа, така беше объркал нещата. Но пък той бе шотландец, на шотландски кораб, защо трябваше да знае каквото и да било?

— Ще отплаваме в пет часа — каза стюардът, — след като натоварят и се качат новите пасажери. А вие, госпожи, може би искате да разгледате града? — Той започна да сервира чиниите и да вдига похлупациите. — Има хубава кола с кочияш, който знае всички интересни места. Само за петдесет пенса или два долара и половина в американски пари. Чака долу на края на мостчето. Ако искате похладен въздух, на съседния кей има лодка, която пътува нагоре по реката. Преди около десет години в Америка имаше голяма гражданска война. Можете да видите развалините на големите къщи в именията, изгорени от армиите, които са се сражавали за тях. Но трябва да побързате, лодката потегля след четирийсет минути.

Скарлет се опита да изяде една препечена филийка, ала тя й заседна на гърлото. Позлатеният часовник на бюрото отмерваше отлитането на минутите. Тиктакането му й се струваше прекалено силно. След половин час тя скочи.

— Брайди, излизам, но ти да не си посмяла да помръднеш оттук. Отвори люковете, използвавай онова палмово ветрило, но ти и Кет ще стоите тук със заключена врата, независимо колко е горещо. Поръчай си нещо за ядене или за пиене, ако искаш.

— Къде отиваш, Скарлет?

— Няма значение. Ще се върна, преди да отплава корабът.

Увеселителната лодка имаше задно вселено колело и беше боядисана в яркочервено, бяло и синьо. Със златни букви бе написано името ѝ — „Ейбрахам Линкълн“. Скарлет си я спомняше много добре. Бе я виждала да минава край Дънмор Ландинг.

През юли малко хора пътуваха из Юга. Имаше само десетина пътници. Тя седеше под един навес на горната палуба и проклинаше траурната си рокля с дълги ръкави и висока яка, защото умираше от горещина в южняшката лятна жега.

Екскурзоводът с цилиндър на червени и бели райета и мегафон в ръка лаеше обяснения.

„Я ги виж всички тези янки с тлъсти лица — мислеше си тя с омраза. — Как налапват тия лъжи. Жестоки робовладелци, как ли не! Хора, продавани надолу по реката — хайде де! Ние обичахме чернокожите като членове на собствените ни семейства, а някои от тях ни притежаваха повече, отколкото ги притежавахме ние. «Чичо Томовата колиба», така ли? Дрън-дрън, шикалки! Никой свестен човек не би прочел такъв боклук.“

Искаше ѝ се да не се беше поддавала на импулса да тръгне. Само щеше да се разстрои. Вече се разстройваше, а още бяха в пристанището и не бяха навлезли в река Ашли.

За щастие екскурзоводът се изчерпа и дълго време единственият звук беше скърцането на буталата и плясъкът на водата под колелото. Блатната трева бе зелено-златиста, а зад нея на брега се издигаха покрити с мъх дъбове. В трептящия въздух над тревата се стрелкаха водни кончета. От време на време някоя риба изскачаше над водата, после цопваше обратно. Скарлет седеше кротко, далече от другите пасажери, и подхранваше злобата си. Плантацията на Рет беше съсипана, а той не правеше нищо, за да я спаси. Камелии! В Балихара сега имаше стотици засети акри там, където бе намерила бурени до кръста. И беше възстановила цял град, докато той седеше и се взираше в обгорелите си комини.

„Затова се качих на лодката“ — каза си тя. Щеше да ѝ е приятно да види с колко го е задминала. Напрягаше се пред всеки завой, после

се отпускаше, защото къщата на Рет все не се появяваше.

Беше забравила Ашли Баръни. Голямата четвъртита тухлена къща на Джулия Ашли изглеждаше величествено мрачна в средата на огромната морава.

— Това е единствената плантация, която героичните войски на Съюза не са разрушили — излая човекът с нелепата шапка. — Нежното сърце на командира не му позволило да направи зло на беззащитната стара мома, която лежала болна.

Скарлет се изсмя на глас. „Беззащитна стара мома“, как не! Мис Джулия сигурно го е изплашила до смърт! Другите пътници я изгледаха любопитно, но Скарлет не забеляза интереса им. Сега идваше Дънмор Ландинг...

Да, ето я фосфатната мина. Толкова се е разраснала! Тъкмо товареха пет катера. На дока стоеше мъж. Тя се вгледа в лицето му под широкополата шапка. Беше онзи бял голтак — не си спомняше името му, нещо като Хокинс — нямаше значение. Сега, след този завой, зад големия вечнозелен дъб...

Слънчевата светлина превръщаше огромните затревени тераси на Дънмор Ландинг в гигантски стъпала от зелено кадифе и пръскаше пайети по пеперуденото езеро край реката. Неволният вик на Скарлет се загуби сред възклицанията на янките, които се стълпиха до перилата около нея. На върха на терасите обгорелите комини стърчаха като часовои на фона на болезнено яркото синьо небе. На тревата между езерата се изтягаше алигатор. Дънмор Ландинг беше като собственика си — изтънчен, наранен, опасен. И недостижим. Капаците в оцелялото крило, което Рет използваше за канцелария и жилище, бяха спуснати.

Очите ѝ жадно поглъщаха гледката и я сравняваха със спомените ѝ. По-голямата част от градината вече беше разчистена и всичко изглеждаше процъфтяващо. Зад къщата нещо се строеше — миришеше ѝ на суров дървен материал, виждаше върха на някакъв покрив. Капаците на прозорците бяха поправени — или може би бяха нови. Вече не висяха, бяха прясно боядисани със зелена боя. Доста работа бе свършил Рет през есента и зимата.

Или двамата с Ан. Скарлет отвърна поглед. Не искаше да вижда разчистените градини. „Ан обича тези цветя толкова, колкото и Рет. А поправените капаци означават уреден дом, където двамата живеят заедно. Дали Рет ѝ прави закуска?“

— Добре ли сте, мис?

Скарлет отмина разтревожения непознат.

— От горещината е... — каза тя. — Ще ида ей там, на сянка.

А после се взираше само в грубо боядисаната палуба. Денят сякаш нямаше край.

24.

Беше вече пет часът, когато Скарлет изтича презглава по наклонената дъска от „Ейбрахам Линкълн“. Проклетата глупава лодка! Спря на кея да си поеме дъх. Виждаше, че мостчето на „Златното руно“ още е спуснато. Значи всичко беше наред. Но все пак трябваше да нашибат капитана на увеселителната лодка с камшик. Беше започнала да се притеснява още от четири часа.

— Благодаря, че ме изчакахте — каза тя на корабния офицер, застанал на горния край на мостчето.

— О, чакаме още хора — отговори ѝ той и Скарлет прехвърли гнева си върху капитана на „Златното руно“.

Щом е казал пет, трябва да отплава в пет. Колкото по-рано се махнеше от Чарлстън, толкова по-щастлива щеше да бъде. Това сигурно беше най-горещото място на земята. Тя заслони очите си с ръка и погледна към небето. Не се виждаше нито едно облаче. Никакъв дъжд, никакъв вятър. Само жегга. Тръгна по палубата към каютата си. Горкичката Кет вероятно направо се бе сварила. Щом излязат от пристанището, ще я изнесе на палубата, за да я духне ветрецът.

Тропот на копита и женски смях привлякоха вниманието ѝ. Може би чакаха именно тези хора. Тя погледна надолу към откритата карета. В нея седяха три жени с приказни шапки. Никога не бе виждала такива шапки и дори отдалеч можеше да прецени, че са скъпи. Широкополи, украсени със снопчета пера, придържани от блестящи скъпоценни камъни, с мрежести воалетки от въздушен тюл. Приличаха ѝ на чудесни слънчобрани, на фантастични пасти върху голям поднос.

„Бих изглеждала просто вълшебно с такава шапка.“ Тя се облегна на перилото, за да разгледа жените. Бяха елегантни дори и в жегата с роклите си от светъл муселин, украсени с нещо като широка копринена панделка или може би с рюш и — Скарлет премига — изобщо без турнюр, дори без намек за турнюр, а и без шлейф. Не бе виждала такова нещо в Савана или в Атланта. Кой ли бяха? Очите ѝ поглъщаха ръкавиците от светла ярешка кожа и сгънатите чадърчета — сториха ѝ се дантелени, но не беше сигурна. Които и да бяха, очевидно

се забавляваха — смееха се като луди и изобщо не бързаха да се качат на кораба, който чакаше само тях.

Придружаващият ги мъж с панамена шапка стъпи на кея. Свали шапката си с лявата си ръка. Протегна дясната, за да помогне на първата жена да слезе.

Ръцете на Скарлет се впиха в перилото. „Мили боже, това е Рет. Трябва да се скрия вътре. Не. Не. Ако той пътува с този кораб, трябва да сваля Кет, да намеря къде да я скрия, да намеря друг кораб. Но не мога да направя това! В трюма имам два сандъка с хубави рокли и пушките на Кълъм под тях. Какво да правя, за бога?“ Умът ѝ прехвърляше една невъзможна идея след друга, докато тя се взираше с невиждащи очи в групичката на улицата.

Видяното бавно проникна в ума ѝ. Рет се покланяше, целуваше грациозно протегнатите му ръце една по една. До ушите ѝ стигна повтаряното от жените „Довиждане и благодаря“. Кет беше в безопасност.

Но тя не беше. Защитната ѝ ярост се бе изпарила и сърцето ѝ беше оголено.

„Той не ме вижда. Мога да го гледам колкото си искам. Моля те, моля те, не си слагай шапката, Рет!“

Колко добре изглеждаше. Кожата му бе загоряла, усмивката — бяла като ленения му костюм. Беше единственият човек на света, който не мачкаше лена. Ах, тази къдрица, която толкова го дразнеше — пак беше паднала на челото му. Рет я отметна назад с два пръста — жест, който Скарлет познаваше така добре, че коленете ѝ се разтрепераха от спомена. Какво казваше той? Нещо безкрайно очарователно, сигурна беше, и говореше с ниския интимен глас, който пазеше специално за жените. „Проклет да е! Проклети да са и тези жени.“ Искаше този глас да шепне на нея, само на нея. Капитанът на кораба слезе по мостчето, придърпа украсената си със златни еполети дреха. „Не ги карай да бързат — почти извика тя. — Чакай, чакай още малко. Това е последният ми шанс. Никога вече няма да го видя. Нека го запомня добре... Сигурно тъкмо се е подстригал, над ушите му има тъничка по-светла черта. По-сиви ли са станали слепоочията му? Толкова изискано изглежда — сребърни нишки в гарвановочерната му коса. Спомням си каква беше под пръстите ми — твърда и едновременно

изненадващо мека. А мускулите на раменете и на ръцете му — как опъваха кожата, когато се стегнеха. Искам...“

Корабната сирена изсвири пронизително. Скарлет трепна. Чуваше бързи стъпки, тропот по мостчето, но не отместваше очи от Рет. Той се усмихваше, гледаше някъде надясно от нея, нагоре. Виждаше тъмните му очи, строгите му вежди и безукорно подрязаните мустаци. „Любими мой — прошепна тя. — Любов моя!“

Рет се поклони още веднъж. Корабът се отдалечаваше от кея. Той си сложи шапката, обърна се, повдигна периферията с пръст.

„Не си отивай!“ — изплака сърцето на Скарлет.

Рет погледна през рамо, сякаш бе чул звук. Очите му срещнаха нейните и гъвкавото му тяло се скова от изненада. Двамата се взираха един в друг в безкраен миг, разстоянието помежду им растеше. После лицето на Рет се отпусна и той допря два пръста до шапката си за поздрав. Скарлет вдигна ръка.

Рет все още стоеше на кея, когато корабът зави в канала към морето. Щом изчезна от погледа ѝ, тя вцепенено се отпусна на един шезлонг.

— Стига глупости, Брайди, стюардът ще стои пред вратата. Ако Кет заплаче, веднага ще дойде да ни извика. Няма причина да не дойдеш в трапезарията. Не можеш да ядеш тук всяка вечер.

— Имам достатъчно причини, Скарлет. Не ми е удобно да седя между изискани господа и дами и да се преструвам, че съм една от тях.

— Ти струваш точно колкото тях, казах ти.

— Чух, Скарлет, но ти не чуваш мен. Предпочитам да ям тук, със съдовете със сребърни похлупаци, и обноските ми да са си моя работа. Много скоро ще трябва да ходя където ми каже господарката и да правя каквото ми кажат. Със сигурност няма да ми нареждат да ям прекрасни ястия на спокойствие. Така че искам да го правя сега, докато мога.

Скарлет трябваше да се съгласи с Брайди. Но за нея самата бе невъзможно да остане в апартамента си. Не и тази вечер. Трябваше да разбере кои са тези жени и защо бяха с Рет, иначе щеше да полудее.

Бяха англичанки — разбра това още щом влезе в трапезарията. Характерният акцент господствуваше на масата на капитана.

Каза на стюарда, че иска да си смени мястото и да седне на малката масичка до стената. Освен че беше до стената, тази масичка бе и до масата на капитана.

На неговата маса вечеряха четиринайсет души: десетина пътници англичани, капитанът и помощник-капитанът. Скарлет имаше остър слух и веднага забеляза, че акцентът на пасажерите беше различен от този на офицерите, въпреки че за нея те до един бяха англичани и следователно трябваше да бъдат презирани от всекиго с капка ирландска кръв в жилите.

Говореха за Чарлстън. Скарлет разбра, че не им беше направил особено впечатление.

— Мили мои — заяви една от жените, никога в живота си не съм виждала толкова скучен град. Как можа моята мила майчица да ми каже, че това било единственото цивилизовано място в Америка. Започвам да се тревожа — сигурно е изкуфяла, без да забележим.

— Е, хайде, Сара — каза мъжът от лявата ѝ страна, — наистина не трябва да забравяш тази тяхна война. Мъжете ми се сториха съвсем прилични. Останали са без петак, сигурен съм, но изобщо не се оплакват, а и питиетата бяха първокласни. Чисто малцово в бара на клуба.

— Джефри, скъпи, ти би признал и Сахара за цивилизована, ако има клуб с поносимо уиски. Бог е свидетел, че не можеше да е по-горещо. Отвратителен климат.

Всички в един глас потвърдиха.

— От друга страна — чу се гласът на някаква млада жена, — онзи страхотно привлекателен господин Бътлър каза, че през зимата било много приятно. Покани ни да дойдем пак.

— Сигурна съм, че е поканил теб да дойдеш пак, Фелисити — каза една по-възрастна жена. — Ти се държа безобразно.

— Нищо подобно, Франсес — възрази Фелисити. — Аз просто се забавлявах за пръв път през това отегчително пътуване. Не мога да разбера защо татко ме изпрати в Америка. Такова нещастно място!

Някакъв мъж се засмя.

— Изпрати те, мила сестро, за да те спаси от ноктите на онзи зестрогонец.

— Но той беше толкова привлекателен! Не виждам какъв е смисълът да имаш богатство, ако трябва да отблъскваш всеки

привлекателен мъж в Англия просто защото не е богат.

— Поне се предполага, че трябва да ги отблъскваш, Фелисити — обади се една девойка. — Това е лесна работа. А я помисли за нещастния ни брат. Роджър трябва да привлича американските наследници като мухи и да се ожени за пари, за да напълни семейните ковчежета.

Роджър изпъшка и всички се разсмяха.

„Говорете за Рет“ — помоли ги Скарлет мълчаливо.

— Просто няма пазар за благороднически титли — каза Роджър. — Не мога да го набия в главата на татко. Наследниците искат тиари.

По-възрастната жена, която наричаха Франсес, каза, че според нея всичките се държали безобразно и че не можела да разбере днешните младежи.

— Когато аз бях девойка... — започна тя.

Фелисити се изкиска.

— Франсес, мила, когато ти си била „девойка“, не е имало младежи. Вашето поколение се е родило четирийсетгодишно и не е одобрявало нищо на света.

— Фелисити, нахалството ти е непоносимо. Ще говоря с баща ти.

Настъпи кратко мълчание. „Защо, за бога, тази Фелисити не каже още нещо за Рет?“ — помисли си Скарлет.

Каза го Роджър. Бътлър, почна той, обещал много хубав лов, ако дойдели пак през есента. Изглежда, имал чудесни оризища и патиците направо ти кацали на цевта.

Скарлет чупеше кифлата си на парченца. Какво я интересуваха патиците? Но пък очевидно интересуваха останалите англичани. Те си говориха за лов през цялото време на основното ястие от вечерята. Вече си мислеше, че би било по-добре да бе останала с Брайди, когато до ушите ѝ достигна полугласен разговор между Фелисити и сестра ѝ, която, както разбра, се казваше Марджори. И двете считаха Рет за един от най-интересните мъже, които били срещали. Скарлет слушаше със смесица от любопитство и гордост.

— Жалко, че е толкова предан на съпругата си — каза Марджори и сърцето на Скарлет се сви.

— А тя е толкова безцветна — отвърна Фелисити.

Скарлет се почувствува малко по-добре.

— Чух, че се е възползувала и го пипнала, когато се чувствувал нещастен. Никой ли не ти каза? Бил женен по-рано за някаква невероятна красавица. Тя избягала с друг мъж и зарязала Рет Бътлър. Още не го бил преживял.

— Господи, Марджори, представяш ли си какъв трябва да е бил другият, за да остави мъж като Бътлър заради него?

Скарлет се усмихна наум. Достави ѝ огромно удоволствие, че според клюките тя е зарязала Рет, а не обратното.

Сега се чувствуваше много по-добре, отколкото когато седна да вечеря. Можеше дори да си изяде десерта.

На другия ден англичаните я откриха. Тримата младежи се съгласиха, че тя е изключително романтична фигура — тайнствена млада вдовица. „А и доста добре изглежда“ — добави Роджър. Сестрите му казаха, че е глупак. С тази бяла кожа, с тази тъмна коса и тези зелени очи тя била фантастична красавица. Единственото нещо, което ѝ липсвало, били прилични дрехи и щяла да завърти главите на всички, които я видят. Решиха да я вземат „под покровителството си“. Марджори направи първата стъпка, като изказа възхищението си от Кет, когато Скарлет я изнесе на въздух на палубата.

Скарлет с радост се съгласи да бъде „взета под покровителство“. Искаше да чуе всяка подробност за всеки час, който са прекарвали в Чарлстън. Не и беше трудно да измисли една трагична история за брака и тежката си загуба и да задоволи жаждата им за мелодрама. Роджър веднага се влюби в нея.

Майката на Скарлет я беше учила, че благородната дискретност по семейните въпроси е един от отличителните знаци на истинската дама. Фелисити и Марджори я изумиха — те разкриваха семейните си тайни съвсем небрежно. Разказаха ѝ, че майка им била хубава и хитра жена и успяла да хване баща им в капан, за да се ожени за нея. Хвърлила се в краката на коня му, когато излязъл на езда.

Бедният татко е толкова занесен — разсмя се Марджори, — та си помислил, че я бил опозорил, защото роклята ѝ била разкъсана и зърнал голите ѝ гърди. А ние сме сигурни, че тя сама я е разкъсала още преди да тръгне от къщи. Оженила се за него, без да губи нито миг, преди той да се усети какво е намислила.

Объркването на Скарлет се усилваше от факта, че Фелисити и Марджори бяха „лейди“. Не просто „лейди“ в смисъл госпожици. Те бяха лейди Фелисити и лейди Марджори, а „занесеният“ им татко бил граф.

Франсес Стърбридж, по-възрастната им недоволна придружителка, също била „лейди“, обясниха те, но лейди Стърбридж, а не лейди Франсес, защото не се била родила „лейди“, а се оженила за човек, който бил „само баронет“.

— Докато аз мога да се оженя за някой от лакеите или Марджори да избяга с ваксаджийчето, ние пак ще си останем лейди Фелисити и лейди Марджори при мръсните мивки в Бристъл, където съпрузите ни ще ограбват кутии за милостиня, за да ни издържат.

Скарлет можа само да се засмее.

— Твърде сложно е за мен — призна тя.

— О, но мила моя, може да бъде и много по-сложно от нашето скучно малко семейство. Като се стигне до вдовиците и ужасните виконтчета, и съпругите на третия син и така нататък, става истински лабиринт. На мама ѝ се налага да наема съветник всеки път, когато дава вечеря, иначе непременно ще обиди някой страшно важен човек. Просто не можеш да поставиш дъщерята на по-младия син на някой граф, като Роджър например, по-долу от някоя като милата Франсес. Просто нямаме думи.

Дамите Каупъртуейт бяха доста лекомислени и празноглави, а Роджър сякаш бе наследил малко от занесеността на баща си, но иначе бяха весело и добросърдечно трио, което искрено харесваше Скарлет. Направиха пътуването ѝ приятно и тя съжаляваше, когато слязоха от кораба в Ливърпул.

До Голуей имаше още почти цели два дни и тя не можеше повече да отлага мислите си за срещата с Рет в Чарлстън, която всъщност не беше никаква среща.

Дали той бе изпитал същото чувство, когато стояха очи в очи? За нея целият свят сякаш бе изчезнал тогава и те бяха сами, на някакво място и в някакво време, различни от всичко съществуващо. Не беше възможно тя да се почувствува толкова свързана с него чрез този поглед, а той да не усети същото. Или беше?

Вълнуваше се и изживяваше онзи миг пак и пак, докато накрая ѝ се струваше, че го е сънувала или даже си го е въобразила.

Когато „Златното руно“ влезе в залива Голуей, тя прибра спомена при другите скъпоценни спомени за Рет. Балихара я очакваше и жътвата приближаваше.

Но първо трябваше да се усмихва и да прекара сандъците си покрай митническите инспектори. Кълъм чакаше оръжието.

Трудно ѝ беше да си припомни, че всички англичани са лоши хора, след като Каупъртуейтови бяха толкова чаровни.

25.

Кълъм беше на кея. Не очакваше да го види, знаеше само, че някои ще дойде да я посрещне и да се погрижи за сандъците ѝ. При вида на набитата му фигура в износени свещенически дрехи и на усмихнатото му ирландско лице Скарлет почувствува, че се е прибрала у дома. Багажът ѝ мина през митницата без други въпроси, освен „Е, как е в Америка?“, на което тя отвърна! „Страшна жега“, и „Колко е голямо това прекрасно бебе, а?“, на което Скарлет с гордост отговори: „На годинка без три месеца, ала вече се опитва да ходи.“

Отне им почти цял час, за да стигнат с фойтона от пристанището до гарата. Скарлет никога не бе виждала такива задръствания, даже и на Петте ъгла.

Заради конните състезания в Голуей, каза ѝ Кълъм. Преди Скарлет да си спомни какво бе видяла миналата година в Голуей, той бързо добави подробностите. Надбягвания с препятствия и без препятствия — пет дни всеки юли. Което означавало, че милицията и полицията били твърде заети в града, за да си губят времето в мотаене по кейовете. И също, че не можело да се наеме стая в хотел на никаква цена. Затова щели да вземат следобедния влак до Балинаслоу и да преспят там. На Скарлет ѝ се искаше да има влак чак до Мълинджър. Нямаше търпение да се прибере вкъщи.

— Как са нивите, Кълъм? Узря ли пшеницата? Окосиха ли вече сеното? Имаше ли достатъчно слънце? А какво стана с торфа, дето го нарязаха? Достатъчно ли беше? Изсъхна ли както трябва? Добре ли гори?

— Почакай и ще видиш, Скарлет. Ще останеш доволна от своята Балихара, сигурен съм.

Скарлет беше повече от доволна. Беше смаяна. Жителите на града бяха издигнали арки, покрити със свежа зеленина и златни панделки по целия ѝ път. Те самите стояха извън арките и ѝ махаха с кърпички и шапки, приветствуваха завръщането ѝ. „О, благодаря ви, благодаря ви, благодаря ви“ — викаше тя с просълзени очи.

В Големия дом мисис Фицпатрик, трите толкова различни прислужници, четирите доячки и конярите се бяха подредили да я поздравят. Скарлет едва се сдържа да не прегърне мисис Фиц, но спази правилата, наложени от икономката, и зачете достойнството ѝ. Ала Кет не признаваше никакви правила. Тя се засмя, протегна ръчички и мисис Фицпатрик веднага нежно я взе в прегръдките си.

След по-малко от час Скарлет бе облечена в своите голуейски селски дрехи и бързо крачеше из нивите си с Кет на ръце. Толкова приятно е да се движиш, да се разтърпчеш. Бе седяла толкова часове, дни, седмици. Във влакове и на кораби, в кантори и кресла. Сега искаше да върви, да язди, да се навежда, да се протяга, да тича, да танцува. Беше старейшината на рода О'Хара, отново у дома, а между леките, хладни, бързо отминаващи ирландски дъждове грееше топло слънце.

В ливадите имаше купи ароматно сено, високи по два метра. Скарлет направи пещера в една от тях и двете с Кет влязоха вътре да си играят на къща. Кет изпищя от удоволствие, когато Скарлет събори „покрива“. А после закиха от прахта. Вземаше изсъхналите цветове и ги пъхаше в устата си. После ги плюеше с отвращение. Скарлет се разсмя. Смехът накара Кет да се намръщи, а смръщването ѝ разсмя Скарлет още повече.

— Добре е да свикнеш да ти се смеят, мис Кет О'Хара — каза тя. — Защото си едно чудесно глупаво момиченце и правиш мама много, много щастлива, а когато хората са щастливи, те се смеят много.

Щом Кет започна да се прозява, двете се прибраха вкъщи.

— Извади ѝ сеното от косата, докато спи — каза Скарлет на Пеги Куин. — Аз ще се върна навреме, за да ѝ дам да вечеря и да я изкъпя.

Прекъсна бавното, съзерцателно преживяне на един от впрегнатите коне в конюшната и се метна върху него — без седло, по мъжки, — за да обиколи Балихара в дългия, бавно притъмняващ здрач. Нивите с пшеница бяха златистожълти дори и на синкавата светлина. Жътвата щеше да е богата. Скарлет доволна се отправи към къщи. Балихара вероятно никога нямаше да ѝ носи печалбите, които получаваше от строежа и продажбата на евтините къщи, но ѝ даваше удовлетворение, което не можеше да се сравни с парите. Земята на О'Хара отново раждаше плод — тя я бе възстановила, поне отчасти,

идната година щяха да обработват повече акри, а следващата — още повече.

— Колко е хубаво да се прибереш у дома — каза Скарлет на Катлийн на другата сутрин. — Нося милион известия от всички в Савана.

Настани се удобно край огнището и пусна Кет да изучава пода. Не след дълго главите започнаха да се подават през отворената врата и всички нетърпеливо заразпитваха за Америка, за Брайди и останалите.

Когато удари камбаната за молитва, жените забързаха към селото, а мъжете О'Хара се върнаха от полето да обядват. Всички с изключение на Шеймъс и, разбира се, на Шон, който по-рано винаги се хранеше със Старата Кати Скарлет в къщата ѝ. Скарлет отначало не обърна внимание. Беше прекалено заета да поздравява Томас, Патрик и Тимъти и да убеждава Кет да не изяде голямата лъжица, която бе сложила в устата си.

Чак след като мъжете се върнаха на работа, Катлийн ѝ обясни колко много са се променили нещата, докато я е нямало.

— Съжалявам, че трябва да го кажа, Скарлет, но Шеймъс много се засегна, че не остана за сватбата му.

— Исках да остана, но не можех. Той сигурно го знае. Имах работа в Америка.

— Лошото чувство е по-скоро от страна на Пигийн, така си мисля. Не забеляза ли, че не беше сред гостите сутринта?

Всъщност, призна Скарлет, изобщо не бе забелязала. Бе виждала Пигийн само веднъж, просто не я познаваше. Какъв човек беше тя? Катлийн внимателно подбираше думите си. Каза, че Пигийн била грижовна жена, чистела къщата, готвела добре и осигурявала всички удобства на Шеймъс и Шон в малката къщичка на бабата. Щяло да бъде услуга за цялото семейство, ако Скарлет си направела труда да я посети и да изкаже одобрението си за дома, който е създала. Била толкова чувствителна към собственото си достойнство, че чакала първо да я посетят, преди тя самата да направи посещение.

— Господи! — рече Скарлет. — Каква глупост! Ще се наложи да събудя Кет.

— Остави я, ще я наглеждам, докато кърпя. По-добре да не идвам с теб.

Значи Катлийн не харесва особено булката на братовчед си, помисли си Скарлет. Интересно. И Пигийн домакинствуваше отделно, вместо да ходи при Катлийн в по-голямата къща, поне за обед. Чувствителна към собственото си достойнство, виж ти! Такава загуба на енергия — да се готвят две гозби вместо една. Предполагаше, че няма да се привърже към Пигийн, но реши да бъде любезна. Вероятно не беше лесно да влезеш в семейство, което е преживяло толкова години заедно — тя самата много добре знаеше какво значи да си аутсайдер.

Пигийн не можа да ѝ стане симпатична. Имаше проклет характер. „И изглежда, като че ли е пила оцет“ — каза си Скарлет. Жената на Шеймъс ѝ наля чай, който се беше запарвал прекалено дълго. „Иска да ми припомни, че съм я накарала да чака, предполагам.“

— Съжалявам, че не бях тук за сватбата ви — рече смело Скарлет. По-добре беше веднага да хване бика за рогата. — Нося най-добри пожелания от всички О’Хара в Америка, в допълнение към моите. Надявам се, че ти и Шеймъс ще бъдете много щастливи.

Беше доволна от себе си. „Колко мило го казах“ — помисли си.

Пигийн кимна сковано.

— Ще кажа на Шеймъс за любезността ти — рече тя. — Той искаше да говори с тебе. Казах му да се навърта около къщи. Сега ще го викна.

„Е — каза си Скарлет, — чувствувала съм се и по-добре приета през живота си.“ Въобще не беше сигурна, че иска Шеймъс „да говори“ с нея. Едва ли беше разменила и десет думи с най-големия син на Даниъл през цялото време, откакто живееше в Ирландия.

А като го чу, вече беше съвсем сигурна, че не е трябвало да „си говорят“. Шеймъс очаквал тя да му плати арендата за фермата и смятал, че е съвсем справедливо той и Пигийн да живеят в по-голямата къща, защото бил заел мястото на Даниъл като собственик.

— Мери Маргарет е готова да готви и да пере и братята ми, и мен. Катлийн може да се грижи за Шон тук, нали му е сестра.

— С радост ще платя арендата — каза Скарлет. Все пак би предпочела да я помолят, а не да ѝ наредят. — Но не виждам защо

говориш с мене кой къде да живее. Ти и Пигийн... искам да кажа Мери Маргарет, трябва да обсъдите това с братята ти и с Катлийн.

— Ти си старейшината на рода О'Хара — почти изкрещя Пигийн. — Ти трябва да се разпоредиш.

* * *

— Тя е права, Скарлет — рече Катлийн, когато Скарлет ѝ се оплака. — Ти си старейшината. — И преди Скарлет да успее да си отвори устата, Катлийн се усмихна и ѝ обясни, че нямало никакво значение. Скоро щяла да напусне къщата на Даниъл, щяла да се ожени за едно момче от Дънсейни. Той ѝ направил предложение миналата събота, на пазарния ден в Трим. — Още не съм казала на другите, исках първо ти да знаеш.

Скарлет я прегърна.

— Колко вълнуващо! Ще ми позволиш аз да направя сватбата, нали? Ще направим чудесен празник.

— И така се отървах — каза тя на мисис Фиц същата вечер. — Но за малко. Не съм много сигурна, че положението на старейшина на рода О'Хара е точно това, което си мислех.

— А какво по-точно си мислехте, мисис О?

— Не знам. Че е по-приятно, предполагам.

През август извадиха картофите. Фермерите казваха, че това било най-добрата реколта, която са имали някога. После започнаха да жънат пшеницата. Скарлет обичаше да ги гледа. Блестящите сърпове проблясваха на слънцето, а златните стъбла падаха като шумоляща коприна. Понякога заставаше зад жътваря. Вземаше тоягата със закривен край — нещо като дълга паламарка — и трупаше ожънатите класове на малки снопи. Не можа да овладее бързото въртеливо движение, с което всяка ръкойка се връзваше само с един клас, но се научи да борави с куката доста добре.

— Много по-хубаво е, отколкото да береш памук — каза тя на Кълъм.

И все пак имаше мигове, когато я изненадваха остри пристъпи на носталгия. Разбирал нейните чувства, каза ѝ той, и Скарлет бе сигурна, че е вярно. Той наистина бе братът, когото винаги бе искала.

Кълъм изглеждаше замислен, но каза, че просто се ядосвал, дето трябвало първо да се ожъне пшеницата и чак тогава да се завърши работата по странноприемницата, която Брендън Кенеди правел в съседната на кръчмата му сграда. Скарлет си спомни отчаяния човек в църквата, за когото Кълъм бе казал, че „го преследват“. Чудеше се много ли са хората като него и какво прави Кълъм за тях. Но всъщност предпочиташе да не знае, така че не го попита.

По-приятно бе да си мисли за весели неща, като сватбата на Катлийн. Кевин О'Конър не беше мъжът, когото Скарлет би избрала за нея, но той очевидно беше влюбен до уши, а имаше и хубава ферма с двайсет крави, така че се считаше за добра партия. Катлийн разполагаше със значителна зестра в пари, събирани от продажбата на масло и яйца, всички кухненски прибори от къщата на Даниъл също бяха нейни. Тя съвсем разумно прие подарък от Скарлет — сто лири. Не било необходимо да се прибавят към зестрата, каза тя и намигна затворнически.

За голямо разочарование на Скарлет сватбата не можеше да се вдигне в Големия дом. Традицията налагала да я направят в къщата, където щели да живеят младоженците. Единственият принос на Скарлет бяха няколко гъски и бурета с бира. Дори и това било прекалено, предупреди я Кълъм. Роднините на младоженеца били домакините.

— Е, щом е прекалено, мога съвсем да прекаля — каза му тя. Предупреди и Катлийн, за да възрази, ако има нещо против. — Свалям траура. До смърт ми омръзна да ходя в черно.

На сватбата танцува всички рийлове, облечена в яркосини и червени фусти под тъмнозелена пола, с чорапи на жълти и зелени райета.

После плака по целия път до Балихара.

— Толкова ще ми липсва, Кълъм. И къщата ще ми липсва, и всичките гости. Няма да стъпя вече там, тази отвратителна Пигийн да ми поднася отвратителен стар чай.

— Дванайсет мили не е накрай света, Скарлет скъпа. Намери си хубав кон за езда, вместо да ходиш с колата, и за нищо време ще

стигаш до Дънсейни.

Скарлет се съгласи, че предложението му е разумно, макар че дванайсет мили все пак бяха голямо разстояние. Това, за което отказа и да чуе, бе кроткият намек на Кълъм да започне отново да мисли за женитба.

Понякога се будеше нощем и тъмницата в стаята ѝ приличаше на тъмната загадка в очите на Рет, когато корабът ѝ заминаваше от Чарлстън. Какво бе почувствувал?

Сама в тишината на нощта, сама в огромното натруфено легло, сама в чернотата на неосветената стая, Скарлет се чудеше и мечтаеше за невъзможни неща, а понякога плачеше от болката на копнежа си по него.

— Кет — каза ясно Кет, когато видя отражението си в огледалото.

— О, слава богу! — извика Скарлет. Бе започнала да се страхува, че детето ѝ никога няма да проговори. Кет рядко гукаше и бърбореше като другите бебета и гледаше хората, които ѝ се глезеха, с дълбоко учудване. Проходи на десет месеца, което беше рано — Скарлет го разбираше, — но дори след още един месец беше практически няма, с изключение на смеха.

— Кажу „ма-ма“ — молеше я Скарлет. Безрезултатно.

Кажу „ма-ма“ — опита се тя отново, след като Кет проговори, но момиченцето се измъкна от ръцете ѝ и безразсъдно се отправи на пътешествие по пода. Вървеше по-скоро възторжено, отколкото умело.

— Самомнително чудовище — извика Скарлет след нея. — Всички деца произнасят първо думата „ма-ма“, а не собственото си име.

Кет залитна и спря. Погледна Скарлет с усмивка, която Скарлет по-късно нарече „определено сатанинска“.

— Мама — каза небрежно и се запрепъва по-нататък.

— Сигурно е могла да го каже през цялото време — похвали се Скарлет на отец Флин. — Подхвърли ми го, както се хвърля кокал на куче.

Старият свещеник се усмихна с разбиране. През дългия си живот бе изслушвал много горди майки.

— Днес е прекрасен ден — каза той любезно.

— Прекрасен ден във всяко отношение, отче! — възкликна Томи Дойл, най-младият фермер в Балихара, — казвам ви — това е жътвата на жътвите.

Той напълни чашата си, после и чашата на отец Флин. Човек имаше право да се отпусне и да се забавлява на Празника на жътвата.

Скарлет му позволи да налее чаша черна бира и за нея. Скоро щяха да започнат поздравниците и ако не пийнеше една глътчица с тях, това щеше да донесе лош късмет. След добрия късмет, изсипвал се над Балихара цяла година, тя нямаше намерение да рискува с нещо, което можеше да донесе лош.

Огледа дългите отрупани маси по цялата широка улица на Балихара. Всяка беше украсена с превързан с панделка сноп пшеница. Около тях бяха насядали усмихнати хора и се веселяха. Това беше най-хубавото на положението ѝ на старейшина. Всички бяха работили — всеки по свой начин, а сега цялото население на града се бе събудило, за да отпразнува резултатите на труда си.

Имаше ядене и пиене, сладкиши и малка въртележка за децата, дървена площадка за танците пред недовършената странноприемница. Въздухът трептеше като тънък лист злато на следобедната светлина, пшеницата бе като злато по масите и всички изпитваха златно чувство на щастие и доволство. Точно както трябваше да бъде на Празника на жътвата.

Шумът от приближаващи се копита накара майките да се огледат за най-малките си деца. Сърцето на Скарлет спря да тупти — къде беше Кет? После я видя да седи на коленете на Кълъм на другия край на масата. Той говореше с човека до себе си. Кет кимаше, сякаш разбираше всяка дума. Скарлет се ухили. Какво странно момиченце бе дъщеря ѝ!

Зададе се отряд на милицията. Трима мъже, трима офицери с излъскани месингови копчета, по-златни от пшеницата. Те забавиха конете си до ходом и шумът край масите замря. Някои от мъжете се изправиха на крака.

— Поне проявяват приличието да не минават в галоп и да вдигат прах — каза Скарлет на отец Флин.

Но когато конниците спряха пред изоставената църква, и тя млъкна.

— Откъде се минава за господарската къща? — попита един от офицерите. — Дошъл съм да говоря със собственика.

Скарлет стана.

— Аз съм собственикът — каза тя.

Учуди се, че внезапно пресъхналата ѝ уста изобщо успява да издаде звук.

Офицерът погледна разрошената ѝ коса и ярките ѝ селски дрехи. Устните му подигравателно се свиха.

— Много забавно, момиче, но не сме дошли тук да си правим шеги.

Скарлет изпита чувство, което почти беше забравила — див, необуздан гняв. Стъпи на пейката, на която бе седяла, и сложи ръце на кръста си. Изглеждаше безочлива и го знаеше.

— Никой не ви е канил тук да си правите шеги или за каквото и да било. Казвайте какво искате! Аз съм мисис О'Хара.

Втори офицер излезе напред на коня си. Скочи на земята и пристъпи към пейката. Застана пред Скарлет и я погледна — наложи му се да вдигне глава.

— Трябва да ви предадем това, мисис О'Хара. — Той си свали шапката и едната от белите ръкавици, подаде ѝ свитък хартия. — Гарнизонът ще изпрати отделение войници за охрана на Балихара.

Скарлет усещаше напрежението — като пред буря в горещ августовски ден. Разви свитъка и го прочете бавно два пъти. Когато пълното значение на документа ѝ стана ясно, раменете ѝ се отпуснаха. Вдигна глава и се усмихна така, че да я видят всички. После обърна цялата мощ на усмивката си към офицера, който гледаше нагоре към нея.

— Много мило от страна на полковника — каза тя. — Но наистина не съм заинтересувана, а той не може да изпрати войници в моя град без моето съгласие. Бихте ли му предали това? Нямам никакви смутове в Балихара. Много добре се разбираме. — Тя подаде листа на офицера. — Изглеждате жаден, искате ли чаша бира?

Възторженото изражение на лицето ѝ бе запленивало мъже като този офицер от деня, в който бе навършила петнайсет години. Той пламна и запелтечи също като десетките младежи, чиито глави бе завъртяла в окръг Клейтън, Джорджия.

— Благодаря ви, мисис О'Хара, но... правилникът... искам да кажа, че аз лично с удоволствие... Обаче полковникът не би... той би помислил...

— Разбирам — мило каза Скарлет. — Тогава някой друг път?

Първата наздравица на Празника на жътвата беше за старейшината на рода О'Хара. Тъй и тъй това щеше да си бъде първата наздравица, но сега я приветствува истински рев.

26.

През зимата Скарлет стана неспокойна. Нямаше друго активно занимание, освен ездата, а не можеше да бездействува. Новите ниви бяха разчистени и наторени към средата на ноември и вече нямаше никаква работа. Дори нямаше много оплаквания или спорове в канцеларията ѝ през първата неделя от месеца. Вярно, Кет вече можеше сама да прекоси стаята, за да запали коледната свещ на прозореца, минаха новогодишните церемонии с разчупването на бармбрека и с чернокосия гост в града, но дори с тях кратките дни ѝ се струваха прекалено дълги. Беше добре дошла в кръчмата на Кенеди сега, когато знаеха, че поддържа финианците, но бързо се измори от песните за благословените мъченици за свободата на Ирландия и от шумните заплахи, че ще прогонят англичаните. Ходеше в кръчмата само когато не можеше да стои сама дори минута. Беше безкрайно доволна, когато на първи февруари дойде Денят на Света Бриджит и започна земеделската година. Обърна първата буца пръст с такъв възторг, че тя се разлетя в широк кръг около нея.

— Тази година ще бъде още по-добра от миналата — предрече дръзко тя.

Но новите ниви бяха непосилна тежест за фермерите. Времето не стигаше да се свърши всичко, което трябваше. Скарлет мърмореше на Кълъм да доведе още работници в града. Оставаха много празни къщи. Той отказваше да пусне чужди хора. Скарлет отстъпваше — разбираше необходимостта от потайност за финианците. Накрая Кълъм намери компромис. Щели да наемат хора само за лятото. Да идат на панаира за наемане на работници в Дроуета. Пак тогава имало и конски панаир, така че можела да си купи и конете, които смятала, че ѝ трябват.

— „Смятам“, как не, Кълъм О’Хара! Трябва да съм била сляпа и полуумна, та да платя толкова пари за тия кранти. Бързи са като костенурки на каменист път. Няма да се оставя пак да ме измамат.

Кълъм се усмихна. Скарлет бе изключителна жена, разбираше от много неща. Но никога нямаше да успее да надхитри ирландски търговец на коне, сигурен беше.

— Скарлет скъпа, изглеждаш като селска мома, а не като благородна земевладелка. Никой няма да повярва, че можеш да си платиш билетчето за въртележката, да не говорим за кон.

Тя се намръщи заплашително. Не разбираше, че наистина изглежда като момиче, пременило се за панаира. Зелената ѝ блуза правеше зелените ѝ очи още по-зелени, а синята ѝ пола бе с цвета на пролетното небе.

— Ще ми направиш ли удоволствието, *отче* Кълъм О'Хара, да накараш тази кола да тръгне? Знам какво правя. Ако изглеждам богата, търговецът ще си помисли, че може да ми пробута всеки боклук, който му е подръка. Много по-добре ще се справя със селски дрехи. Хайде, тръгвай сега. От седмици чакам. И не виждам защо не правят панаира в Деня на Света Бриджит, когато всъщност започва работата.

Кълъм ѝ се усмихна.

— Някои от младежите все пак ходят на училище, Скарлет скъпа. Той дръпна юздите и потеглиха.

— И за какво им е да си развалят очите с книги, като могат да са на открито и да печелят добра надница при това?

Бе изнервена от нетърпение.

Милите се изнизваха, цъфналите трънки ухаеха в живите плетове. Щом се увери, че са вече на път, на Скарлет ѝ стана приятно.

— Никога не съм била в Дроуеда, Кълъм. Дали ще ми хареса?

— Мисля, че да. Панаирът е много голям — по-голям от всички, които си виждала.

Знаеше, че когато Скарлет пита за Дроуеда, няма предвид града. Тя обичаше възбудата на панаирите. Вълнуващите възможности на една виеща се улица в дърен град бяха неразбираеми за нея. Скарлет предпочиташе всичко да е очевидно и лесно разбираемо. Тази нейна черта често го караше да се притеснява. Знаеше, че тя всъщност не разбира на каква опасност се излага със съпричастността си към Финианското братство, а невежеството можеше да доведе до трагедия.

Но днес той се занимаваше с нейните работи, а не тя с неговите. Кълъм имаше намерение да се забавлява на панаира не по-малко от Скарлет.

— Погледни колко е огромен, Кълъм!

— Дори прекалено голям според мен. Първо младежите ли ще избереш или конете? Те са на две различни места.

— О, по дяволите! Ще откънат най-добрите още в началото, винаги е така. Виж какво — ти избери момчетата, а аз отивам направо при конете. Ще ме намериш там, като свършиш. Сигурен ли си, че момчетата ще се оправят сами до Балихара?

— Те са дошли да си намерят работа и са свикнали да вървят пеша. Някои от тях вероятно са вървели цяла нощ, за да стигнат дотук.

Скарлет се усмихна.

— Ами тогава им огледай краката, преди да подписваш каквото и да било. А аз ще гледам зъбите. Накъде да вървя?

— Ей там, където са знамената. На панаира в Дроуеда могат да се видят най-добрите коне. Чуваля съм за цени от по сто гвинеи и повече.

— Дрън-дрън, шикалки! Какви ги приказваш, Кълъм? Ще купя три чифта за по-малко, ще видиш.

Конете бяха в големи шатри. „Ха — каза си Скарлет, — никой няма да успее да ми продаде кон на такава светлина.“ Проби си път през шумната тълпа, която се блъскаше в шатрите.

„Господи, никога в живота си не съм виждала толкова коне на едно място! Браво на Кълъм, че ме доведе тук! Ще мога спокойно да си избира.“ Пробиваше си път с лакти, разглеждаше кон след кон и казваше на търговците: „Не, засега не!“ Изобщо не й харесваше системата в Ирландия. Човек не можеше просто да иде при собственика и да го попита колко иска за животното. Не, това им се струваше прекалено просто. В мига, в който някой проявеше интерес, се включваше трети — всъщност истинският търговец — и казваше някаква абсолютно невъзможна цена, а после започваше да дразни и купувача, и продавача, докато ги докара до споразумение. Беше научила някои от номерата им на свой гръб. Сграбчваха ти ръката и я пляскаха толкова силно, че те заболяваше; това означаваше, че може да си си купил кон, ако не внимаваш.

Харесаха й чифт дорести. Търговецът твърдеше, че били тригодишни и идеално обучени, само за седемдесет лири двата. Скарлет скръсти ръце на гърба си.

— Изведете ги навън да ги разгледам на светло — каза тя.

Собственикът и хората наоколо запротестираха шумно.

— Това убива цялото удоволствие — каза някакъв дребен човек с панталони за езда и пуловер.

Скарлет настоя, но много мило. „С мед се ловят повече мухи“ — напомни си тя. Погледна лъскавите гърбове на конете, прокара ръка по тях — по дланта ѝ остана мазнина. После ловко хвана главата на единия и прегледа зъбите му. Избухна в смях. Тригодишен, как не!

— Приберете ги — каза тя и намигна на търговеца. — По-стари са и от дядо ми.

Забавляваше се безкрайно.

Но след цял час бе открила само три коня, които ѝ харесваха и като животни, и като добра сделка. Всеки път трябваше да ухажва и омайва търговеца, за да ѝ позволи да види коня на светло. Гледаше със завист хората, които купуваха ловджийски коне. На едно открито пространство бяха издигнати препятствия и купувачите можеха да видят стоката добре — дали конят можеше да прави това, заради което го купуваха. А и конете бяха толкова красиви. За впрегатния кон красотата не беше от значение. Тя обърна гръб на препятствията. Трябваша ѝ още три впрегатни коня. Докато очите ѝ свикнат със сенчестия полумрак в шатрата, Скарлет се опря на един от стълбовете. Започваше да се уморява. А беше стигнала само до половината.

— Къде е този твой Пегас, Барт? Не виждам нищо да лети над препятствията.

Скарлет вкопчи ръце в стълба, за да не се строполи. „Полудявам. Стори ми се, че чувам гласа на Рет.“

— Ако си ме довел тук да си губя времето...

„Но това е гласът на Рет! Той е! Не може да греша. Никой друг на света не говори като Рет.“ Тя бързо се обърна и погледна към слънчевата площадка, светлината я заслепи.

„Това е неговият гръб. Той е! Сигурна съм. Защо не каже още нещо, защо не се обърне? Не може да бъде Рет. Защо ще идва в Ирландия? Но пък аз не мога да сбъркам гласа му.“

Той се обърна и каза нещо на слабичкия русокос човек до себе си. Рет беше. Кокалчетата ѝ бяха побелели, толкова здраво се държеше за стълба. Цялата трепереше.

Русокосият му отговори, посочи нанякъде с камшика си и Рет кимна. После другият се отдалечи, изгуби се от погледа ѝ и Рет остана сам. Скарлет стоеше в сянката и гледаше към светлината.

„Не мърдай“ — каза си тя, когато той тръгна нанякъде. Но не можа да се спре. Изскочи от палатката и затича след него.

— Рет.

Той тромаво спря — Рет, който никога не беше несръчен — и се обърна. По лицето му пробягна изражение, което тя не можа да определи. Тъмните очи блестяха под периферията на шапката му. После се усмихна с подигравателната усмивка, която тя познаваше толкова добре.

— Наистина изникваш на най-невероятни места, Скарлет — каза той.

„Присмива ми се, но не ме е грижа! За нищо не ме е грижа, стига да произнася името ми и да е близо до мен.“ Чуваше как бие сърцето ѝ.

— Здравей, Рет — пророни тя. — Как си?

Знаеше, че е глупаво, недостатъчно, но трябваше да каже нещо.

Рет изкриви устни.

— Изненадващо добре за мъртвец — рече той провлечено. — Или греша? Стори ми се, че зърнах една вдовица на кея в Чарлстън.

— Ами да. Трябваше да кажа нещо. Не бях омъжена. Искам да кажа, че нямах съпруг...

— Не се опитвай да обясняваш, Скарлет. Това не е твоето амплоа.

— Пола? За каква пола говориш?

Подиграваше ли ѝ се? „Моля ти се, не ми се подигравай, Рет!“

— Няма значение. Какво те води в Ирландия? Мислех, че си в Англия.

— Какво те кара да мислиш така?

„Защо стоим и си говорим за глупости? Защо не мога да мисля? Защо му говоря така?“

— Защото не си слязла от кораба в Бостън.

Сърцето на Скарлет подскочи, когато осъзна значението на думите му. Значи си е направил труда да разбере къде отива, не му е безразлично, не е искал да я остави да изчезне. Щастие заля сърцето ѝ.

— Да разбирам ли от жизнерадостното ти облекло, че вече не скърбиш за смъртта ми? — попита Рет. — Срамота, Скарлет, още не

съм изстинал в гроба.

Тя с ужас погледна селяшките си дрехи, после прекрасно скроеното му сако и съвършения възел на бялата му връзка. Защо винаги я караше да се чувствава глупачка? Защо поне не можеше да му се ядоса?

Защото го обичаше. Все едно дали той вярваше, или не, това беше истината.

Без план или мисъл за последствията Скарлет погледна мъжа, който бе неин съпруг през толкова години на лъжи.

— Обичам те, Рет — каза тя с просто достойнство.

— Колко неприятно за теб, Скарлет. Изглежда, вечно си влюбена в съпруга на някоя друга жена. — Той вежливо повдигна шапка. — Имам друг ангажимент, моля да ме извиниш, но трябва да тръгна.

Обърна ѝ гръб и се отдалечи. Скарлет се загледа след него. Чувствуваше се тъй, сякаш ѝ бе ударил шамар. Без причина. Тя не искаше нищо от него, дари му най-прекрасното нещо, което се бе научила да дарява. А той го стъпка в калта. Направи я на глупачка.

Не, тя се направи на глупачка.

Скарлет остана неподвижна безкрайно дълго — шарена, дребничка, самотна фигурка сред шума и глъчката на конския панаир. После светът пак се върна пред очите ѝ и тя видя Рет и приятеля му край друга шатра, сред кръг разпалени зяпачи. Някакъв човек, облечен в костюм от туид, държеше за юздите неспокоен дорест кон, а червендалест мъж с вълнена жилетка размахваше дясната си ръка в познатия жест на търговците на коне. Стори ѝ се, че чува пляскането на дланите, докато той изнудваше приятеля на Рет и собственика, за да ги докара до сделка.

Краката ѝ сами тръгнаха и прекосиха разделящото ги разстояние. По пътя ѝ сигурно имаше хора, но тя не ги забелязваше, те някак си се стопиха.

Гласът на търговеца беше като ритуален напев, мелодичен и хипнотизиращ: „... сто и двацет, сър, знаете, че е евтино за прекрасно животно като това тука... и вие, сър, можете да вдигнете с двацет и пет, нали така, за да имате такава благородно животно в конюшните си... сто и четирийсет? Сигурно и вие можете да проявите малко добра воля — господинът качи с двацет и пет, така върви светът, включете се и вие, свалете цената от сто четирийсет и две на сто и четирийсет и

веднага приключваме сделката... Да, сто и четирийсет е вече. Вижте сега щедрата природа на човека — покажете, че и вие сте от същото тесто, нали така? Кажете сто и трийсет вместо сто и двайсет и пет, то си е просто едно и също — не повече от стойността на една-две бири...“

Скарлет пристъпи в триъгълника между продавач, купувач и търговец. Лицето ѝ бе смайващо бяло над зелената блуза, очите ѝ — по-зелени от смарагди.

— Сто и четирийсет — каза ясно тя.

Търговецът спря да нарежда и я зяпна объркан. Скарлет плю на дясната си ръка и шумно я плесна в неговата. После пак плю и погледна продавача. Той вдигна ръка и плю на дланта си, после удари нейната веднъж, втори път — в извечния знак за сключена сделка. На търговеца не му оставаше нищо друго, освен и той да плюе и да плесне ръка в знак на съгласие.

Скарлет погледна приятеля на Рет.

— Надявам се, че не сте много разочарован — каза тя сладко.

— Ами не, разбира се, че не... Искам да кажа...

— Барт, искам да те запозная с... — намеси се Рет и млъкна.

Скарлет не го погледна.

— Мисис О'Хара — рече тя на озадачения му познат. Протегна наплюнчената си ръка. — Вдовица съм.

— Джон Морланд — отвърна той и пое мръсната ѝ ръка. Наведе се, целуна я, после се усмихна тъжно на пламтящите ѝ очи. — Сигурно е интересно да види човек как прескачат препятствие на кон, мисис О'Хара. Няма да ви се опре! Ловувате ли в тази област?

— Ами...

Мили Боже, какво беше направила? Какво можеше да каже? Какво щеше да прави с чистокръвен ловджийски кон в конюшните на Балихара?

— Признавам си, че просто се поддадох на женски каприз, мистър Морланд. Трябваше да имам този кон.

— И аз чувствавах същото нещо. Но изглежда, не бях достатъчно бърз — отвърна ѝ изтънченият глас на англичанина. — За мен ще бъде чест, ако се присъедините към мен, искам да кажа към лова в моето имение. То е близо до Дънсейни, ако познавате тази част от графството.

Скарлет се усмихна. Бе ходила в тази част на графството съвсем наскоро, на сватбата на Катлийн. Нищо чудно, че името Джон Морланд ѝ се бе сторило познато. Толкова много бе слушала за „сър Джон Морланд“ от съпруга на Катлийн.

— Той е прекрасен човек, нищо, че е земевладелец — ѝ бе обяснил Кевин О’Конър поне десетина пъти. — Лично ми каза да му платя пет лири по-малко аренда, било подарък за сватбата ми.

„Пет лири“ — помисли си тя. Колко щедро! От човек, който е готов да плати трийсет пъти повече за един кон.

— Познавам Дънсейни — каза Скарлет. — Гостувам у едни приятели наблизо. С удоволствие бих дошла на лов с вас някой път — в който ден кажете.

— Следващата събота?

Скарлет палаво се усмихна. Плю на дланта си и я вдигна.

— Готово!

Джон Морланд се засмя. Плю на своята и удари нейната веднъж, после още веднъж.

— Готово! По чаша преди тръгване в седем, закуската после.

За пръв път, откак се бе приближила до тях, Скарлет се обърна към Рет. Той я гледаше така, сякаш през цялото време не бе откъсвал очи от нея. В очите му имаше смях и нещо друго, което тя не можеше да определи. „Все едно, че ме вижда за пръв път!“

— Мистър Бътлър — продума вежливо тя и грациозно му протегна мръсната си ръка.

Рет свали ръкавицата си, за да я поеме.

— Мисис О’Хара — отвърна той с поклон.

Скарлет кимна на зяпналия търговец и на ухиления бивш собственик на новия ѝ кон.

— След малко ще дойде конярят ми, за да уреди каквото трябва — каза безгрижно тя и запретна поли, за да извади пачката банкноти, пъхната под жартиера на шарените ѝ чорапи.

— В гвинеи става, нали? — И отброи парите в шепата на продавача.

Разлюля пола, обърна се и се отдалечи.

— Изключителна жена — каза Джон Морланд.

Рет се усмихна само с устни.

— Невероятна! — съгласи се той.

— Кълъм! Уплаших се, че си се загубил — рече Скарлет, като зърна братовчед си в тълпата до палатките.

— Нищо подобно, Скарлет. Огладнях. Ти яде ли?

— Не, забравих.

— Доволна ли си от конете си?

Скарлет го погледна. Седеше на оградата и гледаше към препятствията. Засмя се.

— Мисля, че си купих слон. Никога не си виждал толкова голям кон, Кълъм. Трябваше да го купя, но не знам защо.

Кълъм сложи ръка на рамото ѝ, за да я успокои. Скарлет се смееше насила, очите ѝ пламтяха от болка.

27.

— Кет ще излезе — обади се гласчето.

— Не, миличка, не днес. Скоро, но не днес.

Скарлет се чувствуваше страшно уязвима. Как можа да прояви такава безразсъдност? Как можа да пренебрегне опасността за Кет? Дънсейни не беше чак толкова далеч или поне не достатъчно далеч, за да не се разбере за новата О'Хара и нейното мургаво дете. Денонощно държеше Кет при себе си в двете стаи на горния етаж и тревожно поглеждаше през прозореца над алеята.

Мисис Фиц беше нейната посредничка за работата, която трябваше да се свърши, и то възможно най-бързо. Шивачката тичаше за допълненията към тоалета за езда, обуцарят, също като елф в образа на дребно старче, работеше до късни нощи, за да направи ботушите, конярят се трудеше с парцали и масло върху напуканото и изсъхнало седло, престояло в склада за сбруята трийсет години преди пристигането на Скарлет, а едно чевръсто ратайче със спокойна ръка упражняваше силния и голям червеникавокафяв ловджийски кон. Когато дойде съботата, Скарлет беше напълно готова.

Конят ѝ беше скопен, червеникавокафяв и се казваше Полумесец. Беше много голям, както го описа на Кълъм, висок почти метър и седемдесет, с широк гръден кош, издължен гръб и силни, мускулести крака. Кон за едър човек — върху него Скарлет изглеждаше мъничка, крехка и много женствена. Страхуваше се, че е дори смешна.

Освен това беше почти сигурна, че ще се изложи. Не познаваше характера и навиците на Полумесец и нямаше как да ги разбере, защото яздеше странично, както всички дами. Като младо момиче обичаше да язди така. Полите изящно се спускаха надолу и подчертаваха тънката ѝ талия. Пък и в онези времена яздеше съвсем бавно, което беше удобно за флиртове с другите ездачи по пътя.

Сега обаче страничната езда се оказа голямо затруднение. Не можеше да командува коня с притискане на коленете, понеже едното

коляно опираше до лъка на седлото, а другото не можеше да се движи, защото натискът само върху едното стреме можеше съвсем да наруши и без това нестабилното равновесие на яздещата дама. „Сигурно ще падна още преди да съм стигнала до Дънсейни — помисли тя отчаяно, — пък и бездруго ще си счупя врата, щом се озова пред първото препятствие.“ От баща си знаеше, че най-вълнуващата част от лова е прескачането на огради, канавки, храсталаци и плетове. Кълъм изобщо не я успокои с обяснението, че дамите по принцип избягвали да участвуват активно в лова. Светската част била закуската и изисканите тоалети за езда. При страничното яздене опасността от сериозни произшествия се увеличавала и никой не укорявал дамите, загдето проявяват благоразумие.

Скарлет беше убедена, че Рет ще се зарадва, ако я види уплашена и слаба. Но тя предпочиташе по-скоро да си счупи врата, отколкото да му достави подобно удоволствие. Докосна шията на Полумесец с късия камшик.

— Хайде да опитаме сега в тръс и да видим дали ще мога да се задържа на това глупаво седло — шумно въздъхна тя.

Кълъм беше описал на Скарлет лова на лисици и все пак тя се оказа неподготвена за първите впечатления. Морланд Хол беше сграда на повече от два века с какви ли не крила, комини, стени и прозорци, безразборно долепени едни о други около оградения с каменни зидове вътрешен двор — сърцето на укрепения замък, построен от първия баронет Морланд през 1615 година. Квадратният двор беше пълен с ездачи и възбудени хрътки. При тази гледка Скарлет забрави опасенията. Кълъм бе пропуснал да й каже, че мъжете обличат яркочервени сака, наричани погрешно „розовите дрехи“. Никога не беше виждала по-великолепно зрелище.

— Мисис О'Хара. — Сър Джон Морланд приближи с коня си до нея, като държеше лъскавия си цилиндър в ръка. — Добре дошли. Не вярвах, че ще дойдете.

Скарлет присви очи.

— Рет ли ви каза това?

— Напротив. Той каза, че буйните коне няма да ви спрат.

У Морланд нямаше лукавство.

— Харесва ли ви Полумесец? — Баронетът потупа гъвкавата шия на големия ловджийски кон. — Истински красавец.

— Хмм. Да, да, наистина — отговори Скарлет.

Погледът ѝ бързо се плъзгаше наоколо, за да открие Рет. Колко много хора! По дяволите воалетката, всичко изглежда замъглено. Скарлет беше облечена във възможно най-консервативния костюм за езда, който позволяваше модата. Чисто черна вълна без украса, затворено деколте и невисока черна шапка с воалетка, здраво опъната и завързана над големия, нисък кок в мрежичка. „По-лошо е от траур — мина ѝ през ума, — но пък е съвсем благоприлично, истинска противоотрова срещу ярките поли и раираните чорапи.“ Скарлет се разбунтува само против едно нещо: отказа да сложи корсет под костюма. Дамското седло беше достатъчно мъчение.

Рет я гледаше. Скарлет бързо отмести поглед, когато най-накрая го забеляза. „Иска му се да се изложи. Ще видиш, мистър Рет Бътлър. Мога да си изпотроша кокалите, но никой няма да ми се присмива, най-малкото ти.“

— Ще яздиш спокойно по-назад и ще гледаш какво правят другите — беше ѝ казал Кълъм.

Сега Скарлет последва съвета му. Усещаше как дланите ѝ се изпотяват под ръкавиците. Ездачите отпред ускоряваха темпото, после една жена до нея се засмя, шибна коня си и препусна в галоп. Скарлет хвърли бегъл поглед на панорамата от червени и черни гърбове, спускащи се по склона пред нея, и към конете, които без усилие прескачаха ниската каменна ограда в основата на възвишението.

„Това е — помисли тя, — късно е да се плаша.“ Повдигна се на седлото да намали тежестта, без дори да знае, че се постъпва точно така, и усети как Полумесец започва да препуска все по-бързо и по-бързо със сигурната стъпка на ветеран от стотици ловувания. Оградата вече беше зад Скарлет, а тя почти не почувствува скока. Нищо чудно, че Джон Морланд толкова искаше Полумесец. Скарлет се засмя на глас. Нямахше значение, че никога в живота си не беше ловувала и не беше яздила на дамско седло повече от петнайсет години. Чувствувахе се добре, дори много добре. Забавляваше се. „Сега разбирам защо татко никога не отваряше портите. Не си струва труда, щом оградата просто може да се прескочи.“

Образите на баща и Бони, които я преследваха, бяха изчезнали. Страхът също. Испитваше единствено възбудата от допира на мъгливия въздух до кожата си и силата на животното, което ѝ се подчиняваше.

А също и възобновената решителност да настигне Рет Бътлър, да го изпревари и да го остави далеч зад себе си.

* * *

Скарлет стоеше права, изкаляният шлейф на костюма за езда беше прехвърлен през лявата ѝ ръка, с дясната държеше чаша шампанско. Джон Морланд ѝ каза, че спечелената от нея лисича лапа ще се монтира на сребърна плочка.

— Ще бъде чудесно, сър Джон.

— Моля, наричайте ме Барт. Така ми казват моите приятели.

— Моля, наричайте ме Скарлет. Така ме наричат всички, все едно дали са приятели, или не.

Беше опиянена, бузите ѝ розовееха от вълнуващото ловно преживяване и от успеха.

— Никога не съм прекарвала по-чудесен ден — сподели тя с Барт и това беше почти вярно.

Останалите ездаци я поздравиха, в мъжките очи тя прочете възхита, която не можеше да се сбърка с нищо друго, а в женските — ревност. Навсякъде около нея се мяркаха красиви мъже и жени, сребърни подноси с шампанско, прислуга, богатство — хора, които се забавляваха и живееха добре. Точно както преди Войната, но сега тя беше пораснала, можеше да говори и прави каквото пожелаеше и беше Скарлет О'Хара — провинциално момиче от Северна Джорджия в замъка на баронет в компанията на лейди еди-коя си, лорд еди-кой си и дори една графиня. Също като в роман. Скарлет беше замаяна.

Почти беше готова да забрави присъствието на Рет, дори да изличи спомена за обидата и презрението.

И все пак не напълно. Предателската памет непрекъснато прескачаше към видяното и чуто по пътя на връщане: Рет се държи, сякаш не го интересува, че го е победила съкрушително... шегува се с графинята като с най-обикновен човек... изглежда толкова самоуверен,

спокоен и ни най-малко впечатлен... толкова... същински Рет. Проклет да е дано!

— Поздравления, Скарлет! — Рет стоеше до нея, въпреки че не беше усетила кога се е приближил.

Ръката на Скарлет трепна, по полата ѝ се разля шампанско.

— По дяволите, Рет, защо се промъкваш така?

— Извинявай. — Рет ѝ подаде кърпичка. — Съжалявам също за грубото си държане на конския пазар. Единственото ми извинение е, че не очаквах да те видя там.

Скарлет пое кърпичката и се наведе да избърше влажното петно на полата си. Беше безсмислено — така или иначе, костюмът беше изпръскан с кал от препускането през гората. Но поне можеше да събере мислите си и за миг да си скрие лицето. „Няма да му покажа колко ме боли — закле се мислено тя. — Няма да се издам колко ме е наранил.“

Тя погледна нагоре с искрящи очи и усмивка на уста.

— Беше потресен — съгласи се тя. — Можеш да си представиш как се почувствувах аз. Какво, за бога, правиш в Ирландия?

— Купувам коне. Твърдо съм решил да спечеля състезанията догодина. Конюшните на Джон Морланд са известни с едногодишните си жребчета. Във вторник отивам в Париж да търся още. Какво те доведе в Дроуета в местна носия?

Скарлет се засмя.

— О, Рет, нали знаеш колко обичам да се костюмирам. Взех на заем дрехите от една камериерка в къщата, където съм на гости.

Тя се огледа за Джон Морланд.

— Не бива да забравям доброто възпитание, трябва да тръгвам — подхвърли Скарлет през рамо. — Приятелите ми ще побеснеят, ако не се върна скоро.

За миг спря поглед върху Рет, после забързано отмина. Не смееше да остане. Не и толкова близо до него. Дори не в една и съща стая... в един и същи дом.

Беше на малко повече от пет мили от Балихара, когато заваля. Скарлет обвини дъжда за мокрите си бузи.

В сряда заведе Кет в Тара. Древните могили бяха толкова високи, че Кет да се почувствува победителка като се изкачи по тях. Скарлет я наблюдаваше как безразсъдно се спуска надолу по склона и с усилие се въздържаше да не я предупреди, че може да падне.

Разказа на Кет за Тара, за рода и кралските банкети. Преди да тръгнат, Скарлет вдигна детето нависоко колкото ѝ стигаха силите, за да огледа родното ѝ място.

— Ти си малко ирландско котенце, корените ти са дълбоко в тази земя... Разбираш ли нещо от това, което ти говоря?

— Не — отговори Кет.

Скарлет я спусна на земята, момиченцето се затича. Силните крачета никога не ходеха, само тичаха. Кет често падаше. Под тревата се криеха възвишения от древността. Но детето изобщо не се разплака. Изправяше се на крака и затичваше отново.

Тази гледка беше целебна за Скарлет. Тя се възстанови.

— Кълъм, кой е този Парнел? Говореха за него на закуската в деня на лова, но не разбрах какво казват.

Протестант, беше отговорът на Кълъм, и англичанин освен това. Не представлявал никакъв интерес за тях.

Скарлет искаше да възрази, но вече беше научила, че спорът е само загуба на време. Кълъм никога не обсъждаше англичаните, особено английските земевладелци в Ирландия, наричани англоирландци. Успяваше да смени темата още преди Скарлет да се усети. Упоритият му отказ да признае, че някои англичани може да са добри хора, я тревожеше. Сестрите на кораба от Америка ѝ бяха допаднали, на лова всички бяха любезни с нея. Неотстъпчивостта на Кълъм някак я отблъскваше. Защо не поговореше с нея за тези неща, вместо да прекратява разговора?

Скарлет зададе другия въпрос, който я измъчваше, на мисис Фиц. Кой бяха ирландските Бътлъррови и защо всички ги мразеха така силно?

Икономката ѝ показа картата на Ирландия.

— Виждате ли това? — направи тя широк жест с ръка над цяло графство, не по-малко от Мийд. — Нарича се Килкени. Земята на

Бътльрови. Те са Ормъндските херцози, може би най-могъщото английско семейство в Ирландия.

Скарлет внимателно разгледа картата. Недалеч от град Килкени забеляза името Дънмор Кейв. А плантацията на Рет се казваше Дънмор Ландинг. Трябваше да има някаква връзка.

Избухна в смях. Досега беше чувствувала превъзходство, защото семейство О'Хара владееше хиляда и двеста акра, а излизаше, че Бътльрови притежават цяло графство. Рет пак беше спечелил, без да помръдне и малкия си пръст. Винаги печелеше. Коя жена можеше да бъде обвинявана за любовта си към него?

— Какво е толкова забавно, мисис О'Хара?

— Самата аз, мисис Фиц. Слава богу, че поне мога да се смея.

Мери Моран подаде глава иззад вратата, без да почука. Скарлет предпочете да не казва нищо. Длъгнестото нервно момиче щеше да стане съвсем непоносимо в продължение на цели седмици, ако някой му направеше забележка. Слуги. Проблем дори и за човек, който почти не е държал прислуга преди.

— Какво има, Мери?

— Един джентълмен иска да ви види.

Камериерката ѝ подаде картичка. Очите ѝ бяха още по-кръгли от обикновено.

„Сър Джон Морланд, Барт“

Скарлет хукна надолу по стълбите.

— Барт! Каква изненада! Влизай, ще седнем на стъпалата, нямам никакви мебели.

Наистина ѝ беше приятно да го види, но не можеше да го заведе в дневната на горния етаж. Кет спеше в съседната стая.

Барт Морланд седна на каменните стъпала, сякаш на този свят най-естественото беше да нямаш мебели. Каза ѝ, че я намерил страшно трудно, но най-накрая открил пощальона в кръчмата. Това било единственото му извинение за голямото закъснение с нейния трофей от лова.

Скарлет разгледа сребърната плочка, където беше гравирано нейното име и датата на лова. Лисичата лапа вече не беше окървавена, изглеждаше по-добре, но в никакъв случай не можеше да се нарече красива.

— Отвратително, нали? — весело подхвърли Барт.

Скарлет се засмя. Джон Морланд ѝ харесваше, все едно какво говореше Кълъм.

— Искаш ли да видиш Полумесец?

— Мислех си, че изобщо няма да ми предложиш, и се чудех как да направя прозрачен намек. Как е той?

Скарлет направи гримаса.

— Страхувам се, че му липсва движение. Чувствувам се виновна, но бях много заета. Сега е коситба.

— Как върви реколтата?

— Дотук добре. Ако не завали силно.

Двамата преминаха под колоната и излязоха при конюшната. Скарлет се канеше да я подмине и да отидат направо на пасището да видят Полумесец, но Барт я спря. Можел ли да влезе? Конюшните ѝ били прочути, а той никога не ги бил виждал. Скарлет се озадачи, но се съгласи с готовност. Конете бяха или на работа, или на пасището, затова вътре нямаше нищо за гледане, само празната конюшня, но щом проявяваше желание...

Преградите между отделенията представляваха гранитни колони с дорийски капители. Високият каменен свод над тях изглеждаше лек и безтегловен като въздуха и небето.

Джон Морланд изпука с пръсти, после се извини, че когато истински се вълнувал, го правел несъзнателно.

— Не смяташ ли, че е необичайно конюшната да прилича на катедрала? Тук бих сложил орган и цял ден бих свирил на конете Бах.

— Това сигурно ще ги поболее от катар.

Гърленият смях на Морланд прозвуча толкова комично, че разсмя и Скарлет. Тя напълни торбичка с овес и му я подаде да нахрани Полумесец.

Вървеше до госта си и се мъчеше да измисли начин да прекъсне възхитеното му бърбене за конюшните, да подхвърли нещо уж случайно, за да насочи разговора към Рет.

Нямаше нужда.

— Наистина имам късмет, че сте приятели с Рет Бътлър — възкликна Барт. — Ако не ни беше запознал, никога нямаше да видя твоите конюшни.

— Много се изненадах, като го видях — припряно заговори Скарлет. — Откъде го познаваш?

Барт отговори, че всъщност не познавал добре Рет. Преди месец стари приятели му писали, че го пращат, за да разгледа неговите коне. После Рет пристигнал с препоръчително писмо от същите приятели.

— Забележителен човек и истински се интересува от коне. Освен това знае много неща. Жалко, че не може да остане по-дълго. А вие отдавна ли се познавате? С него така и не стана дума за тебе.

„Слава богу“ — помисли Скарлет.

— Имам роднини в Чарлстън — отговори тя. — Срегнах го, когато бях на гости при тях.

— Тогава сигурно познаваш моите приятели Брутънови! Когато учех в Кеймбридж, ходех в Лондон по време на сезона на баловете с едничката надежда, че може да се появи Сали Брутън. Бях луд по нея, както всички останали.

— Сали Брутън! Маймунското лице? — изгърва се Скарлет, преди да се усети.

Барт широко се засмя.

— Именно. Не е ли чудесна? Толкова е оригинална.

Скарлет кимна въодушевено и се усмихна, но вътрешно не разбираше как мъжете могат да са луди по такива грозни жени.

Джон Морланд предполагаше, че всеки, който познава Сали Брутън, със сигурност я обожава, и поне половин час, докато се навеждаше над оградата на пасището и се мъчеше да примами Полумесец с овес, не говори за нищо друго.

Погълната от собствените си мисли, Скарлет почти не го слушаше. Изведнъж името на Рет я накара да застане нащрек. Барт се смееше на клюката, която Сали била написала в писмото. Рет, изглежда, бил попаднал в най-древната клопка, която човешката история познава. Някакъв приют за сираци организираше излет край неговото имение и когато дошло време да тръгват, се оказало, че едно от сирачетата липсва. Затова той се принудил да отиде с учителката да го потърсят. Всичко завършило благополучно, детето било намерено, но чак след като мръкнало. А това, разбира се, означавало, че

учителката, стара мома, била компрометирана и Рет трябвало да се ожени за нея.

Най-смешното било, че преди години бил прогонен от града, защото отказал да превърне в почтена дама друго момиче, с което си бил позволил недискретност.

— Човек би предположил, че си е извлякъл поука от първия път — хихикаше Барт. — Явно е много по-разсеян, отколкото изглежда. Не ти ли се струва смешно, Скарлет? Скарлет?

Тя възвърна самообладанието си.

— Като жена трябва да кажа, че мистър Бътлър си е получил заслуженото. Има вид на мъж, който е причинявал много неприятности на не едно и две момичета, когато не е бил разсеян.

Джон Морланд се заля в смях. Звукът привлече Полумесец, който предпазливо се приближи до оградата. Барт разтърси торбата с овеса.

Скарлет се чувствуваше възбудена и в същото време ѝ се плачеше. „Затова значи Рет толкова бързаше да се разведе и да се ожени повторно. Каква хитруша е тази Ан Хамптън. Добре ме изигра. Или греша. Може би просто е лош късмет за мене, че заблуденото сираче е намерено толкова късно. Също и че Ан е любимката на мис Елинор. И че толкова прилича на Мели.“

Полумесец се дръпна от овеса. Джон Морланд бръкна в джоба си и извади ябълка. Конят изцвили нетърпеливо.

— Виж, Скарлет — почна Барт, докато разрязваше ябълката, — трябва да ти кажа нещо деликатно.

Той подаде на Полумесец резенче ябълка на разтворената си длан.

„Нещо деликатно!“ Да знаеше само колко деликатна беше темата на разговора досега! Скарлет се засмя.

— Нямам нищо против да разглезиш окончателно животното, ако това имаш предвид.

Не, за бога! Сивите очи на Барт се разшириха. Как можело да ѝ хрумне такова нещо?

Било наистина неудобно, обясни Барт. Алис Харингтън — „едрата жена на лова, която накрая се озова в канавката“ — събирала гости в дома си вечерта на най-късата лятна нощ и искала да покани

Скарлет, но не смеела. Морланд бил натоварен с дипломатическата мисия на посредник.

Скарлет имаше стотици въпроси, които се свеждаха главно до това кога, къде и какво да облече. Кълъм щеше да побеснее, сигурна беше, но не я интересуваше. Искаше да се облече в красиви дрехи, да пие шампанско и пак да язди вихрено над потоци и огради след хрътките и лисицата.

28.

Харингтънови имаха огромна къща от портландски камък. Имението не беше далече от Балихара, трябваше само да се мине покрай едно село на кръстопътя, казваше се Пайк Корнър. Не беше лесно да се намери входът — нямаше порта и ограда, само две каменни колони без украса или какъвто и да било знак. Чакълена пътека вървеше покрай голямо езеро, после излизаше на покритото също с чакъл пространство пред каменната къща.

При звука от пристигащата двуколка предната врата се отвори и се показа лакей. Той помогна на Скарлет да слезе и я придружи до една камериерка, която чакаше в коридора.

— Казвам се Уилсън, мис — каза тя с реверанс. — Искате ли малко да отдъхнете след пътя, или предпочитате да се присъедините към останалите?

Скарлет реши да избере второто и лакеят я преведе през дългия коридор до отворена врата, която излизаше на моравата.

— Мисис О'Хара! — извика Алис Харингтън.

„Озова се в канавката“ не беше кой знае колко точно описание, също както определението „едра“. Алис Харингтън веднага можеше да се опише с две други думи — „дебела“ и „шумна“. Тя се приближи до Скарлет с изненадващо лека походка и изрева, че много се радва да я види.

— Надявам се, че обичате да играете крокет, аз съм ужасна и моят отбор с удоволствие ще се лиши от мене.

— Никога не съм играла — призна Скарлет.

— Толкова по-добре! Ще имате късмет, както се случва с всички новаци. — Тя ѝ подаде дървения чук. — На зелени ивици, тъкмо за вас. Имате толкова необикновени очи. Искам да ви запозная с останалите, после можете да заемете моето място и да помогнете на отбора.

Отборът на Алис, който сега стана отбор на Скарлет, се състоеше от възрастен мъж в костюм от туид, който се представи като генерал Смит-Бърнс, и една двойка малко над двайсетте, и двамата с очила,

Ема и Чизи Фулуич. Генералът ѝ представи противниковия отбор: Шарлот Монтагю, висока, слаба жена с посивели коси в красива прическа, братовчедка на Алис Дезмънд Грантли, не по-малко закръглен от нея, и елегантна двойка на име Дженъвийв и Роналд Бенет.

— Внимавайте с Роналд — каза Ема Фулуич, — той хитрува.

Скарлет хареса играта, а дъхът на прясно окосена морава ѝ се стори по-приятен от уханието на цветя. Състезателният ѝ инстинкт се разгърна напълно още преди да ѝ дойде редът за трети път, когато заслужи „Браво!“ и потупване по рамото от генерала, защото успя да запрати топката на Роналд Бенет далеч по моравата.

Играта свърши, Алис Харингтън ги повика да пият чай. Масата беше сложена под огромен бук, чиято сянка беше добре дошла, също както и присъствието на Джон Морланд. Той внимателно слушаше младата жена, която седеше до него на пейката, но помахаше с пръсти да поздрави Скарлет. Останалите гости също бяха там. Скарлет се запозна със сър Франсис Кинсмън, красавец с вид на женкар, и съпругата му, а освен това се престори убедително, че помни съпруга на Алис, Хенри, от лова у Барт.

Събеседничката на Барт очевидно се подразни, че трябва да прекъснат разговора, за да се запознаят, но прояви ледена учтивост.

— Луиза Фърнклиф — каза Алис някак прекалено весело и прошушна на ухото на Скарлет: — Има благородническа титла, обръщението към нея е „почитаема“.

Скарлет се усмихна, каза „Приятно ми е“ и не добави нищо повече. Беше ѝ ясно от хладното държане, че младата жена няма да погледне благосклонно на обръщението „Луиза“ още от самото начало, но пък не можеше да се обръща към някого с „почитаема“. Особено когато въпросната дама изглеждаше така, сякаш се надяваше Джон Морланд да не прояви толкова голяма почитателност и да я целуне зад някой храст.

Дезмънд Грантли задържа стола на Скарлет да седне и я попита дали има нещо против да ѝ предложи сандвичи и сладкиши. Скарлет великодушно му позволи. Огледа околните — Кълъм презрително ги наричаше „дребното дворянство“ — и пак помисли, че не бива да е толкова твърдоглав. Тези хора наистина бяха приятни. Беше сигурна, че ще се позабавлява добре.

След чая Алис Харингтън заведе Скарлет на горния етаж да ѝ покаже определената за нея спалня. Дълго вървяха през доста овехтели гостни, нагоре по широка стълба с протрита пътека и по широк непокрит коридор. Стаята беше просторна, но според Скарлет — с оскъдна мебелировка, а тапетите бяха съвсем избелели.

— Сара е разопаковала багажа. В седем часа ще дойде да приготви банята и да ти помогне при обличането, ако желаш. Вечерята е в осем.

Скарлет я увери, че всичко е чудесно.

— На писалището има листове за писане, на масата има книги, но ако предпочиташ нещо друго...

— За бога, не, Алис. Не искам да ти отнемам повече време, ти си толкова заета с другите гости.

Грабна напосоки една книга.

— Нямам търпение да прочета тази, търся я цяла вечност.

Всъщност искаше час по-скоро да се отърве от безкрайните шумни хвалебствия на Алис за нейния дебел братовчед Дезмънд. „Нищо чудно, че се е притеснявала да ме покани — помисли Скарлет, — няма как да не знае, че братовчед ѝ Дезмънд по никакъв начин не може да накара едно женско сърце да се разтупка. Вероятно е разбрала, че съм богата вдовица, и иска да му помогне да се докопа до мене, преди някой друг да се е сетил. Жалко, Алис, няма никакъв шанс, за нищо на света.“

Веднага щом Алис си тръгна, определената за Скарлет камериерка почука на вратата, влезе и усмихната направи реверанс.

— Викат ми Сара — обясни тя. — Имам честта да обличам старейшината на рода О'Хара. Кога ще дойдат куфарите?

— Куфарите? Какви куфари? — изненада се Скарлет.

Камериерката закри уста с ръка и изпъшка сподавено.

— Я по-добре седни — каза Скарлет. — Май трябва да ти задам няколко въпроса.

Момичето с радост се съгласи. Скарлет помрачняваше с всяка изминала минута — разбра колко много неща не е знаела.

Най-лошото беше, че нямаше да има никакъв лов. Ловният сезон бил през есента и зимата. Единствената причина Джон Морланд да

организира лов било желанието му да покаже конете си на богатия американски гост.

Не по-добра беше новината, че дамите се обличат за закуска, сменят тоалета за обяд, после още веднъж следобед, преобличат се за вечеря и изобщо не се появяват в един и същ тоалет два пъти. Скарлет имаше две дневни рокли, една вечерна и костюм за езда. Нямаше смисъл да праща някого в Балихара да донесе нещо. Мисис Сканлън, шивачката, не беше спала, за да приготви дрехите, които бе донесла. Целият гардероб, приготвен за пътуването до Америка, беше безнадеждно демодиран.

— Май ще трябва да си тръгна веднага след закуска — каза Скарлет.

— О, не — проплака Сара, — не бива да правите това. Вие сте старейшината на рода О'Хара. Какво ви интересуват другите? Те са само англичани.

Скарлет се усмихна на момичето.

— Значи ние сме срещу тях, Сара, така ли? Откъде знаеш, че съм старейшината на рода О'Хара?

— Всички в графство Мийд знаят — гордо заяви момичето, — всички ирландци.

Скарлет се усмихна. Вече се чувствуваше по-добре.

— Сега, Сара, ще ми разкажеш всичко за англичаните, които са тук.

Беше сигурна, че домашната прислуга трябва да знае всичко за всички. Винаги беше така.

Сара не я разочарова. Когато Скарлет слезе за вечеря, беше подготвена за всяка снобска проява, с която можеше да се сблъска. Знаеше за гостите повече, отколкото родните им майки.

Въпреки всичко се чувствуваше като беднячка. Освен това беше ужасно сърдита на Джон Морланд. Беше ѝ казал, че ѝ трябва „само леки рокли за през деня и нещо поразголено за вечер“. Останалите жени бяха с тоалети и бижута като кралици, а тя беше оставила перлите и диамантените обици у дома. Пък и роклята ѝ — нямаше и сянка от съмнение, че е шита от селската шивачка.

Стискаше зъби и си повтаряше, че каквото и да стане, ще се забавлява. „Може обаче да стане така, че да не ме канят вече никъде.“

Всъщност много неща ѝ харесаха. Имаше не само крокет, но също и разходка с лодки по езерото, състезание по стрелба с лък и някаква нова игра, наречена тенис — това било последният вик на модата, както я увериха.

В събота след вечеря всички започнаха да ровят в големите кутии с костюми, които бяха донесени в дневната. Имаше шеги, неудържим смях и свободно държане — Скарлет направо завидя. Хенри Харингтън я загърна с дълго копринено наметало с блестящи украшения, сложи на главата ѝ корона с фалшиви бижута и обяви:

— Тази вечер си Титания.

Останалите мъже и жени се наметнаха или облякоха извадените от кутиите дрехи. Всички викаха кого изобразяват и тичаха из голямата зала в безгрижна гоненица, криеха се зад столовете.

— Зная, че е много глупаво — извини се Джон Морланд през огромната лъвска маска от папиемаше. — Но в най-късата лятна нощ можем да си позволим да полудуваме малко.

— Доста ме подведе, Барт — каза му Скарлет. — Изобщо не можеш да помогнеш на една дама. Защо не ми каза, че ми трябва десетки рокли?

— Господи, така ли? Никога не забелязвам как са облечени дамите. Не разбирам защо толкова се суетят около тоалетите си.

Когато игрите им омръзнаха, дългата ирландска привечер вече беше свършила.

— Стъмни се — извика Алис. — Хайде да погледаме огньовете.

Скарлет изпита угризения. Трябваше да е в Балихара. Празникът беше почти толкова важен за земеделците, колкото Денят на Света Бриджит. В най-късата нощ, повратната точка в годината, се палеха огньовете — вълшебно средство за закрила на добитъка и реколтата.

Когато веселието се пренесе на тъмната морава, видяха отблясъка на далечен огън и чува звуците на ирландски рийл. Скарлет знаеше, че мястото ѝ в този момент е в Балихара. Старейшината на рода О'Хара не биваше да отсъства от церемонията по паленето на огньовете. Тя трябваше да е там и когато при изгрев-слънце добитъкът се прекарва през почти угасналите въглени. Кълъм я беше предупредил, че не бива да ходи на празненството на англичаните. Древните традиции имали голямо значение за ирландците, все едно дали тя вярвала в тях, или не. Скарлет как му се беше ядосала. Не

искаше да подчини живота си на суеверия. Но сега подозираше, че е сбъркала.

— Защо не си на празненството в Балихара? — попита Барт.

— А ти защо не си на твоето? — ядосано се сопна Скарлет.

— Защото не ме искат — отговори Джон Морланд и гласът му прозвуча много тъжно в мрака. — Веднъж отидох. Мислех, че зад поверието добитъкът да се прекарва през пепелта се крие някаква здрава селска мъдрост. Цяр за копитата или нещо подобно. Искях да го изпробвам на конете.

— Помогна ли?

— Така и не разбрах. Когато пристигнах, цялото веселие помръкна, затова си отидох.

— Аз трябваше да си ида оттук — промърмори Скарлет.

— Пълен абсурд. Ти си единственият истински човек тук. И при това американка. Ти си екзотичното цветче сред плевелите, Скарлет.

Не се беше замисляла за нещата от тази гледна точка. Звучеше разумно. Хората винаги се радват на гости отдалеч. Настроението ѝ се подобри, но само до мига, когато чу „почитаемата“ Луиза да казва:

— Нали са забавни? Обожавам ирландците, когато се държат езически и примитивно. Да не бяха толкова мързеливи и глупави, нямаше да имам нищо против да живея в Ирландия.

Скарлет мислено се закле да се извини на Кълъм, щом се прибере у дома. Не биваше да напуска имението си и своя народ.

— Та нали всеки човек греша понякога, Скарлет миличка? Трябваше сама да ги видиш, как иначе щеше да разбереш? Избърши си очите и обиколи с коня полето. Ратаите започнаха да пластят сеното.

Скарлет целуна братовчед си по бузата. Не беше заявил: „Нали ти казвах!“

През следващите седмици получи още две покани от хора, с които се беше запознала в дома на Алис Харингтън. Написа строго учтиви откази и на двете. Ратаите направиха сеното на купи и тя ги прехвърли да работят върху съсипаната морава зад къщата.

Следващото лято тревата щеше да се оправи и крокетът щеше да се хареса на Кет. Играта беше забавна.

Пшеницата вече беше узряла, почти готова за жътва, когато един ездач ѝ донесе бележка и се самопокани в кухнята на чаша чай „или нещо по за мъже“, докато я изчака да напише отговора.

Шарлот Монтагю искаше да я посети, ако е удобно.

Коя, за бога, беше Шарлот Монтагю? Скарлет се мъчи да се сети почти десет минути и най-накрая си спомни приятната, ненатрапчива по-възрастна жена у Харингтънови. Мисис Монтагю, както си припомни Скарлет, не се беше разлудувала като индианка по време на празненството. Май беше изчезнала някъде след вечеря. Но това едва ли я правеше по-малко англичанка.

Какво обаче искаше тя? Любопитството зачовърка Скарлет. В бележката пишеше „въпрос от голямо значение и за двете ни“.

Скарлет лично отиде до кухнята да предаде на пратеника на мисис Монтагю покана за чай същия следобед. Знаеше, че навлиза в територията на мисис Фиц. В кухнята можеше да поглежда само от коридора горе. Но нали кухнята беше нейна собственост? И ако Кет можеше да прекарва там часове наред, защо да не може тя да прави същото?

Скарлет отначало реши да облече розовата рокля за посещението на мисис Монтагю. С нея ѝ беше по-прохладно, отколкото в обичайните дрехи, а следобедът бе неочаквано топъл за Ирландия. После остави роклята обратно в гардероба. Нямахме смисъл да се преструва на такава, каквата всъщност не беше.

За чая поръча бармбрек вместо любимите си обикновени кифлички.

Шарлот Монтагю беше облечена със сиво ленено сако, пола и дантелено жабо — Скарлет умираше от любопитство да го докосне. Никога през живота си не беше виждала толкова плътна и богата дантела.

Възрастната жена свали ръкавиците си от сива ярешка кожа и сивата шапка с перо, преди да седне на тапицирания с плюш стол до масичката за чай.

— Благодаря ви, че ме приехте, мисис О'Хара. Съмнявам се, че имате желание да бъбрим за времето. Предпочитате да разберете защо съм дошла, нали така? — В гласа и усмивката на мисис Монтагю се долавяше някаква особена невеселост.

— Умирам от любопитство — отговори Скарлет. Началото ѝ бе допаднало.

— Разбрах, че сте преуспяваща делова жена както тук, така и в Америка... Не се тревожете. Не разпространявам това, което знам — то е едно от най-ценните ми предимства. Друго, както можете да се досетите, е възможността ми да научавам неща, които са недостъпни за останалите. Аз също съм делова жена. Бих искала да ви разкажа за моята работа, с ваше позволение.

Скарлет успя само безмълвно да кимне. Какво знаеше тази жена за нея? И откъде?

Мисис Монтагю обясни, че уреждала различни неща, ако трябвало да се изрази най-общо. Била най-малката дъщеря на малкия син на едно добро семейство, съпругът ѝ също бил малкият син в семейството. Още преди смъртта му при нещастен случай по време на лов тя се била уморила винаги да е на втори план, да се мъчи да спазва условностите, да живее както всички добре възпитани дами и джентълмени и винаги да страда от безпаричие. След като овдовяла, изпаднала в положението на бедната роднина, което ѝ се сторило непоносимо.

Разполагала само с жив ум, образование, вкус и достъп до най-добрите семейства в Ирландия. Използувала тези начални предимства и добавила към тях дискретност и информираност.

— Аз съм, как да кажа, професионална гостенка и приятелка. Щедро раздавам съвети — за дрехи, за посрещане на гости, за подредбата на дома, за уреждане на бракове и тайни срещи. И за това получавам щедри комисионни от мъжки и дамски шивачи, обуцари, бижутери, мебелисти и търговци на килими. Аз съм опитна и тактична. Едва ли някой се съмнява, че ми плащат за услугите. Но дори да подозират, или не искат да знаят или са толкова доволни от резултата, че не ги интересува, особено когато това не им струва нищо.

Скарлет беше шокирана и очарована. Защо тази жена признаваше всичко, защо точно пред нея?

— Разказвам ви всичко това, защото съм сигурна, че не сте глупачка, мисис О'Хара. Вие бихте се учудили, и то с пълно право, ако ви предложех да ви помогна само от добро сърце, както се казва. Проявявам добросърдечност само дотолкова, доколкото помага за личното ми благополучие. Имам делово предложение за вас. Вие заслужавате повече от малкото празненство на бедната и незначителна Алис Харингтън. Притежавате красота, ум и пари. Можете да сте много оригинална. Ако се оставите в моите ръце, под моето ръководство, ще направя от вас най-възхитителната и най-търсената жена в Ирландия. За това ще потрябват две-три години. После целият свят ще е отворен за вас и ще правите каквото пожелаете. Ще бъдете прочута. А аз ще имам достатъчно пари, за да изживея старините си в охолство. — Мисис Монтагю се усмихна. — Почти два̀йсет години съм чакала да се появи някоя като вас.

29.

Скарлет забърза по коридора над кухнята към стаите на мисис Фицпатрик веднага щом Шарлот Монтагю си тръгна. Не я интересуваше, че трябва да повика икономката при себе си — искаше да поговори с някого.

Мисис Фиц излезе от стаята си, преди Скарлет да е почукала на вратата.

— Трябваше да пратите да ме повикат, мисис О'Хара — каза тихо тя.

— Зная, зная, но така се губи време, а това, което искам да кажа, не търпи нито миг! — Скарлет беше извънредно възбудена.

Студеният поглед на мисис Фицпатрик бързо я охлади.

— Налага се да потърпите — каза тя. — Прислужничките в кухнята ще чуят всяка ваша дума и ще я повторят с куп преувеличения. Последвайте ме и вървете бавно.

Скарлет се почувствува като наказано дете. Изпълни всичко точно.

На половината път по коридора над кухнята мисис Фицпатрик спря. Скарлет спря до нея и овладя нетърпението си, докато мисис Фиц описваше направените в кухнята подобрения. Хрумна ѝ, че широкият парапет е удобен за сядане, но продължи да стои изправена като мисис Фиц и да гледа надолу към кухнята и засуетилите се прислужнички.

Мисис Фицпатрик вървеше напред много бавно, но все пак се движеше. Скарлет заговори веднага щом затвори вратата към коридора.

— Смешно е, разбира се — обобщи тя, след като преразказа думите на мисис Монтагю, — и на нея казах същото. Казах ѝ, че съм ирландка и нямам желание да ме търсят англичаните.

Скарлет говореше забързано, беше се зачервила.

— Права сте били, мисис О. Тази жена не е по стока от една крадла, ако се съди по думите ѝ.

Яростта на мисис Фицпатрик накара Скарлет да млъкне. Тя не повтори отговора на мисис Монтагю, която бе казала:

— Ирландското у вас е много заинтригуващо. Един ден раирани чорапи и варени картофи, на следващия — яребици и коприна. Можете да запазите и двете, така ще се доукраси легендата около вас. Пишете ми, когато решите.

Разказът на Розалийн Фицпатрик за посетителката при Скарлет вбеси Кълъм.

— Защо изобщо я е допуснала да влезе? — гневеше се той.

Розалийн се помъчи да го успокои.

— Самотна е, Кълъм. Няма други приятели, освен теб и мен. Едно дете може да значи всичко за майка си, но не може да ѝ бъде компания. Смятам, че ще ѝ се отрази добре, ако общува малко повече. Пък и на нас, като помислиш. Странноприемницата на Кенеди е почти готова. Скоро ще почнат да идват най-различни хора. Не виждам нищо по-добро от новите посетители, които да отвлекат вниманието на англичаните.

— От пръв поглед прецених онази Монтагю. Хладно пресметлива, алчна жена. Помни ми думата, първото, което ще каже на Скарлет, ще бъде, че Големият дом се нуждае от нови мебели и ремонт. Монтагю ще хитрува с цените на всяко нещо, но Скарлет може да си позволи да плаща. Пък и през Трим за Балихара ежедневно ще минават и заминават търговци с разни бои, кадифета и френски моди. Никой няма да обърне внимание на още един-двама души по същия път.

— Вече се носят приказки за хубавичката американска вдовица. Защо не си търси съпруг? Според мене по-добре да я пращаме при англичаните на гости. Иначе английските офицери, току-виж, почнали да идват тук да я ухаждат.

Кълъм обеща „да помисли“. Вечерта излезе и ходи пеша цели мили. Мъчеше се да реши кое е най-добро за Скарлет, кое е най-добро за братството и как могат да се съчетаят двете.

Напоследък беше толкова разтревожен, че разсъдъкът му се замъгляваше. До него стигаха приказки, че някои хора губят предаността си към Финианското движение. Богатата реколта две години подред караше хората да се чувствуват спокойни, а спокойствието пречеше да поемат рискове. Освен това финианците, които бяха проникнали в полицията, дочуваха слухове за доносник в

братството. Нелегалните групи винаги бяха изложени на опасността от доносничество. В миналото въстанието на два пъти бе осуетявано заради предателство. Но сега то беше толкова внимателно, толкова бавно подготвено. Бяха взети всички предпазни мерки. Нищо не беше оставено на волята на случайността. Не биваше да се допуска объркване сега. Беше съвсем наближило. Върховните съвети бяха взели решение да дадат сигнал за действие през зимата, когато три четвърти от англичаните в доброволните отряди щяха да са далеч от гарнизоните си, на лов за лисици. Но вместо паролата дойде нареждане: да се изчака, докато доносникът бъде разкрит и обезвреден. Чакането го измъчваше.

Слънцето изгря, той се върна през обагрената в розово ниска мъгла до Големия дом, отключи със своя ключ и отиде право в стаята на Розалийн.

— Смятам, че си права — каза ѝ той. — Сега заслужих ли чаша чай?

Още същия ден мисис Фицпатрик любезно се извини на Скарлет — призна, че е говорила прекалено прибързано и предубедено. Настоя пред Скарлет да намери мястото си в светския живот с помощта на Шарлот Монтагю.

— Реших, че е глупаво — отговори Скарлет. — Прекалено заета съм.

Когато Розалийн предаде думите ѝ на Кълъм, той се разсмя. На тръгване от неговата къща тя тръшна вратата.

Жътва, празненства по случай прибирането на реколтата, златните есенни дни, началото на златния листопад. Скарлет се радваше на богатата жътва и скърбеше, че дните почват да намаляват. Септември беше месецът за плащане на наемите за полугодieto и тя знаеше, че на арендаторите ще им остане печалба след разплащането. Беше много вълнуващо да се чувствува старейшина на рода О'Хара.

За втория рожден ден на Кет организира голямо празненство. Всички деца в Балихара под десетгодишна възраст играха в големите празни зали на партера, може би за пръв път през живота си опитаха сладолед, ядоха бармбрек с късметчета, пъхнати между стафидите. Всяко дете се върна у дома с лъскава монета. Скарлет се погрижи да се

приберат рано заради суеверията около празника Все свети. После заведе Кет на горния етаж да спи.

— Хареса ли ти рожденият ден, миличко?

Кет сънено се усмихна.

— Да. Спи ми се, мамо.

— Зная, гълъбче. Отдавна трябваше да си в леглото. Хайде... лягай... можеш да спиш в голямото легло на мама, защото рожденият ден е голям празник.

Кет се изправи веднага щом Скарлет я сложи да легне.

— Къде е подаръкът на Кет?

— Ей сега, пиленце.

Скарлет донесе голямата порцеланова кукла от кутията, където я беше оставила Кет. Детето поклати глава.

— Другият.

Кет се обърна по корем, свлече се по пухения юрган на пода и тупна долу. После пропъзля под леглото и се измъкна с едно жълто коте на ивици.

— За бога, Кет, откъде дойде това коте? Дай ми го, преди да те е одраскало.

— Ще го върнеш ли?

— Разбира се, ако го искаш. Но то живее навън и може да не иска да остане в къщата.

— То ме харесва.

Скарлет се предаде. Котето не беше одраскало Кет, детето изглеждаше много доволно. Какво щеше да й пречи, ако го оставеше? Сложи и двете да си легнат. „Е, леглото ще потъне в бълхи, но какво да се прави — рожден ден!“

Кет се сгуши на възглавниците. Премрежените очички изведнъж се отвориха.

— Ани като ми донесе млякото — каза тя, — приятелката ми може да го изпие.

Зелените очи се затвориха, детето заспа спокоен сън.

Ани почука на вратата и влезе с чаша топло мляко. После в кухнята разказа на останалите, че мисис О'Хара много се смяла, но тя не разбрала защо. Била казала нещо за котките и млякото. „Ако някой иска да знае какво мисля аз — обади се Мери Моран, — много по-

добре е детето да има прилично християнско име, да го закрилят светците.“ Трите прислужнички и готвачката се прекръстиха три пъти.

Мисис Фицпатрик ги видя и чу отгоре. Тя също се прекръсти и каза наум молитва. Кет скоро щеше да порасне и нямаше да може да е под закрила непрекъснато. Мнозина се страхуваха от сменени от феите деца, а хората се мъчат да унищожат онова, от което се боят.

През това време в град Балихара майките търкаха децата си с вода, в която цял ден беше престоял корен от ангелика — известен цяр против вещици и духове.

За решението в крайна сметка натежа рогът. Скарлет упражняваше Полумесец, когато чува рога и после хрътките. Някъде наблизо имаше ловци. Помисли, че даже Рет може да е сред тях. Препусна с Полумесец над три канавки и четири плета по пътя до Балихара, но не беше същото. На следващия ден написа писмо на Шарлот Монтагю.

След две седмици по алеята се показаха три коли. Пристигаха мебелите за стаите на мисис Монтагю. Дамата идваше отзад в елегантен екипаж заедно с камериерката си.

Тя посочи как да подредят мебелите в спалнята и дневната близо до стаите на Скарлет, после остави камериерката да се погрижи за разопаковането на багажа.

— Започваме — обърна се тя към Скарлет.

— Все едно, че ме няма — оплака се Скарлет. — Единственото, което правя, е да подписвам банкови сметки за скандални суми.

Говореше на Окрас, котката на Кет. Името означаваше „гладница“ на ирландски и ѝ беше дадено от готвачката в момент на гняв. Окрас не обръщаше внимание на Скарлет, но тя нямаше на кого друго да говори. Шарлот Монтагю и мисис Фицпатрик рядко питаха за нейното мнение по какъвто и да е въпрос. И двете знаеха какво трябва да представлява Големият дом, а тя не знаеше.

Нито пък я интересуваеше особено. През по-голямата част от живота ѝ къщата беше даденост, за която не се налагаше да се замисля. Тара беше Тара, къщата на леля Питипат беше на леля Пити, въпреки

че половината ѝ принадлежеше. Скарлет се беше занимавала само с къщата, която ѝ построи Рет. Беше купувала най-модните и най-скъпите мебели и украшения, те ѝ допадаха, защото доказваха колко е богата. Самата къща не ѝ доставяше удоволствие, тя почти не я забелязваше. Така както всъщност не забелязваше Големия дом в Балихара. Шарлот казваше, че бил истински дворец от осемнайсети век, но какво от това в края на краищата? За Скарлет имаха значение земята заради плодородието и реколтата и градът заради наемите и услугите, а и още защото никой, даже Рет, не притежаваше собствен град.

Но тя разбираше съвсем ясно, че приемането на покани я задължава да връща жеста, а не можеше да кани гости в къща, където бяха обзаведени само две стаи. Смяташе, че има късмет с Шарлот Монтагю, която пожела да преобрази Големия дом вместо нея. Имаше по-интересни неща, с които да запълва времето си.

Скарлет твърдо държеше на две неща: стаята на Кет да е точно до нейната, а не някъде в отделно крило с бавачка, и тя сама да се справя със сметките, без да предоставя деловата работа на управител. Иначе Шарлот и мисис Фиц можеха да правят каквото поискат. От разходите ѝ се завиваше свят, но се беше съгласила да даде пълна свобода на Шарлот и беше твърде късно да се откаже от договореното. Пък и парите вече не бяха толкова важни за нея, както преди.

И така, Скарлет се оттегли да управлява имението, Кет се разпореждаше в кухнята, а през това време работниците вършеха някакви неизвестни, скъпи, шумни и миризливи работи из къщата в продължение на цели месеци. Но тя поне се занимаваше със стопанството и изпълняваше задълженията си към рода О'Хара. Освен това купуваше коне.

— Не зная нищо или почти нищо за конете — сподели Шарлот Монтагю.

Признанието накара Скарлет да повдигне изненадано вежди. Беше повярвала, че няма нищо на този свят, за което Шарлот да не твърди, че е специалистка.

— Ще ти трябват най-малко четири ездитни коня и шест ловджийски, по-добре осем, и трябва да помолиш сър Джон Морланд да ти помогне при подбора.

— Шест ловджийски! Господи, Шарлот, та това са над петстотин лири! — изкрещя Скарлет. — Ти си полудяла!

После снижи тона, беше разбрала, че да се крещи на мисис Монтагю е чисто хабене на нерви, тя беше невъзмутима.

— Ще те просветя малко по въпроса за конете — каза тя с хаплива любезност. — Не можеш да яздиш повече от един кон. Впрягове ти трябват само за екипажи и за оран.

И все пак загуби спора. Както обикновено. Затова нямаше смисъл да възразява срещу помощта на Джон Морланд. Но всъщност знаеше, че се е надявала да намери повод да се срещне с Барт. Той можеше да има вести от Рет. На следващия ден отиде в Дънсейни. Морланд беше възхитен от нейната молба. Щял, разбира се, да ѝ помогне да намери най-добрите ловджийски коне в цяла Ирландия...

— Имаш ли новини от твоя американски приятел, Барт?

Скарлет се надяваше, че въпросът звучи непринудено, беше изчакала достатъчно дълго, преди да го зададе. Джон Морланд беше в състояние да говори за коне по-дълго даже от Биатрис Тарлтън.

— За Рет ли питаш?

Сърцето на Скарлет трепна, щом чу името му.

— Да, той е много по-внимателен в кореспонденцията си от мене. — Джон посочи разхвърляната купчина писма и сметки на писалището.

Нямаше ли да продължи този човек? Какво щеше да каже за Рет?

Барт сви рамене и обърна гръб на писалището.

— Решил е да пусне на чарлстънските състезания кобилката, която купи от мене. Казах му, че тя е учена да прескача препятствия, а не да бяга на скоростни състезания, но той е сигурен, че бързината ѝ ще компенсира другото. Страхувам се, че ще бъде разочарован. След три-четири години може да се окаже прав, но като се има предвид, че майка ѝ беше от...

Скарлет престана да го слуша. Джон Морланд можеше да проследи родословията чак до Потопа! Защо не ѝ казваше онова, което тя искаше да научи? Щастлив ли беше Рет? Беше ли споменал нещо за нея?

Погледна въодушевеното, напрегнато лице на младия баронет и му прости. По някакъв своеобразен начин той беше един от най-чаровните мъже на света.

Животът на Джон Морланд беше здраво свързан с конете. Той беше съвестен земевладелец, грижеше се за имението и арендаторите. Но истинската му страст бяха отглеждането и подготовката на състезателни коне и на второ място — зимният лов на лисици с прекрасните ловджийски коне, които държеше за себе си.

Вероятно така компенсираше своята романтична трагедия, всеотдайността си към една жена, спечелила сърцето му още в ранните младежки години. Тя се казваше Грейс Хейстингс. Беше съпруга на Джулиан Хейстингс от близо двайсет години. И Джон Морланд, и Скарлет страдаха от несподелена любов.

Шарлот ѝ беше разказвала това, което „всички в Ирландия“ знаели — Джон бил сравнително добре защитен от нападателни кандидатки за женитба, защото разполагал с малко пари. Титлата и имението му били стари, впечатляващо стари, но нямал друг доход, освен наемите и харчел всичко почти до последния шилинг за коне. Въпреки това беше много красив — някак разсеян, висок, рус, сивоок, с жив поглед и обезоръжаваща мила усмивка, която изцяло разкриваше добродушния му характер. Бил необичайно наивен за човек, прекарал целия си живот, над четирийсет години, в светските кръгове на британското общество. От време на време в него се влюбвала някоя богата жена като почитаемата Луиза и почвала упорито да го преследва, което притеснявало Морланд и забавлявало всички останали. Тогава ставал още по-голям особняк — разсеяността му почвала да граничи с неразумност, жилетките си закопчавал накриво, заразителният му бурен смях бил понякога неуместен. Освен това пренареждал колекцията си от картини на Джордж Стъбс толкова често, че стените в къщата му ставали целите на дупки.

Скарлет забеляза, че на една купчина книги е опрян портрет на прочутия кон Затъмнение. Но за нея това нямаше никакво значение, нали жадуваше да научи нещо за Рет. „Ще го попитам направо — реши тя. — Барт, така или иначе, няма да запомни.“

— Рет каза ли нещо за мене?

Морланд премигна, все още потънал в мисли за предците на кобилката. После осъзна въпроса.

— О, да, попита ме дали можеш да му продадеш Полумесец. Смята да възобнови лова в Дънмор. Помоли ме да търся и други коне като него.

— Тогава значи ще трябва да дойде за покупката — каза Скарлет, душата ѝ се молеше за утвърдителен отговор. Но от думите на Барт помръкна.

— Не, ще трябва да ми се довери. Разбираш ли, жена му чака бебе и той няма да я остави сама. Но сега, като ще търся най-доброто за тебе, не бих могъл да помогна на Рет. Ще му пиша веднага щом намеря време.

Скарлет така дълбоко се замисли върху чутото, че Барт трябваше да я дръпне за ръката, за да привлече вниманието ѝ. Питаше я кога иска да започне да търси ловджийски коне за нея.

— Още днес — отговори тя.

През цялата зима ходеше всяка събота с Джон Морланд на лов на различни места в графство Мийд и разглеждаше ловджийските коне за продан. Не беше лесно да намери подходящи, защото тя настояваше конете да са безстрашни като самата нея. Яздеше, сякаш я преследваха демони, и най-накрая само ездата ѝ помогна да се отърси от мисълта, че не може да си представи Рет като баща на друго дете, освен на Кет.

Когато оставаше къщи, Скарлет се мъчеше да обгради момиченцето с допълнителни грижи и любов. Както обикновено, Кет се мръщеше на прегръдките, но беше готова да слуша истории за коне, докато Скарлет не се умореше да говори.

Дойде февруари, Скарлет направи символичната първа копка за годината със същото щастливо вълнение както преди. Беше успяла да остави Рет в миналото и рядко се сецаше за него.

Започнала бе нова година, изпълнена с приятни обещания за бъдещето. Ако Шарлот и мисис Фиц някога успееша да завършат започнатото по къщата, щеше може би да покани и гости. Липсваха ѝ Катлийн и останалите от семейството. Пигийн толкова затрудняваше посещенията, че тя вече съвсем рядко се виждаше с братовчедите си.

Но всичко това можеше да почака, трябваше да почака. Идваше време за сеитбата.

През юни Скарлет прекара един дълъг, изтощителен ден с шивачката, която Шарлот Монтагю беше докарала от Дъблин. Мисис Симс беше безжалостна. Скарлет трябваше да стои с ръце, вдигнати нагоре, встрани, напред, отпуснати надолу, едната нагоре, другата

надолу, едната напред, другата назад — във всякаква поза, която можеше да си представи, и няколко, които далеч надхвърляха въображението ѝ. Стори ѝ се, че това продължава часове. После същото се повтори в седнало положение, а накрая във всички възможни стъпки на кадрила, валса и котилъона.

— Само за саван не ме премери — изпъшка Скарлет.

На лицето на Шарлот Монтагю се появи една от редките ѝ усмивки.

— Може и да го е направила, без да усетиш. Дейзи Симс е много старателна.

— Не мога да повярвам, че тази ужасна жена се казва Дейзи — възкликна Скарлет.

— Никога не се обръщай към нея на малко име, освен ако тя не ти предложи. Никоя жена, ако е по-малко от херцогиня, не може да фамилиарничи с Дейзи. Тя е най-добрата в своя занаят, никой не смее да я обиди.

— Ти я наричаш Дейзи.

— Аз също съм най-добрата в моя занаят.

Скарлет се засмя. Харесваше Шарлот Монтагю и я уважаваше. Но едва ли би казала, че е много удобно да е нейна приятелка.

Преоблече се в селските дрехи, хапна за вечеря — Шарлот ѝ напомни, че се казва „слизам за вечеря“ — и тръгна към хълма до река Нйтсбрук за запалването на огъня в чест на най-късата лятна нощ. Там танцува под познатите звуци на цигулките, гайдите и баурана на Кълъм и си мислеше какъв късмет има. Ако обещанията на Шарлот се окажеха верни, тя щеше да притежава и двата свята — ирландския и английския. Горкият Барт, хрумна ѝ изведнъж, не беше добре дошъл на огъня в своето собствено имение.

Скарлет пак се сети за добрия си късмет, когато седна на почетното място на банкета по случай приключването на жътвата. Реколтата в Балихара пак беше богата, не чак толкова, колкото предишните две години, но все пак достатъчна, за да подрънкват джобовете на всички. Нямаше човек в Балихара, който да не се зарадва на добрия късмет. Всъщност Кълъм правеше изключение, както забеляза Скарлет.

Изглеждаше така, сякаш не беше спал цяла седмица. Искаше ѝ се да го попита какво му е, но от няколко седмици той беше груб с нея като мечка. А според мисис Фиц май вече изобщо не се доближавал до кръчмата.

Е, нямаше да допусне той да помрачи доброто ѝ настроение. Нали празнуваха края на жътвата.

Пък и ловният сезон щеше да почне съвсем скоро, а новият ѝ костюм за езда имаше най-възхитителната кройка, която беше виждала. Мисис Симс напълно отговаряше на описанието на Шарлот.

— Ако си готова, можем да обиколим — каза Шарлот Монтагю.

Скарлет остави чаената чаша. Изпитваше по-голямо нетърпение, отколкото ѝ се искаше да признае.

— Много любезно от твоя страна, Шарлот, след като почти цяла година всички врати, освен на моите стаи, са заключени.

Мъчеше се гласът ѝ да прозвучи колкото е възможно по-раздразнено, но подозираше, че Шарлот е прекалено умна, за да се подведе.

— Само да намеря Кет, да отидем с нея.

— Както искаш, Скарлет, но тя видя всичко, докато се работеше. Забележително дете, появява се винаги, когато остане отворен прозорец или врата. Доста изнерви бояджиите, като се катереше на стълбите им.

— Не ми разказвай такива неща, ще ми стане лошо. Като майmunка е, катери се навсякъде.

Скарлет повика Кет, потърси я, но безуспешно. Понякога самостоятелността на момиченцето я ядосваше, както сега. Обикновено се гордееше с нея.

Сигурно ще ни настигне, ако ѝ е интересно — каза най-накрая тя. — Да вървим, умирам от любопитство.

Можеше да си признае, нямаше кого да заблуждава.

Шарлот я поведе към горния етаж първо по дългите коридори със спални за гости от двете страни, после пак надолу към първия етаж над партера, който Скарлет все още не можеше да свикне да не нарича по американски втори етаж. Шарлот я заведе в другия край на къщата, далеч от стаите, които в момента използваше.

— Твоята спалня, банята, будоарът, тоалетната стая, стаята за игри на Кет, нейната спалня и занималнята ѝ.

Вратите се разтвориха и резултатът от труда на Шарлот блесна. Скарлет се възхити от женствената мебелировка в бледозелено и златисто в нейните стаи и от животинчетата, изрисувани да илюстрират букви от азбуката в стаята за игри на Кет. Плесна с ръце, като видя столчетата и масичките с детски размери. Защо досега не се беше сетила за това? Имаше дори детски сервиз за чай на масичката на Кет и детско столче до камината.

— Твоите стаи са във френски стил — обясни Шарлот, — Луи Шестнайсети, ако те интересува. Те са Робияровата част от тебе. Твоето вътрешно О'Хара преобладава в приемните на партера.

Единствената партерна стая, която Скарлет познаваше, беше залата с мраморния под. Минаваше през нея към алеята и широкото каменно стълбище за горните етажи. Шарлот Монтагю бързо я преведе оттам. Отвори високите двойни врати встрани и покани Скарлет в трапезарията.

— Божичко — възкликна Скарлет, — не познавам толкова хора, че да се заемат всички столове.

— Ще се запознаеш — каза Шарлот и я поведе към друга висока врата. — Това е стаята за закуска и сутрешни занимания. Тук може също да се вечеря, ако сте малко на брой.

Прекося стаята, разтваряйки още врати.

— Големият салон и балната зала — обяви тя. — Трябва да призная, че съм много доволна от тях.

Покрай едната дълга стена имаше двойни врати на голямо разстояние една от друга и високи позлатени огледала помежду им. В средата на отсрещната стена имаше камина, а над нея — друго огледало в позлатена рамка. Всички огледала бяха съвсем леко наклонени така, че отразяваха не само залата, но и високия таван. По него бяха изрисувани сцени от героичните легенди за ирландската история. Скарлет остана възхитена.

— На целия етаж мебелите са направени в Ирландия, ирландски са също материалите — вълнените платове, ленът, среброто, порцеланът, стъклото, почти всичко. Тук домакиня е старейшината на рода О'Хара. Ела, остава да видиш само библиотеката.

Скарлет хареса тапицираните с кожа столове и честърфилдското канапе, призна също, че книгите в кожени подвързии изглеждат много красиви.

— Свършила си чудесна работа, Шарлот — каза искрено тя.

— Да, всъщност не беше толкова трудно, колкото се опасявах отначало. Хората, които са живели тук, са планирали добре градините, затова там трябваше само подкастриране и почистване. Зеленчуковата градина още догодина ще произвежда големи количества, въпреки че овощките ще почнат да дават плод може би след две години. Трябваше да се подкастрият чак до главната издънка.

Скарлет изобщо не разбираше какво говори Шарлот, но така или иначе, не я интересуваше. Прииска ѝ се Джералд О'Хара да можеше да види тавана и балната зала, а Елен О'Хара — мебелите в будоара.

Шарлот разтваряше още врати.

— Ето, пак излизаме в коридора — каза тя. — Отлично кръгово движение за големи празненства. Архитектите от времето на крал Джордж са си знаели работата... Ела през входната врата, Скарлет.

Тя придружи Скарлет до горната площадка на стълбата, после двете слязоха надолу към настланата с нов чакъл алея.

— Прислугата, мисис О'Хара.

— Божичко! — въздъхна Скарлет.

Пред нея в две редици стояха униформени слуги. От дясната ѝ страна беше застанала мисис Фицпатрик, малко пред готвачката, четири кухненски прислужнички, две камериерки за посрещане на гостите, четири камериерки за горния етаж, три доячки, главната перачка и още три перачки.

Отляво видя високомерен на вид мъж, който не можеше да бъде нищо друго, освен иконом, две пъргави момчета, познатия вече коняр и шест негови помощници, както и петима мъже, чиито изцапани с пръст ръце издаваха заниманието им с градинарство.

— Струва ми се, че трябва да седна — прошепна Скарлет.

— Първо се усмихни и ги поздрави с добре дошли в Балихара — каза Шарлот.

Тонът ѝ не търпеше никакви възражения. Скарлет я послуша.

Като се върнаха обратно в къщата, която вече наистина приличаше на господарски дом, Скарлет се закиска.

— Те са по-добре облечени от самата мен — каза тя и погледна безизразното лице на Шарлот Монтагю. — Напушва те смях, Шарлот, не можеш да ме заблудиш. Двете с мисис Фиц добре сте се позабавлявали, докато сте измисляли всичко това.

— Така е — призна Шарлот.

Скарлет не можа да изтръгне от нея нищо повече от усмивка като израз на онова, което бе нарекла „напушва те смях“.

Скарлет покани всички от Балихара и Адамстаун да видят възродения Голям дом. Дългата маса в трапезарията бе отрупана с ястия, Скарлет притичваше от стая в стая да кани гостите да хапнат и да ги води да видят изрисувания таван. Шарлот Монтагю стоеше тихо до голямото стълбище и безмълвно изразяваше неодобрение, но тя не обърна внимание. Мъчеше се също да не обръща внимание на неудобството и притеснението на братовчедите си и хората от селото, но половин час след пристигането им беше готова да се разплаче.

— Това противоречи на традицията, мисис О'Хара — шепнеше ѝ Розалийн Фицпатрик. — Тук не е за тях. Никой фермер не е престъпвал прага на който и да е господарски дом в Ирландия. Ние се придържаме към старите обичаи и не сме готови за промени.

— Но аз мислех, че финианците искат да променят всичко.

Мисис Фиц въздъхна.

— Така е. Но промяната означава връщане към още по-стари обичаи от онези, които забраняват на селяните да влизат в господарските домове. Не мога да се изразя по-ясно.

— Не се тревожете, мисис Фиц. Просто сбърках, това е всичко. Няма да повтора грешката.

— Грешка от щедрост на сърцето. Това е похвално.

Скарлет се насили да се усмихне, но се чувствуваше объркана и разстроена. Какъв смисъл имаше да поддържа зали, подредени по ирландски, ако в тях ирландците не се чувствуваха удобно? И защо братовчедите ѝ се отнасяха към нея като към пришълка в собствената ѝ къща?

Всички си отидоха, прислугата отстрани следите от гостите и Скарлет тръгна да обикаля сама от стая в стая.

„Все пак ми харесва — реши тя. — Много ми харесва.“ Стори ѝ се много по-хубаво, отколкото би могъл да е или някога е бил Дънмор Ландинг.

Стоеше изправена сред отразените кралски образи и си представяше, че до нея е Рет, изпълнен със завист и възхищение. Щяха да са минали години, Кет да е пораснала и той да тъжи, че е пропуснал да види как дъщеря му расте като красивата наследница на семейния дом О'Хара.

Скарлет затича нагоре по стълбите и коридора към стаята на Кет.
— Здравей — каза Кет.

Тя седеше до масичката и внимателно наливаше чаша мляко за голямата котка. Окрас не я изпускаше от очи, заела командна позиция в средата на масата.

— Седни, мамо — покани я Кет и Скарлет се сви на малко столче.

Да можеше само Рет да се присъедини към тях на чаша чай. Но той не беше тук, никога нямаше да бъде и тя трябваше да се примири с положението. Той щеше да пие чай с друго дете, други деца — на Ан. Скарлет едва устоя на порива да сграбчи Кет в прегръдките си.

— Две бучки захар, ако обичате, мис О'Хара — каза тя.

През нощта не можа да заспи. Седеше в средата на изящното френско кресло, загърнатата отвсякъде с пухения юрган в копринена калъфка, за да се топли. Копнееше обаче за топлина и утеха от ръцете на Рет, искаше да усети неговата прегръдка, да чуе дълбокия му глас, който се подиграва на несполучливото канене на гости, докато тя се разсмее на хрумването и допуснатата грешка.

Нуждаеше се от утеха за разочарованието. Искеше любов, зряла обич и разбиране. Сърцето ѝ се беше научило да обича, беше преизпълнено с любов, но нямаше къде да я излее.

Защо, по дяволите, Рет пак ѝ се беше изпречил на пътя? Защо не можеше да обича Джон Морланд? Той беше мил и привлекателен, Скарлет харесваше неговата компания. Ако го поискаше, нямаше и сянка от съмнение, че щеше да го накара да забрави Грейс Хейстингс.

Но тя не го искаше, там беше проблемът. Не искаше никого друго, освен Рет.

„Не е честно!“ — помисли детински тя. И пак като дете плака, докато не се унесе.

Когато се събуди, беше възвърнала самообладанието си. Какво от това, че никой не хареса поканата? Какво от това, че Кълъм стоя не повече от десет минути? Имаше и други приятели и щеше да се сприятели с още много. Къщата беше завършена и Шарлот вече плетеше планове за бъдещето, както паяк плете мрежата си. Пък и времето беше много подходящо за лов, а мисис Симс ѝ беше ушила чудесен костюм за езда.

30.

Скарлет изглеждаше много стилно на лова, организиран от Джон Морланд. Пристигна на ездитен кон, придружена от две конярчета, които водеха Полумесец и Комета — една от новите ѝ придобивки. Полите на специално ушития тоалет елегантно се спускаха от новото дамско седло. Беше много доволна от себе си. Трябваше да се бори с мисис Симс като тигрица, но беше спечелила битката. Никакви корсети. Шарлот беше смаяна. Никой не бил противоречал на Дейзи Симс, каза тя, и не бил успявал да надделее. „Никой преди мене може би — помисли Скарлет. — Освен това спечелих в спора с Шарлот.“

Шарлот твърдеше, че ловът на Барт Морланд не бил мястото, където Скарлет би навлязла в света на ирландското общество. Самият той бил безукорен и като се изключи липсата на пари — един от най-подходящите ергени в околността. Но домакинството му изобщо не било впечатляващо. Лакеите, които сервирали закуската, всъщност били коняри, преоблечени в ливреи за няколко часа. Шарлот била осигурила много по-важна покана за Скарлет. Най-подходящата подготовка за истинския ѝ дебют. Скарлет не можела да отиде първо в Морланд Хол, вместо в избраното от Шарлот място.

— Мога и ще ида — отсече Скарлет. — Барт ми е приятел.

Повтаряше все същото, докато Шарлот не се предаде. Премълча пред нея останалото. Искаше ѝ се да иде там, където щеше да се чувства поне малко удобно. Колкото повече приближаваше времето, толкова повече перспективата за навлизане в „обществото“ сякаш я плашеше, вместо да я примамва. Все си мислеше какво каза веднъж за нея Мами: „Просто едно муле в конски впряг.“ Започна да се сеца за тези думи още по-често след пристигането на вдъхновения от парижката мода гардероб, ушит от мисис Симс. Представяше си как ще си ги прошушват един на друг стотиците лордове, лейди, графове и графини при първата ѝ поява на важно място.

— Барт, радвам се да те видя.

— И аз също, Скарлет. Полумесец изглежда готов да препуска хубавичко. Ела да прием по чаша за изпроводяк на специалния ми гост. Сякаш съм бил на лов за лъвове. Горд съм като Луцифер.

Скарлет се усмихна любезно на младия депутат в парламента от графство Мийд. Видя ѝ се много красив, въпреки че обикновено не харесваше мъже с бради, макар и така добре поддържани, както тази на мистър Парнел. Беше чувала името му някъде. А, да, на закуската у Барт. Спомни си. Кълъм ненавиждаше този Парнел. Трябваше да внимава да разкаже на Кълъм всичко за него. След лова. Защото сега Полумесец изгаряше от нетърпение да почнат. Тя също.

— Изобщо не проумявам как може да си толкова упорит, Кълъм.
— Скарлет беше преминала от въодушевление през убеждаване към гняв. — Даже не си се потрудил да го чуеш как говори, за бога. Е, аз пък го изслушах, беше очарователен, всички попиваха думите му. И той иска същото, за което ти винаги говориш: Ирландия за ирландците, никакви гонения, дори никакви наеми и никакви земевладелци. Какво повече искаш?

Търпението на Кълъм се изчерпа.

— Искам да не си такава лековерна глупачка! Не знаеш ли, че самият мистър Парнел е земевладелец? И протестант. И е завършил английския Оксфордски университет. Той търси повече гласове, не справедливост. Този човек е политик и неговата политика на самоуправление, която си преглътнала така лесно заради бонбонената му сериозност и красивото лице, всъщност е за него ни повече, ни по-малко тояга, която размахва пред англичаните, и морков, с който подмамва бедното невежо ирландско магаре.

— С теб просто не може да се говори! Ама той направо заяви, че подкрепя финианците!

Кълъм сграбчи Скарлет за ръката.

— Ти каза ли нещо?

Тя се дръпна от него.

— Разбира се, че не. Смяташ, че съм глупачка, и ме мъмриш като глупачка, но аз не съм такава. Чак дотолкова съобразявам. Няма смисъл тайно да се пренасят пушки и да се почва война, ако можеш да постигнеш целите си и без тях. Преживях една война, започната от

шепа буйни глави заради някакви възвишени принципи. Но тази война само уби повечето мои приятели и разруши всичко. За нищо. Казвам ти, Кълъм О'Хара, има начин Ирландия да се върне на ирландците без убийства и пожари и аз настоявам за него. Не за още пари, за да купува Стивън пушки, чуваш ли? И не искам повече да криете оръжие в моя град. Искам да го махнете от църквата. Не ме интересува какво ще правите с пушките, можете да ги хвърлите в блатото, ако питаш мене. Но държа да се отърва от тях. Веднага.

— И от мене, това ли искаш да кажеш?

— Ако настояваш, тогава... — Очите на Скарлет се напълниха със сълзи. — Какво говоря? Какво говориш? О, Кълъм, не допускай такова нещо. Ти си най-добрият ми приятел, почти като брат. Моля ти се, Кълъм, много ти се моля, не бъди толкова упорит. Не искам да се бия.

Сълзите рукнаха. Кълъм пое ръката ѝ в своята и здраво я стисна.

— Ах, Скарлет скъпа, у нас сега надделяват ирландските характери, а не говорят Кълъм и Скарлет. И най-жалкото е, че ние двамата се караме и си крещим един на друг. Прости ми, *арун*.

— Какво значи *арун*? — попита тя през сълзи.

— Значи „скъпа“, като „Скарлет скъпа“ на английски. На ирландски ти си моята „Скарлет *арун*“.

— Звучи хубаво.

— Още повече с твоето име.

— Кълъм, пак ми сваляш звезди от небето, но няма да ти позволя да ме омаеш така, че да забравя. Обещай, че ще махнеш пушките. Не те карам да гласуваш за Чарлс Парнел, само ми обещавай, че няма да започнете война.

— Обещавам ти, Скарлет *арун*.

— Благодаря ти. Вече съм много по-добре. Сега трябва да вървя. Ще дойдеш ли у дома на вечеря в моята изискана сутрешна стая, въпреки че се свечерява?

— Не мога, Скарлет *арун*. Имам среща с един приятел.

— Доведи и него. Готвачката трябва да храни всичките девет милиона слуги, с които изведнъж се сдобих, така че винаги може да приготви нещичко за тебе и за твоя приятел.

— Не тази вечер. Друг път.

Скарлет не настоя повече, беше получила онова, което желаше. Преди да се прибере вкъщи, отиде до малкия параклис и се изповяда на отец Флин. Спомена избухването си пред Кълъм, но не това беше главното в изповедта. Търсеше опрощение за греха, от който на самата нея ѝ се смразяваше кръвта. Беше благодарила на Бога, когато научи от Джон Морланд, че преди шест месеца жената на Рет е пометнала.

Кълъм О'Хара влезе в изповедалнята малко след като Скарлет си тръгна оттам. Беше я излъгал — тежък грях. Покая се и после отиде до арсенала в англиканската църква, да провери дали оръжието е добре прикрито, в случай че на Скарлет ѝ хрумнеше да провери.

След ранната неделна служба Шарлот Монтагю и Скарлет тръгнаха на гости — предстоеше ѝ да направи своя дебют. Щяха да гостуват една седмица. Скарлет не искаше да се отделя от Кет за толкова дълго време, но тъкмо беше минал рожденият ѝ ден — мисис Фиц още свиваше устни от гняв заради повредения от тичащите деца паркет в балната зала — и беше сигурна, че дъщеричката ѝ нямаше да забележи нейното отсъствие. Разглеждането на новите мебели и запознаването с новата прислуга запълваха времето на момиченцето.

Скарлет, Шарлот и Евънс, камериерката на Шарлот, отидоха с елегантната карета на Скарлет до гарата в Трим. Щяха да гостуват в графство Монахан — прекалено далеч, за да пътуват с коне.

Скарлет беше по-скоро възбудена, отколкото нервна. Идеята да посети първо Джон Морланд излезе сполучлива. Шарлот обаче беше нервна и за двете, въпреки че външно не ѝ личеше — бъдещето на Скарлет в модния свят щеше да зависи от впечатлението, което щеше да направи през тази седмица. Също и бъдещето на Шарлот. Тя погледна Скарлет, за да се успокои. Да, изглеждаше прекрасно в пътническия костюм от зелено мерино. Очите ѝ бяха дар божи, толкова необичайни и запомнящи се. А тънката фигура без корсет сигурно щеше да развърже езиците на сплетниците и да разтупка сърцата на мъжете. Изглеждаше точно както Шарлот беше намекнала на някои приятели: красива американска вдовица, не в първа младост, със свеж колониален вид и чар; малко нетактична, но затова пък забавна;

романтично ирландска, както може да бъде само чужденката; значително, дори вероятно феноменално богата, дотолкова, че да може да си позволи да има свободен дух; добре възпитана, с аристократична френска жилка, но жизнерадостна и буйна поради американския си произход; непредсказуема, ала с добри обноски, наивна и все пак опитна; изобщо интересно и забавно допълнение към кръговете, които прекалено добре се познаваха помежду си и жадуваха за някой нов човек, когото да одумват.

— Може би е добре да ти повтора кой сигурно ще присъствува — предложи Шарлот.

— Моля те, недей, Шарлот. Все едно ще ги забравя. Освен това помня най-важното. Херцогът е по-важен от маркиза, следва графът, после виконтът, баронът и баронетът. Мога да се обръщам към всички мъже със „сър“ както в Юга, затова няма какво да се тормозя с разни „милорд“ и „ваша светлост“, но никога не бива да наричам жените „мадам“, както казваме в Америка, защото това обръщение е запазено само за кралица Виктория, а тя със сигурност няма да присъствува. Затова, ако не ми кажат да се обръщам на малко име, просто се усмихвам и не използвам никакво обръщение. Няма какво да се мъча с познатите „мистър“ или „мис“, освен ако не са „почитаеми.“ Струва ми се смешно. Защо не „уважаеми“ или нещо подобно?

Шарлот вътрешно потръпна. Скарлет беше прекалено самоуверена, прекалено безгрижна.

— Не си внимавала, Скарлет. Има някои имена, които не се употребяват с никаква титла, дори „почитаеми“, но те са не по-малко важни от херцозите, дето не са от кралско потекло. Хърбъртови, Бъркови, Кларкови, Лефрой, Бленърхасетови...

Скарлет се закиска. Шарлот млъкна. Да става каквото ще става.

Къщата беше грамадна постройка в готически стил с кулички и кули, огромни витражи като в катедрала, коридори, дълги над сто метра. Скарлет се сепна, като видя всичко това, но миг по-късно си рече: „Ти водиш рода О’Хара“ — и смело тръгна по каменните стъпала с предизвикателно вирната брадичка.

Към края на вечерята се усмихваше на всички, дори на лакея зад нейния стол с висока облегалка. Храната беше отлична, изобилна и изискано поднесена, но Скарлет почти не я вкуси. Истинският пир

беше възхищението на околните. Бяха поканени четирийсет и шест души и всички искаха да се запознаят с нея.

— ... а на Нова година трябва да почукам на всяка врата в града, да вляза, да изляза, пак да вляза и да изпия чаша чай. Кълна се, че не разбирам как не пожълтявам като азиатка, след като изпивам половината чаена реколта на Китай — бърбеше весело тя на мъжа, настанен от лявата ѝ страна. Той изглеждаше очарован от задълженията на старейшината на рода О'Хара.

Когато домакинята „обърна“ масата, Скарлет възхити генерала от запаса, седнал от дясната ѝ страна, с най-подробен разказ ден по ден за обсадата на Атланта. Южняшкият ѝ акцент не приличал на това, което се очаквало от една американка, разказваха по-късно събеседниците ѝ на всички останали, и тя била „страхотно интелигентна жена“.

Решиха също, че е и „страхотно привлекателна“. Огромният годежен пръстен с изумруди и диаманти, който бе получила от Рет, блещукаше внушително на откритото, но не разголено деколте. Шарлот беше поръчала да го преработят на медальон и сега той висеше на верижка от бяло злато, толкова тънка, че беше едва забележима.

След вечеря Скарлет поигра вист с обичайното умение. Партньорката ѝ спечели достатъчно пари да покрие загубите от трите си предишни гостувания и компанията на Скарлет стана търсена както сред жените, така и сред мъжете.

На заранта и следващите пет поредни сутрини имаше лов. Скарлет прояви ловкост и безстрашие даже на коня от конюшната на домакините. Успехът ѝ беше сигурен. Англоирландските благородници не ценят нищо друго така високо, както умелата езда.

Шарлот Монтагю трябваше да внимава да не забележат, че прилича на котка, току-що облизала паница гъста сметана.

— Хареса ли ти? — попита тя Скарлет по пътя обратно към Балихара.

— Много, Шарлот! Бог да те благослови, че уреди да ме поканят. Всичко беше прекрасно. Много умно беше да оставят сандвичи в спалнята. Винаги огладнявам късно вечер; предполагам, че с всички е така.

Шарлот се смя, докато не ѝ потекоха сълзи. Скарлет се нацупи.

— Не виждам какво толкова смешно има в здравия апетит. Ако играта на карти се проточи, минава доста време между вечерята и лягането.

Най-накрая Шарлот успя да проговори и да ѝ обясни. В поизисканите къщи подносът със сандвичи в дамските спални се използвал като сигнал за обожателите. Оставени на пода в коридора пред стаята на дамата, сандвичите представлявали покана да влезе мъж.

Скарлет се изчерви.

— Господи, Шарлот, аз ги изяждах до троха. Какво трябва да са си помислили прислужничките?

— Не само прислужничките, Скарлет. Всички в къщата трябва да са се чудели кой е щастливецът. Или щастливците. Естествено, никой джентълмен не би могъл да претендира за званието, защото в противен случай не би бил джентълмен.

— Няма да мога да погледна никого в очите. Това е най-скандалното нещо, което някога съм чувала. Отвратително! А аз си мислех, че всички са толкова приятни хора.

— Но, мило дете, точно приятните хора измислят такива дискретни ходове. Всички знаят правилата, но никой не ги споменава. Как хората се различат си е тяхна тайна, освен ако не решат да я споделят.

Скарлет понечи да заяви, че там, откъдето идва, хората са честни и почтени. После си спомни Сали Брутън в Чарлстън. Сали говореше по същия начин за „дискретност“ и „развлечения“, сякаш изневярата и развратът бяха общоприети, в реда на нещата.

Шарлот Монтагю се усмихна самодоволно. Ако имаше нужда от нещо за създаването на легенда около Скарлет О'Хара, грешката със сандвичите прекрасно бе изпълнила тази роля. Сега тя беше известна като свеж полъх от колонните, но и като достатъчно изтънчена все пак.

Шарлот се зае да крои наум планове за бъдещото си оттегляне. Само още няколко месеца — и никога повече няма да се измъчва от скуката на модните събирания по гости.

— Ще уредя да получавам ежедневно вестник „Айриш Таймс“ — каза тя на Скарлет. — Трябва да го четеш най-внимателно от край

до край. Всички, с които ще се запознаеш в Дъблин, очакват да си в течение на новините.

— Дъблин? Не ми каза, че ще ходим в Дъблин.

— Така ли? Бях сигурна, че съм ти казала. Извинявай, Скарлет. Дъблин е центърът на всичко, ще ти хареса. Това е истински град, не разраснало се провинциално селище от рода на Дроуеда или Голуей. А дворецът ще е най-вълнуващото ти преживяване.

— Дворец? Истински, не развалини? Не знаех, че има такова нещо. Там ли живее кралицата?

— Не, слава богу. Кралицата е чудесна владетелка, но е извънредно скучна жена. Не, дворецът в Дъблин се управлява от представител на Нейно величество, от вицекраля. Ще бъдеш представена на него и на вицекралицата в Тронната зала...

Мисис Монтагю описа на Скарлет такъв разкош и великолепие, за каквито тя никога не беше чувала. Чарлстънската „Света Сесилия“ бледнееше пред описанието. Скарлет закопня с цялото си сърце да постигне успех в дъблинското общество. Така щеше да постави Рет на мястото му и той щеше да загуби всякакво значение за нея.

„Сега беше моментът да ѝ кажа — мислеше Шарлот. — След тази успешна седмица поканата сигурно ще дойде. Вече няма опасност да загубя капарото за апартамента в «Шелбърн», който ангажирах за Сезона, когато получих бележката ѝ миналата година.“

— Къде е скъпата ми Кет? — извика Скарлет, когато се втурна в къщата. — Мама си е у дома, миличко.

След половин час усилено търсене намери Кет в конюшната, покатерена на гърба на Полумесец. Изглеждаше стряскащо мъничка върху едрия кон. Скарлет сниши глас, за да не уплаши Полумесец.

— Ела при мама, съкровище, ела да ме прегърнеш.

Сърцето ѝ замря, докато наблюдаваше как дъщеря ѝ скача върху сламата, близо до огромните подковани копита. Кет изчезна от погледа ѝ, после мургавото лице се показа над вратичката към бокса на Полумесец. Детето се катереше по вратата, вместо да я отвори. Скарлет коленичи да го прегърне.

— О, толкова се радвам да те видя, миличко. Много ми липсваше. А аз липсвах ли ти?

— Да — измъкна се Кет от прегръдката.

„Е, поне съм ѝ липсвала, никога преди не го е признавала.“
Скарлет се изправи, горещият прилив на любов към Кет отстъпи на обичайната всеотдайност.

— Не знаех, че обичаш конете, котенце.

— Обичам ги. Обичам животните.

Скарлет с усилие заговори весело:

— Искаш ли да си имаш собствено пони? Конче като за малко момиченце?

„Не бива да мисля за Бони, няма да мисля за нея. Обещах, че няма да ограничавам Кет и няма да я гледам като в саксия само защото изгубих Бони при нещастен случай. Още когато Кет беше новородена, се заклек, че ще я оставя да бъде каквато поиска, че ще ѝ дам волността, от която се нуждае свободният дух. Не знаех, че ще се окаже толкова трудно и че непрекъснато ще ми се иска да я закрилям. Но трябва да удържа обещанието си. Зная, че е правилно. Ще получи пони, ако иска. Ще се научи да прескача препятствия с него и аз ще я гледам, ако ще сърцето ми да се свива от страх. Обичам Кет прекалено много, за да я ограничавам.“

Скарлет нямаше откъде да научи, че Кет беше ходила до град Балихара, докато тя отсъствуваше. Вече тригодишна, започваше да проявява интерес към другите деца и техните игри. Беше отишла да потърси другарчетата си от игрите по време на празненството по случай рождения ѝ ден. На широката улица играеха четири-пет момченца. Тя тръгна към тях, но те избягаха. Две деца спряха на достатъчно голямо разстояние, събраха камъни и почнаха да ги хвърлят по нея.

— *Каля! Каля!* — крещяха ужасени те. Бяха научили думата от майките си, келтската дума за „вещица“.

Кет погледна майка си.

— Да, искам пони — каза тя.

Понитата не хвърляха камъни. Зачуди се дали да не разкаже на майка си за момчетата и да я попита за думата. Кет обичаше да научава нови думи. Но тази дума не ѝ хареса. Реши да не пита.

— Искам пони още днес.

— Днес не мога да намеря, мъничката ми. Ще започна да търся от утре. Сега да вървим и да пием чай.

— Със сладкиши?

— Разбира се, че със сладкиши.

Горе в техните стаи Скарлет смъкна красивия пътнически костюм по най-бързия начин. Изпита неясна потребност да нахлузи ризата, полата и ярките селски чорапи.

Към средата на декември Скарлет се разхождаше по дългите коридори на Големия дом като звяр в клетка. Беше забравила колко мрази мрачните, къси и влажни зимни дни. Няколко пъти реши да иде в кръчмата на Кенеди, но след злополучното канене на хората от града вече не се чувствуваше така свободно с тях, както преди. Яздеше по малко. Но това не беше необходимо, конярчетата се грижеха да разтъпкват конете. Тя обаче имаше нужда от чист въздух, та макар и в ледения дъжд. Ако се случеха няколко слънчеви часове, Скарлет наблюдаваше как Кет радостно язди шотландското пони в големи кръгове по заледената морава. Скарлет знаеше, че така се поврежда тревата, която трябваше да израсне догодина, но Кет беше неудържима. Скарлет не можеше да я убеди да стои вътре през цялото време, дори и в кухнята и конюшнията.

На Бъдни вечер Кет запали свещта на Младенеца и после всички свещи, до които можеше да достигне на елхата. Кълъм я вдигна да запали и по-горните.

— Чужд английски обичай — отбеляза той. — Сигурно ще изгориш къщата до основи.

Скарлет погледна ярките играчки и запалените свещи на елхата.

— Мисля, че е много красива, дори модата да идва от английската кралица — възрази тя. — Освен това съм украсила всички прозорци и врати със зеленика, Кълъм, така че всичко в Балихара е ирландско с изключение на тази стая. Не бъди такъв мърморко.

Кълъм се засмя.

— Кет О'Хара, знаеше ли, че твоят кръстник е мърморко?

— Днес разбрах — отговори Кет.

Този път смехът на Кълъм дойде непринудено.

— Направо от устата на младенците — каза той. — Сам съм си виновен, че попитах.

Помогна на Скарлет да донесе подаръка на Кет, след като детето заспа. Беше люлеещо се пони играчка в естествен ръст.

Сутринта на Коледа Кет го изгледа неодобрително.

— Не е истинско.

— Това е играчка, съкровище, да играеш вкъщи, когато времето е лошо.

Кет се покатери на понито и се залюля. Съгласи се снизходително, че играчката не е лоша като за неистинско пони.

Скарлет въздъхна облекчено. Сега вече нямаше да изпитва угризения, че отива в Дъблин. Имаше среща с Шарлот в хотел „Грешъм“ в деня след традиционния новогодишен чай с бармбрек.

31.

Нямаше представа, че Дъблин е толкова близо. Стори ѝ се, че едва бе успяла да се разположи във влака в Трим, а вече обявиха пристигането му в Дъблин. Евънс, камериерката на Шарлот Монтагю, я посрещна и нареди на един носач да поеме куфарите. После каза: „Моля, последвайте ме, мисис О’Хара“ — и тръгна. Скарлет с мъка гледаше да не изостава, защото гарата гъмжеше от забързани тълпи. Никога не беше виждала толкова голяма и толкова претъпкана с хора сграда.

Но нищо не можеше да се сравни с гъмжилото по дъблинските улици. Скарлет възторжено притисна нос в прозореца на екипажа. Шарлот беше права, Дъблин щеше да ѝ хареса.

Изведнъж колата спря. Скарлет слезе, подпомогната от лакей в пищна ливрея. Загледа се в минаващия конен трамвай, но Евънс я докосна по ръката.

— Оттук, моля.

Шарлот я чакаше до масичката за чай в дневната на техния апартамент.

— Шарлот! — възкликна Скарлет. — Видях конен трамвай на два етажа, и двата бяха претъпкани.

— Добър ден и на тебе, Скарлет. Радвам се, че Дъблин ти харесва. Дай на Евънс наметката и ела да прием чай. Имаме много работа.

Вечерта мисис Симс пристигна с три помощнички, натоварени с обвити в муселин рокли. Скарлет стоеше и се движеше, както ѝ нареждаха, докато мисис Симс и мисис Монтагю обсъждаха до най-малки подробности всеки тоалет. Вечерните рокли бяха една от друга по-елегантни. Скарлет се въртеше пред поставеното на стойка огледало, когато мисис Симс не я набождаше с карфици оттук-оттам.

След като шивачката и помощничките си тръгнаха, Скарлет изведнъж установи, че е изтощена. С радост се съгласи с предложението на Шарлот да се нахранят в апартамента и лакомо се нахвърли на храната.

— Внимавай да не сложиш нито милиметър на талията, Скарлет, или пробите започват отново — предупреди Шарлот.

— Ще го сваля с тичане по магазините — отговори Скарлет и намаза с масло още една филия. — По пътя от гарата видях поне осем витрини, който изглеждаха чудесно.

Шарлот се усмихна снизходително. Щеше да получи много щедра комисиона от всеки магазин, предпочетен от Скарлет.

— Ще можеш да пазаруваш до насита, обещавам ти. Но само следобедите. Сутрин ще позираш за портрет.

— Глупости, Шарлот. Какво ще правя с моя портрет? Веднъж ми правиха и никак не ми хареса. Изглеждах зла като змия.

— Този път няма да е така, вярвай ми. Мосю Ерве е специалист по дамите. А портретът е важен. Трябва да се направи.

— Ще го направя, защото правя всичко, което ми кажеш, но няма да ми хареса, запомни.

Следващата сутрин Скарлет се събуди от шума на уличното движение. Още беше тъмно, но фенерите навън осветяваха четири колони всякаква екипажи, кабриолети и коли, подредени под прозореца на спалнята. „Нищо чудно, че в Дъблин улиците са толкова широки — весело помисли тя, — почти всичко, което се движи на колела в Ирландия, е тук. — Подуши въздуха, после пак. — Сигурно полудявам. Мога да се закълна, че мирише на кафе.“

На вратата леко се почука.

— Закуската е в дневната, когато се приготвиш — каза Шарлот. — Отпратих сервитьора, само наметни нещо.

Скарлет едва не блъсна мисис Монтагю с вратата.

— Кафе! Да знаеш само колко ми липсваше. О, Шарлот, защо не ми каза, че в Дъблин пият кафе? Бих идвала с влака всяка сутрин само заради закуската.

Вкусът на кафето беше още по-добър от уханието. За щастие Шарлот предпочиташе чай и Скарлет изпи цялата кана.

После послушно обу копринените чорапи и сложи комбинезона, който Шарлот извади от някаква кутия. Чувствуваше се много необичайно. Лекото, хлъзгаво бельо се различаваше много от батистата и муселина, които бе носила цял живот. Загърна се отвсякъде във вълнената роба, когато Евънс влезе с една непозната жена.

— Това е Серафина — обясни Шарлот. — Италианка е, затова не се чуди, ако не ѝ разбираш нито дума. Тя ще те срещне. Само седи спокойно и я остави да си приказва.

„Тя води разговор с всеки косъм“ — реши Скарлет след близо час. Шията ѝ започна да се схваща, а нямаше никаква представа какво прави с косата ѝ тази жена. Шарлот я беше сложила да седне близо до прозореца в дневната, където утринното слънце беше най-ярко.

Мисис Симс и помощничката ѝ също бяха нетърпеливи, както усети Скарлет. Бяха дошли двацет минути по-рано.

— Ессо^[1]! — каза Серафина.

— Benissimo^[2]! — отговори мисис Монтагю.

— Хайде! — обади се мисис Симс.

Помощничката ѝ махна муселина, с която беше увита роклята в ръцете на мисис Симс. Дъхът на Скарлет спря. Белият сатен блестеше на светлината, сребърната бродерия проблясваше като живо същество. Роклята беше приказна. Скарлет се изправи и протегна ръце да я докосне.

— Първо сложете ръкавици — нареди мисис Симс. — Всяко докосване оставя петно.

Скарлет забеляза, че шивачката е с бели ръкавици от ярешка кожа. Пое чисто новите дълги ръкавици, които ѝ подаде Шарлот. Вече бяха сгънати и напудрени, за да ги сложи, без да ги разтяга.

Опъна ръкавиците догоре, Шарлот ловко ги закопча с малка сребърна кукичка, Серафина сложи копринена кърпичка на главата ѝ и махна робата. Мисис Симс облече роклята през вдигнатите нагоре ръце на Скарлет. Докато я закопчаваше отзад, Серафина сръчно свали кърпичката и лекичко поправи прическата на Скарлет.

На вратата се почука.

— Точно навреме — каза мисис Монтагю. — Това е мосю Ерве. Мисис О'Хара ще трябва да е тук, мисис Симс.

Шарлот заведе Скарлет в средата на стаята. Скарлет я чу как отваря вратата и тихо започва да говори. „Сигурно говори на френски и очаква аз да правя същото. Не, Шарлот трябва вече да ме познава по-добре. Защо нямам огледало, искам да видя как ми стои роклята.“

Повдигна единия крак, после другия, когато помощничката на мисис Симс я потупа по пръстите. Не виждаше пантофките, които ѝ

обуваха, мисис Симс ѝ напъхваше подплънките и съскаше да стои изправена. Помощничката се суетеше с полите.

— Мисис О'Хара — каза Шарлот Монтагю, — позволете ми да ви представя мосю Франсоа Ерве.

Скарлет погледна пълния плешив мъж, който се приближи и се поклони.

— Приятно ми е — каза тя и се зачуди редно ли е да подаде ръка на художник.

— Fantastique^[3]! — възкликна художникът.

Той щракна с пръсти. Двама мъже внесоха огромно огледало на стойка и го поставиха между прозорците. Отдръпнаха се и Скарлет се огледа.

Бялата сатенена рокля се оказа с по-дълбоко деколте, отколкото очакваше. Спря поглед върху дръзко разголените гръд и рамене. После върху отражението на жената, която едва позна. Косата ѝ беше вдигната високо, буйните къдрици и букли бяха направени с такава вещина, сякаш падаха съвсем естествено. Лъскавият бял сатен обгръщаше тънката ѝ фигура, избродирания със сребро сатенен шлейф се извиваше в полукръг около белите сатенени пантофки със сребърни токове.

„Виж, приличам на портрета на баба Робияр повече, отколкото на самата себе си.“

Годините на момичешко държане, с което бе свикнала, си бяха отишли. Скарлет виждаше в огледалото жена, а не склонната към флиртове красавица от окръг Клейтън. И това, което гледаше, много ѝ хареса. Непознатата я объркваше и заинтригуваше. Тъглчетата на нежните устни леко потрепваха, косият поглед стана още по-дълбок и по-загадъчен. Вирна брадичка, преизпълнена със самоувереност, и погледна право в собствените си очи предизвикателно и одобрително.

— Ето — прошепна Шарлот Монтагю на себе си. — Това е жената, която ще помете цяла Ирландия. Целия свят, ако пожелае.

— Триножник — промърмори художникът. — По-бързо, кретени такива. Ще рисувам портрета, който ще ме направи прочут.

— Не разбирам — каза Скарлет на Шарлот след сеанса. — Сякаш никога не съм я виждала през живота си и все пак я познавам...

Объркана съм, Шарлот.

— Скъпо дете, това е началото на помъдряването.

— Шарлот, нека се поразходим с един от тези толкова приятни на вид трамваи — помоли Скарлет. — Заслужавам награда, стоях като паметник часове наред.

Шарлот се съгласи, че сеансът бил доста дълъг, и я успокои, че следващите сигурно ще станат по-кратки. Най-малкото можело да завали, а без достатъчно светлина мосю Ерве нямало да може да рисува.

— Значи си съгласна? Ще се повозим на трамвая?

Шарлот кимна. На Скарлет ѝ се прииска да я прегърне, но Шарлот Монтагю не беше такъв характер. Нито пък самата тя, както долови Скарлет, макар и неясно. Изображението ѝ като жена, вече не като момиче, я беше развълнувало, но също така я беше стреснало. Трябваше ѝ известно време да свикне.

Изкачиха се по желязната спираловидна стълба на горния етаж на конния трамвай. Там бе открито и много студено, но гледката беше великолепа. Скарлет разглеждаше града от всички страни — претъпканите широки улици, гъмжащите широки тротоари. Дъблин беше първият истински град, който виждаше през живота си. Населението му надхвърляше четвърт милион, а Атланта, разрасналият се град, достигаше едва двайсет хиляди.

Трамваят се движеше по релсите през уличното движение с неоспоримо предимство. Пешеходци и превозни средства припряно се пръскаха пред него в последната секунда, когато приближаваше. Шумните и опасни разминавания очароваха Скарлет.

После забеляза реката. Трамваят спря на моста и пред очите ѝ се откри гледката по течението на Лифи. Мостовете се редяха един след друг — различни, но еднакво претоварени от уличното движение. Пристаните я мамеха с витрините и тълпите си. Водата проблясваше на слънчевата светлина.

Лифи остана назад, трамваят изведнъж потъна в сянка, високи здания се издигаха от двете страни. Скарлет потръпна от студ.

— Най-добре да слезем на следващата спирка — предложи спътницата ѝ. — Слизаме.

Шарлот тръгна напред. Прекосиха оживено кръстовище и Шарлот посочи улицата, която се виеше пред тях.

— Графтън Стрийт — каза тя, сякаш ги запознаваше. — До хотела ще трябва да се върнем с фойтон, но магазините могат да се разгледат само пеша. Искаш ли кафе, преди да почнем? Ще трябва да видиш „Бюлис“.

— Не зная, Шарлот. Може би да хвърля само един поглед в този магазин. Ветрилото на витрината... виж го в задния ъгъл, с розовите пискюли — много е сладко. О, и онова, като китайско е, отначало не го забелязах. Ами онези ароматни соли! Шарлот, виж бродерията на онези ръкавици. Някога да си виждала такова нещо? О, божичко!

Шарлот кимна на портиера в ливрея. Той отвори широката врата и се поклони.

Не спомена, че на Графтън Стрийт има поне още четири магазина със стотици ветрила и ръкавици. Шарлот беше уверена, че Скарлет сама ще разкрие основното предимство на големия град — неизчерпаем източник на изкушения.

След десет дни сеанси, проби и покупки Скарлет се върна у дома в Балихара с десетки подаръци за Кет, няколко за мисис Фиц и Кълъм, десет фунта кафе и кафеник за себе си. Беше се влюбила в Дъблин и изгаряше от нетърпение пак да се върне там.

В Балихара Кет я чакаше. Щом влакът напусна града, Скарлет бе обзета от трескаво желание да се прибере вкъщи. Имаше да разказва толкова много неща на Кет, толкова много планове за времето, когато щеше да заведе мъничката си маймунка от провинцията в големия град. Трябваше да навакса и с работата си след църковната служба. Вече беше пропиляла цяла седмица. А скоро щеше да дойде и Денят на Света Бриджит. Скарлет реши, че това е най-хубавото нещо — мигът, когато годината наистина започва, с първата копка. Какъв късмет имаше! Съчетаваше и двете — провинцията и града, О'Хара и все още непознатата жена от огледалото.

Скарлет остави Кет, погълната от книжка с картинки на животни, останалите подаръци още не бяха разопаковани. Затича по алеята към къщичката на Кълъм с кашмирения шал, който му беше купила, и всички впечатления от Дъблин, които искаше да сподели.

— О, извинявай — каза тя, като видя, че той има гост.

Не познаваше добре облечения мъж.

— Няма нищо — успокой я Кълъм. — Запознай се с Джон Девой. Сега пристига от Америка.

Девой беше учтив, но явно не му беше приятно да ги прекъсват. Скарлет се извини, остави подаръка на Кълъм и бързо се прибра у дома. „Какъв е този американец, който идва в такова отдалечено място като Балихара и не му е приятно да се срещне с друг американец? Трябва да е някой от финианците на Кълъм, точно така! И е ядосан, защото Кълъм вече не участва в тази луда революционна идея.“

Истината беше противоположна. Джон Девой беше склонен да се окаже подкрепа на Парнел и беше един от най-влиятелните финианци в Америка. Ако той откажеше да подкрепи революцията, ударът щеше да е почти смъртоносен. Кълъм до късно през нощта се противопоставяше на закона за местното самоуправление.

— Този човек иска власт и е способен на всякакво предателство, за да се добере до нея — повтаряше той за Парнел.

— А ти, Кълъм? — тросна се Девой. — Изглежда, не можеш да понесеш някой по-достоеен да свърши твоята работа, и то по-добре от тебе.

Отговорът на Кълъм не закъсня.

— Той ще произнася речи в Лондон до второ пришествие, името му ще се появява във вестникарските заглавия, но гладните ирландци все така ще пъшкат под английския ботуш. Ирландският народ няма да спечели нищо. А когато се умори от заглавията за мистър Парнел, ще въстане. Без организация и без никаква надежда за успех. Казвам ти, Девой, прекалено много изчакваме. Парнел говори, ти говориш, аз говоря, а през цялото това време ирландците страдат.

Девой отиде да преспи в странноприемницата на Кенеди, Кълъм остана да се разхожда в малката дневна, докато маслото в лампата не изгоря. После седна, обгърнат от студения мрак, на едно столче близо до догарящите въглени в камината. Мислеше за гневния изблик на Девой. Можеше ли да е прав? Дали мотивът му не произтичаше от жажда за власт, а не от любов към Ирландия? Как можеше човек да разбере истината за своята собствена душа?

Слабото слънце се показва за малко, докато Скарлет заби лопата в пръстта в Деня на Света Бриджит. Предзнаменованието беше добро.

По случай празника почерпи всички с портер и месна баница в кръчмата на Кенеди. Предстоеше най-хубавата година, беше сигурна. На следващия ден замина за Дъблин за шестте седмици, наричани Дворцовия сезон.

---

[1] Готово (ит.) — Б.пр. ↑

[2] Чудесно (ит.) — Б.пр. ↑

[3] Фантастично (фр.) — Б.пр. ↑

32.

Този път двете с Шарлот наеха апартамент в хотел „Шелбърн“, а не в „Грешъм“. По време на Сезона в Дъблин най-подходящото място беше „Шелбърн“. Скарлет не беше влизала във внушителната тухлена сграда при предишното си посещение в Дъблин.

— Ще изберем случай да го видиш — каза ѝ Шарлот.

Сега оглеждаше огромното фоайе и разбираше защо Шарлот бе настояла да бъдат тук. Всичко поразяваше със своята внушителност — пространството, персоналът, гостите, овладяното тихо оживление. Вдигна глава и последва портиера по стълбите до първия етаж — най-хубавото, което можеше да се желае. Скарлет не знаеше, че изглежда точно както Шарлот я беше описала на портиера.

— Веднага ще я познаете. Изключително красива е и държи главата си изправена като императрица.

Освен апартамент за Скарлет беше запазена частна дневна. Шарлот ѝ я показа, преди да слязат за чай. Завършеният портрет бе поставен на месингов триножник в ъгъла на стаята, потънала в зелен брокат. Скарлет го погледна с изненада. Наистина ли изглеждаше така? Жената на картината не се страхуваше от нищо, а тя беше изнервена като котка. Замаяно последва Шарлот.

Тя ѝ посочи някои от хората около другите маси в разкошната зала.

— Постепенно ще се запознаеш с всички. След като те представят, ще каниш на чай и кафе в дневната си всеки следобед. Гостите ти ще водят нови хора да се запознаете.

„Кой? — искаше ѝ се да попита. — Кой и кого ще води?“ Реши обаче да не си прави труда. Шарлот винаги си знаеше работата. Единственото, за което отговаряше Скарлет, беше да не се заплете в шлейфа, когато отстъпва назад след представянето. Шарлот и мисис Симс щяха да я упражняват ежедневно с рокля за репетиции, докато дойде Денят.

Тежкият бял плик с печата на шамбелана пристигна в хотела на следващия ден. Шарлот с нищо не издаде голямото облекчение, което изпитваше. Човек никога не може да е сигурен и с най-добре подготвените планове. Тя отвори плика с уверени пръсти.

— Първа зала — каза тя, — както се очакваше. Вдругиден.

Скарлет чакаше заедно с група момичета и жени в бели рокли пред затворените двойни врати на Тронната зала. Струваше ѝ се, че чака от сто години. Защо се беше съгласила на всичко това? Не можеше да отговори на собствения си въпрос, беше твърде сложен. Отчасти защото тя беше старейшината на рода О'Хара, твърдо решена да покори англичаните. Отчасти защото беше американско момиче, ослепено от великолепието на Британската империя. В края на краищата никога през живота си не беше бягала от предизвикателствата и никога нямаше да направи подобно нещо.

Извикаха още едно име. Не беше нейното. За бога! Щяха ли да я оставят последна? Шарлот не я беше предупредила. До последната минута Шарлот не ѝ беше казала, че през цялото време ще е сама.

— Ще те открия в салона за вечеря, след като свършиш в Залата.

Хубаво отношение, няма що, да я хвърли самичка в устата на лъва. Крадешком плъзна поглед надолу. Ужаси се, че скандално деколтираната рокля може просто да се изхлузи от нея. Тогава наистина щеше да се получи, как го каза Шарлот? — „памятно преживяване“.

— Мадам О'Хара от Балихара.

„О, Господи, това съм аз!“ Повтори наум безкрайно повтаряните нареждания на Шарлот. „Пристъпи напред, спри пред вратата. Един лакей ще повдигне шлейфа, който си преметнала през лявата ръка, и ще го подреди зад тебе. Церемониалмайсторът ще отвори вратата. Изчакай го да обяви името ти.“

— Мадам О'Хара от Балихара.

Скарлет огледа Тронната зала. „Хей, татко, какво мислиш за твоята Кати Скарлет сега? — помисли тя. — Ще мина по червената пътека, която ми се вижда най-малко петдесет мили, и ще целуна вицекраля на Ирландия, братовчеда на английската кралица.“ Погледна

пищно облечения церемониалмайстор, десният ѝ клепач трепна почти заговорнически.

Старейшината на рода О'Хара се доближи като императрица пред великолепието на червенобрадия вицецрал и подаде буза за церемониалната целувка за добре дошла.

„Сега се обърни към вицецралицата и направи реверанс. Гърбът да е изправен. Не прекалено ниско. Изправи се. Сега назад, назад, назад, три стъпки, не се тревожи, шлейфът е тежък и не се долепва до тялото. Сега протегни лявата ръка. Чакай. Остави лакея бавно да подреди шлейфа през ръката. Сега се обърни. Излез.“

Коленете на Скарлет послушно я изчакаха да седне на една от масите за вечеря и чак тогава се разтрепериха.

Шарлот изобщо не направи опит да прикрие задоволството си. Влезе в спалнята на Скарлет с куп бели картончета, държеше ги като ветрило.

— Мила моя Скарлет, успехът ти е бил зашеметяващ. Поканите са пристигнали още преди да стана и да се облека. Тържествен бал — много специално. Балът на Свети Патрик — това можеше да се очаква. Втора зала — ще можеш да гледаш как други преживяват изпитанието. Също малко танци в Тронната зала. Три четвърти от ирландските перове никога не са били канени на такива танци в по-тесен кръг.

Скарлет се изкиска. Ужасът от представянето беше отминал, тя беше успяла!

— Май вече не съжалявам, че похарчих всички пари от миналогодишната реколта, за да си купя тези тоалети. Хайде сега да вървим да похарчим тазгодишната.

— Няма да имаш време. Единайсет господата, включително церемониалмайсторът, са помолили за разрешение да те посетят. Плюс четиринайсет дами заедно с дъщерите си. Времето за чай няма да стигне. Ще се наложи да поднасяш чай и кафе дори сутрин. Камериерките сега оправят дневната ти. Поръчах розови цветя, затова сложи тафтената рокля на кафяви и розови карета за сутринта и зеленото кадифе с розовата гарнитура за следобеда. Евънс ще дойде да ти направи прическата веднага щом станеш.

* * *

Скарлет беше откритието на сезона. Мъжете се тълпяха да се запознаят с богатата вдовица, която чудо на чудесата — беше освен това и невероятно красива. Майките изпълваха частната ѝ приемна и влачеха със себе си дъщери, за да се запознаят с господата. След първия ден Скарлет вече не поръчваше цветя. Обожателите ѝ пращаха толкова много, че нямаше къде да ги сложи. Не в един и два букета намираще кожени кутийки със знака на най-добрия бижутер в Дъблин, но Скарлет, макар и с нежелание, връщаше всички брошки, гривни, пръстени и обици.

— Дори една американка от окръг Клейтън, Джорджия, знае, че жестът трябва да се върне — обясни тя на Шарлот. — Не искам да се чувствам задължена на никого, не по този начин.

Излизанията ѝ и приемането на гости се отразяваха редовно и понякога дори точно от рубриката за светска хроника на ежедневника „Айриш Таймс“. Собствениците на магазини сами идваха да ѝ покажат най-отбраните си стоки с надеждата, че ще ги хареса, и тя предизвикателно купуваше много от накитите, които бе отказала да приеме. На тържествения бал вицекралят танцува с нея два пъти.

Всички гости, дошли при нея на чай и кафе, се възхищаваха от портрета ѝ. Скарлет обръщаше поглед към него всяка сутрин и всеки следобед, преди да дойдат първите гости. Самата тя се променяше. Шарлот Монтагю наблюдаваше метаморфозата с интерес. Заученият флирт изчезна, на негово място се появи спокойна, весела жена, която трябваше само да погледне с премрежените си зелени очи мъж, жена или дете, за да ги привлече като омагьосани към себе си.

„Работих като магаре, за да съм чаровна — помисли Скарлет, — а сега изобщо нищо не правя.“ Не разбираше как става това, но го приемаше с удоволствие, като дар.

— Двеста души ли каза, Шарлот? Това ли наричаш малка танцова забава?

— Относително. На тържествения бал и на бала на Свети Патрик винаги има по пет-шестстотин души и над хиляда из залите. Сигурно

познаваш поне половината, които ще присъствуват, ако не и много повече.

— Все пак не беше хубаво, че не те поканиха.

— Така става. Не съм засегната.

Шарлот очакваше вечерта с удоволствие. Възнамеряваше да прегледа сметките си. Успехът и екстравагантността на Скарлет далеч бяха надминали и най-оптимистичните ѝ очаквания. Шарлот се чувствуваше като богаташка и обичаше да се любува на състоянието си. Само от осигурените покани за кафе получаваше „като подарък“ почти сто лири седмично. А до края на сезона оставаха още две седмици. Щеше да изпрати Скарлет на специалното тържество с леко сърце.

Скарлет спря пред входа на Тронната зала, за да се порадва на гледката.

— Знаеш ли, Джефри, не мога да свикна с това място — обърна се тя към церемониалмайстора. — Чувствувам се като Пепеляшка на бала.

— През ум не ми минава да те сравнявам с Пепеляшка, Скарлет — отвърна той с обожание в гласа.

Погледът на Скарлет бе грабнал сърцето му още с появяването ѝ в Първа зала.

— Не бъди толкова сигурен — каза Скарлет.

Тя кимаше разсеяно в отговор на поклоните и усмивките от познатите наоколо. Колко прекрасно беше всичко. Не можеше да е истина, не можеше да е тук в действителност. Скоростта на събитията беше толкова шеметна, че ѝ трябваше време да ги осмисли.

Голямата зала блестеше от злато. Позлатени колони стигаха до тавана, позлатени плоски пиластри запълваха стените между високите прозорци с пердета от алено кадифе със златисти ресни. Около масите покрай стените бяха наредени позлатени кресла с аленочервена тапицерия, по средата на всяка маса стоеше златен свещник. В позлата тънеха и изящните полилеи, и тежкото покривало над троновите в златно и червено. Тържествените брокатени дрехи на мъжете и белите им сатенени панталони бяха обточени със злато. Балните обувки от сатен бяха украсени със златни токи. Златни копчета, златни еполети,

златни петелки, златни ширити лъщяха по парадните униформи на полковите офицери и тържествените униформи на служителите на вицекраля.

Мнозина от мъжете носеха на гърдите лъскави шарфове, окичени с отличия, които блестяха от скъпоценности. Панталоните на вицекраля достигаха Ордена на жарттиерата при коляното. Мъжете бяха в едва ли не по-разкошни дрехи от жените.

Все пак това не беше съвсем вярно, защото жените бяха отрупани с накити — по шията, деколтето, ушите и китките. Немалко от тях носеха и диадеми. Роклите бяха ушити от скъпи платове: сатен, кадифе, брокат, коприна, и повечето — избродирани с лъскава коприна или сърмени конци.

„Човек може да ослепее от блясъка, по-добре да вляза и да се представя.“ Скарлет прекоси залата и направи реверанс пред домакините — вицекраля и съпругата му. Музиката засвири точно в този момент.

— С ваше позволение. — Скарлет забеляза сгъната в лакътя ръка в червен ръкав със златисти ширити и се усмихна. Беше Чарлс Рагланд. Бяха се запознали на едно празненство и той я посещаваше всеки ден, откакто бе пристигнала в Дъблин. Чарлс не криеше възхищението си. Красивото му лице се изчервяваше всеки път, когато тя го заговаряше. Беше извънредно мил и привлекателен, въпреки че беше от английската армия. Англичаните не бяха като янките, все едно какво казваше Кълъм. Най-малкото бяха несравнимо по-добре облечени. Скарлет леко се облегна на ръката му и той я поведе в стъпките на кадрила.

— Много си красива тази вечер, Скарлет.

— И ти, Чарлс. Точно си мислех, че мъжете са по-издокарани от жените.

— Добре, че са униформите. Панталоните до коляно са ужасно нещо. Мъжете се чувствуват пълни глупаци в сатенени обувки.

— Така им се пада. От памтивека настъпват жените по краката, сега и те да разберат хубаво ли е.

— Скарлет, ти ме шокираш.

Партньорите се смениха и той изчезна.

„Сигурно“ — отвърна тя наум. Чарлс понякога беше невинен като ученичка. Скарлет вдигна поглед към новия си партньор.

— Боже мой! — възкликна тя. Пред нея стоеше Рет.

— Какъв комплимент! — каза той с познатата крива полуусмивка. Никой не се усмихваше така. На Скарлет ѝ стана леко и светло, сякаш заплува над лъснатия под, преизпълнена от щастие.

Но още преди да успее да проговори, кадрилът го отнесе встрани. Тя се усмихна механично на следващия си партньор. Бликащата от нейните очи любов го изуми. Умът ѝ трескава работеше: „Защо Рет е тук? Да не би да е поискал да ме види? Да не би да е почувствувал, че трябва да ме види, че не може без мене?“

Кадрилът продължаваше в тържествения си ритъм, а Скарлет изгаряше от нетърпение. В края на танца се озова лице в лице с Чарлс Рагланд. Едва се овладя да се усмихне, да му благодари за танца и да промърмори забързано извинение, преди да тръгне да търси Рет.

Погледът ѝ срещна неговия почти веднага. Той стоеше само на една ръка разстояние от нея.

Само гордостта възпря Скарлет да не понечи да го прегърне. „Знаел е, че ще го търся — ядоса се тя. — Какво все пак си въобразява, промъква се в моя свят, застава ей така и чака да му се хвърля в ръцете? В Дъблин и дори само тук, в залата, има толкова мъже, които ме обсипват с внимание, непрекъснато идват на гости, всеки ден пращат цветя, записки и дори накити. Откъде-накъде този господинчо, Рет Бътлър, смята, че трябва само да си вдигне малкия пръст, за да дотичам при него?“

— Каква приятна изненада — изрече тя и остана доволна от хладния си тон.

Рет протегна ръка и тя, без да мисли, му подаде своята.

— Може ли този танц, мисис... хм... О'Хара?

Скарлет се задави от уплаха.

— Рет, нали няма да ме издадеш? Всички смятат, че съм вдовица! Той се усмихна и щом засвири музиката, я пое в обятията си.

— Ще пазя тайната ти, Скарлет.

Тя усещаше с кожата си гласа му и топлия му дъх. Краката ѝ се подкосиха.

— Какво, по дяволите, правиш тук? — попита тя.

Трябваше да разбере. Топлата му ръка здраво я придържаше за талията и я водеше в танца. Скарлет несъзнателно се възхищаваше от

силата му и се противеше на неговото превъзходство дори при мисълта за възторга от следването на стъпките му в замайващия вихър на валса.

Рет се изсмя.

— Не можах да удържа любопитството си каза той. — Бях в Лондон по работа и там всички говореха за някаква американка, която превзела дъблинския дворец. „Да не би пък това да е Скарлет с раираните чорапи?“ — зачудих се аз. Трябваше да узная. Барт Морланд потвърди подозренията ми. След това не можах да го спра, като заговори за тебе. Дори ме накара да яздим през твоя град. Според него ти си го построила наново със собствените си ръце.

Погледът му бавно и настойчиво се плъзна по нея от главата до петите.

— Променила си се, Скарлет — тихо каза той. — Чаровното момиче се е превърнало в елегантна, зряла жена. Поздравявам те, наистина.

Неподправената искреност и сърдечният тон накараха Скарлет да забрави неприятното чувство.

— Благодаря ти, Рет.

— Щастлива ли си в Ирландия, Скарлет?

— Да.

— Радвам се.

Думите му криеха много по-дълбок смисъл.

За пръв път през дългите години, откакто познаваше Рет, Скарлет го разбираше — поне отчасти. „Той е дошъл да ме види, мислел е за мен през цялото време, тревожел се е къде съм се дянала и как се чувствавам. Никога не е преставал да мисли за мене, все едно какво е казал. Той ме обича и винаги ще ме обича, точно както аз винаги ще го обичам.“

Прозрението я изпълни с щастие. Тя изпробва вкуса му като шампанско — отпиваше по мъничко, за да стигне за по-дълго. Рет беше тук, с нея, и никога преди не се бяха чувствували толкова близки.

Когато танцът свърши, към тях се приближи един адютант.

— Негово превъзходителство моли за честта да танцувате с него следващия танц, мисис О'Хара.

Рет вдигна вежди — въпросителната и подигравателна гримаса, която Скарлет така добре познаваше. Усмивката на устните ѝ беше предназначена само за него.

— Предайте на Негово превъзходителство, че съм очарована — отговори тя.

Преди да хване под ръка адютанта, Скарлет погледна Рет.

— В окръг Клейтън — пошушна тя на Рет — биха казали, че ми е пораснала работата.

Неговият смях я изпроводи отзад.

„Вече съм призната — каза си Скарлет и се извърна през рамо да го види как се смее. — Твърде много стана, не е честно. Дори в тези глупави копринени бричове и обувки изглежда добре.“ В зелените ѝ очи бликаше смях, когато направи реверанс пред вицекраля и двамата започнаха да танцуват.

Скарлет всъщност не се изненада, че после не можа да открие Рет. Доколкото го познаваше, той винаги се беше появявал и изчезвал без обяснения. „Не трябваше да се изненадвам, че го видях тази вечер — помисли тя. — Чувствувах се като Пепеляшка, защо и единственият принц, за когото жадувам, да не е тук?“ Раменете ѝ още усещаха докосването му, сякаш бе оставил белег. Иначе щеше лесно да повярва, че просто е измислила всичко — позлатената зала, музиката, неговото присъствие и дори своето.

Когато се върна в стаята си в хотела, Скарлет увеличи пламъка на лампата и застана пред голямото огледало на ярката светлина, за да се види и да разбере какво бе видял Рет. Изглеждаше красива и самоуверена както на портрета, а също и като баба си на нейния портрет.

Прободе я остра болка. Защо не можеше да е като другия портрет на баба Робияр? Онзи, на който от лицето ѝ бликаха мекотата и нежността на споделената любов.

Защото тя бе доловила, че в ласкавите думи на Рет се таяха също тъга и сбогуване.

Посред нощ Скарлет О'Хара се събуди в луксозната благоуханна спалня на най-хубавия стаж в най-хубавия хотел в Дъблин и неудържимо се разплака. В ума ѝ като затворена птица се блъскаше една и съща мисъл: „Да можеше само...“

33.

Нощната мъка не остави никакви видими следи по лицето на Скарлет. На следващата сутрин то беше гладко и спокойно, а усмивките ѝ бяха възхитителни както винаги, докато наливаше кафе и чай на мъжете и жените, изпълнили дневната. В тъмните нощни часове тя бе успяла да събере смелост да остави Рет да си отиде.

„Ако го обичам — разсъждаваше тя, — не бива да се мъча да го задържа. Ще трябва да се науча да приемам неговата свобода така, както се старая да давам свобода на Кет именно защото я обичам. Жалко, че не разказах на Рет за нея, той щеше много да се гордее с дъщеря си. Иска ми се Дворцовият сезон да свърши по-скоро. Кет страшно ми липсва. Какво ли прави сега?“

Кет тичаше през гората на Балихара с бързина, каквато дава на човек отчаянието. На места сутрешната мъгла все още не се беше вдигнала и тя не виждаше добре пътя пред себе си. Препъваше се и падаше, но веднага се изправяше. Не биваше да спира, макар и да бе останала без дъх от дългото тичане. Усети, че я застига камък, и потърси убежище зад един дънер. Момчетата, които я преследваха, крещяха подигравателно. Почти я бяха настигнали, въпреки че никога преди не се бяха осмелявали да доближат гората около Големия дом. Сега там нямаше опасност. Знаеха, че старейшината на рода О'Хара е в Дъблин с англичаните. Родителите им само за това говореха.

— Ето я! — извика едно момче и останалите вдигнаха ръце да хвърлят камък.

Но фигурата, която се показва иззад едно дърво, не беше Кет. Беше каля със заплашително изкривен пръст. Момчетата изкрещяха от ужас и побягнаха.

— Хайде, ела с мене — каза Грейн. — Ще ти наляя чай.

Кет подаде ръка на старата жена. Грейн излезе от прикритието си и тръгна съвсем бавно, така че Кет без усилие я следваше.

— Ще има ли сладкиши? — попита Кет.

— Непременно — отговори старицата.

Въпреки че се беше затъжила за Балихара, Скарлет издържа до края на Дворцовия сезон. Беше дала дума на Шарлот Монтагю. „Точно като сезона в Чарлстън — помисли тя. — Защо става така? Не разбирам защо хората, които държат на модата, полагат толкова усилия да се забавляват така продължително?“ Успехът ѝ растеше главоломно и мисис Фиц хитро се възползуваше от възторжените отзиви за Скарлет в „Айриш Таймс“. Всяка сутрин тя носеше вестника в кръчмата на Кенеди, за да покаже на хората колко прочута е старейшината на рода О’Хара. С течение на времето недоволството от слабостта на Скарлет към англичаните отстъпи пред гордостта, че ирландката О’Хара предизвиква по-голямо възхищение от англичанките.

Кълъм не приветствуваше съобразителността на Розалийн Фицпатрик. Беше в прекалено мрачно настроение, за да оцени забавната страна на нещата.

— Англичаните ще ѝ завъртят главата, точно както правят с Джон Девой — отсеке той.

Кълъм беше и не беше прав. Никой в Дъблин не искаше от Скарлет да сподави ирландското у себе си. То беше част от нейната привлекателност. Старейшината на рода О’Хара беше особена. Но Скарлет бе забелязала една неприятна истина. Англоирландците си въобразяваха, че са не по-малко ирландци от рода О’Хара в Адамстаун.

— Тези семейства са жители на Ирландия още отпреди заселването на Америка — раздразнено каза един ден Шарлот Монтагю. — Как можеш да ги наречеш инак освен ирландци?

Скарлет не можеше да разгадае този сложен въпрос и затова се отказа да се мъчи над него. Пък и не се налагаше, реши тя. Можеше да притежава и двата свята — Ирландия на фермите в Балихара и Ирландия на двореца в Дъблин. Кет също щеше да ги притежава, когато порасне. „А това е много по-добре, отколкото ако бях останала в Чарлстън“ — твърдо реши Скарлет.

С приключването на бала на Свети Патрик в четири часа заранта Дворцовият сезон свърши. Следващото събитие беше на няколко мили оттам, в графство Килдеър. Шарлот съобщи, че всички ще идат на конните състезания в Пънчистаун, където ще очакват и нея.

Скарлет отказа.

— Обичам конете и състезанията, Шарлот, но сега вече съм готова да се прибера у дома. Този месец забавих приемните часове достатъчно дълго. Ще платя хотелските резервации, които си направила.

Шарлот ѝ обясни, че нямало нужда — можела да ги продаде на четирикратно по-висока цена. Пък и самата тя не проявявала интерес към конете.

После благодари на Скарлет за това, че я бе направила независима.

— Ти също си независима сега, Скарлет. Повече нямаш нужда от мене. Дръж се за мисис Симс и се вслушвай в съветите ѝ за дрехите. В „Шелбърн“ са запазили твоя апартамент за следващия Сезон. Къщата ти може да побере всички гости, които би искала да поканиш, а икономката ти е най-вещата в професията си жена, която някога съм виждала. Вече си влязла в обществото. Прави с него каквото искаш.

— А ти какво ще правиш, Шарлот?

— Ще имам онова, което винаги съм искала. Малък апартамент в римски замък. Хубава храна, добро вино и много слънце, ден след ден. Ненавиждам дъжда.

Дори Шарлот не би се оплакала от времето, помисли Скарлет. Никой не помнеше такава слънчева пролет. Тревата избуя, житото, засято три седмици преди Деня на Свети Патрик, вече бе покрило полята с нежна, свежа зеленина. Тазгодишната реколта щеше да покрие загубите от миналогодишната и да остане нещичко. Колко беше хубаво да си у дома.

— Как е Рий? — попита тя Кет.

Само дъщеря ѝ беше способна да нарече малкото шотландско пони „крал“, умилено помисли Скарлет. Кет ценеше онези, които обичаше. Освен това ѝ хареса, че детето е използвало келтската дума. Радваше се, че може да си представя Кет като истинско ирландче.

Въпреки че тя всъщност приличаше на циганче. Черната ѝ коса немирно се измъкваше от плитките, а от слънцето кожата ѝ бе още повече потъмняла. Кет сваляше шапката и обувките си още щом излезеше навън.

— Не обича да го яздя със седло. И аз не обичам. По-добре е без седло.

— Не, съкровище. Трябва да се научиш да яздиш със седло. Също и Рий. Радвай се, че седлото не е дамско.

— Като това, с което ходиш на лов ли?

— Да. И ти ще имаш такова някой ден, но дотогава има още много време.

През октомври Кет щеше да навърши четири години, почти колкото Бони, когато падна. Дамското седло щеше да почака още дълго. Ах, ако Бони беше яздила нормално, а не да се учи на дамско седло... Не, не биваше да мисли така. Това „ако“ само ѝ късаше сърцето.

— Хайде да яздим до града, Кет, искаш ли? Да идем на гости на Кълъм.

Скарлет се тревожеше за него, беше станал много мрачен напоследък.

— Кет не обича града. Не може ли да стигнем до реката?

— Добре. Отдавна не съм ходила до реката, хубаво се сети.

— А може ли да се покатеря на кулата?

— Не, не може. Вратата е прекалено висока и сигурно е пълно с прилепи.

— Ще идем ли да видим Грейн?

Скарлет стисна по-здраво юздите.

— Откъде знаеш за Грейн?

Мъдрата жена ѝ бе казала да пази Кет, да я държи близо до дома. Кой бе водил там Кет? И защо?

— Тя даде на Кет млекце.

Скарлет не хареса начина ѝ на изразяване. Кет говореше за себе си в трето лице, когато нещо я притесняваше или ядосваше.

— Какво не ти хареса в Грейн, Кет?

— Тя мисли, че Кет е друго момиченце — Дара. Кет ѝ каза, ама тя не чу.

— О, миличка, тя знае, че си ти. Това е едно много специално име, което тя ти даде, когато беше още мъничко бебе. То е келтско като имената, с които ти наричаш Рий и Окрас. Дара значи „дъб“ — най-хубавото и най-могъщото дърво.

— Глупости. Момиченцата не могат да бъдат дървета. Те нямат листа.

Скарлет въздъхна. Беше се зарадвала, че Кет поиска да разговаря, детето обикновено беше много мълчаливо и невинаги беше лесно да се говори с него. Толкова упорито малко същество беше, настояваше на своето и винаги разбираше, ако някой почнеше да извърта. Истината, цялата истина, иначе щеше да хвърли убийствен поглед.

— Виж, Кет, там е кулата. Разказвала ли съм ти колко е стара?

— Да.

Скарлет я досмеша. Не беше хубаво да се лъже детето, но понякога внимателното измъкване вършеше работа.

— Харесва ми кулата — каза Кет.

— И на мене, пиленце.

Чудеше се защо толкова отдавна не бе идвала насам. Едва не беше забравила особеното усещане от стария камък. Беше едновременно странно и успокояващо. Обеща си следващия път да не чака толкова много месеци, за да дойде пак. В края на краищата това бе истинското сърце на Балихара, оттук бе почнало всичко.

Трънките вече цъфтяха покрай пътищата, а беше още април. Какво време! Скарлет намали хода на двуколката, за да поеме дълбоко дъх. Нямахше защо да бърза, роклите щяха да почакаат. Отиваше в Трим, за да получи изпратените от мисис Симс летни тоалети. На бюрото ѝ стояха шест покани за юнски домашни празненства. Не беше сигурна, че ѝ се иска така скоро да почнат светските развлечения, но вече имаше желание да се срещне с възрастни хора. Обожаваше Кет и все пак... А мисис Фиц винаги бе толкова заета с голямото домакинство, че нямаше време да седне приятелски на чаша чай. Кълъм бе заминал в Голуей да посрещне Стивън. Не знаеше какво да мисли за идването му в Балихара. Завечаният Стивън. Може би нямаше да е толкова завечан в Ирландия. Сигурно в Савана беше особен и мълчалив, защото се беше забъркал в историята с оръжието. Поне тя свърши! Допълнителният

доход от къщичките в Атланта също беше приятен. Сигурно бе дала цяло състояние на финианците. По-добре беше да се харчат пари за рокли — роклите поне не можеха да наранят никого.

Стивън щеше да донесе новини от Савана. Копнееше да научи какво става с всички там. Морийн бе не по-малко небрежна в писането на писма, отколкото Скарлет. От месеци не беше чувала нищо за семейство О'Хара в Савана. Нито пък за някой друг. Излизаше, че е било разумно да реши да загърби всичко в Америка и да не се обръща назад, когато бе взела решение да продаде имотите в Атланта.

Все пак щеше да ѝ е приятно да чуе нещо за хората в Атланта. По печалбите можеше да съди, че къщичките се продават, значи работите на Ашли вървят добре. Ами леля Питипат? А Индия? Беше ли се съсухрила съвсем? И всички останали, които някога, много отдавна, имаха такова значение за нея? „По-добре да бях поддържала лично връзка с лелите, вместо да оставям пари на адвоката, за да им праща издръжката. Права бях да не им казвам къде съм, права бях да опазя Кет от Рет. Но може би той сега не би направил нищо, ако се съди по държането му в двореца. Ако пиша на Юлали, тя ще ми разкаже новините от Чарлстън. Ще разкаже и за Рет. Но ще мога ли да понеса, че двамата с Ан са блажено щастливи, отглеждат състезателни коне и бебета? Като че ли не искам да зная. Няма какво да се обаждам на лелите. От тях най-много да получа милион страници, изписани на кръст с наставления, но мисис Фиц добре запълва тази празнота с нравоученията си. Сигурно е права, че трябва да каня гости — срамота е такава къща и прислуга да не се използват. Но за Кет никак не е права. Хич не ме интересува какво правят английските майки, аз няма да допусна някаква бавачка да ѝ дава тон в живота. И без това я виждам рядко, по цял ден се губи из конюшните, в кухнята или някъде навън — все се катери по дърветата. Но самата мисъл да я изпратя в училище към някой манастир ме подлудява! Като порасне, училището в Балихара ще свърши работа. И там може да има приятели. Понякога се тревожа, че не иска да играе с другите деца... Какво става, за бога? Не е пазарен ден. Защо мостът е задръстен от толкова хора?“

Скарлет се наведе от двуколката и докосна рамото на една забързана жена.

— Какво става?

Жената вдигна поглед — очите ѝ светеха, изражението и издаваше вълнение.

— Бой с камшици. Побързайте или ще го изпуснете.

Бой с камшици. Скарлет не искаше да види как пребиват някакво нещастно войниче. Представяше си боя с камшици като наказание в армията. Опита се да обърне двуколката обратно, но блъсканицата на забързаната тълпа, жадна да види зрелището, я заклеци. Конят се спря, почнаха да удрят и люшкат двуколката. Единственото, което можеше да направи, бе да слезе, да хване юздите на коня, за да го успокои с потупване, с нежни думи, и да върви със скоростта на хората около себе си.

Движението напред спря, Скарлет чу съскането на камшика и ужасяващия му плясък. Прииска ѝ се да запуши ушите си, но не можеше да пусне юздите на уплашения кон. Стори ѝ се, че кошмарните звуци ще продължат вечно.

— ... сто. Достатъчно.

След тези думи до слуха ѝ достигна разочарованото изпъшкване на тълпата. Здравно стисна юздите. При разпръсването си хората се блъскаха още по-силно.

Затвори очи, ала вече беше късно. Беше видяла обезобразеното тяло и картината се вряза в съзнанието ѝ. Човекът беше вързан за изправено колело, китките и глезените му бяха стегнати с кожени връзки. Синята риза на пурпурни петна висеше над панталоните от груба вълна и оставяше открито онова, което е било як гръб. Сега то беше грамадна рана, от която висяха окървавени парчета плът и кожа.

Скарлет зарови лице в гривата на коня. Прилоша ѝ. Конят неспокойно тръсна глава и я блъсна встрани. Във въздуха се носеше ужасна сладникава миризма.

Някой наблизко повръщаше. Повдигна ѝ се. Наведе се колкото можеше по-ниско, без да изпуска юздите, и повърна върху калдъръма.

— Няма нищо, момче, не е срамно да си повърнеш закуската след бой с камшици. Върви в кръчмата и удари едно уиски. Марбъри ще ми помогне да го смъкнем.

Скарлет вдигна глава да види кой говори — беше британски войник в сержантска гвардейска униформа. Той говореше на редник с

пепеляво лице. Редникът се запрепъва по пътя. Дойде друг да помогне на сержанта. Двата прерязаха кожените каишки и тялото рухна в напоената с кръв кал зад него.

„Миналата седмица това беше зелена трева — помисли Скарлет. — Не е възможно. Тук трябва да има само мека зелена трева.“

— Ами жената, сержант?

Двама войници държаха за ръцете мълчалива, измъчена жена с ниско нахлупена качулка.

— Пуснете я. Свърши. Да си върви. Колата ще дойде по-късно да го отнесе.

Жената затича след тях, задърпа украсения със златни ивици ръкав на сержанта.

— Вашият офицер ми обеща, че ще мога да го погребя — извика тя. — Даде ми честна дума.

Сержантът я отблъсна.

— Имах заповед само за наказанието, останалото не е моя работа. Пусни ме, жено.

Фигурата с тъмната наметка остана на улицата самотна, загледана във войниците, които отиваха в кръчмата. Жената захлипа на пресекулки. После се обърна и затича към колелото, към окървавеното тяло.

— Дани, о, Дани, миличък!

Тя приклегна, после коленичи в отвратителната кал, мъчеше се да положи разкъсаните рамене и люшкащата се глава в скута си. Качулката се плъзна назад и откри бледо лице с фини черти, спретнато прибрана в кок златиста коса, сини очи с тъмни кръгове от мъка. Скарлет стоеше като закована. Всяко движение, всяко изчаткване на копита по калдъръма щеше да е кощунствена намеса в трагедията на тази жена. През площада притича мърляво, босо момченце.

— Ще ми дадете ли копче или нещо друго, госпожо? Мама иска нещо за спомен.

Скарлет забърза към тях по опръсканата с кръв трева, покрай калта. Сграбчи момчето за ръката. То я изгледа сепнато, със зяпнала уста. Скарлет го зашлеви с всичка сила. Шамарът прозвуча като изстрел.

— Махай се, мръсно дяволче такова! Марш оттук!

Момчето уплашено избяга.

— Благодаря ви — промълви съпругата на пребития до смърт човек.

Скарлет разбра, че вече се е намесила. Трябваше да направи малкото, което можеше да се направи.

— Познавам един лекар в Трим — каза тя. — Ще го доведе.

— Лекар? Дали ще поиска да го превърже, как мислите?

Изпълнените с горчивина и отчаяние думи бяха произнесени с английски акцент, също както на баловете в двореца.

— Ще подготви тялото за погребение — тихо каза Скарлет.

Изцапаната с кръв ръка на жената улови ръба на полата на Скарлет, после го повдигна до устните за отчаяна целувка на благодарност. Сълзи замъглиха очите на Скарлет. „Божичко, не заслужавам това. Трябваше да обърна колата, ако можех.“

— Недейте! — дръпна се тя. — Моля ви, недейте.

Жената се казваше Хариет Стюарт, по мъж Кели, а името на съпруга ѝ бе Даниъл. Скарлет не научи нищо повече, докато не сложиха затворения ковчег на Даниъл Кели в католическия параклис. После вдовицата, която до този момент беше отваряла уста само за да отговаря на въпросите на свещеника, се огледа трескаво, безумно.

— Били, къде е Били? Трябва да е тук.

Свещеникът разбра, че имат и син, заключен в хотелската стая, за да не вижда боя с камшици.

— Бяха много любезни — обясни жената, — съгласиха се да им платя с венчалната халка, въпреки че не е златна.

— Ще го доведе — каза Скарлет. — Отче! Ще се погрижите ли за мисис Кели?

— Разбира се. Донесете и бутилка бренди, мисис О'Хара. Горката жена е на ръба на припадъка.

— Няма да припадна — обади се Хариет Кели. — Не мога. Трябва да се погрижа за моето момче. То е толкова малко, едва на осем години.

Гласът ѝ беше тънък и чуплив като току-що образуван се лед.

Скарлет забърза. Били Кели беше здраво, русо момче, едро за възрастта си и побесняло — от затворничеството си зад дебелия заключена врата, от британските войници.

— Ще взема железен прът от ковача и ще им смажа главите, пък ако ще да ме застрелят — изкрещя Били.

Ханджията, макар и як мъж, едва удържаше момчето.

— Не бъди глупак, Били Кели! — Острите думи на Скарлет му подействуваха като леден душ. — Майка ти има нужда от тебе, а ти само увеличаваш мъката ѝ. Какъв мъж си ти?

Ханджията вече можеше спокойно да го пусне. Момчето притихна.

— Къде е майка ми? — попита то, гласът му издаваше всъщност колко е малко и изплашено.

— Ела с мене — рече му Скарлет.

34.

Историята на Хариет Стюарт Кели не се разкри изведнъж. Тя и синът ѝ бяха прекарали повече от седмица в Балихара, преди Скарлет да я научи, и то в най-общи черти. Хариет била дъщеря на английски свещеник и работила като помощник-гувернантка в семейството на лорд Уитли. Била добре образована за жена, деветнайсетгодишна и напълно незапозната с действителността.

Едно от задълженията ѝ било да придружава децата по време на ездата преди закуска. Влюбила се в ослепителната усмивка и игривия напевен глас на коняря, който също идвал с тях. Когато той ѝ предложил да избяга с него, тя решила, че това е най-романтичното приключение на света.

Приключението завършило в малката ферма на бащата на Даниъл Кели. За един избягал коняр и една избягала гувернантка нямало нито препоръчителни писма, нито работа. Дани обработвал каменистите ниви заедно с баща си и братята си, Хариет вършела всичко, което ѝ нареждала майка му — главно чистене и кърпене. Знаела да бродира изящно — едно от необходимите умения за дамите. Били бил единственото ѝ дете, което още веднъж доказвало, че романтичната история е приключила. Дани Кели преживявал липсата на хубавите коне в просторните конюшни и на лъскавите дрехи на конярите в имението — ослепителна раирана жилетка, цилиндър и високи кожени ботуши. Упреквал Хариет, че тя е виновна за неговия провал, започнал да се утешава с уиски. Семейството му я намразило, защото била англичанка и протестантка.

Дани бил арестуван, когато се нахвърлил върху един английски офицер в кръчмата. Роднините му го отписали от живите, щом разбрали, че наказанието е сто удара с камшик. Вече готвели помена, когато Хариет хванала Били за ръка, взела самун хляб и тръгнала да измине пеша двайсетте мили до Трим, където били казармите на полка на засегнатия офицер. Молила се да пощадят живота му. Разрешили ѝ да погребее тялото му.

— Ще заведа сина си в Англия, мисис О'Хара, ако ми дадете на заем пари за път. Родителите ми починаха, но имам братовчеди, които може би ще ни приютят. Ще върна дълга от заплатите. Все ще намеря някаква работа.

— Що за глупости? — каза Скарлет. — Не видяхте ли, че имам момиченце, което тича на воля като жребче? Кет има нужда от гувернантка. Освен това все върви след Били като сянка. Още по-голяма нужда има от приятел. Ще ми направите огромна услуга, мисис Кели, ако останете.

Всичко това беше вярно. Скарлет обаче премълча другото — нямаше никакво доверие в способностите на Хариет да намери кораб за Англия, а още по-малко начин да изкарва прехраната си. „Умна е, но няма опит — обобщил наум Скарлет. — Всичките ѝ знания са само от книгите.“ Никога не бе имала особено високо мнение за хората, отдадени на четенето.

Въпреки че не харесваше липсата на практичност у Хариет, Скарлет се радваше, че тя остана при нея. Откакто се върна от Дъблин, къщата ѝ се струваше тревожно празна. Не ѝ бе минавало през ума, че Шарлот Монтагю ще ѝ липсва, но се оказа точно така. Хариет запълваше тази празнота. В много отношения тя беше дори по-приятен събеседник от Шарлот, защото изпадаше във възторг и от най-дребната постъпка или думичка на децата, и така Скарлет научаваше за малките приключения, които Кет никога не би споделила.

Били Кели правеше компания на Кет и тревогата на Скарлет за изолацията на Кет се уталожил. Единственото неудобство около присъствието на Хариет беше враждебното отношение на мисис Фицпатрик.

— Не искаме англичани в Балихара, мисис О — заяви тя, когато Скарлет доведе Хариет и сина ѝ от Трим. — Стигаше ни, че онази Монтагю беше тук, но тя поне ви беше полезна.

— Е, може да не искате мисис Кели, но аз искам тя да остане, а в моя дом решавам аз!

На Скарлет ѝ беше омръзнало да ѝ натякват какво трябва и какво не бива да прави. Преди го правеше Шарлот, а сега мисис Фиц. Хариет никога не я критикуваше за нищо. Напротив. Беше така безкрайно благодарна за покрива над главата си и за дрехите на Скарлет, които

износваше, че понякога на Скарлет ѝ се щеше да я нахока, че е толкова хрисима и отстъпчива.

Всъщност ѝ се щеше да нахока всички и се срамуваше от себе си, защото нямаше никаква причина да е в лошо настроение. Всички казваха, че времето е незапомнено хубаво за сезона. Житните класове вече бяха избуяли, засетите с картофи ниви се зеленееха. Ярките слънчеви дни се редуваха един след друг, пазарните дни в Трим завършваха с празненства до късно в топлите вечери. Скарлет танцуваше до прокъсване на обувките и чорапите, но музиката и смеховете не успяваха да подобрят за дълго настроението ѝ. Когато Хариет въздишаше романтично по влюбените двойки, които се разхождаха покрай реката с преплетени ръце, Скарлет се извърщаше и нетърпеливо свиваше рамене. „Слава богу, че по пощата всеки ден идват покани“ — мислеше тя. Скоро щяха да почнат да се канят гости по домовете. Като че изисканите тържества и изкушенията на магазините в Дъблин бяха помрачили привлекателността на пазарния ден в Трим.

Към края на май водите на река Бойн спаднаха толкова ниско, че се показаха камъните, поставени там преди столетия като основа на брода. Селяните тревожно се взираха в облаците, които западният вятър носеше ниско през красивото ярко небе. Нивите имаха нужда от дъжд. Кратките превалявания освежаваха въздуха, но само намокряха пръстта, оголваха корените на житата и тимотейката, чиито стръкчета клюмваха.

Кет каза, че северната пътека до къщичката на Грейн била утъпкана от стотици нозе.

— Има повече масло, отколкото може да изяде — добави тя, като размазваше масло върху кифличката си. — Хората искат магия за дъжд.

— Решила си да се сприятелиш с Грейн?

— Да. Били я харесва.

Скарлет се усмихна. Всяка дума на Били беше закон за Кет. За щастие момчето имаше добър характер, иначе обожанието на Кет щеше да е ужасно мъчение. Той обаче бе търпелив като светец. Били беше наследил от баща си „усета към конете“. Учеше Кет да язди

майсторски, много по-добре, отколкото можеше да го направи Скарлет. Само след няколко години Кет щеше да язди кон, не пони. Поне два пъти на ден казваше, че понитата са за малки момичета, а Кет е голяма. Добре, че уточнението „не достатъчно голяма“ дойде от Били. Кет никога нямаше да го приеме от Скарлет.

Скарлет отиде на гости в Роскомън в началото на юни, уверена, че дъщеря ѝ по никакъв начин няма да се чувства изоставена. „Сигурно изобщо няма да забележи, че липсвам. Колко неприятно.“

— Нали времето е чудесно? — обръщаше се тя към всички на празненството. След вечеря поиграха тенис на моравата, беше светло чак до десет часа.

Скарлет се радваше, че е заедно с толкова много от най-приятните си познати от Дъблин. Единственият, когото не поздрави с особено въодушевление, беше Чарлс Рагланд.

— Точно твоят полк преби горкия човек с камшици, Чарлс. Никога няма да забравя и никога няма да простя. Цивилните дрехи не променят факта, че ти си английски войник и че военните са чудовища.

За нейна изненада Чарлс не се опита да се оправдава.

— Наистина съжалявам, че си видяла това, Скарлет. Боят с камшици е мръсна работа. Но ставаме свидетели и на още по-ужасни неща, които трябва да се прекратят.

Въздържа се да даде примери, ала Скарлет дочу от общите разговори за разпространяващото се из цяла Ирландия насилие срещу земевладелците. Опожарявали ниви, колели крави, управителят на голямо имение до Голуей бил издебнат и посечен. Със сподавен, тревожен шепот се говореше за възраждане на „Белите момчета“ — организирани мародерски банди, които тероризирали земевладелците преди повече от сто години. По-мъдрите не вярваха. Последните произшествия били единични, неорганизирани и обикновено били дело на добре известни нарушители. И псе пак човек започваше да се чувства малко неловко в колата, преминаваща под втречените погледи на арендаторите.

Скарлет прости на Чарлс, но добави, че не бива да очаква от нея да забрави.

— Дори ще поема вината за боя с камшици, ако така ще ме запомниш — пламенно заяви той и се изчерви като момче. — По дяволите, измислям речи, достойни за лорд Байрон, когато съм в казармата и мисля за тебе, а щом те видя, избъбрям някаква глупост. Не може да не знаеш, че съм безнадеждно влюбен в теб...

— Знам. Няма нищо, Чарлс. Сигурно не бих харесала лорд Байрон, а ти ми харесваш.

— Наистина ли, ангел мой? Мога ли да се надявам, че...

— Май че не, Чарлс. Не прави такава отчаяна физиономия. Не е характерно за тебе. Струва ми се, че никой не би могъл.

През нощта сандвичите в стаята на Скарлет бавно съхнеха.

— Толкова е хубаво, че съм си у дома! Страхувам се, че съм ужасен човек, Хариет. Когато съм далеч, нямам търпение да се върна къщи, колкото и да се забавлявам. В същото време се хващам на бас, че ще започна да мисля за следващото гостуване още до края на седмицата. Разкажи ми какво стана, докато ме нямаше. Кет умори ли Били до смърт?

— Не чак дотам. Измислиха си нова игра — „даване на викингите“. Не знаей откъде дойде името. Кет каза, че ти можеш да го обясниш, тя просто си спомни израза. Сложиха въжена стълба на кулата. Били качва горе камъни, после ги хвърлят през отворите в реката.

Скарлет се засмя.

— Тази хитруша. Откога ми хленчи да се покатери на кулата. Пък и виждам, че Били върши тежката работа. А още не е навършила четири години. Като стане шестгодишна, сигурно ще е истински ужас. Ще трябва да я биеш с пръчка, за да учи буквите.

— Сигурно няма да се наложи. Вече проявява любопитство към азбуката с животните в нейната стая.

Скарлет се усмихна на намека, че дъщеря ѝ вероятно е почти гениална. Искаше ѝ се Кет да прави всичко по-рано и по-добре от всички други деца в историята на човечеството.

— Ще ми разкажеш ли за гостуването си, Скарлет? — попита Хариет с копнеж. Житетският опит не бе разрушил романтичната ѝ мечтателност.

— Беше чудесно — започна Скарлет. — Бяхме... ами около двайсет и пет души, предполагам... Един път да няма досаден стар генерал от запаса, който да бърбори какво е научил от Уелингтънския херцог. Организирахме турнир по крокет със залагания като на конни състезания. Бях в един отбор с...

— Мисис О'Хара! — чу се писък.

Скарлет подскочи от стола. Влетя задъхана и зачервена камериерка.

— В кухнята... — заговори тя на пресекулки. — Кет... изгори се...

Скарлет едва не я блъсна, хуквайки покрай нея.

Письците на Кет се чуваха някъде по средата на колоната от къщата към кухненското крило. Скарлет затича още по-бързо. Кет никога не плачеше.

— Не знаеше, че тиганът е горещ...

— Вече намазах ръката й с масло...

— Изпусна го веднага щом го докосна...

— Мамо... Мамо...

Гласовете долитаха отвсякъде, но Скарлет чуваше единствено думите на Кет.

— Мама е тук, миличко. Кет ще се оправи веднага.

Грабна разплаканото дете на ръце и забърза към вратата. Беше видяла страхотната червена резка през дланта на Кет. Ръчичката беше така подута, че пръстите стърчаха разперени.

Можеше да се закълне, че алеята изведнъж е станала два пъти по-дълга. Тичаше с всички сили, без да рискува да падне. „Ако доктор Девлин не е у дома, няма вече да има покрив, като се върне. Ще изхвърля всичките му мебели заедно със семейството.“

Докторът се оказа вкъщи.

— Хайде, хайде, мисис О'Хара, няма защо да се тревожите толкова. Нали децата все правят бели? Дайте да видя.

Кет изпищя, когато той натисна дланта й. Писъкът преряза Скарлет като с нож.

— Лошо се е изгорила, без съмнение — каза доктор Девлин. — Ще мажем раната, докато мехурът се напълни, после ще го разрежем и ще изтеглим течността отвътре.

— Сега я боли, докторе. Не можете ли да направите нещо?

Сълзите на Кет мокреха рамото на Скарлет.

— Маслото е най-доброто средство. Ще ѝ мине лека-полека.

— Лека-полека?

Скарлет се извърна и избяга. Сети се за течността, която ѝ дадоха при раждането на Кет, благословеното бързо облекчаване на болката.

Реши да заведе детенцето си при мъдрата старица.

Беше толкова далеч — бе забравила на какво разстояние са реката и кулата. Краката ѝ се умориха, ала не биваше да се предава. Скарлет тичаше, сякаш я гонеха кучетата от ада.

— Грейн! — извика тя, като стигна до храстите. — Помощ! За бога, помощ!

Старицата се подаде от сянката.

— Да приседнем тук — тихо каза тя. — Няма нужда да тичаш повече.

Настани се на земята и протегна ръце.

— Ела при Грейн, Дара. Сега ще ти мине.

Скарлет остави Кет в скута на старицата. После приклепна, готова да грабне детето и пак да хукне нагам, където биха ѝ помогнали. Ако можеше да се сети за такова място или такъв човек.

— Искам да си сложиш ръката в моята, Дара. Няма да те докосвам. Отпусни тук ръчичка. Ще поговоря на раната, тя ще ме послуша и ще си отиде.

Гласът на Грейн звучеше спокойно и уверено. Зелените очи на Кет се загледаха в непроницаемото сбръчкано лице на старицата. Сложи изгорената си ръчичка с дланта нагоре в съсухрената ѝ ръка, цяла в петна от билките.

— Голямо, силно изгаряне, Дара. Ще трябва да го убедя. Дълго ще му бая, но скоро ще се почувствуващ по-добре.

Грейн лекичко духна изгореното. Веднъж, два, три пъти. Доближи устни до ръката и зашушука в дланта на Кет.

Думите не се различаваха, гласът напомняше за шепота на нежни листенца или бълбукането на бистър поток над камъчета в ясен, слънчев ден. След не повече от три минути Кет престана да плаче. Скарлет се отпусна на земята, мускулите ѝ омекнаха от облекчение. Шепотът продължи — нисък, монотонен, успокояващ. Главичката на

Кет клюмна върху гърдите на Грейн. Шепотът продължи. Скарлет се облегна назад на лакти. Отпусна глава, полегна на земята по гръб и скоро задряма. Но Грейн продължи да шепне, докато Кет и Скарлет спяха. Бавно, бавно отокът спадна, червенината избледня и кожата на Кет възвърна цвета си, сякаш никога не бе изгаряла. Чак тогава Грейн вдигна глава и облиза пресъхналите си устни. Положи ръчичката на спящото дете върху другата, нежно го залюля и затананика тихичко. Мина доста време, преди да спре.

— Дара!

Кет отвори очи.

— Време е да си вървиш. Кажи на майка си. Грейн е изморена и ще заспи. Трябва да отведеш майка си у дома.

Старицата помогна на Кет да се изправи. После се обърна и пропъля в хрусталаците.

— Мамо! Време е да си вървим.

— Кет? Как можах да заспя? О, ангел мой, толкова съжалявам! Какво стана? Как си, съкровище?

— Заспах. Ръката ми е добре. Може ли да се покатеря на кулата?

Скарлет погледна ръчичката на детето, по която нямаше и следа от изгарянето.

— О, котенце, мама наистина има нужда от прегръдка и целувка, моля те.

Притисна за миг момиченцето, после го пусна. Това беше нейният подарък за Кет.

Детето долепи устни до бузата на Скарлет.

— Май по-добре да хапна сладкиши и чай, вместо да се качвам на кулата точно сега — каза Кет. Това пък беше нейният подарък за майка ѝ. — Хайде да се прибираме у дома.

— О'Хара беше омагьосана, вещицата и нейното намерение говореха на език, който никой човек не разбира.

Нел Гарити твърдеше, че ги видяла със собствените си очи и така се уплашила, та си плюла на петите и съвсем забравила, че трябва да мине през брода на Бойн. Сигурно щяла да се удави, ако реката била пълноводна както обикновено.

— Правеха магии на облаците, та да ни подминават.

— Ами на същия ден не секна ли млякото на кравата на Ани Макгинти, хем беше от най-дойните в цял Трим?

— Дан Хулихън в Наван целият е в брадавици по краката, не може да стъпва.

— Намереничето язди вълк, който денем се превръща в пони.

— Сянката ѝ падна върху буталката ми и изобщо не изби масло.

— Хората казват, че вижда в тъмното, очите ѝ святкат като на хищник.

— Не сте ли чували за нейното раждане, мисис Райли? Било на Все светии, небето се раздирало от комети...

Приказките се носеха от къща на къща из цялата околност.

Мисис Фицпатрик намери котката на Кет пред вратата на Големия дом. Окрас беше удушена и после изкормена. Тя уви останките в парче плат и ги скри в стаята си, докато намери удобен момент да стигне скришом до реката и да ги хвърли там.

Розалийн Фицпатрик влетя в къщата на Кълъм, без да почука. Той я погледна, но не стана от стола.

— Точно както си мислех! — възкликна тя. — Не можеш да си пиеш пиетето като порядъчните хора в кръчмата, ами трябва да криеш слабостта си тук, с това жалко подобие на мъж.

Тонът ѝ беше изпълнен с презрение, също както и жестът, с който подритна отпуснатите крака на Стивън О'Хара. От полуотворената му уста излизаше неравномерно хъркане. Миризмата на уиски беше пропила дрехите и дъха му.

— Остави ме на мира, Розалийн — уморено каза Кълъм. — Двамата с братовчед ми оплакваме смъртта на ирландските надежди.

Мисис Фицпатрик сложи ръце на хълбоците си.

— Имаш и братовчедка, Кълъм О'Хара, какво ще кажеш за нейните надежди? Ще продължаваш ли да се наливаш с уиски, когато Скарлет ще оплаква смъртта на милата си рожба? Ще тъгуваш ли с нея, когато кръщелницата ти умре? Казвам ти, Кълъм, детето е в смъртна опасност.

Розалийн падна на колене пред стола и разтърси ръката на Кълъм.

— В името на Христа и на Богородица, Кълъм, трябва да направиш нещо! Опитах какво ли не, но хората не искат и да чуят. Може би е вече късно да послушат дори тебе, но ти си длъжен да опиташ, не можеш да отбягваш света така. Хората усещат бягството ти, братовчедка ти Скарлет също.

— Кати Кълъм О'Хара — промърмори Кълъм.

— Кръвта ѝ ще тежи на твоята съвест — заяви Розалийн с хладна яснота.

На следващия ден и вечерта Кълъм обиколи, без да бърза, всяка къща, колиба и кръчма в Балихара и Адамстаун. Първо посети Скарлет. Намери я в канцеларията да преглежда сметките на имението. Намръщеното ѝ лице се разведри, като го видя, но пак потъмня, когато той ѝ предложи да покани гости по случай пристигането на нейния братовчед Стивън в Ирландия.

Най-накрая тя се предаде, както очакваше Кълъм. Сега вече той можеше да използва поканата като повод за всички останали посещения. Напрегнато се вслушваше, за да провери дали предупрежденията на Розалийн са основателни, но за голямо свое облекчение не чу нищо подобно.

След неделната служба всички селяни и целият род О'Хара от графство Мийд се стекоха в Балихара да поздравят Стивън с „добре дошъл“ и да научат нещо за Америка. На моравата бяха изнесени дълги дървени маси, отрупани с димящи паници варено осолено говеждо и зеле, панери, пълни с горещи варени картофи, и кани с пенлива тъмна бира. Френските прозорци бяха отворени към дневната, виждаше се таванът с изписаните ирландски герои — покана за всекиго, който би събрал смелост да прекрачи прага на Големия дом.

Празненството беше почти хубаво.

После Скарлет се утешаваше с мисълта, че е направила всичко, което е било по силите ѝ, и че е прекарала доста време с Катлийн.

— Толкова ми липсваше, Катлийн — каза тя на братовчедка си. — Всичко се промени, откак ти замина. Бродът може да е по-плитък от всякога, но пак не мога да ида при Пигийн.

— Ако нищо не се променяше, Скарлет, щеше ли да си струва дори да дишаме? — отвърна Катлийн.

Братовчедка ѝ имаше здраво момченце и допълни, че се надявала да му роди братче след шест месеца.

„Изобщо не съм ѝ липсвала“ — тъжно помисли Скарлет.

В Ирландия Стивън не беше по-разговорлив, отколкото в Америка, но това сякаш не правеше впечатление на роднините.

— Мълчаливец си е, това е всичко.

Скарлет го отбягваше. За нея той продължаваше да е завеният Стивън. Ала новината, която ѝ донесе, беше важна. Дядо Робияр бил починал и оставил имота на Полин и Юлали. Живеели заедно в розовата къща, разхождали се всеки ден и хората говорели, че били по-богати от сестрите Телфеър.

Гостите на празненството чува далечен тътен на гръмотевица. Всички млъкнаха, спряха да ядат и да се смеят, за да погледнат с надежда към подигравателната синева на небето. Отец Флин добавяше специална молитва всеки ден, а хората палеха свещи и също се молеха за дъжд.

В деня на лятното слънцестоене докараните от западния вятър облаци започнаха да се струпват, без да отминават, както дотогава. В късния следобед вече бяха закрили хоризонта — черни и тежки. Мъжете и жените, които събираха съчки за нощния огън, вдигнаха глави да усетят поривистия вятър. Миришеше им на дъжд. Щеше наистина да стане голямо празненство, ако можеше да завали и да се спаси реколтата.

Бурята налетя на свечеряване. Разнесе се оглушителна канонада от гръмотевици, от светкавиците ставаше ясно като ден, изля се истински порой. Хората легнаха на земята и покриха главите си. Върху тях се посипа градушка като орехи. Кратките мигове на затишие между две гръмотевици се нарушаваха от викове, изпълнени с мъка и страх.

Скарлет тъкмо излизаше от Големия дом, за да отиде при музиката и танците около огъня. Мушна се обратно в къщата, прогизнала до кости, макар че бе стояла навън само няколко секунди, и затича нагоре да намери Кет. Детето гледаше през прозореца с широко

разтворени зелени очи, запушило ушите си с длани. Хариет Кели се беше сгушила в ъгъла и притискаше здраво Били. Скарлет коленичи до Кет и двете се загледаха в природната стихия.

Всичко свърши за половин час, после небето се изясни, показаха се звездите и ярката луна в три четвърти. Огънят беше разпръснат и угаснал. Нямаше да го запалят повече тази нощ. Ливадите и нивите бяха покосени от градушката, сиво-белите ледени парчета ги застилаха плътно. От гърлата на ирландците в Балихара се изтръгна пронизителен писък. Той разцепи нощта, премина през каменните стени и прозорците на стаята на Кет. Скарлет потръпна и прегърна мургавото си детенце. Кет тихичко захлипа. Дланите върху ушите не можеха да заглушат писъка.

— Изгубихме реколтата — каза Скарлет, изправена на една маса сред широката улица на Балихара и обърната с лице към хората от града. — Все пак има какво да се спасява. Тревата ще изсъхне, ще съберем сеното, а от житните стъбла ще имаме слама, въпреки че няма класове и няма да има жито. Сега отивам в Трим, Наван и Дроуета да купя запаси за зимата. В Балихара няма да има глад. Това ви обещавам аз, старейшината на рода О'Хара.

Тогава множеството я поздрави.

Но вечер хората седяха край огнището и говореха за вещицата, намереничето и кулата, където то предизвиквало призрака на обесения лорд да си отмъсти.

35.

Ясното небе и неумолимата жега се върнаха и се задържаха дълго. Вестник „Таймс“ посвещаваше цялата първа страница на сведения и догадки за времето. Втора и трета страница все по-често съобщаваха за изстъпления срещу имотите и служителите на земевладелците.

Всеки ден Скарлет преглеждаше вестника и го захвърляше настрана. Слава богу, тя поне нямаше защо да се тревожи за арендаторите си, слава богу. Знаеха, че ще се погрижи за тях.

Ала това никак не беше лесно. Много често, когато пристигаше в някой град, уж претъпкан с брашно и храни, разбираше, че запасите или са били плод на слухове, или са изчерпани. Отначало Скарлет яростно се възмущаваше от високите цени, но запасите все повече намаляваха и тя се радваше на всичко, което успяваше да намери, плащайки безотказно, макар и често пъти стоката да не беше добра.

„Положението е толкова лошо, колкото бе в Джорджия след Войната — помисли тя. — Не, още по-лошо, защото тогава се биехме с янките, които ограбваха или опожаряваха всичко. Сега се боря за живота на много повече хора, отколкото когато трябваше да изхранвам близките си в Тара. И въобще не зная кой е врагът. Не вярвам Господ да е проклетел Ирландия.“

Въпреки това купи свеци за сто долара, та хората да ги палят при молитвите си в църквата. Пък и яздеше или караше колата по-внимателно, като заобикаляше купчините камъни, които започнаха да се появяват покрай пътищата и по полето. Не знаеше какви древни божества се омилостивяват по този начин, но ако те можеха да донесат дъжд, щеше да им събере всички камъни в графство Мийд. Щеше да ги пренесе със собствените си ръце, ако трябваше.

Чувствуваше се безпомощна. Това, което преживяваше, беше непознато и страшно. Беше повярвала, че разбира от земеделие, защото бе израсла в плантация. Добрите години в Балихара всъщност не я изненадаха с нищо, защото работеше здраво и изискваше същото

от другите. Но какво трябваше да направи сега, когато желанието за работа не беше достатъчно?

Продължи да ходи на гости — бе приемала поканите така въодушевено. Но сега търсеше не забавления, а информация от другите земевладелци.

Пристигна с един ден закъснение в абатство Килбони за празненството у Гифърдови.

— Ужасно съжалявам, Флорънс — каза тя на лейди Гифърд, — ако бях проявила по-добро възпитание, щях да се сетя да изпратя телеграма. Но всъщност се лутах навсякъде да търся брашно и хранителни продукти и съвсем загубих представа за дните от седмицата.

Лейди Гифърд чувствуваше такова облекчение от появата на Скарлет, че забрави да се сърди. Всички останали гости бяха приели поканата ѝ заради примамката, че Скарлет също ще дойде.

— Отдавна чакам възможността да ви стисна ръката, млада госпожо.

Един господин с голф раздруса ръката на Скарлет. Беше енергично старче — маркиз Треван, с немирна бяла брада и клюнест нос, изпъстрен с необичайно ярки червени жилки.

— Благодаря ви, сър — отговори Скарлет.

„Но за какво?“ — зачуди се тя.

Маркизът ѝ обясни с характерния за глухите висок глас. Говореше пред всички гости, все едно дали им се слушаше, или не. Гръмливият глас стигаше чак до поляната за крокет.

Заслужавала поздравления, ревеше той, защото спасила Балихара. Казвал на Артър да не е такъв глупак, да не пилее пари, като купува кораби от крадци, които го лъжели, че дървените части са здрави. Но Артър не искал и да чуе, бил решил да се съсипе. Платил осем хиляди лири, повече от половината си състояние, с които можел да купи цялата земя на графство Мийд. Глупак, винаги бил глупак, нямал капка разум още откакто се познавали от деца. Все пак обичал Артър като брат, макар и да бил глупак. Никой нямал такъв верен приятел като Артър. Плакал — „да, госпожо“, — наистина плакал, когато Артър се обесил. Ясно, глупак бил, но кой би допуснал, че е чак

толкова глупав? Артър обичал това място, давал сърцето си за него и в края на краищата дал и живота си. Било престъпление от страна на Констанс да го изостави така. Трябвало да го запази в памет на Артър.

Маркизът благодари на Скарлет, че е направила онова, което вдовицата на Артър нямала достатъчно почтеност да извърши.

— Още веднъж искам да ви стисна ръката, мисис О'Хара.

Скарлет се обърка. Какво ѝ говореше старецът? Младият господар на Балихара не се бил обесил, обесил го един човек от града, който го завлякъл в кулата. Така разправяше Кълъм. Сигурно маркизът грешеше. Старите хора смесват спомените си... Или Кълъм бъркаше. Бил е малко дете, знаеше историята само от хорските приказки, по онова време дори не е бил в Балихара, семейството живеело в Адамстаун... Маркизът също не е бил в Балихара и също е научил от други хора. Беше много сложно.

— Скарлет, здравей.

Беше Джон Морланд. Скарлет мило се усмихна на маркиза и дръпна ръката си. Хвана Морланд под ръка.

— Барт, много се радвам да те видя. Търсих те на всяко празненство през сезона, но не те открих никъде.

— Тази година го пропуснах. Две кобили, които се жребят, винаги имат предимство пред един вицекарал. Как си ти?

Беше минала цяла вечност от предишната им среща, бяха се случили толкова много неща. Скарлет се чудеше откъде да почне.

— Знам какво те интересува, Барт — подхвана тя. — Един от ловджийските коне, който ми помогна да купя, вече изпреварва Полумесец. Казва се Комета. Просто сякаш един ден реши, че това е игра, а не работа...

Отидоха в едно тихо ъгълче да поговорят. Скарлет скоро разбра, че Барт въобще няма новини от Рет. Освен това научи много повече, отколкото ѝ се искаше да знае, за израждането на жребче, обърнато наопаки в утробата на кобилата. Нямаше значение. Барт беше един от любимците ѝ и винаги щеше да остане такъв.

Всички говореха за времето. Никога в историята си Ирландия не бе преживявала суша, а как иначе можеше да се нарече безкрайната поредица слънчеви дни? Почти нямаше незасегнат край. През септември, когато арендаторите трябваше да се разплащат, сигурно щеше да стане тежко.

Не беше мислила за това. Сърцето ѝ се сви. Разбира се, фермерите нямаше да могат да се издължат. Но ако не ги накараше да платят, как можеше да очаква от градските наематели да постъпят иначе? Магазините, кръчмите и дори лекарят зависеха от парите, които фермерите харчиха при тях. Нямаше да има никакви доходи.

Беше ужасно трудно да поддържа веселото си изражение, но се налагаше. О, с нетърпение очакваше гостуването да свърши.

Последният ден беше 14 юли, денят на падането на Бастилията. Гостите бяха предупредени да носят дрехи за маскарад. Скарлет облече най-хубавите и най-ярки дрехи от Голуей с четири разноцветни фусти под червената пола. Раираните чорапи не бяха най-подходящи за горещината, но предизвикаха такава сензация, че си струваше да се поизмъчи с тях.

— Никога не съм предполагала, че селянките са така очарователно облечени под цялата си мръсотия — възкликна лейди Гифърд. — Ще си купя такива дрехи за Лондон догодина. Ще ме молят да издам името на шивачката.

„Глупачка“ — помисли Скарлет. Добре, че тази вечер беше последната.

Чарлс Рагланд дойде за танците след вечеря. Същата сутрин гостите се били разотишли от мястото, където бил поканен и той.

— Така или иначе, щях да си тръгна — сподели той със Скарлет по-късно. — Когато разбрах, че си толкова наблизко, реших, че трябва да дойда.

— Наблизко? Бил си на петдесет мили оттук.

— И сто нямаше да имат значение.

Скарлет се остави Чарлс да я целуне под сянката на големия дъб. Толкова отдавна никой не я беше целувал, не беше усещала закрилата на прегръдка от силни мъжки ръце. Почувствува как се разтапя в обятията му.

— Любима — прошепна прегракнало Чарлс.

— Шшт. Просто ме целувай, докато съм замаяна, Чарлс.

Наистина беше замаяна. Притисна се до широките му мускулести рамене, за да не падне. Но когато той каза, че ще дойде при нея в стаята, Скарлет се отдръпна с прояснен разум. Целувките бяха едно, а за леглото и дума не можеше да става.

Изгори пълната с разкаяния бележка, която той пъкна под вратата ѝ през нощта, и сутринта тръгна достатъчно рано, за да не се налага да се сбогува.

Когато се върна у дома, веднага потърси Кет. Изобщо не се изненада, че двамата с Били отишли до кулата. Тя беше единственото прохладно място в Балихара. Учуди се обаче, че Кълъм и мисис Фицпатрик я чакаха под сянката на голямото дърво зад къщата, където бяха поднесли чай.

Зарадва се много. Кълъм толкова дълго се държеше отчуждено, избягваше да идва в Големия дом. Беше чудесно, че човекът, когото чувствуваше почти като брат, се е върнал.

— Искам да ти разкажа нещо извънредно необичайно — каза тя. — Щях да умра от любопитство, като го чух. Как мислиш, Кълъм? Възможно ли е младият лорд сам да се е обесил в кулата?

Скарлет смеешком описа маркиз Треван, имитираше изразите му съвсем точно.

Кълъм остави чаената чаша със строго премерено движение.

— Нямам представа, Скарлет скъпа — каза той безгрижно и засмяно, точно както Скарлет обичаше да си го припомня. — Всичко е възможно в Ирландия, иначе тук щяха да плъзнат змии, както навсякъде другаде по света.

Кълъм се усмихна и се изправи.

— Сега трябва да вървя. Заряхах задълженията си само и само да видя хубавичкото ти лице. Не вярвай на нито една дума на тази жена, ако се опита да ти разказва колко са ми харесали сладкишите, които изядох с чая.

Отдалечи се толкова бързо, че Скарлет не свари да му загъне няколко сладки в салфетка.

— Ей сега ще се върна — каза мисис Фиц, и побърза след Кълъм.

— Добре! — високо подвикна Скарлет.

В далечината, в края на пожълтялата морава забеляза Хариет Кели и ѝ помахна.

— Ела да прием чай! — извика Скарлет.

Беше останало още много.

Розалийн Фицпатрик трябваше да прихване полите си и да се затича, за да догони Кълъм някъде по средата на дългата алея. Мълчаливо повървя до него, докато си поеме дъх, после проговори.

— И сега какво става? — запита тя. — Хукна към бутилката, нали това е истината?

Кълъм спря и се извърна с лице към нея.

— Никъде не е истината — и точно това ме измъчва. Нали я чу? Повтаряше лъжите на англичанина и им вярваше. Точно както Девой и останалите вярват на лъскавите английски лъжи на Парнел. Не можах да остана повече, Розалийн, страх ме беше, че ще счупя на парчета английския й сервиз за чай и в знак на протест ще завия като вързано куче.

Розалийн забеляза мъкмата в очите му и изразът на лицето й стана по-суров. Твърде дълго бе изливала върху изтерзаната му душа единствено съчувствие — но то не бе помогнало. Той се измъчваше от мисълта, че е провален и предаден. След над двайсет години служба за свободата на Ирландия, след успеха на поверената му задача, след попълването на арсенала в протестантската църква в Балихара му бяха заявили, че всичко е било безсмислено. Политическите действия на Парнел били по-важни. Кълъм винаги бе мечтал да загине за своята родина и сега не можеше да понесе мисълта, че ще живее, без да й помага.

Розалийн Фицпатрик, също както Кълъм, не вярваше на Парнел. И тя се ядосваше, че неговата работа и нейната са пренебрегнати от финианските водачи. Но тя можеше да потисне чувствата си, за да изпълни заповедите. Нейната всеотдайност беше огромна, може би по-голяма дори от неговата, и все пак тя търсеше преди всичко лично отмъщение и чак след него — справедливост.

Сега обаче Розалийн остави настрана предаността си към финианството. Страданията на Кълъм значеха за нея повече, отколкото страданията на Ирландия, защото тя го обичаше — макар че никоя жена не бива да допуска да се влюби в свещеник — и не можеше да го остави да се самоунищожи от съмнения и гняв.

— Какъв ирландец си тогава, Кълъм О'Хара? — остро попита тя. — Ще оставиш ли Девой и останалите да управляват сами, и то

неправилно? Виждаш какво става. Хората се борят сами и плащат страшна цена за това, че нямат водач. Те не искат Парнел, също както не го искаш и ти. Осигурил си средства за цяла армия. Защо не се заемеш със създаването ѝ, вместо да се напиваш до безсъзнание като пияниците, дето бърборят за подвизи по кръчмите?

Кълъм се обърна към нея, после зарея поглед надалеч и очите му бавно се изпълниха с надежда.

Розалийн сведе поглед към земята. Не можеше да си позволи Кълъм да забележи чувствата, които искряха в очите ѝ.

— Не знам как понасяш жегата — оплака се Хариет Кели. Макар, че държеше чадърче, по нежното ѝ лице бяха избили капчици пот.

— Обичам я — каза Скарлет. — Също както у дома. Разказвала ли съм ти за Юга, Хариет?

Хариет отговори отрицателно.

— Лятото беше любимият ми сезон — започна Скарлет. — Трябвах точно горещина и сухи дни. Беше толкова красиво, памукът зеленееше и аха да се разпукне, в безкрайни редици, докъдето ти видят очите. Работниците пееха, окопавайки нивите, песента долиташе отдалеч и сякаш оставаше да плува във въздуха.

Скарлет се заслуша в собствените си думи и се ужаси. Какво каза? „У дома.“ Сега домът за нея беше тук. В Ирландия.

Хариет гледаше мечтателно.

— Колко красиво — въздъхна тя.

Скарлет я погледна с неприязън, после изпита същото чувство към себе си. Романтичната мечтателност беше забъркала Хариет Кели в повече неприятности, отколкото можеше да понесе, и въпреки това тя не се беше отказала от нея.

„За разлика от мене. Не аз обърнах гръб на Юга, генерал Шърман ме отдели от него и вече съм достатъчно възрастна да се преструвам, че това никога не е било. Не зная какво става с мене, съвсем се обърках. Може би е от жегата или съм загубила всичките си желания.“

— Отивам да поработя по сметките, Хариет — каза Скарлет.

Стройните колонки цифри винаги ѝ действуюаха успокояващо, а точно в момента усещаше, че ще се пръсне.

Счетоводните книги бяха ужасяващо потискащи. Единствените приходи идваха от къщичките, които строеше в покрайнините на Атланта. Е, поне тези пари не отиваха вече за революционното движение, на което се бе посветил Кълъм. Можеха да помогнат, и то много. Ала все пак не бяха достатъчни. Беше похарчила невероятни суми за къщата и селото. Също и в Дъблин. Не ѝ се вярваше колко разточителна е била в Дъблин, макар че акуратно подредените цифри го доказваха без никакво съмнение.

Да можеше само Джо Колтън да понамали разходите по строежа на къщичките. Пак щяха да се продават като топъл хляб, а печалбата щеше да е много по-голяма. Не би му позволила да купува по-евтин материал, та нали основната причина да се заеме със строителството беше да помогне на Ашли. Имаше още много начини да се намалят разходите. Основите... комините... тухлите можеха и да не са само от най-доброто качество.

Скарлет нетърпеливо тръсна глава. Джо Колтън никога не би го направил сам. Беше точно като Ашли — честен до мозъка на костите си и пълен с идеи, които нямаха нищо общо с деловата работа. Спомни си как те двамата разговаряха на строителната площадка. Ако имаше нещо вярно в поговорката за краставите магарета, то беше тъкмо за тях двамата. Нямаше да се учуди, ако ги видеше да прекъсват по средата разговор за цените на дървения материал, за да заприказват за някоя глупава книга, която са прочели. Замисли се.

Трябваше да прати Хариет Кели в Атланта.

От нея ставаше чудесна съпруга за Ашли. Прекрасно си подхождаха, живееха в света на книгите и бяха безпомощни в действителността. В много отношения Хариет беше глупавичка, но предано изпълняваше задълженията си — беше останала при некадърния си съпруг почти десет години — и в същото време беше по своему предприемчива. Не всеки би могъл да стигне до командира със скъсани обувки и да моли да пощадят живота на Дани Кели. Ашли се нуждаеше от такава стоманена опора. Нуждаеше се също от човек, за когото да се грижи. Той нямаше никаква полза от това, че Индия и леля Питипат се суетят около него през цялото време. Просто беше ужасно да се помисли как това би могло да се отрази на Бо. Били щеше да го

понаучи на някои неща. Скарлет се усмихна широко. Най-добре беше заедно с Били Кели да изпрати и пакет ароматични соли за леля Питипат.

Лицето ѝ помръкна. Не, нямаше да стане. Кет щеше да тъгува без Били. Когато Окрас изчезна, тя ходеше омърлушена цяла седмица, а котката не беше и една десета от онова, което означаваше в живота ѝ Били.

Освен това Хариет не понасяше горещините.

Не, нямаше да стане. По никой начин.

Скарлет отново сведе глава над счетоводните книги.

36.

— Трябва да престанем да харчим толкова пари — ядосано каза Скарлет и размаха счетоводната книга под носа на мисис Фицпатрик. — Няма никакъв смисъл да изхранваме цяла армия слуги, когато брашното струва цяло състояние. Трябва да уволним поне половината. Пък и така или иначе каква работа вършат? И само да не ми запееш старата песен, че нямало кой да бие млякото и да прави масло, защото, ако има нещо в изобилие тия дни, то е маслото. Не можеш да го продадеш дори за половин пени фунта.

Мисис Фицпатрик търпеливо изчака излиянията на Скарлет да свършат. После спокойно пое счетоводната книга и я остави на масата.

— Значи ще ги изхвърлите на улицата, така ли? — попита тя. — Там ще си намерят компания, защото повечето господарски домове в Ирландия правят точно същото. Няма ден, в който да не идват най-малко десетина бедни нещастници да молят за паничка супа пред кухненската врата. Ще увеличите ли броя им?

Скарлет нетърпеливо закрочи към прозореца.

— Не, разбира се, че не, не ставай смешна. И все пак трябва да има някакъв начин да намалим разходите.

— По-скъпо излиза да храните красивите си коне, отколкото прислугата.

Гласът на мисис Фицпатрик прозвуча студено.

Скарлет се извърна към нея.

— Стига! — изкрещя тя гневно. — Остави ме на мира!

Грабна книгата и се запъти към писалището, но беше прекалено разстроена, за да се съсредоточи върху сметките. „Как може мисис Фицпатрик да е толкова подла? Не може да не знае, че повече от всичко на света обичам лова. Единственото, което ми помага да преживея това ужасно лято, е мисълта, че ще дойде есента и ловният сезон ще почне отново.“

Скарлет затвори очи и се помъчи да си представи острия сутрешен студ, когато леката нощна слана се изпарява на валма мъгла, и звука на ловния рог, с който се открива преследването. Над

стиснатите ѝ челюсти, в меката плът неволно потрепна мускулче. Не я биваше да си представя нещата, биваше я да ги върши.

Отвори очи и упорито се зарови в сметките. Нямахше нито едно зрънце за продан, не можеше да събере наемите и щеше да приключи годината със загуби. Тази мисъл я угнетяваше, защото винаги досега бе печелила и загубата беше една крайно неприятна промяна.

Но Скарлет беше израснала в свят, където се приемаше, че може да се случи лоша реколта или природно бедствие. Знаеше, че догодина нещата ще се променят, и то към добро. Нямахше защо да кори себе си — сушата и градушката я бяха провалили. Съвсем друго би било с дъскорезниците или магазина, където единствено тя би била виновна, ако няма печалби.

Пък и загубите едва ли биха намалили богатството ѝ. До края на живота си можеше да пръска пари; дори лошите реколти в Балихара да се редят една сред друга, пак щяха да ѝ останат много пари.

Скарлет неволно въздъхна. Толкова години се беше блъскала, работила и спестявала — бе повярвала, че ако успее да натрупа пари, ще бъде щастлива. И ето, забогатя благодарение на Рет, ала това вече нямаше никакво значение. Само дето нямаше за какво да работи, какво да премисля и към какво да се стреми.

Не беше чак толкова глупава, та да пожелае пак да изпадне в бедност и отчаяние, но имаше нужда от някакво предизвикателство, за да използва пъргавия си ум и да преодолее препятствията. Затова се замисли с копнеж за прескачане на огради и канавки, за овладяване на мощния кон със силата на волята.

Скарлет приключи сметките и с тиха въздишка посегна към купчинката лични писма. Мразеше да пише писма. Вече знаеше какво ще намери в купа. В повечето пликове имаше покани. Отдели ги от останалите. Хариет щеше да съчини учтиви откази вместо нея; кой щеше да разбере, че не ги е писала тя, а и Хариет обичаше да е полезна.

Имаше две нови предложения за женитба. Получаваше поне едно на седмица. Личеше, че са замислени да звучат като любовни писма, но Скарлет знаеше много добре, че ако не беше богата вдовица, изобщо нямаше да бъдат изпратени. Или поне повечето от тях.

На първото писмо отговори с удобно шаблонни изрази като „поласкана от вашето внимание“, „не съм способна да отговоря на

вашиите чувства в такава степен, каквато заслужавате“, „намирам вашата дружба за безценна“ — протоколът изискваше такива фрази и ги предлагаше в изобилие.

Второто не беше така лесно. Беше от Чарлс Рагланд. От всички мъже, които бе срещнала в Ирландия, най-много ѝ допаднаше Чарлс. Обожанието му изглеждаше убедително, не като превзетото ухажване на повечето мъже. Не търсеше нейното богатство, беше сигурна в това. Самият той беше състоятелен, от семейство на заможни английски земевладелци. Беше вторият син, затова бил пратен в армията, а не в Църквата. Не можеше обаче да няма собствени средства. Беше уверена, че парадната му униформа струва повече от всички нейни бални тоалети, взети заедно.

Какво друго? Чарлс беше красив. На ръст колкото Рет, само че рус, а не чернокос. Но за разлика от повечето руси хора не беше блед и безцветен. Косата му беше златиста, с лек червеникав отблясък, открояваше се рязко на фона на загорялата кожа. Наистина беше красив. Жените просто го изпиваха с очи.

Защо тогава не го обичаше? Беше мислила за това — често и продължително. Все пак не можеше да го обича, нещо не достигаше.

„Искам да обичам някого. Зная какво значи да обичаш, това е най-прекрасното чувство в света. Не мога да понеса несправедливостта, че твърде късно се научих да обичам. Чарлс ме обича, а аз искам да бъда обичана, имам нужда да бъда обичана. Чувствувам се самотна без любов. Защо не мога да го обичам?“

Защото обичам Рет, ето защо. Затова не мога да обичам Чарлс или когото и да било друго на света. Никой не е като Рет.“

„Никога няма да притежаваш Рет“ — подсказваше ѝ разумът.

А сърцето ѝ мъчително плачеше: „Да не би да не зная? Да не мислиш, че някога мога да го забравя съвсем? Не ти ли е ясно, че ме преследва всеки път, когато го видя в лицето на Кет? Забрави ли как просто напират отвътре точно когато си въобразявам, че моят живот принадлежи само на мене?“

Скарлет пишеше внимателно, търсеше най-любезните думи, за да откаже на Чарлс Рагланд. Той никога нямаше да я разбере, ако му кажеше, че го харесва, даже по своему го обича, защото и той я обича, и че нежните ѝ чувства към него не ѝ позволяват да приеме

предложението му. Чарлс заслужаваше нещо повече от съпруга, която винаги щеше да принадлежи другиму.

Последното ѝ гостуване за годината беше в Килбрайд, близо до Трим. Скарлет можеше да отиде сама с колата, вместо излишно да си усложнява живота с влака. Тръгна много рано заранта, беше още хладно. Конете ѝ тежко понасяха горещината, въпреки че ги изтриваха с влажна гъба четири пъти дневно. Даже и на нея започна да ѝ се отразява — нощем се мяташе и потеше, без да може да заспи. Слава богу, беше август. Лятото беше към края си, стига жегата да свършеше.

Небето все още розовееше, но на хоризонта се надигаше мараня. Скарлет се надяваше, че е преценила добре времето за пътуване. Искаше ѝ се тя и конят да са вече на сянка, преди да е напекло.

„Дали Нан Сътклиф ще се е събудила? Не е май от онези, дето стават рано. Няма значение. Нямам нищо против да се изкъпя със студена вода и да се преоблека, преди да се видя с когото и да било. Дано имам сваятна камериерка, не като оная непохватна глупачка у Гифърдови. Едва не скъса ръкавите на роклите ми, докато ги окачваше. Мисис Фиц сигурно е права, винаги е права. Все пак не ми се иска да водя лична камериерка, която да не ме оставя на мира нито за миг. Пеги Куин ми върши работа у дома, а ако някой иска да ме кани на гости, следва да се примири, че не водя със себе си камериерка. Наистина трябва да поканя гости, дължа гостоприемство на хората, които ме каниха. Всички бяха толкова любезни... Но все още е рано. Може би следващото лято. Мога да обясня, че тази година е било твърде горещо и съм имала тревоги около стопанството...“

Изпод сянката от двете страни на пътя излязоха двама мъже. Единият улови коня за юздата, другият държеше пушка. Мислите на Скарлет се заблъскаха трескаво в главата ѝ, сърцето ѝ затупка. Как не се беше сетила да вземе револвер? Може би само щяха да вземат колата и куфарите и да я пуснат да се прибере пеш до Трим, ако се закълне, че няма да описва външния им вид. Идиоти! Поне да бяха сложили маски, нали така пишеше по вестниците?

Божичко! Та те бяха в униформи, изобщо не бяха разбойници.

— По дяволите, уплашихте ме до смърт!

Едва различаваше мъжете. Зелените униформи на кралската ирландска полиция се сливаха с храсталаците покрай пътя.

— Моля документите, госпожо — каза мъжът, който държеше коня. — Кевин, прегледай отзад.

— Да не сте посмели да пипнете вещите ми. Какво си въобразявате? Аз съм мисис О'Хара от Балихара, тръгнала съм към Сътклифови в Килбрайд. Мистър Сътклиф е съдия и ще се погрижи и двамата да ви тикнат в затвора!

Всъщност не знаеше дали Ърнест Сътклиф е съдия, но ѝ приличаше на такъв с буйните си рижи мустаци.

— Мисис О'Хара, казвате? — Мъжът, когото нарекоха Кевин при нареждането да претърси колата, се изправи пред Скарлет и свали шапка. — Чухме да разправят за вас в казармата, госпожо. Преди няколко седмици виках на Джони да идем и да ви се представим.

Скарлет го изгледа недоверчиво.

— За какво? — попита тя.

— Казват, че сте от Америка, мисис О'Хара, сега, като ви чух да говорите, знам, че е истина. Казват също, че сте от великия щат Джорджия. И двамата обичаме това място, защото се бихме в армията още през шейсет и трета и после.

Скарлет се усмихна.

— Така ли?

Само като си помисли човек — да срещне някого от дома по пътя за Килбрайд.

— И къде бяхте? В коя част от Джорджия? При генерал Худ ли бяхте?

— Не, госпожо, аз бях при Шърман. Ей го там Джони, той беше при конфедератите и оттам си получи името — от Джони Реб и така нататък.

Скарлет тръсна глава да проясни мислите си. Сигурно не бе чула правилно. Но последвалите въпроси и отговори потвърдиха всичко. Двата мъже, и двамата ирландци, сега бяха най-близки приятели. И с радост споделяха спомени от една жестока война, в която бяха участвували от двете воюващи страни.

— Не разбирам — призна накрая Скарлет. — Преди петнайсет години сте се мъчили да се избиеете, а сега сте приятели. Не спорите ли понякога за Севера и Юга, за това кой е бил прав?

„Джони Реб“ се засмя.

— Какво значение има за войника кой е прав и кой крив? Той е там, за да се бие, това обича войникът. Няма значение за кого се биеш, стига да има бой.

Когато Скарлет стигна до къщата на Съткифиви, насмалко да наруши обичайната професионална невъзмутимост на иконома — помоли за бренди с кафето. Беше ужасно объркана.

После се изкъпа, преоблече се и слезе долу с възвърнато самообладание. Но само докато видя Чарлс Рагланд. Не трябваше да е тук! Скарлет започна да се държи така, сякаш не го беше забелязала.

— Нан, изглеждаш прекрасно. И къщата ти е чудесна. Моята стая е толкова красива, че бих останала завинаги.

— Безкрайно ми е приятно да чуя това, Скарлет. Нали познаваш Джон Греъм?

— Само по името и по славата му. Отдавна мечтая да ме запознаят с него. Много ми е приятно, мистър Греъм.

— И на мен, мисис О'Хара.

Джон Греъм беше висок, строен мъж, движеше се леко и естествено като роден спортист. Беше ръководител на лова на „Голуейските блейзъри“ — може би най-прочутия лов в Ирландия. Всеки любител на лова на лисици във Великобритания се надяваше да бъде поканен там. Греъм го знаеше и Скарлет знаеше, че той знае. Нямахше защо да скромничи.

— Мистър Греъм, ще приемете ли подкуп?

Защо Чарлс не престанеше да я гледа така втренчено? И какво изобщо правеше тук?

Джон Греъм отметна глава с посребрени коси в бурен смях. Очите му още се смееха, когато пак я погледна.

— Чувал съм, че вие, американците, говорите направо по същество, мисис О'Хара. Сега разбирам, че това е истина. Кажете ми, какво точно имате предвид?

— Ще ви задоволят ли една ръка и един крак? Мога да яздя странично и с един крак в стремето — това май е единственото предимство на дамското седло, а за юздите една ръка е достатъчна.

Греъм се усмихна.

— Много необичайно предложение. Чувал съм също и че американците имали склонност към екстравагантното.

Скарлет вече се уморяваше от играта. А присъствието на Чарлс я изнервяше.

— Може да не сте чували обаче, мистър Греъм, че американците прескачат огради там, където ирландците минават през вратата, а англичаните се отказват. Ако ми позволите да участвам в „Блейзърите“, ще спечеля най-малко една лапичка, иначе обещавам, че ще изям публично цяло ято гарги без сол.

— Божичко, госпожо, със стил като вашия ще бъдете добре дошли винаги когато пожелаете.

— Да не забравите! — усмихна се Скарлет и плю в дланта си.

Греъм също се усмихна широко и плю в своята. Плясъкът от ръцете им отекна в дългата зала. После Скарлет се приближи до Чарлс Рагланд.

— Чарлс, писах ти, че това е единственото място в цялата страна, където не бива да идваш на гости сега. Много подло е от твоя страна да пристигнеш.

— Не съм дошъл да те притеснявам, Скарлет. Исках лично да ти кажа онова, което не бих желал да напиша в писмо. Не се тревожи, че ще те насилвам или ще ти досаждам. Разбирам, че „не“ значи „не“. Следващата седмица полкът ми отива в Дънегол — сега имам последен шанс да ти кажа всичко, което ми се иска. А също и да те видя, признавам. Обещавам да не те съзерцавам потайно или жално — каза Чарлс и се усмихна печално. — Упражнявах тази реч. Как ти прозвуча?

— Не лошо. Какво има в Дънегол?

— Неприятности с разбойниците. Там като че са се струпали най-много.

— Двама полицаи ме спряха да претърсят двуколката.

— Навсякъде минават патрули. Идва време да се плащат наемите... но нека не говорим по военни въпроси. Какво каза на Джон Греъм? От години не съм го виждал да се смее така.

— Познаваш ли го?

— Много добре. Той ми е чичо.

Скарлет се смя до сълзи.

— Ех вие, англичаните. Това ли значи да си „стеснителен“? Да се беше похвалил, Чарлс, щеше да ми спестиш куп неприятности. Цяла година се мъча да се добера до „Блейзърите“, но не познавах никого.

— Най-много ще ти допадне леля Летиша. Може да препуска пред чичо Джон, докато той не падне на земята, и въобще няма да се обърне назад. Ела, ще ви запозная.

Долетя обещаващ тътен от гръмотевици, но не заваля. Към обяд стана задушно. Ърнест Сътклиф удари гонга за вечеря, за да привлече вниманието на всички. Нервно обяви, че двамата със съпругата му планирали нещо по-особено за следобеда.

— Мм, ще има обичайния крокет и стрелба с лък... мм... може да се стои в библиотеката или да се играе билиард... мм... или всеки каквото обича.

— Хайде, Ърнест, обясни замисъла — подкани го жена му.

С безкрайни запъвания, повторения и паузи Ърнест обясни за какво става дума. За всички желаещи били приготвени бански костюми, а над реката били опънати въжета за най-безстрашните, които биха поискали да се разхладят в бързите ѝ струи.

— Е, не чак бързи струи — допълни Нан Сътклиф, — но все пак реката си я бива. Лакеите ще поднасят ледено шампанско.

Скарлет побърза първа да приеме предложението. Прозвуча ѝ като студена вана целия следобед.

Беше много по-приятно от студена вана, макар че водата беше по-топла, отколкото бе предполагала. Тя се придвижи, хваната за въжето, към средата, където водата беше по-дълбока. Изведнъж попадна в бързея. Беше студен, много по-студен и кожата по ръцете ѝ настръхна. Сграбчи въжето, но дъното се изплъзна изпод краката ѝ. Увисна отчаяно на въжето, за да не се удави. Краката ѝ безпомощно висяха, течението люшкеше тялото ѝ. Испита опасното изкушение да се пусне и да се остави на течението да я отнесе накъдето поиска. Освободена от земята под краката си, освободена от стените, от пътищата, от всичко контролирано и контролиращо. В няколко дълги мига с разтуптяно сърце си представи как се пуска, просто как се пуска.

Трепереше от усилието да се задържи на въжето. Бавно, с голямо съсредоточаване и упоритост се придвижи, като последователно прихващаше въжето с едната, после с другата ръка, докато не се изтегли от бързея. Обърна глава към останалите, които пляскаха и крещяха във водата, и се разплака, без да знае защо.

В по-топлата вода се усещаха бавни струйки, сякаш течението я опипваше с пръсти. Скарлет се остави на милувките им, после съвсем се отпусна. Те я галеха по краката, бедрата, тялото и гърдите, увиваха се около талията и коленете ѝ под вълнената туника и широките кюлоти до коленете. Изпитваше неясен копнеж, някаква празнота, която крещеше да бъде запълнена.

— Рет — прошепна тя и притисна устни към въжето, без да обръща внимание на грубото одраскване.

— Нали е много забавно? — извика Нан Сътклиф. — Кой иска шампанско?

Скарлет насила се обърна.

— Скарлет, храбрец такъв, ти стигна до най-опасното място. Трябва да се върнеш. Никой от нас няма смелост да ти донесе шампанското дотам.

„Да — помисли Скарлет, — трябва да се връщам.“

След вечеря се приближи до Чарлс Рагланд. Бузите му бяха много бледи, очите му святкаха.

— Мога ли да ти предложа сандвич нощес? — попита тихо тя.

Чарлс се оказа опитен любовник. Ръцете му бяха нежни, устните — твърди и топли. Скарлет затвори очи и се остави на милувките, както се бе отпуснала в реката. После Чарлс я повика по име и магията изчезна. „Не — помисли тя, — не искам да я изгубя, не бива.“ Стисна здраво очи, замисли се за Рет, помъчи се да си представи, че я докосват ръцете на Рет, целуват я устните на Рет и топлото, мощно, импулсивно изпълване на болезнената празнота вътре в нея също е на Рет.

Не се получаваше. Не беше Рет. От мъка ѝ се прииска да умре. Извърна глава настрани от търсеците устни на Чарлс и плака, докато той притихна.

— Скъпа моя — прошепна той, — толкова те обичам.

— Моля те — изхълца Скарлет, — много те моля, иди си.

— Какво има, мила, какво сбърках?

— Аз, аз. Аз сбърках. Моля те, остави ме.

Гласът ѝ бе толкова приглушен, преливащ от отчаяние, че Чарлс протегна ръка да я помилва и успокои, но я отдръпна — знаеше, че начинът да я успокои, е само един. Тихичко събра дрехите си и безшумно затвори вратата зад себе си.

37.

„Отивам в полка си. Винаги ще те обичам. Твой Чарлс.“

Скарлет внимателно сгъна бележката и я пхна под перлите в кутийката за бижута. Да можеше само...

Но в сърцето ѝ нямаше място за друг. Рет го беше изпълнил. Рет, който ѝ се присмиваше, надхитряше я, предизвикваше я, побеждаваше я, налагаше ѝ се и я закриляше.

Слезе на закуска с тъмни кръгове под очите — отпечатък от безутешните ридания, изместили съня. Изглеждаше студена в яркозелената ленена рокля. Чувствуваше се като обвита в лед.

Налагаше се да се усмихва, да разговаря, да слуша и да се смее. Гостите бяха задължени да допринесат за успешното прекарване. Погледна седналите от двете страни на дългата маса. Усмихваха се, говореха, слушаха, смееха се. „Колцина — зачуди се тя — също носят в себе си рани? Колцина тук усещат, че душата им е мъртва, и са благодарни за това? Колко са смели хората!“

Кимна на лакея, който бе застанал до нея с поднос. По неин знак той отваряше сребърните капаци и предлагаше най-различни ястия. Скарлет пожела няколко парченца бекон и малко бъркани яйца.

— Да, домат на фурна — каза тя. — Не, нищо студено.

Шунка, пушена гъска, желирани яйца от пъдпъдък, говеждо с подправки, солена риба, желета, сладолед, плодове, сирене, хляб, пикантни подправки, конфитюри, сосове, вина, бира, сайдер, кафе — отказа всичко.

— Ще пия чай — реши тя.

Беше сигурна, че ще може да преглътне малко чай. После можеше да се върне в стаята. За щастие бяха поканени много гости, и то повечето за лов. Почти всички мъже щяха да излязат с пушките си. Обедът щеше да се сервира и в къщата, и някъде из гората, където се намираха ловците. Чаят също щеше да се поднесе и вътре, и навън.

Всеки можеше да си избере развлечение. Преди вечеря не се налагаше да е на определено място в определено време. Беше получила в стаята си покана, на която пишеше, че ще я очакват в дневната след първия гонг за вечеря в осем без четвърт. Щяха да влязат в трапезарията точно в осем.

Скарлет посочи стола до една жена, с която не се бяха запознали. Лакеят остави чинията и малък поднос с прибори за чай. После задържа стола на Скарлет, разтърси салфетката, за да я разгъне, и я сложи върху коленете ѝ. Скарлет кимна на жената.

— Добро утро — поздрави тя. — Казвам се Скарлет О'Хара.

Жената имаше прекрасна усмивка.

— Добро утро. Много се радвам да се запознаем. Братовчедка ми Луси Фейн разказваше, че се е запознала с вас у Барт Морланд. Парнел също бил там. Кажете ми, не намирате ли за прелестна противодържавна постъпка да признаеш, че подкрепяш закона за самоуправлението? Между другото, казвам се Мей Таплоу.

— Един мой братовчед твърди, че сигурно не бих подкрепяла самоуправлението, ако Парнел беше нисък и дебел и имаше брадавици — отвърна Скарлет и си наля чай. Мей Таплоу се разсмя.

В интерес на истината Скарлет знаеше, че дамата се нарича „лейди Мей Таплоу“. Баща ѝ беше херцог, а съпругът ѝ — син на виконт. Странно наистина, човек бързо свикваше с тези неща с времето и покрай гостуванията. И нещо още по-странно: едно провинциално момиче от Джорджия се бе научило да се изразява изискано. „Още малко, и ще почна да провличам думите съвсем като англичанка, та да знаят лакеите какво да ми сервират. Но то всъщност е все едно да кажеш на негрите, че искаш любеница, за да се сетят, че трябва да ти донесат диня.“

— Страхувам се, че братовчед ви ще е абсолютно прав, ако ме обвини в същото — призна Мей. — Загубих всякакъв интерес към наследството на трона, когато Бърти започна да дебелее.

Сега беше ред на Скарлет да си признае:

— Не зная кой е Бърти.

— Колко съм глупава! — възкликна Мей. — Разбира се, че не знаеш. Нали не ходиш на Лондонския сезон! Луси ми каза, че управляваш имението си сама. Намирам това за чудесно. Така мъжете, които не могат да се справят без управител, започват да изглеждат

точно такива лигльовци, каквито наистина са поне половината от тях. Бърти е Уелският принц. Много е сладък наистина, толкова обича лудориите, но вече прекалява. Жена му, Александра, сигурно страшно ще ти допадне. Глуха е като пън, няма начин да ѝ издадеш някаква тайна, освен ако не я напишеш, но е извънредно красива и също толкова мила.

Скарлет се засмя.

— Да знаеш само как се чувствавам, ще умреш от смях, Мей. У дома, когато бях още момиче, най-високопоставеният човек, за когото се разнасяха клюки, беше собственикът на новата железница. Всички се чудеха кога се е научил да носи обувки. Просто не ми се вярва, че сега бърба за бъдещия английски крал.

— Луси ми каза, че ти страшно ще ми харесаш, и е абсолютно права. Обещай, че ще дойдеш у дома, ако решиш да посетиш Лондон. Е, и какво решихте за оня с железницата? Какви обувки носеше? Стягаха ли го? Сигурна съм, че Америка би ми допаднала.

Скарлет с изненада откри, че е изяла закуската си. Още беше гладна. Вдигна ръка и лакеят, който стоеше зад стола ѝ, пристъпи напред.

— Извинявай, Мей, ще поискам допълнително — обясни тя. — Моля, малко индийски ориз с подправки и кафе с много сметана.

„Животът продължава. И то много хубав живот. Нали реших, че ще бъда щастлива — и сигурно съм. Просто трябва да помня това.“

Скарлет се усмихна на новата си приятелка.

— Собственикът на железницата беше истински кракър...

Мей изглеждаше озадачена.

— О, да! Ние наричаме „кракър“ белите, които никога не носят обувки. То не е същото като бял бедняк...

Дъщерята на херцога беше очарована.

По време на вечерята заваля дъжд. Всички изтичаха навън, обзети от буйна радост. Невъзможното лято щеше скоро да свърши.

Скарлет тръгна към къщи по пладне. Беше прохладно, пращите дотогава храсти изглеждаха освежени. Не след дълго щеше да започне ловният сезон. „Голуейските блейзъри“! „Непременно ще ми трябват моите коне. Ще трябва да се погрижа да ги пратя предварително с

влака. Най-добре ще е, предполагам, да ги натоваря в Трим, оттам до Дъблин и после до Голуей. Иначе трябва да се измине дългият път до Мълинджър, да починат и след това с влака до Голуей. Дали да натоваря и малко фураж? Трябва да се заинтересувам от конюшните. Утре ще пиша на Джон Греъм...”

— Стигна до дома неусетно.

— Такава добра новина, Скарлет!

Никога не бе виждала Хариет толкова развълнувана. „Ами че тя е много по-хубавичка, отколкото си мислех. С подходящи дрехи...”

— Докато те нямаше, получих писмо от един братовчед от Англия. Нали ти казах, че му писах за късмета си и за твоята доброта? Та братовчед ми, казва се Реджиналд Парсънс, но всички в семейството му викат Реджи, е уредил Били да ходи в същото училище, в което учи синът му, искам да кажа синът на Реджи. Той се казва...

— Чакай малко, Хариет. За какво говориш? Мислех, че Били ще ходи на училище в Балихара.

— Естествено, че би ходил там, ако няма друг избор. Точно това писах на Реджи.

Скарлет стисна челюсти.

— Много бих искала да науча какво не е наред с тукашното училище.

— Няма нищо лошо, Скарлет. Хубаво ирландско селско училище. За Били искам нещо по-добро, нали разбираш.

— Не, не разбирам.

Скарлет беше готова да защитава училището и Балихара, ирландските училища, самата Ирландия до сетния си дъх. После се вгледа в нежното беззащитно лице на Хариет Кели. По него вече не се четеше мекота или слабост. Сивите очи на Хариет обикновено бяха замъглени от мечти, но сега изглеждаха стоманени. Беше готова да се пребори с всички и всичко заради сина си. Скарлет вече беше виждала подобно нещо — превръщане на агнето в лъв, когато Мелани Уилкс защитаваше онова, в което вярваше.

— Ами Кет? Тя ще се чувства самотна без Били.

— Съжалявам, Скарлет, но трябва да мисля кое ще е най-доброто за Били.

Скарлет въздъхна.

— Искам да ти предложа нещо съвсем различно, Хариет. Двете с тебе знаем, че в Англия Били винаги ще бъде ирландец, син на ирландски коняр. В Америка обаче той може да стане такъв, какъвто поискаш...

В началото на септември Скарлет притискаше до себе си стоически притихналата Кет и двете махаха за довиждане на Били и майка му — корабът им тръгваше от пристанището Кингстаун за Америка. Били плачеше, а лицето на Хариет бе озарено от решителност и надежда. В погледа ѝ се четеше замечтаност. Скарлет се надяваше поне част от мечтите ѝ да се сбъднат. Беше писала на Ашли и чичо Хенри Хамилтън за Хариет. В писмото ги молеше да се погрижат за нея и да ѝ помогнат да се настани и да намери работа като учителка. Беше сигурна, че поне това ще направят. Останалото зависеше от Хариет и обстоятелствата.

— Хайде да идем в зоологическата градина, котенце. Там има жирафи, лъвове, мечки и голям, много голям слон.

— Кет най-много обича лъвовете.

— Може да си промениш мнението, като видиш мечетата.

Останаха в Дъблин около седмица. Ходеха в зоологическата градина всеки ден, после хапваха кифли със сметана в кафене „Бюлис“, оттам отиваха на куклен театър и пиеха в „Шелбърн“ чай със сандвичи и кифли, сервирани на сребърни плата, разбита сметана в сребърни купички и еклери на сребърни подноси. Скарлет се убеди, че дъщеря ѝ е неуморима и има храносмилателна система като от желязо.

Когато се върнаха в Балихара, Скарлет обяви, че кулата е лично владение на Кет и там може да се ходи само с покани. Кет измете изсъхналите паяжини и натрупаните от столетия боклуци. Скарлет носеше кофи вода от реката и двете търкаха стените и пода на стаята. Кет се смееше, плискаше водата и правеше сапунени мехури. Скарлет си спомни как я къпеше като бебе. Нямаше значение, че може би

трябваше да чистят цяла седмица. Тя нямаше и нищо против липсата на каменните стъпала към горните етажи. Иначе Кет щеше да иска да измият цялата кула чак до върха.

Свършиха точно в деня, когато в нормална година би се празнувал краят на жътвата. Кълъм я бе посъветвал да не се опитва да прави тържество, понеже нямало какво да се празнува. Помогна ѝ да разпределят чувалите с брашно, сол, захар, картофи и зеле, изпратени в града на коли с широки платформи от всички търговци, които Скарлет бе успяла да издири.

— Даже едно „благодаря“ не казаха — горчиво отбеляза тя, след като това мъчение свърши. — А и да са го казали, не са го мислели. Поне един да се беше сетил, че и аз пострадах от сушата. Моето жито и моята трева пострадаха не по-малко от техните, изгубих всички наеми и все пак купих храна за всички.

Не можеше обаче да изрази с думи най-тежката обида. Земята, земята на О'Хара се бе обърнала срещу нея, както и хората, нейните хора от Балихара.

Хвърли цялата си енергия в кулата на Кет. Когато ремонтираха къщата, не беше надничала дори през прозорците, а сега прекарваше часове наред и обикаляше из стаите и в строга проверка на мебелите, на всяка покривка, одеяло, юрган или възглавница — избираше само най-доброто. Кет каза последната дума. Прегледа избраното от майка си и си хареса постелка за баня на ярки цветя, три шарени юргана и една севърска ваза. Искаше вазата, за да държи в нея четките си за рисуване. Постелката и юрганите бяха сложени в една дълбока просторна ниша и масивната каменна стена на кулата. За спане, както обясни Кет. После упорито започна да пренася от къщата в кулата любимите си книжки с картинки, кутията с боите, колекцията от дървесни листа и кутийката, пълна с изсъхнали трохи от сладкиши, която обичаше най-много. Смяташе да примамва в стаята си птици и животни и да ги рисува по стените.

Скарлет слушаше плановете на Кет и наблюдаваше усилените ѝ приготовления. Гордееше се с решителността на дъщеря си да изгради свой свят, който би ѝ доставил удоволствие дори без присъствието на Били. „Мога да се поуча от това четиригодишно дете“ — помисли тъжно тя. На празника Все светии отпразнуваха рождения ден на Кет тъй, както самата тя бе поискала. Имаше четири тортички с по четири

свещички всяка. Едната изядоха сами, седнали на чистия под в кулата, новата обител на Кет. Втората занесоха на Грейн и хапнаха с нея. После се върнаха вкъщи и оставиха другите две за птиците и животните.

На следващия ден Кет въодушевено обяви, че не била останала нито една трошичка, но не покани майка си да види. Кулата вече бе изцяло нейна.

Както всички в Ирландия през онази есен, Скарлет четеше вестниците с тревога, която премина в гняв. Тревогата ѝ се дължеше на статиите за големия брой прогонени арендатори. Според нея усилията на фермерите да си отмъстят бяха съвсем нормални. Да се нахвърлиш върху управителя или полицаите с голи юмруци или вила ѝ се струваше естествена човешка реакция и жалко, че не можеше да спре принудителните изгонвания. Изполичарите не бяха виновни, че реколтата е лоша и не са получили никакви пари от продажба на зърно. Знаеше това от собствен опит.

Когато ходеше при познатите си на лов, разговорите се въртяха все около тази тема, но земевладелците проявяваха много по-малко търпимост от Скарлет. Тревожеше ги съпротивата, оказвана от фермерите.

— Какво очакват, по дяволите? Ако не си плащат наемите, не могат да запазят къщите си. Те го знаят, винаги е било така. Въстание — ето какво подготвят тези проклетници...

Но Скарлет започна да реагира също като съседите земевладелци, когато се появили разбойниците. През лятото имаше само отделни прояви. Ала сега разбойниците бяха по-организирани и по-жестоки. Не минаваше вечер, без да опожарят някой хамбар или плевня. Убиваха крави, овце и прасета, на магаретата и конете чупеха краката или прерязваха сухожилията. Разбиваха витрините и хвърляха в магазините тор или горящи факли. С приближаването на зимата зачестиха нападенията от засада срещу военни — английски войници или ирландски полицаи — и земевладелци в коли или на кон. Скарлет вече се движеше из околността с двама коняри придружители.

Непрекъснато се тревожеше за Кет. Загубата на Били бе разстроила детето много по-малко, отколкото предполагаше. Кет

изобщо не хленчеше и не се оплакваше. Непрекъснато бе погълната от някаква идея или игра, която сама бе измислила. Но тя беше едва на четири години и Скарлет се боеше от прекалената ѝ независимост. Твърдо бе решила да не прекалява с опекунството, но вече ѝ се искаше Кет да не е толкова подвижна, самостоятелна и безстрашна. Дъщеря ѝ обикаляше конюшните, плевните, килерите, краварника, градините и навесите. Ходеше из горите и полята съвсем свободно, като дивите животни, а в къщата имаше безкрайни възможности да играе по залите, които се поддържаха чисти, но не се използванаха, на таваните, пълни със сандъци и куфари, в мазетата с лавици за вина и продукти, стаите за прислугата с шкафове за сребърните прибори, килерите за млякото, маслото, сиренето и леда, в гладачниците, пералните, шивачниците, дърводелските работилници, бояджийниците и помещенията за безбройните други дейности по поддържането на Големия дом.

Нямаше никакъв смисъл да търси Кет. Детето можеше да е навсякъде. Винаги се връщаше у дома в часовете за хранене и къпане. Скарлет не можеше да си представи как Кет познава времето, но дъщеря ѝ никога не закъсняваше.

Всеки ден след закуска двете яздеха. Скарлет се страхуваше да излизат по пътищата заради разбойниците, но не искаше да разваля интимността на разходките с придружители, затова препускаха по пътеката, която бе използвала първия път — покрай кулата, през брода и после към къщата на Даниъл. „На Пигийн О’Хара може да не ѝ е приятно — помисли тя, но ще трябва да ни изтърпи двете с Кет, ако иска да продължавам да плащам наема на Шеймъс.“ Искаше ѝ се най-малкият син на Даниъл, Тимоти, да си намери по-бързо булка. Така щеше да получи малката къщичка и присъствието на момичето щеше да се отрази благоприятно на Пигийн. На Скарлет ѝ липсваше непринуденост в семейството, преди Шеймъс да се ожени.

Всеки път, когато тръгваше на гости, Скарлет питаше Кет дали има нещо против да я остави. Мургавото челце се мръщеше от почуда над ясните зелени очи.

— Защо хората имат нещо против? — питаше тя.

Това успокояваше Скарлет. През декември обясни на Кет, че ще отсъствува по-дълго, защото ще пътува надалече с влак. Отговорът на Кет беше все същият.

Скарлет тръгна за дългоочаквания лов на „Голуейските блейзъри“ във вторник. Искаше ѝ се да има един ден почивка за себе си и за конете преди лова в четвъртък. Не беше уморена, напротив — прекалено възбудена, та не я свърташе. Но нямаше намерение да разчита на случайността. Трябваше да се представи по-добре от всякога. Ако успееше в четвъртък, щеше да остане и за събота и неделя. Успехът ѝ в четвъртък щеше да е достатъчен.

В края на първия ден от лова Джон Греъм ѝ връчи спечелената лапичка със засъхнала по нея крив. Тя прие трофея с изискан реверанс.

— Благодаря ви, Ваше превъзходителство.

Всички изръкопляскаха.

Ръкоплясканията се засилиха, когато двама лакеи внесоха огромен поднос с димящ пай.

— Разказах на всички за облога с вас, мисис О'Хара — каза Греъм, — и решихме да ви приготвим малка шега. Това е пай с кайма от гарги. Аз пръв ще преглътна една хапка. Ще ме последват останалите ловци. Очаквах да го изядете сама.

Скарлет се обърна към него с най-милата си усмивка:

— Ще ви го посоля, сър.

За пръв път забеляза мъжа с ястребовия профил и черния кон в петък, когато той направи невероятен скок пред нея и тя рязко дръпна юздите, като едва не падна от седлото. Мъжът яздеше с такова арогантно безстрашие, пред което собствената ѝ безразсъдност изглеждаше истинска смиреност.

После на закуската, поднесена на ловците, хората се струпаха около него и оживено заговориха, но той не каза почти нищо. Беше много висок, с остри черти и синьо-черна коса.

— Кой е този висок мъж с отегченото изражение? — попита Скарлет една позната.

— Господи! — въодушевено извика жената. — Нали е толкова пленителен, че не се поддава на описание?

Тя въздъхна щастливо.

— Всички разправят, че е най-лошият човек във Великобритания. Казва се Фентън.

— А малкото му име?

— Просто Фентън. Граф Фентън.

— Искаш да кажеш, че няма собствено име?

Никога нямаше да свикне с бъркотията в английските благороднически титли. Не виждаше никакъв смисъл в тях.

Събеседничката ѝ се усмихна. На Скарлет се стори, че усмивката е високомерна, и се ядоса. Но жената бързо я обезоръжи.

— Нали е много глупаво? — каза тя. — Малкото му име е Люк, фамилието не зная. За мене той е лорд Фентън. Никой от моите приятели не е толкова високопоставен, че да го нарича иначе освен „милорд“, „лорд Фентън“ или „Фентън“.

Жената пак въздъхна.

— Ужасно важна личност. И е неудържимо привлекателен.

Скарлет не направи никаква бележка гласно. Но си помисли, че трябва да постави този Фентън на мястото му.

На връщане от съботния лов Фентън яздеше до Скарлет. Тя се радваше, че е взела Полумесец — така очите им бяха почти на еднаква височина.

— Добро утро — каза Фентън и докосна ръба на цилиндъра си. — Разбрах, че сме съседни, мисис О'Хара. Бих искал да ви посетя и да изкажа почитанията си, с ваше позволение.

— Ще ми бъде много приятно. Къде живеете?

Фентън повдигна гъстите си черни вежди.

— Не знаете ли? Аз съм от другата страна на Бойн, Адамстаун.

Скарлет се зарадва, че не ѝ беше известно. Очевидно той смяташе, че всички знаят. Каква самоувереност!

— Добре познавам Адамстаун — каза тя. — Имам няколко братовчеди О'Хара, които са ваши арендатори.

— Така ли? Никога не съм знаел имената на арендаторите — каза той с усмивка, която разкри ослепително бели зъби. — Американската откровеност за скромния ви произход ви прави много очарователна. За нея се говореше дори в Лондон — виждате, че добре ви представя.

Той докосна периферията на шапката си и се отдалечи.

„Какво нахалство! И невъзпитание — дори не каза името си. Сякаш беше сигурен, че съм се заинтересувала. О, по-добре да не бях питала!“

Когато се върна у дома, Скарлет каза на мисис Фиц да нареди на иконома при първите две обаждания на граф Фентън да обясни, че отсъствава.

После я погълна украсата на къщата за Коледа. Реши, че този път елхата трябва да е много по-голяма.

Отвори колета от Атланта веднага щом ѝ го донесоха. Хариет Кели ѝ бе пратила малко царевично брашно, Бог да я благослови. „Сигурно говоря колко ми липсва царевичният хляб повече, отколкото забелязвам. Подарък за Кет от Били. Ще ѝ го дам, като дойде вкъщи за чай. А, ето и хубаво дебело писмо.“ Скарлет се настани удобно с кана кафе до себе си и зачете. Писмата на Хариет винаги бяха пълни с изненади.

Първото, което бе написала след пристигането си в Атланта, съдържаше покрай осемте гъсто изписани страници с безкрайни благодарности и невероятната история, че Индия Уилкс имала сериозен обожател — чист янки, новият свещеник в методистката църква. Идеята страшно допадна на Скарлет. Индия Уилкс — олицетворението на благородната кауза на Конфедерацията. Стига обаче да се появи някой янки в бричове, който да ѝ обърне внимание, тя тутакси е готова да забрави, че изобщо е имало война.

Скарлет набързо прехвърли страниците, посветени на постиженията на Били. Ако Кет проявеше интерес, щеше да ѝ ги прочете на глас. Накрая намери онова, което търсеше. Ашли бе направил предложение за женитба на Хариет.

„Нали точно това исках? Глупаво е да изпитвам и най-малката ревност. Кога е сватбата? Ще пратя разкошен подарък. О, за бога, Леля Пити не можела да живее сама в къщата с Ашли след женитбата на Индия, защото било неприлично. Просто не мога да повярвам. Всъщност не. Леля Пити е точно такава — тази стара мома и на сто години ще умре от вълнение как ще я гледат хората, ако живее със самотен мъж. Добре поне, че това ще ускори брака на Хариет. Предложението не е било най-страстната изповед на света, но Хариет ще го доукраси с дантели и рози във въображението си. Колко жалко,

че сватбата е през февруари. Бих се изкушила да замина, но не чак дотолкова, че да изпусна Дворцовия сезон. Просто не ми се вярва, че някога Атланта ми се струваше голям град. Ще видя дали Кет ще поиска да дойде с мен в Дъблин след Нова година. Мисис Симс каза, че пробите ще отнемат само няколко часа сутрин. Какво ли става с клетите животни от зоологическата градина през зимата?“

— Има ли още една чаша, мисис О’Хара? Доста измръзнах, докато яздих дотук.

Скарлет зяпна от изненада при вида на граф Фентън. „О, Боже, сигурно изглеждам ужасно, сутринта даже не се сресах както трябва.“

— Наредих на иконома да казва, че ме няма у дома — избъбри тя.

Фентън се усмихна.

— Влязох отзад. Мога ли да седна?

— Учудвам се, че чакате разрешение. Моля. Но първо позвънете. Тук има само една чаша — не смятах, че ще приемам посетители.

Фентън дръпна шнура на звънеца и седна близо до нея.

— Ще използвам вашата чаша, ако нямате нищо против. Докато донесат друга, ще мине цяла седмица.

— Хайде де! Разбира се, че имам нещо против — възпротиви се Скарлет и избухна в смях. — Не съм казвала „хайде де“ от двайсет години. Учудвам се, че не ви се и изплезих. Много дразните хората, милорд.

— Люк.

— Скарлет.

— Мога ли да си наляя кафе?

— Хайде де! Каната е празна...

Фентън не изглеждаше толкова застрашителен, когато се смееше така, както след последните думи на Скарлет.

38.

Същия следобед Скарлет посети братовчедка си Моли — светски амбициозно същество, което изпадна в такъв превзет възторг, че сякаш случайните въпроси на Скарлет за граф Фентън минаха почти незабелязано. Посещението беше съвсем кратко. Моли не знаеше нищичко, с изключение на това, че решението на графа да прекара известно време в имението си в Адамстаун било хвърлило в ужас прислугата и управителя. Те поддържали къщата и конюшните в пълна готовност, ако той случайно дойдел, но сега пристигнал за пръв път от почти пет години.

Прислугата се готвела да посреща гости, допълни Моли. При последното идване на графа имало четирийсет души, всеки със собствени слуги и коне. Графът също довел своите хрътки с кучкарите. Ловът продължил две седмици и имало ловен бал.

Роднините О'Хара пък коментираха пристигането на графа с горчив хумор. Фентън не бил избрал подходящо време. Полето било прекалено сухо и твърдо, за да го съспят ловците както предишния път. Сушата била минала оттам преди графа и неговите приятели.

Скарлет се върна в Балихара, без да е научила нещо особено. Фентън не й бе споменал за лов или гости. Ако не я поканеше, ударът щеше да е ужасен. След вечеря написа пет-шест кратки писма на хора, с които се бе сприятелила по време на сезона. „Настъпи голяма суматоха около появата на лорд Фентън в близкото му имение. От толкова години отсъствува, че дори собствениците на магазини не помнят някоя хубава клюка за него.“

Запечатата писмата с усмивка. „Ако това не разкрие тайните му, не знам какво друго би могло да подействува.“

На следващата сутрин се облече грижливо в една от роклите, с които приемаше гости в Дъблин. „Пет пари не давам дали ще изглеждам привлекателна за този противен мъж — каза си тя, — но нямам намерение пак да ме свари неподготвена за посетители.“

Кафето в каната изстина.

Фентън я намери на полето следобед, когато разхождаше Комета. Скарлет беше с ирландските си дрехи и наметало. Яздеше по мъжки.

— Колко си разумна, Скарлет! — каза той. — Винаги съм бил убеден, че дамските седла съсипват хубавите коне, а твоят изглежда прекрасен. Искаш ли да премерим силите му с моя в кратко състезание?

— С удоволствие — съгласи се Скарлет с преднамерена любезност, — но от сушата така е прегоряло всичко, че прахът зад мене сигурно ще те задави.

Фентън вдигна вежди.

— Който губи, дава шампанско за отмиването на праха от гърлата и на двамата — предизвика я той.

— Дадено. До Трим?

— До Трим.

Фентън обърна коня си и започна състезанието, преди Скарлет да осъзнае какво става. Тя потъна в прах, докато го догони по пътя. Давеше се, пришпорвайки Комета, и кашляше, когато вихрено преминаха по моста към града и влязоха едновременно.

Дръпнаха юздите на поляната до стените на замъка.

— Дължиш ми едно питие — каза Фентън.

— Как не те е срам! Пристигнахме едновременно.

— Тогава и аз ти дължа. Ще поръчаме ли две бутилки, или предпочиташ да променим равния резултат с препускане и по обратния път?

Скарлет рязко пришпори Комета и препусна напред. Зад гърба си дочуваше смеха на Люк.

Състезанието свърши в предния двор на Балихара. Скарлет спечели със съвсем малка преднина. Тя се засмя щастливо, доволна от себе си, доволна от Комета, доволна от Люк заради развлечението.

Фентън докосна периферията на прашната си шапка с камшика.

— Ще донеса шампанското за вечеря. Очаквай ме в осем — каза той и се отдалечи в галоп.

Скарлет се загледа зад него. Каква самоувереност! Комета плашливо запристъпва и тя осъзна, че е отпуснала юздите. Придърпа ги и потупа запенената ѝ шия.

— Права си — каза тя високо. — Имаш нужда от охлаждане и хубав тоалет. Аз също. Струва ми се, че току-що добре ме изиграха.
Скарлет се засмя.

— За какво е това? — попита Кет, загледана очарована как майка ѝ слага диамантените обици.

— За украса — отговори Скарлет, тръсна глава, диамантите се люшнаха и заблестяха край лицето ѝ.

— Като елха — каза Кет.

Скарлет се засмя.

— Нещо такова. Никога не съм помисляла за такова сравнение.

— Ще украсиш ли и мене за Коледа?

— Не, докато не станеш много по-голяма, котенце. Момиченцата могат да носят перлени герданчета или обикновени златни гривнички, но диамантите са за големите жени. Искаш ли някакви накити за Коледа?

— Не. Не искам, ако не са за малки момиченца. Защо се украсяваш? До Коледа има още много дни.

Скарлет сепнато съобрази, че Кет никога преди не я беше виждала във вечерна рокля. Когато бяха в Дъблин, двете винаги вечеряха в хотелските стаи.

— За вечеря ще имаме гост — обясни тя, — официален гост.

„Първият в Балихара — помисли тя. — Мисис Фиц беше права, трябваше отдавна да направя това. Приятно е да имаш компания и да се обличаш официално.“

Граф Фентън беше забавен и опитен събеседник. Скарлет усети, че говори много повече, отколкото бе възнамерявала — за лова, за първите уроци по езда като дете, за Джералд О'Хара и ирландската му любов към конете. С Фентън разговорът вървеше много леко.

Толкова леко, че се сети да го пита онова, което си бе наумила, чак към края на вечерята.

— Сигурно гостите ви ще пристигнат всеки момент — каза тя, докато поднасяха десерта.

— Какви гости? — попита Люк, вдигнал чашата с шампанско, за да разгледа цвета.

— Ами за лова — каза Скарлет.

Фентън опита виното и кимна одобрително на иконома.

— Откъде ти хрумна? Нито ще има лов, нито съм канил гости.

— Тогава какво правиш в Адамстаун? Казват, че никога не идваш насам.

Чашите бяха напълнени. Люк вдигна своята към Скарлет.

— Да пием за приятното ни прекарване — каза той.

Скарлет усети, че се изчервява. Беше почти сигурна, че е чула нещо като предложение. Вдигна в отговор чашата си.

— Да пием за това, че умееш да губиш много хубаво шампанско — каза тя усмихнато и го погледна през сведени клепки.

По-късно, когато се приготвяше за сън, Скарлет продължаваше да си повтаря думите на Люк. Дали беше дошъл в Адамстаун само за да я види? Не се ли канеше да я прелъсти? Ако имаше такова намерение, щеше да се натъкне на най-голямата изненада в живота си. В тази игра щеше да го победи точно както в състезанието с конете.

Освен това щеше да е забавно да накара такъв арогантен и самодоволен мъж да се влюби безнадеждно в нея. Мъжете не бива да са толкова красиви и толкова богати, иначе започваха да си въобразяват, че се изпълняват всички техни прищевки.

Скарлет се мушна в леглото и се сгуши под завивките. С нетърпение очакваше сутрешната езда с Фентън, която му бе обещала.

Отново се състезаваха, този път до Пайк Корнър, и Фентън спечели. После обратно до Адамстаун и Фентън пак я победи. Скарлет искаше да сменят конете и да опита още веднъж, но Люк отклони предложението със смях.

— Може да си счупиш врата от упоритост, а аз ще изгубя печалбата.

— Коя печалба? Не сме се обзалагали при това състезание.

Той се усмихна, не каза нищо повече, но погледът му се плъзна по тялото ѝ.

— Вие сте непоносим, лорд Фентън!

— Казвали са ми го неведнъж. Но никога толкова яростно. Всички ли американки са такива страстни натури?

„Няма да разбереш това от мене — помисли Скарлет, но обузда езика си, както обуздаваше коня. Беше сбъркала, като му позволи да я подмами да избухне, и сега се ядосваше повече на себе си, отколкото на него. — О, почакай. Рет винаги ме вълнуваше и заради това винаги печелеше.“

Рет... Скарлет се загледа в черната коса, тъмните насмешливи очи и безупречно скроените дрехи на Фентън. Нищо чудно, че очите ѝ го откриха сред тълпата ловци на „Голуейските блейзъри“. Някак приличаше на Рет. Ала само на пръв поглед. Имаше нещо съвсем различно, но не знаеше точно какво.

— Благодаря ти за състезанието, Люк, въпреки че не го спечелих — каза тя. — Сега трябва да тръгвам, имам работа.

По лицето му пробягна изненада, но след миг той се усмихна.

— Мислех, че ще закусваш с мене.

Скарлет му отвърна също с усмивка.

— Сигурна бях, че така си мислел.

Усещаше втренчения му поглед, докато се отдалечаваше. Когато следобед в Балихара дойде един прислужник с букет оранжерийни цветя и покана от Люк за вечеря в Адамстаун, тя не се учуди. Написа набързо отказ и го прати по прислужника.

Изтича на горния етаж със смях, за да облече отново костюма за езда. Подреждаше цветята във ваза, когато Люк влезе в дългата дневна.

— Искаше още едно състезание до Пайк Корнър, ако не греша — каза той.

Смехът на Скарлет бе останал само в очите ѝ.

— Не, не грешиш за това — каза тя.

Кълъм седна до тезгяха в кръчмата на Кенеди.

— Я да млъкват всички. Питам ви, какво още можеше да направи клетата жена? Опрости ли ви наемите, или не? Не ви ли раздаде храна за зимата? А в складовете има още зърно и брашно, за да получите, когато свършите първото. Срам ме е да гледам как възрастни мъже хленчат като бебета и се оплакват само за да си намерят извинение за още една бира. Напийте се до безсъзнание, ако искате —

човек има право да си трови стомаха и да си замъглява главата, — но не обвинявайте за вашата слабост мисис О'Хара.

— Тя отиде при земевладелците... Цяло лято се върти с лордовете и техните дами... Не минава ден, без да препуска по пътищата с оня дявол, лорда от Адамстаун... — Кръчмата се изпълни с гневни крясъци.

Кълъм успя да ги надвика.

— Що за мъже сте? Клюкарствувате като жени за тоалетите, гостите и любовните истории на друга жена! Повръща ми се от вас, от всички!

Той се изплю на тезгяха.

— Кой иска да го оближе? Вие не сте мъже, значи работа тъкмо като за вас.

В настъпилата тишина можеше да се очаква всякаква реакция. Кълъм се разкрачи, за да е по-устойчив, и отпусна ръце, готов да свие юмруци.

— Ей, Кълъм, разгорещени сме, понеже не искаме без причина да палим и стреляме, както чуваме, че правят в други градове — каза най-възрастният фермер. — Я слез оттам, извади баурана, аз ще взема свирката, а Кенеди ще свири на цигулката. Да попеем за въстанието и за изгрева на луната и да се напием като добри финианци.

Кълъм буквално подскочи при възможността да успокои нещата. Когато ботушите му докоснаха пода, той вече пееше:

Там, където пей реката, тръгва във нощта дружина,
благославя я за подвиг тихо китната родина.

„Смърт за враг и за предател! Хей, напред! —
запяват. —

За свободния ни край, юнаци! Ето месецът изгрява.“

Вярно беше, че Скарлет и Люк препускаха по пътищата около Балихара и Адамстаун. Освен това прескачаха огради, канавки, плетове, носеха се и над река Бойн. Почти всяка сутрин в продължение на цяла седмица той минаваше през брода на студената река и влизаше в дневната с настояване за кафе и предизвикателство за състезание. Скарлет го чакаше привидно спокойна, но Фентън винаги я караше да

бъде нащрек. Умът му бе много подвижен, думите му бяха непредвидими и тя не можеше да допусне нито за миг да отслаби вниманието си или да намали защитата. Люк я караше да се смее, да се ядосва, да се чувствава жива до крайчеца на пръстите си.

Препускането из околността намаляваше донякъде напрежението, което изпитваше в негово присъствие. Битката между тях се изясни, и двамата не прикриваха своята безскрупулност. Но чувството, обхващащо Скарлет всеки път, когато показваше смелостта си до безразсъдни граници, беше колкото опасно, толкова и вълнуващо. Усещаше нещо могъщо и непознато, дълбоко скрито в нея, което заплашваше да избликне навън и да се изплъзне от контрол.

* * *

Мисис Фиц я предупреди, че хората в града са стъписани от поведението ѝ.

— Старейшината на рода О'Хара губи тяхното уважение — строго я предупреди тя. — Светският живот с англичаните е друго нещо, отдалечено. Но това развяване с граф Фентън просто им се навира в очите като предпочитание към врага.

— Не ме интересува, ако ще да им изтекат очите. Моя работа е как ще живея живота си.

Яростта на Скарлет стресна мисис Фицпатрик.

— Значи така, а? — рече тя със съвсем омекнал тон. — Влюбена ли си в него?

— Не, не съм. И няма да се влюбя. Затова ме остави на мира и кажи на останалите също да не се занимават с мен.

Розалийн Фицпатрик не сподели мислите си с никого. Но женският ѝ инстинкт усещаше бедата, предвещавана от трескавия блясък в очите на Скарлет.

„Влюбена ли съм в Люк?“ Въпросът на мисис Фицпатрик я принуди да се запита същото. „Не“ — отговори си веднага.

„Тогава защо настроението ми се разваля цял ден, ако не дойде сутринта?“

Не можа да се сети за никакво убедително обяснение.

Замисли се какво бе научила от приятелите си в отговор на споменаването на името му в нейните писма. Всички те ѝ пишеха, че граф Фентън имал лоша слава. Притежавал едно от най-големите богатства във Великобритания, бил собственик на имоти в Англия и Шотландия освен на имението в Ирландия. Бил близък приятел на Уелския принц, поддържал огромна къща в Лондон, където според слуховете се редували вакханалии с невероятно изискани празненства, на които цялото висше общество се стремяло да бъде поканено. Бил любима тема за сватовниците в продължение на повече от две десетилетия, още откак наследил титлата и богатството на осемнайсетгодишна възраст, но не попаднал в ничия клопка, дори в тази на няколко забележителни и богати красавици. Носели се приказки за разбити сърца, опетнени репутации, че и за самоубийства. Не един съпруг го бил предизвиквал на дуел. Бил неморален, жесток, опасен, според някои зъл. Затова, разбира се, бил най-загадъчният и очарователен мъж в света.

Скарлет си представи каква сензация би било, ако една ирландско-американска вдовица, прехвърлила трийсетте, успее там, където се бяха проваляли всички титуловани английски красавици. Устните ѝ се изкривиха в лека, потайна усмивка, която мигновено изчезна.

Фентън не проявяваше никакви признаци на отчаяно влюбен. Искаше да я обладае, не да се жени за нея.

Скарлет присви очи. „Няма да позволя да добави името ми в дългия списък на завоеванията си.“

Все пак не можа да се удържи да не мисли как би се чувствувала, ако я целуне.

39.

Фентън шибна коня с камшика и профуча покрай Скарлет с гръмък смях. Тя се приведе и закрепя на Полумесец да ускори своя бяг. Почти веднага обаче трябваше да дръпне юздите. Пътеката се виеше между високи каменни зидове, а Люк беше спрял отпред и бе обърнал коня, за да ѝ прегради пътя.

— Каква е тази игра? — настоя тя. — Можех да се блъсна в тебе.

— Точно това имах предвид — отвърна Фентън.

Още преди Скарлет да осъзнае какво става, той вече бе сграбчил Полумесец за гривата и сега двата коня стояха един до друг. С другата ръка Фентън я хвана отзад за шията, за да задържи главата ѝ неподвижна, устата му се долепи до нейната. Целувката му беше болезнена, насила разтваряше устните ѝ, ухапа езика ѝ. Ръката му я принуждаваше да се подчини. Сърцето на Скарлет се разтупка от изненада, страх и постепенно, докато целувката продължаваше — от тръпката на капитулацията пред неговата сила. Когато Фентън я пусна, тя се чувствуваше разтърсена и слаба.

— Сега ще спреш да ми отказваш поканите за вечеря — каза Люк.

Тъмните му очи блестяха удовлетворено.

Скарлет се овладя.

— Прекалено много си въобразяваш — каза тя, раздразнена от задъхания си глас.

— Така ли? Съмнявам се.

Ръката на Люк се плъзна по гърба ѝ и я придърпа за още една целувка. Дланта му стигна до гърдите и я притисна почти до болка. Скарлет усети, че в отговор у нея се надига копнеж да почувствува ръцете му по цялото си тяло и бруталните му устни по кожата си.

Нервните коне се раздвижиха и разделиха прегръдката. Скарлет едва не падна. Помъчи се да възвърне равновесието си на седлото и в мислите. Не биваше да прави това, да се предава пред него. Знаеше, че той ще изгуби всякакъв интерес, след като я покори.

А тя не искаше да го изгуби. Желаше го. Той не беше поболяло се от любов момче като Чарлс Рагланд, беше истински мъж. В такъв би могла дори да се влюби.

Скарлет погали Полумесец да го успокои и мислено да му благодари, че я спаси от грешка. Когато обърна лице към Фентън, подпухналите ѝ устни се разтегнаха в усмивка.

— Защо не си навлечеш животинска кожа и не ме завлечеш до къщата си за косите? — попита тя с точно премерена смесица от хумор и презрение в гласа. — Поне да не плашиш конете.

Подкара Полумесец първо ходом, после в тръс по обратния път.

Обърна глава и каза през рамо:

— Няма да дойда на вечеря, Люк, но можеш да ме последваш до Балихара на кафе. Ако това не ти стига, мога да ти предложа ранен обяд или късна закуска.

Скарлет тихичко заговори на Полумесец, за да ускори ход. Не ѝ стана ясно какво изразяваше намръщаното лице на Фентън и изпита нещо много близко до страх.

Вече беше слязла от коня, когато Люк влезе в конюшната. Той скочи от седлото и хвърли юздите на коняря.

Скарлет се престори, че не забелязва как Люк обсеби единствения излязъл да ги посрещне коняр. Поведе Полумесец навътре, за да намери някой друг.

Очите ѝ свикнаха с полумрака и тя изведнъж спря, скована от страх. Право пред себе си видя Кет, стъпила боса на гърба на Комета ѝ разперила ръчички, за да пази равновесие. Беше облечена с тежко палто, взето от някой от конярите. То покриваше запретнатите поли, а дългите ръкави висяха от ръцете ѝ. Както обикновено, черната ѝ коса се бе изплъзнала от плитките и стърчеше на разбъркани кичури. Приличаше на палаво момче или на циганче.

— Какво правиш, Кет? — попита Скарлет тихо, защото познаваше неспокойния нрав на коня — силният звук можеше да го подплаши.

— Упражнявам се за цирка — каза Кет. — Като жената на коня в картинката от книжката. Щом изляза на арената, ще ми трябва чадърче, моля те.

Скарлет не повиши глас. Беше по-страшно, отколкото с Бони. Комета можеше да се изплаши, да хвърли Кет от гърба си и да я стъпче.

— По-добре да беше изчакала до лятото. Крачетата ти ще измръзнат на гърба на Комета.

— О! — Кет веднага се смъкна на пода, до подкованите копита. — Не се сетих.

Гласът идваше иззад вратичката на бокса. Скарлет затаи дъх. После Кет се покатери на вратата с ботушките и вълнените чорапи в ръка.

— Знаех, че ботушите ще го убиват.

Скарлет си наложи да не сграбчи дъщеря си в спасителна прегръдка. Видимото ѝ облекчение щеше да раздразни Кет. Обърна се надясно да потърси коняр, който да прибере Полумесеца. Видя обаче Люк, който стоеше тихо и гледаше Кет.

— Това е дъщеря ми, Кати Кълъм О'Хара — каза тя и добави мислено: „Все ми е едно как ще погледнеш на това, Фентън.“

Кет се откъсна от погълналото я изцяло затягане на връзките на ботушките. Вгледа се в лицето на Фентън.

— Казвам се Кет — изрече тя. — А ти как се казваш?

— Люк — отвърна граф Фентън.

— Добро утро, Люк. Искаш ли жълтъка от яйцето ми? Сега ще закусвам.

— С удоволствие — съгласи се той.

Бяха необичайна гледка: Кет бързаше към къщата, а Фентън вървеше до нея и се стараеше да пригоди стъпките си към ситненето на детето.

— Вече закусвах — обясняваше му Кет, — но пак съм гладна и ще хапна още веднъж.

— Това ми звучи съвършено разумно — отговори той замислено, без никаква насмешка.

Скарлет вървеше зад тях. Уплахата ѝ, причинена от Кет, все още не бе преминала, а и не се беше успокоила напълно от миговете на страстни чувства, когато Люк я целуна. Беше замаяна и обърквана. Фентън беше последният човек на земята, за когото би предположила,

че обича децата, и все пак явно бе очарован от Кет. Пък и се държеше с нея съвсем правилно — приемаше я сериозно, не снизходително заради крехката ѝ възраст. Кет не търпеше хора, които се отнасяха към нея като към бебе. Люк някак бе успял да долови това чувство и проявяваше уважение.

Очите на Скарлет се напълниха със сълзи. О, да, тя можеше да обича този човек. Какъв баща на любимото ѝ дете би станало от него! Тя бързо премига. Не беше време за сантименталности. Заради Кет и заради самата себе си трябваше да е силна и разумна.

Погледна лъскавата коса на наведения към Кет Люк. Изглеждаше много висок, едър и могъщ. Непобедим.

Вътрешно потръпна, ала отхвърли страха. Щеше да спечели. Трябваше да спечели. Искаше го за себе си и за Кет.

Скарлет едва удържаше смеха си при гледката, която представляваха Люк и Кет. Детето бе изцяло погълнато от сложната задача да отреже върха на свареното яйце, без да го преобърне. Фентън я наблюдаваше не по-малко съсредоточено.

Изведнъж, без никакъв повод, отчаяна мъка прогони веселото настроение на Скарлет. Тъмните очи, които наблюдаваха Кет, трябваше да са на Рет, а не на Люк! Рет трябваше да е човекът, очарован от дъщеря си, Рет трябваше да раздели с нея яйцето. Рет трябваше да върви до нея и да се старае да не я изпреварва с широките си крачки.

От болезнения копнеж в гърдите на Скарлет зейна огромна празнина — там, където трябваше да е сърцето. Сподавената до този момент мъка бликна и я изпълни. Обзе я тъга по присъствието на Рет, неговия глас, неговата любов.

„Да бях му казала за Кет, преди да е станало прекалено късно... Да бях останала в Чарлстън... Да бях...“

Кет я дръпна за ръкава.

— Ще си изядеш ли яйцето, мамо? Аз ще го обеля отгоре.

— Благодаря ти, миличко — обърна се Скарлет към дъщеря си.

„Не бъди глупачка!“ — ядоса се тя на себе си. Усмихна се на Кет и на граф Фентън. Миналото бе отлетяло безвъзвратно, трябваше да мисли за бъдещето.

— Подозирам, че ще ти се наложи да изядеш още един жълтък, Люк — засмя се Скарлет.

Кет каза „довиждане“ и изтича навън след закуска, но Фентън остана.

— Донеси още кафе — каза той на камериерката, без да я погледне, и се обърна към Скарлет. — Разкажи ми за дъщеря си.

— Тя обича само белтъка — отговори Скарлет с усмивка, която прикриваше тревогата ѝ.

Какво да му каже за бащата на Кет? Ами ако Люк попита как се е казал, как е умрял, какъв е бил? Но Фентън питаше само за Кет.

— На колко години е забележителната ти дъщеря, Скарлет?

Шумно се изненада, когато разбра, че Кет скоро е навършила четири години, запита дали винаги е така самостоятелна, предпазлива ли е, много ли е чувствителна... Скарлет се зарадва на искрения му интерес и заговори за прелестите на Кет О'Хара, докато остана без дъх.

— Трябва да я видиш на понито, Люк — тя е по-добра ездачка от мене или от тебе... Катери се навсякъде като маймунка. Бояджиите насила трябваше да я свалят от стълбите си... Познава гората както дивите животни и сякаш има вграден компас, никога не се губи... Питаш дали е чувствителна? Не проявява никаква нервност. Толкова е безстрашна, че понякога ме ужасява. Никога не хленчи, когато падне или се удари. Още като бебе почти не плачеше, а щом проходи, просто правеше учудена физиономия, като паднеше, и пак се изправяше... Разбира се, че е здрава! Не я ли видя колко е изправена и силна? Освен това яде като кон и никога не боледува. Нямах представа колко еклери и кифли със сметана може да изяде, без да ѝ мигне окото...

Усети, че гласът ѝ преграква, погледна часовника и се засмя.

— Божичко, сигурно съм се хвалила цяла вечност. Ти си виновен, Люк, че ме подмами. Трябваше да ме прекъснеш.

— О, не. Интересно ми е.

— Внимавай или ще почна да ревнувам. Май ще се влюбиш в дъщеря ми.

Фентън повдигна вежди.

— Любовта е за продавачките и евтините романчета. Интересувам се от детето.

Той се изправи, поклони се, вдигна ръката на Скарлет от скута ѝ и я целуна лекичко.

— Сутринта тръгвам за Лондон, затова ще се сбогувам сега.

Скарлет застана до него.

— Ще ми липсват нашите състезания — призна тя съвсем искрено. — Скоро ли ще се върнеш?

— Ще ви се обадя на теб и на Кет, като дойда.

„Е, добре! — помисли Скарлет, след като той си отиде. — Дори не се опита да ме целуне за довиждане.“ Не знаеше дали това е комплимент или обида. „Сигурно съжалева за поведението си, когато ме целуна — реши тя. — Предполагам, че тогава не успя да запази самообладание. А думата «любов» просто го плаши.“

Стигна до заключението, че Люк проявява всички признаци на човек, който се влюбва против волята си. Почувствува се много щастлива. Щеше да е прекрасен баща на Кет... Скарлет лекичко прокара пръст по подпухналите си устни. Освен това беше много вълнуващ мъж.

40.

Скарлет много мисли за Люк през следващите седмици. Беше неспокойна, в слънчевите утрини препускаше сама из пътеките, по които бяха яздили двамата. Когато с Кет украсяваха елхата, тя си припомни удоволствието от обличането за първото му идване в Балихара. А когато двете си намислиха желание на ядеца от коледната гъска, Скарлет пожела Люк да се върне от Лондон скоро.

Понякога затваряше очи и се мъчеше да си спомни усещането от неговото докосване, но всеки опит я ядосваше до сълзи, защото вместо това в съзнанието ѝ нахлуваха лицето на Рет, прегръдката на Рет, смехът на Рет. Повтаряше си, че е така, защото познава Люк от твърде кратко време. Беше съвсем логично с течение на времето неговото отсъствие да заличи спомена за Рет.

В новогодишната вечер се вдигна голяма врява. Начело вървеше Кълъм и биеше баурана, следваха го двама цигулари и Розалийн Фицпатрик с кастанетите. Изненадана и развеселена, Скарлет извика и се затича да ги прегърне.

— Бях изгубила всякаква надежда, че ще дойдеш у дома, Кълъм. Сега вече съм сигурна, че годината ще е добра, как иначе при такова начало.

Събуди Кет и посрещнаха първите мигове на 1880 година, заобиколени от музика и любов.

Първи януари започна със смях — хвърлиха традиционния бармбрек в стената и над Кет, танцуваща с вдигнато нагоре лице и отворена уста, се посипаха трохи и стафиди. Но после се заоблачи, леденият вятър дърпаше шала на Скарлет, докато тя обикаляше града за новогодишните визити. Кълъм пиеше във всяка къща, не чай, разбира се, и говореше с мъжете за политика толкова продължително, че на Скарлет ѝ се прииска да закрепчи.

— Няма ли да дойдеш в кръчмата, Скарлет скъпа, и да вдигнеш наздравица за една смела Нова година и нова надежда за ирландците? — попита Кълъм, след като обиколката свърши.

Скарлет разшири ноздри, усещайки как ѝ лъха на уиски.

— Не, уморена съм, студено ми е и се прибирам вкъщи. Ела с мен, ще поседим тихо и кротко край огъня.

— Точно от тихото и кроткото ме е страх най-много, Скарлет арун. В тишината мракът пропълзява в душата на човека.

Кълъм се запъти с олюляваща се походка към кръчмата на Кенеди, а Скарлет, увита в шала, тръгна бавно по пътеката към Големия дом. Червената пола и чорапите на сини и жълти ивици изглеждаха избелели на студената сива светлина.

„Горещо кафе и гореща баня“ — обеща си тя, като отваряше тежката порта. От коридора дочу сподавен кикот и сърцето ѝ замря. Кет сигурно играеше на криеница. Скарлет се престори, че не подозира нищо. Затвори вратата зад себе си, хвърли шала на един стол и чак тогава се огледа.

— Честита Нова година, О'Хара — каза граф Фентън. — Или може би трябва да кажа Мария Антоанета? Такива ли селски носии приготвят най-известните лондонски шивачи за тазгодишните балове?

Той стоеше на площадката на стълбището.

Скарлет вдигна поглед към него. Беше се върнал. О, защо я бе заварил в този вид? Изобщо не си представяше срещата така. Нямаше обаче значение. Люк се беше завърнал, и то толкова скоро. Умората ѝ изчезна.

— Честита Нова година — каза тя и почувствува, че пожеланието ѝ се сбъдва.

Фентън пристъпи встрани, иззад него на стълбите се показва Кет. Беше вдигнала и двете си ръце да закрепи блестяща скъпоценна диадема на разрошената си коса. Тръгна надолу по стълбите към Скарлет, зелените ѝ очи се смееха, едва се удържаше да не се разкикоти. Зад нея се влачеше дълъг и широк шлейф на наметало от алено кадифе, поръбено с хермелин.

— Кет носи вашите одежди, графиньо — каза Люк. — Дойдох да уредя нашия брак.

Краката на Скарлет се подкосиха и тя седна на мраморния под сред разпрострелите се червени фусти, украсени със зелено и синьо. Припламналият гняв се смеси с тръпка от почуда и тържествуване. Не можеше да е истина. Всичко се получи така лесно. Изгуби се цялото удоволствие.

— Изненадата ни май успя, Кет — каза Люк.

Той развърза тежките копринени ширити около врата и взе диадемата от ръцете ѝ.

— Сега можеш да си вървиш. Трябва да говоря с майка ти.

— Мога ли да отворя моята кутия?

— Да. Тя е в стаята ти.

Кет погледна Скарлет, усмихна се и весело хукна нагоре по стълбите. Люк прехвърли наметалото през лявата си ръка, взе със същата ръка диадемата, приближи се до Скарлет и ѝ протегна дясната си ръка. Стори ѝ се много висок, много едър, очите му — много тъмни. Скарлет сложи длан в неговата и се изправи.

— Ще идем в библиотеката — рече Фентън. — Там огънят в камината е запален и ще отворим бутилка шампанско, за да полеем сделката.

Скарлет тръгна след него. Той искаше да се ожени за нея. Не можеше да повярва. Беше изгубила дар-слово от изненада. Люк наля виното, а тя седна до огъня да се сгрее.

Той ѝ подаде чашата. Скарлет я пие. Разумът ѝ започна да се прояснява, гласът ѝ се възвърна.

— Защо каза „сделка“, Люк?

Защо не ѝ бе казал, че я обича и иска тя да стане негова съпруга?

Фентън леко чукна ръба на чашата си в нейната.

— Какво друго е бракът, ако не сделка? Адвокатите ни ще изготвят договорите, но това е чиста формалност. Положително знаеш какво можеш да очакваш. Не си момиче или наивница.

Скарлет внимателно остави чашата си на масата. После бавно се отпусна на един стол. Нещо никак не беше наред. В лицето му, в думите му нямаше и сянка от топлота. Той дори не гледаше към нея.

— Моля те да ми обясниш какво да очаквам — проговори бавно тя.

Фентън търпеливо сви рамене.

— Много добре. Ще видиш колко съм щедър. Предполагам, че това е основната ти грижа.

Той започна да обяснява — бил един от най-богатите хора в Англия, макар и да предполагал, че тя вече се е уверила в това. Искрено се възхищавал от умелото ѝ изкачване по социалната стълбица. Можела да задържи своите пари. Разбира се, щял да ѝ осигури всички необходими тоалети, екипажи, накити, слуги и така

нататък. Смятал, че тя ще го представя добре, защото бил забелязал нейните способности.

Освен това можела да запази Балихара до края на живота си. Имението очевидно я забавлявало. Поради същата причина можела да си играе и с Адамстаун, когато ѝ се приисквало да изкаля ботушите си. Техният син щял да наследи Балихара след смъртта ѝ, както и Адамстаун след смъртта на Люк. Съединяването на съседни имения винаги било основна причина за брак.

— Разбира се, главното в сделката е да ми осигуриш наследник. Аз съм последната издънка от рода и съм длъжен да го продължа. След като се сдобия със син от тебе, можеш да разполагаш с живота си както пожелаеш, със съблюдаване на известно благоприличие.

Люк напълни повторно чашата си и я пресуши. Добави, че Скарлет можела да благодари за диадемата на Кет.

— Едва ли е необходимо да ти казвам, че нямах никакво намерение да те правя графиня Фентън. С жени като тебе обичам само да се позабавлявам. Колкото е по-силен духът, толкова по-голямо удоволствие изпитвам да го подчиня на собствената си воля. Щеше да е интересно. Но не чак толкова интересно, колкото дъщеря ти. Искам моят син да е като нея — безстрашен, с желязно здраве. Кръвта на Фентънови е поразредена от браковете между родственици. Нещата ще се оправят, като влееш своята селска жизненост. Забелязвам, че моите арендатори О'Хара — роднините ти — доживяват до дълбока старост. Ти си ценна придобивка, Скарлет. Ще ми родиш наследник, с когото ще се гордея, и няма да посрамиш него или мен в обществото.

Скарлет се взираше в него както хипнотизирано животно гледа змия. Но сега успя да превъзмогне магията. Взе чашата си от масата.

— Ще стане, когато адът замръзне! — изкрещя тя и хвърли чашата в огъня. Виното избухна в пламъци. — Ето наздравецата, с която искахте да полеете сделката, лорд Фентън! Махайте се от къщата ми! Тръпки ме побиват от вас!

Фентън се изсмя. Скарлет се напрегна, готова да се нахвърли върху него и да издере смеещото се лице.

— Смятах, че обичаш детето си — подигравателно каза той, — но сигурно съм се излъгал.

Думите му я възпряха да не скочи.

— Разочароваш ме, Скарлет — продължи той, — наистина. Мислех, че си по-умна, отколкото изглежда. Забравй наранената си суетност и се замисли с какво разполагаш. Неуязвима позиция в света за себе си и за своята дъщеря. Това е безпрецедентно, но разполагам с достатъчно власт, за да създам прецедент или да наруша закона, ако пожелаея. Ще уредя осиновяването и Кет ще стане лейди Катрин. Разбира се, за „Кати“ и дума не може да става, това име е слугинско. Като моя дъщеря ще има незабавен и безусловен достъп до най-доброто, от което може да се нуждае или да поиска. Приятели, по-късно съпруг — стига само да пожелае. Никога няма да я наскърбя — безкрайно я ценя като пример за моя син. Можеш ли да се откажеш от всичко това само защото плебейският ти романтичен копнеж не е задоволен? Едва ли.

— Кет няма нужда от вашите скъпоценни титли и „най-доброто“ от вас, милорд. Нито пък аз. Досега сме се справяли много добре без вас и ще продължим все така.

— Колко дълго, Скарлет? Не разчитай на успеха си в Дъблин прекалено много. Ти беше новост, а новостите бързо остаряват. В провинциален град като Дъблин дори един орангутан ще е забележителност, ако е облечен както трябва. Имаш още един сезон, най-много два и после ще те забравят. Кет има нужда от закрилата на фамилно име и баща. Аз съм един от малцината, които могат да измият позора от едно копеле. Не, не, спести си протестите, не ме интересува какво ще съчиниш. Нямаше да се озoves в този затънтен ирландски край, ако ти и твоята дъщеря сте могли да останете в Америка. Стига за това. Започвам да се отегчавам, а ненавиждам да съм отегчен. Обади се, като се вразумиш, Скарлет. Ще се съгласиш с предложената сделка. Винаги получавам онова, което искам.

Фентън се отправи към вратата. Скарлет го спря. Искаше да научи още нещо.

— Не можете да накарате всичко на този свят да изпълнява прищевките ви, Фентън. Не ви ли е хрумвало, че вашата породиста съпруга може да роди момиченце, а не син?

Фентън се обърна с лице към нея.

— Ти си силна, здрава жена. Все някога ще родиш момче. Но и в най-лошия случай, ако раждаш само момичета, ще уредя някоя от дъщерите да се омъжи за човек, готов да се откаже от своето име и да

приеме нейното. Така пак моя кръв ще тече в наследниците на титлата и родът ще е продължен. Задължението ми ще е изпълнено.

Думите на Скарлет прозвучаха не по-малко студено от неговите.

— Помислили сте за всичко, нали? Ами ако съм безплодна? Или вие не можете да станете баща?

Фентън се усмихна.

— Моята мъжественост е доказана от извънбрачните деца, които съм пръснал из всички европейски градове, така че опитът ти да ме засегнеш не успя. Ти пък имаш Кет.

Изведнъж по лицето му се изписа учудване и той се върна към Скарлет, която се сви от уплаха.

— Хайде, Скарлет, не преувеличавай нещата. Нали ти казах, че прекъръшвам само любовниците, не съпругите си? Нямам желание да те докосна сега. Щях да забравя диадемата, а трябва да я прибера на сигурно място до сватбата. Тя е част от семейните съкровища. Има време да я носиш. Обади се, когато се предадеш. Сега отивам в Дъблин, за да отворя къщата си там и да се приготвя за сезона. Прати писмото на адреса на площад Мериън.

Фентън се поклони церемониално и си тръгна със смях.

Скарлет държа главата си гордо изправена, докато не чу затварянето на входната врата зад него. После хукна да затвори и заключи вратите на библиотеката. След като се прикри от любопитните погледи на слугите, тя се хвърли на дебелия килим и буйно се разрида. Как можеше така да греши във всичко? Как бе могла да си въобрази, че ще се научи да обича човек, у когото нямаше никаква обич? И какво щеше да прави сега? Пред очите ѝ стоеше Кет — изправена на стълбите, с диадемата на главата, засмяна от възторг. Какво трябваше да направи?

— Рет — изхълца Скарлет, — Рет, толкова си ни нужен сега.

41.

Скарлет не даде никакъв външен израз на своя срам, но се гневеше на себе си заради чувствата, които бе изпитвала към Люк. Когато оставаше сама, тя се вкопчваше в спомена, който я гореше като незаздравяла рана, за да се самонакаже с мъчителната болка.

Каква глупачка беше — да си представя щастлив семеен живот, да гради бъдещето върху една-единствена закуска, когато Кет разделяше яйцата между тримата. Каква смехотворна самоувереност — да си въобрази, че може да го накара да се влюби в нея. Целият свят щеше да ѝ се смее, ако научеше.

Представяше си разни начини на отмъщение. Можеше да разтръби из цяла Ирландия, че той ѝ е направил предложение за женитба и тя е отказала. Можеше да пише на Рет да дойде и да убие Фентън за това, че беше нарекъл дъщеря му „копеле“. Можеше да се изсмее в лицето на Фентън пред олтара и да му каже, че никога няма да роди друго дете и че той се е оказал пълен глупак, като се е оженил за нея. Можеше да го покани на вечеря и да му сложи отрова в храната.

Сърцето ѝ изгаряше от омраза. Скарлет я прехвърли върху всички англичани и страстно се отдаде на нова подкрепа за Финианското братство на Кълъм.

— Няма как да използвам парите ти, Скарлет скъпа — каза той. — Работата ни сега е да планираме действията на Поземлената лига. Помниш ли, че я обсъждахме на Нова година?

— Разкажи ми пак, Кълъм. Сигурно има начин да помогна.

Не беше възможно. В Поземлената лига можеха да членуват само арендатори, а всички действия се отлагаха до пролетта, когато трябваше да се събират наемите. Тогава във всяко имение щеше да плати само по един арендатор, останалите щяха да откажат и ако земевладелецът ги изгонеше, щяха да идат да живеят при този, който бе платил.

Скарлет не разбираше какъв е смисълът. Земевладелецът можеше просто да даде земята на други арендатори.

„А, не“ — възрази Кълъм. Точно тук щяла да се намеси Поземлената лига. Щели да накарат всички да се отдръпнат, а без арендатори земевладелецът би изгубил и наемите, и новата реколта, защото не би имало кой да се грижи за посевите. Идеята била гениална и той съжалявал само, че не е негова.

Скарлет отиде при братовчедите си и почна да ги убеждава да влязат в Поземлената лига. Обеща им, че ще ги приеме в Балихара, ако ги изгонят.

Всички О'Хара без изключение отказаха.

Скарлет ядно се оплака на Кълъм.

— Не обвинявай себе си за слепотата на другите, Скарлет скъпа. Правиш всичко да компенсираш техните грешки. Нали ти си старейшината на рода О'Хара и гордо носиш името? Не знаеш ли, че във всяка къща в Балихара и в половината от къщите в Трим пазят изрезки от дъблинските вестници, където пише за О'Хара — бляскавата ирландска звезда в двореца на английския вицекрал? Държат ги в библиите заедно с текстовете на молитвите и изображението на светците.

В Деня на Света Бриджит пръскаше дъжд. Скарлет изрече ритуалните молитви за добра реколта с незапомнена жар и по бузите ѝ потекоха сълзи, когато направи първата копка. Отец Флин направи водосвет, потирът със светена вода обиколи от ръка в ръка, за да отпият всички. Фермерите тръгнаха от полето мълчаливо, с наведени глави. Съдбата им беше единствено в божиите ръце. Никой нямаше да преживее още една година като изминалата.

Скарлет се върна у дома и събу калните ботуши. После извика Кет да пият какао в нейната стая, докато се подготвяше багажът ѝ за Дъблин. Щеше да тръгне след по-малко от седмица. Не ѝ се искаше да заминава — Люк щеше да е там и как щеше да го погледне в лицето? С високо вдигната глава — това беше единственият начин. Нейният народ го очакваше.

Вторият Сезон на Скарлет в Дъблин беше още по-успешен от първия. В хотел „Шелбърн“ получи покани за всички тържества, както

и за пет малки танцови забави и две късни вечери в частните апартаменти на вицекраля. В запечатан плик я очакваше и най-желаната покана от всички: щяха да пропускат нейния екипаж през специалния вход зад двореца. Нямаше вече да чака часове наред на Дейм Стрийт — в двора не пускаха повече от четири екипажа наведнъж.

Бе получила също покани за гостуване и вечери в частни домове. Говореше се, че на тях е много по-забавно, отколкото на дворецовите с техните стотици гости. От гърлото ѝ се изтръгна сподавен смях. Добре облечен орангутан, нали? Не, не беше такава и купчината покани го доказваха. Беше старейшината на рода О'Хара от Балихара, ирландка и се гордееше с това. Беше оригинална! Нямаше никакво значение, че Люк е в Дъблин. Можеше да се надсмива колкото си ще. Щеше да го гледа право в очите без срам или страх, проклет да бъде.

Прехвърли купчината покани, разпределяше ги и ги подбираще. В сърцето ѝ се надигна вълнение. Беше приятно да се чувства желана, да носи красиви дрехи и да танцува в красиви зали. И какво от това, че светското общество в Дъблин беше английско? Вече беше наясно, че усмивките и мръщенето, правилата и нарушенията, почестите и позорът, тържествуването и загубите бяха част от играта. Те изобщо не бяха важни, нямаха никакво значение за действителността извън позлатените зали. Но игрите съществуваха, за да се играят, а тя беше добър играч. В края на краищата беше доволна, че е дошла в Дъблин. Обичаше да печели.

Скарлет веднага разбра, че присъствието на граф Фентън в Дъблин е предизвикало буря от въодушевление и догадки.

— Скъпа — каза Мей Таплоу, — дори в Лондон хората говорят само за това. Всички знаят, че Фентън смята Дъблин за треторазредно провинциално градче. Къщата му тук не е отваряна от десетилетия. Защо, за бога, е дошъл?

— Нямам представа — отвърна Скарлет, като мислено се наслади на евентуалната реакция на Мей, ако ѝ кажеше истината.

* * *

Фентън сякаш не пропускаше нито едно място, на което се появяваше Скарлет. Тя го поздравяваше с хладна учтивост и не обръщаше внимание на презрителната самоувереност в погледа му. След първата среща дори не се разгневяваше, когато го поглеждаше в очите. Той вече нямаше власт да я нарани.

Не самият Фентън. Ала непрекъснато я пробождаше болка, когато съзираше в гръб висок, тъмнокос мъж, облечен в кадифе или брокат, но все се оказваше, че това е графът. Защото във всяка тълпа Скарлет търсеше Рет. Предната година той се бе появил в двореца, защо не и тази година... тази вечер... в тази зала?

Но мъжът винаги беше Фентън. Навсякъде, където поглеждаше, в разговорите на всички наоколо, по страниците на всички вестници. Можеше поне да е благодарна, че не ѝ обръщаше специално внимание, иначе клюката можеше да преследва и нея. Но се молеше името му да не се появява във всеки разговор ден след ден.

Слуховете постепенно кристализираха в две предположения: че бил подготвил занемарената си къща за тайно, неофициално посещение на Уелския принц или че бил омаян от лейди София Дъдли, за която говорели всички по време на Лондонския сезон през май и която сега повтаряла успеха си в Дъблин. Историята беше стара като света — на младини човек се отдава на увлечения, устоява на женските клопки години наред, но изведнъж става на четирийсет и напълно изгубва ума си по някоя млада и невинна красавица.

Лейди София Дъдли беше осемнайсетгодишна. Косата ѝ беше златиста като узряло жито, очите ѝ — сини като лятното небе, розово-бялата ѝ кожа надминаваше и най-финия порцелан. Поне така се твърдеше в написаните за нея балади, които се продаваха по ъглите на нищожна цена.

В действителност тя беше красиво, срамежливо момиче, държано под контрол от амбициозната си майка. Постоянно и привлекателно се изчервяваше от вниманието и ухажванията. Скарлет я срещаше доста често. Приемната на София беше до нейната. Като мебелировка и изглед към „Свети Стефан“ отстъпваше първото място, но несъмнено водеше по броя на хората, които искаха да бъдат поканени там. Не че приемната на Скарлет беше безлюдна — една богата и добре приета вдовица с чаровни зелени очи винаги щеше да е търсена.

„Не би трябвало да се учудвам — мислеше Скарлет. — Аз съм два пъти по-възрастна и се появих още миналия Сезон.“ Но понякога едва удържаше езика си, когато свързваха името на София с Люк. Беше общоизвестно, че един херцог бе поискал ръката на София, но всички смятаха, че ще е по-добре да се омъжи за Фентън. Херцогската титла е над графската, ала Фентън беше четирийсет пъти по-богат и сто пъти по-красив от херцога. „И е мой, ако пожелае“ — копнееше да каже Скарлет. За кого тогава щяха да пишат балади?

Ядосваше се на своята дребнавост. Повтаряше си колко е глупаво да вярва на предсказанието на Фентън, че ще я забравят след година-две. И се стараеше да не се тревожи от бръчиците покрай очите.

Скарлет се върна в Балихара за първата приемна неделя — благодарен повод да се махне от Дъблин. Последните седмици от Сезона ѝ се бяха сторили безкрайни.

Беше хубаво да е у дома, да мисли за нещо реално като например молбата на Пади О'Фаолейн за повече торф, отколкото за тоалета за следващото тържество. Освен това нищо не можеше да се сравни с благословеното усещане, когато здравите ръчички на Кет едва не я удушиха в буйна прегръдка при пристигането.

Беше решен и последният спор, беше удовлетворена и последната молба и Скарлет отиде в дневната да пие чай с Кет.

— Запазих ти половината — каза Кет.

Устата ѝ беше изцапана с шоколада от еклерите, които Скарлет бе донесла от Дъблин.

— Може да е смешно, коте, но не съм гладна. Искаш ли да хапнеш още?

— Да.

— Да, благодаря.

— Да, благодаря. Мога ли да ги изям сега?

— Да, може, прасенце.

Еклерите бяха изядени още преди Скарлет да допие чашата чай. Кет се отнасяше към тях наистина сериозно.

— Къде ще се разходим? — попита Скарлет.

Кет каза, че иска да отидат при Грейн.

— Тя те харесва, мамо. Мен харесва повече, но и теб харесва много.

— Хубаво би било — отговори Скарлет.

С радост щеше да се разходи до кулата. Тя ѝ вдъхваше спокойствие, а сърцето ѝ никак не беше спокойно.

Скарлет притвори очи и облегна буза на древните гладки камъни за един продължителен миг. Кет беше нетърпелива.

После Скарлет дръпна въжената стълба към високата врата, за да изпита здравината ѝ. На вид беше овехтяла и зацапана, но изглеждаше здрава. Все пак като че ли беше най-добре да поръча нова. Ако се скъсаше и Кет паднеше... Просто не можеше да понесе мисълта за подобна опасност. Много ѝ се искаше Кет да я покани горе в стаята си. Пак дръпна стълбата, за да я подсети.

— Грейн ще ни чака, мамо. Много шум вдигнахме.

— Добре, съкровище, идвам.

Старицата изглеждаше непроменена от първия път, когато Скарлет я видя. „Хващам се на бас, че и шаловете ѝ са същите“ — помисли тя. Кет се залиса в тъмната къщичка — вземаше чаши от полицата, разравяше дъхащия на древност тлеещ торф в огнището. Чувствуваше се като у дома си.

— Ще напълня чайника от извора — каза тя и го понесе навън.

Грейн я наблюдаваше с обич.

— Дара често идва при мене — обясни старицата. — Много е мила към една самотна душа. Нямам сърце да я отпратя, защото тя усеща нещата. Самотните се разбират.

Скарлет настръхна.

— Тя обича да е сама, но от това не следва, че е самотна. Непрекъснато я питам иска ли да идват деца да си играят и тя винаги отговаря „не“.

— Умно дете. Искат да я замерят с камъни, но Дара е побързонога от тях.

Скарлет не повярва на ушите си. „Какво искат?“ Грейн спокойно обясни, че децата от града преследвали Дара като зверче в гората. Но тя ги чула много преди да стигнат до нея. Само най-голямото дошло достатъчно близо да хвърли камък. Успели да я доближат само по-

големите — по-дългокраки и по-бързи от Дара. Ала тя намерила начин да им се изплъзне. Не посмели да влязат след нея в кулата, защото се страхували, че е обитавана от духа на обесения млад лорд.

Скарлет се ужаси. Скъпата ѝ Кет да е измъчвана от децата на Балихара! Щеше да ги пребие с камшик със собствените си ръце, щеше да изгони родителите им, щеше да натроши мебелите им на трески! Тя скочи от стола.

— Ще сложиш на съвестта на детето съсипването на Балихара? — попита я Грейн. — Седни, жено. И други да са, пак ще е същото. Страхуват се от всеки, който е различен от тях. И се стремят да прогонят онова, от което се боят.

Скарлет се отпусна на стола. Знаеше, че мъдрата старица е права. Самата тя неведнъж бе плащала цената на това, че е различна от останалите. Хвърлените по нея камъни бяха студенина, неодобрение, изолация. Ала тя сама си ги бе изпросила. Докато Кет беше малко момиченце. Съвсем невинно. А го дебнеше опасност!

— Нима аз нищо не мога да направя! — извика Скарлет. — Непоносимо е. Трябва да ги спра.

— Ах, не можеш да спреш невежеството. Дара е намерила начин да се справи и той ѝ е достатъчен. Камъните не са наранили душата ѝ. Тя е в безопасност в стаята си в кулата.

— Не е достатъчно. Ами ако я удари някой камък? Ако я нарани? Защо не ми е казала, че е самотна? Не мога да понеса мисълта, че е нещастна.

— Вслушай се в думите на старицата, О'Хара. Слушай внимателно. Има една земя, която хората познават само от песните на *шахен*. Тя се казва Тир на н'Ог и се намира под хълмовете. Там има и мъже, и жени, които са намерили пътя към тази земя и повече никога няма да се завърнат. В Тир на н'Ог няма смърт и няма разруха. Няма тъга, няма болка, нито омраза или глад. Всички живеят в мир и се радват на благоденствие без труд. Ето това искаш за детето си, би казала ти. Но послушай добре. В Тир на н'Ог няма мъка и затова няма радост. Разбираш ли значението на песента?

Скарлет поклати глава. Грейн въздъхна.

— Тогавя не мога да успокоя сърцето ти. Дара е по-мъдра. Остави я на мира.

Кет се появи на вратата, сякаш повикана от старицата. Вниманието ѝ бе погълнато от тежкия, пълен с вода чайник и тя не погледна към майка си и Грейн. Двете я наблюдаваха мълчаливо, докато Кет внимателно окачи чайника на желязната кука над огъня и после разрови въглените.

Скарлет трябваше да извърне глава. Знаеше, че ако продължи да гледа дъщеря си, няма да успее да се въздържи да не я сграбчи в прегръдките си и да я притисне до себе си, за да я защити. Кет щеше да се подразни. „Не бива да плача! — заповяда си Скарлет. — Може да я уплаша. Ще почувствува колко съм уплашена самата аз.“

— Виж ме, мамо! — каза Кет.

Детето внимателно наливаше кипящата вода в стара кана от кафяв порцелан. Разнесе се приятно ухание и Кет се усмихна.

— Сложила съм всички листа, които трябва, Грейн — засмя се тя.

Изглеждаше горда и щастлива. Скарлет подръпна шала на старицата.

— Каж ми какво да направя — помоли тя.

— Трябва да направиш онова, което ти е съдено. Бог ще закриля Дара.

„Нищо не разбирам от думите ѝ“ — помисли Скарлет. Но ужасът ѝ бе намалял. Изпи пригответената от Кет отвара в дружелюбната тишина и топлина на ухаещата на билки сенчеста стая, доволна, че Кет може да идва тук. Също и в кулата. Преди да се върне в Дъблин, Скарлет поръча нова, по-здрава въжена стълба.

42.

Тази година Скарлет отиде на конните състезания в Пънчистаун. Беше поканена в Бишъпскоурт, седалището на граф Клонмел, известен като Графчето. За нейна радост сър Джон Морланд беше сред гостите. За нейна изненада граф Фентън също беше там.

Скарлет забърза към Морланд в първия удобен момент.

— Барт! Как си? Ти си най-големият домошар, когото познавам. Търся те непрекъснато, но не идваш никъде.

Морланд сияеше от щастие и шумно пукаше кокалчетата на пръстите си.

— Бях много зает, и то по най-приятния начин, Скарлет. Имам кон победител, сигурен съм — след толкова много години.

И преди беше говорил същото. Толкова обичаше конете си, че винаги беше сигурен в победата на поредното жребче на големите национални състезания. На Скарлет ѝ се прииска да го прегърне. Щеше да обича Джон Морланд, дори и изобщо да не бе свързан с Рет.

— ... нарекох я на Диана, бързонога и всичко останало, нали разбираш, плюс Джон, на себе си. По дяволите, та аз съм ѝ почти като баща, с изключение на биологичната част. Като свързах двете имена, се получи Дижон. Ама че работа, помислих си, изобщо няма да стане. Прекалено френско за ирландски кон. После размислих. Буйна и гореща, сълзи могат да ти потекат. Не е лошо. Звучи като „я се махай от пътя ми, че идвам“ или нещо подобно. И ето ти Дижон. Тя ще ми донесе цяло богатство. Заложил за нея пет лири, Скарлет, победата ѝ е сигурна.

— Тогава десет лири, Барт.

Скарлет се чудеше как да вмъкне в разговора името на Рет. Отначало думите на Джон Морланд изобщо не стигаха до съзнанието ѝ.

— ... много ще съм нещастен, ако греша. Арендаторите ми провеждат онази стачка с наемите, която измисли Поземлената лига. Лишават ме от парите за овес. Чудя се как съм могъл да имам толкова

високо мнение за Чарлс Парнел. Никога не съм допускар, че така ще се сближи с варварите финианци.

Скарлет беше ужасена. Не й беше минавало през ума, че Поземлената лига може да бъде използвана против човек като Барт.

— Не мога да повярвам, Барт. Какво смяташ да правиш?

— Ако спечеля сега, макар и не първо място, предполагам, че следващите големи надбягвания са в Голуей и после във Финикс Парк, но може да се опитам да вместя още едно-две по-малки състезания през май и юни, за да не забравя какво се очаква от нея, ако мога така да се изразя.

— Не, не, Барт, не те питам за Дижон. Какво ще правиш със стачката за наемите?

Лицето на Морланд помръкна.

— Не зная — каза той. — Наемите са единственият ми доход. Никога не съм гонил арендатори, не съм и помислял за подобна възможност. Но сега, като съм притиснат до стената, може би ще ми се наложи. Ще бъде много срамно.

Скарлет се замисли за Бакихара. Поне тя нямаше неприятности. Беше опростила всички наеми до новата реколта.

— Скарлет, забравих да ти кажа нещо. Получих добри вести от нашия американски приятел Рет Бътлър.

Сърцето на Скарлет трепна.

— Той ще дойде ли?

— Не. Очаквах го. Писах му за Дижон, разбираш ли. Но той ми отговори с писмо, че не може да дойде. Ще става баща през юни. Този път са се погрижили много, жена му лежала месеци наред, за да избегне опасността от повторение на случилото се преди. Но сега всичко вървяло прекрасно. Тя вече не е на легло и е много щастлива според неговите думи. Той също, разбира се. Никога не съм виждал човек, който така да иска да бъде горд баща като Рет.

Скарлет се подпря на един стол, за да не падне. Каквито и нереалистични мечти и скрити надежди да бе таила в себе си, всичко бе свършено.

Графчето бе запазил цяла част от трибуната зад железните решетки за своите гости. Скарлет стоеше с всички и наблюдаваше

пистата през седефен театрален бинокъл. Зелените чимове блестяха, вътрешното овално поле беше изпълнено с оживление и пъстрота. Хората стояха изправени по колите, по седалките и покривите на екипажите, разхождаха се поотделно или на групи и се скупчваха около вътрешната преграда.

Заваля и Скарлет се зарадва, че над главите им има балкон, който предпазваше привилегированите зрители.

— Страхотно представление — изкикоти се Барт Морланд. — Дижон е неудържима в калта.

— Какво реши, Скарлет? — каза спокоен глас в ухото ѝ. Беше Фентън.

— Още нищо, Люк.

Когато ездачите се появиха на пистата, Скарлет ги приветствува и заръкопляска заедно с всички. Напълно споделяше мнението на Джон Морланд — дори с просто око личеше, че Дижон е най-красивият кон в състезанието. През цялото време, докато бърбеше и се усмихваше, умът ѝ хладно претегляше възможностите, плюсовете и минусите в живота ѝ. Щеше да е крайно нечестно да се омъжи за Люк. Той искаше дете, а тя не можеше да му го даде. Освен Кет, която щеше да е осигурена и спокойна. Никой не би се усъмнил кой е истинският ѝ баща. Всъщност не, щяха да се чудят, но това нямаше да има никакво значение. Старейшината на рода О'Хара от Балихара и графиня Фентън.

„Каква почтеност дължа на Люк? У него няма и капка от нея, защо да съм длъжна аз да я проявя?“

Дижон спечели. Джон Морланд сияеше. Всички го наобиколиха, викаха и го потупваха по гърба.

Под прикритието на радостното вълнение Скарлет се обърна към Люк Фентън.

— Кажи на твоя адвокат да се свърже с моя за договора — каза тя. — Искам сватбата да е в края на септември. След като отпразнуваме края на жътвата.

— Кълъм, ще се омъжа за граф Фентън — заяви Скарлет. Той се изсмя.

— Аз пък ще взема за жена Лилит^[1]. Ще падне голяма веселба, на сватбата ще пируват легионите на Сатаната.

— Не се шегувам, Кълъм.

Смехът му секна, сякаш бе прерязан с бръснач, и той се втрени в бледото, решително лице на Скарлет.

— Няма да позволя! — изкрещя той. — Този мъж е дявол и англичанин.

По бузите на Скарлет избиха червени петна.

— Ти... няма да... позволиш? — бавно попита тя. — Ти... няма... да позволиш? За какъв се мислиш, Кълъм? За Бог?

Тя се приближи до него с пламтящ поглед и се наведе към лицето му.

— Слушай ме, Кълъм О'Хара, слушай ме внимателно. Нито ти, нито който и да е друг на този свят може да разговаря с мен по такъв начин. Не позволявам!

Погледът на Кълъм бе не по-малко втрещен, гневът му също не отстъпваше на нейния, двамата постояха вкаменени един срещу друг за миг, който сякаш бе вън от времето. После Кълъм извърна глава встрани и се усмихна.

— Ах, Скарлет скъпа, нали нравът на О'Хара се проявява и у двама ни, кара ни да говорим неща, които всъщност не мислим. Моля те да ми простиш, нека се разберем.

Скарлет отстъпи назад.

— Не ме омайвай, Кълъм — тъжно каза тя, — не ти вярвам. Дойдох да поговоря с най-близкия си приятел, ала той не е тук. Може би никога не е бил.

— Не е така, Скарлет скъпа, не е така!

Тя сви рамене с унил бегъл жест.

— Няма значение. Решила съм. Ще се омъжа за Фентън и ще замина за Лондон през септември.

— Ти си позор за своя народ, Скарлет О'Хара. — Гласът на Кълъм звънна като стомана.

— Лъжа — уморено каза Скарлет. — Кажи го на Даниъл, който е погребан в земята на О'Хара, а тя бе изгубена от стотици години. Или на скъпоценните си финианци, които ме използваша през цялото време. Не се тревожи, Кълъм. Няма да те издам. Балихара ще си остане каквато е — със странноприемницата за пътниците и с кръчмите,

където да приказвате против англичаните. Ще те назнача за управител на имението и мисис Фиц ще поддържа Големия дом както досега. Точно това те интересува, а не аз.

— Не! — изтръгна се вик от устните на Кълъм. — Ах, Скарлет, страшно грешиш. Ти си моята гордост и моята радост, а Кати Кълъм държи сърцето ми в своите малки ръчички. Само че Ирландия е моята душа и трябва да е на първо място.

Той разпери красноречиво ръце.

— Кажу ми, че ми вярваш, защото ти казвам истината.

Скарлет се помъчи да се усмихне.

— Вярвам ти. Но и ти трябва да ми повярваш. Мъдрата старица ми каза, че ще сторя онова, което ми е съдено. Това е, което ти правиш със своя живот, Кълъм, и което аз правя с моя.

Скарлет се отправи с натезали стъпки към Големия дом. Сякаш тежестта в сърцето ѝ се беше пренесла в краката. Сцената с Кълъм я бе наранила дълбоко. Беше се обърнала първо към него, очакваше разбиране и съчувствие, надяваше се въпреки всичко, че той може да ѝ подсказе изход от изборния път. Ала Кълъм я бе подвел и тя се чувствуваше много самотна. Страхуваше се да каже на Кет, че ще се омъжва и че ще трябва да напуснат горите на Балихара, които дъщеря ѝ толкова много обичаше, а също и кулата — нейното любимо убежище.

Реакцията на Кет я зарадва.

— Обичам градовете — каза детето. — Нали там е зоологическата градина.

„Правилно постъпвам — реши Скарлет. — Сега вече нямам никакви съмнения.“ Прати хора в Дъблин да ѝ купят илюстрирани книги за Лондон и писа на мисис Симс, че иска да я посети. Трябваше да си поръча сватбена рокля.

След няколко дни пристигна пратеник от Фентън с писмо и пакет. В писмото се съобщаваше, че той щял да остане в Англия до седмицата на сватбата. Обявата щяла да се появи чак след приключването на Лондонския сезон. А Скарлет трябвало да поръча рокля с подходящ модел за накитите, които пращал по същия човек.

Разполагаше с три месеца! Никой нямаше да я безпокои с въпроси и покани до обявяването на годежа.

В пакета намери квадратна плоска кутия от кожа с изящни златни украшения. Скарлет повдигна капачето и ахна. Отвътре кутията беше покрита с дебело сиво кадифе, на което красиво бяха подредени огърлица, две гривни и обици.

Накитите бяха изработени от тежко старо злато с матов, почти бронзов отблясък. Скъпоценните камъни бяха кървавочервени рубини, подбрани по размер, не по-малък от нокътя на палеца ѝ. Обиците представляваха овални рубини, свободно висящи от фин златен орнамент. По гривните имаше по дванайсет камъка, а на огърлицата искряха две редици камъни с преплетени златни верижки помежду им. За пръв път в живота си Скарлет разбра разликата между накит и скъпоценност. Никой не би нарекъл тази гарнитура от рубини просто накит. Бяха прекалено ценни. Несъмнено представляваха истинска скъпоценност. Пръстите ѝ трепереха, когато закопчаваше гривните на китките си. Не можеше сама да сложи огърлицата, затова трябваше да позвъни за Пеги Куин. Като се видя в огледалото, Скарлет пое дълбоко дъх. Кожата ѝ изглеждаше алабастрова под разкошния тъмен отблясък на рубините. Косата ѝ също сякаш бе станала по-тъмна и по-бляскава. Помъчи се да си припомни как изглеждаше диадемата. Тя също бе украсена с рубини. Щеше да прилича на кралица при представянето ѝ на истинската кралица. Зелените ѝ очи се присвиха. Лондон щеше да е много по-предизвикателна игра от Дъблин. Не беше изключено дори да го хареса.

Пеги Куин побърза да разкаже новината на останалите слуги и на роднините в Балихара. Разкошните бижута плюс обточеното с хермелин наметало, плюс дългите седмици сутрешни кафета можеха да означават само едно нещо. Старейшината на рода О'Хара щеше да се омъжи за злодея кождер граф Фентън.

„И какво ще стане с нас?“ Този въпрос и опасенията се разпространяваха от къща на къща като горски пожар.

През април Скарлет и Кет яздеха през нивите с житни посеви. Детето сбърчи носле от острата миризма на скоро разхвърлян оборски

тор. Конюшните и оборите никога не миришеха така, защото ги чистеха всеки ден. Скарлет се засмя.

— Никога не се мръщи на наторената земя, Кет О'Хара. Това е истинско благоухание за фермера, а в жилите ти тече фермерска кръв. Искам никога да не го забравяш.

Тя се загледа гордо към изораните, засети и наторени ниви. „Това е мое. Аз го възвърнах към живот.“ Знаеше, че тази част от живота най-много ще ѝ липсва след преместването в Лондон. Но споменът и удовлетворението никога нямаше да се заличат. В сърцето си винаги щеше да си остане старейшината на рода О'Хара. А Кет можеше да се завърне някой ден, когато пораснеше и се научеше да се грижи за себе си. Тогава може би тя щеше да извоюва титлата „старейшина на рода О'Хара“.

— Никога, никога не забравяй произхода си — каза Скарлет на дъщеря си. — Гордей се с него.

— Ще трябва да се закълнете пред цял куп библии, че няма да кажете на никого — предупреди Скарлет мисис Симс.

Най-изисканата дъблинска модистка хвърли на Скарлет най-презрителния поглед, на който бе способна.

— Никой досега не е имал основания да се съмнява в моята дискретност, мисис О'Хара.

— Ще се омъжвам, мисис Симс, и искам да ушите сватбената ми рокля.

Скарлет извади кутията със скъпоценностите и я отвори.

— Ще ги нося на сватбата.

Изражението на мисис Симс накара Скарлет да се почувствува възмездена за дългите мъчителни часове на проби при шивачката диктаторка. Слисването ѝ стигаше поне за десет години.

— Има и диадема — подхвърли небрежно Скарлет. — Освен, това искам шлейфът да е обточен с хермелин.

Мисис Симс енергично поклати глава.

— Не може да правите това, мисис О'Хара. Диадемите и хермелинът са само за най-тържествените церемонии в двореца. Особено хермелинът. Най-вероятно никой не го е поръчвал от сватбата на Нейно величество.

Очите на Скарлет заискриха.

— Откъде да знам всичко това, мисис Симс? Аз съм само една невежа американка, която изведнъж ще се превърне в графиня. Хората ще клюкарствуват и ще клатят глава на всичко, което ще направя. Затова ще постъпя както пожелаея!

Тъгата в сърцето ѝ прозвуча като властен, нетърпящ възражение тон.

Мисис Симс вътрешно настръхна. Подвижният ѝ ум бързо захрехвърля светските клюки, за да открие бъдещия съпруг на Скарлет. „Сигурно ще си подхождат — помисли тя. — Пренебрегва всички традиции на благоприличието и затова буди още по-голяма възхита.“ Накъде отиваше светът? И все пак една жена трябваше да намери мястото си в него. Хората щяха да одумват тази сватба години наред. Ушитото от нея щеше да се види както никога досега. Тоалетът трябваше да е разкошен.

Мисис Симс си възвърна обичайната високомерна самоувереност.

— Една-единствена рокля ще подхожда на хермелина и рубините — заяви тя. — Бяло коприно кадифе с бродирана дантела, най-добре голуейска. Колко време имам? Дантелата трябва да се изработи и после да се зашие около всяко листче и цветенце, не става бързо.

— Пет месеца стигат ли?

Грижливо поддържаните ръце на мисис Симс се заровиха в добре оформената прическа.

— Толкова кратко... Да помисля... Ако намеря още две шивачки... да речем, че монахините свършат тази работа... Това ще бъде най-шумната сватба в Ирландия, във Великобритания... Трябва да се направи, на всяка цена...

Изведнъж шивачката усети, че размишлява гласно, и сложи ръка на устата си. Твърде късно.

Скарлет я съжали. Изправи се и протегна ръка.

— Оставям ви да се погрижите за роклята, мисис Симс. Имам ви пълно доверие. Уведомете ме кога да дойда в Дъблин за първата проба.

Мисис Симс пое ръката ѝ и здраво я стисна.

— О, аз ще дойда при вас, мисис О'Хара. Освен това ще ми е много приятно да ме наричате Дейзи.

В графство Мийд слънчевият ден не зарадва никого. Фермерите се страхуваха, че ще последва още една сушава година. В Балихара клатеха глави и предричаха зла съдба. Нали Моли Кинън бе забелязала омагьосаното дете да излиза от колибата на вещицата? И още Пади Конрой, въпреки че той отказваше да признае извън изповедалнята какво е правил там. Освен това се говореше, че посред бял ден до Пайк Корнър се чували кукумявки, а телето на мисис Макгрудър, което бе спечелило награда, умря предишната нощ без никаква причина. Въпреки че на следващия ден заваля, дъждът не спря слуховете.

През май Кълъм придружи Скарлет на панаира в Дроуеда. Житото се развиваше добре, тревата по поляните беше почти готова за коситба, листата на картофите зеленееха ярко. Двамата бяха необичайно мълчаливи, всеки потънал в собствените си грижи. За Кълъм тревогата идваше от увеличаването на доброволните и редовните полицейски сили из цялото графство Мийд. Хората, които го осведомяваха, твърдяха, че в Наван щял да пристигне цял полк. Работите на Поземлената лига вървяха добре — не можеше да отрече ползата от намаляването на наемите. Но стачките заради наемите бяха раздразнили земевладелците. Сега гонеха арендаторите без предизвестие и палеха сламените покриви още преди хората да успеят да измъкнат покъщнината навън. Говореше се, че две деца изгорели. На следващия ден бяха ранени двама войници. В Мълинджър бяха арестувани трима финианци, сред които Джим Дейли. Обвиняваха го в подбудителство към насилие, въпреки че не се беше отделял от тезгяха на кръчмата си ден и нощ през цялата седмица.

Скарлет запомни панаира само с едно нещо. Там беше Рет заедно с Барт Морланд. Избягваше да поглежда към мястото, където се продаваха коне, а когато Кълъм ѝ предложи да се поразходят и да позяпат панаира, тя рязко изкрещя, че не иска и предпочита да се прибере у дома. Между тях двамата се бе породила отчужденост, след като тя сподели с Кълъм, че ще се омъжи за Фентън. Той не ѝ каза нищо грубо, но нямаше и нужда — в очите му горяха гняв и обвинение.

По същия начин реагира и мисис Фиц. Какво си въобразяваха, откъде-накъде можеха да я съдят по такъв начин? Какво знаеха за нейните тъги и страхове? Не им ли стигаше, че ще получат Балихара след заминаването ѝ? Всъщност те не искаха нищо друго. Не, не беше честно. Кълъм ѝ беше почти като брат, а мисис Фиц — приятелка. Толкова повече трябваше да проявят съчувствие. Не беше честно. Скарлет започна навсякъде да вижда неодобрение, даже по лицата на продавачите в магазините на Балихара, когато се мъчеше да измисли какво да купува от тях през гладните месеци преди жътвата. „Не бъди глупачка — казваше си тя, — въобразяваш си разни неща, защото не си съвсем наясно какво ще правиш. Но постъпката ми е правилна — за Кет и за мене. Не е работа на другите какво върша.“ Дразнеше се от всички с изключение на Кет, но нея пък виждаше рядко. Веднъж дори изкачи няколко стъпала по новата възжена стълба, но се отказа да продължи. „Аз съм голяма жена, не мога като децата да хленча и да търся съчувствие.“ Ден след ден работеше по ливадите, доволна бе, че работата я поглъща, с радост посрещаше болките в ръцете и краката от труда. Най-голяма благодарност обаче изпитваше заради богатата жътва. Страхове ѝ, че реколтата пак може да се окаже лоша, се разсеяха.

На празника на 24 юни се почувствува напълно излекувана. Никога досега не бе имало такъв голям огън. Беше копняла за музиката и танците, за да успокоят обтегнатите ѝ нерви и да възвърнат доброто ѝ настроение. Както изискваше традицията от незапомнени времена, наздравецата на старейшината на рода О'Хара отекна над нивите и полята на Балихара и Скарлет реши, че всичко е наред.

Все пак мъничко съжаляваше, че отказа всички покани за гостуване през лятото. Трябваше да ги откаже, защото се страхуваше да остави Кет сама. Но се чувствуваше самотна, пък и имаше много време, прекалено много време, за да мисли и да се тревожи. Беше почти щастлива, когато получи истерична телеграма от мисис Симс, че дантелата не е пристигнала от женския манастир в Голуей и няма никакъв отговор на писмата и телеграмите.

Скарлет с усмивка караше двуколката си към железопътната гара в Трим. Не ѝ липсваше опит в противоборствата с игуменки и се радваше, че има очевидна причина за битка.

[1] Зъл дух в юдейската демонология. — Б.пр. ↑

43.

Сутринта ѝ остана време само да изтича до ателието на мисис Симс, да я успокои, да научи подробности за дължината и модела на поръчаната дантела и да хукне към гарата за ранния влак за Голуей. Настани се удобно и отвори вестника.

„Господи, ето го!“ „Айриш Таймс“ беше отпечатал съобщението за предстоящата сватба на първа страница. Скарлет хвърли поглед на останалите пътници в купето, за да провери дали още някой чете вестника. Спортистът в костюм от туид се беше задълбочил в спортно списание, хубаво облечените майка и син играеха на карти. Пак се зачете. Вестникът бе добавил доста собствени коментари към официалната обява. Скарлет се усмихна на изразите „О’Хара от Балихара, изящно украшение на най-приближените до вицекраля кръгове“ и „изящна и смела ездачка“.

За престоя в Дъблин, и Голуей бе взела със себе си само едно малко куфарче, затова ѝ трябваше не повече от един носач да пренесе багажа от гарата до близкия хотел.

Пред рецепцията гъмжеше от хора.

— Какво става тук, по дяволите? — попита Скарлет.

— Състезанията — отговори носачът. — Не сте постъпили толкова глупаво, че да пристигнете в Голуей, без да знаете за тях, нали? Няма да намерите стая да преспите.

„Какво безочие — ядоса се Скарлет, — да видим дали ще получиш бакшиш.“

— Чакай тук! — заповяда тя и си проби път до администратора. — Бих искала да говоря с управителя.

Смаяният администратор я изгледа от глава до пети, после промърмори:

— Да, госпожо, момент.

Той изчезна зад преграда от релефно стъкло и се върна с оплешивяващ мъж с черен сюртук и раирани панталони.

— Някакви оплаквания ли имате, госпожо? Страхувам се, че хотелското обслужване става... ъ-ъ... по-малко безукорно, да кажем,

когато са състезанията. Ако има някакви неудобства...

Скарлет го прекъсна.

— Останала съм с впечатления за безукорно обслужване — усмихна се тя обезоръжаващо. — Затова искам да остана в „Рейлуей“. Трябва ми стая за тази вечер. Аз съм мисис О'Хара от Балихара.

Угодническият тон на управителя се изпари като августовска роса.

— Стая за тази вечер? Невъзможно...

Администраторът задърпа управителя за ръкава. Управителят му хвърли яростен поглед. Администраторът му прошепна нещо на ухото, като сочеше с пръст разтворения „Таймс“ на бюрото.

Управителят на хотела се поклони на Скарлет. Усмивката му трепереше от желание да ѝ се хареса.

— Такава висока чест за нас, мисис О'Хара. Вярвам, че ще приемете един много специален апартамент, най-добрия в Голуей, като гост на управата. Имате ли багаж? Някой от моите хора ще го качи горе.

Скарлет махна към носача. Не беше лошо да си годеница на граф.

— Качете го в апартамента. Ще се върна по-късно.

— Веднага, мисис О'Хара.

Всъщност Скарлет не смяташе, че апартаментът изобщо ще ѝ потрябва. Надяваше се да успее за следобедния влак обратно за Дъблин или даже за предишния, за да има достатъчно време да направи връзката с вечерния влак за Трим. „Слава богу, че дните са дълги. Ще стоя до десет вечерта, ако е необходимо. Сега да видим дали монахините са толкова впечатлени от граф Фентън, колкото управителят на хотела. Много жалко, че е протестант. Май не трябваше да карам Дейзи Симс да се закълне, че ще пази тайната.“

Скарлет тръгна към вратата и излезе на площада. Фу, как миришеше тълпата! Сигурно дъждът ги бе навалял на хиподрума. Скарлет се промъкна между двама червендалести мъже, които оживено жестикулираха. Сблъска се със сър Джон Морланд и едва го разпозна. Приличаше на тежко болен. Страните му, които обикновено бяха румени, сега нямаха никакъв цвят, а топлите живи очи бяха помръкнали.

— Барт, скъпи! Добре ли си?

Той сякаш не я виждаше.

— О, извинявай, Скарлет! Не съм на себе си. Много ми дойде, нали разбираш.

По това време на деня? Така или иначе, Джон Морланд никога не прекаляваше с пиенето, особено преди обяд. Тя здраво го стисна за ръката.

— Хайде, Барт. Ела да пием кафе и после ще хапнем нещо.

Скарлет го поведе към трапезарията. Морланд се олюляваше. „Май ще се наложи да използвам стаята в крайна сметка — помисли тя, — но Барт е много по-важен от тичането за някаква си дантела. Какво, за бога, може да му се е случило?“

Отговора научи след голяма доза кафе. Джон Морланд рухна и с плач ѝ разказа.

— Изгориха конюшните ми, Скарлет, те изгориха конюшните ми. Бях завел Дижон на състезанието в Балбриган — изобщо не е от големите състезания, но реших, че може да ѝ хареса да потича на пясък, а когато се върнахме у дома, конюшните бяха превърнати в почернели развалини. Божичко, ами миризмата! Насън чувам писъците на конете, даже наяве, в безсъницата ги чувам.

На Скарлет ѝ прилоша и тя остави чашата. Не беше възможно! Никой не би направил такова ужасно нещо. Сигурно беше случайност.

— Моите арендатори са го направили. Разбираш ли, заради наемите. Как може да ме мразят толкова много? Мъчех се да бъда добър господар, винаги съм се старал. Защо не изгориха къщата? На Едмънд Бароус опожариха къщата. Можеха и мен да изгорят вътре, все ми е едно. Стига да бяха пожалили конете. Господи, Скарлет! Какво им бяха направили горките ми изгорели коне?

Скарлет не знаеше какво да отговори. Барт намираше смисъла на живота си в конете... Но той каза, че е пътувал с Дижон. Неговата особена гордост и радост.

— Имаш Дижон, Барт. Можеш да започнеш отново, да развъдиш нови коне. Тя е прекрасна кобила, най-хубавата, която съм виждала през живота си. Можеш да използваш конюшните в Балихара. Не помниш ли? Веднъж ми каза, че приличали на катедрала. Ще поставим вътре орган. Можеш да отглеждаш жребчетата под звуците на Бах. Не бива да се предаваш, Барт, трябва да продължиш. Зная, самата аз също съм стигала до дъното. Не може да се отказваш, просто не бива.

Очите на Джон Морланд напомняха угаснали въглени.

— Довечера в осем часа тръгвам с кораба за Англия. Нямам желание повече да видя ирландско лице или да чуя ирландски глас. Оставих Дижон на сигурно място, докато разпродам имота. Днес следобед тя ще участва в състезанието със заявки и когато то свърши, Ирландия също ще е свършила за мене.

Трагичният му поглед поне беше неподвижен. И сълзи нямаше. Скарлет почти съжали, че той не заплака отново — щеше да изрази някакво чувство. Сега изглеждаше така, сякаш никога вече нямаше да почувствува нищо. Приличаше на мъртвец.

После Барт се преобрази пред очите ѝ. Баронетът сър Джон Морланд се съживи с усилие на волята. Раменете му се изправиха, устата му се изкриви в усмивка. В очите му проблесна насмешлива сянка.

— Горката Скарлет, май че доста те поизмъчих. Много безсърдечно от моя страна. Моля те да ми простиш. Аз ще се оправя. Винаги е така. Допий си кафето, бъди добро момиче и ела с мене на хиподрума. Ще заложа на Дижон пет лири от твое име и с печалбата ще купиш шампанско, когато другите коне изостанат далеч зад нея.

Никога през живота си Скарлет не бе изпитвала такова уважение към друг човек, както към Джон Морланд в момента. Помъчи се да се усмихне в отговор на неговата усмивка.

— Ще добавя още пет лири от себе си, Барт, и ще вземем още шампанско. Съгласен?

Тя плю в дланта си и протегна ръка. Морланд направи същото, плесна я по дланта и се усмихна.

— Добро момиче — каза той.

По пътя към хиподрума Скарлет се помъчи да си припомни какво знае за „състезанията със заявки“. Всички участващи коне са за продан, като цените им се определят от техните собственици. В края на състезанието, ако някой поиска да „заяви“, че купува кон, собственикът му е длъжен да го продаде на предварително определената цена. За разлика от всички други продажби на коне в Ирландия тук нямаше пазарлъци. Непродадените коне се прибираха от собствениците им.

Скарлет дори за миг не допускаше, че конете не бива да се купуват преди началото на състезанието, независимо от правилата.

Когато стигнаха до хиподрума, тя попита Барт за номера на неговата ложа. Обясни му, че искала да се пооправи.

Веднага след като Барт изчезна от погледа ѝ, тя намери един разпоредител да я упъти към канцеларията, където се правеха заявките. Надяваше се Барт да е определил главозамайваща цена за Дижон. Възнамеряваше да купи кобилата и да му я прати по-късно, когато той се установи в Англия.

— Какво значи това, че Дижон вече е заявена? Това не бива да се прави преди края на състезанието.

Служителят с цилиндъра с мъка потисна усмивката си.

— Не сте единствената проницателна посетителка, мадам. Сигурно това е американска черта. Господинът, който направи заявката, също е американец.

— Удвоявам цената.

— Не е възможно, мисис О'Хара.

— Ами ако купя Дижон от баронета, преди да започне състезанието?

— Абсурд.

Скарлет се отчая. Трябваше да вземе коня заради Барт.

— Бих предложил нещо...

— О, моля ви! Какво мога да направя? Наистина е страшно важно.

— Можете да попитате новия собственик не възнамерява ли да продава.

— Да, точно така ще направя.

Щеше да плати царски откуп, ако се наложи. Американец, каза служителят. Добре. В Америка говорят парите.

— Ще ми го покажете ли?

Човекът с цилиндъра погледна някакво листче.

— Можете да го намерите в хотел „Джурис“. Това е посоченият от него адрес. Казва се Бътлър.

Скарлет вече се беше полуобърнала да си тръгва. Едва не изгуби равновесие. Гласът ѝ странно изтъня.

— Да не би случайно да е мистър Рет Бътлър?

Сякаш мина цяла вечност, докато човекът погледна пак листчето в ръката си, прочете го и каза:

— Да, така се казва.

„Рет! Тук! Барт навярно му е писал за конюшните, за разпродажбата, за Дижон. Сигурно прави същото, което правя и аз. Дошъл е чак от Америка, за да помогне на приятеля си.

Или да се сдобие с кон победител за следващите състезания в Чарлстън. Няма значение. Дори горкият, мил, трагичен Барт няма значение, да ме прости Господ. Ще се видя с Рет!“ Скарлет осъзна, че тича, тича и разблъсква хората, без да се извини. По дяволите всички и всичко! Рет беше тук, само на няколко метра!

— Осма лежа — задъхано каза тя на разпоредителя.

Той я покани с жест да влезе. Скарлет се помъчи да успокои дишането си, докато реши, че вече изглежда нормално. В края на краищата никой не можеше да види как бие сърцето ѝ, нали? Изкачи се по двете стъпала до тапицираната с ярък плат лежа. На големия затревен хиподром с овална форма дванайсет ездачи с пъстри ризи пришпорваха конете към финиша. Публиката около Скарлет крещеше и окуражаваше състезателите. Тя не чуваше нищо. Рет гледаше състезанието с бинокъл. Дори на десет метра от него можеше да долови дъха на уиски. Той се олюляваше. Пиян? Не, не и Рет. Винаги бе издържал на пиене. Дали пък нещастieto, сполетяло Барт, го бе потресло така дълбоко?

„Погледни ме! — плачеше сърцето ѝ. — Свали бинокъла и ме погледни! Кажи името ми! Нека видя очите ти, когато го произнесяш! Нека видя нещо за себе си в твоя поглед! Някога ти ме обичаше.“

Радостни възгласи и пъшкания отбелязаха края на състезанието. Рет свали бинокъла с трепереща ръка.

— По дяволите, Барт, това е четвъртата ми поредна загуба! — засмя се той.

— Здравей, Рет — каза Скарлет.

Главата му рязко се обърна и Скарлет зърна тъмните му очи. В тях нямаше нищо за нея, нищо освен гняв.

— Ами здравейте, графиньо!

Очите му изпитателно я огледаха от ботушките от ярешка кожа до шапката с пера от бяла чапла.

— Наистина изглеждате... скъпа. — Той бързо се обърна към Джон Морланд. — Трябваше да ме предупредиш, Барт — щях да остана в някоя кръчма. Пусни ме да мина!

Морланд се олюля — Рет го блъсна встрани от Скарлет, за да излезе от ложата.

Очите ѝ отчаяно го проследиха как изчезва в тълпата. После се напълниха със сълзи.

Джон Морланд несръчно я потупа по рамото.

— Слушай, Скарлет, извинявай заради Рет. Пийнал е малко повече. Днес трябваше да се справяш и с двама ни. Не ти е било кой знае колко приятно.

„Не кой знае колко приятно!“ Така ли каза Барт? Всичко това, което ѝ се струпа, беше наречено „не кой знае колко приятно“? „Не исках много. Само да ми каже «здравей», да произнесе името ми. Какво право има Рет да се държи разгневено и обидно? Не мога ли да се омъжа отново, след като той ме захвърли като парцал? По дяволите! В ада да потънеш дано! Значи за него е напълно в реда на нещата и е много изискано да се разведе с мене, за да се ожени за порядъчно чарлстънско момиче и да има порядъчни чарлстънски деца, които ще станат още по-порядъчни чарлстънски граждани, а в същото време за мене, видите ли, е много позорно да се омъжа отново и да дам на детето му всичко, което той би трябвало да осигури.“

— Дано се спъне пиянски по пътя и да си счупи врата — обърна се тя към Джон Морланд.

— Не бъди прекалено строга към Рет, Скарлет. През пролетта той изживя истинска трагедия. Направо ме е срам да се самосъжалявам заради конюшните, когато има хора като Рет с такива нещастия. Нали ти разказах за бебето? Случи се нещо кошмарно. Жена му умря при раждането, а новороденото живя само четири дни.

— Какво? Какво? Повтори!

Скарлет така яростно разтърси ръката на Морланд, че шапката му падна. Той я изгледа слисано, почти уплашено. В нея имаше нещо диво, нещо по-силно от всичко, което бе виждал дотогава. Барт повтори, че жената и детето на Рет са мъртви.

— Къде отиде той? — изкрещя Скарлет. — Барт, сигурно знаеш, не може да нямаш представа къде би могъл да отиде Рет?

— Не зная, Скарлет. В бара на хотела... в някоя кръчма... някъде...

— Ще тръгне ли с тебе довечера за Англия?

— Не. Каза, че щял да потърси някакви приятели. Изумителен човек наистина, има приятели навсякъде. Знаеш ли, че веднъж ходи на сафари с вицецаря? Домакин бил някакъв махараджа. Не мога да не призная колко съм изненадан, че се напи. Винаги е оставал по-трезвен от мене. Снощи ме заведе в хотела, сложи ме да си легна и въобще... Беше в добро настроение, можеше да се разчита на него. Всъщност не разчитах точно той да ми помогне днес. Но когато сутринта слязох във фойето, портиерът ми каза, че докато ме е чакал, поръчал кафе и вестник, после внезапно хукнал нанякъде, без дори да плати. Отидох в бара да го чакам... Скарлет, какво става? Не мога да те разбера днес. Защо плачеш? Аз ли направих нещо? Да не съм казал нещо лошо?

Очите на Скарлет бяха плувнали в сълзи.

— О, не, не, не, миличък, безценен Джон Морланд, Барт. Нищо лошо не каза. Той ме обича. Той ме обича! Това е най-хубавото, най-прекрасното нещо, което съм чувала.

„Рет е търсел мене. Затова е дошъл в Ирландия. Не заради коня на Барт, можел е да го купи и да уреди всичко по пощата. Пристигнал е да ме търси, щом е станал пак свободен. Сигурно ме е искал толкова, колкото аз го исках. Трябва да се върна у дома. Не зная къде да го намеря, но той може да ме открие. Обявата за сватбата го е шокирала, радвам се. Но това няма да го спре. Нищо не може да спре Рет, когато преследва онова, което желае. Рет Бътлър не се впечатлява от титли, хермелини и диадеми. Той ме иска и ще дойде да ме вземе. Знаех си. Знаех, че ме обича, и съм била права през цялото време. Зная, че ще дойде в Балихара. Трябва да съм там, когато пристигне.“

— Довиждане, Барт, трябва да тръгвам — каза Скарлет.

— Не искаш ли да видиш как побеждава Дижон? Ами заложените пет лири?

Джон Морланд поклати глава. Тя вече беше изчезнала. Американци! Интересни типове, но той никога нямаше да успее да ги разбере.

Закъсня за бързия влак за Дъблин с десет минути. Следващият беше чак в четири часа. Скарлет прехапа устни от яд.

— Кога е следващият влак в източна посока, докъдето и да е?

Човекът зад месинговата решетка беше влудяващо мудар.

— Можете да идете до Енис, ако искате. Това е на изток от Атънри, после на юг. Влакът има два нови вагона, много са хубави, така че дамите... А, ето влака за Килдеър, но няма да успеете за него, той вече изсвири... Или пък за Туам, пътуването е кратко и е по-скоро на север, отколкото на изток, но локомотивът е един от най-хубавите по цялата линия „Грейт Уестърн“... госпожо...

Скарлет мокреше със сълзите си униформата на човека до бариерата на линията.

— ... получих телеграмата само преди две минути. Мъжът ми е блъснат от товарна кола за мляко, трябва да се кача на влака за Килдеър!

Щеше да измине повече от половината път до Трим и Балихара. Оттам щеше да тръгне даже пеша, ако се наложеше.

Всяка спирка беше цяло мъчение. Не можеха ли да побързат? „Бързо, бързо, бързо“ — повтаряше тя наум в такт с тракането на колелата. Куфарът ѝ остана в най-хубавия апартамент на голуейския хотел „Рейлуей“, в манастира монахините с възпалени очи дошиваха последните бодове на изящната дантела. Нямахше значение. Трябваше да се върне у дома и да чака пристигането на Рет. Ако Джон Морланд не я беше задържал толкова дълго да ѝ разправя за какво ли не, щеше да успее за дъблинския влак. Не беше изключено Рет да е в него, можеше да е отишъл навсякъде, след като изскочи от ложата на Барт.

Минаха почти три часа и половина, докато стигне до Моейт, където слезе. Минаваше четири часът, но поне беше на път, а не в току-що тръгващия от Голуей влак.

— Откъде мога да купя хубав кон? — попита тя началника на гарата. — Цената не ме интересува, само да има седло и юзда и да е бърз.

Оставаха ѝ още почти петдесет мили.

Собственикът на коня искаше да се пазари. „Пазарлъкът не е ли половината от удоволствието при продажбата?“ — питаше той приятелите си в кръчмата „Кингс Коуч“, където почерпи всички с бира. Онази луда жена му хвърлила златните лири и препуснала, сякаш дяволът бил по петите ѝ. Яздеа по мъжки! Не искал да обяснява колко от дантелата ѝ се показвала, нито пък каква част от крака, без нищо да го покрива, както е редно, само спомена копринения чорап и

ботушките, които били толкова тънки, че едва ли можело да се ходи по пода с тях, камо ли да се пъхнат в стреме.

Скарлет поведе олюляващия се кон през моста към Мълинджър малко преди седем часа. В конюшната подаде юздите на един коняр.

— Не е окуцял, само е капнал и с подбити копита — обясни тя. — Бавно го охлади и ще се оправи, сякаш нищо не е било, въпреки че никога не го е бивало кой знае колко. Ще ти го дам, ако ми продадеш един от ловджийските коне, които пазиш за офицерите от поделението. Не ми казвай, че нямаш, ходила съм на лов с офицерите и те са ми казвали откъде ги вземат под наем. Смени седлото за не повече от пет минути и ще получиш допълнително още една гвинея.

Около седем и десет пак беше на път. Оставаха ѝ още двайсет и шест мили и я бяха упътили как да мине направо, за да съкрати пътя.

Мина покрай замъка в Трим и излезе на пътя за Балихара в девет часа. Болеше я всяко мускулче, чувствуваше се като разглобена. Но до дома ѝ оставаха само малко повече от три мили, а замъгленият здрач действуваше успокоително на очите и кожата ѝ. Заръмя лек дъждец. Скарлет се наведе напред и потупа коня по шията.

— Хубавичко ще те поразходят, ще те разтрият и ще получиш най-сладката гореща ярма в цялото графство Мийд, все едно как се казваш. Правеше шампионски скокове. Сега полекичка се прибираме вкъщи, заслужи си почивката.

Скарлет притвори очи и отпусна глава. Вечерта щеше да заспи по-непробудно от всякога. Не ѝ се вярваше, че сутринта е била в Дъблин и от закуската два пъти е прекосила Ирландия.

Оставаше да премине през дървения мост над Найтсбрук. „Щом мина моста, и съм в Балихара. Само една миля до града, после половин миля през полето, оттам по алеята и съм у дома. Пет минути, не повече.“ Тя се изправи, цъкна с език и пришпори коня.

Нещо се беше случило. Пред нея беше град Балихара, но всички прозорци бяха тъмни. Обикновено по това време кръчмите светеха като луната. Скарлет пришпори коня с вече ожулените, тънки градски ботушки. Зад нея бяха останали първите пет тъмни къщи, когато съзря група мъже на кръстопътя с алеята към Големия дом. Червените униформи. Доброволните отряди. Какво си позволяваха да правят в нейния град? Беше им казала, че не желае да се навъртат наоколо. Колко досадно, точно тази вечер, когато беше съсипана от умора.

„Разбира се, ето защо прозорците са тъмни — не искат да точат бира на англичаните. Ще се отърва от тях и нещата ще се оправят. Жалко, че видът ми е толкова раздърпан. Не е лесно да заповядваш, когато долните ти дрехи висят отвсякъде. По-добре да вървя пеша. Поне полите ми няма да са запретнати до коленете.“

Скарлет дръпна юздите. Трудно беше да не изпъшка, когато прехвърли крак през коня. Видя войник, всъщност не — офицер, който се отдели от групата на кръстопътя и тръгна към нея. Добре! Щеше да го нареди хубавичко, тъкмо беше в подходящо настроение. Неговите хора бяха в нейния град, препречваха ѝ пътя, не ѝ даваха да се прибере у дома.

Той спря пред пощата. Можеше да прояви поне елементарно възпитание и да дойде при нея. Скарлет сковано се приближи до средата на широката улица в собствения си град.

— Ей ти, с коня! Спри или ще стрелям!

Скарлет мигновено спря. Не заради заповедта на офицера, а заради гласа. Гласът ѝ беше познат. Божичко, един-единствен глас на този свят не желаше да чуе никога вече до края на живота си! Сигурно грешеше, беше толкова уморена и това беше всичко — въобразяваше си, измисляше си кошмари.

— Останалите по къщите, няма да ви се случи нищо лошо, ако предадете свещеника Кълъм О'Хара. Имам заповед за неговото арестуване. Никой няма да пострада, ако той се появи доброволно.

Скарлет изпита лудешко желание да се изсмее. Не беше възможно! Беше чула добре, наистина познаваше гласа, той ѝ бе шепнал любовни думи в ухото. Беше Чарлс Рагланд. Само веднъж, един-единствен път в живота си бе легнала с мъж, който не беше неин съпруг, и сега той бе дошъл от другия край на Ирландия да арестува братовчед ѝ. Това бе лудост, абсурд, невъзможно! Е, поне едно беше сигурно — ако не умреше от срам, като го погледне в очите, друг офицер в цялата британска армия не би направил онова, което Скарлет искаше да направи Чарлс Рагланд — да си отиде и да остави на мира нея, братовчед ѝ и града.

Тя пусна юздите на коня и пристъпи напред.

— Чарлс?

В момента, в който го повика по име, Чарлс Рагланд изкрещя:

— Стой!

И стреля с револвера си във въздуха.

Скарлет премигна.

— Чарлс Рагланд, да не си полудял? — извика тя.

Пукотът от втори изстрел заглуши думите ѝ. Рагланд сякаш подскочи във въздуха и после се просна на земята. Скарлет се затича.

— Чарлс, Чарлс!

Дочу още изстрели, дочу викове, но не обърна внимание на нищо.

— Чарлс!

— Скарлет! — долетя до нея вик. И още веднъж: „Скарлет!“ — от друга посока, и тихичко още веднъж: „Скарлет!“ — от Чарлс, до когото коленичи. На врата му имаше ужасна рана, кръвта бликаше и цапаше червената куртка.

— Скарлет скъпа, залегни, Скарлет *арун!*

Кълъм бе някъде наблизо, но тя не го погледна.

— Чарлс, о, Чарлс, ще повикам лекар, ще доведе Грейн, тя може да ти помогне.

Чарлс повдигна ръка и Скарлет я пое между дланите си. Почувствува сълзите да се стичат по лицето ѝ, но не бе усетила, че плаче. Чарлс не биваше да умира, той беше толкова мил и любящ, толкова нежен беше към нея. Не биваше да умира. Беше добър, кротък човек.

Наоколо се вдигаше ужасен шум. Нещо изсвири покрай главата ѝ. Божичко, какво ставаше? Та това бяха изстрели, стреляше се, англичаните се опитваха да убиват нейните хора. Нямахме да го допусне. Но трябваше да намери някой да помогне на Чарлс, чуваше се тропот на ботуши, Кълъм викаше нещо. „О, Божичко, помогни му, какво мога да направя, за да спра всичко това, о, Господи, ръката на Чарлс изстива!“

— Чарлс! Чарлс, не умирай!

— Идва свещеникът! — извика някой.

От тъмните прозорци на къщите в Балихара трещяха изстрели. Един войник се олюля и падна.

Някой обгърна Скарлет изотзад и тя вдигна ръце да се защити от невидимия нападател.

— По-късно, миличка, никакви боричкания сега — каза Рет. — Няма да ни се удаде по-добър случай. Аз ще те нося, ти само се

отпусни.

Рет я прехвърли през рамото, прихвана я през коленете и затича приведен към тъмното.

— Откъде можем да се измъкнем? — настойчиво запита той.

— Пусни ме долу и ще ти покажа — отвърна Скарлет.

Рет се наведе, за да я изправи на крака. Едрите му ръце я прегърнаха през раменете, той нетърпеливо я притисна към себе си, целуна я бързо и решително, после я пусна.

— Нямам никакво желание да ме застрелят, без да съм получил онова, за което дойдох — каза той.

Скарлет успя да долови насмешливата нотка в гласа му.

— А сега, Скарлет, измъкни ни оттук!

Тя го улови за ръката и се мушна в тесен, тъмен проход между две къщи.

— Последвай ме! Оттук ще стигнем до един храсталак. Там не могат да ни забележат.

— Ти водиш — каза Рет.

Той измъкна ръката си и леко я побутна. Скарлет искаше да задържи дланта му, искаше никога вече да не я пуска. Но стрелбата беше оглушителна, и то някъде наблизко, затова тя затича към скривалището.

Храстите бяха високи и гъсти. Щом Скарлет и Рет навлязоха в тях, звукът от престрелката стана приглушен и далечен. Скарлет спря да си поеме дъх, да погледне Рет, да осъзнае, че най-накрая са заедно. Сърцето ѝ преливаше от щастие.

Но привидно отдалечените изстрели привлякоха вниманието ѝ и тя си спомни. Чарлс Рагланд беше мъртъв. Беше видяла един ранен и може би убит войник. Войниците търсеха Кълъм, стреляха по нейните хора в града, вероятно ги убиваха. Можеха да я убият, Рет също.

— Трябва да стигнем до къщата — каза тя. — Там ще сме на сигурно място. Трябва да предупредя прислугата да се държи настрани от града, докато всичко това свърши. Побързай, Рет, трябва да побързаеме!

Той я дръпна за ръката, когато тя понечи да тръгне.

— Почакай, Скарлет! Може би не трябва да ходиш в къщата. Идвам точно оттам. Къщата е тъмна и празна, миличка, всички врати зият. Прислугата е изчезнала.

Скарлет изтръгна ръката си от неговата. Изпъшка от ужас, събра набързо полите си и хукна така, както никога преди не бе тичала. Кет! Къде беше Кет? Рет ѝ говореше нещо, но тя не го чуваше. Трябваше да намери Кет.

Зад храстите, на широката улица в Балихара се търкаляха пет трупа в червени униформи и три в груби селски дрехи. Книжарят лежеше проснат през рамката на разбития прозорец, от устните му излизаха кървави мехурчета заедно с прошепнатите думи на последната молитва. Кълъм О'Хара се молеше заедно с него, после прекръсти челото на вече мъртвия книжар. Счупеното стъкло избледня — в бързо потъмняващото небе изгрываше луната. Дъждът бе спрял.

С три големи крачки Кълъм прекоси стаичката. Грабна метлата за дръжката и я мушна при горящите въглени в огнището. Тя изпращя и пламна.

Върху тъмното му расо се посипаха искри. Той изтича на улицата. Бялата му коса беше по-ярка от луната.

— Последвайте ме, английски касапи! — извика той и се втурна към запустялата англиканска църква. — Последвайте ме, за да загинем заедно за свободата на Ирландия.

Два куршума пронизаха широкия му гръден кош и той падна на колене. Успя обаче с олюляване да се изправи и да извърви още седем неравни стъпки, докато още три изстрела не го удариха отдясно, после отляво и пак отдясно и го повалиха на земята.

Скарлет изтича по широките стъпала към предната врата и големия тъмен коридор. Рет я следваше на една крачка.

— Кет! — изпищя тя.

Писькът отекна от каменните стълбища и мраморния под.

— Кет!

Рет я сграбчи за ръцете. В сянката се виждаха само побелялото ѝ лице и избледнелите очи.

— Скарлет! — извика той. — Скарлет, съвземи се. Ела с мен. Трябва да се махнем оттук. Сигурно слугите са знаели нещо. В къщата не е безопасно.

— Кет!

Рет я разтърси.

— Стига! За какво ти е тази Кет! Къде са конюшните, Скарлет? Трябват ни коне.

— О, глупавичкият ми! — възкликна Скарлет. Напрегнатият ѝ глас беше натезал от любов и съжаление. — Не знаеш какво говориш. Пусни ме. Трябва да намеря Кет — Кати О'Хара, наречена Кет. Тя е твоя дъщеря.

Рет стисна ръцете на Скарлет до болка.

— Какви ги приказваш, по дяволите?

Той се вгледа в лицето ѝ, но не можа да види изражението ѝ в мрака.

— Отговори ми, Скарлет! — настоя той и я разтърси.

— Пусни ме! Няма време за обяснения. Кет трябва да е тук някъде, а е тъмно и тя е самичка. Пусни ме, Рет, после ще задаваш въпроси. Това сега няма значение.

Скарлет се помъчи да се изтръгне, но Рет беше много силен.

— За мен има.

Гласът му беше прегракнал от напрежение.

— Добре, добре. Случи се, когато бихме излезли с лодката и имаше буря. Нали помниш? Разбрах, че съм бременна в Савана, но ти не дойде да ме вземеш, бях ядосана и затова не ти казах направо. Можех ли да зная, че ще се ожениш за Ан, преди да научиш за детето?

— О, мили Боже! — изпъшка Рет и пусна Скарлет. — Къде е тя? Трябва да я намерим!

— Ще я намерим, Рет. На масата до вратата има лампа. Драсни клечка кибрит, за да я видим.

Жълтото пламъче на кибрита стигна колкото да забележат лампата и да я запалят. Рет я вдигна високо.

— Къде ще потърсим първо?

— Може да е навсякъде. Хайде!

Скарлет бързо го преведе през трапезарията и дневната.

— Кет! — викаше тя. — Котенце, Кет, къде си?

Гласът ѝ беше силен, но вече не истеричен. Не биваше да плаши детето.

— Кет...

— Кълъм! — изпищя Розалийн Фицпатрик. Тя изтича от кръчмата на Кенеди през скупчените английски войници, блъскаше ги, с мъка си пробиваше път към средата на широката улица, където бе простряно тялото на Кълъм.

— Не стреляйте! — извика един офицер. — Това е жена.

Розалийн се хвърли на колене и покри с длани раните на Кълъм.

— *Очон!* — зави тя, олюля се и заоплаква мъртвеца.

Стрелбата спря. Силната ѝ мъка вдъхна страхопочитание у мъжете, които извърнаха глави.

Розалийн склопи клепачите на мъртвите очи с окървавените си нежни пръсти и промълви „сбогом“ на келтски. После грабна тлеещата факла, скочи на крака и я размаха, за да я разпали. Лицето ѝ изглеждаше ужасно на светлината на огъня. Беше толкова бърза, че нито един изстрел не прозвуча, докато тя не стигна до вратата на църквата.

— За Ирландия и нейния мъченик Кълъм О'Хара! — изкрещя Розалийн победоносно и затича към арсенала, размахвайки факлата. За миг настъпи тишина. После каменната стена на църквата се пръсна на парчета сред огромни пламъци и оглушителен взрив.

Небето се освети по-ярко, отколкото през деня.

— Божичко! — прошепна Скарлет.

Дъхът ѝ секна. Тя закри ушите си с ръце и затича. Викаше Кет, докато взривовите избухваха едни след друг. Пламна цяла Балихара.

Изтича нагоре, Рет беше до нея. Спуснаха се по коридора към стаите на Кет.

— Кет! — викаше непрекъснато Скарлет, като се мъчеше да сподави страха в гласа си. — Кет!

Оранжевите отблясъци осветяваха животните по стената, чаения сервиз на изгладената покривка, опнатата покривка на леглото на Кет.

— Кухнята! — сети се Скарлет. — Тя обича кухнята. Можем да я повикаме отгоре.

Пак хукна по коридора, Рет я следваше по петите. През дневната с готварските и счетоводните книги, списъка на гостите, които смяташе да покани на сватбата. После през вратата по коридора към

стаята на мисис Фицпатрик. Скарлет спря в средата и се наведе над парапета.

— Котенце, Кет — нежно я извика тя, — моля те, обади се на мама, ако си долу. Много е важно, миличка.

Мъчеше се да говори спокойно.

Оранжевите светлини проблясваха по медните съдове на стената до печката. В огнището тлееха червени въглени. Огромната стая беше притихнала, изпълнена със сенки. Скарлет напрегна зрението и слуха си. Тъкмо се канеше да се обърне, когато се обади тъничко гласче:

— Кет я болят ушичките.

„О, слава богу! — зарадва се Скарлет. — Сега кротко и спокойно!“

— Зная, миличка, шумът беше ужасен. Притисни ушичките на Кет. Ей сега идвам долу. Нали ще ме почакаш?

Говореше спокойно, сякаш нямаше от какво да се страхува. Парапетът трепереше под стиснатите пръсти.

— Да.

Скарлет направи знак на Рет, който тихо я последва по коридора през вратата. Внимателно я затвори. После се разтресе.

— Бях толкова уплашена. Беше ме страх, че са я отвели или наранили.

— Виж, Скарлет — каза Рет, — трябва да побързаме.

През отворените горни прозорци се виждаха отдалеч светлини и факли, които приближаваха към къщата.

— Бягай! — извика Скарлет.

Видя лицето на Рет на оранжевата светлина от горящото небе — уверено и силно. Сега вече можеше да го погледне, да се облегне на него. Кет беше в безопасност. Той провря ръка под мишницата ѝ, за да я подкрепя, докато я подтикваше да бърза.

Затичаха по стълбите надолу и през балната зала. Осветените от огъня герои на Тара изглеждаха като живи над главите им. Колоната към кухненското крило беше обляна в светлина, чуваха се далечни отгласи от неясни, гневни крясъци. Скарлет тръшна кухненската врата зад себе си.

— Помогни ми да я заключа — изпъшка тя.

Рет грабна железната греда и я пусна в скобите.

— Как се казваш? — попита Кет, която се появи от мрака край огнището.

— Рет — отговори той със свито гърло.

— Вие двамата можете да се сприятелявате по-късно — обади се Скарлет. — Трябва да стигнем до конюшните. Има врата към градината зад кухнята, но стените са доста високи, а не зная дали има друг изход. Ти знаеш ли, Кет?

— Бягаме ли?

— Да, котенце Кет, хората, които вдигат този ужасен шум, искат да ни наранят.

— Имат ли камъни?

— Много големи.

Рет намери вратата към градината и погледна навън.

— Мога да те повдигна на раменете си, Скарлет, за да стигнеш до ръба на стената. После ще ти подам Кет.

— Чудесно, но може да има и врата. Кет, трябва да побързаме. Има ли врата в стената?

— Да.

— Добре. Дай ръка на мама и да вървим.

— Към конюшните?

— Да, хайде, Кет.

— През тунела ще е по-бързо.

— Какъв тунел?

Гласът на Скарлет затрепери. Рет се върна до нея през кухнята и я прегърна през раменете.

— Тунелът през крилото за слугите. Лакеите трябва да минават оттам, за да не могат да гледат през прозореца, когато закусваме.

— Това е ужасно! — каза Скарлет. — Ако съм знаела...

— Кет, моля те, води ни с майка ти към тунела — прекъсна я Рет. — Имаш ли нещо против да те нося, или ще тичаш?

— Ако трябва да бързаме, по-добре да ме носиш. Не мога да тичам бързо като тебе.

Рет коленичи, протегна ръце и дъщеря му доверчиво се отпусна в обятията му. Той не можа да се въздържи да не я прегърне за миг, но внимаваше да не я притисне прекалено силно.

— Хайде на конче тогава, Кет. Дръж се за врата ми. Кажми накъде да вървя.

— Покрай огнището. През отворената врата. Там е мивката. Вратата към тунела също е отворена. Отворих я за всеки случай — ако трябва да бягам. Мама беше в Дъблин.

— Хайде, Скарлет, ще се блещиш по-късно. Кет ще спаси недостойните ни глави.

Тунелът имаше високи прозорци с решетки. Светлината беше недостатъчна, но Рет вървеше напред уверено, без да се препъва. Ръцете му държаха здраво Кет през коленете. Той тичаше в галоп и детето пищеше от удоволствие.

„Господи, животът ни е в ужасна опасност, а той си играе на конче!“ Скарлет не знаеше да плаче ли, или да се смее. Имало ли е някога човек, който така да обича децата, както Рет Бътлър?

От крилото за прислугата Кет ги насочи през една врата към двора на конюшнията. Конете бяха полудели от уплаха, изправяха се на задните си крака, цвилеха, ритяха по вратите.

— Дръж Кет здраво, докато ги пусна — нетърпеливо каза Скарлет.

Разказът на Барт Морланд беше ярко врязан в паметта ѝ.

— Ти я вземи, аз ще свърша тази работа — отвърна Рет и ѝ подаде детето.

Скарлет влезе в убежището на тунела.

— Котенце Кет, можеш ли да останеш тук за малко самичка, докато мама помогне да пуснем конете?

— Да, само че за мъничко. Не искам да се нарани Рий.

— Ще го пратя на едно хубаво пасище. Ти си смело момиченце.

— Да — отговори Кет.

Скарлет изтича до Рет. Двамата пуснаха всички коне с изключение на Комета и Полумесеца.

— Ще минем и без седла — каза Скарлет. — Аз ще взема Кет.

Вече се виждаше как факлите навлизат в къщата. Изведнъж пламъци ухапаха едно от пердетата. Скарлет се втурна към тунела, докато Рет успокояваше конете. После се върна тичешком с Кет на ръце. Рет бе яхнал Комета и придържаше с една ръка Полумесеца за гривата.

— Дай ми Кет — каза той.

Скарлет му подаде детето, стъпи на каменното блокче и яхна Полумесеца.

— Кет, ти ще сочиш на Рет пътя към брода. Ще вървим към Пигийн по обичайния път, нали го помниш? После ще излезем на адамстаунския път за Трим. Не е далече. Там в хотела ще прием чай и ще ядем сладкиши. Само недей да се бавиш. Показвай пътя на Рет. Аз ще ви настигна. Хайде, тръгвайте.

Спряха при кулата.

— Кет казва, че ще ни покани в своята стая — спокойно каза Рет.

През широките му плещи Скарлет виждаше пламъците, които облизваха небето. Адамстаун също гореше. Пътят за бягството им бе прерязан. Тя скочи от коня.

— Не са далече — каза Скарлет.

Вече се беше овладяла. Опасността бе прекалено близка, за да си позволи да нервничи.

— Скачай долу, Кет, и се покатери като майmunка по стълбата.

Двамата с Рет пуснаха конете покрай брега на реката и я последваха.

— Дръпни стълбата. Тогава не могат да ни стигнат — обърна се Скарлет към Рет.

— Но ще знаят, че сме тук — възрази той. — Мога да отблъсна всекиго, стига да се качват един по един. Мълчи сега, чувам ги.

Скарлет пропълзя до скривалището на Кет и прегърна детето.

— Кет не я е страх.

— Шшт, съкровище. Мама е глупава и се уплаши.

Кет затули смеха си с шепичка.

Гласовете и факлите се приближаваха. Скарлет разпозна хвалбите на ковача Джо О'Нийл.

— Не ви ли казвах, че ще избием англичаните до крак, ако се осмелят да стъпят в Балихара? Нали му видяхте лицето, като вдигнах ръка? „Ако вярваш в Господа — викам му, — въпреки че се съмнявам, помоли му се още сега.“ И после го пронизах, както се промушва тлъста свиня.

Скарлет запуши с ръце ушите на Кет. „Колко ли е уплашена безстрашната ми мъничка Кет. Никога преди не се е гушила така в мене.“ Скарлет леко промушна във вратлето ѝ „арун, арун“ и я залюля

като бебе в скута си, сякаш ръцете ѝ бяха сигурните странични прегради на здрава люлка.

Още гласове се присъединиха към О'Нийл.

— О'Хара премина на страната на англичаните, не ви ли казвах още отдавна?... Вярно, Брендън, а аз, глупакът, спорех... Видяхте ли я коленичила до оня с червената униформа?... Разстрелът ѝ е малко, трябва да я обесим, да я удушим... Още по-добре е да я изгорим, това заслужава... Трябва да изгорим детето, онова черното, дете ни донесе нещастията, вампирчето, дете омагьоса старейшината О'Хара... омагьоса нивите... даже дъждовните облаци омагьоса... детето... детето... детето...

Дъхът на Скарлет секна. Гласовете бяха така наблизко, така нечовешки, като воя на диви зверове. Погледна очертанията на сянката на Рет в мрака до горния край на стълбата. Усети овладяната му готовност. Можеше да убие всекиго, дръзнал да се покатери по стълбата, но можеше ли да спре куршумите, ако се покажеше? „Рет! О, Рет, внимавай!“ Скарлет почувствува как цялата я облива вълна от тръпно щастие. Рет се беше върнал. Той я обичаше.

Тълпата стигна до кулата и спря.

— Кулата... те са в кулата.

Крясъците напомнях за лай на хрътки в мига преди смъртта на лисицата. Сърцето на Скарлет биеше лудешки. После се извиси гласът на О'Нийл:

— ... не са там, виж, че въжето още виси!

— О'Хара е умна, иска да ни изиграе — възрази друг и после всички се развикаха. — Качи се и провери, Дени, ти направи въжето, значи му знаеш силата.

— Ами я по-добре върви ти, Дейв Кенеди, идеята е твоя.

— Малкото магьосниче приказва с духовете там горе, така разправят хората...

— Той още виси там, очите му са отворени и те прерязват като с нож...

— Майка ми разправя, че го виждала да се разхожда на Все светии, отзад се влачело въжето и изгаряло всичко, до което се докосне...

— Тръпки ме побиват, ще се махна от това проклето място...

— Но те са горе — и двете! Трябва да ги убием заради злото, което ни сториха...

— Ами с какво бавната гладна смърт е по-лоша от изгарянето? Хайде, момчета, палете въжето! Ако се опитат да слязат, ще си счупят вратовете.

Скарлет подуши горящото въже и ѝ се прииска да закрепчи от радост. Бяха спасени! Сега никой не можеше да се качи при тях. Утре щеше да направи въже, като нареже на ивици постелките на пода. Всичко свърши. Щяха да успеят някак да се доберат до Трим след зазоряване. Бяха спасени! Скарлет прехапа устни, за да не заплаче, да не извика името на Рет, за да го почувствува на устните си, да го чуе във въздуха и да долови неговия дълбок, уверен отговор през смях, да чуе името си от неговите уста.

Мина дълго време, преди гласовете и тропотът на ботуши да заглъхнат съвсем. Дори тогава Рет не проговори. Той се приближи до нея и до Кет и здраво ги прегърна. Това беше достатъчно. Скарлет облегна глава на гърдите му. Не искаше нищо повече.

Много по-късно, когато тежката отпуснатост на Кет показа, че е дълбоко заспала, Скарлет я сложи да легне и я зави с юрган. После се обърна към Рет. Ръцете ѝ се обвиха около шията му, устните му намериха нейните.

— Значи така било — прошепна тя на пресекулки, след като целувката свърши. — Ей, мистър Бътлър, едва не ме задушихте.

В гърдите му се надигна сподавен смях. Той се освободи от прегръдката ѝ и нежно я отдели от себе си.

— Да се отдалечим от детето. Трябва да поговорим.

Кет не помръдна от тихия спокоен шепот. Рет внимателно подпъкна юргана около нея.

— Ела тук, Скарлет — каза той.

Излезе от нишата и се запъти към един прозорец. Профилът му изглеждаше ястребов на фона на огряното от пожарите небе. Скарлет го последва. Чувствуваше, че може да го следва до края на света. Само трябваше да я повика. Никой не бе произнасял името ѝ така, както го правеше Рет.

— Ще се измъкнем — уверено каза Скарлет, като застана до него. — Има скрита пътека от колибата на вещицата.

— Коя?

— Е, не е истинска вещица, поне аз така мисля, пък и няма значение. Тя ще ни покаже пътя. Или Кет го знае, нали по цял ден е в гората.

— Има ли нещо, което Кет да не знае?

— Не знае, че ти си неин баща.

Скарлет забеляза, че той стисна челюсти.

— Някой ден ще те пребия, че не си ми казала.

— Щях да ти кажа, но ти така нареди всичко, че не можах! — разгорещено възрази Скарлет. — Разведе се с мен, когато това изглеждаше невъзможно, и после, още преди да се осъзная, ти беше изчезнал и се беше оженил. Какво можеш да направя? Да вися пред вратата ти с бебето, увито в шал, като някоя пропаднала жена? Как можа да постъпиш така? Беше подло от твоя страна, Рет.

— Подло? След като ти изчезна бог знае накъде, без да кажеш никому нито думичка? Майка ми се поболя от тревога, докато леля ти Юлали не й каза, че си в Савана.

— Но аз ѝ оставих бележка. За нищо на света не бих тревожила майка ти. Аз обичам мис Елинор.

Рет я улови за брадичката и обърна лицето ѝ към неравномерните отблясъци през прозореца. Изведнъж я целуна, после я прегърна и притисна до себе си.

— Това вече се е случвало — каза той. — Милата ми, избухлива, своенравна, прекрасна, подлудяваща Скарлет, не разбираш ли, че това вече сме го преживявали? Пропуснати знаци, пропуснати възможности, недоразумения, които не би следвало да са се случили. Трябва да сложим край. Прекалено съм възрастен за подобни драми.

Рет зарови устните и смеха си в разбърканите ѝ коси. Скарлет затвори очи и отпусна глава на широките му гърди. Почувствувала се в безопасност в кулата и в прегръдката на Рет, вече можеше да си позволи да усети умората и да се отпусне. Едри сълзи от изтощение се затъркаляха по бузите ѝ и тя приведе рамене. Рет я притисна и я погали по гърба.

След доста време ръцете му я притиснаха по-настойчиво. Скарлет почувствува как нова буйна тръпка пропълзвява по вените ѝ. Вдигна лице към неговото. В зашеметяващия екстаз, който изпита, когато устните им се сляха, нямаше нито спокойствие, нито чувство за сигурност. Зарови пръсти в гъстите му коси, сграбчи кичур, придърпа

главата му, така че устните му да докоснат нейните — почувствува се слаба и в същото време силна и жизнена. Само страхът да не събуди Кет възпря дивия и вик на радост.

Когато целувките станаха прекалено настойчиви, Рет се дръпна. Сграбчи каменния перваз на прозореца, кокалчетата на пръстите му бяха побелели. Дишаше на пресекулки.

— Има граници на самоконтрола, миличка — каза той, — а единственото място, което е по-неудобно от влажния плаж, е може би каменният под.

— Кажи, че ме обичаш — помоли Скарлет.

Рет се засмя широко.

— Какво те кара да мислиш така? Идвам в Ирландия с тези проклети скърцащи, пухтящи параходи толкова често, защото тукашният климат много ми харесва.

Скарлет също се засмя. После го удари по рамото с двата си юмрука.

— Кажи, че ме обичаш.

Рет сграбчи китките ѝ.

— Обичам те, настойчива женичке.

После изражението му стана строго.

— И ще убия онзи тип Фентън, ако се опита да те отнеме от мен.

— О, Рет, не бъди глупав. Аз дори не харесвам Люк. Той е ужасно студенокръвно чудовище. Щях да се омъжа за него само защото не можех да имам теб.

Скептично повдигнатите вежди на Рет накараха Скарлет да продължи.

— Ами някак ми допадна идеята за Лондон... и да стана графиня... и да му върна за обидите, като се омъжа за него и отмъкна всичките му пари за Кет.

В черните очи на Рет проблесна развеселено пламъче. Той целуна ръцете ѝ, които още държеше.

— Липсваше ми — призна той.

* * *

Цяла нощ разговаряха, притиснати един до друг на студения каменен под, с преплетени ръце. Рет непрекъснато питаше за Кет, а Скарлет с радост му разказваше, очарована от гордостта му, която растеше с всяка нова история.

— Ще направя всичко възможно да я накарам да ме обича повече от тебе — предупреди той.

— Нямаш шансове — уверено отговори Скарлет. — Двете с Кет се разбираме и тя няма да се подлъже от твоето глезене.

— Ами обожанието?

— О, тя е свикнала с него. Винаги го е получавала от мен.

— Ще видим. Казват, че имам подход към жените.

— Тя пък към мъжете. Ще почне да те върти на малкото си пръстче за не повече от седмица. Имаше едно момченце — Били Кели... О, Рет, представяш ли си? Ашли се ожени. Аз го сватосах. Пратих майката на Били в Атланта...

Историята на Хариет Кели бе последвана от новината, че Индия Уилкс най-накрая бе намерила съпруг, а оттам се стигна до вестта, че Розмари още е стара мома.

— Сигурно така ще си остане — заключи Рет. — Сега е в Дънмор Ландинг, хвърля сума пари за възстановяване на оризищата и от ден на ден все повече заприличва на Джулия Ашли.

— Щастлива ли е?

— Просто цъфти. Щеше сама да ми приготи багажа, ако това можеше да ускори заминаването ми.

Скарлет го изгледа въпросително. Рет потвърди, че е напуснал Чарлстън. Било грешка да повярва, че ще може някога да е удовлетворен там.

— Ще се върна. Чарлстън никога не изчезва от кръвта на един чарлстънец, но ще ида само на гости, не завинаги.

Опитвал се, внушавал си, че иска стабилността на семейството и традициите. Но накрая започнал да изпитва натрапчива болка, че крилете му са подрязани. Не можел да лети. Бил привързан към земята, привързан към прадедите, празника на Света Сесилия, Чарлстън. Обичал Чарлстън — божичко, как го обичал, — неговата красота, изящество, дъхавия солена бриз и смелостта му пред лицето на загубите и разрухата. Но това не било достатъчно. Имал нужда от

предизвикателства, рискове, от някаква блокада, в която да направи пробив.

Скарлет тихичко въздъхна. Мразеше Чарлстън и беше сигурна, че Кет също ще го намрази. Слава богу, че Рет нямаше да ги заведе там.

Тихо попита за Ан. Стори ѝ се, че Рет мълчи непоносимо дълго. После той заговори с глас, изпълнен с тъга.

— Заслужаваше нещо по-добро от мене, нещо повече, отколкото ѝ даде животът. Ан притежаваше тиха храброст и сила, които биха засрамили всеки така наречен герой... Едва не полудях тогава. Ти беше изчезнала, никой не знаеше къде си. Смятах, че ме наказваш, и затова — да те накажа, да потвърдя, че не ме интересува твоето заминаване — реших да се разведа. Ампутация.

Рет зарея неவிждащ поглед в пространството. Скарлет зачака. Молел се да не е наранил Ан, обясни той. Ровел из паметта и душата си, но не намирал никакво умишлено оскърбление. Била твърде млада и го обичала прекалено много, за да заподозре, че нежността и обичта са само сянка от истинската любов. Не знаел доколко бил виновен, че се е оженил за нея. Била щастлива. Една от несправедливостите на света е, че е тъй лесно да ощастливиш невинните и любящите с толкова малко.

Скарлет сложи глава на рамото му.

— Никак не е малко да ощастливиш някого — каза тя. — Това не ми беше лесно, докато не се роди Кет. Много неща не ми бяха ясни, но някак успях да ги науча покрай нея.

Рет опря буза на главата ѝ.

— Променила си се, Скарлет. Пораснала си. Ще трябва да те опознавам отново.

— А аз просто трябва да те опозная. Никога не съм те познавала, дори когато бяхме заедно. Този път ще се държа по-добре, обещавам.

— Не се старай прекалено, ще ме умориш — засмя се Рет и я целуна по челото.

— Престани да ми се присмиваш, Рет Бътлър, не, всъщност недей. Харесва ми, дори когато ме влудяваш.

Скарлет подуши въздуха.

— Вали. Дъждът ще угаси пожара. После ще изгрее слънцето и ще видим дали нещо е останало. Трябва да се помъчим да поспим. Ще

имаме много работа след няколко часа.

Тя се сгуши на рамото му и се прозина. В съня ѝ Рет я премести, повдигна я на ръце и пак седна — държеше я, както държеше преди Кет. Ирландският дъждец обгръщаше старата каменна кула с тиха, мълчалива завеса.

При изгрев-слънце Скарлет се размърда и се събуди. Първото нещо, което видя, като отвори очи, беше брадясалото лице на Рет с хлътнали очи. Тя се усмихна доволно. После се протегна и измърка.

— Всичко ме боли — оплака се Скарлет и смръщи вежди, — освен това умирам от глад.

— О, последователност, твоето име е жена — промърмори Рет. — Ставай, любов моя, ще ми счупиш краката.

Двамата внимателно се приближиха до скривалището на Кет. Беше тъмно, но се чуваше лекото ѝ похъркване.

— Спи с отворена уста, когато се обърне по гръб — прошепна Скарлет.

— Дете с много таланти — отвърна Рет.

Скарлет едва удържа смеха си. Хвана Рет за ръка и го притегли към прозореца. Пред тях се разкри мрачна гледка. Десетки тъмни пушеци се виеха от всички посоки и оставяха мръсни следи по нежнорозовото небе. Очите на Скарлет се напълниха със сълзи.

Рет я прегърна през раменете.

— Можем да построим всичко отново, скъпа.

Скарлет премигна, за да прогони сълзите.

— Не, Рет, не искам. Кет не е в безопасност в Балихара, а сигурно и аз също. Няма да продавам имота, това е земя на О'Хара и няма да я изпусна, но не искам нов Голям дом или нов град. Братовчедите ми могат да си намерят фермери да обработват земята. Въпреки стрелбите и пожарите ирландците винаги ще я обичат. Татко ми казваше, че за ирландеца земята е като майка. Аз обаче не принадлежа към това място, вече не. Може би никога всъщност и не съм принадлежала към него, иначе нямаше с такова желание да ходя в Дъблин, на гости и на лов... Не зная къде принадлежа, Рет. Дори вече не се чувствавам у дома, когато ходя в Тара.

За изненада на Скарлет Рет се засмя — смехът му беше изпълнен с радост.

— Принадлежиш на мене, Скарлет, не си ли го разбрала? А ние принадлежим на целия свят. Не сме хора домашари. Ние сме авантюристите, пиратите, онези, които пробиват блокади. Без предизвикателства не живеем пълноценно. Можем да идем навсякъде и щом като сме заедно, всичко е наше. Но, миличка, ние няма да сме негови. Това е за други хора, не за нас.

Рет я погледна. Ъгълчетата на устните му развеселено потрепваха.

— Кажи ми истината в тази първа сутрин от новия ни съвместен живот, Скарлет. С цялото си сърце ли ме обичаш, или просто ме искаше, защото не можеше да ме имаш?

— О, Рет, как го каза! Обичам те с цялото си сърце и винаги ще те обичам.

Паузата преди отговора на Скарлет беше толкова мигновена, че само Рет можеше да я забележи. Той отметна глава назад и гръмко се разсмя.

— Любима моя — каза той, — виждам, че изобщо няма да ни е скучно. Изгарям от нетърпение да започнем новия си живот.

Малка, изцапана ръчичка го дръпна за панталона. Рет погледна надолу.

— Кет ще дойде с тебе — каза дъщеря му.

Той я вдигна на рамо, очите му блестяха от възлнение.

— Готова ли си, мисис Бътлър? — обърна се той към Скарлет. — Блокадите ни чакат.

Кет радостно се засмя и погледна Скарлет с поглед, блеснал от толкова споделени тайни.

— Старата стълба е под моето юрганче, мамо. Грейн ми каза да я запазя.

Оформление: peshkov, 2011

Издание:

Александра Рипли. Скарлет — том II
Продължение на „Отнесени от вихъра“ от Маргарет Мичъл
Издателство „Хемус“, 1992
Американска. Първо издание
Редактор: Иван Тотоманов
Преводачи: фирма „Качин“
Художник: Тотко Кьосемарлиев
Художник-редактор: Веселин Цаков
Технически редактор: Веселин Сеизов
Коректор: Людмила Стефанова
Формат: 32/84/108. Печатни коли: 28
Издателство „Хемус“ ООД
ДФ „Полиграфичен комбинат“ — София
Твърда корица — 39 лв. Мека корица — 34 лв.

Alexandra Ripley. Scarlett
The sequel to Margaret Mitchell's „Gone with the Wind“
Warner Books, Inc., New York, 1991
© 1991 Stephen Mitchell Trusts
ISBN 954-428-012-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.